TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

103'üncü Birleşim
16 Temmuz 2019 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	Sayfa
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	**224**
II.- GELEN KÂĞITLAR	**225**
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	**232**
A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI	*232:237*
1.- Kayseri Milletvekili İsmail Tamer'in, Dilekçe Komisyonu tarafından Mersin Tarsus Ceza İnfaz Kurumunda gerçekleştirilen incelemelere ilişkin gündem dışı konuşması	232:234
2.- İstanbul Milletvekili Hüda Kaya'nın, insan hakları ihlallerine ilişkin gündem dışı konuşması	234:235
3.- Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, Bulgaristan Türklerinin Türkiye'ye göç etmesinin 30'uncu yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması	235:237
IV.- AÇIKLAMALAR	**237,255,263,269,271,282,292, 339,353,356,362,369,374**
1.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, Hatay ili Samandağ ilçesinde düzenlenen geleneksel Evvel Temmuz Festivali'nde Grup Yorum'un konser vermesinin İçişleri Bakanlığınca yasaklanmasına ilişkin açıklaması	237

Sayfa

2.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, 15 Temmuzun asil bir milletin, kahraman bir liderin unutulmayacak direnişinin destanı olduğuna ilişkin açıklaması 237:238

3.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, işsizlik rakamlarının gündemde olduğuna ilişkin açıklaması 238

4.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 15 Temmuz FETÖ darbe girişiminin 3'üncü yıl dönümüne ve FETÖ terör örgütüne karşı sürdürülen mücadeleye ilişkin açıklaması 238

5.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, 15 Temmuz FETÖ darbe girişiminin engellenerek milletimizin başlattığı ikinci kurtuluş mücadelesine ilişkin açıklaması 238:239

6.- İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı'nın, 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü anma etkinliklerinin 3'üncü yıl dönümüne, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un Genel Kurulun 102'nci Birleşiminde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 239

7.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, PKK'nın döşediği el yapımı düzeneğin patlaması sonucu şehit olan Piyade Uzman Onbaşı Ahmet Sinan Demircan'a Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması 239:240

8.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Meclisin halkın sorunlarını çözmek için var olduğuna ve bu sorunlar çözülmeden tatile girmemesi gerektiğine ilişkin açıklaması 240

9.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, MTA tarafından yapılan sondaj çalışmaları nedeniyle Ordu ili Fatsa ve Ünye ilçesi ile köylerinin içme suyunun kirlendiğine ilişkin açıklaması 240

10.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, çiftçilere yağlı tohum desteğinin ödenmeyen kısmının ve sertifikalı tohum kullanım desteğinin ödenip ödenmeyeceğini Tarım ve Orman Bakanından öğrenmek istediğine, Diyarbakır Yenişehir Ziraat Odası Başkanı Süleyman İskenderoğlu'nun talebine ilişkin açıklaması 240:241

11.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, Onuncu Kalkınma Planı'nda Mersin'e yapılacağı ifade edilen konteyner limanının yerinin On Birinci Kalkınma Planı'nda belirsiz bir hâl aldığına ilişkin açıklaması 241

12.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, 16 Temmuz Vecihi Hürkuş'un vefatının 50'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması 241

13.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir ilindeki sağlık personeli açığına ilişkin açıklaması 241:242

14.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, esnafın ekonomide yaşanan olumsuz gelişmelerden etkilendiğine ve kayıt dışı çalışan Suriyelilerin haksız rekabete neden olduğuna ilişkin açıklaması 242

Sayfa

15.- Antalya Milletvekili Feridun Bahşi'nin, özel güvenlik görevlilerinin sorunları ve çözüm önerilerine ilişkin açıklaması 242

16.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana ili Karataş ve Yüreğir ilçelerinde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin açıklaması 243

17.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, vakıf üniversitelerinin artan yeni dönem ücretlerine ilişkin açıklaması 243

18.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, Elâzığ 2 No.lu Yüksek Güvenlikli Cezaevinde yaşanan hak ihlalleri ve işkence iddialarına ilişkin açıklaması 243

19.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, ekonomik krizin toplumun tüm kesimlerini etkilemeye devam ettiğine ilişkin açıklaması 244

20.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Bursa ili Mustafakemalpaşa ilçesi Taşpınar köyü sakinlerinin 2/B arazileri nedeniyle yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması 244

21.- Samsun Milletvekili Bedri Yaşar'ın, 7161 sayılı Kanun gereğince kamu müteahhitlerine tanınan haklara ilişkin açıklaması 244:245

22.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, İzmir ili Dikili ilçesinde Kadın Savunma Ağı'nın düzenlediği yaz kampına İzmir Jandarma Komutanlığının müsaade etmediğine ve bu konuyla ilgili gerekli koşulların sağlanması için yetkililere seslendiğine ilişkin açıklaması 245

23.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, kaçak ve sahte içkinin Çukurova bölgesinde ölümle sonuçlanan vakalara neden olduğuna ilişkin açıklaması 245:246

24.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, PKK tarafından araziye yerleştirilen patlayıcıya basarak hayatını kaybeden 8 yaşındaki Ayaz Güloğlu ile 4 yaşındaki kardeşi Nupelda Güloğlu'na Allah'tan rahmet dilediğine, 15 Temmuz FETÖ darbe girişiminin 3'üncü yıl dönümüne, işsizlik oranının arttığına, Akdeniz'de yaşanan olaylar hakkında Hükûmetin açıklama yapması gerektiğine ve AK PARTİ Başiskele İlçe Başkan Yardımcısı Süleyman Özkaraaslan'ın Kocaeli ilinde verdiği demece ilişkin açıklaması 246:247

25.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Brüksel'de gerçekleşen Dış İlişkiler Konseyi toplantısı sonuç bildirgesinde yer alan Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki hidrokarbon kaynaklarına ilişkin faaliyetlerinin yasa dışı olduğuna dair karara, PKK terör örgütünün döşediği el yapımı patlayıcıya basarak hayatını kaybeden 8 yaşındaki Ayaz Güloğlu ile 4 yaşındaki kardeşi Nupelda Güloğlu'nun ailesine başsağlığı dileğinde bulunduğuna ilişkin açıklaması 248

26.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, TÜİK'in açıkladığı nisan ayı işsizlik verilerine, Cumhurbaşkanlığı sitesinde "10 Soruda 15 Temmuz Darbe Girişimi ve Fetullahçı Terör Örgütü" başlığıyla yer alan

metne, Dersim'in Ovacık ilçesinde meydana gelen patlamada hayatını kaybeden Ayaz Güloğlu ile kardeşi Nupelda Güloğlu'nun ailesine başsağlığı dileğinde bulunduğuna ve konunun araştırılması için Meclis araştırması önergesi vereceklerine ilişkin açıklaması 248:250

27.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Murat Dağı'nda siyanürlü altın aranmasından vazgeçilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 250:251

28.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, PKK terör örgütünün döşediği el yapımı patlayıcıya basarak hayatını kaybeden Ayaz Güloğlu ile Nupelda Güloğlu'nun ailesine başsağlığı dileğinde bulunduğuna ve PKK terör örgütünü lanetlediğine, Abdulhakim Demir ile Vali Çevik'in PKK terör örgütü tarafından kaçırılması olayına, Adalet ve Kalkınma Partisi Başiskele İlçe Başkan Yardımcısı Süleyman Özkaraaslan'ın görevden alındığına, Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 251:253

29.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, PKK terör örgütünün döşediği el yapımı patlayıcıya basarak hayatını kaybeden Ayaz Güloğlu ile Nupelda Güloğlu'nun ailesine başsağlığı dileğinde bulunduğuna ilişkin açıklaması 253

30.- Muğla Milletvekili Burak Erbay'ın, şehit edilen Üsteğmen Emre Kargın ile Uzman Çavuş Süleyman Yasin Ağır'a Allah'tan rahmet dilediğine ve Dalaman Karaağaç bölgesinde çıkan orman yangınına ilişkin açıklaması 255:256

31.- Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan'ın, PKK'nın döşediği el yapımı düzeneğin patlaması sonucu şehit olan Piyade Uzman Onbaşı Ahmet Sinan Demircan'a Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması 256

32.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, 14-16 Temmuz 1959 tarihinde yaşanan Türkmen katliamına ve Tunceli Ovacık'ta 8 yaşındaki Ayaz Güloğlu ve 4 yaşındaki kardeşi Nupelda Güloğlu'nun ailesine sabır dilediğine ilişkin açıklaması 256

33.- Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Cihat Sezal'ın, Kahramanmaraş ilinin Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu sıralamasında 8'inci sırada yer aldığına ilişkin açıklaması 257

34.- İzmir Milletvekili Tamer Osmanağaoğlu'nun, 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü'nün 3'üncü seneidevriyesinde vatanına, devletine ve iradesine canı pahasına sahip çıkan tüm şehitleri rahmetle andığına ilişkin açıklaması 263

35.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, kapatılan beldelerden yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması 263

36.- Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun HDP grup önerisi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasına ilişkin açıklaması 269:270

37.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 270:271

38.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, pamukta dışa bağımlılıktan kurtulabilmek için pamuk üretiminin ve üreticisinin desteklenmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 271

39.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, 15 Temmuz kalkışmasını seneyidevriyesinde nefretle kınadığına ilişkin açıklaması 271:272

40.- Ordu Milletvekili Cemal Enginyurt'un, 15 Temmuz darbe girişiminde Türk milleti olarak karşı duruş sergilendiğine ilişkin açıklaması 272

41.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, işkence ve kaçırılanlarla ilgili gerçeklerin söylenmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 272:273

42.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, 6 insanın kaybolması olayının ciddi olarak ele alınması gerektiğine ve Meclis çatısı altında çalışanlara ayrımcılık yapıldığına ilişkin açıklaması 273

43.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, açıklanan TÜİK verilerinin ülkede yaşanan krizin boyutlarını ortaya koyduğuna ilişkin açıklaması 282

44.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, Mersin ilinde yaş meyve sebze üreticilerinin yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması 282:283

45.- Şanlıurfa Milletvekili Zemzem Gülender Açanal'ın, 6'ncı bölge teşvik paketinden yararlanan Şanlıurfa ilinde cazibe merkezleri oluşturulduğuna ve yatırımcıları davet ettiğine ilişkin açıklaması 283

46.- Ankara Milletvekili Servet Ünsal'ın, sağlıkta yaşanan şiddete ilişkin açıklaması 283

47.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın, Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca hazırlanan Karadeniz Bölgesi İklim Değişikliği Eylem Planı'na ilişkin açıklaması 284

48.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, 15 Temmuz hain FETÖ darbe girişimi nedeniyle şehadet şerbeti içen şehitlere Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması 284

49.- Hatay Milletvekili Hüseyin Şanverdi'nin, 15 Temmuzun ülkemiz ve toplum tarihi açısından önemli bir dönüm noktası olduğuna ilişkin açıklaması 284

50.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Afşin Elbistan Termik Santrali'nin ölüm saçmaya devam ettiğine ilişkin açıklaması 284:285

51.- Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'ın, eczacılık mesleğinin kalitesini artırmak amacıyla yurt dışına sıkça seyahat etmek durumunda kalan eczacılara yeşil pasaport hakkı tanınmasını talep ettiklerine ilişkin açıklaması 285

52.- Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven'in, 15 Temmuz FETÖ darbe girişiminin 3'üncü yıl dönümünün hüzünle ve bir o kadar da gururla idrak edildiğine ilişkin açıklaması 285

Sayfa

53.- Giresun Milletvekili Necati Tığlı'nın, Giresun ili Espiye ilçesinde meydana gelen kazada yaşamını yitirenlere Allah'tan rahmet dilediğine ve yayla yollarında güvenlik önlemlerinin alınması gerektiğine ilişkin açıklaması 285:286

54.- Hatay Milletvekili Suzan Şahin'in, kadınların her alanda eşitlik istediğine ilişkin açıklaması 286

55.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Ankara Milletvekili Durmuş Yılmaz'ın 102 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 292

56.- Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız'ın, ABD'de düzenlenen Uluslararası İHA ve Otonom Uçuş Yarışması'nda Yıldız Teknik Üniversitesinin Lagâri ekibinin dünya 3'üncüsü, Avrupa Fizik Olimpiyatları'nda Türk Fizik Olimpiyat Takımı'nın Avrupa 1'incisi olduğuna ve 50'nci Uluslararası Fizik Olimpiyatı'nda madalya kazanıldığına ilişkin açıklaması 339:340

57.- Ankara Milletvekili Servet Ünsal'ın, dünya iklimindeki değişikliklere ilişkin açıklaması 340

58.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin 102 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 353

59.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, vefat eden 21'inci Dönem Adıyaman, 22'nci Dönem Mersin ve 23'üncü Dönem Adana Milletvekilliği yapan Dengir Mir Mehmet Fırat'a Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması 356

60.- İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, 102 sıra sayılı Kanun Teklifi'nde yapılan düzenlemeyle Merkez Bankası Kanunu'nun kanuni yedek akçe düzenlemesinin ortadan kaldırıldığına ilişkin açıklaması 362:363

61.- Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı'nın, Ankara Milletvekili Durmuş Yılmaz'ın 102 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 363:364

62.- Ankara Milletvekili Durmuş Yılmaz'ın, Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 364:365

63.- Giresun Milletvekili Plan ve Bütçe Komisyonu Sözcüsü Cemal Öztürk'ün, Merkez Bankasının kâr etmek gibi bir görevinin olmadığına ilişkin açıklaması 365

64.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 102 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinde yapılan düzenlemenin Anayasa'ya aykırı olduğuna ilişkin açıklaması 369

65.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Bursa Milletvekili Ahmet Kamil Erozan'ın 102 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 374

Sayfa

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI **253,340,369**

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Levent Gök'ün, Tunceli'de hayatını kaybeden Ayaz Güloğlu ile Nupelda Güloğlu'na, Hakkâri'de şehit olan Jandarma Astsubay Üstçavuş Cengiz Tokur'a Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin konuşması 253

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Levent Gök'ün, vefat eden 21'inci Dönem Adıyaman, 22'nci Dönem Mersin ve 23'üncü Dönem Adana Milletvekilliği yapan Dengir Mir Mehmet Fırat'a Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin konuşması 340

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Levent Gök'ün, kanun teklifinin Genel Kurulda görüşülmesi sırasında teklifin belli bir maddesinin Anayasaya aykırı olduğu gerekçesiyle reddini isteyen önergeler verilebileceğine ilişkin konuşması 369

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI **254,280**

A) TEZKERELER *254:255*

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan'ın Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı Parlamenter Asamblesi Türkiye Delegasyonu üyeliğinden istifa etmesiyle boşalan üyelik için HDP Grubu Başkanlığınca bildirilen Ağrı Milletvekili Berdan Öztürk'ün üyeliğinin Başkanlık Divanında yapılan incelemede uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/791) 254

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığının Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair taleplerinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/792) 254

3.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Başkanlığının Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair taleplerinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/793) 254

4.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının Dilekçe Komisyonu Başkanlığının Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair taleplerinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/794) 255

5.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığının Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair taleplerinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/795) 255

Sayfa

B) ÖNERGELER *280:282*

1.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın (2/1072) esas numaralı 16/8/1961 tarih ve 351 sayılı Yükseköğretim Kredi ve Yurtlar Kurumu Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/39) 280:282

VII.- ÖNERİLER **257,264,271,274**

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ *257:263,264:269,271, 274:280*

1.- İYİ PARTİ Grubunun, 21/6/2019 tarihinde Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve arkadaşları tarafından, Türk vergi sistemindeki adaletsizliklerin araştırılması, ekonomide kayıt dışılık oranının düşürülmesi için yapılması gerekenlerin tespit edilmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 16 Temmuz 2019 Salı günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 257:263

2.- HDP Grubunun, 16/7/2019 tarihinde Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve arkadaşları tarafından, OHAL dönemi ve sonrasında yaşanan hak ihlallerinin araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 16 Temmuz 2019 Salı günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 264:269,271

3.- CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler" kısmında yer alan, Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca ve 20 milletvekilinin, iklim değişikliklerinin ülkemize etkilerinin incelenerek Türkiye'nin iklim politikalarının değerlendirilerek iklim eylem planı oluşturulması amacıyla verilmiş olan (10/817) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin, ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 16 Temmuz 2019 Salı günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 274:279

4.- AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerinin yeniden düzenlenmesine, 102 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kırksekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 1'inci sırasına alınmasına ve diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine, 102 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi 279:280

Sayfa

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER **287,293,341,353,356,365, 369,374**

A) KANUN TEKLİFLERİ *287:292,293:339,341:353, 353:356,356:362,365:369, 369:374,374:382*

1.- Aydın Milletvekili Mustafa Savaş ile 75 Milletvekilinin Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2019) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 102) 287:292,293:339,341:353, 353:356,356:362,365:369, 369:374,374:382

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI **383**

1.- Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş'un, 28. TBMM Başkanı Binali Yıldırım'a tahsis edildiği iddia edilen konut ve personele ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in cevabı (7/12597) 383:384

2.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, 28. TBMM Başkanı Binali Yıldırım'ın bir açıklamasına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in cevabı (7/13261) 385:386

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.00'te açıldı.

Başkanlıkça, Genel Kurulu teşrif eden Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a "Hoş geldiniz." denildi.

İstiklal Marşı okundu.

Genel Kurulun 25/6/2019 tarihli 93'üncü Birleşiminde alınan karar uyarınca, 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü'nün anlam ve öneminin belirtilmesi amacıyla:

TBMM Başkanı Mustafa Şentop'un sunuş konuşmasından sonra;

AK PARTİ Grup Başkan Vekili Mehmet Muş,

CHP Grup Başkan Vekili Engin Özkoç,

HDP Grup Başkan Vekili Hakkı Saruhan Oluç,

MHP Grup Başkan Vekili Erkan Akçay,

İYİ PARTİ Grup Başkan Vekili Yavuz Ağıralioğlu,

TİP Genel Başkanı Erkan Baş,

SP Genel Başkanı adına Nazır Cihangir İslam,

BBP Genel Başkanı Mustafa Destici,

DP Genel Başkanı Gültekin Uysal,

Birer konuşma yaptılar.

Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanına,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Sataşmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Alınan karar gereğince, 16 Temmuz 2019 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere 15.49'da birleşime son verildi.

Mustafa ŞENTOP

Başkan

Bayram ÖZÇELİK	*İsmail OK*
Burdur	Balıkesir
Kâtip Üye	Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 149

16 Temmuz 2019 Salı

Cumhurbaşkanlığı Tezkereleri
(Milletlerarası Andlaşmalar)

1.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Veri Paylaşımına İlişkin İşbirliği Uygulama Protokolüne Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2019) (Gelen evrak no: 500027)

2.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Anlaşmaya İlişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2019) (Gelen evrak no: 500035)

Yazılı Soru Önergesi

1.- Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Kamu Denetçiliği Kurumuna yapılan başvurulara ve Kurumun kararlarına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'ndan yazılı soru önergesi (7/12142) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.05.2019)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, gazetecilere yönelik saldırıları gerçekleştirenlerin tespit edilmesi, benzer olayların yaşanmaması adına gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1490) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2019)

2.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 23 milletvekilinin, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin geçmiş dönemlerde gerçekleşmiş olan yardım, ödeme, kiralama, ihale gibi hesaplarının incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1491) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.05.2019)

3.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 19 milletvekilinin, zamanaşımına uğrayan davalar üzerinde bir çalışma yürütülmesi ve bunun topluma olan etkilerinin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1492) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.05.2019)

4.- Mardin Milletvekili Ebrü Günay ve 35 milletvekilinin, Şanlıurfa Halfeti ilçesinde meydana gelen olaylar sonucu kişilerin gözaltında kötü muameleye maruz kaldığı iddialarının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1493) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.06.2019)

5.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 19 milletvekilinin, Şanlıurfa Halfeti ilçesinde meydana gelen olaylar sonucu kişilerin gözaltında kötü muameleye maruz kaldığı iddialarının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1494) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.06.2019)

6.- Mardin Milletvekili Pero Dundar ve 19 milletvekilinin, Şanlıurfa Halfeti ilçesinde meydana gelen olaylar sonucu kişilerin gözaltında kötü muameleye maruz kaldığı iddialarının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1495) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.06.2019)

7.- Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı ve 19 milletvekilinin, Ankara Büyükşehir Belediyesinin eski belediye büyükşehir başkanı döneminin incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1496) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.06.2019)

8.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 20 milletvekilinin, yargı bağımsızlığını etkileyen durumların incelenerek bağımsız ve tarafsız yargılamanın sağlanması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1497) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.06.2019)

9.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu ve 19 milletvekilinin, İstanbul Büyükşehir Belediyesi bütçesinden çeşitli sivil toplum kuruluşlarına aktarılan desteğin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1498) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2019)

10.- Mardin Milletvekili Pero Dundar ve 19 milletvekilinin, cezaevlerinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerinin incelenmesi ve hasta mahpusların yaşadıkları sorunların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1499) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.06.2019)

11.- İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya ve 19 milletvekilinin, Ankara'da kaçırılma olaylarının ve devlet içindeki hukuk dışı yapılaşma iddialarının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1500) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.06.2019)

12.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm ve 19 milletvekilinin, Gezi Parkı protestolarına katıldıkları için yeniden yargılanan kişilerin yargılanma sürecinde ortaya çıkabilecek sorunlara karşı alınabilecek önlemlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1501) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.06.2019)

13.- Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir ve 20 milletvekilinin, ülkemizde yaşandığı iddia edilen işkence ve kötü muamele iddialarının incelenerek bu suçların önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1502) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.06.2019)

14.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran ve 20 milletvekilinin, ülkemizde yaşandığı iddia edilen işkence ve kötü muamele iddialarının incelenerek bu suçların önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1503) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.06.2019)

15.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu ve 19 milletvekilinin, kadın mahpusların cezaevlerinde yaşadığı sorunları tespit etmek ve bu sorunlara çözümler üretebilmek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1504) (Başkanlığa geliş tarihi: 24.06.2019)

16.- Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü ve 20 milletvekilinin, Şanlıurfa ilinde yaşanan aşiret kavgalarında ağır silahlar kullanıldığına ilişkin iddiaların araştırılması ve yaşanan temel sorunların sebeplerinin tespiti ile gerekli önlemlerin alınması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1505) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.06.2019)

17.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun ve 21 milletvekilinin, Tekirdağ'ın Çorlu ilçesinde meydana gelen tren kazasının nedenlerine ilişkin tüm iddiaların araştırılması ve kaza mağduru olan ailelere karşı kolluk kuvvetlerinin müdahalesinin sebeplerinin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1506) (Başkanlığa geliş tarihi: 25.06.2019)

18.- Mardin Milletvekili Tuma Çelik ve 19 milletvekilinin, gözaltına alınanlara yönelik kötü muamele iddialarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1507) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.06.2019)

19.- İstanbul Milletvekili Ümit Beyaz ve 20 milletvekilinin, toplumsal huzuru bozan Suriyeli mültecilerin tespiti ve bunlara kişilere karşı uygulanan yaptırımların araştırılması ile toplumsal huzuru sağlamak açısından yapılması gerekenleri belirlemek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1508) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2019)

20.- Muğla Milletvekili Metin Ergun ve 20 milletvekilinin, denizlerde meydana gelen kirlenmelerin sebeplerinin tespit edilmesi ile bu soruna karşı alınabilecek önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1509) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2019)

21.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 23 milletvekilinin, hemşirelerin yaşadıkları sorunların tespiti ve çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1510) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2019)

22.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 23 milletvekilinin, Sağlık Bakanlığı'na devrolan askeri hastane personellerinin sorunlarının tespiti ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1511) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2019)

23.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 23 milletvekilinin, ülkemizdeki içme sularının standartlara uygunluğunun belirlenmesi, suların kullanıma sunulmadan önce gerekli testlerin yapılmasına ilişkin gerekli altyapının oluşturulması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1512) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2019)

24.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 23 milletvekilinin, zabıtaların sorunlarının incelenerek bunların giderilmesi için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1513) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2019)

25.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 22 milletvekilinin, TSK bünyesinde çalışan pilotların zorunlu göreve dönüşüne ilişkin kanuni düzenlemenin taraflar arasında adil bir denge oluşturacak şekilde yeniden ele alınması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1514) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2019)

26.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 22 milletvekilinin, kamu avukatlarının özlük ve mali hakları bağlamında yaşadıkları sorunların incelenerek çalışma koşullarının iyileştirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1515) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2019)

27.- Çorum Milletvekili Tufan Köse ve 23 milletvekilinin, 1980'de Çorum'da Alevi ve solculara karşı gerçekleştirilen saldırıların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1516) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2019)

28.- İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 20 milletvekilinin, çöp ve atık yönetimi konusunda gerekli politikaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1517) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2019)

29.- İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 20 milletvekilinin, ülkemizde erozyon, kuraklık ve çölleşme ile ilgili mevcut durumun incelenerek bunlarla mücadele için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1518) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2019)

30.- İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 20 milletvekilinin, seçim çalışmaları sürecinde görev alıp, propaganda yapan kamu görevlilerinin tespiti, kamudaki partileşme iddialarının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1519) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2019)

31.- İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 20 milletvekilinin, tarım işçilerinin çalışma ve sosyal güvenliğe ilişkin koşullarının düzenlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1520) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2019)

32.- İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 20 milletvekilinin, İzmir'de sağlık turizminin geliştirilebilmesi için gereken hususların tespiti, bu konuda gerekli çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1521) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2019)

33.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık ve 25 milletvekilinin, çocuklara yönelik cinsel istismarın ve erken yaşta evliliğin nedenlerinin tespiti ve bu sorunların önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1522) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2019)

34.- Samsun Milletvekili Neslihan Hancıoğlu ve 21 milletvekilinin, kamuda aynı işi yapan işçiler arasında ücret eşitsizliğinin sebeplerinin tespiti ve ücret eşitsizliğini önleyecek politikalar geliştirmek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1523) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2019)

35.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır ve 22 milletvekilinin, kan bağışı konusundaki farkındalığın artırılması ve sağlıklı bir toplum için gerekenlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1524) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2019)

36.- Ankara Milletvekili Murat Emir ve 23 milletvekilinin, meslek hastalıklarının sebeplerinin incelenerek bu konuda alınabilecek önlemlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1525) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2019)

37.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 22 milletvekilinin, borç yükü fazla olan belediyelerin harcamalarının araştırılıp, yapılan harcamaların şeffaf bir ortamda incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1526) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2019)

38.- Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer ve 21 milletvekilinin, Trakya'da kanser vakalarının artış nedenlerinin incelenerek vakaların engellenmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1527) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2019)

39.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır ve 25 milletvekilinin, Akkuyu Nükleer Güç Santrali inşaatıyla ilgili iddiaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1528) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2019)

40.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül ve 22 milletvekilinin, Aydın ilinde son zamanlarda yaşanan intihar vakalarının nedenlerinin tüm yönleriyle araştırılarak vakaları önleyici politikaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1529) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2019)

41.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın ve 22 milletvekilinin, Akkuyu Nükleer Güç Santrali inşaatıyla ilgili iddiaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1530) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2019)

42.- Ankara Milletvekili Levent Gök ve 21 milletvekilinin, Karadeniz'de görülen yunus ölümlerinin nedenlerinin incelenerek denizlerimizdeki yunus varlığının korunması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1531) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2019)

43.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin ve 20 milletvekilinin, Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde çalışan Uzman Er, Erbaş ve Uzman Çavuşların özlük sorunlarının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1532) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.2019)

44.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran ve 19 milletvekilinin, basın-yayın özgürlüğüne getirildiği iddia edilen kısıtlamaların incelenerek haber alma hakkının ihlalinin önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1533) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.07.2019)

45.- Antalya Milletvekili Hasan Subaşı ve 20 milletvekilinin, Türkiye Büyük Millet Meclisinin görevlerini yerine getirip getirmediğinin araştırılması ve mevcut sorunlara yönelik çözüm önerilerinin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1534) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.07.2019)

46.- Konya Milletvekili Abdullatif Şener ve 20 milletvekilinin, Konya Ovası Projesi'nin tamamlanması için gerekenlerin tespitinin yapılıp, projenin hayata geçmesi için gerekli araştırmaların yapılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1535) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2019)

47.- Konya Milletvekili Abdullatif Şener ve 21 milletvekilinin, TÜİK'in yayımladığı verilerin uluslararası usullere uygun şekilde toplanıp toplanmadığının tespiti ve istatistiklerin yayımlanması sürecinde şeffaflığı sağlamak adına gerekenlerin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1536) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2019)

48.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere ve 21 milletvekilinin, ilk ve orta dereceli okullarda okuyan Alevi öğrencilere ve Alevilik inancına yönelik olumsuz söylemler ile ayrımcı politikalar iddialarının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1537) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2019)

49.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 22 milletvekilinin, ceza infaz koruma memurlarının tüm sorunlarının incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1538) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2019)

50.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan ve 20 milletvekilinin, ülkemizde orman yangınlarını etkileyen faktörleri ve orman yangınlarına karşı alınabilecek önlemleri belirlemek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1539) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2019)

51.- Konya Milletvekili Esin Kara ve 21 milletvekilinin, Konya'nın Akşehir ilçesinde yaşanan tarımsal, ekonomik, sosyal ve turizm alanında var olan sorunların tespiti ile çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1540) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2019)

52.- Konya Milletvekili Esin Kara ve 20 milletvekilinin, Elazığ'ın Palu ilçesinde yaşanan altyapısal, ekonomik, imar alanında var olan sorunların tespiti ile çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1541) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2019)

53.- Konya Milletvekili Esin Kara ve 20 milletvekilinin, Elazığ'ın Alacakaya ilçesinde yaşanan tarımsal, ekonomik, sosyal ve turizm alanında var olan sorunların tespiti ile çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1542) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2019)

54.- İzmir Milletvekili Tamer Osmanağaoğlu ve 19 milletvekilinin, tarım sektöründe yaşanan sorunların ve yerli tarım girdilerinin çoğaltılması için gerekenleri araştırmak amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1543) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2019)

55.- İzmir Milletvekili Tamer Osmanağaoğlu ve 19 milletvekilinin, ülkemizdeki arıcılık sektöründeki sorunların tespiti ve çözüm yollarının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1544) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2019)

56.- İzmir Milletvekili Tamer Osmanağaoğlu ve 19 milletvekilinin, ülkemizdeki plastik atıkların sosyal ve ekonomik sonuçlarının araştırılması ve atıkların geri dönüşüme kazandırılması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1545) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2019)

57.- Batman Milletvekili Mehmet Ruştu Tiryaki ve 19 milletvekilinin, eğitimde yaşanan sorunların ve fırsat eşitsizliklerinin çok boyutlu şekilde ele alınıp incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1546) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2019)

58.- Batman Milletvekili Feleknas Uca ve 19 milletvekilinin, son günlerde medyaya yansıyan taciz ve şantaj iddialarının araştırılması ile şantaj çetesinde olduğu iddia edilen kamu personellerinin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1547) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2019)

59.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç ve 19 milletvekilinin, Ağrı Belediyesine kayyım atandığı dönemdeki belediye uygulamaların incelenerek hukuka aykırılık iddialarının değerlendirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1548) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2019)

60.- Iğdır Milletvekili Habip Eksik ve 19 milletvekilinin, kayıt dışı istihdamın önlenmesi ve ortadan kaldırılması için gerekli çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1549) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2019)

61.- Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve 19 milletvekilinin, gıda ürünlerindeki fiyat artışlarının nedenlerinin incelenerek soruna kalıcı çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1550) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2019)

62.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun ve 31 milletvekilinin, işsizlik oranındaki artışı dikkate alarak 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nda yapılması gereken değişikliklerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1551) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2019)

63.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık ve 20 milletvekilinin, FETÖ ile irtibatlı ve iltisaklı olan bazı kişilerin para karşılığında aklandığı iddialarının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1552) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.07.2019)

64.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 22 milletvekilinin, iş kazalarından kaynaklanan ölümlerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1553) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2019)

65.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok ve 19 milletvekilinin, kadınların istihdama katılımı ve yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1554) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2019)

66.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok ve 19 milletvekilinin, toplumsal şiddetin nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1555) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2019)

67.- Balıkesir Milletvekili İsmail Ok ve 19 milletvekilinin, ülkemizdeki yoksulluk ve gelir adaletsizliğinin sebeplerinin tespiti ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1556) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2019)

68.- Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve 19 milletvekilinin, internet erişim engellerinin sebeplerinin tespiti ve bu engellerin kalkması için gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1557) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2019)

69.- Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz ve 19 milletvekilinin, Şırnak'ın Silopi ilçesinde faaliyet gösteren termik santralin çevreye ve canlılara vermiş olduğu zararların tespit edilmesi ve gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1558) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.07.2019)

16 Temmuz 2019 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.02

BAŞKAN: Başkan Vekili Levent GÖK

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), İsmail OK (Balıkesir)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 103'üncü Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Değerli milletvekilleri, gündeme geçmeden önce üç sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Dilekçe Komisyonu tarafından Mersin Tarsus Ceza İnfaz Kurumunda gerçekleştirilen incelemeler hakkında söz isteyen Kayseri Milletvekilimiz Sayın İsmail Tamer'e aittir. (Uğultular)

Değerli arkadaşlar, bir uğultu başladı. Rica ediyorum sizlerden, önemli olan kürsüdeki hatibimizi dikkatle dinlemek ve saygı göstermek. Konuşmak isteyenlere kuliste bol miktarda yer olduğunu düşünüyorum. Konuşmacımızın insicamını lütfen bozmayalım.

Buyurun Sayın Tamer. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Kayseri Milletvekili İsmail Tamer'in, Dilekçe Komisyonu tarafından Mersin Tarsus Ceza İnfaz Kurumunda gerçekleştirilen incelemelere ilişkin gündem dışı konuşması

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinize saygılar sunuyorum.

Her şeyden önce, Değerli Başkanım, size ayrıca teşekkür etmek istiyorum böyle bir fırsatı bana verdiğiniz için.

Geçen hafta itibarıyla, Dilekçe Komisyonu olarak, daha önce Komisyonumuza gelen dilekçeleri değerlendirdik ve özellikle Tarsus Cezaevinden gelen dilekçeleri ön plana çıkararak -kurumla ilgili, yerinde incelemeyle ilgili- Başkanımız Mihrimah Belma Satır başkanlığında, yine HDP İstanbul Milletvekilimiz Hüda Kaya, aynı zamanda AK PARTİ Kilis Milletvekilimiz Ahmet Salih Dal Bey, yine ayrıca Bolu Milletvekilimiz Fehmi Küpçü Bey ve uzmanlarla birlikte Tarsus'a ziyarete gittik. Hey şeyden önce burada, Mersin Cezaevinde özellikle başsavcı tarafından karşılandık. Önce bize bir brifing şeklinde genel bilgiler verildi, akabinde de Tarsus Cezaevine intikal ettik.

Tabii, Anayasa'nın 74'üncü maddesi ve 3071 sayılı Dilekçe Kanunu'yla birlikte İç Tüzük'ün de 115 ve 120'nci maddelerine dayanarak bu ziyaretimizi gerçekleştirdik.

Her şeyden önce, ben, burada, özellikle Tarsus Savcımıza, yine cezaevi savcımıza, cezaevi müdürümüze ve oradaki personele bize gösterdikleri yakın ilgiden dolayı bir kez daha teşekkür ediyorum; tabii, genel anlamda da tüm bu şartları bize hazırlayan başta Adalet Bakanımız Abdulhamit Bey'e de ayrıca teşekkür etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, Türkiye'de pek çok cezaevi var, bunlardan 13 tanesi kampüs cezaevi şeklinde, özellikle Tarsus'taki de kampüs cezaevi şeklindedir. Tutukluların tamamının 1/3'ü bu kampüs cezaevlerinde kalmakta. Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk diyor ki: "Efendiler, cezaevleri sorunu çok önemlidir, kişisel özgürlüğü kaldırılan vatan evlatlarının ceza süresi sonunda topluma yararlı olarak yetiştirilmesi gerekmektedir." İşte, Adalet Bakanlığımız da bu şiarla hareket ederek özellikle günümüz şartlarına uymayan, modernize olmayan 347 tane cezaevini kapatmış durumda; Allah razı olsun kendilerinden. Bizim, orada, özellikle Tarsus'ta gördüğümüz manzara hakikaten takdire şayan bir durum çünkü oralarda -şimdi resimlerle de göstereceğim size- daha ilk girişten ta cezaevleri koğuşlarına kadar girdik, hiçbir yeri bizden gizlemediler ve insani bir durumun olduğunu görmüş oluyoruz. Şöyle bir gösterecek olursam, burada tüm modernize şartlar gerçekleştirilmiş durumda. SEGBİS sistemi denilen bir sistemle de cezaevlerinden mahkemeye gidemeyen tutukluların ve hükümlülerin direkt olarak hâkimle görüşebilmeleri sağlanmış durumda, bu da takdire şayan bir durum. Gerçekten, boş vakitlerini, işte, spor faaliyetleri… Yine orada eğitim sistemleri, tutukluların çalışmalarıyla ilgili görüntüler. Bir şekilde cezaevleri, günümüz şartlarına uydurulmuş şekliyle karşımıza çıkıyor.

Personelin davranışlarının denetlenmesi için her yıl hizmet içi eğitim yaptıklarını ifade ettiler. Bunların, hükümlü ve mahkûmların, günün her saatinde, mesai saati olmaksızın, her dakika avukatlarıyla görüşmelerinin sağlandığı ifade edildi. Noter hizmetlerinin mesai saatleri dâhilinde verildiği söylendi.

Kültür faaliyetleri çok önemli. Kütüphaneden her dakika faydalanabilmekteler. İyileştirme faaliyetleri önemli. Hatta burada biz TUS yani Tıpta Uzmanlık Sınavı'na girenlere, açık öğretim fakültelerinde okuyanlara her türlü imkânın sağlandığı bir ortamı gördük. Disiplin cezaları ve ödüllendirmeleriyle de dikkat çekiyor. Özellikle ödüllendirmelerde pembe odaların dahi olduğunu görebildik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL TAMER (Devamla) – Başkanım, bir dakika daha müsaade ederseniz toparlayacağım.

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Tamer.

İSMAİL TAMER (Devamla) – İyileştirme faaliyetlerinin yanında disiplin cezaları, salıverme… Özellikle sağlık konusunda biraz sıkıntı vardı, hastane yapılmış ama tam olarak faaliyete geçmemiş, konuda da ben bir doktor olarak neler yapabileceklerini ifade ettim. Yakın bir zamanda -onu da takip edeceğiz- eminim ki oradaki o problem de ortadan kalkacaktır diye düşünüyoruz.

Yine, yardım ve bağışlar söz konusu oldu. Bunu bir doktor olarak "Yardım ve bağışlar cezaevinde nasıl olabilir?" diye sorduğumda oradaki kimsesizlere, fakirlere, kimsesi olmayanlara dışarıdan yardımlar yapılabildiğini ifade etmiş oldular. O açıdan da önemli olduğunu görüyorum.

347 cezaevinin kapatılması ayrı bir takdire şayan durumdu.

Yemeklerin aşevinde, özellikle yemekhanede steril şartlarda yapıldığını müşahede ettik. Çalışan insanların tamamının eldivenli ve boneli olduğu dikkatimizi çekti. Yani kısaca şunu ifade etmem lazım: Tarsus Cezaevi modern bir cezaevi şekliyle hizmet ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın Sayın Tamer, selamlayalım.

İSMAİL TAMER (Devamla) – Çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

Başkanım, size de ayrıca teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Gündem dışı ikinci söz, insan hakları ihlalleri hakkında söz isteyen İstanbul Milletvekilimiz Sayın Hüda Kaya'ya aittir.

Buyurun Sayın Kaya. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

2.- İstanbul Milletvekili Hüda Kaya'nın, insan hakları ihlallerine ilişkin gündem dışı konuşması

HÜDA KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekillerimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi raporuna göre, Türkiye sicili en kötü ülkelerden biri. 2016 raporuna göre 77 olan hak ihlali, AİHM'e yansıyan yönüyle 2018 yılında 140'a yükseldi; buna benzer örnekler çok.

Değerli vekilimiz, biraz önce, bir heyet hâlinde Mersin Tarsus Cezaevine yaptığımız ziyaretten bahsettiler. Değerli arkadaşlar, Tarsus Cezaevi, bir kompleks şeklinde çalışmalarını sürdürüyor. Evet, vekilimizin dediği gibi, gittik, ziyaret ettik. Beton ve imar açısından, bir mahkûm için -annesinden, babasından, eşinden, çocuklarından, sevdiklerinden, özgürlüğünden, toplumdan, sokaktan, doğadan koparılmış- en iyi badanalarla badanalanmış dört duvarın ve sadece demirlerden oluşmuş kapıların arkasındaki bir yaşam güzelleştirilemez arkadaşlar. Önce hukuk, önce adalet... İnsanlar susuz, insanlar 40-50 derece altında klimasız; duvarların ve demirlerin çektiği güneşin geceleyin verdiği o cehennemî sıcakta annelerin yanındaki çocuklar, bebekler, mahkûmlar kriz geçiriyorlar, nefes alamıyorlar; biz bunlara da şahit olduk. Öyle, dört duvar, kompleks, koridorlar, badanası güzel diye bu ülke özgür değil, adalet gerçekleşmiş olmuyor. 300 küsur cezaevinin kapatılması, küçük ya da miadını doldurmuşların kapatılarak yerine binlerce kişiyi alacak cezaevlerinin yapılması ve inşaatlarının sürmesi Türkiye'miz adına, ülkemiz adına maalesef umut verici bir gelecek göstermiyor bizlere.

Değerli arkadaşlar, bakın, özgürlükten, adaletten bahsediyoruz. Diyarbakır'da binlerce insana sivil cuma namazı kıldırdığı için imam Abdülkadir Anar hakkında verilen ceza, altı yıl üç ay hapis cezası onaylandı. Niye? Kürtçe hutbe okuduğu için.

Siirtli bir kadına TÜİK'in kendisine sorduğu sorulara Türkçe cevap veremediği için 55 bin lira para cezası verildi arkadaşlar.

Yine, değerli arkadaşlar, bir okulda okul müdürünün öğretmene sözü: "Kürtçe seçmeli ders olabilir ama Kürtçe konuşamazsın." denilerek Giresun'a sürgüne gönderilen bir öğretmen var arkadaşlar. Bunun gibi yüzlerce, binlerce örnek dolu.

Bakın, bugün dördüncü gün. Hani daha evvel de burada bahsetmiştim, Merve Demirel. Yüksel'de insan haklarıyla alakalı fikrî, politik eylem yaptı diye gözaltına alınan, İçişleri Bakanının hedefe koyduğu; bir polisin fiziki, görüntülü tacizine maruz kalan başörtülü bir kızımız. Merve Demirel bugün dördüncü gündür gözaltında ve bugün, bir dört gün daha gözaltı süresi uzatıldı ve gözaltında başörtüsü başından çıkarıldı, başörtüsü kendisine verilmiyor arkadaşlar.

Evet, değerli arkadaşlar, 28 Şubatta kızlarımla beraber yargılandığımız, cezaevinde yattığımız günlerde 16 yaşındaki kızımın yargılandığı maddelerden bir tanesi polise ıslık çalmaktı. Bugün ne

yaşıyoruz? Bugün Ahmet Kanbal isimli bir gazeteci Kürtçe ıslık çaldığı için gözaltına alınabiliyor. Kürtçe ıslık çalması gözaltı sebebi olabiliyor.

Değerli arkadaşlar, insanlar ıslık çalsınlar. Islığın dili olur mu? Islığın rengi olur mu? Hangi müzikten, hangi melodiden olursa olsun, insanlar eğer bir ülkede özgürce ıslık bile çalamıyorlarsa biz cezaevlerinin beton yapılarıyla övünemeyiz arkadaşlar. Bizim sorumluluğumuz, özgürlükleri büyütmek, barışı gerçekleştirmek, adaleti yaşamaktır. Ülkemizde insanlarımızın nefes alabileceği bir geleceği hep birlikte inşa etmemiz gerekmektedir arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin Sayın Kaya.

HÜDA KAYA (Devamla) – Çok teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, bakın, bir de biliyorsunuz son günlerde, ülkemizi en tepeden -her kademede- yönetenlerin son derece şiddetli nefret dilleri, ötekileştirici dilleri halkımızda çok farklı yansımalara sebep olmaktadır ve son dönemlerde özellikle, Türkiye vatandaşı olmayan, başka ülkelerden bir şekilde ülkemize gelmiş olan göçmenlere karşı büyük bir düşmanlık ve nefret kampanyasına dönüşmektedir. Bakın, Araplara, Suriyelilere yapılanları saymıyorum; ülkemiz içinde kendisi gibi düşünmeyen, konuşmayan, yazmayan herkese -müzik yapanlara, sanatçılara, gazetecilere, akademisyenlere, politikacılara- yapmadığını bırakmayan bir iktidar zihniyetinin ülkemizi getirdiği noktada, toplumda, Gazze'den gelen, bakın, Gazze'den gelen genç bir kadın diyor ki: "Ben, burada gördüğüm nefreti, göçmene düşmanlığı Gazze'de bile görmedim."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Selamlayalım Sayın Kaya.

HÜDA KAYA (Devamla) – Ülkemizin bu nefret dilinden uzaklaşarak hep beraber, birlikte huzur, güven ve barış içinde yaşayacağımız günleri yine bizler gerçekleştirmek durumundayız.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Bulgaristan Türklerinin Türkiye'ye göç etmesinin 30'uncu yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen Bursa Milletvekilimiz Sayın Yüksel Özkan'a aittir.

Buyurun Sayın Özkan. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

3.- Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, Bulgaristan Türklerinin Türkiye'ye göç etmesinin 30'uncu yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, sevgili izleyiciler; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, ayrıca, söz verdiğiniz için size teşekkür ediyorum.

Osmanlı Devleti'nin Balkanlardan çekilişinin ardından, başta Bulgaristan olmak üzere, Balkan ülkelerinde mevcut hükûmetler yaşayan Türk ve Müslümanlara yönelik sistematik olarak asimilasyon ve baskı politikaları izlemişlerdir. Bulgaristan'da Türklere karşı yıllardır süren asimilasyon politikaları 1980'li yıllarda yoğunlaşmış ve 1984'te doruğa ulaşmıştır. Bulgaristan Türklerinin 1989 yılında ana vatan Türkiye'ye zorunlu göçünün üzerinden tam otuz yıl geçti. "Soya dönüş" başlığı altında Bulgaristan Türklerinin isimleri zorla Bulgarlaştırıldı; Türkçe konuşmaları, dinî inançları ve ibadetleri

yasaklandı; mezar taşları kırılarak yerlerine haçlı taşlar dikildi, vefat edenlerin dahi isimleri kütüklerde Bulgar isimleriyle değiştirildi. Bu süreçte binlerce insan tutuklandı ve hapislere gönderildi; yüzlercesi öldürüldü, hatta 17 aylık Türkan bebek şehit edildi.

Totaliter Jivkov rejiminin acımasız, baskıcı, soykırım niteliği taşıyan asimilasyon politikaları nedeniyle Bulgaristan'da zorunlu göçün başladığı 24 Mayıs 1989'da -Haziran, Temmuz aylarında- evlerinden, işlerinden, sevdiklerinden, hatıralarından koparılan 345.960 soydaşımız vizesiz ana vatana geldiler. New York Times gazetesi gelen yoğun göçü şöyle özetliyordu: "Sonu gelmeyen araba, otobüs ve tren konvoylarıyla çeyrek milyon Bulgaristan Türkü, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra en büyük göçmen akınını son üç aydır Türkiye'ye gerçekleştiriyor. Demokrasiye geçiş döneminden sonra Bulgaristan'daki mevcut başbakan Türklerden özür dileyerek bu süreci kınamıştır.

Zorunlu göçün ardından otuz yıl geçmesine rağmen Bulgaristan Türklerinin oturma izni, çalışma izni, vatandaşlık, sosyal güvenlik gibi birçok sorunu hâlâ çözüm beklemektedir. Bilindiği üzere, Bulgaristan'dan göç eden vatandaşlarımızın sosyal güvenlik sorunları 1970'li yıllardan bugüne kadar hep birinci sorun olarak gündemde kalmıştır. 1968 Göç Anlaşması'nın 12'nci maddesiyle öngörülen sosyal hakların aktarılması konusu, Bulgaristan tarafının tutumu nedeniyle bir türlü gerçekleştirilememiştir. Bu önemli sorunun nispeten hafifletilmesi amacıyla çıkarılan 5754 sayılı Kanun'la zorunlu göçten etkilenen soydaşlarımız döviz bazında borçlanarak Bulgaristan'da geçen hizmetlerinin saydırılmasını sağlamış ve Türkiye genelinde yaklaşık 36 bin civarında vatandaşımız emekli olmuştur ancak bu kapsamda olup zorunlu göçün devamı olarak gelen ve 403 sayılı Kanun'a göre Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığına alınan soydaşlarımızdan yaklaşık 2 bininin borçlanma hakkının verilmemesi büyük bir haksızlığa sebebiyet vermiştir. Türkiye'de çalıştıkları hâlde sigortası yapılmamış ya da geç yapılmış ve yaşları 70'e ulaşmış kişiler bugün emekli olamamaktadırlar. Bu durum eşitlik ilkesine, hakkaniyete, sosyal güvenlik hukukunun ruhuna aykırıdır.

Ayrıca, son aylarda, Bulgaristan Türklerinin 2022 sayılı Kanun'a göre almakta oldukları muhtaç maaşları durdurulmuştur. Gerekçe ise, şahısların, Bulgaristan devletinden gelir almadıklarına dair bir belge ibraz etmemeleridir. Oysa Bulgaristan makamlarına müracaatlarında, kırk sene önce vatandaşlıktan silinen kişilere resmî makamlarca herhangi bir belge verilmemektedir.

Diğer bir sorun ise, birçok soydaşımız hâlâ soyadı farklılığından dolayı İsim Denklik Belgesi sorunu yaşamaktadır. Türkiye'de doğmuş olmasına rağmen bir türlü vatandaş olamayan 3 kız kardeşin içler acısı bir hikâyesi var. Gizem 24 yaşında, Yaren 21, Lütfiye 18 yaşında. 3 kardeş Türkiye'de doğup büyüdü fakat Türkiye Cumhuriyeti kimliği kendilerinde hiç olmadı. 3 kardeşin annesi Gülcihan Hanım yıllar önce Bulgaristan'dan Türkiye'ye geldi, Türkiye'de 4 çocuğu dünyaya geldi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım.

YÜKSEL ÖZKAN (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Oğlu vereme yakalanıp tedavi edilemeyince hayatını kaybetti. 3 kardeşin en büyüğü Gizem kızımız ise şu an dinî nikâhlı, şimdiye kadar hiç oy kullanamadı, sigortasız yıllarca çalıştırıldı ve eğitim alamadı.

Bu çocuklar, 5901 sayılı Vatandaşlık Kanunu'na göre gerekli tüm niteliklere sahip olmalarına rağmen, hâlâ vatandaş olamıyorlar.

Değerli milletvekilleri, büyük göçün ardından tam otuz yıl geçmesine rağmen Bulgaristan Türklerinin birçok sorununun hâlâ çözüm beklemesi ülkemiz açısından son derece üzücü bir durumdur.

Değerli milletvekilleri, tarihî bilinçten yoksun bir kısım siyasetçi, yazar ve çizer, son zamanlarda Rumeli Türklerine yönelik bilinçli ya da bilinçsiz aşağılayıcı ifadeler kullanmaktadırlar. En son Başiskele AK PARTİ ilçe yöneticisinin sözleri kabul edilir değil, şiddetle kınıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özkan, tamamlayın.

YÜKSEL ÖZKAN (Devamla) – Ayrıca, bu saldırıların esas hedefinin Selanik doğumlu, cumhuriyetimizin kurucusu Başkomutan Gazi Mustafa Kemal Atatürk olduğu herkes tarafından bilinmektedir.

Saygılarımla. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederiz.

Değerli milletvekilleri, şimdi, sisteme giren milletvekillerimize yerlerinden birer dakika söz vereceğim, daha sonra sayın grup başkan vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

Sayın Topal…

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, Hatay ili Samandağ ilçesinde düzenlenen geleneksel Evvel Temmuz Festivali'nde Grup Yorum'un konser vermesinin İçişleri Bakanlığınca yasaklanmasına ilişkin açıklaması

SERKAN TOPAL (Hatay)- Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Hatay Samandağ ilçemizde, yirmi yıldır, temmuz ayının başında geleneksel Evvel Temmuz Festivali yapılmaktadır. Grup Yorum olarak bildiğimiz sanatçılar birçok defa bu festivale katılmış, herhangi bir olumsuzluk yaşanmadan konserlerini vermişlerdir. Ancak bu yılki konserleri İçişleri Bakanlığı tarafından yasaklanmıştır.

Buradan Sayın Soylu'ya sesleniyorum: Sayın Soylu, elinizi türkülerden çekin. Türkülerden korkanlar Hızır Paşalardır. Unutmayınız ki bu topraklarda tarih türkülerle yazılır, sevdalar türkülerle çığrılır. Türküler susarsa sevdalar biter.

Bakınız, Grup Yorum'un dizeleriyle sizlere sesleneyim:

"Sevmek demek kavga demek bilirim,

Türkü türkü, şiir şiir söylerim.

Senden uzak yaşamayı neylerim özlem özlem,

Neylerim yasak yasak, neylerim ayrı ayrı, neylerim."

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkan…

2.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, 15 Temmuzun asil bir milletin, kahraman bir liderin unutulmayacak direnişinin destanı olduğuna ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

15 Temmuz, asil bir milletin, kahraman bir liderin unutulmayacak bir direniş destanıdır. Milletimiz Çanakkale ve Kurtuluş Savaşı'nda olduğu gibi 15 Temmuzda yine büyük bir inanç, azim ve kararlılıkla dinine, vatanına, özgürlüğüne ve hukuk düzenine sahip çıkmış, hain işgal girişimini Allah'ın inayeti, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın ve aziz milletimizin cesaretiyle bütün dünyaya örnek olacak şanlı bir direnişle bertaraf ederek o karanlık geceyi aydınlığa kavuşturmuştur. Şehitlerimizin bizlere emanet ettiği kutsal değerlerimize daima güçlü bir şekilde sahip çıkarak bu hain darbeyi unutmayacağız.

15 Temmuz şehitlerimizi ve tarih boyunca aynı ortak mukaddes değerlerimiz uğruna canlarını feda eden aziz şehitlerimizi rahmetle yâd ediyor, gazilerimize şükranlarımızı sunuyor, Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaya'nın yerine Sayın Serter, buyurun.

3.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, işsizlik rakamlarının gündemde olduğuna ilişkin açıklaması

BEDRİ SERTER (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yine işsizlik rakamları gündemde. Nisan ayı verilerine göre durum yine aynı, işsizlik yüzde 13,8. İşsiz sayısı, rakamlarla oynanmadıysa, hükûmete göre 4,1 milyon yani İzmir kadar. İşsizleri görmüyorsunuz ama devletin hangi kasasında ne kadar para var, gözünüzden kaçmıyor. Bugün bu Mecliste hâlâ, kuruttuğunuz kaynaklara alternatif arıyorsunuz. Merkez Bankasının, tabir yerindeyse, kefen parası olarak sakladığı ihtiyat akçesine göz dikiyorsunuz ama esas kaynaklar aylardır, yıllardır işsiz olan bu ülkenin insanlarında. Genç işsizlik yüzde 23. Her 5 gençten 1'i işsiz. Son bir yılda 810 bin kişi işini kaybetti.

Benim bir teklifim var: İzmir'den başlamışken esas kaynakları turizm ve tarım olan Türkiye'de turizm kaynaklarını ve tarım kaynaklarını destekleyelim ve bu işsizliğe bir çare bulalım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Taşkın…

4.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 15 Temmuz FETÖ darbe girişiminin 3'üncü yıl dönümüne ve FETÖ terör örgütüne karşı sürdürülen mücadeleye ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

15 Temmuz FETÖ ihanet şebekesinin dış destekçileriyle beraber kalkıştığı hain darbe ve işgal girişiminin 3'üncü yıl dönümünü hüzünle ve bir o kadar da gururla idrak ettik. Her zaman olduğu gibi, şehitlerimize rahmet diledik, gazilerimize minnet duygularımızla sağlık ve esenlikler temenni ettik. O gece Sayın Cumhurbaşkanımızın ve milletimizin dik duruşuyla kazanılan bu eşsiz zaferin kalıcı olması için FETÖ terör örgütüne karşı sürdürülen mücadelemiz Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde her alanda kararlılıkla devam etmektedir. 15 Temmuz bize göstermiştir ki bu coğrafyada var olabilmek için devlet olarak, millet olarak güçlü olmak, bir ve beraber olmak zorundayız diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Durmuşoğlu…

5.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, 15 Temmuz FETÖ darbe girişiminin engellenerek milletimizin başlattığı ikinci kurtuluş mücadelesine ilişkin açıklaması

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkan.

2016 yılının 15 Temmuz gecesi ülkemizin istikbalini korumak için uçakların, tankların, kurşunların karşısına dikilen kahraman milletimiz hain terör örgütü FETÖ'nün sözde darbe girişimini engelleyerek ikinci kurtuluş mücadelesini başlattı. Türkiye'nin en karanlık, en uzun gecesini aydınlık bir sabaha, millet destanına dönüştüreli tam üç yıl oldu. Eğer bugün burada yeniden bir araya gelebiliyorsak bunu 251 kahraman şehidimize, 2.194 kahraman gazimize borçluyuz. "Korkma!" diye başlayan İstiklal Marşı'mızın her satırı 15 Temmuz gecesi yeniden yazıldı. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın çağrısıyla vatanımıza, bayrağımıza sahip çıkmak için sokakları, meydanları, havaalanlarını doldurarak darbecilere dur diyen aziz milletimize şükranlarımı sunuyorum. Kahraman şehitlerimize Allah'tan rahmet, gazilerimize sıhhat, afiyet ve uzun ömürler diliyorum. Allah'ım devletimize, milletimize böyle bir geceyi bir daha yaşatmasın. O 15 Temmuzu unutmayacağız, unutturmayacağız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Bölünmez…

6.- İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı'nın, 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü anma etkinliklerinin 3'üncü yıl dönümüne, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un Genel Kurulun 102'nci Birleşiminde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Dün cumhuriyet tarihimizin en kanlı darbe girişiminin 3'üncü yıl dönümü olan 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü'nün anma etkinliklerini gerçekleştirdik. O gece Genel Kurulda, milletvekillerimizle beraber buradaydık. Dün Cumhurbaşkanımız, genel başkanlar ve milletvekillerimizle 15 Temmuz özel gündemli birleşimde bir araya geldik. Parti temsilcilerinin konuşmaları sırasında CHP Grubu adına konuşma gerçekleştiren Sayın Engin Özkoç'un darbeyi lanetlemek yerine 15 Temmuz destanını itibarsızlaştırmak için âdeta provokatif bir konuşma yapması hepimizi derinden üzmüştür. İsterdik ki tek bir ağızdan 15 Temmuzun hatırasına Gazi Meclisimizin çatısı altında sahip çıkalım ama ne yazık ki bu feraseti ve birliği göremedik. Sayın Cumhurbaşkanımızın o karanlık gecedeki dik duruşu, milletimizin kahramanlığı ve cesareti hepinizin malumudur. Bu vesileyle bir kez daha şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum, gazilerimize şükranlarımı sunuyorum, Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Filiz…

7.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, PKK'nın döşediği el yapımı düzeneğin patlaması sonucu şehit olan Piyade Uzman Onbaşı Ahmet Sinan Demircan'a Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

15 Temmuz günü Hakkâri Hakurk bölgesinde mayın arama tarama faaliyeti sırasında el yapımı patlayıcının infilak etmesi sonucu yaralanan Uzman Onbaşı Ahmet Sinan Demircan Van'da hastaneye kaldırılmış ancak kurtarılamayarak bugün şehit düşmüştür. Gaziantepli hemşehrim olan şehidimiz ailesinin tek çocuğuydu. Allah'tan rahmet, kederli annesine, ailesine ve Türk milletine sabır diliyorum. Şehitler kervanına sen de katıldın Ahmet Onbaşı, mekânın cennet olsun. Vatanın bölünmez bütünlüğü, milletimizin birliği için Mehmet Akif'in İstiklal Marşı'mızda haykırdığı "Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda/ Şüheda fışkıracak toprağı sıksan şüheda." sözlerini teyit edercesine şehadet şerbetini içen şehitlerimiz, vatan size minnettardır.

Bu millete tuzak kuran PKK, FETÖ ve bütün terör örgütlerini lanetliyor, milletimizin yenilmeyeceğini belirtiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Gürer…

8.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Meclisin halkın sorunlarını çözmek için var olduğuna ve bu sorunlar çözülmeden tatile girmemesi gerektiğine ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Emeklilikte yaşa takılanların sorunu çözülmeden, 3600 ek gösterge çıkarılmadan, emeklilerin intibak yasası çıkarılmadan, taşeronda kalanlara kadro verilmeden, geçici ve mevsimlik işçi sorunları çözülmeden Meclis tatile girmesin. Toplum yararına çalışanlar, kamudaki kiralık araç şoförleri, Karayollarından maaş alamayan işçiler, PTT, Millî Eğitim çalışanlarının sorunları çözülmeden, üniversiteli işçi sorunu aşılmadan, çırak ve stajyer, yaşlılık sigortası çıkarılmadan, sosyal güvenlik öncesi kadın doğum borçlanması çıkarılmadan Meclis tatile girmesin. Atanamayan öğretmen ve sağlıkçı, kanun hükmünde kararname mağdurları ve işsizlerin dertleri çözülmeden Meclis tatile girmesin. Çiftçi, esnaf, işsiz sorunları varken Meclis tatile girmesin. Meclis halkın sorunlarını çözmek için vardır, çalışmalıdır. 8 milyon işsiz varken Meclis niye tatile giriyor?

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Adıgüzel…

9.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, MTA tarafından yapılan sondaj çalışmaları nedeniyle Ordu ili Fatsa ve Ünye ilçesi ile köylerinin içme suyunun kirlendiğine ilişkin açıklaması

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Ordu'nun Fatsa ve Ünye ilçelerinde Yukarıtepe, Yeşiltepe, Sudere, Şenyurt ve Sazcılar köylerinde maden arama çalışması için köylüye de haber vermeden yerleşim yerlerinin kenarında ve de yer yer içerisinde MTA tarafından sondaj yapılmaktadır. 50 metre arayla 200-300 metre derine yapılan sondajlarla, ayrıca her sondaj sahasına yol bulmak suretiyle bölge delik deşik edilmiştir, kayalar ve ağaçlar, zirai alanların ve evlerin üzerine yuvarlanmakta, hayati tehlike oluşturmaktadır. Bu beş köyün içme suyunu sağlayan tüm kaynaklar kirlenmiş ve bulanık akmaktadır. Bölgede zaten siyanürle işletilen bir altın madeni vardır. Bölgede yaptığım incelemede köylülerin bir talebi oldu, buradan aynen iletiyorum: "Oradaki kaynaktan aldığım bu suyu eğer iktidar vekilleri içebiliyorsa biz bu sondaja izin vereceğiz. Yok, içemiyorlarsa gelsinler bize destek olsunlar, hep beraber bu doğa katliamına son verelim."

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Aygun…

10.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, çiftçilere yağlı tohum desteğinin ödenmeyen kısmının ve sertifikalı tohum kullanım desteğinin ödenip ödenmeyeceğini Tarım ve Orman Bakanından öğrenmek istediğine, Diyarbakır Yenişehir Ziraat Odası Başkanı Süleyman İskenderoğlu'nun talebine ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Teşekkür ederim Başkanım.

Tarım Bakanına sesleniyorum: Çiftçimizin Tarım Kanunu'ndan doğan hakları olan ve Ramazan Bayramı öncesinde getirmemiz sonucu yüzde 70'i ödenen yağlı tohumlar desteğinin kalan yüzde 30'unu, yine sertifikalı tohum kullanım desteklerini ödemeyi düşünüyor musunuz? Ayrıca, hasat döneminin sonuna gelinmesine rağmen 2019 yılı çiftçi üretim destekleri hâlâ açıklanmadı.

Yine, Diyarbakır Yenişehir Ziraat Odası Başkanımız Sevgili Süleyman İskenderoğlu'nun bizden talebi olan yazıyı aynen paylaşıyorum: "Yenişehir çiftçi ve üreticilerimizin geçen yıllardaki sulama borçlarından kaynaklanan faizlerinin silinip sulama birlikleri tarafından yapılandırma yapılmasını, iki ve üç eşit taksitle ürün sonuna yetişecek şekilde bir yapılandırma, düzenleme ve faiz indirimi yapılmasını çiftçi ve üreticim adına sizlerden rica ediyoruz." Bu sorun sadece Diyarbakır Yenişehir'in değil, tüm Türkiye'deki çiftçilerin, enerji kullanan çiftçilerin sorunudur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Gökçel…

11.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, Onuncu Kalkınma Planı'nda Mersin'e yapılacağı ifade edilen konteyner limanının yerinin On Birinci Kalkınma Planı'nda belirsiz bir hâl aldığına ilişkin açıklaması

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Plan ve Bütçe Komisyonumuz On Birinci Kalkınma Planı'nı görüşüyor. Onuncu Kalkınma Planı'nda Mersin'e yapılacağı ifade edilen konteyner limanına ilişkin ifade "On Birinci Kalkınma Planı'nda Doğu Akdeniz Bölgesi'nde Orta Doğu ve Orta Asya coğrafyasına çıkış kapısı olacak transit yük odaklı bir ana konteyner limanı inşa edilecektir." olarak değiştirilmiştir. Doğu Akdeniz 4 ili kapsayan geniş bir coğrafya olması sebebiyle konteyner limanının nerede yer alacağı belirsiz bir hâl almıştır. Mersinliler bu değişimi Mersin'in gözden çıkarılarak limanın başka bir ile kaçırılma girişimi olarak değerlendirmektedir. 27'nci Dönemde Parlamentoda Mersin'i temsil eden bütün milletvekillerinin bu konuda dikkatini çekiyorum. Mersin'e yapılacak bu yatırımın başka bir ile aktarılmasını asla kabul etmeyeceğimizi belirtmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kılıç…

12.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, 16 Temmuz Vecihi Hürkuş'un vefatının 50'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bugün Türkiye'nin ilk yerli uçağı Vecihi K-6'yı üreten Vecihi Hürkuş'un vefat yıl dönümüdür. Meşhur tayyareci Vecihi Hürkuş 1895 tarihinde İstanbul'da doğdu. Birinci Dünya Savaşı'nda uçak mühendisi olarak görev yaptı, 1917'de Kafkas cephesinde bulunduğu sırada düşman uçağını düşüren ilk pilot unvanını aldı. Mühendis ve pilot olarak ilk Türk uçağını imal ederek kendi eserini ortaya koydu. 1923 yılında Yunanlılardan kalan parçaları da kullanarak "Vecihi K-6" ismini verdiği uçağını uçurmuştur. 1930 yılında ikinci uçağını da yapan pilot daha sonra şehirlerarası uçuşunu da yapmıştır. 1931 yılında Türk Tayyare Cemiyeti yararına Türkiye turu düzenlemiştir.

Çalışmalarında birçok engellemelerle karşılaşmış, Ankara'da geçirdiği kaza sonucu Vecihi Hürkuş 16 Temmuz 1969 yılında GATA'da vefat etmiştir. Bugün Hürkuşların açtığı yollarda yürüyenler vardır, ruhları şad olsun.

BAŞKAN – Sayın İlhan…

13.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir ilindeki sağlık personeli açığına ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Devletin bazı asli ve sağlamakla yükümlü olduğu görevleri vardır ki bunların en başında sağlık gelir. Devlet geleneğimizin en önemli sözlerinden biri olan "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." sözü de bu noktada oldukça anlam kazanmaktadır. Maalesef, gün geçtikçe sağlık alanındaki sorunlar da artmaktadır. Seçim bölgem olan Kırşehir'de başta doktor olmak üzere sağlık personeli alanında vatandaşlarımıza "illallah" dedirtecek oranda bir açık vardır. Örnek vermek gerekirse kadın doğum uzmanı sayısı önceden 7 iken şu an 2 doktor çalışmaktadır. Aktif çalışan göğüs hastalıkları uzmanı sayısı 2 ve aynı şekilde göz doktoru sayısı da 3'tür. 300 bin nüfusa sahip bir şehirde takdir edersiniz ki bu sayılar oldukça azdır. Sayın bakandan bir an önce Kırşehir'deki doktor açığını en aza indirmek için gerekli adımları atmasını rica ediyor ve bekliyoruz. Zira bu konunun takipçisi olacağımız unutulmamalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Ceylan…

14.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, esnafın ekonomide yaşanan olumsuz gelişmelerden etkilendiğine ve kayıt dışı çalışan Suriyelilerin haksız rekabete neden olduğuna ilişkin açıklaması

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, sayıları 1,7 milyonu aşan esnafımız ekonomide yaşanan olumsuz gelişmelerden ciddi anlamda etkilenmiştir. Kira, stopaj, vergi, elektrik, su, doğal gaz, benzin ve iş gücü giderlerindeki fahiş artış nedeniyle esnafımız giderlerini karşılayamamakta ve her geçen gün borç batağına saplanmaktadır. Son yıllarda ülkemize akın eden Suriyelilerin kayıt dışı faaliyetlerinin denetimi tam yapılamadığı için esnaflarımız açısından bir haksız rekabet de söz konusudur. Bugün esnafımızın finansman ve kredi imkânlarına erişmekte de ciddi sorunları vardır. Anayasa'mızın "Devlet, esnaf ve sanatkârı koruyucu ve destekleyici tedbirleri alır." hükmüne göre esnaf ve sanatkârların korunması anayasal bir görevdir. Emekliliği gelmiş esnafa kolaylık sağlanmalı, SGK prim oranları düşürülmeli, sicillerine bakılmaksızın prim borcunu ödeyerek emekli olmaları için esnaflarımıza kredi imkânı sağlanmalıdır.

BAŞKAN – Sayın Bahşi…

15.- Antalya Milletvekili Feridun Bahşi'nin, özel güvenlik görevlilerinin sorunları ve çözüm önerilerine ilişkin açıklaması

FERİDUN BAHŞİ (Antalya) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Özel güvenlik görevlisi kardeşlerimizin o kadar çok sorunu var ki saymakla bitmez. Özel güvenlikçiler, özel güvenlik harçlarının kaldırılmasını veya sembolik rakamlara çekilmesini; ayrıca, şirketlerden, eğitim kurumlarından alınan harçların makul seviyelerde tutulmasını; kamu ve özel sektör ayrımı yapılmaksızın tüm özel güvenlik görevlilerinin özlük haklarının iyileştirilerek ortak uygulanmasını; özel güvenlikçi ücretlerinin ortak bir seviyede belirlenmesi ve uygulanmasını; temel eğitim ücretlerinin, eğitim kurumlarını ve adayları mağdur etmeyecek şekilde ortak belirlenmesini ve ücret farkının ortadan kaldırılmasını; yenileme eğitim ücretlerinin devletin eğitim fonlarından veya özel güvenlik harç fonlarından karşılanmasını; özel güvenlik görevlilerinin ve sektör çalışanlarının fiilî hizmet zammından faydalandırılmasını; sağlık kurulu raporlarından alınan ücretlerinin kaldırılmasını istiyor.

Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Sümer…

16.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana ili Karataş ve Yüreğir ilçelerinde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Birçok sıkıntıyla baş etmeye çalışan Adana'nın bu sıkıntılarına şimdi de elektrik kesintileri eklendi. İl genelinde ve özellikle de Karataş ve Yüreğir ilçelerimizde sık sık elektrik kesintileri yaşanıyor. Sanayici mağdur, çiftçi mağdur, esnaf da mağdur. Vatandaşlar bırakın bu sıcakta klimayla serinlemeyi, diğer elektronik eşyalarını bile kullanamaz hâle geldi. Gidip gelen elektrikler günlük kullanılan elektronik cihazlara zarar veriyor, hatta birçok arızaya neden oluyor. Yerleşim yerlerinin üzerinden geçen yüksek gerilim hatları da can güvenliğini tehdit ediyor. Son olarak, iki gün önce Yüreğir ilçemizde kestiği ağaç dalının gerilim hattına çarpması sonucu bir vatandaşımız hayatını kaybetti. Dünyanın tüm modern kentlerinde bu hatlar yerin altından geçer. Adana üvey evlat mı?

Buradan yetkililere sesleniyorum: Adana'nın elektrik altyapısı ihtiyacını karşılayacak yatırımların yapılmasını, yüksek gerilim hatlarının da yerin altına alınmasını istiyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Aycan…

17.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, vakıf üniversitelerinin artan yeni dönem ücretlerine ilişkin açıklaması

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; vakıf üniversitelerinin yeni dönem ücretleri açıklandı, ücretler geçen yıla göre ortalama yüzde 20 artmış durumdadır. Bu, çok yüksek bir artıştır. Hiçbir ailenin yıllık geliri bu düzeyde artmamışken resmî enflasyonun üstünde olan bu artışla eğitim ücretleri ödenemez hâle gelmiştir. Yıllık 100 bin Türk lirasını aşan eğitim ücretlerine barınma, gıda ve diğer harcamalar eklendiğinde ortaya çıkan rakamları vatandaşın yüzde 90'ının ödemesi imkânsız hâle gelmiştir. Bu durum ciddi bir fırsat eşitsizliğine ve adaletsizliğe dönüşmüştür. Ayrıca, yükseköğretim, Anayasa'mıza aykırı bir şekilde vahşi ticari bir faaliyet alanına dönüşmüştür. Eğitim kalitesini etkileyen bu durum geleceğimizi de karartmaktadır, acilen mücadele edilmelidir. Gençlerin umutlarını karartan fırsatçılara "Dur." denmelidir; eğitim maliyetleri sorgulanmalı, ücret artışlarına "Dur." denmelidir. Yükseköğrenim herkesin hakkıdır.

Teşekkür ederim, saygılar sunarım.

BAŞKAN – Sayın Kenanoğlu…

18.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, Elâzığ 2 No.lu Yüksek Güvenlikli Cezaevinde yaşanan hak ihlalleri ve işkence iddialarına ilişkin açıklaması

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Elâzığ 2 No.lu Yüksek Güvenlikli Cezaevinde yaşanan hak ihlalleri ve işkence iddialarının arkası kesilmiyor. Gece geç saatlerde siyasi tutsakların koğuşuna giriliyor ve gardiyanlar tarafından arama bahanesiyle bütün koğuş darmadağın ediliyor ve bu, rutin olarak yapılıyor. Buna itiraz edenler ise tek hücrelere atılıyorlar ve hücrelerde işkenceye devam ediliyor.

Şimdi, bu işkencelere yeni bir tanesi daha eklenmiş, o da zorla namaz kıldırma. Bunu reddedenlere ise namaz vakitlerinde işkence yapılıyor. Bu durum Cezaevi Müdürüne iletiliyor yazılı dilekçeyle fakat Cezaevi Müdürü konuyu görmemezlikten geliyor. Konunun acilen Meclis Hükümlü ve Tutuklu Hakları Komisyonu tarafından ele alınması gerekiyor ve işkenceci gardiyan ve buna göz yuman Cezaevi Müdürünün görevinden uzaklaştırılıp yargılanması gerekiyor. Gereğini bekliyoruz ve konunun takipçisi olacağımızı da buradan beyan ediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Kasap…

19.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, ekonomik krizin toplumun tüm kesimlerini etkilemeye devam ettiğine ilişkin açıklaması

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Ekonomik kriz toplumun tüm kesimlerini derinden etkilemeye devam ediyor. Kütahya'da binlerce esnafımız kepenk indirdi, birçok esnafımız mağdur. Türkiye genelinde yılın ilk yarısında 53 bini aşkın esnaf kepenk kapattı. Son beş yılda iflas eden esnaf sayısı 570 bine yükseldi. Takipteki KOBİ kredileri son bir yılda yüzde 91'lik artışla 51 milyar TL'yi aştı. TÜİK tarafından açıklanan verilere göre, işsiz sayısı geçen yılın nisan ayına göre 1 milyon kişi artarak 4 milyon 202 bin kişiye yükseldi. Gerçekte ise bu, 8 milyon civarında bir rakam.

Bu rakamlardan Kütahya da nasibini alıyor. Öyle ki Kütahya'daki işsiz sayısı her geçen gün artıyor, iktidar ise hâlinden memnun. Emet-Hisarcık taşıma ihalesi Ankara'da yapıldı, bor madeniyle ilgili, 500 kamyon sürücüsü mağdur oldu. İhale Ankara'da yapıldı. Kanser olan Emet, Hisarcık ilçelerimiz, tozunu, cefasını çeken buradaki hemşehrilerimiz. Ama şu anda 500 kamyon esnafı, kamyon işçisi mağdur vaziyette. Yol kapanmış. Sefasını sürenler kimler? Böyle olmamalı diyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Aydın…

20.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Bursa ili Mustafakemalpaşa ilçesi Taşpınar köyü sakinlerinin 2/B arazileri nedeniyle yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bursa'nın Mustafakemalpaşa ilçesinin Taşpınar köyü sakinleri büyük bir mağduriyet içerisinde. İki yüz yıl önce kurulan köyde yaşayan vatandaşlar dedelerinden kalan tarlaları işledikleri için hapis cezasına mahkûm ediliyor. Köylülerin ekip biçtiği arazilerin bir kısmı 2/B'ye girerken bir kısmı ise girmedi. 2/B kapsamına alınmayan arazilerin köylüler tarafından işgal edildiği gerekçesiyle 2 kişi dokuz ay hapse mahkûm edildi, 8 köylü hakkında işlem yapıldı, onlar da hapse girecekleri günü bekliyorlar. 3 bin nüfuslu köyün 2.500 kişisi cezaevine girme tehdidiyle karşı karşıya. Taşpınar köyü sakinleri "Biz dedelerimizden kalan arazilerde tarım yapıyoruz; biz, bırakın ağacı bir çırpı bile kesmedik." diyorlar. Gerek Tarım ve Orman Bakanlığının gerekse Adalet Bakanlığının bu konuya bir an önce çözüm getirip köylülerin mağduriyetini gidermesini talep ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Yaşar…

21.- Samsun Milletvekili Bedri Yaşar'ın, 7161 sayılı Kanun gereğince kamu müteahhitlerine tanınan haklara ilişkin açıklaması

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

1'inci ayın 17'si 2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşmeleri tamamlanan, 1'inci ayın 18'i 2019 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7161 sayılı Kanun'un 32'nci maddesiyle imalat girdilerinin fiyatlarında beklenmeyen artışlar meydana gelmesi nedeniyle 31/8/2018 tarihinden önce ihalesi yapılmış ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla devam eden sözleşmelere ilişkin olmak üzere kamu müteahhitlerine belirli haklar tanınmıştır. Bu haklar altmış gün içerisinde yazılı başvurma koşuluyla; bir, Hazine ve Maliye Bakanlığının görüş ve idarenin yazılı izniyle sözleşmenin feshi ve tasfiyesi; iki, Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü ve idarenin yazılı

izniyle sözleşmenin devri; üç, Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak idare tarafından süre uzatımı. Söz konusu süreç yayım tarihi itibarıyla başlamış, 2019 tarihinde sona ermiştir. Yükleniciler geçen zaman içerisinde dilekçelerini yazılı olarak vermişlerdir. Süre uzatımı ve sözleşmenin devrine ilişkin taleplerle alakalı Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından görüş bildirilmesine karşın…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gülüm…

22.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, İzmir ili Dikili ilçesinde Kadın Savunma Ağı'nın düzenlediği yaz kampına İzmir Jandarma Komutanlığının müsaade etmediğine ve bu konuyla ilgili gerekli koşulların sağlanması için yetkililere seslendiğine ilişkin açıklaması

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Kadın özgürlük mücadelesi içinde yer alan Kadın Savunma Ağı'ndan kadınlar İzmir Dikili'de kiraladıkları özel bir alanda 3'üncü kadın yaz kampı düzenlemek istediler fakat İzmir Jandarma Komutanlığı, güvenlik gerekçesiyle kampın iptal talebini valiliğe bildirdi, valilik de uygun görerek etkinliği yasakladı. Bu yasak kararını kadınlar tanımadı ve hâlen kampı yapma konusunda ısrarcılar. Bu keyfî tutumdan bir an önce vazgeçilmesini, kadınların kampı yapmasının bütün olanaklarının sağlanmasını buradan talep ediyoruz. Devletin, valiliğin, jandarmanın görevi kadınların özgürlük mücadelesini engellemek değil, kadınların önünü açmak, kadın haklarının savunulmasının, özgürlük mücadelesinin önünü açmaktır. Buradan ilgili Bakanlığa, ilgili yetkililere de seslenmiş olalım: Kadın Savunma Ağı'nın kampının yapılması için gerekli koşullar sağlansın, resmî belgeler verilsin.

BAŞKAN – Sayın Şevkin…

23.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, kaçak ve sahte içkinin Çukurova bölgesinde ölümle sonuçlanan vakalara neden olduğuna ilişkin açıklaması

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Kaçak ve sahte içki kalpazanlıkları son dönemde yükselişe geçmiş ve özellikle Çukurova bölgesinde zehirlenmeyle başlayıp ölümle sonuçlanan vakalarda artış yaşanmıştır. Son yirmi gün içerisinde 17 kişi sahte içki zehirlenmesi sebebiyle hayatını kaybetmiş, çok sayıda kişi görme yeteneğini kaybetmiştir.

Görme yeteneğini kaybeden kişinin tedavi gördüğü Çukurova Üniversitesi Balcalı Hastanesi doktorları, metil alkolün 20 mililitresinin dahi hastayı kör edebileceğini ve öldürebileceğini, ciddi sakatlıklara neden olabildiğini belirtmiştir.

Metil alkol yani sahte içki, son yirmi gün içerisinde Mersin'de 8, Adana'da 5, Niğde'de 1 kişinin yaşamını yitirmesine sebep olmuştur. Yine, Balcalı Hastanesinde ve Adana civarı illerde, kaçak ve sahte içki zehirlenmesi nedeniyle tedavi altında hastalar olduğu bilinmektedir.

Vergi artışına bağlı olarak fiyatların yükselmesinin ve hayat pahalılığının merdiven altı piyasayı hareketlendirdiği bilinmektedir…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli milletvekilleri, sisteme giren diğer arkadaşlarımızdan geri kalanların, ben, gün içerisinde belirli aralıklarla 60'a göre söz taleplerini karşılayacağım.

Şimdi, bu sözleri gerçekleştirdik, sayın grup başkan vekillerinin söz taleplerini karşılıyorum.

Sayın Türkkan, buyurun.

24.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, PKK tarafından araziye yerleştirilen patlayıcıya basarak hayatını kaybeden 8 yaşındaki Ayaz Güloğlu ile 4 yaşındaki kardeşi Nupelda Güloğlu'na Allah'tan rahmet dilediğine, 15 Temmuz FETÖ darbe girişiminin 3'üncü yıl dönümüne, işsizlik oranının arttığına, Akdeniz'de yaşanan olaylar hakkında Hükûmetin açıklama yapması gerektiğine ve AK PARTİ Başiskele İlçe Başkan Yardımcısı Süleyman Özkaraaslan'ın Kocaeli ilinde verdiği demece ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Nupelda ve Ayaz, 2 ufak çocuktan bahsedeceğim size, birisi 4 yaşında birisi 8 yaşında. PKK'nın yola tuzakladığı mayına bastılar ve hayatlarını kaybetti 2 yavru.

Benim bundan sonra merak ettiğim şu: Her dem barış güzellemeleri yapan, insan haklarından bahseden, evlat sevgisinden bahseden, çiçek böcekten hiç ayrılmayan PKK seviciler nasıl bir tepki verecek? Buradan, milletimizden de rica ediyorum: Lütfen bunların tepkilerini takip edin. Sonra, onların insanlıktan, barıştan bahseden sözlerini alın, suratlarına çalın.

Dün 15 Temmuz hain terör örgütü FETÖ darbe kalkışmasının yıl dönümüydü. Burada 251 şehidimiz var, aralarında tanıdıklarımız, yakınlarımız var. Erol Olçok var, benim dostum; sevgili oğlu Abdullah var, can oğlu. Bütün toplumun üzerinde hassasiyetle durduğu, Özel Kuvvetlere yapılan baskında canını ortaya koyarak darbecilere karşı direnen Ömer Halisdemir var. Artık bunlar toplumun ortak değerleri hâline geldiler. Dün Ömer Halisdemir'in mezarı başında ailesi bir anma toplantısı yaptı, ne vali vardı ne belediye başkanı vardı ne de Niğde'den milletvekili seçilmiş 2 tane Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekili arkadaşımız vardı. Aradan üç sene geçmesine rağmen, vefasızlığa bu kadar terk ettiğimiz bu kahramanları bizden on beş, yirmi sene sonra gelecek kuşak nasıl hatırlar, onu takdirlerinize arz ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Özür diliyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Türkiye'de işsizlik geçen yılın aynı dönemine göre bugün yüzde 9'dan yüzde 13'e yükseldi yani yüzde 50 daha arttı işsizlik. Geçen seneye göre bugün 1 milyon 116 bin kişi daha işsizler ordusuna katılmış bugün resmî kurumun yaptığı açıklamaya göre. Bugün Türkiye'deki toplam işsiz sayısı 4 milyon 202 bin. Burada kayıtlı olmayan işsizleri de koyduğunuz zaman bu rakamların korkunç bir mertebeye ulaştığını, 7-8 milyonlara vardığını rahatlıkla söyleyebiliriz. İşte, başından beri ısrar ediyoruz, beceremediğiniz ekonomi yönetiminiz yüzünden daha önce -fazla değil- üç sene evvel "Her 4 gençten 1'i işsiz." derken şu anda bu rakamı her 3 gençten 1'i işsiz diye revize etmek zorunda kaldık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Türkkan.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Ben buradan, hükûmet eden, Adalet ve Kalkınma Partisinin de Mecliste destek verdiği Hükûmetimize sormak istiyorum: Hükûmetin, Akdeniz'de yaşanan bunca

olaya karşılık herhangi bir acil eylem planı var mı veya sessizce bu olanları seyretmek Türkiye'nin ne kadar daha devam edeceği bir strateji, bir siyaset olacak; bunu merak ediyorum. Bu konuda Dışişleri Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı Meclisi bilgilendirme gereği duymakta mıdır yoksa bunu sadece ve sadece sessizlikle geçiştirerek sonunda karşılaşacağımız çok kötü bir sürprize karşı milleti, devleti hazırlıksız bırakmak mıdır amaç; bunu öğrenmek istiyorum.

Burada geçen hafta cereyan eden bir olaya da değinmek istiyorum müsaade ederseniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Türkkan.

Buyurun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Benim milletvekilliğini gururla yaptığım Kocaeli'de Adalet ve Kalkınma Partisi Başiskele İlçe Başkan Yardımcısı Sayın Süleyman Özkaraaslan bir demeç vermiş, demiş ki: "1989'da gelen Bulgar -kelime aynen böyle- ve 1950'de gelen Selanik dönmelerini de Suriyelilerle beraber gönderelim mi çomarlar?" Aynen ifade bu. Öncelikle, bu yöneticiyi edebe davet ediyorum, biraz da tarih okumaya davet ediyorum, Türkiye tarihini, Osmanlı tarihini öğrenmeye davet ediyorum.

Rumeli ve Balkanların fethi 1353 yılında Müşir Süleyman Paşa'nın Çimpe Kalesi'ne çıkmasıyla başlar yani 669 yıldır orada hâlâ uç beyliği yapan, sancak beyliği yapan Türk soydaşlarımız var. Bunların bir kısmını 1912'de, Balkan Savaşı sonrasında arkalarından Sırp, Bulgar ordularının kovalamasıyla 1,5 milyon kişi olarak başlayan sürgün, göç 500 bin kişi olarak tamamlanmıştır Türkiye'de.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son olarak uzatıyorum, lütfen tamamlayalım Sayın Türkkan.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Dünya tarihinin en büyük soykırımıdır bu. 1 milyon kişiden fazlası telef olmuştur, Bulgar ve Sırp çeteleri tarafından yok edilmiştir. Daha sonra, 1923'teki -Müslüman değişimidir onun ismi; bakın, o "mübadil" ismi din değişimidir, millet değişimi değildir- Balkanlarda yaşayan Müslümanlar ile Türkiye'de yaşayan gayrimüslimlerin, Rumların Yunanistan'la beraber mübadele edilmesiyle sonuçlanan bir mübadeledir o. Oradan gelenlerin hepsi de Müslüman Türk'tür, o toprakların terk edilmesiyle o dönemde orada sancak beyliği yapan Türk'tür. Daha sonra, 1950'de Serbest Göç Anlaşması'yla Türkiye'ye gelen insanlar vardır. 1989'da gelenler de Bulgar değil, Bulgaristan'da yaşayan Türklerdir. Bu konunun toplumda infiale sebep olduğunu bizzat hatırlatmak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın Sayın Türkkan.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bu arkadaşımızın sadece bizler tarafından değil Adalet ve Kalkınma Partili yönetici arkadaşlarımız tarafından da uyarılmasını, hatta ve hatta bir adım daha ileriye geçerek, onlara biraz Türk tarihi ve Osmanlı tarihi konusunda bazı vazınasihatlerde bulunmasını rica ediyorum.

Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Söz sırası, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Akçay'da.

25.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Brüksel'de gerçekleşen Dış İlişkiler Konseyi toplantısı sonuç bildirgesinde yer alan Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki hidrokarbon kaynaklarına ilişkin faaliyetlerinin yasa dışı olduğuna dair karara, PKK terör örgütünün döşediği el yapımı patlayıcıya basarak hayatını kaybeden 8 yaşındaki Ayaz Güloğlu ile 4 yaşındaki kardeşi Nupelda Güloğlu'nun ailesine başsağlığı dileğinde bulunduğuna ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Avrupa Birliği üyesi ülkelerin dışişleri bakanlarının katılımıyla Brüksel'de gerçekleşen Dış İlişkiler Konseyi Toplantısı'nda bir sonuç bildirgesi yayınlandı. Bildirgede, Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki hidrokarbon kaynaklarına ilişkin faaliyetlerinin yasa dışı olduğu, AB'nin bu duruma yönelik çeşitli kararlar aldığı belirtildi. Dışişleri Bakanlığımız, AB'nin aldığı bu kararın, Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki hidrokarbon faaliyetlerini sürdürme yönündeki kararlılığını hiçbir şekilde etkilemeyeceğini açıkladı. Kamuoyuna yansıyan bilgilere göre Türkiye dördüncü sondaj gemisini de bölgeye göndermektedir. Şimdiden hayırlı uğurlu olsun, başarılar diliyoruz. Doğu Akdeniz'le bağı olmayan Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere, Fransa, İtalya ve Almanya hiçbir hukuki hakkı olmadan orada cirit atarken Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve kıta sahanlığımızda arama yapmamızı hiçbir güç engelleyemez. Doğu Akdeniz'de yaşanan gelişmeler sadece birkaç doğal gaz kaynağına sahip olma yarışı değildir, Türkiye'nin egemenlik haklarına sahip çıkma, Kıbrıs'ta Türk varlığının ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin hak ve hukukunu garantiye alma ve uluslararası hukuku işletme faaliyetidir. Tüm dünya bilmelidir ki Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti yalnız değildir. Türkiye uluslararası hukuktan doğan bu hakkından asla vazgeçmeyecek, ülkemizin menfaatleri doğrultusunda arama ve sondaj çalışmalarına devam edecektir. Bu konuda yapılacak çalışmalarda ve faaliyetlerde de başarılar diliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edelim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, Ovacık Bilgeç köyü Çakılyayla mezrasında bölücü terör örgütü PKK tarafından araziye yerleştirilen patlayıcıya basan 8 yaşındaki Ayaz Güloğlu olay yerinde hayatını kaybetmiş, 4 yaşındaki kardeşi Nupelda Güloğlu da daha sonra maalesef hayatını kaybetmiştir. Başta ailesine, yakınlarına ve milletimize başsağlığı diliyorum ve bu kadar vahşiyane eylemleri yapan terör örgütünü bir kez daha lanetliyorum. Çoluk çocuk demeden tüm vatandaşlarımızın hayatına kasteden, kundaktaki bebeğe kurşun sıkan PKK terör örgütünü ve bunlara destek veren yerli iş birlikçileri ile destek veren yabancı ülkeleri bir kez daha şiddetle kınıyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Söz sırası, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Oluç'ta.

Buyurun.

26.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, TÜİK'in açıkladığı nisan ayı işsizlik verilerine, Cumhurbaşkanlığı sitesinde "10 Soruda 15 Temmuz Darbe Girişimi ve Fetullahçı Terör Örgütü" başlığıyla yer alan metne, Dersim'in Ovacık ilçesinde meydana gelen patlamada hayatını kaybeden Ayaz Güloğlu ile kardeşi Nupelda Güloğlu'nun ailesine başsağlığı dileğinde bulunduğuna ve konunun araştırılması için Meclis araştırması önergesi vereceklerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Önce, işsizlik rakamlarıyla ilgili birkaç cümle etmek istiyorum. TÜİK bu sabah nisan ayı işsizlik verilerini açıkladı. İşsiz sayısı 4,2 milyon, işsizlik oranı yüzde 13 resmî verilere göre. Mevsimsel etkiden arındırıldığında bu oranın yüzde 13,8'e çıktığını görüyoruz yani işsizlikte bir azalma görünmüyor. Baktığımızda son aya, tarım, inşaat, turizm gibi mevsimsel sektörlerde 400 bin kişi iş bulmuş görünüyor TÜİK verilerine göre ama mevsimsel etki yine arındırıldığında istihdam 74 bin azalmış görünüyor. Genç işsizliği yüzde 23,2 yani neredeyse her 4 gençten 1'i işsiz. Son bir yılda işsiz sayısı 1,1 milyon artmış görünüyor.

Şimdi, iktidar partisi bugüne kadar işsizliği tek haneye indireceğini hep ifade etti. Bir yıldan uzun bir süredir işsizlik iki haneli ve önümüzdeki günlerde burada, Genel Kurulda görüşülecek olan On Birinci Kalkınma Planı'nda da işsizlik hedefi yüzde 9,9 olarak tespit edilmiş ama hatırlatmak istiyoruz, bundan bir önceki kalkınma planında, Onuncu Kalkınma Planı'nda 2018 için işsizlik hedefi yüzde 7,2'ydi. Bugünkü rakamlara baktığımızda bu hedefler ile gerçeklerin uyuşmadığını görüyoruz ve gençleri işsizlik, yoksulluk ve geleceksizlik sarmalında tutan ekonomi politikalarını bu iktidar sürdürmeye devam ediyor. Sormak istiyoruz: S400'ler ve F35'lerle mi siz gençlere iş alanı yaratacaksınız? Böyle olmadığını elbette hepimiz biliyoruz.

Şimdi, 16 Temmuzdayız, 15 Temmuzla ilgili Cumhurbaşkanlığı sitesinde bir belge var "10 Soruda 15 Temmuz Darbe Girişimi ve Fetullahçı Terör Örgütü" başlığıyla, Cumhurbaşkanlığı amblemiyle.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edelim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Orada 29'uncu sayfada şöyle bir cümle var yani biz söylediğimiz zaman bu cümleyi çok tuhaf karşılıyorsunuz fakat Cumhurbaşkanlığı armasının olduğu yerde bu cümle var, diyor ki: "FETÖ'nün Suçla İlgili Aktiviteleri Nelerdir? Ergenekon, Balyoz, KCK, Selam-Tevhid, Tahşiye, Askerî Casusluk davalarında sahte delil ve kurgu mahkemelerle rakiplerini tasfiye ettiği ortaya çıktı." KCK… Bunu bir kenara koyuyorum. Güzel yazmışlar, buna bir itiraz yok. Şu anda eski genel Başkanımız Selahattin Demirtaş'ın Sincan'da duruşması var. Ben sabah oradaydım, izledim biraz. Yargılandığı davayla ilgili birçok iddia var bu söylediğime dair, ben bir tanesini hatırlatacağım. Şimdi Mercek adlı…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Mercek adlı gizli tanığın 2009 yılında verdiği sözde bir ifadeye göre KCK'den talimat aldığı söyleniyor ve buna bağlı olarak Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı bu iddiayla Sayın Demirtaş'ı tutuklatıyor iki yıl sonra. Şu anda yargılandığı mahkeme ısrarla Mercek adlı tanığın kim olduğunu soruyor Diyarbakır'a ve sonunda, iki yıl sonra Diyarbakır'dan cevap geliyor ve diyorlar ki: "Mercek isimli bir kişi, bir tanık yoktur." Yok yani. Bunun üzerine, bunun verdiği gizli ifade üzerine tutuklanıyor Sayın Demirtaş. Diyarbakır savcılığı diyor ki: "Böyle bir tanık yoktur." İlginç, Demirtaş'ın yargılandığı şu andaki o fezlekeyi gönderen Savcı Uğur Özcan. Nereden tutuklanıyor? FETÖ'den tutuklanıyor. İşte biz bunu söylüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin.

Arkadaşlar, salondaki uğultuyu keselim lütfen.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Biz bunu söylüyoruz. Biz söylediğimiz zaman özellikle Adalet ve Kalkınma Partisi sıralarından homurdanmalar geliyor. Bizim söylediğimizin doğru olduğunu Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı son verdiği cevapla da bir kez daha doğrulamış oluyor. Yetmiyor, buyurun Cumhurbaşkanlığı sitesindeki belgede bu görünüyor. Bu davalar hem Sayın Demirtaş hem Sayın Figen Yüksekdağ ve diğer milletvekillerimiz hakkında açılmış olan davaların, düzenlenmiş olan fezlekelerin çok önemli bir kısmı FETÖ terör örgütü iddiasıyla tutuklanmış olan savcı ve hâkimler tarafından düzenlenmiştir. Net olarak bu ortadadır, bir kez daha ortaya çıkmıştır, onu söylemek istedim.

Son olarak, Dersim ili Ovacık ilçesinde dün meydana gelen bir patlamada 2 çocuğumuzu yitirdik 8 yaşındaki Ayaz Güloğlu ve 4 yaşındaki Nupelda Güloğlu. Başsağlığı diliyoruz aileye, sabır diliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Tamamlıyorum.

Başsağlığı ve sabır diliyoruz aileye. Çok acı bir şey. Acılarını gerçekten yürekten paylaşıyoruz. İlin milletvekili Sayın Alican Önlü bugün cenazeye de katıldı, orada aileleriyle de görüşmeler yapıyor.

Türkiye'de yaşanan sorunlardan dolayı çocukların hayatlarını bu şekilde kaybetmesi ilk değil elbette, inşallah son olur diye düşünüyoruz. Çok büyük acı veriyor masum çocukların bu şekilde hayatlarını kaybetmeleri.

Bu konunun araştırılması için önümüzdeki günlerde Meclise de bir araştırma önergesi indireceğiz, bunu tartışmak istiyoruz bizler de. O zaman herkesin bu konudaki tavrını bir kez daha görmüş olacağız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki.

Değerli arkadaşlar, bazı arkadaşlarımız ikili üçlü konuşmalarla salonda uğultuya neden oluyor. Rica ediyorum, yani bunu tekrarlamaktan da üzüntü duyduğumu ifade ediyorum. Bu konuşmaları bir bitirelim arkadaşlar, bitirelim. Dışarıda, kuliste çaylarınız benden olabilir, içebilirsiniz ama konuşmacı arkadaşlarımızın, ben en azından onların insicamlarının bozulmamasını sağlamakla da yükümlüyüm.

Şimdi söz sırası Cumhuriyet Halk Partisi Gurubu adına Sayın Özkoç'ta.

27.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Murat Dağı'nda siyanürlü altın aranmasından vazgeçilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Murat Dağı Batı Anadolu'nun en yüksek dağlarından biridir. Çok yoğun bir orman varlığına, zengin bitki çeşitliliğine, jeotermal kaynaklara sahiptir. Memleketim Sakarya'da, Karadeniz'e karışan Sakarya Nehri başta olmak üzere, birçok nehir Murat Dağı'ndan doğar ve beslenir. Sakarya, Gediz, Büyük Menderes, Salihli, Menemen, Küçük Menderes gibi birçok nehir ve akarsularla sulanır. Böylesine bereketli bir dağda siyanürlü altın aranmak isteniyor. Bölge, 1970'te 7,2 büyüklüğünde deprem meydana getiren Gediz-Emet fay hattının neredeyse üzerinde. Burada siyanür havuzu kurmak felakete davetiye çıkartmaktır. Deprem nedeniyle siyanür havuzlarında meydana gelebilecek parçalanma, siyanür ve ağır metallerin toprağa, suya karışması anlamına gelir. Altın arama için patlayıcıların patlatılması, her yerinde dere ve nehirlerin

doğduğu Murat Dağı'nda yatakların değişmesine, yer altına kaçmasına, kurumasına neden olur. Bu açık tehditlere karşı bölgede tarımı, içme suyumuzu, doğal hayatı, milyonlarca insanımızın yaşamını zehir edebilecek bir karara imza atıldı; altın işletmesi için ÇED olumlu raporu verildi. O hatadan dönülmesi için, raporun iptali için idare mahkemesine dava açıldı. Buradan bir kez daha uyarıyoruz: Vazgeçin. Son yıllarda tüm uyarılara rağmen gerçekleştirilen doğa katliamları birçok felakete, telafisi mümkün olmayan kayıplara yol açtı. Ders çıkarmalı, yanlıştan vazgeçmeliyiz. Murat Dağı'nın bereketiyle korunması için mücadelemizi sürdürmeliyiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Söz sırası, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Muş'ta.

28.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, PKK terör örgütünün döşediği el yapımı patlayıcıya basarak hayatını kaybeden Ayaz Güloğlu ile Nupelda Güloğlu'nun ailesine başsağlığı dileğinde bulunduğuna ve PKK terör örgütünü lanetlediğine, Abdulhakim Demir ile Vali Çevik'in PKK terör örgütü tarafından kaçırılması olayına, Adalet ve Kalkınma Partisi Başiskele İlçe Başkan Yardımcısı Süleyman Özkaraaslan'ın görevden alındığına, Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün Tunceli Ovacık ilçesi Bilgeç köyü Çakılyayla mezrası yakınlarında PKK terör örgütünün döşediği el yapımı patlayıcıya basarak yaşamını yitiren 8 yaşındaki erkek çocuğumuz Ayaz Güloğlu ve 4 yaşındaki kız çocuğumuz Nupelda Güloğlu isimli iki evladımıza Allah'tan rahmet diliyoruz, kederli ailelerine sabırlar diliyoruz.

Milletçe acımız büyük, bu iki yavrumuzun acısı yüreğimizi yaktı. İlgili Bakanlığımızdan aldığımız bilgiye göre, devletimiz acılı anne ve babaya destek olmak ve ailenin acısını paylaşmak için tüm imkânlarını seferber etmiş durumda.

Bu terör saldırısıyla bir kez daha gördük ki alçak teröristlerin hiçbir kutsalı yok. Geçmişte defalarca yaptıkları gibi yine savunmasız çocukları hedef alan PKK terör örgütünü lanetliyoruz. Ama hiç kimsenin şüphesi olmasın ki terörle mücadelemiz kararlı bir şekilde devam edecek, devletimiz bu teröristlerin peşini bırakmayacak ve eninde sonunda çocuk katili PKK terör örgütü tamamen ortadan kalkacak ve onun destekçileri, yalakları, kurmalı sözcüleri yargı önüne çıkartılarak hesap verecektir. Burada Kuşluca Jandarma Karakoluna 3 kilometre mesafede bu el yapımı patlayıcı PKK'lı teröristler tarafından yerleştiriliyor; 8 yaşındaki erkek çocuğumuz olay yerinde vefat ediyor, 4 yaşındaki kız evladımız Jandarma helikopteriyle Elâzığ Fırat Üniversitesi hastanesine kaldırılıyor, tüm müdahalelere rağmen kurtarılamıyor.

Değerli milletvekilleri, hani bu sözde barışsever akademisyenler, bu sözde insan hakları savunucuları, bu sözde gazeteciler, bu sözde aktivistler neredeler? Bu sözde siyasetçiler neredesiniz? Neden sesiniz çıkmıyor? Bir de burada çok enteresan…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edelim Sayın Muş.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Değerli arkadaşlar, meydana gelen patlama, sanki orada bir doğal afet olmuş, sanki doğal, kendiliğinden, natürel bir şeymiş gibi, olay böyle lanse ediliyor. PKK terör örgütünün döşediği EYP'de o çocuklar öldü. PKK, teröristler yaptı bunu. Bunu saklamanın, gizlemenin manası yok arkadaşlar. Açık açık söyleyeceğiz bunları, konuşacağız.

Bir de değerli milletvekilleri, bakın, aynı terör örgütü… Mezralar biliyorsunuz tekrar hayvancılığa açıldı. 2 çoban hayvancılıkla uğraşıyor; Abdulhakim Demir, Vali Çevik, PKK terör örgütü tarafından kaçırılıyor, oradaki köylüler vatandaşlar, silahlı kuvvetler aramaya başlıyorlar, SİHA'lar, İHA'lar ve cansız bedenlerine ulaşıyorlar, kafalarına ve vücutlarına silahla ateş edilerek öldürülmüş. Bunlardan Abdulhakim Demir yüzde 50 engelli raporu olan, çobanlık yaparak yaşamını geçindiren, çocuğu olmayan…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Muş, devam edelim.

MEHMET MUŞ (İstanbul) - …480 lira da bu raporundan dolayı devletten maaş alarak yaşamını idame ettirmeye çalışan bir vatandaşımız. Vali Çevik isimli vatandaşımızın da 7 çocuğu var, 1'i üniversitede okuyor, 1'i lise, 2'si ilköğretim okulunda okuyor. Bu da çobanlık yapıyor, bundan başka bir geliri yok. Değerli arkadaşlar, geride 7 yetim, 2 dul hanım kaldı.

PKK ciğersiz olduğu için Silahlı Kuvvetlerin karşısına çıkamayan, kalleşçe, silahsız, ekmeğinin peşinde koşan insanları kaçırarak yine bölgede korku, baskı oluşturmaya çalışan cani bir örgüt. Yürekleri olsa silahlı kuvvetlerin karşısına çıkarlar ama böyle yüreksizler bunlar.

Yine, kaçmak için de oradaki ormanlık alanları ateşe vererek duman çıkartarak SİHA'ların görüş açısından çıkmaya çalışmışlar. Ne yaparlarsa yapsınlar onlar hiçbir şekilde Silahlı Kuvvetlerin pençesinden kurtulamayacaklar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edelim…

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Bir de Sayın Başkanım, birkaç konuya açıklık getirmek istiyorum.

Az önce Sayın Türkkan'ın dile getirdiği bir ilçe başkan yardımcımızla alakalı... Bu ilçe başkan yardımcımız özür dilemiş, ilçe başkan yardımcılığı görevinden alınmış ve disipline sevk edilmiştir.

Bu sözleri kabul etmemiz mümkün değildir. Biz oradaki vatandaşlarımıza evladıfatihan olarak bakarız, onlar Osmanlı'nın uç beyleriydiler. Buralardan, Osmanlı oraları fethettikten sonra gittiler. Yıllarca oralarda Osmanlı'nın sancağını dalgalandırdılar. Balkanlar çöktükten sonra o süreçlerde çok büyük acılar yaşandı ve ana vatana döndüler. Dolayısıyla bizim için evladıfatihandırlar; bu ülkenin gelişmesinde, kalkınmasında büyük hizmetleri vardır. Bu sözleri kabul etmemiz mümkün değildir. Gereği de yapılmıştır.

Yine, Ömer Halisdemir'in kabri başında yapılan anma töreniyle alakalı… Burada resmî programlar pazartesi günü yapılmıştır. Buraya milletvekillerimiz, vali, il başkanımız, teşkilatımız, Savunma Bakan Yardımcısı katılmışlardır.

O bahsedilen program, ağabeyi tarafından organize edilen bir program, özel bir program.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Muş.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Dolayısıyla resmî programa tüm oradaki teşkilatımız, milletvekillerimiz, devlet erkânı katılmıştır. Sayın Adalet Bakanımız cuma günü bir ziyarette

bulunmuştur Niğde'ye. Programını da kahramanımızın kabri başından başlatmıştır, babasını da ziyaret ederek başlamıştır. Bunlar bizim için kıymetlidir.

Genel Kurula teşekkür ediyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Özkoç, bir söz talebiniz oldu, buyurun; ondan sonra gündemimize devam edelim.

29.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, PKK terör örgütünün döşediği el yapımı patlayıcıya basarak hayatını kaybeden Ayaz Güloğlu ile Nupelda Güloğlu'nun ailesine başsağlığı dileğinde bulunduğuna ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, atladığım bir konu oldu. Meclisten özür diliyorum.

Tunceli'nin Ovacık ilçesinin Bilgeç köyü Çakılyayla mezrasında 2 çocuğumuzun kaybedilmesi bizi derinden üzmüştür. Yakınlarına başsağlığı diliyorum.

Buradan Meclisimizin de bu konuyla ilgili gerçekten bir hassasiyet göstermesini temenni ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Levent Gök'ün, Tunceli'de hayatını kaybeden Ayaz Güloğlu ile Nupelda Güloğlu'na, Hakkâri'de şehit olan Jandarma Astsubay Üstçavuş Cengiz Tokur'a Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Elbette terör olaylarında hayatını kaybeden tüm yurttaşlarımız ulusumuzun ortak acısıdır. Ben de Tunceli'de hayatını kaybeden bu 2 güzel kardeşimize başsağlığı diliyorum ve terörü lanetliyorum nereden gelirse gelsin.

Dün de Hakkâri'de şehit olan Jandarma Astsubay Üstçavuş Cengiz Tokur'un ailesini ziyarete gittim. Kendisi bir ay önce evlenmişti. Kayınpederi benim oturduğum evin az ilerisinde bir apartmanın apartman görevlisiydi. Bir ay önce mutluluklarına herkesin tanık olduğu bu genç kardeşimizin aslında evlenme izni de vardı ama vatan aşkı ve vatan sevdası onu izin yaptırmaktan alıkoydu ve hakkı olduğu hâlde izne gitmedi. Böylesine kahraman evlatlarımız var ve şehit oluyorlar. Terörün vurduğu acıları o annelerin, babaların yüreğinde görmekten gerçekten büyük üzüntü yaşıyoruz. Türkiye Büyük Millet Meclisi, terör nereden gelirse gelsin, ister PKK ister DHKP-C ister IŞİD ister FETÖ ya da burada adını sayamadığım diğer terör örgütleri tarafından gerçekleştirilen her türlü terör eylemenin tam da karşısındadır, zaten görevimiz de bunlarla mücadele etmektir.

Ben hayatını kaybeden bütün şehitlerimize, yurttaşlarımıza tekrar Allah'tan rahmet diliyorum, ailelerine ve ulusumuza başsağlığı diliyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır, okutup bilgilerinize sunacağım:

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) TEZKERELER

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan'ın Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı Parlamenter Asamblesi Türkiye Delegasyonu üyeliğinden istifa etmesiyle boşalan üyelik için HDP Grubu Başkanlığınca bildirilen Ağrı Milletvekili Berdan Öztürk'ün üyeliğinin Başkanlık Divanında yapılan incelemede uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/791)

12/7/2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan'ın Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı Parlamenter Asamblesi (AGİTPA) Türkiye Delegasyonu üyeliğinden istifa etmesiyle boşalan üyelik için; 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 2'nci maddesine göre Halkların Demokratik Partisi Grubu Başkanlığınca bildirilen ve mezkûr Kanun'un 12'nci maddesi uyarınca Başkanlık Divanında yapılan incelemede uygun görülen Ağrı Milletvekili Berdan Öztürk'ün üyeliği Genel Kurulun bilgilerine sunulur.

Mustafa Şentop
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının dört tezkeresi vardır, ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım.

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığının Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair taleplerinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/792)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair bir talebi olmuştur. Başkanlığımızca uygun görülen bu talep İç Tüzük'ün 25'inci maddesi gereğince Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Mustafa Şentop
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmiştir.

3.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Başkanlığının Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair taleplerinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/793)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair bir talebi olmuştur. Başkanlığımızca uygun görülen bu talep İç Tüzük'ün 25'inci maddesi gereğince Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Mustafa Şentop
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmiştir.

4.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının Dilekçe Komisyonu Başkanlığının Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair taleplerinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/794)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Dilekçe Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair bir talebi olmuştur. Başkanlığımızca uygun görülen bu talep İç Tüzük'ün 25'inci maddesi gereğince Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Mustafa Şentop
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmiştir.

5.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığının Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair taleplerinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/795)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Plan ve Bütçe Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair bir talebi olmuştur. Başkanlığımızca uygun görülen bu talep İç Tüzük'ün 25'inci maddesi gereğince Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Mustafa Şentop
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmiştir.

Sayın Erbay salonda mı? Onun da Muğla'daki şehitlerle ilgili bir talebi vardı.

Sayın Erbay, buyurun lütfen.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

30.- Muğla Milletvekili Burak Erbay'ın, şehit edilen Üsteğmen Emre Kargın ile Uzman Çavuş Süleyman Yasin Ağır'a Allah'tan rahmet dilediğine ve Dalaman Karaağaç bölgesinde çıkan orman yangınına ilişkin açıklaması

BURAK ERBAY (Muğla) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Muğla halkı olarak son günlerde yüreğimize ateş düşüren acı olaylar yaşadık. Bir hafta içinde 2 askerimizin şehadetiyle acıya boğulduk. Hemşehrilerimiz Dalamanlı Üsteğmen Emre Kargın ve Fethiyeli Uzman Çavuş Süleyman Yasin Ağır şehit oldular. Şehitlerimize Allah'tan rahmet, yakınlarına ve Muğla halkımıza başsağlığı diliyorum.

Yaşadığımız diğer acı olay da, telafisi yüzyıllar sürecek olan son yıllarda Muğla'mızda yaşanan en büyük orman yangınlarıdır. Dalaman Karacaağaç bölgesinde başlayan Göcek, Taşbaşı ve Fethiye ilçelerimize kadar ilerleyen yangınlarda yaklaşık 400 hektar ormanlık alan ve canlılar yok olmuştur. Muğla halkımıza geçmiş olsun dileklerimi iletiyor, söndürme çalışmalarında canla başla mücadele eden tüm personele teşekkür ediyorum.

Yangınların çıkış nedenlerinin ve müdahalelerde yaşanan eksikliklerin araştırılmasının takipçisi olacağız. Daha önce Muğla'mızda yanan ormanlık alanların talan edilerek yapılaşmaya açılmasının bu bölgede tekrarına izin vermeyeceğiz.

BAŞKAN – Sayın Taşdoğan, sizin de talebinizi alalım.

Buyurun.

31.- Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan'ın, PKK'nın döşediği el yapımı düzeneğin patlaması sonucu şehit olan Piyade Uzman Onbaşı Ahmet Sinan Demircan'a Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması

ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) – Sayın milletvekilleri, 15 Temmuz 2019 günü, Hakkâri Hakurk bölgesinde devam eden operasyonlar kapsamında mayın tarama faaliyeti sırasında çocuk ve bebek katili PKK'lı hainlerin döşediği el yapımı düzeneğin patlaması sonucu ağır yaralanan Gaziantepli hemşehrimiz Piyade Uzman Onbaşı Ahmet Sinan Demircan yapılan tüm müdahalelere rağmen kurtarılamamış ve şehit olmuştur. Ata yurttan ana yurda gelen Velican Oduncu'nun şehadet gününde Onbaşı Demircan'a kavuştuğunu biliyoruz. Gaziantep'te bugün büyük bir vuslat var.

"Onlara 'ölüler' demeyin, bilakis onlar diridirler." Kahraman şehidimize Allah'tan rahmet, ailesine ve tüm silah arkadaşlarına sabır ve başsağlığı diliyorum.

Vatan sağ olsun.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlarım, diğer arkadaşlarımızın her birine zaman içerisinde söz vereceğim. Konuşmayan kimse kalmayacak, kimse meraklanmasın.

Sayın Arkaz, şimdi bu bölümde son olarak size söz veriyorum, ondan sonra grup önerilerine başlayacağım.

Buyurun.

32.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, 14-16 Temmuz 1959 tarihinde yaşanan Türkmen katliamına ve Tunceli Ovacık'ta 8 yaşındaki Ayaz Güloğlu ve 4 yaşındaki kardeşi Nupelda Güloğlu'nun ailesine sabır dilediğine ilişkin açıklaması

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

1959 yılında Irak'ta cumhuriyetin ilanının 1'inci yıl dönümünde 14-16 Temmuzda bir Türkmen katliamı yaşandı. 1959, 1980 ve 1991 yıllarında Türkmenlerin çoğu vatanından göç etmek zorunda kaldı. Türkmenlerin varlık mücadelesi nice cana mal oldu. Türkmeneli'de dökülen her gözyaşı bizimdir, feryat eden her nefes bizdendir. Türk milleti dünya durdukça var olacak, bedeli neyse buna da katlanacaktır.

Ayrıca, Tunceli Ovacık'ta 4 ve 8 yaşındaki 2 çocuğumuz terör örgütü PKK'nın döşediği mayınların patlamasıyla yaşamını yitirdi. Terör örgütünü şiddetle lanetliyorum. Anne ve babasına sabır diliyorum, acılarını paylaşıyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ne mutlu Türk'üm diyene.

BAŞKAN – Sayın Sezal, siz de Genel Kuruldan ayrılma durumundasınız, ben size de söz vereyim.

Buyurun.

33.- Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Cihat Sezal'ın, Kahramanmaraş ilinin Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu sıralamasında 8'inci sırada yer aldığına ilişkin açıklaması

MEHMET CİHAT SEZAL (Kahramanmaraş) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Geçen hafta İstanbul Sanayi Odasının Türkiye'nin 2'nci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması sonuçlandı. 2018 yılı satış büyüklüğüne göre yapılan bu araştırmada memleketim Kahramanmaraş'tan 17 firma bu listede yer almıştır. Toplamda ilk bin firma arasında 25 firmamız yer almaktadır. Bu, Türkiye genelinde Kahramanmaraş'ımızı 8'inci sıraya yerleştirmiştir. Kahramanmaraş başta tekstil olmak üzere, çelik eşya, enerji, çimento, gıda, kuyumculuk ve ayakkabı sektörlerinde Türkiye'de söz sahibi olan bir şehirdir.

Gecesini gündüzüne katarak ülkemizin kalkınması için çaba sarf eden, ülkemizin ekonomisine ve istihdamına katkı sağlayan tüm sanayicilerime şükranlarımı sunuyorum ve başarılarının devamını diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, İYİ PARTİ Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- İYİ PARTİ Grubunun, 21/6/2019 tarihinde Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve arkadaşları tarafından, Türk vergi sistemindeki adaletsizliklerin araştırılması, ekonomide kayıt dışılık oranının düşürülmesi için yapılması gerekenlerin tespit edilmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 16 Temmuz 2019 Salı günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

16/7/2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 16/7/2019 Salı günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Yavuz Ağıralioğlu
İstanbul
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve arkadaşları tarafından, Türk vergi sistemindeki adaletsizliklerin araştırılması, ekonomide kayıt dışılık oranının düşürülmesi için yapılması gerekenlerin tespit edilmesi amacıyla, 21/6/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 16/7/2019 Salı günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Şimdi önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ PARTİ Grubu adına Aksaray Milletvekilimiz Sayın Ayhan Erel. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika Sayın Erel.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYHAN EREL (Aksaray) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri, yüce Türk milleti; Türk vergi sistemindeki adaletsizliklerin araştırılması, ekonomideki kayıt dışılık oranının düşürülmesi amacıyla vermiş olduğumuz araştırma önergesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

"Vergide adalet" dendiğinde akla ilk gelen az kazanandan az, çok kazanandan çok vergi alınmasıdır ancak dünyanın en adaletsiz vergi sistemlerinden birine sahip olan ülkemizde yıllardır bütün vergi yükü ücret geliriyle yaşam mücadelesi veren işçilerin, kamu emekçilerinin omuzlarına yıkılıyor. Anayasa'mızın 73'üncü maddesinde "Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür. Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır." denilmesine rağmen Türkiye'de vergi sistemi daha çok çalışan sınıfın üstüne inşa edilmiş durumdadır. Bu, adaletsiz bir durum. Emekçi aileler, kamu çalışanları, milyonlar kazananlar kadar vergi ödeyerek mağdur edilmektedir. Bu adaletsiz sistemde işçi ve memurların profesyonel futbolcudan daha fazla vergi ödediğine, patronu kadar vergi ödeyen işçilere şahit olmaktayız.

Annesi, babası öğretmen olan bir gencimiz devlet yurduna veya parasız yatılılık sınavına müracaat ettiğinde kendisine bu imkân verilmezken çok daha fazla gelire sahip serbest meslek sahiplerinin çocuklarının bu imkâna kavuştuğunu, parasız yatılılık sınavına katıldığını, devletin yurtlarından ve burslarından faydalandığını görmekteyiz. Bu da Türkiye'deki vergi sisteminin ne kadar adaletsiz olduğunu ortaya koymaktadır. Akaryakıt istasyonundan benzin alan, geçimi direksiyona ve aracının tekerine bağlı olan kamyon şoförü ile son model araca binen, hayatın her türlü zevk ve sefasını süren birinin akaryakıta ödediği verginin aynı olması vergi adaletinin neresine sığmaktadır?

Vergi adaletsizliğine farklı bir örnek verecek olursa Hükûmetin ilk vergi dilimi tutarını 18 bin TL olarak düşük tutması nedeniyle çalışanlar yılın altıncı ayından itibaren yüzde 20'lik vergi dilimine girecek ve daha fazla vergi ödeyeceklerdir. Net ücretler düşecek, ücret artışlarının önemli bir bölümü vergi artışıyla geri alınacaktır. Bu adaletsizliğin önüne geçmek için vergi diliminin daha yüksek tutulması gerekmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'deki vergi gelirlerinin ortalama yüzde 65'i KDV, ÖTV gibi harcamalarımız üzerinden alınan, malın tüketicisi kim olursa olsun herkesin aynı tutarda ya da oranda ödediği dolaylı vergilerdir. Yüzde 35'i ise gelirler veya servet üzerinden ya da sahip olunanlar üzerinden belirli oranlarda alınan dolaysız vergilerdir. Vergi sisteminde adaletli olan ülkelerde ise bu tam tersidir. Kıyaslanabilmesi açısından diğer ülkelerden örnek vermek gerekirse Danimarka'da dolaylı vergiler yüzde 31, dolaysız vergiler yüzde 69; Almanya'da dolaylı vergiler yüzde 45, dolaysız vergiler ise yüzde 55 oranındadır. Dolaysız vergilerin payı ne kadar yüksekse sistem o kadar adil ve dengelidir.

Ülkemizde zaten gelir adaletsiz bölüşülüyor, bir de vergi ve harcama sisteminin belli sınıfların aleyhine olmasından dolayı eşitsizlik ikiye katlanıyor. Verginin adaletli olmaması fakirin daha fakir, zenginin daha zengin olması anlamına geliyor. Burada olması gereken öncelikle dolaylı vergileri azaltmaktır. Kısaca, ülkemizde olduğu gibi, dolaylı vergilerin toplam vergi gelirleri içindeki payı dolaysız vergilerden yüksekse bu ülkede vergi adaletinin varlığından kesinlikle söz edilemez.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu vergi adaletsizliğinin sonucu olarak kayıt dışı ekonomi oranı her geçen gün daha da artmaktadır. Kayıt dışı ekonominin yüksek olması haksız rekabet ve

verginin dar mükellef grubu üzerine yüklenilmesi gibi sonuçlar doğurmaktadır. Kayıt dışı ekonominin aza indirilmesi için denetimlerin ve vergi bilincinin artırılması için çalışmaların yapılması şarttır.

Güneydoğu'da 1 paket sigarada 13 lira vergi olmasından dolayı sigaranın terör örgütünün tekelinde olduğunu ve devletin bu bağlamda çok büyük vergi kayıplarına uğradığını söylemeden de geçemeyeceğiz.

Vergi denetim kurulu başkanlıklarının Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı olması kurumun siyasal bir boyutunun oluşmasına sebep olmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Erel.

AYHAN EREL (Devamla) – Vergi Denetim Kurulu Başkanlığına karşı güven algısının yükselmesi için bağımsız bir statüye kavuşturulması gerekmektedir.

Milletimizin hak ve menfaatlerini korumak ve kollamak görevinde olan yüce Meclisimizin ülkemizin vergi politikalarını araştırmak, vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımını sağlamak, tüm vatandaşlarımızın üzerinde mutabık kalacağı bir vergilendirme sistemini belirlemek ve kayıt dışı ekonomik verilerin gelişmiş ülke seviyelerine indirilmesi için yapılması gerekenleri saptamak amacıyla Meclis araştırması komisyonunun kurulmasını talep ediyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekilimiz Sayın Erol Katırcıoğlu'nda. (HDP sıralarından alkışlar)

Süremiz üç dakika Sayın Katırcıoğlu.

HDP GRUBU ADINA EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli vekiller, vergi politikalarımızla ilgili olarak aslında söylenecek çok fazla da bir şey yok bir tarafıyla. Gerçekten, adil olmayan bir vergi sistemimiz var ve bu her bakımdan açık ve seçik olarak görülebiliyor.

Yani çok kabaca bakarsak, biliyorsunuz, vergiler dolaylı ve dolaysız diye ikiye ayrılarak alınıyor toplumdan ve Avrupa gibi ülkelerde bunlar aşağı yukarı yarı yarıyadır fakat bizde doğrudan vergiler yüzde 20 civarındadır ve yüzde 20'nin de yüzde 65'ini ücretliler verir. Gerisi nasıl ödeniyor? Doğrudan doğruya, yüzde 70'i civarında gayrisafi millî hasılanın dolaylı vergi olarak alınıyor. Dolayısıyla da açıkçası gelir üzerinden alınması gereken vergiler harcama üzerinden alınmaya başlandıktan itibaren, bir kere, eşit olmayan bir toplumda yani gelir dağılımının bozuk olduğu bir toplumda, çok doğal olarak adaletsizliği pekiştiriyorsunuz ve devam ettiriyorsunuz demektir. Dolayısıyla da yani bu vesileyle konuşuyoruz vergi reformu ihtiyacını… Ki yarın öbür gün önümüze gelecek kalkınma planı, bugün Plan ve Bütçe Komisyonunda konuşuluyor, yani göreceksiniz, orada da bu konu yeteri kadar ele alınmış ve incelenmiş değil ve dolayısıyla da bu adaletsizliği anlamaya yönelik olmak üzere bir Meclis araştırma komisyonu kurulması tabii ki bizim de destekleyebileceğimiz bir şey.

Ben kısa zaman içinde birkaç bir şey söyleyeyim. Şimdi, bu mesele eskiden gündeme geldiğinde şöyle denirdi: "Efendim, müterakki vergiler, yani az kazanandan az, çok kazanandan çok vergi aldığımız zaman küreselleşen dünyada sermaye kanaması olur, yani sermaye kaçışı olur." Evet, belirli ölçüde doğru hakikaten, yani en azından bazı gözlemlerden doğrulanabilecek bir şey bu. Vergiyi artırdıkça

sermayenin kaçtığını görürüz. Fakat arkadaşlar, öyle bir atmosferde yaşıyoruz ki bugünlerde en azından, biliyorsunuz, ticaret savaşlarının yapıldığı, dolayısıyla da korumacı politikaların yaygınlaştığı bir dünyada yaşıyoruz. Yani sermayenin de hareketi eskisine göre o kadar hızlı olmayacaktır. Dolayısıyla da gerçekten bu konuda adaletsizliği düzeltmek isteyen bir irade açıkçası "Müterakki vergiler sermaye kanamasına sebep olur." iddiasını önemsemez ve adım atar diye düşünüyorum.

Son olarak birkaç cümle de kayıt dışılıkla ilgili söylemek istiyorum. Evet, kayıt dışılık Türk ekonomisinin bilinmez bir yanı esasında yani bilinmezden kastettiğim, kayıt dışılıktan bahsettiğimiz, kayıt dışı olduğu için zaten hani kaydedilmemiş bir gelirden söz ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Sayın Başkanım, bir dakika daha verirseniz.

BAŞKAN – Buyurun.

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Dolayısıyla da kaydetmeye yönelik çalışmalar da öyle çok kesin sonuçlar vermiyor, işte yüzde 40-yüzde 60 civarında bir rakam telaffuz ediliyor.

Arkadaşlar, kayıt dışılığın bir yanı var ki Türkiye bunu konuşmadı ve konuşmuyor. Toplum kayıt dışı kalmayı tercih ediyor çünkü devletini çok da iddia edildiği gibi benimsemiyor. Kendi devleti gibi görmediği zaman kayıt dışı kalmayı tercih ediyor. Dolayısıyla da burada siyasi ve sosyolojik bir durum var. Yani biz toplumun gerçekten devleti kendine ait bir kurum olarak hissedebileceği bir devlet oluşturmamız lazım ama bugün bu böyle değil. Dolayısıyla da insanlar vergi kaçırmayı, efendime söyleyeyim, işçi çalıştırırken kayıt dışında kalmayı tercih ediyorlar. Çünkü böylelikle hem kazançları artıyor hem de kendi piyasa şartlarını kendileri belirleyebilir oluyor.

Hepinize teşekkür ederim, saygılar. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerinde söz isteyen, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekilimiz Sayın Turan Aydoğan. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakika Sayın Aydoğan.

CHP GRUBU ADINA TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Büyük üstat Nazım "Adaletsizliğin resmini çiz." deseydi Dino'ya bugünkü iktidarı çizerdi herhâlde Abidin Dino çünkü her şeyiyle adaletsiz bir iktidar. Adaletsizlikleri bu kürsüden çok saydım ben ama bugün sadece bu vergi konusuna konuyu düğümleyerek konuşmayı tercih edeceğim çünkü siz, daha çok -bizi dinliyorsunuz; eminim, vicdanlarınız kanıyor, sizin yerinizde olmak istemezdim- bu adaletsizliğin ortasında çaresizce geziyorsunuz.

Gülmeyin efendim, dikkatinizi çekmek için farklı söyleyeyim isterseniz, "Buraya dikkat edin." diye, Maliye Bakanının söylediği şekil var, isterseniz öyle konuşayım, dikkatinizi öyle çekeyim ama öyle palavra rakamlarla değil. OECD ülkelerinde yüzde 67 oranında dolaylı vergi koymuş şampiyon ülkeyiz, ortalaması yüzde 35-36'larda. Kayıt dışı ekonomisi yüzde 30'lara dayanmış bir ülkeyiz. Amerika'da yüzde 7. Bütün bunlarla beraber "Adalet oluşturacağız." derseniz size gülerler. Ha, başka uygulamalarınız da var.

Şimdi, birazdan buraya bir yasa gelecek. O yasayla birlikte ekonomide yaklaşım meselelerini konuşacağız. Üç yıl boyunca bu Mecliste hemen hemen birçok milletvekili sizlere "Bu ülkede kriz

var.” dedi, krizi ikrar edemediniz. Şimdi yandaş sermayenin bankalardan tüketmiş olduğu kredileri iade ettiremiyorsunuz çünkü merkezî idarenin bütçesinde onları besleyecek bir şey kalmadı. Maşallah büyükşehirlerin tamamını da kaybettiniz. Yandaş, kambur gibi ortaya oturdu. 450 milyar lirayla beraber onları finanse edeceksiniz. Neyle biliyor musunuz? Elektrikte düğmeyi açtığımızda aldığınız 5 tane dolaylı vergiyle, suyu içtiğimizde aldığınız 4 tane dolaylı vergiyle, bütçenin yüzde 86’sını vergilerden oluştururken gelir vergisinin hemen hemen tamamını ücretlilerden ve maaşlılardan oluşturduğunuz, direkt kaynaktan haraç keser gibi kestiğiniz vergilerle, dolaylı vergilerin bütçedeki vergi gelirlerinin yüzde 50’sinden fazla olduğu vergilerle yani vatandaşın üzerine yıkmış olduğunuz vergilerle beraber yandaş sermaye gruplarınıza 450 milyar lira fiyat çekeceksiniz. Hani “Kardeşim, orta sermaye, küçük sermaye, küçük esnaf battı, gerçekten battı, dükkânını açacak kadar parası kalmadı insanların.” deseniz; Aşir Efendi’de gezseniz, Eminönü’nde gezseniz; gitseniz, Kapalı Çarşı’da gezseniz anlayacağım, onları kurtarmaya yönelik bir proje getirseniz anlayacağım ama aklınız fikriniz yandaşta, aklınız fikriniz dar gelirlinin üzerinde oturmakta işte bu dolaylı vergilerle, hatta ÖTV’yle.

ÖTV’de de çok ilginçsiniz: Kürkte yok, kotrada yok, yatta yok, pırlantada yok, yakutta yok; soğuk çayda ÖTV var, kefen bezinde ÖTV var. Ne akla hizmetsiniz, ben anlayamadım. Bu şekilde bu işi nasıl çözeceksiniz, onu da anlayamadım. Ama bizim çokça önerilerimiz oldu bununla ilgili, biz size anlatmaya çalıştık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aydoğan, devam edin.

TURAN AYDOĞAN (Devamla) – Dedik ki: Gelir vergisinde adaletli davranın, vergi dilimlerini azaltırken, azalttığınız vergi dilimleriyle beraber alt gelir gruplarının üzerine iyice yıktınız vergiyi. Dedik ki: Gelir vergisiyle ilgili yapmış olduğunuz işlemlerde ve diğer dolaylı işlemlerde hakkaniyete aykırı olan her şeyi kaldıralım. Dedik ki: “Vergi barışı” adı altında beslemeyin kimseyi kardeşim, insanlar size vergi ödemezler. Yandaşlarınız, yöredaşlarınız vergi cennetlerinde gezerken, yüzde 1’le kendi adlarına bile olmayan paraları bu ülkeye getirmek gibi yasaları çıkarır ve bunları hâlâ devam ettirirseniz o zaman anlamı şudur: Bu ülkeyi yönetemiyorsunuz, adil değilsiniz, vergi toplayamıyorsunuz, toplayamadığınız için de bu adaletsiz kanunların sürelerini sürekli uzatıyorsunuz, bu işi beceremeyeceksiniz. Bu işi ya becerin ya bırakın; geleceğiz, biz becereceğiz.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

FEHMİ ALPAY ÖZALAN (İzmir) – Biz her şeyi yaparız Allah’ın izniyle.

BAŞKAN – Öneri üzerine söz isteyen Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Manisa Milletvekilimiz Sayın Uğur Aydemir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süremiz üç dakika Sayın Aydemir.

AK PARTİ GRUBU ADINA UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ PARTİ Grubunun vergi sistemine ilişkin vermiş olduğu Meclis araştırması açılmasına dair önerisi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin başında 15 Temmuzu, FETÖ terör örgütünü bir kez daha lanetliyorum; bunun yanında, bütün terör örgütlerini lanetliyorum ve 251 şehidimize Allah’tan rahmet diliyorum, gazilerimize de buradan minnetlerimi sunuyorum.

Değerli arkadaşlar, İYİ PARTİ grup önerisinde vergide adaletsizlik, dolaylı vergiler ve dolaysız vergiler üzerinde konuşmalar yaptı arkadaşlarımız, biz de güzelce dinledik.

Değerli arkadaşlar, dolaylı vergiler ve dolaysız vergiler… 2002 yılında kayıt dışı ekonomi neydi, şu anda kayıt dışı ekonomi hangi duruma geldi? 2002 yılında kayıt dışı ekonomi yüzde 32,4'tü değerli arkadaşlar, şu anda kayıt dışı ekonomi yüzde 26,8'e geriledi yani kayıt dışıyla mücadele var mı, kayıt dışıyla mücadele yapılmış mı yapılmamış mı, bunun en güzel örneği. Eğer kayıt dışıyla mücadele yapılmamış olsaydı yüzde 26 olan rakamın nereye gelmesi lazımdı, yüzde 40'lara dayanmış olması lazımdı.

Dolaylı vergilerde artış mı var, dolaysız vergilerde azalış mı var; bunları da bir değerlendirelim hep birlikte. Tabii ki dolaylı vergileri vatandaşlarımız ödüyor. Dolaylı vergiler dediğimizde aklımıza neler geliyor değerli arkadaşlar? Aklımıza şu geliyor: Katma değer vergisi, bir dolaylı vergidir. Mesela, baktığımızda, 2002 yılında sağlık hizmetlerinde yüzde 18 olan katma değer vergisi oranını biz gelmişiz, 2004 yılında yüzde 8'e düşürmüşüz. Sağlıktan kim faydalanıyor diye baktığımızda, 82 milyon birlikte sağlıktan faydalanıyoruz. Başka ne yapmışız? Eğitimde yüzde 18 olan katma değer oranını yüzde 8'e indirmişiz. Eğitimden kim faydalanıyor? Yine 82 milyon vatandaşımız faydalanıyor. Başka ne yapmışız? Değerli arkadaşlar, temel gıdada katma değer oranımızı yüzde 8'den yüzde 1'e indirmişiz. Bunlar da dolaylı vergi ve baktığımızda, bu dolaylı vergilerin tamamından kim faydalandı? 82 milyon vatandaşımız faydalandı. Yani öncesinde dolaylı vergilerde bir azalış vardı da AK PARTİ hükûmetleri geldi, bunları yükseltti mi? Hayır. AK PARTİ hükûmetlerinde –hangi hükûmetimize bakarsanız bakınız- vergi oranlarında bir tane artış gösteremezseniz. Yeni vergi türevi bir tane biz çıkartmadık, hiçbir vergi oranını yükseltmedik, vergi tarifelerinde ne yaptık? Azaltmaları biz yaptık.

Gelir vergisi oranlarına bir bakalım: Değerli arkadaşlar, gelir vergisi oranlarında üst tarife dilimini yüzde 49,5'ten yüzde 35'lere kadar biz indirdik. Ve taban olarak da baktığımızda, vergi tarifesi oranlarına, yüzde 20'den yüzde 15'e kim indirdi? Yine AK PARTİ hükûmetleri indirdi.

Değerli arkadaşlar, dolayısıyla baktığımızda…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Aydemir.

UĞUR AYDEMİR (Devamla) - …2002 öncesi vergi sistemiyle şimdiki vergi sistemine baktığınız zaman, AK PARTİ hükûmetleri, değerli arkadaşlar, vatandaşlarımız üzerine yük bindirmemiş, vatandaşlarımız sırtındaki yükü ne yapmışlardır? Hepsini hemen hemen hafifletmişlerdir. Ve kaldı ki, değerli arkadaşlar, bu dolaylı veya dolaysız vergileri topluyoruz, bir havuzda biriktiriyoruz, bunları ne yapıyoruz biz? Yine vatandaşımızın hizmetine geriye döndürüyoruz. AK PARTİ hükûmetleri öncesinde toplanan vergilerin yüzde 86'sı, değerli arkadaşlar, nereye gidiyordu? Yüzde 86'sının tamamı faize gidiyordu. Ve 2002 yılında toplanan net vergi geliri 59,6 milyar, bunun yüzde 86'sı faize gidiyordu. Bizim dönemimizde, 2018 yılında 621,3 milyar lira vergi geliri toplamışız, bunun sadece yüzde 12'si nereye gitmiş? Faize gitmiş.

Aslında araştırma önergesinde şunu yapmak lazımdı: Evet, vergiler toplandı, bu vergiler nasıl toplandı ve nerelere harcandı bir araştırma önergesi olmuş olsaydı… AK PARTİ'nin hakikaten diğer ülkelere örnek olacak bir vergi politikası izlediğini hep birlikte net bir şekilde görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Aydemir.

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – Buradan AK PARTİ hükûmetlerine, Cumhurbaşkanımıza teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sayın Osmanağaoğlu, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

34.- İzmir Milletvekili Tamer Osmanağaoğlu'nun, 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü'nün 3'üncü seneidevriyesinde vatanına, devletine ve iradesine canı pahasına sahip çıkan tüm şehitleri rahmetle andığına ilişkin açıklaması

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü'nün 3'üncü seneidevriyesinde vatanına, devletine ve iradesine canı pahasına sahip çıkan tüm şehitlerimizi rahmet ve minnetle anıyorum. Unutulmasın ki FETÖ'cü hainlerin 15 Temmuz gecesi tertiplediği işgal girişimine karşı ilk açıklamayı yaparak Türk milletinin vicdanının sesi olan, Türk milletinin kalbi, kutlu çatımız Milliyetçi Hareket Partisi Genel Merkezinde ışıkları yaktırarak o karanlık geceyi aydınlatan, dönemin Başbakanı ve Sayın Cumhurbaşkanını arayarak Türk milletinin iradesinden, demokrasiden yana net bir duruş sergileyen liderimiz Sayın Devlet Bahçeli Beyefendi, Milliyetçi Hareket Partisi ve sırtını dayadığı büyük Türk milleti oldukça ne FETÖ'cü hainler ne de iş birlikçileri asla kirli emellerine ulaşamayacaktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Köksal, size de 60'a göre söz verelim.

35.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, kapatılan beldelerden yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Teşekkürler Sayın Başkan.

AKP'nin seçim öncesi verip de tutmadığı sözlerden biri yine elinde patladı. Seçim bölgem Afyonkarahisar ili Sinanpaşa ilçesi Güney köyü kapatılan beldelerden biriydi. Dava açtılar, kazandılar, hatta bu yıl haziran ayında belde seçimlerinin yapılacağı müjdesi bizzat AKP tarafından köy halkına verildi ancak bu söz tutulmadı ve Güney köyü ne beldeliğine kavuşabildi ne de belediye seçimi yapıldı. Vatandaş "Suyumuz kesik, çöplerimiz alınmıyor, hizmet göremiyoruz." diye şikâyet ettikçe buna kulak tıkayan AKP'ye karşı bugün Güney köyü halkı AKP Afyonkarahisar il binasının önünde toplanıp "Vekil nerede, il başkanı nerede? Verdiğiniz sözü tutun." diye slogan atmakta, seslerini duyurmaya çalışmaktadır. Sadece Güney köyü değil, kapatılan beldelerin tümü yeterince hizmet alamamakta, birçok kez şikâyetlerini iletecek muhatap dahi bulamamaktadır…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- HDP Grubunun, 16/7/2019 tarihinde Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve arkadaşları tarafından, OHAL dönemi ve sonrasında yaşanan hak ihlallerinin araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 16 Temmuz 2019 Salı günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

16/7/2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu, 16/7/2019 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Hakkı Saruhan Oluç
İstanbul
Grup Başkan Vekili

Öneri:

16 Temmuz 2019 tarihinde, Muş Milletvekili Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve arkadaşları tarafından verilen 3075 sıra numaralı OHAL dönemi ve sonrasında yaşanan hak ihlallerinin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak, görüşmelerinin 16/07/2019 Salı günkü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi, önerinin gerekçesini açıklamak üzere, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekilimiz Sayın Züleyha Gülüm. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika Sayın Gülüm.

HDP GRUBU ADINA ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Merhabalar.

15 Temmuz 2016'da bu ülkede bir darbe girişimi gerçekleşti, arkasından OHAL ilan edildi ve 7 kez uzatıldı; iki yıl boyunca bu ülke OHAL koşullarında yaşamak zorunda bırakıldı, dayatıldı. OHAL süreci, bu ülkede insan hakları ihlalleri, yaşam hakkı ihlalleri, çalışma hakkı ihlali, seyahat hakkı ihlali dâhil olmak üzere, burada belki de saymakla bitiremeyeceğimiz birçok ihlalin gerekçesi olarak ortada durdu.

Kanun hükmünde kararnameler çıkarıldı. Bu kanun hükmünde kararnameler Anayasa'ya göre sadece olağanüstü hâlin gerektirdiği sınırlarda kalması gerekirken, ülkenin yönetimine dair her konuda kanun hükmünde kararname çıkarıldı. Darbe girişimini Allah'ın bir lütfu olarak değerlendirenler, bunu kendilerine bir gerekçe olarak görüp, ülkeyi kanun hükmünde kararnamelerle yürütülen bir rejim hâline getirdiler. Mesela, bu kanun hükmünde kararnamelerden birkaç tanesi, evlilik programlarının yasaklanması, kış lastiklerine dair düzenlemeleri de içeriyordu. Dolayısıyla, kanun hükmünde kararname meselesi, sadece olağanüstü hâlin gerektirdiği sınırlarda kalmadı; kolay bir şekilde, Meclise sunulmadan, ülke içerisinde tartışılmadan kanun hükmünde kararnameler yoluyla ülke yönetilmeye çalışıldı.

Anayasa Mahkemesine başvuru yapıldı kanun hükmünde kararnamelerle ilgili ancak Anayasa Mahkemesi, kendi yetkisi içinde olmadığı gerekçesiyle bu başvuruları reddetti. Oysa, aynı Anayasa Mahkemesi, 1992'de çıkarılan kanun hükmünde kararnamelerle ilgili, konu itibarıyla OHAL'in gerektirdiği sınırların dışına çıktığı gerekçesiyle bu kanun hükmünde kararnameleri iptal etmiş olmasına rağmen, günümüze geldiğimizde, kendi gerekçesini unutarak kendi kapsamı içinde olmadığını söyledi. Dolayısıyla, aslında bu ülke iki yıl boyunca ve devamında da keyfî bir hükûmet tarafından keyfî kararlarla yönetildi. Ardından gelen tepkiler üzerine OHAL Komisyonu kuruldu ama OHAL Komisyonu da aslında işlevsiz bir yapı olarak varlığını sürdürüyor.

OHAL sürecinde neler oldu? Binlerce insan gözaltına alındı, binlerce insan tutuklandı. Darbe girişimiyle ilgisi olsun olmasın, birçok insan, gazeteci, insan hakları örgütlerinin üyeleri, öğrenciler, toplumsal muhalefet içerisinde yer alanlar; HDP'li olanlar HDP'ye üye olduğu, sempatizanı olduğu gerekçesiyle tutuklandı, gözaltına alındı, çeşitli baskılara maruz kaldılar.

Yine, işkence ve kötü muamele had safhaya ulaştı. Güvenlik güçlerinin hukuka aykırı eylemleri fiilî olarak suç olmaktan çıkarıldı, ya hiç yargılanmadılar ya da cezasızlık ile ödüllendirildiler.

KHK'lerle çok sayıda kurum kapatıldı; başta kadın kurumları olmak üzere LGBTİ+ örgütleri, iktidara muhalif olan tüm kurumlar, gazeteler, televizyonlar, ajanslar, radyolar, üniversiteler, vakıflar kapatıldı.

İktidara kim muhalifse iktidara karşı sözünü söyleyen herkesin yok edilmeye çalışıldığı bir süreç yaşadık. Binlerce insana yurt dışı çıkış yasağı getirildi. Pasaportlar iptal edildi. 200 bine yakın insan yurt dışına çıkamadı.

OHAL süresince yapılan referandum ve seçimlerde OHAL'in baskısıyla toplumsal muhalefet karşı karşıya kaldı. 130 bin kamu görevlisi işlerinden, mesleklerinden ihraç edildi. Bu da yetmedi, özel sektörde de çalışmaların önüne geçildi ve bir tür ölüme mahkûm edildiler. 500 bin insan hakkında hukuksal işlem yapıldı.

HDP'li 99 belediyeye kayyum atandı. HDP Eş Genel Başkanları Sayın Figen Yüksekdağ, Selahattin Demirtaş olmak üzere birçok milletvekilimiz hakkında dokunulmazlıkları kaldırılarak gözaltılar yapıldı, tutuklamalar oldu, hâlen de tutuklu olarak yargılanıyorlar.

Gazeteciler cezaevlerine atıldı, Türkiye gazetecilerin en çok tutuklu olduğu ülkeler arasında 1'inci sıraya yerleşti. Basına ağır bir sansür uygulandı, basının iktidar aleyhine haber yapması, yayın yapması yasaklandı. Grevler, millî güvenliği bozduğu gerekçesiyle ertelendi ya da yasaklandı. Hak arama özgürlüğü engellendi, iş cinayetleri arttı, OHAL döneminde 50'yi aşkın insan OHAL'in getirdiği koşullardan dolayı intihar etti. Çalışanlar "güvenlik soruşturması" adı altında ya işe alınmadılar ya da işlerinden atıldılar. Kadınlar bu süreç içerisinde daha da yoksullaştırıldı, işten atılan kadınlar eve, aileye, eşe, kocaya mahkûm edildiler. OHAL gerekçesiyle birçok kente giriş-çıkış yasakları konuldu, insanların seyahat hakkı, yaşam hakkı engellendi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Gülüm.

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) – LGBT+'ların tüm eylem ve etkinlikleri yasaklandı ve burada belki de sayamayacağımız birçok toplantı ve gösteri yürüyüşü, anayasal hak olan toplantı ve gösteri

yürüyüşü ihlal edildi; güvenlik gerekçeleriyle, OHAL gerekçeleriyle insanların hak arama özgürlüğü, düşünce özgürlüğü ortadan kaldırıldı. Kadın cinayetleri arttı, kadınlara yönelik baskılar çoğaldı. Polis, karakola giden kadına "Polisin işi gücü var." diyerek işlem yapmadı. Savcılar "Çok sayıda dosyamız var, kadın meselesiyle ilgilenemeyiz." diyerek kadın sorunlarıyla ilgilenmedi. OHAL süresince öncelikle de kadın kurumları kapatıldı ve kadınların kazanımları olan bütün yasal haklar geri alınmaya çalışıldı.

Dolayısıyla aslında OHAL, bir bütün olarak, temel insan haklarının, örgütlenme hakkının, düşünce hakkının, kadın özgürlük mücadelesi haklarının, kazanımlarının geri alındığı bir süreç olarak tepemizde durdu ve böyle yaşadık. Peki, OHAL kalktı mı? Hayır, kalkmadı. OHAL kalkmış gibi görünse de aslında üç yıl süreliğine devam eden bir OHAL sürecinde yaşıyoruz. Sadece bu da değil, OHAL kalkmış olmasına rağmen, OHAL sürecindeki bütün yasal düzenlemeler fiilî olarak devam ediyor arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) – Bir dakika daha rica ediyorum.

BAŞKAN – Selamlayalım Sayın Gülüm.

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) – Hâlen, sadece güvenlik üzerine kurulu bir ülke olarak yaşamaya zorunlu kılınıyoruz. Hâlen, her yerde insanlarımız keyfî bir şekilde çevrilerek "GBT" adı altında baskı uygulamasına devam ediliyor. Hâlen, HDP'ye yönelik, özellikle de kriminalize etme, yok sayma, baskı altına alma politikaları devam ediyor.

İşte, yaşanan tüm bu sürece ilişkin olarak biz diyoruz ki: Gelin, bir daha OHAL koşulları yaşanmaması için; bu ülkede demokrasinin, özgürlüklerin, barışın kanalının açılabilmesi için, yaşanan bu sürece ilişkin bir araştırma komisyonu kurulsun. Mağdur olanlar, hak ihlaline uğrayanlar açısından bu mağduriyetlerin giderilmesi için gerekli çalışmalar yapılsın. Bunun için de bir araştırma önergesi önerimiz var, kabul etmenizi bekliyoruz, gerçekten insan haklarından, özgürlüklerden yanaysanız.

Teşekkürler. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerinde söz isteyen Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekilimiz Sayın Sezgin Tanrıkulu.

Süreniz üç dakika Sayın Tanrıkulu.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

On beş yıl OHAL düzeni içerisinde yaşamış bir milletvekili olarak OHAL'in ne olduğunu çok iyi biliyorum. İki yıl boyunca Türkiye'nin her yerinde olağanüstü hâl rejimi uygulandı ve bu olağanüstü hâl rejimi âdeta yurttaşlarımız bakımından bir düşman ceza hukukuna dönüştü, düşman ceza hukukuna. Cezalandırma politikası bireysel olmaktan çıktı ve kolektif bir ceza anlayışıyla sonuçta düşman ceza hukuku prensiplerine göre yurttaşlarımız cezalandırıldı.

Bu ağır cümleleri kuruyorum çünkü Adalet ve Kalkınma Partisini götürecek olan da ve toplumdan uzaklaştıran temel etmen de bu adaletsizlik duygusudur. Bakın, yüz binlerce insan işinden oldu, onların yakınlarının işe girme ihtimalleri ortadan kalktı. Binlerce insan haksız biçimde tutuklandı. 250 binden fazla insana pasaport yasağı kondu. Akademisyenler ihraç edildi. Yüzlerce dernek kapatıldı, toplantı ve gösteri yapmak mümkün değil. İşkence, bir idari pratiğe dönüştü. İşkenceye sıfır toleranstan, işkencenin

gözaltı merkezlerinde ve cezaevlerinde idari pratik olarak uygulandığı bir pratiğe dönüştü, bu dönemde dönüştü hem de. 3 tane baronun raporu tek başına bunun göstergesidir: Ankara Barosunun, Urfa Barosunun ve Van Barosunun. Daha önce de Diyarbakır Barosunun raporları vardı. Eğer Türkiye'de, bu dönemde, işkence idari pratik olarak uygulanmamış olsaydı, Hükûmetiniz, Adalet ve Kalkınma Partisi Hükûmeti, 2016'nın Ağustosundan bu yana Avrupa İşkencenin Önlenmesi Komitesinin raporlarına rezerv koymazdı. Bu rezervler, tek başına, Türkiye'de işkencenin bir idari pratik olarak uygulandığının göstergesi.

Dahası, 90'ların ve olağanüstü hâl dönemlerinin zorla kaybedilme vakaları, şimdi Ankara'nın merkezinde oluyor, Ankara'nın merkezinde. 2017'nin başından bu yana 22 yurttaşımız zorla kaybedildi, 22 yurttaşımız. Bakın, Şubatın 7'siyle 22'si arasında Ankara'da, İstanbul'da ve Antalya'da 6 yurttaşımız kayıp yüz elli gündür, Transporterlarla kaybedildiler, görüntüler var. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, Meclis İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, İçişleri Bakanlığı sessiz. Zorla kaybedilme, olağanüstü hâl döneminde bir idari pratiğe dönüştü.

Değerli arkadaşlar, bakın, ben buradan Adalet Bakanına da sesleniyorum, Adalet ve Kalkınma Partisi Hükûmetine ve Cumhurbaşkanına da sesleniyorum: Zorla kaybedilme, işkence insanlığa karşı suçtur. Döneminiz biter ama bu suçlar sizi takip eder, ömrünüz boyunca takip eder.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Tanrıkulu.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Evet, yargıda FETÖ borsası oluştu, FETÖ borsası. Herkesin bir fiyatı var. Bütün adliyelerde FETÖ borsası oluştu. Bunu duymayan var mı sizlerden, değerli arkadaşlar? Bu dönemde oluştu. Bütün itirazlarımıza rağmen Hâkimler ve Savcılar Kurulu bu konuda herhangi bir adım atmadı. Gelin Çağlayan Adliyesine gidelim, Ankara Adliyesine gidelim, hukuksuzlukları beraber görün. Bakın, sizlere kimse ulaşamıyor, hiç kimse ulaşamıyor, uzak duruyorsunuz bütün bunlardan. Ama bilin ki bu adaletsizlik Adalet ve Kalkınma Partisinin sonu olacak.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Efendim, 69'a göre bir dakikalık söz istiyorum konuşmayla alakalı.

BAŞKAN – Şimdi söz sırası grubunuza ait bir sayın milletvekilinizde, onu dinleyelim, ondan sonra bakalım.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – İnsan Hakları İnceleme Komisyonu Başkanı olarak geçtiğimiz hafta yapmış olduğumuz…

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Ben de Başkan Vekili olarak cevap vereceğim.

BAŞKAN – Vereceğim, isterseniz milletvekilimizi dinleyelim…

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yerinden bir dakika belki sayın milletvekilimize…

BAŞKAN – Vereceğim, vereceğim.

Son olarak söz sırası, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Balıkesir Milletvekilimiz Sayın Pakize Mutlu Aydemir'de. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Aydemir, üç dakika süreniz var.

AK PARTİ GRUBU ADINA PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HDP grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime, Tunceli'de hain terör örgütünün yola döşediği mayının patlaması sonucu hayatlarını kaybeden 8 yaşındaki Ayaz ve kardeşi 4 yaşındaki Nupelda'ya Allah'tan rahmet, acılı ailesine ve milletimize başsağlığı dileyerek, PKK terör örgütünü ve uzantılarını lanetleyerek başlamak istiyorum.

15 Temmuz tarihinde ülkemizde Fetullahçı terör örgütü, FETÖ tarafından yapılmaya kalkışılan darbe, demokratik, meşru Hükûmetimize ve anayasal düzenimize karşı düzenlenen terörist darbe girişimi başta yaşam hakkı olmak üzere 82 milyon vatandaşımızın temel hak ve özgürlüklerini de ihlal etmiştir. Devletimizin varlığına ve milletimizin yaşam hakkına yönelik tehditlerin tamamen bertaraf edilmesi amacıyla Anayasa'nın 120'nci maddesi uyarınca olağanüstü hâl ilan edilmiş, OHAL, Türkiye Büyük Millet Meclisi onayına sunularak oylaması yapılmış ve yapılan oylama neticesinde 115'e karşı 346 oyla kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, 251 şehit verdiğimiz, 2.193 vatandaşımızın gazi olduğu hain FETÖ darbe girişimi sonrası ilan edilen OHAL istisnai bir rejim olsa da hukuk dışı bir rejim değildir. OHAL, bizatihi hukuk tarafından düzenlenen ve öngörülen şartların gerçekleşmesi durumunda belli usuller izlenerek hayata geçirilebilen bir rejimdir. OHAL açısından en belirgin amaç, OHAL'e sebebiyet veren durumların ivedi olarak bertaraf edilmesine imkân veren hızlı ve etkili hukuki araçların yürütme organının emrine verilmesidir. Gerekli uygun şartların oluşmaya başlamasıyla OHAL uygulamasına 19 Temmuz 2018 tarihinde son verilmiştir. Dünya genelinde Avrupa'dan Asya'ya çeşitli ülkelerde farklı zamanlarda uygulanan OHAL'in günümüzde uygulandığı farklı ülkeler göze çarpmakta. Fransa, saldırılar sonrasında olağanüstü hâl ilan etti. ABD, 11 Eylül 2001 saldırıları sonrasında hâlen geçerli olan olağanüstü hâli ilan etti. Bu örnekleri çoğaltabiliriz.

Hain FETÖ darbe girişimi, 82 milyon vatandaşın en temel hakkı olan yaşama hakkına karşı yapılmış bir darbedir. 23 Ocak 2017 tarihinde Olağanüstü Hâl İşlemleri İnceleme Komisyonu kurulmuş, KHK'lerle tesis edilmiş işlemlere ilişkin başvuruları değerlendirmek ve karara bağlamakla görevli komisyonla etkin bir iç hukuk yolu oluşturulmuştur. Böylelikle kamu görevinden çıkarılanlar ile kapatılan dernekler, vakıflar, özel kurumlar, radyo ve televizyon kuruluşları, gazete ve dergilerle ilgili işlemler komisyon tarafından değerlendirilmektedir. Komisyon kararlarına karşı yargı yolu açıktır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi 12 Haziran 2017 tarihinde açıkladığı öncü bir kararla OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonunu iç hukuk yolu olarak tanımıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Devamla) – Sayın Başkan…

(Uğultular)

BAŞKAN – Arkadaşlar, uğultuyu kesebilir miyiz. Bakın, bir değerli hatip konuşuyor.

Sayın Aydemir, devam edelim.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Devamla) – Üyesi olduğum İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuyla da yapmış olduğumuz incelemeler, yapılan kişisel başvurular, tüm partilerden oluşan üyelerle kurulan alt komisyonlar aracılığıyla insan hakları ihlallerinin incelenmesi amacıyla komisyonca yerinde

yapılan incelemeler Anayasa ve mevzuat çerçevesinde yapılmaktadır. Türkiye'de insan hakları ihlali olduğunu söylemek artık abesle iştigaldir. Sonuçta hukuk ve kanunlar herkes için geçerlidir. Türkiye bir hukuk devletidir. Kim hukuka aykırı iş yapıyorsa ve ülkeye zarar veriyorsa, terör örgütleriyle iş birliği içerisinde kanuna aykırı iş yapıyorsa elbette hesabı sorulacaktır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan…

BAŞKAN – Sayın Çavuşoğlu, Sayın Tanrıkulu konuşmasında İnsan Hakları Komisyonuna atfen bir cümlede bulundu. Siz, İnsan Hakları Komisyonu Başkanı olarak bir açıklama yapma gereği duydunuz.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

36.- Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun HDP grup önerisi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasına ilişkin açıklaması

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Sayın Başkanım, öncelikle çok teşekkür ediyorum söz verdiğiniz için.

İnsan hakları konusu, her türlü renk, dil, din, ırk, mezhep, siyasi düşünceden ari olarak tüm insanların sahip olması gereken hakları ele alan bir konu. Sayın Tanrıkulu da İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kanunu'muz uyarınca divanımızın bir üyesi. Biraz evvel kürsüde bahsetmiş olduğu birtakım hususlarla ilgili olarak hem kendilerinden hem diğer Komisyon üyesi arkadaşlarımızdan hem de vatandaşlarımızdan Komisyonumuza birçok yazılı talep ulaştı. Biz de bunlarla ilgili olarak gerekli mercilere işin esasının araştırılması, bilgilendirme açısından bizlere bilgi verilmesi için yazılarımızı yazdık, cevaplarını aldık. Bununla da yetinmeyerek özellikle İçişleri Bakanlığımızdan, kolluk güçlerine, güvenlik kuvvetlerine insan hakları bağlamında verilen her türlü eğitim ve uygulamalara ilişkin Komisyon olarak kendilerinden bir brifing aldık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Çavuşoğlu, buyurun.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) - Yaklaşık üç saat süren bu brifingde bir saatlik bir sunum gerçekleşti, geri kalan iki saatlik faslında bütün milletvekili arkadaşlarımız, Komisyon üyelerimiz bahse konu meselelerle ilgili olarak sorularını tevcih ettiler.

Sayın Başkanım, şunu ifade etmek istiyorum ki bizim açımızdan Komisyonun bilgilendirilmesi esnasında vuzuha muhtaç hiçbir konu kalmamıştır, öncelikle bunun altını çizeyim. 6 kayıp meselesi; İçişleri Bakan Yardımcımızın ifadesiyle bu kişiler zaten çeşitli suçlardan dolayı aranan şahıslardır, yakalandıklarında gözaltına alınacaklar ve haklarında işlem yapılacak kişilerdir.

Bir diğer konu işkence, kötü muamele iddialarıyla ilgili olan kısımdı. Bakınız, Türkiye son on beş yılda işkenceye sıfır tolerans, işkence suçlarının zaman aşımına tabi olmaması, aynı zamanda bu suçların insanlığa karşı işlenen suçlar kapsamında yer alması bakımından önemli düzenlemeler…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Son bir dakikanızı alacağım.

BAŞKAN – Bir cümleyle tamamlayalım Sayın Çavuşoğlu.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Bitiriyorum, iyi niyetinizi istismar etmek istemiyorum.

İşkence ve kötü muamele konusunda da sadece bir örnek vereceğim. Belli konular ve belli kişiler hakkında özellikle işkence ve kötü muameleye ilişkin talepler geliyor. Bakınız, FETÖ terör örgütünün -âdeta bir istihbari örgüt- algı operasyonlarıyla gündeme gelmeye çalışan bir örgüt olduğunu hepimiz biliyoruz. Bir örnek vereyim: Ankara'daki işkence ve kötü muamele iddialarında 119 avukat görev yapmıştır. Her rapor süresinde alınmıştır, kamera kayıtları altında gerçekleştirilmiştir.

Bir diğer işkence ve kötü muamele iddiası Urfa'daki meseledir. Orada da 1 polisimiz şehit olmuştur, sonrasında gözaltına alınanlar üzerinde yapılan soruşturma esnasında bir şahıs, örneğin bir su istemiştir, o su kapağını çıkararak kolunu ıslatıp koluna baskı yaparak işkence izi vermeye çalışmıştır, kamera kayıtlarıyla bu tespit edilmiştir. Ayrıca basında kullanılan fotoğraflar da Urfa'ya ait fotoğraflar değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Ne yazık ki insan hakları meselesi hiçbir siyasi istismara, hiçbir siyasi veçheye taşınmamalıdır. Özünde insan haklarının kendisine ilişkin bir odaklamaya sahiptir.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan…

BAŞKAN – Sayın Tanrıkulu, siz de yerinizden bir dakikayla sözlerinizi tamamlayınız.

37.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan, ben işkence konusunda çok somut olgulardan bahsettim. Avrupa İşkencenin Önlenmesi Komitesi Türkiye'ye 38 ziyarette bulunmuş, 38 ziyarette; 1991'den bu yana olması lazım. 38 ziyarete ilişkin bütün raporlar açıklanmış ama 2016'dan bu yana yapılan 3 rapor açıklanmadı Hükûmetin rezervi nedeniyle. Ben Komisyonda İçişleri Bakan Yardımcısına sordum, "Bizimle ilgili değil, Adalet Bakanlığının ve Dışişleri Bakanlığının işidir. Dolayısıyla bu konuda bir cevap veremiyorum." dedi. İşkencenin Önlenmesi Komitesinin raporlarının Hükûmet rezervi nedeniyle tek başına yayımlanmamış olması Türkiye'de işkencenin olduğu konusunda bir karine yaratmaktadır. Ayrıca bizlere gelen birçok bilgi de vardır, 26 Haziranda Türkiye İnsan Hakları Vakfı, İnsan Hakları Derneğinin yayımladığı rapor var, gözaltı merkezlerinde ve cezaevlerinde, onlarca, yüzlerce işkence vakası isim isim bildirilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın siz de…

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Dolayısıyla İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun görevi -bir havale makamı değildir- gelen şikâyetleri ilgili makamlara gönderip onların cevabıyla yetinmek değildir, aynı zamanda yerinde inceleme yapmaktır.

Zorla kaybetme vakası konusunda da şimdi Sayın Başkanın verdiği bilgi de son derece yanıltıcıdır. Bu 6 yurttaşımızla ilgili olarak arama kaydı olabilir, suç kaydı olabilir, yakalamayla ilgili karar olabilir. Bu cumhuriyetin yapması gereken, yakalanmaları ve adil ve dürüst bir biçimde yargı önüne çıkarılmalarıdır. Ama ne yapılmış? Bu 6 yurttaşımız Ankara'nın merkezinde, İstanbul-Edirne kara yolunda eşinin yanında zorla gözaltına alınmış ve o zamandan bu zamana kendilerinden haber yok. Emniyet Genel Müdürlüğü bu şahısları "aranan şahıs" diye arıyor, "kayıp şahıs" diye aramıyor, böyle

bir çelişki de var. Zorla kaybedilme suçu insanlığa karşı suçtur. İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna düşen görev de aynen Uludere'deki komisyon gibi bir alt komisyon kurmak ve üzerine gitmek olmalıydı ama İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu maalesef bu tutum içerisinde olmamıştır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, konunun önemi açısından Sayın Çavuşoğlu'na da ben söz verme gereği duydum. Umuyor ve diliyorum ki bu tip konularda arkadaşlarımız karşılıklı diyalog içerisinde Türkiye'nin, insan hakları konusunda en ileri seviyede olması için gerekli çalışmaları yapacaklardır.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- HDP Grubunun, 16/7/2019 tarihinde Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve arkadaşları tarafından, OHAL dönemi ve sonrasında yaşanan hak ihlallerinin araştırılması amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 16 Temmuz 2019 Salı günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Sayın Barut…

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

38.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, pamukta dışa bağımlılıktan kurtulabilmek için pamuk üretiminin ve üreticisinin desteklenmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, ülkemizde yıllık 1 milyon ton pamuk üretimi gerçekleşiyor; ülkemizin ihtiyacının 1,5 milyon ton olduğu düşünüldüğünde, aradaki 500 bin tonluk farkı ithal ediyoruz. Geçtiğimiz yıl yaklaşık 620 bin ton pamuk ithalatı yaptık, bunun için dışarıya 1 milyar 150 milyon dolar para ödedik. Pamukta dışa bağımlılıktan kurtulmak için, üretimi artırmak için pamuk üretiminin ve üreticilerinin desteklenmesi gerekiyor. Her defasında bu çağrıyı yaparken iktidarın sorumsuz, yanlış politikaları nedeniyle üreticiler hızla pamuktan kaçıyor. Dönüm başına 650 kilogram üretim desteklemesi yüzde 30 düşürüldü; daha sonra, bununla yetinmeyen iktidar, pamuk desteklemelerini öderken de mevcut rakamın yüzde 70'ini ödeyip yüzde 30'unu hâlâ ödemedi. Ne istiyorsunuz bu çiftçilerden? Üreticilerimiz "Yandım anam!" diye feryat ediyor, bu feryadı ne zaman duyacaksınız? Pamukta ödenmeyen primlerin kalan yüzde 30'luk kısmının derhâl ödenmesini istiyoruz ve bu konuyla ilgili acil bir açıklama bekliyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Karahocagil…

39.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, 15 Temmuz kalkışmasını seneyidevriyesinde nefretle kınadığına ilişkin açıklaması

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – Dünya üzerinde mükemmel bir hükûmet gösteremezsiniz ama sistemi oturmuş devletler gösterebilirsiniz. Bizdeki durum, yüz yıldır sistemini bir türlü oturtamamış Türkiye'nin gelmiş geçmiş en başarılı hükûmeti olan Erdoğan Hükûmetinin 2007'den beri, tam on iki yıldır bir yandan 367 krizi, Gezi Parkı, 17-25 Aralık, 15 Temmuz gibi hainliklerle ve

ayrıca dünyayla uğraşması, bir yandan da hem hizmet üretip hem de 81 milyonluk bir ülkeye sistem oturtmaya çalışması; bu, her babayiğidin harcı değildir. Dünyada bu kadar zoru başarmaya çalışan ikinci bir hükûmet, ikinci bir başkan, ikinci bir Cumhurbaşkanı gösteremezsiniz. Biz başaracağız, AK PARTİ başaracak. Türkiye'yi tüm dış güçlere, şer güçlere rağmen hak ettiği noktaya biz taşıyacağız. Seneidevriyesinden dolayı 15 Temmuz kalkışmasını da nefretle kınıyorum.

BAŞKAN – Sayın Enginyurt…

40.- Ordu Milletvekili Cemal Enginyurt'un, 15 Temmuz darbe girişiminde Türk milleti olarak karşı duruş sergilendiğine ilişkin açıklaması

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Sayın Başkan, dün 15 Temmuzdu. 15 Temmuzda Pensilvanya'daki sümüklü bir alçağın şerefsiz çocukları tarafından Türkiye'de hain bir darbe girişiminde bulunuldu. Bu darbeye karşı Türk milleti olarak AK PARTİ'lisi, MHP'lisi, Cumhuriyet Halk Partilisi, Saadet Partilisi, Büyük Birlik Partilisi, partili partisiz milyonlarca insan hep birlikte karşı duruş sergiledik ve hamdolsun bu darbe başarılı olmadı.

Ben bu darbe vesilesiyle darbe gecesi ilk açıklamayı yaparak darbeye karşı dik duruş sergileyen ve "Darbelere karşı omuz omuza." diyen Sayın Devlet Bahçeli'ye huzurlarınızda teşekkür ediyorum, Allah bir daha böyle bir darbe yaşatmasın diyorum.

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu…

41.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, işkence ve kaçırılanlarla ilgili gerçeklerin söylenmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İşkence ve kaçırılanlarla ilgili vahim gerçekleri söylemek zorundayım. Çarşamba günü İçişleri Bakan yardımcısı İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna geldi ve kaçırılan 6 kişinin kendileri tarafından da arandığını söyledi. Bakın, çok dikkatle dinleyiniz. Cuma günü ben Ankara Çamlık'ta kaçırılan 2 kişinin bulunduğu eve gittim, mahalleliyi dinledim, ev sahibini dinledim. 12 Şubat günü öğleden sonra dörtten dokuza kadar 50-60 polisin Yasin Ugan ve Özgür Kaya'yı başına bir poşet geçirmek suretiyle götürdüğünü tüm mahalleli bana anlattı. Oysaki çarşamba günü İçişleri Bakan yardımcısı "Biz onları arıyoruz." diyordu. Olur, biz bulduğumuzda İçişleri Bakanlığına bunları bildiririz. Aynı zamanda Salim Zeybek, Edirne'de kaçırılmıştı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devamı daha sonra.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Salim Zeybek, kaçırılanlardan biri, Edirne'de kaçırılmıştı. Bunu da İçişleri Bakan yardımcısına sordum, tek bir cevap veremedi. Edirne'de kaçırıldı. Eşi ve 2 çocuğunu, kendisine "Biz devletiz, karıştırma bu işi." diyen kişiler Edirne'den Ankara'ya kadar götürdü ve evinin önüne bıraktı, hatta kendisine bir miktar para da verdiler ve ardından biz, MOBESE kamerası incelemesi yapıldı mı dedik şubat ayındaki bu olay için; hiçbir MOBESE kamerası incelemesi yapılmamıştı.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Gergerlioğlu. Teşekkür ederim.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Bunlar dururken İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun bu konular hakkında rapor düzenlememesi anlaşılması mümkün olmayan bir şeydir.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan…

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kerestecioğlu, yerinizden size de bir dakika söz veriyorum.

42.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, 6 insanın kaybolması olayının ciddi olarak ele alınması gerektiğine ve Meclis çatısı altında çalışanlara ayrımcılık yapıldığına ilişkin açıklaması

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Teşekkür ederim.

Ben, hazır İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanı buradayken özellikle bir şey ifade etmek istedim. Siz de az önce dediniz "Umarım istişare hâlinde çözülür bir şeyler." diye ama ortada, Ankara'nın ortasında gerçekten çok vahim bir sorunla karşı karşıyayız. Yani biz bilmiyoruz bu insanlar kim ama birinin eşi bana gelerek odamda ağladı ve Edirne kara yolunda eşinin kaçırıldığını ifade etti. Şimdi "6 insan kayıp." deniyorsa bir Mecliste, o zaman gerçekten bu çok ciddi olarak dikkate alınması gereken bir şeydir. Burada şaka yapmıyoruz. Yani düşünsenize sizin eşinizin kaçırıldığını, gerçekten bu vahim bir şey. Yani sizlerin de Meclis Başkan vekilleri olarak bu durumu daha ciddiyetle hep beraber sorgulamanız gerekir diye düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Tamamlayabilir miyim.

BAŞKAN – Buyurun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Gerçekten vahim bir durum. İnsan haklarıyla ilgilenmek, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanı olmak, bu alanda çalışmak her zaman kuşkuyu aslında getirir, şüpheyi getirir. İnsan hakları savunucusu olmak şüphe duymak demektir. Lütfen, Sayın Hakan Çavuşoğlu, şüphe duyunuz. Yani söylenenlerle ilgili gerçekten "Bu gerçek olabilir mi? Bu hakiki olabilir mi?" diye şüphe duyunuz ve ona göre araştırınız.

Bir konuyu daha, rica ediyorum, gündeme getireceğim. Bu Meclis çatısı altında ciddi bir ayrımcılık var. Danışmanlarımız bahçede herhangi bir yerde çay içemiyorlar, kendilerine servis yapılmaması söylenmiş bir milletvekilinin şikâyetiyle.

Şimdi, Avrupa Konseyinde bulundum ben. Jagland da bizimle beraber ve çalışanlarla beraber yemek yiyordu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Kerestecioğlu.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) - Çok mu meraklıyız arkadaşlar bu ayrımcılıklara, ayrı yerlerde yemek yemelere, ayrı yerlerde oturmalara? Hayır, biz değiliz. Danışmanlarımıza ya ayrı bir yer gösterilsin bahçede onların da nefes alabileceği, başka çalışanların da –sadece danışmanlarımızın değil- nefes alabileceği, çay içebileceği ya da bu ayrımcılığa bir son verin. Bu, gerçekten itibarsızlaştırmadır. O insanlar bizimle beraber gece yarılarına kadar çalışıyorlar, bütün arkadaşlarımız burada böyle.

"Basın ve milletvekilleri dışında servis yapılmasın." denmiş. Kim şikâyet ettiyse kınıyorum ve bu uygulamayı da kınadığımı ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- CHP Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler" kısmında yer alan, Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca ve 20 milletvekilinin, iklim değişikliklerinin ülkemize etkilerinin incelenerek Türkiye'nin iklim politikalarının değerlendirilerek iklim eylem planı oluşturulması amacıyla verilmiş olan (10/817) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin, ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 16 Temmuz 2019 Salı günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

16/7/2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 16/7/2019 Salı günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Engin Özkoç
Sakarya
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler" kısmında yer alan, iklim değişikliklerinin ülkemize etkilerinin incelenerek Türkiye'nin iklim politikalarının değerlendirilerek iklim eylem planı oluşturulması amacıyla verilmiş olan (10/817) esas numaralı Meclis araştırması önergesinin görüşmesinin Genel Kurulun 16/7/2019 Salı günkü (bugün) birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Denizli Milletvekilimiz Sayın Gülizar Biçer Karaca. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika Sayın Karaca.

CHP GRUBU ADINA GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçtiğimiz hafta Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından Karadeniz Bölgesi'nde İklim Eylem Planı'nın açıklanacağına ilişkin bize bir haber ulaştı ve yıllardır Karadeniz'de doğa talanı için direnen, mücadele eden insanlarımız ile bizleri bu gelen haber oldukça da heyecanlandırdı. Tüm uyarılara, yargı kararlarına rağmen bir türlü durdurulmayan talanın, bu talan sonucu oluşan iklim değişikliğiyle ortaya çıkan doğal afetlerin, sel ve heyelanların, bu heyelanlarda yaşamını yitiren onlarca vatandaşımızın çığlıklarının duyulduğunu zannettik ve bu çığlıkların duyulmasıyla iklim değişikliğinin neden olduğu bu afetlerin önlenmesi için bir plan hazırlandığını zannettik. Ancak Sayın Bakan, İklim Eylem Planı'nı cuma gün açıklamaya başladığında şöyle sözler sarf etmeye başladı: Dere yataklarındaki binaların tespit edilmeye başlanıldığını, burada yaşayanların "kentsel dönüşüm" adı altında yapılacak olan konutlara taşınacağını ifade etti ve hep birlikte yaşadığımız heyecan birden hüzne dönüştü çünkü plan "Yeniden beton, yeniden inşaat, yeniden rant." diyordu bizlere. Bir yanda "eylem planı" diyeceğiz, diğer yanda Yeşil Yol Projesi; doğamızın, yaşam alanlarımızın, çocuklarımızın geleceğini hiç düşünmeden yaratılan beton ormanları ve bunun sonucunda yaşanan iklim krizi, iklim değişikliğinin sebep olduğu kriz ve öte yandan yine betona dönüş. Bu çelişkiyi burada açıkça ifade etmeyi de bir sorumluluk olarak değerlendiriyorum.

Planın adı "Karadeniz Bölgesi İklim Değişikliği Eylem Planı" ama içeriği Karadeniz'de yeni rant alanları, yandaşları besleyeceği yeni rant alanları yaratmak olan kentsel dönüşüm değil rantsal dönüşüm planı. Ama hakkını teslim etmek lazım. Bütün ülkemizde yıllardır çığlıkları duymayarak bir iklim değişikliği, bir iklim krizinin varlığını hiç dile getirmediğiniz bir dönemde, en azından Karadeniz'de bir iklim değişikliğini, iklim felaketlerinin yaşanmaya başlandığını ifade etmeniz açısından da burada sizleri kutlamak isterim.

Değerli milletvekilleri, iklim değişikliği sadece bir doğa olayı değildir. İklim değişikliğinin yarattığı felaketler yüzünden tarımsal üretimimiz ciddi zarar görmektedir. İklim krizi aynı zamanda çiftçimizin krizidir, iklim krizi aynı zamanda göç demektir, iklim krizi aynı zamanda vatandaşlarımızın ucuz gıdaya ve hatta gıdaya ulaşamama krizidir. Hani 31 Mart yerel seçimleri öncesinde yaşanan sebze meyve fiyatlarının aşırı yükselmesi nedeniyle vatandaşlarımızın feryatlarını 31 Marta kadar tanzim satış çadırlarıyla gidermeye çalışmıştınız ya, işte, iklim krizinin nedenleri, sonuçları üzerine bu komisyon eğer kurulursa, emin olun, sizler de bir daha o ucuz sebze meyve için çadır kurmak zorunda kalmayabilirsiniz.

İklim değişikliği işte bu nedenlerle bir ekonomik krizdir. İklim değişikliği ötelenemez, ertelenemez boyutlara çoktan gelmiştir. Dünyada iklim krizinin yarattığı olumsuzluklar giderek gün yüzüne çıkmış ve ciddi tedbirler alınmıştır.

Ülkemiz, iklim krizi nedeniyle oluşan etkileri yok etmek üzere yapılan Paris İklim Anlaşması'nı onaylamayan 18 ülkeden biridir. Şimdi, iklim krizine ilişkin bazı verileri paylaşacağım. 1970'li yıllarda yılda ortalama 92 afet yaşanırdı, 1990'lı yıllarda 67'ye; bu sayı 2015 yılında 959'a, 2018'de maalesef binli rakamlara ulaştı.

Ülkemizde de çocuklarımız iklim krizinin farkında. Bizleri uyarmak için eylemler yapmaya ve bize seslerini duyurmaya çalışıyorlar. 11 yaşındaki Atlas Sarrafoğlu diyor ki: "Beğenseniz de beğenmeseniz de değişim başladı. Büyüklerin kirlettiği dünyayı biz çocuklar temizleyeceğiz ve tüm tehlike ortadayken adım atmayan politikacılara karşı da iş bize düştü." Değerli milletvekilleri, Atlas ve arkadaşları bize sesleniyor; politikacılardan, biz milletvekillerinden artık umutlarını kestiklerini ifade ediyorlar. O zaman, 82 milyon vatandaşımızın geleceğini tehdit eden iklim krizi hakkında biz de bir şeyler yapmak, tedbir almak ve bir mücadele vermek zorundayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Karaca.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Devamla) – İnanın, vereceğimiz mücadele için çok zor şeyler yapmamıza gerek yok. İklim krizinin boyutlarını, yarattığı tahribatı, alınması gereken önlemleri, bunları araştırmak için Cumhuriyet Halk Partisi olarak verdiğimiz araştırma önergesinin birazdan görüşmeleri tamamlanıp Sayın Meclis Başkanımız oylamaya geçtiğinde, "Kabul edenler…" dediğinde Mecliste bulunan tüm siyasi partilerin milletvekillerinin sadece ellerini havaya kaldırarak kabul etmeleri yeterli olacaktır.

Gelin, çocuklarımızın sesine ses olalım. Gelin, bu kriz için bir an önce bu komisyonu kuralım ve çocuklarımıza, bizi burada izleyen vatandaşlarımıza yeniden umut olalım diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerinde söz isteyen, İYİ PARTİ Grubu adına Ankara Milletvekilimiz Sayın Ayhan Altıntaş. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakika Sayın Altıntaş.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin grup önerisi hakkında İYİ PARTİ Grubu adına konuşacağım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'nin içinde bulunduğu Akdeniz havzası iklim değişiklikleri açısından hassas bir bölgedir. İklim değişikliğine karşı önlem alınmazsa Türkiye yakın gelecekte daha sıcak havayla ve yağış rejimindeki düzensizliğin artışı gibi sorunlarla karşı karşıya kalacaktır. İklim değişikliğinin etkisi havanın ısınmasından ibaret değildir; kuraklık, seller, hortumlar, deniz suyu seviyesindeki yükselme gibi felaketlere sebep olduğu gibi, ekosistem ve insanların sağlıkları açısından da çok ciddi riskler vardır. Türkiye, İklim Değişikliği Performans Endeksi'ne göre 50'nci sırada yer alıyor. Türkiye, karbon emisyonları performansında ise düşük bir notla, bu kategoride 37'nci sırada bulunuyor. İklim değişikliğinden en büyük sıkıntıyı yaşayacak ülkelerden biri olan Türkiye için bu mücadele yeterli değildir. Kısa adı "CAT" olan İklim Etkinlikleri Takibi Kuruluşu yaptığı Türkiye değerlendirmesinde, Ulusal Katkı Niyet Beyanı hedefleri için "kritik derecede yetersiz" demektedir. Ayrıca, Türkiye'nin yeni kömür yakıtlı enerji santralleri inşa etmesini, elektrik üretiminde kömür kullanımını 2020-2030 arasında üçte 2 oranında azaltma ve 2050 yılına kadar sıfıra indirme niyetini güçlü bir tezat olarak değerlendirmektedir.

Termik santrallerde, sanayide ve ısıtmada kömür kullanımı halkın sağlığına büyük zarar vermektedir. İktidarın şimdiye kadar bedava kömür dağıtarak havanın kirlenmesini artırması, kömür kullanılan sanayileri yaygınlaştırması yüzünden şehirlerimizde temiz hava solumak artık bir lüks hâline gelmiştir. İktidar eğer sigara paketlerinin üstüne "Sağlığa zararlıdır." yazarak halkın sağlığını düşünmekte samimiyse dağıttığı kömür paketlerinin üstüne de "Sağlığa zararlıdır." yazmalıdır; kömür ve linyitle çalışan termik santrallerin girişine de "Kanser riski vardır, sağlığa zararlıdır." gibi ibareler koymalıdır; hatta sigarayla ilgili kamu spotlarında "Siz sigaranızı soludukça sigara şirketleri kârlarına kâr eklemektedir." denildiği gibi kömürle ilgili hazırlatacağı kamu spotlarında da "Siz kömürü yaktıkça yandaş şirketler kârlarına kâr eklemektedir." denilmelidir. Sigara sadece kullanana ve etrafında bulunanlara zarar verirken kömürün kullanılması civarda yaşayan tüm insanların sağlığına tehdittir.

İktidar doğru yaklaşım yapmak istiyorsa ekonomik gücü yetersiz olan vatandaşlara kömür yardımı yapmak yerine ucuz doğal gaz temin etmenin yollarını bulmalı ve belediyelere destek vermelidir, termik santrallerin havayı ve çevreyi kirletmesini önleyici tedbirler almalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYHAN ALTINTAŞ (Devamla) – Başkanım, tamamlayayım.

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Altıntaş.

AYHAN ALTINTAŞ (Devamla) – Kısacası, iktidarın politikalarında iki tutarsızlık vardır. Birincisi, az önce söylediğim gibi halkın sağlığını düşünmekte tutarsız olmasıdır. İkincisi ise dünyaya entegre olmak, Avrupa'yla yakınlaşmak gibi amaçlarla uluslararası anlaşmaları imzalaması fakat bunların sorumlulukları ve gereklerini yerine getirmemesidir. Toplum sağlığını, Türk milletinin geleceğini düşünmek en başta vicdani ve millî bir gerekliliktir.

Uluslararası anlaşmaların sonuçlarının takip edilmesi, iklim değişikliğinin toplum ve çevreye etkilerinin tespit edilmesi ve alınacak tedbirlerin belirlenmesi açısından, İYİ PARTİ Grubu olarak Cumhuriyet Halk Partisinin Meclis araştırması önerisine destek veriyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerinde söz isteyen, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İzmir Milletvekilimiz Sayın Murat Çepni.

Buyurun Sayın Çepni. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakika.

HDP GRUBU ADINA MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Teşekkürler Başkan.

Enerji üretimi için kullanılan kömür, petrol, doğal gaz gibi fosil yakıtlar iklim değişikliğinde temel faktörler. Olan şu: Atmosfere bırakılan gazlar sera etkisi yaratıyor, güneşten gelen enerji sera gazları yüzünden sıkışıp kalıyor ve dünyamız sürekli ısınıyor. Son yüz elli yılda yerküre 1 derece ısındı ve bu ısınmanın üçte 2'si son elli yılda gerçekleşti. Kritik eşik 2 derece. Bilim insanları 2030 yılına kadar ısınmanın 1,5 santigrat dereceyi aşacağı uyarısında bulunuyorlar. Isınmanın doğrudan diğer sonuçları da tarımda yaşanırken kuraklık, sel, şiddetli kasırgalar gibi aşırı hava olayları giderek artıyor. Ayrıca, beklentiler şöyle: Okyanus ve deniz suyu seviyeleri yükselecek, denizlerdeki asit oranları artacak ve buzullar erimeye devam edecek, sonuçta gezegen yaşanmaz hâle gelecek.

4 Kasım 2016'da yürürlüğe giren Paris İklim Anlaşması'nın amacı, sıcaklık artışını endüstriyelleşme öncesi döneme kıyasla 2 derecenin altında tutabilmek yani 1,5 derece civarında sabitleyebilmek. Ancak üç yıldan fazla zamanda, 195 ülke arasında sadece 58 ülke karbon üretimini sınırlandıracak uygulamalar yapmış fakat bunların içerisinde Türkiye maalesef yok.

Dünyanın sahibi olduğunu sanan büyük kapitalist ülkeler doymak bilmez kâr hırsları nedeniyle adım atmazken 16 yaşındaki İsveçli kız Greta Thunberg, başlattığı okul greviyle sorunu dünyanın gündemine sokmuş bulunuyor.

İklim krizi, iki yüz yıllık kapitalizmin krizidir, aşırı kâr için doğanın ve emekçilerin azgın sömürüsüne dayalı emperyalist sömürgeci sistemin sonucudur yani bugünün sorunudur. Kapitalizmin en az maliyetle, rekabete dayalı, plansız aşırı üretim yasası doğanın yok oluşuna neden oluyor.

Marx'ın dediği gibi "Sermaye, yüzde 10 kâr için her yerde çalışmaya razıdır; kesin yüzde 20 iştahını kabartır, yüzde 50 küstahlaştırır, yüzde 100 bütün insani yasaları ayaklar altına aldırır, yüzde 300 kâr ise sahibini astırma olasılığı olsa bile işleyemeyeceği cinayet, atılmayacağı tehlike yoktur." Marx her zamanki gibi yine doğruyu söylüyor.

Önerilerimiz şunlardır: Türkiye, Paris Anlaşmasını Türkiye Büyük Millet Meclisinde onaylayarak yürürlüğe sokmalıdır. İklim krizi acil durumu ilan edilerek başta termik santraller olmak üzere fosil yakıtlarla enerji üretiminden acilen vazgeçilmelidir. Kömüre yapılan teşviklere son verilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MURAT ÇEPNİ (Devamla) – Enerji sektörü kamulaştırılarak planlı ve toplum yararına planlama yapılmalıdır. Endüstriyel tarıma son verilmelidir. Toprağın, ormanların, su kaynaklarının korunması için radikal korumacılık kanunları yapılmalıdır. İklim krizi konusunda tüm toplumsal kesimlerin katılımıyla eğitim planlamaları yapılmalıdır.

Biz buradan, bir kez daha, küçük yaşına rağmen büyük bir adım atan ve büyük bir eylemlilik süreci başlatan Greta Thunberg arkadaşımızı selamlıyoruz ve bu konuda tüm toplumu mücadele etmeye çağırıyoruz.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerine son söz, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Bursa Milletvekilimiz Sayın Muhammet Müfit Aydın'a aittir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakika Sayın Aydın.

AK PARTİ GRUBU ADINA MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; CHP Grubunun verdiği Türkiye'de iklim değişikliği önergesi üzerinde grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

15 Temmuzda Türkiye Cumhuriyeti'ne kastedilen hain planlamaya canını siper ederek karşı duran şehitlerimizi rahmet ve minnetle anıyorum, gazilerimize sağlıklı, hayırlı ömürler diliyorum. Kuzeyimizde, Hakkâri'de ve Kuzey Irak'ta meydana gelen menfur olaylardaki şehitlerimize de Allah'tan rahmet diliyorum.

1994 yılında yürürlüğe giren Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'ne hâlihazırda 197 ülke taraftar. Değerli arkadaşlar, hepimiz bunu çok iyi biliyoruz, dünya bu konuda sağır ve dilsiz. Sözleşmeler imzalanıyor ama uyan kim? Biraz önce Murat kardeşimiz anlattı, gerçekten dünyanın en çok kirletici unsurlarını oluşturan sanayi ülkeleri, maalesef, bu konuda çok sağır ve dilsiz duruyorlar. Biz ülkemiz olarak üzerimize düşen görevleri yapmaya gayret ediyoruz ve on yedi yıllık süre içinde, AK PARTİ camiası olarak ciddi bir şekilde de yol almaya gayret ediyoruz. Ama bunların derdi, davası ayrı; bunlar her türlü kirliliği yapacaklar, tabiri caizse, insanlara olan her türlü hakareti gerçekleştirecekler ve masum olacaklar. Bu, kabul edilebilir değil. Öncelikle bunu belirtmek istiyorum.

Kyoto Protokolü, 1997 yılında kabul edilmiş, 2005 yılında yürürlüğe girmiştir. Türkiye, 26 Ağustos 2009 tarihinde Kyoto Protokolü'ne taraf olmuştur. Paris Anlaşması, temel olarak Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'ne dayanmaktadır ve Kyoto Protokolü'nün sona erme tarihi olan 2020 sonrası iklim değişikliği rejimini düzenlemeyi amaçlamaktadır. Mevcut durum itibarıyla, Paris Anlaşması'na 186 ülke taraftır. Türkiye, Paris Anlaşması'nı 22 Nisan 2016 tarihinde imzalamakla birlikte henüz taraf olmamıştır.

Kişi başı emisyon değerimiz 2017 yılında 6,6 ton/kişi olarak hesaplanmıştır. Bu değer gerek Avrupa Birliği gerekse OECD ortalamasının oldukça altındadır. Bunun yanı sıra, ülkemizin sera gazı emisyonları açısından tarihsel sorumluluğu bulunmamaktadır. Bölgesel ve kent ölçeğinde iklim değişikliğine uyum stratejilerinin hazırlanmasına ilişkin çalışmalar başlatılmıştır. Karadeniz Bölgesi'nde yaşanan sel, taşkın ve heyelan gibi önemli ekonomik, sosyal ve çevresel zararlara sebep olan afetlerin sayı ve sıklığının artması göz önüne alınarak Karadeniz Bölgesi İklim Değişikliğine Uyum Stratejisi ve Eylem Planı çalışmaları tamamlanmış olup geçtiğimiz hafta Sayın Bakanımız Trabzon'da Karadeniz İklim Değişikliği Eylem Planı'nı açıklamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Aydın.

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Devamla) - Söz konusu çalışma, tüm bölgelerimizde gerçekleştirilecektir.

Bunun yanı sıra, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından ulusal ölçekte iklim değişikliğiyle mücadele kapsamında çok sayıda çalışma ve proje gerçekleştirilmektedir.

Değerli milletvekilleri, Dünya Bankası tarafından finanse edilen Karbon Piyasalarına Hazırlık Ortaklığı Projesi'yle, kamu ve özel sektörle yakın iş birliği içerisinde çalışılarak iklim değişikliğine neden olan sera gazı emisyonlarının azaltılması ve kontrol altına alınmasında önemli bir araç olan karbon fiyatlandırma politikaları hakkında kapasite geliştirme çalışmaları ve bu politikaların ülkemize uygunluğunu değerlendirmek amacıyla kapsamlı faaliyetler yürütülmektedir.

Yerel yönetimlerimizde iklim değişikliğiyle mücadele konusunda kapasiteyi artırmak ve ilk etapta 30 büyükşehir belediyemiz için yerel iklim değişikliği eylem planlarının hazırlanması amacıyla proje çalışmaları başlatılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aydın, cümlenizi tamamlayın ve selamlayın.

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Devamla) - Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından, önümüzdeki dönemde bütün paydaşların iklim değişikliğiyle mücadeleye dâhil olması amacıyla, kurumsal kapasite geliştirme, kurumlararası koordinasyon ve iş birliği ile toplumsal farkındalık geliştirme çalışmalarına devam edilecektir.

Dünyamızın iklim değişikliğine duyarlılığını bundan sonra biraz daha gündemine alması dileğiyle hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

4.- AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerinin yeniden düzenlenmesine, 102 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kırksekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 1'inci sırasına alınmasına ve diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine, 102 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

16/7/2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 16/7/2019 Salı günü (bugün) toplanamadığından, İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince, grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Mehmet Muş
İstanbul
AK Parti Grubu Başkan Vekili

Öneri:

Bastırılarak dağıtılan 102 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 1'inci sırasına alınması ve diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi,

Genel Kurulun haftalık çalışma günlerinin dışında 19 Temmuz 2019 Cuma günü saat 14.00'te toplanması; 16, 17, 18, 19 Temmuz 2019 Salı, Çarşamba, Perşembe ve Cuma günkü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyerek gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesi,

16 Temmuz 2019 Salı günkü (bugün) birleşiminde 102 Sıra Sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölüm görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

17 Temmuz 2019 Çarşamba günkü birleşiminde 102 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

102 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin 17 Temmuz 2019 Çarşamba günkü birleşimde tamamlanamaması hâlinde 18 Temmuz 2019 Perşembe günkü birleşiminde 102 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

19 Temmuz 2019 Cuma günkü birleşiminde 36 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi;

102 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve bölümlerinin ekteki cetveldeki şekliyle olması önerilmiştir.

102 sıra sayılı Aydın Milletvekili Mustafa Savaş ile 75 Milletvekilinin Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2019)

Bölümler	Bölüm Maddeleri	Bölümdeki Madde Sayısı
1.Bölüm	1 ila 17'nci maddelerden	17
2. Bölüm	18 ila 35'inci maddeler	18
	Toplam Madde Sayısı	35

BAŞKAN – Öneri üzerinde söz isteyen? Yok.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre verilmiş bir doğrudan gündeme alınma önergesi vardır. Okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım:

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) ÖNERGELER

1.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın (2/1072) esas numaralı 16/8/1961 tarih ve 351 sayılı Yükseköğretim Kredi ve Yurtlar Kurumu Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/39)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

24/9/2018 tarihli (2/1072) esas numaralı 16/8/1961 tarih ve 351 sayılı Yükseköğretim Kredi ve Yurtlar Kurumu Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'm esas komisyon tarafından kırk beş günde sonuçlandırılmadığından kanun teklifimin İç Tüzük 37 hükümlerine göre doğrudan Genel Kurul gündemine alınmasını arz ederim.

Saygılarımla.

Ahmet Akın

Balıkesir

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, okunan önerge üzerinde teklif sahibi olarak konuşmak isteyen Balıkesir Milletvekilimiz Sayın Ahmet Akın.

Süreniz beş dakika Sayın Akın.

Buyurun. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

AHMET AKIN (Balıkesir) – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, üniversitelerde 7 milyon 250 bin 129, ilk ve orta eğitimde de 17 milyon 774 bin yani yaklaşık 25 milyon öğrenci kardeşimiz var.

Şimdi, öğrenci nedir? Annelerinin babalarının yoktan var ederek okutmaya çalıştıkları, onlar için mücadele ettikleri evlatları. Elimde de 3 tane kanun teklifi var, 2 tanesi komisyonda. Bu kanun tekliflerini eylül ayında vermiştim. Bu ekonomik krizde millet evine ekmek götüremezken, elektrik faturaları ödenemezken, millet nasıl çocuklarını okutacağını bilemezken, hesap yaparken ve hesaplar tutmazken işte size bir fırsat; hep beraber milletin nefes alması için, 25 milyon kardeşimizin nefes alması için, ailelerin nefes alması için kanun teklifimizi getirdik.

Şimdi, biz bu 25 milyona nasıl nefes aldıracağız? KYK verilerine göre de 781 yurtta 667.593 yatak kapasitesi var, 2020 yılına kadar da yatak kapasitesinin 881 bin ve üstüne çıkması hedefleniyor. Bu yurtlarda kalan kardeşlerimizden, aylık 168 lira ile 300 lira arasında bir ücret alınıyor. Şimdi, bu vereceğiniz onayla, kaldıracağınız ellerle bu kardeşlerimizin yurtlardan ücretsiz yararlanmasını sağlayacağız, onun için sizden destek istiyoruz.

Ayrıca, yüz binlerce kişi her yıl mezun oluyor ve mezun olduktan sonra yurtlardan depozitolarını geri alamıyorlar; depozitoyu veriyorlar, yurttan ayrılınca geri alamıyorlar. Öğrenci yurt parasını ödeyemediğinde anında cezalandırılıyor, yurttan bile atılabiliyor, faiziyle de yurt parası geri alınıyor. Şimdi, yurttan ayrılıyor, depozito yok. Diyorlar ki: "Biz şu anda bunu veremiyoruz, sizi öteleyeceğiz."

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu tür uygulamalar gençlerimizin devletimize olan güvenini sarsar. Onun için, bu iyi bir şey değil, bunu bir an evvel çözmemiz gerekiyor.

Ayrıca, Komisyonda bekleyen ve 25 milyonu ilgilendiren bir diğer kanun teklifimiz de öğrencilerin toplu taşımdan ücretsiz yararlanma hakkı. Şimdi, bununla alakalı, yakın zamanda Balıkesir ilimizde bir toplu taşıma zammı yapıldı ve üniversite öğrencisi okula gidip gelirken günde 6 lira para harcamak zorunda kalıyor. Sonrasında da bu zammı sanki şoför esnafı yapmış gibi anlatıyorlar.

Arkadaşlar, şoför esnafı perişan durumda. Topu başka yere atmak yok, burada top sizde. İşi beceremeyen de batıran da sizlersiniz. Onun için hem şoför esnafımızın sesini duyun hem de bu kardeşlerimizin zammının geri alınması için elinizden geleni yapın. Elinizi şoför esnafını desteklemek için de taşın altına koyun, aynı zamanda elinizi bu kardeşlerimizin ücretleri için de taşın altına koyun. Siz elinizi nereye koyuyorsunuz? Vatandaşın, öğrencinin, esnafın, çiftçinin cebine koyuyorsunuz. E, bu da doğru bir davranış değil. Sizler de koltuklarınızın hakkını verin ve milleti rahat ettirin. Vicdanlara sığmayan bu anlayıştan, bu yöneticilik anlayışından vazgeçin. İşte, size fırsat getirdik: Milleti düşünüyorsanız, vatandaşı düşünüyorsanız bu teklife onay verirsiniz, millet de 82 milyon da bu elleri görür.

Gelin, bir hesap yapalım: 300 lira yurt, 180 lira yol parası; 480 lira. Dolayısıyla öğrencinin, çiftçinin, hayvancının, memurun, esnafın, asgari ücretlinin sırtından bu yükü el birliğiyle almış oluyoruz.

Ayrıca, üniversiteden mezun olan gençlerimize KYK'den aldıkları kredileri daha işsizlerken "Ödeyin." diyorsunuz. Onunla ilgili de kanun teklifimizi hazırladık. 1 milyonu aşkın üniversite öğrencimiz var, bunlar işsiz. Onlara iş imkânı bulamayan sizlersiniz iktidarda olduğunuz için. Bir de onların kapısına icra gönderiyorsunuz arkadaşlar. Adam işsiz, okuldan mezun olmuş, iş bulamıyor. Daha yeni işsizlik rakamları açıklandı -sizin verilerinize göre- bu verilere göre 3 gençten 1'isi işsiz. Sen diyorsun ki: "Kardeşim, sen işsizsin ama bu parayı bul, öde." Bu ne vicdana sığar ne de etik kurallara sığar. Sizden, şimdi burada, bütün bu kardeşlerimiz adına, 82 milyon adına ve 25 milyon öğrencimiz adına bu kanun tekliflerimize onay istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım.

AHMET AKIN (Devamla) – Sizler, nasılsa isterseniz bir gecede şirketlerin milyarlık borçlarını siliyorsunuz, isterseniz bir kalemde yandaşların vergi borçlarını temizliyorsunuz. Değerli arkadaşlar, elinizi vicdanınıza koyun, hodri meydan, 25 milyon kardeşim sizi izliyor, ellerinizi aslanlar gibi kaldırın, millet de rahat etsin, ondan sonra söyleyin "Biz yaparsak olur." diye! Hadi bakalım hodri meydan!

Çok teşekkürler, saygılar. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Değerli arkadaşlar, sisteme giren birkaç arkadaşımıza söz vereceğim, sonra bir ara vereceğiz.

Sayın Bulut...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

43.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, açıklanan TÜİK verilerinin ülkede yaşanan krizin boyutlarını ortaya koyduğuna ilişkin açıklaması

BURHANETTİN BULUT (Adana) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Açıklanan TÜİK verileri, ülkedeki krizin boyutlarını da ortaya koyuyor. Esnafı, işçisi, işvereni, toplumun her kesimi de iktidarın "yok" dediği krizi hissediyor. İstihdam 1,9 azalışla yüzde 46 olurken geçen yıl nisan ayına göre, bir yılda 1 milyon 116 bin kişi eklenen işsizler ordusunun sayısı 4 milyon 202 bin kişi oldu. Esnaf evine ekmek götüremiyor, kriz nedeniyle beş buçuk yılda 570 bin esnaf kepenk kapatmak zorunda kaldı. Bu yılın altı ayında toplam iş yeri sayısı 1 milyon 910 bine indi. KOBİ'ler borç batağında yüzüyor. Takipteki KOBİ kredileri son bir yılda yüzde 91'lik artışla 51 milyar TL oldu. "Ekonomik kriz yok." dediğinizde, tablo işte bu.

İktidarın görevi krizi yok sayıp geçiştirmek değil, kalıcı çözüm üretmektir diyor, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Şimşek...

44.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, Mersin ilinde yaş meyve sebze üreticilerinin yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, yaz sezonuyla beraber Türkiye'nin en çok ihracat yapan, yaş sebze meyve ihracatı yapan ili Mersin'de, maalesef, şu anda çiftçiler çok büyük bir sıkıntı içerisinde. Irak Hükûmeti, Türkiye'den yaş üzüm alımını durdurmuş, sert çekirdekli meyvelere de ton başı 300 dolarlık bir gümrük vergisi koymuştur.

Ben buradan Ticaret Bakanına ve Tarım Bakanına çağrıda bulunuyorum: Irak Hükûmetiyle gerekli görüşmeler yapılarak üzümün mutlaka Irak'a ihracatının yapılması için gerekli girişimlerde bulunulmasını, diğer sert çekirdekli meyvelerde ton başına konulan gümrük vergisinin de kaldırılmasını talep ediyoruz.

Ayrıca, doğal afetlerden dolayı çok büyük zarar gören çiftçilerin bu yılki tarım kredi, zirai kredi ve bankalara olan borçlarının mutlaka ertelenmesini talep ediyoruz yoksa önümüzdeki aylarda çok büyük sıkıntılar yaşanacaktır.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Açanal…

45.- Şanlıurfa Milletvekili Zemzem Gülender Açanal'ın, 6'ncı bölge teşvik paketinden yararlanan Şanlıurfa ilinde cazibe merkezleri oluşturulduğuna ve yatırımcıları davet ettiğine ilişkin açıklaması

ZEMZEM GÜLENDER AÇANAL (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, Şanlıurfa 6'ncı bölge teşvik paketinden yararlanırken bölgemizde cazibe merkezleri oluşturmaya çalıştık. İstanbul Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliğiyle yapılan protokol sayesinde Şanlıurfa'da 350 dönümlük bir alan içinde 22 parselin altyapısı tamamlanmış ve bedelsiz olarak yer tahsisi planlanmıştır. Bu parsellerden 2 firma yatırımlarını tamamlamış ve üretime geçmiş, 2 firma tamamlanma aşamasına gelmiş, 2 firmanın inşaatı devam etmekte olup 7 firma proje aşamasındadır. Biten, inşaatı devam eden diğer tahsisler de gerçekleştiğinde 10 bin kişinin istihdam edileceği öngörülmektedir.

Şanlıurfa'daki bu avantajlardan yararlanmak üzere yatırımcılarımızı şehrimize davet ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Ünsal…

46.- Ankara Milletvekili Servet Ünsal'ın, sağlıkta yaşanan şiddete ilişkin açıklaması

SERVET ÜNSAL (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu üyesi bir doktor arkadaşınız olarak dilimde tüy bitti. Sağlıkta yaşanan şiddete karşı sürekli olarak her alanda, her platformda açıklama yapıyorum, çağrı yapıyorum ancak ne yazık ki bu alçakça saldırılar bitmek bilmiyor. Her gün, her saat yaşanan bu utanç verici şiddet olaylarına karşı sessiz kalınması giderek daha kötü bir tabloya yol açıyor. Yetkililer harekete geçmedikçe, gerekli yasal düzenlemeler ve cezai yaptırımlar uygulanmadıkça bu şiddet olayları sona ermez. En çok şiddet gören kesim hâline gelen sağlık çalışanları bu risk ve tehdit altında insan sağlığı için çabalamak zorunda kalıyor. Başta sağlığa bakan ve adalete bakan arkadaşlar, yeter artık, yalnızca bakmayı bırakın, sağlıkta şiddete karşı gerekli düzenlemeleri çıkarın. İlla bir doktorun ölmesi mi gerek?

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Yılmaz…

47.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın, Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca hazırlanan Karadeniz Bölgesi İklim Değişikliği Eylem Planı'na ilişkin açıklaması

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca hazırlanan Karadeniz Bölgesi İklim Değişikliği Eylem Planı doğru ama maalesef, geç kalınmış bir uygulamadır. Yalnız Bakanlığımızın gözden kaçırdığı, Batı Karadeniz Bölgesi'ni, özellikle de Düzce'yi bu plana dâhil etmemesidir. Zira geçen senelerde olsun, bu sene olsun her yağmurdan sonra, ıslahı yapılmayan dereler sele sebep olmaktadır. Sadece son sel felaketinde Gölyaka ilçemizde 8,5 milyon TL değerinde maddi kaybımız vardır. Kaynaşlı'ya, Beyköy'e, Gölyaka'ya, Gümüşova'ya ve Cumayeri'ne ait derelere acil ıslah yapılması gerekmektedir. Bu derelerde meydana gelen sel, sadece içinden geçtiği köyleri değil ilçe merkezlerini de tehdit etmektedir. Düzce'de ve Batı Karadeniz'de bulunan Zonguldak, Bolu, Bartın, Karabük, Kastamonu illerimizde de bu eylem planı hazırlanarak bölgede yaşanacak bir felaketin önüne geçilmelidir.

BAŞKAN – Sayın Kılavuz…

48.- Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un, 15 Temmuz hain FETÖ darbe girişimi nedeniyle şehadet şerbeti içen şehitlere Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 15 Temmuz hain FETÖ darbe girişiminde şehadet şerbeti içen yiğitlerimizi rahmetle, minnetle yâd ediyorum. Özellikle, Özel Harekât Daire Başkanlığında maalesef ki alçakların atmış olduğu bombalar sebebiyle yanarak şehit olan Allah'ın aslanlarını, kahramanlarımızı, Özel Harekâtçı yiğitlerimizi ayrıca rahmetle, minnetle anıyorum.

Diğer taraftan, ülkücü şehidimiz rahmetli Velican Oduncu'yu şehadetinin 31'inci yıl dönümünde rahmetle, minnetle anıyorum.

Hakkâri'de şehadet şerbeti içen Jandarma Teğmen Alim Keskin kardeşimi de rahmetle anıyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Şanverdi…

49.- Hatay Milletvekili Hüseyin Şanverdi'nin, 15 Temmuzun ülkemiz ve toplum tarihi açısından önemli bir dönüm noktası olduğuna ilişkin açıklaması

HÜSEYİN ŞANVERDİ (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 15 Temmuz, ülkemiz ve toplum tarihi açısından önemli bir dönüm noktası olmuştur. Bu zor zamanda aziz milletimiz tek yürek olmuş, tarihe altın harflerle büyük bir kahramanlık destanı yazmıştır. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın çağrısıyla aziz ve asil milletimiz meydanlara inmiş, yürekli ve kararlı bir şekilde ülkesine sahip çıkmıştır. 15 Temmuz demokrasi zaferi olarak hafızalarımızda her daim yer alacaktır. 15 Temmuz destanını unutmayacağız, unutturmayacağız.

15 Temmuz şehitlerimize Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı, gazilerimize sıhhat, afiyet diliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Öztunç…

50.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Afşin Elbistan Termik Santrali'nin ölüm saçmaya devam ettiğine ilişkin açıklaması

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Afşin Elbistan Termik Santrali'ne ilişkin geçtiğimiz hafta Genel Kurulda bir konuşma yapmıştım. Afşin Elbistan Termik Santrali ölüm saçmaya devam ediyor. Özelleştirilen A ünitesi çalışmamalı, çalışmaması gerekiyor çünkü filtresi yok ama hâlâ çalıştırılıyor Çelikler Holding tarafından. Bu holding bu gücü kimden alıyor, nereden alıyor, bilemiyorum ama yüz binlerce insanı etkiliyor, insanların tepesine kül ve zehir yağıyor. Bu konuda Hükûmeti, AK PARTİ'yi duyarlı olmaya davet ediyorum. Bakın, orada yaşayan insanlara büyük bir zulüm uygulanıyor ve bu zulüm, sonunda ölümler getirecek. Lütfen, bu konuda duyarlı olun diyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaplan…

51.- Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'ın, eczacılık mesleğinin kalitesini artırmak amacıyla yurt dışına sıkça seyahat etmek durumunda kalan eczacılara yeşil pasaport hakkı tanınmasını talep ettiklerine ilişkin açıklaması

İRFAN KAPLAN (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Eczacılar, halka kamu adına sağlık hizmeti sunan sağlık emekçileridir. Sağlık Bakanlığı tebliğinde de belirtildiği üzere, eczaneler birinci basamak sağlık kuruluşları sayılmıştır. Eczacılarımız, mesleki gelişim ve eğitim faaliyetleri nedeniyle, uluslararası ilaç sektörüyle ilgili araştırmaları ve gelişmeleri takip etmek açısından uluslararası toplantılara, konferanslara, eğitimlere, seminerlere, sempozyumlara, araştırma faaliyetlerine ve kongrelere sürekli katılım sağlamaktadırlar.

Tüm bu nedenlerle, eczacılık mesleğinin ülkemizdeki kalitesini artırmak için yurt dışına sıkça seyahat etmek durumunda kalan ve birinci derece kamu hizmeti gören, kamuda ve özel sektörde çalışan eczacılara ve eczacılarımıza yeşil pasaport hakkı tanınmasını talep ediyoruz. Bununla ilgili çalışma yapılmasını en kısa zamanda bekliyoruz.

BAŞKAN – Sayın Yurdunuseven…

52.- Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven'in, 15 Temmuz FETÖ darbe girişiminin 3'üncü yıl dönümünün hüzünle ve bir o kadar da gururla idrak edildiğine ilişkin açıklaması

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

15 Temmuz FETÖ'cü ihanet şebekesinin dış destekçileriyle beraber kalkıştığı hain darbe ve işgal girişiminin 3'üncü yıl dönümünü hüzünle ve bir o kadar da gururla idrak ettik. O gece Sayın Cumhurbaşkanımızın ve milletimizin dik duruşuyla kazanılan bu eşsiz zaferin kalıcı olması için FETÖ terör örgütüne karşı sürdürülen mücadelemiz Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde her alanda kararlılıkla devam etmektedir. 15 Temmuz bize göstermiştir ki bu coğrafyada var olabilmek için devlet olarak, millet olarak güçlü olmak, bir ve beraber olmak zorundayız.

Bu vesileyle 15 Temmuzda şehit olan tüm şehitlerimizi rahmetle anıyor, gazilerimize acil şifalar diliyor ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Tığlı…

53.- Giresun Milletvekili Necati Tığlı'nın, Giresun ili Espiye ilçesinde meydana gelen kazada yaşamını yitirenlere Allah'tan rahmet dilediğine ve yayla yollarında güvenlik önlemlerinin alınması gerektiğine ilişkin açıklaması

NECATİ TIĞLI (Giresun) – Seçim bölgem Giresun Espiye ilçemiz Ericek köyü Karaovacık grup yolunda önceki gün meydana gelen kazada yaşamını yitiren 6 kişiye rahmet, yakınlarına sabır; 1'i ağır olmak üzere 5 yaralımız var, onlara da acil şifalar dilerim.

Özellikle yaz mevsiminde fındık hasadı öncesinde kültürümüzü yaşatmak üzere birçok yayla ve obamızda düzenlediğimiz şenlikler vesilesiyle yaylalarımıza artan ilgiyle birlikte bu yollarımızda yoğunluk daha da artmaktadır. On ay kadar önce, buranın 1 kilometre aşağısında meydana gelen kazada da 5 vatandaşımız hayatını kaybetmiştir. Ardından o virajda beton bariyerlerle tedbir alınmıştır. Şimdi, muhtemelen, son kazanın meydana geldiği viraj için de benzer önlemler alınacaktır fakat bunlar bu acıların, kayıpların telafisi olmayacaktır. İşlek olan bu yolumuz gibi birçok yayla yolumuz mevcut güvenlik önlemlerine ihtiyaç duymaktadır. Buralarda altyapı çalışmaları dışında diğer eksiklerin giderilmesi ve yeni bir acının yaşanmasını beklemeden gereken güvenlik önlemlerinin alınması için yetkilileri harekete geçmeye davet ediyorum.

BAŞKAN – Bu bölümde son olarak Sayın Şahin'e söz vereceğim. Diğer arkadaşlarımızın daha sonraki bölümlerde müktesep hakları vardır, merak etmeyin.

Buyurun Sayın Şahin.

54.- Hatay Milletvekili Suzan Şahin'in, kadınların her alanda eşitlik istediğine ilişkin açıklaması

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

2019'da 160 kadın öldürüldü, 35 çocuk cinsel istismara uğradı, 72 kadın şiddet gördü. Kadın istihdamı ise yüzde 32, çocuk sebebiyle 2 milyon 342 bin kadın çalışmıyor. Toplumsal cinsiyet uçurumunda 149 ülke arasında 130'uncuyuz. Kadınlar her alanda eşitlik istiyor. Cumhurbaşkanı ise hâlen kadınların evlerinde kalması gerektiği düşüncesinin hâkim olduğu Japonya'dan esinlenerek kadınların toplumsal hayattaki yerini sağlamlaştırmaktan çok uzak kadın üniversitesi öneriyor, YÖK Başkanına talimat veriyor, On Birinci Kalkınma Planı'na kurulması konuluyor. Kuruluş ilkelerimize, toplumsal cinsiyet eşitliğine aykırı, karma eğitimi ortadan kaldıracak, kadınların cins olarak dışlandığı bir düzen değil, eşit ve özgür bir yaşam istiyoruz. Bu sicilimizle en önemli adımımızın eşitlik akademisi ve kürsüsü kurarak istatistik ve çözüm üretmek, yetişmiş iş gücüyle eşitlik noktasında toplumu bilinçlendirmek olması gerekmez mi?

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.03

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 18.27

BAŞKAN: Başkan Vekili Levent GÖK

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), İsmail OK (Balıkesir)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 103'üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

Bu kısmın 1'inci sırasına alınan, Aydın Milletvekili Mustafa Savaş ile 75 Milletvekilinin Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Aydın Milletvekili Mustafa Savaş ile 75 Milletvekilinin Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2019) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 102) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 102 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu teklif, İç Tüzük'ün 91'inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle teklif, tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Şimdi, teklifin tümü üzerinde görüşmelere başlıyoruz.

İlk olarak teklifin tümü üzerinde söz isteyen, İYİ PARTİ Grubu adına Ankara Milletvekilimiz Sayın Durmuş Yılmaz. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakika Sayın Yılmaz.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Değerli Başkan, sayın milletvekilleri; Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında (2/2019) esas numaralı Kanun Teklifi'nin geneli üzerinde İYİ PARTİ Grubunun görüşlerini açıklamak üzere söz almış bulunuyorum ve hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yasa teklifine baktığımızda içerisinde şunları görüyoruz:

1'inci maddede "hasılat esaslı vergilendirme" kavramı yeniden canlandırılıyor ve Türk vergi mevzuatında uzun zamandan beri kullanılmayan gerçek usulde vergilendirmeye yeni bir uygulama getiriliyor.

Diğer bir düzenleme, daha önce yapılan ve bir kerelik gelir toplanmasını amaçlayan ekonomik tedbirlerden biri olan varlık barışının devamıyla ilgili bir düzenleme.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'nun ilgili maddelerinde, 4 maddesinde düzenleme var. Bu düzenlemeyle Hükûmet, Merkez Bankasında, esas itibarıyla, bilançosunda birikmiş olan ihtiyat akçesinin Hazineye devrini öngörüyor fakat bunu yaparken bazı değişiklikler de yapmak ihtiyacı duymuş. Bunun ne anlama geldiğini biraz sonra tekrar anlatacağım.

(x) 102 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Ayrıca yurt dışı çıkış harçlarıyla ilgili bir düzenleme var; haberleşme, yurt dışından getirilen telefonlarla ilgili, haberleşmeyle ilgili birtakım düzenlemeler var; sosyal güvenlikle ilgili düzenlemeler var; yenilenebilir enerjiyle ilgili düzenlemeler var ve en önemlisi, 16'ncı ve 17'nci maddelerde şirketlerin geri dönmeyen, "batık" tabir edilen kredilerin yeniden yapılandırılmasıyla ilgili önemli düzenlemeler var. Gümrük mevzuatında özellikle Türkiye'deki otomobil piyasasının yurt dışında üretim yapıp Türkiye'de distribütörleri olan ithalatçılar ile bireysel ithalatçıların pazar payı kavgasıyla ilgili ortaya çıkan sorunlarla ilgili bir düzenleme var; kişisel bilgilere erişimle ilgili düzenleme var; otomobil endüstrisinin geleceğiyle ilgili, özellikle elektrikli otomobillerle ilgili bir düzenleme var bugünden ileriye yönelik olarak; en önemlilerinden bir tanesi de kamu-özel iş birliğiyle yapılmış olan hastanelerin ortaya çıkardığı maliyetlerle ilgili bir düzenleme var.

Bu düzenlemelerin özüne, esasına baktığımızda, "Burada ne amaçlanıyor?" diye sorduğumuzda verebileceğim tek ve doğru cevap, artık Hükûmet denizi bitirmiş, kaynağa ihtiyacı var, kaynak aramanın peşinde. Bu düzenlemelerin yegâne ve tek amacı ilave kaynak bulmak. Bu kaynak, bulunabileceği düşünülen bu düzenlemelerin sonucu elde edilebilecek kaynak ihtiyaç duyulan kaynağı karşılayacak mı, sorunları çözecek mi? Bence cevap hayır.

Daha önce ben bu kürsüye geldim ve bir konuşma yaptım, dedim ki: İnsanoğlu bir meseleyle karşılaştığında o meseleyi hemen dört başı mamur algılayıp gerekeni yapmak konusunda biraz müteredditdavranıyor, özellikle siyasette bu çok daha ön plana çıkıyor ve bunun sonucunda da sorunlar sürekli erteleniyor. Siz -yani, boş sıralara konuşuyorum ama yine de söyleyeyim- ister kabul edin ister kabul etmeyin, şu anda Genel Kurula getirdiğiniz, görüşülecek olan ve görüşülmesine başlanılan bu yasa zımnen şunu söylüyor, diyor ki: "Bu ülkede kriz var, artık bu krizin bir şekilde halledilmesi ve çözülmesi gerekir." Bu, bunun teyidi. Ama maalesef bu açık, net bir şekilde baştan kabul edilmediği için, geçen süre içerisinde eğer daha önce tedbir alınsaydı ve doğru bir yaklaşımla bunun üzerine gidilseydi belki 10 birime, 10 kuruşa, 10 liraya, 10 sente halledilebilecek bir sorun bugün 100 dolara, 100 bin liraya zor halledilebilecek hâle gelmiştir çünkü olayın inkârı meseleyi derinleştirmiştir ve maliyeti artırmıştır.

Daha önce de söyledim: Krizin birinci aşaması inkârdır. Bu, insanoğlunun tabiatında var. Niye inkâr ediyor? Bekliyor ki bir mucize olabilir, bir gelişme olabilir, şu anda ortaya çıkan bu sorun bir şekilde kendiliğinden hallolabilir. Tabii, bunun iki yönü var: Birisi, bunu bilinçli olarak inkâr etmek; diğeri de olayın derinliğinin ne olduğunu kavrayamamaktan, bilememekten dolayı ortaya çıkan bir şey. Şu anda karşılaştığımız bu sorunların temelinde hem bilinçli inkâr var hem de olayın ne anlama geldiğini kavrayamamış olmak var. Bu aşamada "Kriz yoktur." diyorsun ve kenara çekiliyorsun, bekliyorsun ki sorunlar hallolacak. Sorunların hallolmadığını görünce -hayal kırıklığı var- bu kere diyorsun ki: "Bekledik, olmadı, ne yapalım?" Bir müddet sonra hayal kırıklığı, yerini öfkeye ve korkuya bırakıyor; öfke ve korkuya bırakılan yerde, hayal kırıklığının olduğu yerde yaptığı şey şu: Mesela soğan depolarına baskın yapmak bir hayal kırıklığıdır. Ortada bir mesele var, bekliyorsun ki çözülmüyor, o zaman bir şekilde bunun üstüne gideyim, bir açıklama yapayım diyorsun, gidiyorsun, soğan deposunu basıyorsun. O da çözüm olmuyor, bu kez korku ve panik içerisine giriyorsunuz. Şu anda krizin biz korku ve panik aşamasındayız ve bu korku ve panik aşamasının en önemli göstergesi

de görüşmekte olduğumuz yasanın 16'ncı ve 17'nci maddelerinde -özellikle reel sektörün ileride bankacılık sistemimizin üzerine getirebileceği yükleri de dikkate alarak- yapılan düzenleme ve borç ertelemesi. Bu, nereden bakarsak bakalım, önemli bir sorun ve şu anda bu soruna karşı yapılan, alınan tedbir ve ortaya konulan yaklaşım da son derece yanlış ve şu anda siz daha büyük bir sorunun tohumunu ekiyorsunuz. Bunu defalarca söyledim yani bir yıl önce de söyledim, bir buçuk yıl önce de söyledim. Eğer o gün bu tedbirler alınsaydı bugün bu noktaya gelinmeyecekti. Şimdi, siz öyle bir yasa maddesi düzenlediniz ki bu maddeyle var olan sorunu daha da derinleştiriyorsunuz ve büyük bir sorunun da tohumunu ekmiş bulunuyorsunuz.

Bununla ne demek istiyorum? Şu: Eğer referans noktanız dünya ise, dünyada olan bitenin farkındaysanız elbette bir kriziniz var ama şunu diyorsanız: "Bizim dünyayla işimiz yok, biz kendi hâlimize bakarız." O zaman kenara çekilebilirsiniz ve her şey güllük gülistanlık diyebilirsiniz.

Geldiğimiz nokta itibarıyla, özellikle son bir ayda açıklanan verilere baktığımızda, örneğin Sanayi Üretim Endeksi, Yurt İçi ÜFE, Tüketici Güven Endeksi, Sektörel Güven Endeksi, Reel Efektif Döviz Kuru, perakende satışlara vesaireye baktığımızda belki bir miktar iyileşme var fakat bu sizi aldatmasın. Bütün bunlar eşik değerin altında, ya 100'ün altında ya da 50'nin altında, 100'ün altında ve 50'nin altında olan her rakam size meselenin henüz halledilmediğini gösteriyor. Dolayısıyla biraz önce söylediğim ve daha farklı verilerde ortaya çıkan aylık bazdaki bazı iyileşmeler sizi aldatmasın. Genele baktığımızda, makro açıdan baktığımızda, enflasyonun düşmüş hâliyle bile, bizim gibi gelişmekte olan ülkelerin 3 katı enflasyon var.

İşsizlik, neredeyse gelişmekte olan ülkelerin 2 katı. Bugün nisan ayı işsizliği açıklandı, mevsim etkisinden arındırılmış işsizlik oranı yüzde 13,8. Evet, bir önceki aya göre düşüş var ama bir önceki yılın ayına göre de önemli artış var, 1 milyonun üzerinde.

Paranın değer kaybında ise biz dünya lideriyiz. İlk altı aydaki bütçe gelişmelerine baktığımızda, gerek nakit açığında, gerekse faiz dışı dengede, borç çevirme oranımızda, hepsinde önemli bir gerileme söz konusu.

Bu ülke mali disiplinsizlikten dolayı 2001 yılında krize girdi ve o krizin sonucunda bu ülkenin merkezî hükûmetinin borcunun millî gelire oranı yüzde 70'in üzerindeydi, 75 civarındaydı. O gün IMF'yle yapılan anlaşma çerçevesinde, Hükûmet net borç ödeyicisi hâline geldi yani ayağını yorganına göre uzatmaya başladı, topladığı vergiden faiz giderini düştükten sonra, kalan kısmı ona göre harcadı, faiz giderinden elde ettiği faiz dışı fazladan borç ödedi ve borcunu bugün, kendi grubundaki ülkelerin belki en iyisi olan, yüzde 30, 32 civarına getirdi. Tamam, bununla övünüyorsunuz, bu da bu ülkenin kazanımı diyebiliriz fakat şunu unutmayalım: Geçen yılın ortasından itibaren o edindiğimiz tecrübe, o edindiğimiz disiplin maalesef hiç olmamış, böyle bir şey başımıza gelmemiş gibi unutuldu ve eski dönemde ne kadar hastalığımız varsa, ne kadar günahımız varsa, ne kadar yanlışımız varsa hepsini tekrar su yüzüne çıkardık ve bu yanlışları tekrar uygulamaya koyduk. Geçen yıl haziran ayı öncesi -borç çevirme oranı- normalde 100 liralık vadesi gelen borca karşılık 80 lira, 85 lira, 90 lira borçlanırken geçen yılın ortasından itibaren artık yüzde 100 ve bunun üzerine çıktık. Haziran ayında toplam borçlanma oranı yüzde 132 ve bu ayın ilk haftası itibarıyla da yüzde 167.

Ekonomi daralıyor, yıllık bazda 2 çeyrek küçüldü. 2 çeyrek küçüldüğü için ekonomik aktivite zayıf, vergi bazı daraldı, dolayısıyla vergi toplanamıyor. Ama buna rağmen Hükûmet harcamaya devam ediyor ve bunun bedeli olarak, bunun karşılığı olarak da yapacağı şey; ya borçlanacak ya zam yapacak ya da bir yerden tasarruf edecek. Ama şu anda görünen o ki maalesef harcamak için alanı yok. Hükûmet sürekli para harcıyor ve bunun da bir kısmını vergi artışıyla karşılamaya çalışıyor. Ekonomi büyümediği için vergi toplayamıyor. Geriye kalanı da nereden yapacak? Borçlanacak. Onun için faiz düşmüyor. Dolayısıyla, Merkez Bankası Başkanını görevden almanın buna bir çözüm olacağını düşünmüyorum. Siz faizin artmasını kendi elinizle yapıyorsunuz. Çünkü ekonominin toplam kaynağı belli, onun önemli bir kısmını devlet olarak, Hükûmet olarak alıyorsunuz, özel sektöre bir şey bırakmıyorsunuz. Dolayısıyla Hükûmet daha fazla borçlanmaya başladığında faizler yükseliyor. Ne yapıyorsunuz? Yaptığınız iş şu: Yine geride yaptığımız o hataları tekrar yapıyorsunuz; kamu bankalarını kullanarak, arka kapıyı dolanarak, birtakım kural dışı işlem ve eylemlerle güya faizi düşürüyorsunuz. Unutmayın bu; size, bize ve bu ülkeye daha yüksek faiz, daha düşük kur olarak geri dönüyor ve her defasında da soframızdaki 5 zeytinden 3 tanesi gidiyor.

Bu yasanın özü, esası bu: Para bulmak. Peki, bunu nasıl bulacak? Bulması için de diyor ki: Bankacılık sistemindeki borçları eğer yeniden yapılandırırsam, bu yapılandırmanın sonucunda bankaların bilançosundaki bu geri dönmeyen, işlemeyen kredileri bir kenara çıkartırsam belki orada bir alan yaratırım ve dolayısıyla da bankalar kredi vermeye başlarlar ve verilen bu kredilerle ekonomi tekrar canlanır. Bu bir hayal, bu bir hayal, bunu unutmayın. 2001 krizinde "İstanbul yaklaşımı" diye bir şey yapıldı. O yaklaşımda 6 milyar dolarlık bir borç yeniden yapılandırıldı ama bunun karşılığında 3 milyar dolarlık IMF parası kullanıldı. Bugün bu yasanın 16 ve 17'nci maddesiyle yapılan yeniden yapılandırmada ortada bir kaynak yok, sadece bankalara tanınan bir vergi muafiyeti var ve diyor ki: Dönmeyen, çalışmayan kredilerinizi yeniden yapılandırın, bunun sonucunda eğer yine de ödenmezse bunları bilançonuzdan çıkarın, zarar olarak yazın dolayısıyla ben gelir vergisi vesaire açısından bunları sizden düşeceğim, size böyle bir kolaylık veriyorum. Ayrıca bir düzenleme daha var, onda da diyor ki banka yöneticilerine: Cesur olun, korkmayın. Ben, bankacılık kanununda öngörülen, kredi batırmalarından dolayı öngörülen zimmeti size çıkarmayacağım, sizi affedeceğim ama siz ne yapın yapın bu kredileri yeniden yapılandırın. Bu kredilerin hangi krediler olduğuna baktığımızda, inşaat sektöründe 85 küsur var, bir o kadar dolar cinsinden var, enerji sektöründe var ve imalat sanayisi sektöründe var ve bunun toplamı 400 milyar TL, nereden bakarsanız bakın 70 milyar dolar. Hiçbir kaynak konulmadan bunun yeniden yapılandırılması mümkün değil. Ellerini açtı Hükûmet, dua ediyor: "Ey Rabb'im, bir mucize yarat, ekonomi tekrar canlansın, işler tekrar yoluna girsin, ekonomik aktivite büyüsün, şirketler yeniden üretsin, ürettiklerini de satsınlar, sattıklarından ciro elde etsinler ve buradan elde ettikleri kârla da bu borçlarını ödesinler." İnşallah olur. Böyle bir şey olursa da tarihe not düşmüş olursunuz ama tecrübe bunun böyle olmayacağını gösteriyor. Dolayısıyla yasayla şu anda… Yılbaşında bir düzenleme yaptı BDDK, dedi ki… Önceki yılda, 2017 yılında o yüzde 7,4'lük -kusura bakmayın- hormonlu büyüme bugünkü sorunun temelidir; o büyüme, 7,4 bugünkü sorunun temelidir. O 7,4'lük büyümeyi sağlayan Kredi Garanti Fonu'ndan verilen 220 milyar TL'lik geri dönmeyen kredilerin önemli bir kısmının yeniden yapılandırılması için BDDK 2019'un daha ilk günü bir düzenleme yaptı

ve dedi ki: “Bu krediler üç yıl süreyle istenildiği kadar yeniden yapılandırılabilir.” Yılbaşında yapıldı, haziran geldi, ödenme yok; haziranda tekrar yapılandırılacak, eylül, ekim gelecek, yine yok; 2020’nin başı gelecek, yine yok. Bunun çalışmayacağını bildiğiniz için şimdi yeniden bir düzenleme yaptınız, iki yıl bunun tekrar ertelenmesini öngördünüz, bir de Cumhurbaşkanına bir iki yıl daha bunun ertelenmesi yetkisini verdiniz. Toplamda dört yıl daha ertelenecek bu. Göreceksiniz ki bu çalışmayacak.

Benim iki dakikam var, çok fazla zamanım da yok. Daha söyleyeceğim çok şey var ama herhâlde izin vermezsiniz, dolayısıyla bir konuya gelmek istiyorum. Söyleyeceğimin sadece yüzde 2’sini, yüzde 3’ünü ancak söyledim.

Bu meselelerde gelinen noktadaki ekonomik sıkıntının faturası Merkez Bankasına kesildi, Merkez Bankası Başkanı görevden alındı. Şunu söylemek istiyorum, detayına girmiyorum: Merkez Bankası bağımsızlığı nedir? Niçin Merkez Bankası bağımsız olmalıdır? Hangi saiklerle siyaset kurumu Merkez Bankasına bağımsızlık vermiştir ve şu anda bu niçin sıkıntı yaratıyor? Bunların uzun uzun izahı var. Tek şunu söyleyeyim: Şu andaki kullandığımız para kaydi paradır, fiyat paradır; bu, mürekkep ve kâğıttan ibarettir, dolayısıyla bunu çok basarsanız ekonominizi talan edersiniz. Onun için de Merkez Bankasına bağımsızlık verilmesinin ana nedeni, özü, esası bu. Bunun çeşitli aşamaları var, geldiğimiz nokta itibarıyla uygulama... Enflasyon hedeflemesi diye bir şey var. O enflasyon hedeflemesinde de iki unsur var. Bunlardan birisi araç bağımsızlığı, Merkez Bankası operasyonel olarak bağımsız; Merkez Bankasının amaç bağımsızlığı yok. Merkez Bankasının amacını Hükûmet ile Merkez Bankası birlikte belirliyor. Dolayısıyla eğer Merkez Bankası hedefleri tutturamadıysa bunun bir ayağı Hükûmettir. Hükûmet maliye politikasıyla para politikasını desteklemediği için enflasyon düşmemiştir. Enflasyonun düşmemesinin faturası da Merkez Bankası Başkanına kesilmiştir.

Son olarak şunu söyleyeceğim: Sayın Cumhurbaşkanı, sayın AK PARTİ’liler; eğer Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının bağımsız olmasına inanıyorsanız, bunun bir ekonomik faydası var diye düşünüyorsanız lütfen bunun gereğini yapın, kendi iradenizle yani siyasi irade olarak verdiğiniz, yaptığınız Merkez Bankası bağımsızlığına saygılı olun ve bunu içselleştirin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yılmaz, devam edin.

DURMUŞ YILMAZ (Devamla) – Yok, eğer “Biz siyaset kurumu olarak yanlış yaptık. Merkez Bankası bağımsız olmamalı. Merkez Bankası Hükûmetin herhangi bir birimi gibi olmalı.” diyorsanız yine buna göre davranın lütfen. Yani her iki hususta da, inanıyorsanız da samimiyet istiyoruz inanmıyorsanız da samimiyet istiyoruz, bunun gereğini yapın.

Sayın Cumhurbaşkanının bir teorisi var: Faiz, enflasyonun sebebidir. Bu, kapitalist sistemin kabul ettiği bir şey, bunun İslami yönünü konuşuruz ama ben onun içine girmiyorum. Bu sistemin içerisinde, bu teori eğer doğruysa ve buna da yüzde yüz inanıyorsanız o zaman 82 milyon insanın vebali boynunuzda. Cumhurbaşkanı diyor ki: “Enflasyonun sebebi faizdir. Üstelik bir de arasında doğrusal bir ilişki vardır.” Gerçekten buna samimiyetle inanıyorsa, elinizde siyasi yetki var, Merkez Bankası Kanunu’nu değiştirin ve Merkez Bankasını bir teknik birim hâline getirin, Sayın Cumhurbaşkanına danışmanlık yapsın, elindeki veriyi aranje etsin, incelesin ve “Biz olayı şöyle görüyoruz.” desin, o kararı kendisi alsın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yılmaz, devam edin.

DURMUŞ YILMAZ (Devamla) – İki yol var, iki yolda da samimiyet lazım; inanıyorsanız da gereğini yapın, inanmıyorsanız da gereğini yapın, milleti oyalamayın. Biz bugün üretim konuşmak istiyoruz, imalat sanayisini konuşmak istiyoruz, büyüme konuşmak istiyoruz, refah konuşmak istiyoruz; artık faiz, kur konuşmaktan bıktık. Merkez Bankasının elini bırakmazsanız bunlar konuşulmaya da devam edecek. O nedenle samimiyete davet ediyorum; inanıyorsanız da gereğini yapın, inanmıyorsanız da gereğini yapın.

MUHAMMED FATİH TOPRAK (Adıyaman) – Gereğini yapıyoruz.

DURMUŞ YILMAZ (Devamla) – Bunun başka bir alternatifi yok çünkü sizin bu tavrınız, ikircikli tavrınız ekonominin üzerine ve toplumun üzerine acayip bir yük bindiriyor. Bu yükün ortaya çıkışı yüksek faiz ve düşük kur. Göreceksiniz, Merkez Bankası ayın 25'inde bir karar alacak, orada ne karar aldığını gördükten sonra, biz şu andaki yüzde 24 faizi ve bu kuru arar hâle geleceğiz. Bundan hiç şüpheniz olmasın. Bunu lütfen düşünün. Eğer bunun tersi olursa…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Selamlayalım Sayın Yılmaz.

DURMUŞ YILMAZ (Devamla) – …yapacağım bir şey yok. Neyse… Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan…

BAŞKAN – Buyurun Sayın Türkkan.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

55.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Ankara Milletvekili Durmuş Yılmaz'ın 102 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bu gelecek kanun teklifiyle alakalı Sayın Durmuş Yılmaz Beyefendi'nin ikazlarına umarım Hükûmetimiz kulak verir, gerçekten Türkiye'nin içinde bulunduğu durum daha büyük sıkıntıların geleceğine dair haber veriyor.

Bu İstanbul yaklaşımına benzer yaklaşımla ilgili bir ikazda bulunmak istiyorum, o da şu: Bütün bankalar yeni kredilerin konsolide edilmesini isterler, hiç zorlamanıza gerek yok yani hangi bankaya gitseniz "Bu mevcut kredileri biz konsolide edeceğiz, gelin masaya oturalım." deseniz hiçbiri "hayır" demeyecektir size ama nasıl diyecektir biliyor musunuz? Bundan iki üç yıl evvel yüzde 5,25 faizle aldığı avro cinsinden krediyle masaya oturduğunda yüzde 13'le oturacak. Dolayısıyla kolaylık getireceğiniz banka borçlarına beş sene bir yayılma yapsanız yüzde 35 fazla para ödeyeceksiniz, normal faizin dışında yüzde 35 daha.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız Sayın Türkkan.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Zaten zor durumda olan hiçbir işletme bu ilave faiz yükünü taşıyacak durumda değil. Dolayısıyla sakıt bir kanun çıkıyor şurada. Eğer burada ciddi bir katılım istiyorsanız, bu konuda firmalara bir kolaylık yapmak istiyorsanız faiz oranlarının değişmemesi konusunda bir karar alırsanız faydası olur. Aksi hâlde hiçbir müşteri gidip bankaya böyle bir konsolidasyon için müracaat etmeyecektir.

Bilginize arz ederim.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Aydın Milletvekili Mustafa Savaş ile 75 Milletvekilinin Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2019) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 102) (Devam)

BAŞKAN – Söz sırası, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Konya Milletvekilimiz Sayın Mustafa Kalaycı'da. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakika Sayın Kalaycı.

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 102 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne dair görüşlerimizi açıklamak üzere Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Bu vesileyle hepinizi hürmetle selamlıyorum.

Teklifin 1'inci maddesiyle, bazı mükelleflere yönelik olarak gelir ve kurumlar vergisinde hasılat esaslı vergilendirmeye gidilmesi düzenlenmektedir. Buna göre şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunan ve bu faaliyetlerden kaynaklanan hasılatlarının tamamını elektronik ücret toplama sistemleri aracılığıyla elde eden mükelleflerin talep etmeleri hâlinde gayrisafi hasılatlarının yüzde 10'u vergiye tabi kazanç olarak esas alınacaktır. Hasılat esaslı vergilendirme modern vergi sistemiyle bağdaşmamakta olup uygulamada geriye gidiş anlamını taşımaktadır. Kapsamı çok dar tutulan bu uygulama asla genişletilmemelidir.

Teklifin 2'nci maddesiyle 31/12/2019 tarihine kadar uygulanmak üzere yeni bir varlık barışı düzenlemesi yapılmaktadır. Buna göre yurt dışında bulunan varlıkların Türkiye'deki banka veya aracı kuruma bildirilmesi, yurt içinde kanuni defter kayıtlarında yer almayan varlıkların vergi dairelerine beyan edilmesi hâlinde yüzde 1 vergi alınması, bildirilen veya beyan edilen varlıklar nedeniyle hiçbir suretle vergi incelemesi ve vergi tarhiyatı yapılmaması düzenlenmektedir. Ülke ekonomisinde canlanma ve dinamizm yaratmak, ekonominin kaynak ihtiyacını karşılamak için yurt dışında bulunan varlıklar ile yastık altı diye tanımlanan yurt içi varlıkların millî ekonomiye kazandırılması olumludur. Ancak uygulamanın konusu suç teşkil eden faaliyetlerden elde edilmiş varlıkları kapsamaması için gerekli denetimler yapılmalıdır.

Teklifin 3 ve 4'üncü maddeleri ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'nda değişiklik yapılarak bankaların ve diğer mali kuruluşların bilanço içi veya bilanço dışı kalemlerinde meydana gelen değişikliklerin sıkça farklılaşan piyasa koşullarına göre zorunlu karşılığa tabi tutulması mümkün hâle getirilmektedir. Ayrıca bankanın bilgi taleplerini gerçek zamanlı ve anlık karşılanmasını teminen düzenleme yapılmaktadır.

Teklifin 5 ve 6'ncı maddelerinde ise Merkez Bankası yıllık kârından ihtiyat akçesi ayrılmasıyla ilgili hükümlerde değişiklik yapılarak Türk Ticaret Kanunu'nda yer alan hükümlerle uyum sağlanmaktadır. Merkez Bankası Kanunu'nun mevcut 60'ncı maddesine göre kârın yüzde 20'si ihtiyat akçesine ve hisse senetlerinin nominal değeri üzerinden yüzde 6'sı ilk kâr hissesi olarak hissedarlara ayrıldıktan sonra kalan miktarın yüzde 5'i iki aylık maaş tutarını geçmemek üzere banka mensuplarına, yüzde 10'u

fevkalade ihtiyat akçesine ve yine hisse senetlerinin nominal değeri üzerinden yüzde 6'sı ikinci kâr hissesi olarak hissedarlara ayrılmaktadır. Bu dağıtımdan sonra kalan kâr da Hazineye devrolunmaktadır. 2011 yılında çıkarılan Türk Ticaret Kanunu'nun 519'uncu maddesinde ise yıllık kârın yüzde 5'inin ödenmiş sermayenin yüzde 20'sine ulaşıncaya kadar yedek akçeye ayrılması, bu sınıra ulaşıldıktan ve bazı prim, gider ve karşılıklar düşüldükten sonra kalan kısmın yüzde 5'inin kâr payı ve yüzde 10'unun da yedek akçe olarak ayrılması öngörülmektedir. Dolayısıyla Merkez Bankası yıllık kârından Türk Ticaret Kanunu'nda öngörülenden daha yüksek oranda ve sermayeyle sınırlı olmaksızın ihtiyat akçesi ayrılmakta ve bu meblağ devamlı büyümektedir. Yapılan düzenlemeyle, Merkez Bankasının 25 bin liralık sermayesi dikkate alındığında 5 bin lira gibi çok düşük bir tutara tekabül edecek olan birinci tertip yedek akçenin hiç ayrılmaması, ikinci tertip yedek akçenin Türk Ticaret Kanunu'yla uyumlu biçimde yüzde 10 oranında ayrılması öngörülmektedir. Ayrıca, ihtiyat akçelerinin ulaştığı seviye de dikkate alınarak, yeni düzenlemeye göre, son yıl kârından ayrılan hariç olmak üzere esasen Hazineye ait bakiyeden ayrılmış olan bu ihtiyat akçelerinin yine doğrudan Hazineye verilmesi amaçlanmaktadır.

Merkez Bankası bilançosunda yer alan ihtiyat akçesinin karşılığının olmadığını, buradan Hazineye aktarım yapabilmek için para basılacağını iddia etmek ya cehalettir ya da art niyetli bir değerlendirmedir. Zira, az buçuk muhasebe bilgisine sahip olanlar bilirler ki bilanço, bir işletmenin belli bir tarihteki varlıklarını ve bu varlıkların sağlandığı kaynakları gösteren mali tablodur. Ticaret liselerinde ve üniversitelerde muhasebeye giriş derslerinde de okutulduğu üzere bilanço, aktif ve pasif yani varlıklar ve kaynaklar olmak üzere iki ana bölümden oluşur. Varlıklar ve kaynaklar mutlaka birbirine eşit olmalıdır. Buna bilanço temel denkliği denir. Bilançoda her varlığın mutlaka bir kaynağı vardır. Çünkü bir varlık alınabilmesi için bir kaynak olmalıdır. Bu kaynak, öz kaynaklar olabilir veya borç yani yabancı kaynaklar olabilir. O nedenle, Merkez Bankasının öz kaynakları arasında bulunan yedek akçelerin bilançonun aktifinde karşılığının olmadığını söylemenin ve buradan Hazineye aktarma yapabilmek için para basılacağını iddia etmenin hiçbir dayanağı yoktur, külliyen yalandır. Milletimize yanlış bilgi vermek doğru değildir. Para basma söz konusu olmayacağı gibi bir parasal genişleme de olmayacaktır. Zira, Merkez Bankası, faaliyetlerinden dolayı elde ettiği kâr nedeniyle piyasadan çektiği parayı Hazine kanalıyla tekrar piyasaya vermektedir. Ayrıca Türk bankacılık sisteminde ciddi bir likidite açığı bulunmakta olup yapılan aktarmanın buna da olumlu etkisi olacaktır.

Merkez Bankası, sadece bu yıl değil, kanunu gereği öteden beri kâr hissesinin dışında dağıtımdan kalan kârın tamamını Hazineye aktarmaktadır. Merkez Bankası bu paraları yıllardır Hazineye aktarırken para mı basıyordu? Yine Merkez Bankası kârından kurumlar vergisini Hazineye öderken para mı basıyordu? "Merkez Bankasının ihtiyat akçesine el konuluyor." iddiası da sakat bir yaklaşımdır. Zira, kanun gereği Hazineye ait paranın aktarımı yapılmaktadır. Aslında, bu kanun teklifiyle yapılan düzenleme Türk Ticaret Kanunu'nun kabul edildiği 2011 yılında yapılmış olsaydı ihtiyat akçesinin bu kadar yüksek seviyeye çıkması söz konusu olmayacak ve her yıl kârın yüzde 20'si olarak ayrılan ihtiyat akçesi de otomatik olarak zaten Hazineye aktarılmış olacaktı.

Merkez Bankasınca Hazineye, dolayısıyla bütçeye yapılan aktarımdan acaba birileri niye rahatsız oluyor? Bundan dolayı Hazinenin borçlanma ihtiyacının azalması ve daha az faiz ödeyecek olması acaba birilerini niye huzursuz ediyor? Merkez Bankasının bilançosunda bekleyen ve gereğinden fazla

birikmiş kaynakların Hazinenin tasarrufuna geçmesinden doğal ne olabilir? Doğru ve hukuka uygun bir işlemdir. Aynı şekilde, Hazinenin daha önce, nisan ayında aldığı payını bu yıl ocak ayına kaydırması da akıllıca bir işlem olmuştur. Esasen bu işlemleri akıl edenleri ve bu kanun teklifini getiren başta Aydın Milletvekilimiz Sayın Mustafa Savaş olmak üzere diğer arkadaşlarımızı kutlamak gerekir.

Değerli milletvekilleri, teklifin 8 ila 13'üncü maddelerinde yurt dışı borçlanma şartlarında değişikliğe gidilmektedir. Buna göre, yurt dışı borçlanmada prim oranı yüzde 32'den yüzde 45'e çıkarılmakta, borçlanılan süreler Türkiye'deki sigortalılık başlangıç tarihinden, Türkiye'de sigortalılığı yok ise borçlanma tutarının tamamen ödendiği tarihten geriye götürülen sürelerle ilgili aylara mal edilmekte ve bu süreler BAĞ-KUR kapsamında geçmiş sigortalılık süresi olarak kabul edilmektedir. Yayımı tarihini takip eden ay başında yürürlüğe girecek bu maddenin yürürlük tarihinden önce yurt dışında geçen sürelerini borçlanma talebinde bulunanlardan tahakkuk ettirilen borçlarını yasal süresi içinde ödeyenler hakkında önceki hükümler uygulanacaktır. Dolayısıyla vatandaşlarımızın önceki hükümlerden yararlanabilmesi için yürürlük tarihinin birkaç ay uzatılması ve bu durum konusunda vatandaşlarımızın bilgilendirilmesi uygun olacaktır. Bu şekilde Sosyal Güvenlik Kurumuna önemli tutarda bir kaynak girişi de sağlanmış olacaktır.

Teklifin 19'uncu maddesinde ülkemizde gerçekleştirilen AR-GE faaliyetleri sonucunda geliştirilen elektrik motorlu taşıt araçlarının üretiminin ve yurt içinde tercih edilirliğinin vergisel yönden desteklenmesi amacıyla düzenleme yapılmaktadır. Ülkemiz yerli ve millî üretim hedefiyle yerli otomobil konusunda adım atmış ve bu hedef doğrultusunda Türkiye'nin otomobil girişim grubunu kurarak çalışmalarına başlamıştır. Konya bu konuda şehrin bütün iş âlemi temsilcileriyle birlikte hareket etmekte olup Türkiye'de ilk defa bir il tarafından kapsamlı bir fizibilite raporu hazırlanmıştır. Bu raporla Konya'nın Türkiye'de yerli otomobil üretimi için en uygun yatırım alanı olduğu bütün verilerle ortaya konulmaktadır. Ekonomide kendi öz sermayesiyle kalkınmayı başarmış bir şehir olan Konya, gelişmiş sanayi altyapısı, modern organize sanayi bölgeleri, destek üretim kabiliyetine sahip özel organize sanayi siteleri, 25 binden fazla KOBİ'siyle cazibe merkezi hâline gelmiştir. Konya, Türkiye'de başarılı bir otomotiv üretimi tesisi kurmak için en önemli ön gereklilikleri karşılayan, otomotiv endüstrisi açısından son derece hırslı bir inovasyon alanıdır. Otomotiv yan sanayi, savunma sanayi, otomotiv, döküm ve tarım makineleri kümeleriyle sektörün altyapısı güçlendirilmiş, rekabetçilik düzeyi artmıştır. Konya, bir otomobil için gerekli parçaların çoğunluğunu hâlihazırda üretebilme kapasitesine ve büyük ölçekli ana yan sanayi yatırımları için duyulan yeterli alanlara fazlasıyla sahiptir. Türk malı ilk otomobil yatırımı için en uygun yer de elbette Konya'dır. Böylesi bir yatırım Konya ve Anadolu'yu şaha kaldıracaktır.

Teklifin 20'nci maddesiyle 2007 yılından beri 15 lira olarak uygulanan yurt dışı çıkış harcı 50 liraya çıkarılmakta ve bu miktarı 3 katına kadar artırmaya veya sıfıra kadar indirmeye Cumhurbaşkanı yetkili kılınmaktadır. Bu harcın 15 lirasının mevcut uygulamada olduğu gibi Toplu Konut İdaresine aktarılması, kalan miktarın da genel bütçeye gelir kaydedilmesi öngörülmektedir.

Kanun Teklifi'nin 27 ila 30'uncu maddelerinde şehir hastaneleri projeleriyle ilgili kanunda, 32'nci maddesiyle de Elektrik Piyasası Kanunu'nda kamu yararı gerekçesiyle bazı düzenlemeler yapılmaktadır. Ancak bu düzenlemeler doğrudan sözleşmelere ve dolayısıyla yapılmış ihalelere müdahale niteliğini taşımaktadır.

Teklifin 31'inci maddesiyle, lisanssız enerji üretim projelerinde tüketim-üretim bağı kopmuş olanlara yüz yirmi gün süre uzatımı verilmektedir. Süre uzatımının sadece sayaç aboneliği düşenleri değil, ölüm, yanlış anlaşmalar, imar problemleri gibi çeşitli nedenlerden dolayı yetişmemiş projeleri de kapsaması hakkaniyete uygun olacaktır. Maddede bu konuda bir düzenleme yapılması gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, Kanun Teklifi'nin 16 ve 17'nci maddelerinde, yaşanan ekonomik sorunlar nedeniyle mali darboğaza düşen ve kredi borçlarını ödeyemeyen firmalarımızı tekrar üretime yönlendirebilme amacıyla finansal yeniden yapılandırmayı öngören düzenleme yapılmaktadır. Daha önce 2002-2005 yıllarında başarılı bir şekilde gerçekleştirilen İstanbul yaklaşımını esas alan düzenlemeyi çok önemli görüyoruz. Finansal güçlük içinde bulunan, ancak mali sisteme olan borçlarının yeniden yapılandırılması yoluyla faaliyetine devam etmesi imkân dâhilinde olan firmalara faaliyetlerini sürdürebilecekleri bir ortamın sağlanması; bu şekilde, ilgili firmaların ticari faaliyetlerinin genişlemesi ve katma değer yaratmaya devam etmeleri suretiyle ekonomiye yeniden kazandırılmaları ve istihdamın artırılması amaçlanmaktadır. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunca çıkarılan yönetmelik uyarınca, Bankalar Birliği tarafından hazırlanan ve alacaklı banka ve mali kuruluşlarca imzalanan finansal yeniden yapılandırma çerçeve anlaşmaları kapsamında finansal yeniden yapılandırma sözleşmeleri imzalanarak uygulamanın yapılması düzenlenmektedir. Kapsama alınacak firmaların yeniden yapılandırma sonucunda borçlarını geri ödeme kabiliyeti kazanacağının tespiti şartı getirilmektedir. Borçlarını geri ödeme kabiliyeti kazanamayacağı belirlenenler kapsama alınmayacaktır. Bu değerlendirme, bağımsız denetim kuruluşlarına, çerçeve anlaşmaları kapsamında belirlenecek yeterli bilgi ve uzmanlığa sahip kuruluşlara veya borçlu tarafından kabul edilmesi hâlinde alacaklı kuruluşlara yaptırılacaktır. Uygulama sıkı bir şekilde denetlenmeli, keyfî uygulamalara meydan verilmemelidir. Komisyonda ilk aşamada, öncelikle büyük şirketlerdeki sorunu çözebilmek için 100 milyon lira ve daha üzeri alacaklılar için bir çerçeve anlaşması yapıldığı bilgisi verilmiştir. Küçük ve orta ölçekli işletmelerin de yaklaşıma alınması mutlaka sağlanmalıdır.

Ekonomik sıkıntılardan dolayı KOBİ'lerimiz, esnafımız ve çiftçimiz ciddi sorunlarla karşı karşıyadır; vergi ve prim borçlarını da ödeyemez hâle gelmişlerdir. Vergi ve SGK primi borçlarının da yeniden yapılandırılması hem ekonomimiz için hem de vatandaşlarımız için olumlu olacaktır. Esasen, son yıllarda neredeyse her yıl çıkarılan yeniden yapılandırma yasalarının vergi sistemine olan güveni sarstığı, vergi ahlakını bozduğu, bu konuda toplumda sürekli bir beklenti ortamının doğmasına neden olduğu doğrudur ancak içinden geçtiğimiz sıkıntılı dönem de dikkate alınarak yeni bir yapılandırma yapılması kaçınılmazdır.

Mevcut durumda üç ayrı kanuna göre yapılandırmaya giren mükelleflerin 18 eşit taksit ve otuz altı aya yayılmış olan borçları birbiri içerisine girmiş, cari ödemeleriyle birlikte takibi ve ödemeleri yapılamaz duruma gelmiştir. Bugün birçok mükellefin yeniden yapılandırmaları bozulmuş durumdadır. Vergi ve prim tahsilatının artırılması yanında mükelleflerin rahatlatılması için eski yapılandırma borçları dâhil tüm borçların birleştirilerek yeni bir yapılandırmaya gidilmesi, cari ödemeleriyle birlikte ödeyebilecekleri uygun faiz ve uzun vade öngörülmesi, amaca ulaşılması ve tekrar bir yapılandırma ihtiyacı doğmasına meydan verilmemesi açısından önem arz etmektedir.

Yine çiftçimiz ve üreticimiz tarım kredi ve Ziraat Bankası borçlarını ödeyememektedir. Mazot, gübre, elektrik, ilaç, tohum ve yem fiyatlarının çok pahalı hâle gelmesi çiftçilerin üretim yapmasını güçleştirmiştir. Üreticimiz son yıllarda yaşanan kuraklık ve ağır girdi maliyetleri altında borçla ektikleri üründen istediği verimi alamamıştır. Çiftçinin, üreticinin biriken borçları belini bükmektedir. Buna bir çare üretilmelidir. Öncelikle üreticilerin tarım kredi ve Ziraat Bankası borçları faizsiz ertelenmeli ve borcunu ödeyip üretim yapabilir hâle gelecek şekilde ana paraları yapılandırılmalıdır.

Çiftçi tarımsal sulamada kullandığı elektrikle ilgili kabaran faturaları ödemekte de güçlük çekmektedir. Elektrik borcunu ödeyemediğinden elektriği kesilen ve ürününü sulayamayan birçok çiftçimiz bulunmaktadır. Tarımsal sulamada kullanılan elektrik için daha düşük tarife uygulanmalı ve her ay yerine hasat dönemini esas alan faturalama yapılmalıdır. Milliyetçi Hareket Partisi çiftçilerimizin zor durumda olduğunu, çiftçilerimiz için acilen bir tedbir paketi açıklanması gerektiğini sürekli dile getirmektedir. Ülke olarak bizim ne yapıp ne edip çiftçimizi, üreticimizi ayağa kaldırmamız gerekmektedir. Tarım sektörünün yapısal sorunlarını çözecek, tarımsal girdi yükünü azaltacak ve tarım sektörünü ayağa kaldıracak tedbirlerin mutlaka alınması gerekmektedir. Türkiye, tarımsal üretimde ve tarımsal ticarette parlayan bir yıldız olmayı hak edecek toprağa, iklime, bilgiye ve insan kaynağına sahiptir. Tarımsal üretimde Avrupa'da 1'inci, dünyada 17'nci büyük ülke olarak tarımsal üretim ve tarımsal ticarette yeni bir vizyon ve bakış açısıyla yapısal değişikliklere ihtiyaç olduğu göz ardı edilmemelidir.

Geçen ay Konya'da Çatalhöyük Millî Tarım Zirvesi yapılmıştır. Zirvenin ana gündemini tarımın yeniden yapılanması, millî tohumculuk politikası ve Türkiye tarımının dünya piyasalarında rekabet edebilirliği gibi başlıklar oluşturmuştur. Zirve sonucu hazırlanan bildirideki öneriler mutlaka dikkate alınmalıdır.

Kanun teklifinin ülkemiz ve milletimiz için hayırlara vesile olmasını diliyorum. Genel olarak Milliyetçi Hareket Partisi kanun teklifini desteklemektedir.

Hepinize teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerinde söz sırası, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekilimiz Sayın Garo Paylan'da. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakika Sayın Paylan.

HDP GRUBU ADINA GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bakın, neden başarılı olamıyoruz, neden ekonomik krizi çözemiyoruz, şu Meclis gerçekliğinde size anlatayım.

Değerli arkadaşlar, beş gün önce bu ülkenin beş yıllık kalkınma planı Meclise sunuldu. Haberiniz vardır umarım, beş yıllık kalkınma planımız Meclise sunuldu. Beş günlük ara verildi biz bu kalkınma planını çalışalım diye ama kalkınma planının sunulduğunun ertesi günü torba yasa geldi Meclise ve Komisyonda biz iki gün boyunca gece yarılarına kadar bu 35 maddelik torba yasayı görüştük. Şimdi de kalkınma planıyla ilgili görüşlerimizi sunuyoruz iki gündür ve şu anda iki günlük yaptığımız önerilerle ilgili Cumhurbaşkanı Yardımcısı Plan ve Bütçe Komisyonunda bizim önerilerimize cevap veriyor, sorularımıza cevap veriyor, biz buradayız arkadaşlar. İşte Türkiye'nin kalkınma planı bu şekilde görüşülüyor, o yüzden de bütün planlar mürekkebi kurumadan çöküyor arkadaşlar.

Beş yıl önceki kalkınma planında 2 trilyonluk bir ekonomi vadettiniz, beş yıl geçti, 700 milyar dolardayız; beş yıl sonrasıyla ilgili de 1 trilyon dolarlık bir ekonomi vadediyorsunuz. Neden? Planları yanlış yapıyoruz. Planları katılımcılık olmadan, muhalefet partilerinin görüşlerine dikkat vermeden, sivil toplum kuruluşlarının görüşlerine dikkat vermeden hazırlıyoruz, bu yüzden bir yılda, altı ayda akamete uğruyor. Damat Bey Berat Albayrak daha altı ay önce yeni ekonomik programı açıkladı, çöktü; orta vadeli plan çöktü. Bu kalkınma planı da maalesef akamete uğramak mahkûmiyetinde arkadaşlar. Bu şekilde torbalarla, bu şekilde görüşülen kalkınma planlarıyla Türkiye ekonomik krizini çözemez arkadaşlar.

Bakın arkadaşlar, Türkiye derin bir ekonomik krizde. Emekçilerimiz, emeklilerimiz, çiftçilerimiz, esnaflarımız "Yandım." diyor, "Geçinemiyorum." diyor, "Açım." diyor, "Açım." Ne yapar peki böyle bir ülkenin Meclisi arkadaşlar? Eğer bütün emekçilerimiz yoksulluk içindeyse, borç altında inim inim inliyorsa ne yapar bu ülkenin vekilleri ve Meclisi? O vatandaşının yanında durur değil mi?

Bakın, Türkiye'de yoksulluk sınırı 7 bin TL. İddia ediyorum, TÜİK bu konuda net bir rakam açıklamadı ama vatandaşlarımızın yüzde 80'i bu 7 bin liralık yoksulluk sınırının altında gelire sahip. Her 5 vatandaşımızdan 4'ü yoksul arkadaşlar. Ne yapar bu ülkenin Meclisi ve vekilleri? Bu yoksulluk meselesine el atar değil mi?

Peki, her 5 vatandaşımızdan 1'i de arkadaşlar, açlık sınırının altında. Açlık sınırı nedir? Tencere kaynatmaktır, tencere; vatandaşın tenceresini kaynatmasıdır. Yani kira yok, elektrik yok, giyim yok kuşam yok, yalnızca tenceresini kaynatması için 2.124 TL'ye ihtiyacı var, asgari ücret 2.020 TL. Ne yapar bu ülkenin Meclisi ve vekilleri? Bu yoksulluk sorununa, açlık sorununa bir çözüm arar. Vatandaş borç altında, bunlara bir çözüm arar.

Peki, bu torba yasa ne yapıyor arkadaşlar? Vatandaşın yoksulluğuna bakıyor mu? Hayır, bakmıyor. Borç altında inim inim inlemesine, kredi kartı borçlusu olmasına, bireysel kredi borçlusu olmasına, konut kredisine, taşıt kredisi borçlusu olmasına ve haciz altında inim inim inlemesine bakıyor mu? Hayır arkadaşlar, bakmıyor; Meclis de bakmıyor, maalesef milletvekilleri de bakmıyor, komisyondan bu şekilde geçiyor.

Ne olmuş? Saraydan ferman gelmiş 35 maddelik. Ne yapacak bu ferman? Değerli arkadaşlar, patronlar gerçekten çok etki çalışıyorlar, gerçekten çok etkili çalışıyorlar. Arkadaşlar, bütün bu maddeler patronlar yararına, patronları kurtarmak için, vatandaşı kurtarmak için tek bir madde yok içinde. Patronlar çok etkili çalışıyorlar. Neden? Çünkü saraya yakınlar; saraya yakın müteahhitler ve yandaş şirketler bu maddeleri doldurmuşlar ve bize torba diye getiriyorlar. Ama size şunu söyleyeyim: O patronların müşterisi kim arkadaşlar? Vatandaşlarımız ya. Eğer vatandaşlarımız gelire sahip değilse, borç altında inim inim inliyorsa harcama yapabilirler mi? Yapamazlar. Dört yıldır aynı hatayı yapıyoruz, hep patronları iyi hissettirmeye çalışıyoruz. Ne diyor patronlar? "Battık, bittik, iflas edeceğim." "Ne yapalım?" "Vergilerimi affet, lütfen." Yapmadık mı arkadaşlar? Dört yılda 6 kez vergi affı çıkardık ya, 6 kez. İşe yaradı mı? Hayır. Ne diyor patronlar? "Ya, benim bir varlığım var, ben bunun da vergisini vermedim, sen benim bu servetimi affet, varlığımı affet." diyor. Yapmayın dedik, vergi ahlakını bozar dedik, affettiniz. Yurt dışına para kaçıranların da yurt içinde vergi kaçıranların da vergilerini, servetlerini ve varlıklarını affettiniz. Bu torbayla bir kez daha varlık affı yani servet affı geliyor arkadaşlar. 5'inci kez yapıyoruz dört yılda. İşe yaradı mı? Hayır ama bir kez daha yapıyoruz.

Teşvikler arkadaşlar… Dört yıldır patronlara sürekli teşvik yasaları çıkarıyoruz. İşe yaradı mı? Hayır, yaramadı. Patronlar bir şey daha diyor: "Ya, ben işçi çalıştırıyorum, bunun SGK'si var." Ne dedik biz? Tamam, SGK'sini biz ödeyelim dedik. İşe yaradı mı? Yaramadı. Dedi ki: "Bir de işçinin muhtasarı, işçi vergisi var, onu da sen öde." Eyvallah, onu da biz ödüyoruz dedik, o da işe yaramadı. Yetmedi, "Maaşını da sen ver." dedi patronlar. Bunun da yasasını geçirdik, işçinin maaşını, SGK'sini, primini biz ödedik. Bir masaj yapmadığımız kaldı patronlara, bir masaj, yine işe yaramadı. Demek ki arkadaşlar, patronları iyi hissettirmeye çalışarak ekonomik kriz çözülemiyor.

Bakın, torbada ne var arkadaşlar? Diyor ki şirketler: "Ben borçluyum, ödeyemiyorum." "Ne yapacağız?" "Bu borçları yapılandıracağız." diyor patronlar, talimat gelmiş o şekilde. Bankalara 400 milyar lira borçları varmış. Değerli arkadaşlar, dört yılda defalarca bu borçlar yapılandırıldı ama inanın kar topu gibi büyüdü, daha büyük borçlarla karşımıza çıktı. Demek ki patronların borçlarını yapılandırarak da bu sorun çözülemiyor.

Bakın, arkadaşlar, patronlara dedik ki: "300 milyar liralık Kredi Garanti Fonu veriyoruz yani senin borcuna da Hazine garantisi veriyoruz." Bakın, ona rağmen çözülmedi. Borçları Kredi Garanti Fonu'yla yani Hazine garantisiyle yapılandırdık, yine yaraya merhem olmadı.

Değerli arkadaşlar, bu yolları denediysek, şirketlere iyi hissettirerek, patronlara iyi hissettirerek bu meseleyi çözemediysek neden durumu değiştirmiyoruz? Neden vatandaşlarımızı iyi hissettirecek maddelere adım atmıyoruz? Neden onları gelirle buluşturacak, onların borçlarını yapılandıracak maddelere adım atmıyoruz? Ya, şirketlerin borçlarını defalarca yapılandırdık, vatandaşlarımızın milyonlarcası kredi kartı borçlusu, bireysel kredi borçlusu, ödeyemiyor, evlerine haciz geliyor, hepsi bankalara borçlu; çiftçilerimiz bankalara borçlu, esnafımız bankalara borçlu, hepsi de yoksul ama bu Meclis ve bu ülkenin vekilleri maalesef bunlarla ilgili şu torbaya bir madde koyamıyor. Ne patronlarmış be! Ama arkadaşlar, ben size niye böyle olduğunu söyleyeyim: Bakın, Rusya modeline özeniyoruz ya, hani Putin'e özeniyoruz, Sayın Cumhurbaşkanı çok özeniyor; otoriter bir rejim, ona özeniyor ama o rejimin bir de oligarkları vardır yani yandaş şirketleri. Putin'in etrafında olan oligarklar, arkadaşlar, zenginliği onlar götürürler. Bizim de oligarklarımız var, saraya yakın oligarklar. İsimlerini ezberlediniz; Cengiz, Kolin, Limak, Rönesans, bir de Kalyon var; bunları biliyoruz, bunlar dışında bazı şirketler de var, yandaş şirketler. Bunlar yatırımlar yaptılar, kamu-özel iş birliği anlaşmaları yaptılar, havalimanları yaptılar, yollar yaptılar ama şimdi diyorlar ki: "Biz bu borçları ödeyemiyoruz, gel bu borçları yapılandır."

Değerli arkadaşlar, bakın, bu torbada şöyle bir madde daha var: Enerji ihalelerine girmiş yabancı ortakla Kolin, diyor ki "Ben yabancı ortaktan ayrılıyorum. Benim bu sözleşmemi devam ettir." Arkadaşlar, biz bununla ilgili yasa çıkarıyoruz, biliyor musunuz? Bir şirketle ilgili, ortaklığını bozuyor diye yasa çıkarıyoruz. Ya bu şirket bu riski almış, bu ortaklığı yapmış, teminatını içeri vermiş ama saraya yakın olunca işte o teminatınız yanmıyor. Ama gariban bir şirketimiz ihaleye girsin, ihale şartlarını yerine getirmesin teminatını yakarız eğer o şirket yandaş şirket değilse. Yani şirketleri, patronları, özellikle de yandaş patronları kurtaran bir torbayla karşı karşıyayız. Bakın, bu Cengiz, Kolin, Limak, İstanbul Havalimanı'yla ilgili ortaklık anlaşmasını bozdukları için yasa çıkarttırdılar bu Meclise. Bakın, "çıkarttırdılar" diyorum. Şimdi de enerji ihaleleriyle ilgili yasa çıkarttırıyorlar ortaklığı değiştirmek için.

Ya arkadaşlar, yapmayın. İşçimiz, çiftçimiz, emekçimiz burada izliyor, hepinizin seçmenleri. Onların yararına maddeler çıkaralım. Bırakalım bu oligark şirketleri, halkın yararına, yoksulların yararına maddeler çıkaralım.

Değerli arkadaşlar, dedim ya servet bir kez daha affediliyor. Genelde bir vergi ahlakımız yok. Şükür ki altı ayda bir vergi affı çıkarıyorsunuz zaten, servet affı çıkarıyorsunuz. Bir kez daha bir servet affıyla karşı karşıyayız.

Değerli arkadaşlar, bu ülkede vergisini vermeyenler genelde varlıklarını bir şeylere yatırıyorlar, servetleri büyüyor. Bakın, Türkiye'de bütün servetimizin yüzde 60'ı -yani bütün varlığımızın, para, pul, han, hamam, arsa toplayın- nüfusun yüzde 1'inin elinde. Hak mıdır arkadaşlar bu? Bu gelir ve servet eşitsizliğiyle ilgili bir düzenleme yapıyor muyuz? Hayır. Ne yapıyoruz? Patronlar diyor ki: "Benim yurt dışında param var, 220 milyar dolar param var, e sen bunu affet, ben parayı belki getiririm." Ya biz bunu 4 kere çıkarmışız. En son vergi affında kaç para gelmiş, biliyor musunuz arkadaşlar? Burası çıkardı bu yasayı. Kaç para gelmiş? 1,4 milyar dolar gelmiş. Bakın, yurt dışında 220 milyar dolar var diyoruz, 1,4 milyar dolar gelmiş. Neden? Güvenli ülke değiliz, hukuk güvencesi yok. Para gelmiyor. Ama sipariş bazı şirketler diyor ki: "Sen çıkar bu yasayı ben getireceğim." Gele gele de 220 miyar dolardan 1,4 milyar dolar geliyor arkadaşlar. Şimdi bir kez daha bu yasayı çıkarıyoruz.

Bakın arkadaşlar, Man Adası belgelerini hepimiz gördük değil mi, Man Adası belgelerini? Panama belgelerini gördük değil mi? Malta Adası belgelerini gördük değil mi? Emin olun 10 milyarlarca dolar, 220 milyar dolar orada yatıyor. O şirketler parayı orada tutuyorlar, borcu burada bırakıyorlar. Hem diyor ki benim servetimi affet hem diyor ki buradaki borcumu yapılandır. Bu hak değil. Bu adalet değil. Yapmamız gereken bilgi paylaşımını sağlamak.

Maliye idarecimiz burada, Maliye burada. Niye Malta belgelerinin peşine düşmüyor? Niye Panama Adası'nın belgelerinin peşine düşmüyor? Niye Man Adası belgelerinin peşine düşmüyor da biz o şirketlerin, o yandaşlarının borçlarını burada erteliyoruz ve affediyoruz? Bu hak değil. Bu adalet değil.

Arkadaşlar, vergisi verilmemiş kaynaklar var ve biz bunların hem servetini hem gelirini hem de borcunu affediyoruz.

Değerli arkadaşlar, bakın, yoksullar borç altında dedik, kredi kartı borcunu ödeyemiyorlar dedik. Bakın, çiftçilerimiz telefon açıyorlar, "Sulama borçlarını ödeyemiyoruz, tarım kredi kooperatifi borçlarını ödeyemiyoruz; bunlarla ilgili adım atın." diyorlar. Şu torbada çiftçiyle ilgili bir tedbir var mı? Mustafa Bey, Sayın MHP temsilcisi az önce dillendirdi. Peki, sonuç olarak bir ittifakınız var. Neden şu torbaya bir önergeyle çiftçi borçlarını, kredi kartı borçlarını sokamıyoruz? Neden sokamıyorsunuz? Neden yalnızca patronların borçlarını yapılandırıyoruz da halkımızın, yoksulların borçlarını yapılandırmıyoruz?

Bakın, Meclis tatile çıkacak. Haciz gidiyor vatandaşlarımıza. Sulama idaresi tarım teşviklerine mahsup ediyor biliyor musunuz borçları? Diyarbakır'dan beni arıyor çiftçiler, diyor ki: "Teşviklere karşı sulama borcunu kesiyor. Suyumu kesiyor, elektriğimi kesiyor." Niye bunlarla ilgili adım atmıyoruz arkadaşlar da 3 tane oligarkın –Cengizin, Kolinin, Limakın- maddeleri burada geçiyor? (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, Maliye Bakanı yedi ay önce geldi bu Meclise dedi ki: "Ben 2019'da 80 milyar lira açık vereceğim." Ben "Yapamazsınız, mümkün değil." dedim. "Yapacağım." dedi. Yedi ay önce yasa buradan geçti. İlk altı ayın bütçe açığı kaç para arkadaşlar? 80 milyar lira. Yıllık açığı altı ayda bitirdi. Üstelik nasıl? Merkez Bankasının nisan ayında ödemesi gereken 34 milyarı ocak ayında aldı damat bey. Ne yaptı? Seçim yatırımı için harcadı, seçim için harcadı. İşe yaradı mı? O da yaramadı, çarçur oldu gitti. Merkez Bankası nisan ayında 13 milyar lira kurumlar vergisi ödedi. O da gitti, o da ikinci seçime gitti, İstanbul seçimine gitti, o da işe yaramadı. Şimdi –yine kasa bitti- damat bey diyor ki: "Ne yapacağız? E Merkez Bankasında yedek akçe varmış 46 milyar lira, onu alacağız."

Arkadaşlar ya, bu kadar parayı çarçur eden bir damat beye bir 46 milyar daha versek kaç ay idare eder? Bir hesabını yapın. Ben hesap ettim, üç ay. Ya 46 milyar lirayı alacak da üç ay sonra ne yapacağız? Üç ay sonra ne yapacağız, bunu düşünen var mı? Arkadaşlar, kuyu boş. Bir kova su dökeceğiz, o da gidecek.

Değerli arkadaşlar, aklımızı başımıza devşirelim. Yapısal tedbirler olmadan damat beyin Merkez Bankasına baskı yapıp da para bastırması işe yaramaz. Bu, para basmaktır arkadaşlar. 46 milyar lira daha para basılıyor. Bunun sonuçlarını düşünüyor musunuz? Enflasyona nasıl sonuçları olacak, faiz üzerine ve döviz kurları üzerine nasıl sonuçları olacak? Önümüzdeki aylarda maalesef bunu da göreceğiz.

Değerli arkadaşlar, torbada yurt dışına çıkış harcının 15 liradan 50 liraya çıkarılması var. Bakın, size şunu söyleyeyim: Bir bölüm vatandaşımız geçmiş yıllarda yurt dışına çıkmaya başlamıştı çünkü orta gelirli olmaya başlamıştı vatandaşlarımız, ilk kez yurt dışını görmüşlerdi. Şimdi, zaten euro olmuş 6,5-7 lira, dolar olmuş 6 lira, 5,5 lira, kimse yurt dışına çıkamıyor. Bir de diyorsunuz ki: "Yurt dışına çıkacak vatandaşımızdan 15 lira yerine 50 lira alacağım." Diyorsunuz ki: "Versin arkadaş, ne olacak?" Ya 4 kişilik bir aile yurt dışına çıksa 200 lira çıkış harcı verecek. Zaten çıkamıyor. Böyle bir vergi getirmekle seyahat özgürlüğüne halel getirmiyor musunuz?

Bir de şunu söyleyeceğim: 15 liradan 50 liraya çıkmasıyla elde edilmesi beklenen gelir ne kadar biliyor musunuz? 300 milyon lira arkadaşlar. Yılda 300 milyon lira için bu düzenlemeyi yapıyoruz biliyor musunuz? Peki, Marmaris'te yazlık saray yapılıyor, onun maliyeti ne kadar? 330 milyon lira. Yani bu düzenleme dolayısıyla milyonlarca vatandaşımızın ödeyeceği rakam bir yazlık saray yapmıyor arkadaşlar. Tercihlerimizi böyle değiştirsek ne olur? Vatandaşımıza, yoksullara yüklenmesek de yazlık saraylar yapmaktan vazgeçsek ne olur? Bu Meclis bunu mutlaka değerlendirmeli arkadaşlar.

Bakın, çok önemli bir madde var. Biliyorsunuz, milyonlarca vatandaşımız 1950'den beri yurt dışına gidiyorlar, gurbetçiler. Gurbetçiler dezavantajlıdır arkadaşlar, yıllarca gurbette yaşamışlardır, memleket özlemiyle yaşamışlardır ve yıllarca Türkiye'nin cari açığını onlar kapattılar getirdikleri marklarla, dolarlarla ve onlara hep müteşekkir olduk. Müteşekkir olduğumuz için de onlara bir emeklilik hakkı verdik, dedik ki: "Eğer yurt dışında çalıştıysan, geldiğinde borçlanırsan biz seni emekli yapacağız." Şimdi ne diyoruz arkadaşlar, ne diyoruz şimdi? Diyoruz ki: "Sen yine emekli olabilirsin ama Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının ödediği yüzde 31'le değil. Borçlanmayı yüzde 31'le değil, yüzde 45'le yapacaksın." Yani gurbetçileri cezalandırıyoruz. Allah'ınızı severseniz, bu kadar yurt dışı Türkler ve akraba topluluklarla, yurt dışındaki Türkiyelilerle ilgili siyaset yapan politikacılara sesleniyorum: Onların, gurbetçilerin acaba bu yasadan haberi var mı? Bakın, basın yazmıyor, bütün gurbetçilere

sesleniyorum: Bu Meclis sizi cezalandırmaya kalkıyor. Bakın, bu yasa çıkmadan önce 98.240 lira ödeyip, borçlanıp 2.350 lira emekli maaşı alacak gurbetçimiz şimdi, bu yasa çıkarsa -çıkmayacağını umut ediyorum- 207.252 lira ödeyecek ve 1.050 lira emekli maaşı alacak arkadaşlar. Bu hak mıdır arkadaşlar ya? Gurbetçileri neden cezalandırıyoruz?

Bakın, gurbetçiler dezavantajlı durumda, yurt dışında yaşamışlar. Türkiye'ye gelip belki bir ev alacaklar, belki Türkiye'de yaşayacaklar ve Türkiye ekonomisine katkı sunacaklar. Değerli arkadaşlar, gurbetçileri bu şekilde cezalandırmak hak değildir, bu konudan da vazgeçmenizi sizlere öneriyorum. Aksi takdirde gurbetçi vatandaşlarımıza sizi havale ediyorum.

Değerli arkadaşlar, torba yasanın 1'inci maddesine geldik, tersten başladım. Ne demişti biliyor musunuz bu hükûmet? Demişti ki: "Ben zaten vergi alamıyorum -gelir vergisinin zaten tamamını emekçiler veriyor, patronlardan vergi almak yok- bari Cumhurbaşkanına bir yetki verelim, bütün şirketlere ama bütün şirketlere hasılat üzerinden vergi sistemi getirelim. Hasılat üzerinden yüzde 5 veya yüzde 10 versin şirketler, vergi almayalım." Ya, bu, 1980'lerde vardı; Orta Doğu ülkelerinde hâlâ var. Hani biz ikinci dünya ülkesiydik, birinci dünya ülkesi olmayı hayal ediyorduk? Ama arkadaşlar, bu, dördüncü dünya ülkesi sistemi hasılat üzerinden vergi almak. Yapmamız gereken, bütün şirketlerin kârı üzerinden vergilendirilmesidir; az kazanandan az, çok kazanandan çok vergi almaktır.

Bütün şirketler için bu düzenleme geldi, muhalefet ettik; nihayetinde yalnızca şehir içi taşımacılığa yapıldı bu düzenleme, hasılat üzerinden vergi verecek şirketler. Ama arkadaşlar, bu kapı açıldı; bakın, bu kapı açıldı ve bütün sektörlerin talebi olur. Eğer bu madde geçerse emin olun, üç ay sonra, altı ay sonra başka sektörlerin, başka şirketlerin de bu talebi olur. Hasılat üzerinden vergilendirme yanlıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Paylan, tamamlayalım.

GARO PAYLAN (Devamla) – İçimizde mali müşavir, serbest muhasebeci arkadaşlarımız var; bu yolu açmayalım. Bakın, kayıtlı ekonomiye geçmeye çalışıyoruz ve pek çok sıkıntı var. Eğer hasılat üzerinden vergilendirme kapısını açarsanız pek çok şirket, pek çok sektör bu taleplerde bulunur ve bu yol açılır; inanın, olmayan vergi adaleti daha da yok olur arkadaşlar.

Hepinize saygılar sunarım. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerinde söz sırası, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekilimiz Sayın Bülent Kuşoğlu'na aittir.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakika Sayın Kuşoğlu.

CHP GRUBU ADINA BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sıra sayısı 102 olan torba kanunla ilgili grubum adına söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, değerli milletvekilleri; şimdiye kadar incelediğimiz torba kanunlar hep seçim öncesiydi; seçim öncesi geldiğinde seçmene bir mesaj verirdi, seçmenden oy alabilmek için seçmene yönelik olumlu düzenlemeler içerirdi. Bu seferki, seçim sonrası gelen bir torba kanun, dolayısıyla seçmenden almayı amaçlayan bir torba kanun şimdiye kadarkilerin tersine. Bu kanunla vatandaşın cebinden almaya çalışıyoruz; daha önce seçim rüşveti olarak devletten, hazineden onlara vermeye çalıştığımızı bu sefer vatandaşın ya da şirketlerin ya da kimi bulursak onların cebini boşaltarak almaya çalışıyoruz bu torba kanunla. Bu torba kanunun özeti bu, mantığı bu, mantalitesi bu.

Tabii, bununla bir taraftan da ekonomiyi düzeltmeye çalışıyoruz. Ekonomiyi düzeltmeye yönelik bazı düzenlemeler de var. Fakat ekonominin ne durumda olduğuyla ilgili doğru dürüst bir tespit yapılmadığı için, gerçek bir tespit yapılmadığı için, gerçek anlamda samimi olunmadığı için orada da sıkıntı var. Düzenlemelerle ilgili eksiklikler var, önemli eksiklikler. Biraz sonra detayına gireceğim.

Bu torba kanunda -tutanaklara geçsin diye özellikle söylüyorum- önemli gördüğümüz konular:

Gelir Vergisi Kanunu'yla ilgili bir düzenleme var.

Merkez Bankası ihtiyat akçelerine -şu meşhur düzenleme, birkaç maddeyle düzenlemiş- Hazinece el konulması söz konusu.

Şirket kurtarmalarını getiriyor. Şirketleri kurtarıyor ama vatandaşı kurtarmıyor. Vatandaşın tüketici kredilerinin kurtarılmasına yönelik bir şey yok. Sadece şirketlerin kurtarılmasıyla ilgili bir düzenleme var.

Enerji sektöründe bazı sıkıntılar var. Çok önemli sıkıntılar var da orada birkaç tane şirketi kurtarmaya yönelik düzenlemeler yapılmış. Orada da köklü bir düzenleme içermiyor enerji sektörüyle ilgili.

Sağlık Bakanlığı şehir hastaneleriyle ilgili bir düzenleme yapılıyor. Maalesef, o konuyla ilgili -çok ayrıntılı anlatmaya çalışacağım- çok özür diliyorum, sanki orada yediğimiz bir kazığın düzeltilmesine yönelik bir çaba var. Ama ne kadar sıkıntımız var, ne kadar zararı var Sağlık Bakanlığının şehir hastaneleri dolayısıyla, bunları bilmek yok. Sözleşmelerin detayını bilmiyoruz ama bununla ilgili bürokrasi "Bize güvenin, biz bu işleri biliyoruz." dediği için şu yüce yasama organı, Türkiye Büyük Millet Meclisi düzenleme yapıyor onların istediği şekilde. Ama ne düzenlemesi yapıyor, bilmiyoruz. Çok ağrıma giden, onuruma dokunan bir düzenleme o çünkü bize bilgi verilmeyen bir düzenlemedir o, maalesef çok sıkıntılı.

Yurt dışı çıkış harçlarının artırılması var, biliyorsunuz, yine önemli.

Yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın sosyal güvenlikleriyle ilgili -Türkiye'ye geldiklerinde- 3201 sayılı Kanun var. Otuz kırk yıldan beri yurt dışında yaşayan vatandaşlarımız Türkiye'ye geldikleri zaman Türkiye'den de emekli olabiliyorlardı kolaylıkla. Bu, Türkiye'ye has, önemli bir düzenlemeydi; rahmetli Bülent Ecevit zamanında, onun zamanında getirilmişti. Şimdi, onun, Sosyal Güvenlik Kurumu sıkıntıya girdiği için mümkün olduğunca kapatılması, yurt dışından gelen hiç kimsenin emekli olmamasına yönelik bir düzenleme var.

Gümrüklerde kaçak olduğu için kalan otomobillerin tekrar vergi verdirilerek affedilmesine yönelik bir düzenleme var ki bundan iki yıl önce, 2017'de bu düzenlemeyi yapmıştık. 60-65 bin aracın yararlanması lazım, maalesef birkaç bin araç yararlanmış, şimdi onu tekrar yararlandırmaya açıyoruz kanun getirerek; devlete, Hazineye gelir kazandırmaya çalışıyoruz hukuken doğru olmamakla beraber.

Bir de "Yurt dışından ne getirirsen getir, döviz getir, yeter ki döviz getir, affediyorum; yüzde 1'le vergilendirip alıyorum, kabul ediyorum." diye bir düzenleme getiriyoruz, böyle bir garabet var. Yani önemli maddeler aşağı yukarı bunlar.

Değerli arkadaşlar, biraz önce özetlemeye çalıştığım, 35 maddelik bir teklifle, torba teklifle karşı karşıyayız. Bu torba teklif, değerli arkadaşlarımız tarafından imzalandı, Değerli Mustafa Savaş arkadaşımız tarafından da Plan ve Bütçe Komisyonunda sunumu yapıldı ama sonuçta torba kanun,

sonuçta biliyoruz ki aslında -bir muvazaa, Anayasa'ya aykırı- imzalamalarına rağmen düzenleme bakanlıklardan geldi ve gerçek anlamda bir teklif değil, aslında tasarı. Biliyorsunuz, tasarıları kaldırdık, daha önce Anayasa'dan kaldırdık. Yanlış bir iş yaptık. Şimdi yanlış olduğunu bile bile bunu devam ettiriyoruz. Dünyada -tekrar ediyorum, bu çok önemli bir konu- hangi yasanın yapılacağıyla ilgili boşluğu tespit etmesi gereken organ icra organıdır, bakanlıklardır, yürütme organıdır, hangi yasaya ihtiyaç olduğunu bakanlıklar tespit eder. Burada bakanlarımız var. İçişleri Bakanlığıyla ilgili bir boşluk varsa o tespiti ilgili bakanlık yapar, yüzde 90 küsur böyledir. İhtiyacı bakanlık belirler, icra organı belirler; yasama organı onun nasıl yasalaştırılacağıyla ilgili, kapsamıyla ilgili icra organından bilgi alarak yasa yapar. Dolayısıyla yasaların icra organı tarafından teklif edilmesinde bir mahzur yoktur. Eski Anayasa'mız doğruydu, tasarı gelmesi doğrudur. Biz niye tasarıyı kaldırdık da şimdi muvazaa yaparak Anayasa'ya aykırı bir şekilde kanun teklifleri getiriyoruz? Şimdiye kadar, bu Anayasa değişikliğinden sonra, referandumdan sonra tek bir tane, gerçek anlamda, milletvekili teklifiyle yasa çıkmamıştır; tek bir tane çıkmamıştır, iddia ediyorum. E, niye bunu yaptık? Bu, yanlış bir işti.

Bakın, yine değerli bakanlarımız var; bu dönemde bakanlarımızın -atanmış oldukları için- siyasi iradeleri yok, gelip de burada bir yasayı savunma durumları söz konusu değil. Sayın Mustafa Savaş milletvekili olarak imzaladığı bu torba kanunu savundu, gayet de güzel savundu, kendisini tebrik ediyorum ama şu şartlar altında, bir bakan gelseydi, atanmış olan bir bakan gelseydi biz ona siyasi iradesi olmadığı için hesap da soramayacaktık çünkü Millet Meclisine karşı hesap veremiyor, Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı şimdiki bakanlar, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemindeki bakanlar hesap veremiyor. Halka da hesap vermiyor çünkü seçilmemiş; sadece Cumhurbaşkanına karşı sorumlu, Meclise karşı sorumlu değil. Yani eskiden bakanlar vardı, Anayasa'ya göre de yaptıkları iş ve işlemler dolayısıyla, bakanlıklarındaki iş ve işlemler dolayısıyla sorumlulardı ama şimdi o sorumlulukları yok, şimdiki bakanların sorumluluğu yok, bakanlıkların iş ve işlemlerinden sorumlu değiller. Adları "bakan" olduğu için bizi şaşırtıyor, şimdikiler bakan değil, sadece bakanlıkların genel sekreteri ve siyasi iradeleri yok. Çok farklı yani sistem çok farklı bir hâle gelmiş, değişmiş, anormal vaziyette ama farkında değiliz maalesef. Yani Sayın Savaş'ın yerinde, milletvekilimizin yerinde bakan olsaydı da biz onunla siyasi bir dille konuşamayacaktık, hesap soramayacaktık, soramıyoruz da. O da bize o dille cevap veremeyecekti, vermemesi gerekiyor Anayasa'mıza göre. Durum bu. Yani bunları, bu konuları görüşürken maalesef böyle bir durumumuz var, sıkıntımız var. Bunun bilinmesi lazım.

Değerli milletvekilleri, çok önemli konular var burada. Mesela, biraz önce anlatmaya çalıştım, vergiyle ilgili bir düzenleme geldi. Tamam, Türkiye bir krizde, bu krizden çıkması için bir şeyler yapması lazım. Bakın, Türkiye bir krizde ise bizler de muhalefet olarak üzerimize düşen görevleri yerine getirmek zorundayız, Türkiye'yi bu krizden çıkarmak zorundayız hep beraber. Tabii ki bu krizin sorumlusu bellidir ama o sorumlu iktidardır diye çok fazla yüklenmek ya da krizden çıkılmaması için uğraşmak diye bir şey söz konusu değil. Tam tersine, hepimizin sorumluluğu var, bu krizden çıkmamız gerekir. Ama krizden çıkabilmek için, milletvekili olarak ya da bizlerin muhalefet milletvekilleri olarak iktidara destek olabilmemiz için bu konuda, ülkemizin bu hâlinin tedavisini yapabilmek için öncelikle iktidarın bazı konuları kabul ediyor olması lazım, krizde olunduğunun kabul edilmesi lazım. Bu torba kanunda krizde olunduğuyla ilgili hiçbir ifade yok, sanki Türkiye'de her şey güllük gülistanlıkmış gibi.

Hâlbuki bir kurtarma kanunu gelmiş yani İstanbul yaklaşımı gibi, daha önce 2002'de, 2006'da çıkanlar gibi bir kurtarma kanunu geliyor, öyle bir madde var ama krizle ilgili hiçbir şeyden bahsetmiyoruz. Önce ne durumda olduğumuzu kabul edeceğiz ki, doğru teşhis koyacağız ki tedavi olabilsin. Yani sadece ekonomik bir kriz yok şu anda, bir devlet krizi de var, bir siyasi kriz de var, bir yönetim krizi de var inanın; maalesef bu vaziyette.

Kalkınma planını görüşüyoruz biz Plan ve Bütçe Komisyonunda. Kalkınma planı, daha altı sene önce 2013'te yaptığımız kalkınma planı gibi, sanki her şey güllük gülistanlık gibi hazırlanmış, öyle ifadeler var; gerekçesi de öyle, hedefleri de aynı şekilde; anlamak mümkün değil. Yani doğru tespit yapıp, öncelikle sıkıntılarımızı görüp, sorunlarımızı görüp hep beraber çözüm bulmak zorundayız. Maalesef, bununla ilgili hiçbir şey göremiyoruz, dolayısıyla da çözümle ilgili yardımcı olmakta da zorluk çekiyoruz; hem Komisyonda hem de burada ifade etmeye çalışıyorum, görüyorsunuz bu sıkıntılarımız var.

Şimdi, şöyle bir durum söz konusu: Açıklamalardan anladık ki Plan ve Bütçe Komisyonunda, 31 Mart ayı itibarıyla yani bu geçtiğimiz mart ayı itibarıyla 400 milyar civarında bir sorunlu kredi tutarı var. Biz bunun daha önce yüzde 4,6 olduğunu biliyorduk, şimdi yüzde 16 civarında olduğunu görmüş olduk; çok büyük bir fark var. Bu, hızla da katlanıyor, geometrik olarak katlanıyor, haziran sonu itibarıyla muhtemelen 500 milyarı geçmiş olması gereken bir sorunlu kredi tutarı var. Bunun çözülmesi gerekiyor. Sıkıntılı şirketlerimiz var, bankalar verdikleri kredileri geri alamıyorlar, bu şirketlerin batması söz konusu. Tabii ki orada çalışan, istihdam edilen işçilerimiz var. Bunlar sonuçta millî ekonominin, bizim şirketlerimiz, kurtarılmaları gerekiyor. Hangilerinin kurtarılacağına, hangilerinin artık kurtarılmasının mümkün olmadığına doğru karar vermek gerekecek. Onun için bir kere düzenlemenin hukuki olarak doğru yapılması lazım, doğru kriter konulması lazım; hukuki kriterin, normların, standartların, tespitlerin doğru yapılması lazım; hangi şirketler kurtarılacak, hangi ölçüyle kurtarılacak, bunun bir kere doğru yapılması lazım. Bu, yönetmeliğe bırakılmış maalesef. Çok fazla, kanunda detaya girilmedi. 1 madde, çok kapsamlı görünüyor, uzun bir madde, detaya girip çalışamadık üzerinde. Doğru bir madde hâlinde olması lazım, bir. İkincisi: 500 milyara yakın sorunlu kredi var -biraz önce bahsettiğim- ve bu artarak gidecek, bu çok önemli bir rakam. Değerli arkadaşlarımız da, konuşmacılar da bahsettiler, 500 milyara yakın sorunlu kredi varsa bir yerden kaynak bulup bankalara aktarmak gerekir ki bu tedaviyi yapabilelim. Ama burada kaynak yok, hiçbir şekilde kaynak gösterilmemiş. Nereden bulunacak da bu para, bu sorun çözülecek? Hepiniz biliyorsunuz, bu konu hepimizin bildiği bir konu. Hangi kaynak, hangi fon bu tarafa aktarılacak, bankalara destek olunacak da bu iş yapılacak? Bankalar bu işi yapabilse zaten yaparlar. Tamam, getirilen düzenlemelerle bankacıların, banka yöneticilerinin sorumluluğu azaltılıyor bu işle ilgili olarak, vergi muafiyetleri getiriliyor ama bunlar yetmez ki, çok çok düşük kalıyor. Bu işi gerçek anlamda yapabilmek için kaynak da bulmamız lazım bir yerden, fon bulunması lazım, bu yok. E, o zaman neden getiriyoruz? Biz bununla nasıl bu şirketleri kurtaracağız? Hem işin hukuki boyutuyla ilgili, norm ve standart konmasıyla ilgili, şirketlerin hangilerinin kurtarılacağıyla ilgili hem de kaynak meselesi ortada duruyor; bunların çözülmesi lazım.

Tabii, biraz önce söyledim, bunlar oturulup net, samimi şekilde, gerçekçi bir şekilde masaya yatırılsa biz de gereken sorumluluğu, desteği veririz, halledebiliriz bu konuyu, Türkiye geçmişte bu

konuları halletti. Bizim grubumuzda bu Plan ve Bütçe Komisyonundaki görüşmeler sırasında eski bir Maliye Bakanı, bir Planlama Müsteşarı, bir Hazine Müsteşarı, çok sayıda akademisyen, yine muhalefette Merkez Bankası Başkanı yani konuyla ilgili çok tecrübeli isimler vardı, bu konuyla ilgili çalışmış kişiler vardı. Türkiye aslında bürokrasisiyle, siyasetiyle, iş adamıyla bu tecrübeye sahip, biz bu konuları çözeriz ama önce samimiyet gerekiyor, önce iktidarın bu konuyla ilgili samimiyet göstermesi, konuyu gerçek anlamda masaya yatırması gerekiyor, ondan sonra çözülebilir. Ama şimdiye kadar gecikti. Biliyorsunuz, şimdiye kadar kaç tane kurtarma paketi geldi. Neydi adı? Şimdi hatırlayamadım.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – İstanbul yaklaşımı.

AHMET KAMİL EROZAN (Bursa) – Anadolu yaklaşımı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Devamla) – Anadolu yaklaşımından önce gelenlerle beraber 6'ya yakın paket geldi, hiçbiriyle sorunu çözemedik, bu noktaya kadar geldik. Bu da sorunu çözmeyecek, öyle görünüyor; dolayısıyla biz yine vakit kaybedeceğiz. Yani bu sefer bu konuyu 500-600 milyara çözüyorsak gelecek sefer paket geldiğinde trilyonu aşmış olacak, çok büyük bir meblağ, çok daha büyük bir maliyetle bu işin çözümü söz konusu olabilecek.

Vaktim azalıyor, farkında değilim, özür dilerim çünkü Komisyondan geldik, hiçbir şekilde düzenleme yapmadan buraya çıktım.

Bu Sağlık Bakanlığıyla ilgili konuyu aktarmak istiyorum. Şimdi, biliyorsunuz, geçmişte Sağlık Bakanlığıyla ilgili, kamu-özel iş birliği yoluyla kent hastanelerini kurduk, çalışıyor. Mevcutta -şu an hatırlamıyorum ama- 9 sözleşme yapılmış olması lazım, 9 sözleşme. Bunların tutarlarının ne olduğunu tam bilmiyoruz. Ama şimdi bu kanunda 3 tane bu konuyla ilgili madde var. Bakın, bunlara göre, 29'uncu maddede öz olarak şunu söylüyor: "Bu kapsamdaki sözleşme değişikliklerinde, sözleşme bedelinin artırılmaması kaydıyla kullanım bedeli ve hizmet bedeli artırılmak ve azaltılmak suretiyle değiştirilebilir." Yani Sağlık Bakanlığı bizden şunu istiyor, diyor ki: "Ben sözleşmeleri yaptım, şimdiye kadar bu kent hastaneleriyle ilgili sözleşmeleri yaptım ama çok büyük zarar ediyorum." Neden? "Eskalasyon maddesi de olduğu hâlde yani faizde artırım ya da değer düşüşü, yükselişi olmasına rağmen ya da dövizde bir yükselme olmasına rağmen, sözleşmeler onu kapsıyor olmasına rağmen çok büyük zararlar ediyorum. Bu maddeyi getiriyorum ki bunu düzeltin."

"Peki, bunu bize örnekle açıklayın yani neydi, zararımız neydi görelim biz de Meclis olarak? Nedir, şu andaki durumumuz nedir? Ne kadar zararımız var? Bununla düzeltebiliyor muyuz bu durumu?" dedik. Şimdiye kadar hiçbir sözleşme örneği görmedik, bununla ilgili de bir kanun çıkarmış olmamıza rağmen görmedik. Böyle olduğu için de detayı bilmeden, yeniden, sadece… Bürokrasi Meclise, milletvekillerine güvenmediği için detayını bilmiyoruz; bilgi verilmiyor "Ticari sırdır." deniyor, geçiliyor. Böyle bir şey yok, ticari sır yok; milletvekillerinden, Komisyon üyelerinden böyle bir şey saklanamaz. Bir şey yanlış yapılmış, birileri sorumluluk almış, 20 kat fazla bir bedel ödeniyor bugün ama getiriyorlar, kimse sorumluluğu kabul etmiyor, sorumlu yok ortada, Meclise tekrar düzelttiriyorlar. Daha önce Meclisten çıktı, bilgi verilmeden çıktı; sorumlusu yok, bu konuyla ilgili ceza alan yok. 20 kat fazlalık var sözleşme bedellerinde, tekrar bize düzelttiriliyor. Bilmiyoruz ne olduğunu. Bu, Meclise hakarettir, Meclisle dalga geçmektir; gerçekten çok ağrıma gitti, böyle bir düzenleme de var bunların arasında. Böyle bir düzenlemenin olmaması lazım değerli arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, tamamlayalım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Devamla) – Bu, gerçekten, Meclise hakaret niteliğinde bir düzenlemedir.

Enerji sektörüyle ilgili düzenlemeler var. Değerli arkadaşlar, 450 milyar dolar Türkiye'nin borcu var. Bu kurtarma paketiyle sorun çözülmüyor. 450 milyar dolar, sadece yabancı para cinsinden borcumuz var. Bunun çok büyük bölümü, 300 milyar dolar civarı özel sektöre ait. Yabancıların tekrar bize borç verebilmesi için bunları düzenlememiz gerekiyor, bunları istiyorlar bizden, bunun için baskı yapılıyor. İlave olarak, enerji sektörüyle ilgili de 60 milyar dolar civarında bir borç olduğundan bahsediliyor, bizim bankalarımızdan değil de ağırlıklı olarak yurt dışından alınan borçlardan bahsediliyor. Bunların da düşünülmesi lazım, hepsinin beraber, birlikte düşünülmesi lazım.

Ben 102 sıra sayılı Kanun Teklifi'ndeki düzenlemelerin yeterli olacağını, Türkiye'deki ekonomik krizin ve buna bağlı olarak yönetim krizinin, maalesef, dış politikadaki sıkıntılarımızla beraber asla çözüleceğini düşünmüyorum; dolayısıyla da daha dikkatli, daha detaylı bir çalışma yapmaya ihtiyacımız var.

Hepinizi bu vesileyle saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerinde şahıslar adına söz taleplerini karşılayacağım.

Şahıslar adına ilk söz, İzmir Milletvekilimiz Sayın Kamil Okyay Sındır'a aittir.

Sayın Sındır herhâlde Plan ve Bütçe Komisyonunda.

Sayın Savaş, sizi davet etsek?

Evet, teklifin tümü üzerinde şahıslar adına ilk söz, Aydın Milletvekilimiz Sayın Mustafa Savaş'a ait.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

MUSTAFA SAVAŞ (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şahsım ve 75 milletvekili arkadaşım tarafından verilen Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'yle ilgili şahsım adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşeceğimiz kanun teklifimiz, ekonomi, finans, kamu maliyesi, sosyal güvenlik, kamu-özel iş birliği, enerji ve diğer çeşitli alanları ilgilendiren toplam 35 maddeden oluşmakta ve 18 farklı kanunda değişiklik yapılmasını öngörmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bildiğiniz üzere, 2018 yılının ilk çeyreğinde söylem ve değerlendirmeleriyle niyetlerini ortaya koyan ve ikinci çeyrekten sonra da not düşüşleriyle amaçlarını açıkça göstermeye başlayan rating kuruluşları ilk ataklarında başarı elde edemeyince kur üzerinden baskılarını artırmış, bunda da başarılı olamayınca not düşüşleriyle fonlama sıkıntısı yaşatarak Türkiye'yi ekonomik olarak zora sokmayı hedeflemişlerdir. Ancak reel ve finans sektörümüz, Türkiye'ye ilişkin algının oldukça kötü gösterilmeye çalışıldığı 2018 yılının Ağustos ve Eylül ayları arasında yükümlülüklerini zorlanmadan yerine getirmiştir. Son bir yılda cari açıkta 50 milyar dolarlık tasarruf, ülkemizin dış borç stokunda 10 milyar dolarlık azalma, şirketlerin yabancı para cinsinden borcunda ise 30 milyar dolarlık gerileme kaydedilmiştir. Buna rağmen, kredi derecelendirme kuruluşları notumuzu

indirmeye devam etmektedir. Bu tutum siyasi değil de nedir? Az önce ifade ettiğim rakamlar açıkça şunu göstermektedir: Türkiye ekonomisinin rasyoları eş değer ülkelere göre daha iyi olmasına rağmen 2018 yaz aylarından itibaren türbülansa sokulmak istenmemiz, yaşadığımız saldırıların büyüklüğünü açıkça gözler önüne sermektedir. Sayın Cumhurbaşkanımızın da açıkça belirttikleri gibi, bu saldırıları gerçekleştirenler başarılı olamamışlardır. Bu da Türkiye ekonomisinin gücünü ve geldiğimiz noktayı açıkça göstermektedir.

Türkiye ekonomisi Yeni Ekonomi Programı'ndaki hedefler doğrultusunda yukarı doğru yeniden ivme kazanmaya başlamış, enflasyon düşüş trendine girmiş, turizm gelirlerimizde ciddi artışlar yaşanmış, Merkez Bankasının rezervleri de yükselişe geçmiştir. Başta Hazine ve Maliye Bakanlığımızın koordinasyonunda ve ilgili kuruluşların da zamanında müdahale etmesiyle etkin bir çalışma ortaya konulmuş ve bu saldırılar bertaraf edilmiştir. Bu kapsamda hazırladığımız kanun teklifimizle de ekonomik saldırılar sonucunda meydana gelen olumsuz etkilerin ortadan kaldırılması, küresel ve bölgesel bütün güçlüklere rağmen sürdürülebilir büyümenin devam etmesi amaçlanmaktadır.

Kanun teklifimizin içeriğinde, bankalardaki sorunlu kredilerde yaşanan artış nedeniyle, sorunlu kredilerin yapılandırılmasıyla ilgili düzenleme yapılmaktadır. Unutulmamalıdır ki, sorunlu kredilerin hızlı ve etkin bir şekilde çözümlendiği bir ülkede kredi arzı yüksek, kredi maliyeti ise düşük olur. Bankalar, bilançolarında taşıdıkları sorunlu kredilerin artışta olduğu dönemlerde, kredi arzını daraltmayı, ellerindeki parayı kısa vadeli ve likit varlıklara yatırmayı ve böylece bankacılık otoritesi tarafından sınırları belirlenmiş olan sermaye yeterlilik ve likidite karşılama oranlarını tutturmayı hedeflerler. Bankacılık sektörünün bilançoları incelendiğinde, Eylül 2018 ile Mayıs 2019 tarihleri arasında banka kredilerinde nominal bir artış yaşanmaması söylediklerimizi teyit etmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hayata geçirilecek finansal yeniden yapılandırmalar yoluyla, bankaların aktif kalitelerinin yükseltilmesi hedeflenmektedir. Finansal yeniden yapılandırmalarla, firmaların yeniden katma değer sağlayacak olması, hem bankaların hem de firmaların bilançolarını düzeltecek, bu sayede üretimin, yatırımın, ihracatın, ticaretin, istihdamın, kısacası, sürdürülebilir büyümenin en önemli unsuru olacaktır. Banka ve sigorta muameleleri vergisi, katma değer vergisi, damga vergisi, Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu gibi bazı vergi istisnalarıyla da yeniden yapılandırmalar teşvik edilmektedir.

Bu çerçevede, hazırladığımız kanun teklifinin 16'ncı ve 17'nci maddeleriyle, bankalara iki yıl süreyle finansal yeniden yapılandırma imkânı sağlanmakta; Sayın Cumhurbaşkanımıza, bu süreyi iki yıl daha uzatma yetkisi verilmektedir. Bu uygulama, geçmişte yapılan ve kamuoyunda İstanbul yaklaşımı olarak bilinen yeniden yapılandırma sürecine büyük ölçüde benzerlik göstermektedir.

Bununla birlikte, teklifte yer alan bir diğer önemli husus, munzam karşılıklarla ilgilidir. Bildiğiniz gibi, bankacılık sektöründe yaşanabilecek muhtemel risklerin azaltılmasına katkıda bulunmak amacıyla, munzam karşılıklar, bir para politikası aracı olarak kullanılmaktadır.

Bu çerçevede, teklifimizde sıkça değinilen, değişen piyasa koşullarını da dikkate alarak munzam karşılık oranlarının belirlenmesinde, mali kuruluşların bilanço içi veya dışı uygun görülen kalemlerinde meydana gelen değişikliklerin dikkate alınmasını düzenlemekteyiz.

Teklifimizde öne çıkan bir başka önemli düzenleme de Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasında biriken ihtiyat akçelerinin Hazineye devri konusudur. Kural olarak kâr etmesi beklenmeyen Merkez Bankasının son yıllarda ülkemizin en çok kâr eden anonim şirketi olması nedeniyle çeşitli sorunlar ortaya çıkmaktadır. Merkez Bankasının finansal olarak sıkıntıya düşmesi söz konusu olmayacağından, elde ettiği kârın büyük bir bölümünü ihtiyaç akçesi olarak ayırmasına da gerek bulunmamaktadır.

Hazineye devredilmeyen her türlü kâr, dağıtılmayan kâr tutarı kadar ek borçlanma oluşturduğu için, iç borçlanma faizlerinin aynı oranda yapay şekilde yüksek kalmasına yol açmaktadır. Diğer taraftan, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası kârı, son tahlilde piyasadan çekilen paradır. Kâr ne kadar yüksek ise o kadar yüksek miktarda piyasayı fonlama ihtiyacı ortaya çıkmaktadır.

Dünya örneklerine bakacak olursak, merkez bankalarının kârının tamamını ya da tamamına yakın bölümünü hazineye devrettikleri görülmektedir. Örneğin, Kanada, Meksika ve Çin merkez bankaları kârlarının yüzde 100'ünü hazineye devretmektedirler. Polonya ise kârın yüzde 98 seviyesindeki tutarını hazineye devretmektedir.

Sonuç olarak, dünyada merkez bankaları kârlarının ortalama yüzde 85'ini hazineye aktarırken Türkiye'de bu oran yüzde 67'dir.

Bu açıdan bakıldığında, son günlerde kamuoyunun gündemini sıkça meşgul eden bir konu olarak yedek akçe devrinin, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından para basılması anlamına gelmediğini de ifade etmek gerekmektedir. Bu algı yanlış bir algıdır. Teklifimizde, Merkez Bankası Yasası'nda yapılacak ihtiyat akçesi düzenlemesiyle kâr dağıtımının dünya örnekleriyle ve Türk Ticaret Kanunu'yla uyumlu hâle gelmesi sağlanmaktadır. Diğer taraftan, Merkez Bankasının hızlı ve etkin karar verebilmesi için de ilgili mali kurum ve kuruluşlardan talep ettiği bilgilerin gerçek zamanlı ve anlık karşılanmasının temini sağlanmaktadır.

Tüm bu düzenlemelerle birlikte teklifimizi genel olarak özetleyecek olursak:

Vergi uygulamalarının basitleştirilmesi, mükelleflerin vergiye uyum maliyetlerinin azaltılması amacıyla, şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunan ve hasılatlarının tamamını elektronik ücret toplama sistemiyle elde eden mükellefler için "hasılat esaslı kazanç tespiti" yoluyla gayrisafi hasılatın yüzde 10'unun vergiye tabi kazanç olarak esas alınması,

Yurt dışında ve yurt içinde bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının kayıt altına alınması süresinin 31 Aralık 2019 tarihine kadar uzatılması ve bütün bunlardan yüzde 1 oranında vergi alınması,

Yurt dışına çıkış harcının 15 TL'den 50 TL'ye çıkarılması,

Yurt dışı borçlanması yapmak suretiyle aylık bağlanan sigortalılara ilişkin mevcut düzenlemelerin, bu kişilerin borçlanma karşılığı ödemiş oldukları tutarı çok kısa sürede emekli aylığı olarak geri alması sonucunda Sosyal Güvenlik Kurumumuzun mali yapısını olumsuz etkilemesi, ayrıca kurum ve kişiler açısından nimet ve külfet dengesinin de hakkaniyete uygun olmaması nedeniyle borçlanma oranının yüzde 32'den yüzde 45'e yükseltilmesi,

Ülkemizde elektrik motorlu otomotiv markası veya markalarının üretilmesinin ve bu araçların yurt içinde tercih edilmesinin vergisel yönden desteklenmesi,

Gümrük mevzuatına aykırı olarak yurt dışından getirilen ve iyi niyetli üçüncü kişilere satışı yapılan araçlarla ilgili olarak mağdur durumdaki iyi niyetli üçüncü şahısların bu mağduriyetlerinin giderilmesi,

Sağlık, enerji yatırımları, elektronik haberleşme ve ayrıca yeni kurulan üniversitelerin kullandıkları taşınmazlara yönelik sorunların giderilmesi için ihtiyaç duyulan kanuni düzenlemelerin hayata geçirilmesi teklifimizde yer alan değişiklikleri oluşturmaktadır.

Bu duygu ve düşüncelerle konuşmama son verirken Genel Kurulumuzdaki kanun teklifi görüşmelerinin ülkemize, milletimize hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına son söz, İzmir Milletvekili Sayın Kamil Okyay Sındır'a aittir. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika Sayın Sındır.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Öncelikle, az önce ismim okunduğu hâlde Plan ve Bütçe Komisyonunda Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısıyla soru-cevap bölümünde olduğum için ve sürenin de biraz daha uzayacağını düşündüğüm için huzurunuzda olamadım, bağışlanmayı diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; (2/2019) esas numaralı ve 102 sıra sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde şahsım adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Ben bir yandan Meclis çalışmalarımızı, Genel Kurul çalışmalarımızı Meclis TV'den kulaklıkla Plan ve Bütçe Komisyonunda dinlerken, diğer yandan Plan ve Bütçe faaliyetlerini, aynı anda iki işi birden yapma gayreti içerisinde oldum. Hatta benden önceki gruplarımız adına yapılan konuşmaları kısmen de olsa dinleme şansım oldu.

Değerli arkadaşlar, bir torba yasa daha gündemde. Torba yasa eleştirisine çok fazla girmeyeceğim ancak yine kendimizi aldatıyoruz. "Teklif" adı altında aslında Hükûmetin -farklı kanunlar- 18 ayrı kanunda değişiklik öngören bir paketini hep beraber görüşüyoruz. Tasarı gerçeğini değiştirmiyor adı "teklif" olsa da. Dolayısıyla böyle bir kanunu görüşüyoruz.

Esas vurgulamak istediğim konu şu değerli arkadaşlar: Böyle önemli bir kanun… Bakın, bu torba yasada neler var? Bunların madde madde görüşmelerini az sonra hep beraber yapacağız. Bu torba yasada hasılatlar üzerinden vergilendirmeyle ilgili bir düzenleme var. Merkez Bankasının yetkileri ve düzenlemeleri var. Varlık barışı uygulaması var. Gümrük Kanunu'yla ilgili, yurt dışında bulunan Türk vatandaşlarının sosyal güvenlikleri bakımından borçlanma tutarlarının hesaplanmasıyla ilgili, yurt dışına çıkış harcı… Yani özünde bakacak olursak elektronik haberleşmeyle ilgili düzenlemeler, finansal kiralama, faktöring ve finansman şirketlerinin düzenlemeleri, Sermaye Piyasası Kanunu'nda düzenleme, özellikle biraz sonra biraz daha açarak konuşacağım, kamu-özel iş birliği modeliyle yapılan şehir hastaneleriyle ilgili düzenlemeler vesaire vesaire… Şimdi, 18 ayrı kanun 35 maddede değiştiriliyor ve bunların büyük bir kısmı doğal olarak kamu harcamalarında veya gelirlerde bir artış veya azalışa neden oluyor. Bunlar doğal olarak Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülüyor ve biz burada bunları değerlendiriyoruz ama bir şeyi gözden kaçırıyoruz.

Bakın, biliyorsunuz kalkınma planları Anayasa'nın 166'ncı maddesi gereğince zorunlu bir uygulama ve o plan gereğince hazırlanmış bir 3067 sayılı Kanun var, bu kanunun adı "Kalkınma Planlarının Yürürlüğe Konması ve Bütünlüğünün Korunması Hakkında Kanun." Bu kanunun 3'üncü maddesi "Kanun tekliflerinin kalkınma planına uygunluğu" başlığı altında bir madde ki aynen şu ifade var: "Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonları kendilerine havale edilen kanun teklifleri ile bu teklifler üzerinde verilen değişiklik önergelerini, Kalkınma Planına uygunluk bakımından da inceler ve uygun bulmadıkları takdirde, reddederler." Yani bir kanun teklifi varsa ortada bunun kalkınma planına uygunluğunun denetlenmesi, bakılması, bir filtreden geçirilmesi gerekiyor.

Peki, ben şimdi soruyorum: On Birinci Kalkınma Planı 2019-2023 dönemini kapsayan bir kalkınma planı, daha yeni görüşüyoruz. İlk görüşmemiz geçen haftaydı, beş gün ara verildi. Dün başlandı bölümlere, bugün bitiyor. Kalkınma planı görüşmelerinin bizatihi kendisi aralıksız devam etmesi gerekirken ve verilen beş günlük arada esasen çalışmamız gerekirken biz araya böyle bir kanun, böyle bir torba yasa aldık ve bunu görüşüyoruz. Peki, bu kadar gelir veya harcamalarda değişiklik öngören bu torba yasa kalkınma planına uygunluk denetimine tabi tutulabildi mi değerli arkadaşlar? Ortada kalkınma planı yok. Plansız, kalkınma öngörüsüz, anayasal zorunluluk olan bir kalkınma planı ortada yok ve biz hatta şehir hastanelerinde geleceğim- gelir artışı mı, azalışı mı neye neden olduğunu bile ortaya koyamıyoruz.

Bakın, yine 3'üncü madde diyor ki: "Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonu yukarıdaki fıkrada belirtilen kanun tekliflerinden başka kamu harcama veya gelirlerinde artış veya azalış gerektiren kanun tasarı veya tekliflerini veya sadece belli maddeleri bu niteliği taşıyan tekliflerini inceler." Biz torba yasa, torba görüşme artık bir arada, neyin ne olduğu, kanun, Anayasa hak getire, yol yürüyoruz. Bir kere, öncelikle, bunun plansız bir hedefe doğru giden bir torba yasa olduğunu görmek, okumak lazım; kalkınma plansız bir ülkede plana uygunluk denetimi yapılmadan gelmiş bir torba yasa. Bu torba yasanın, bu torba kanunun etki analizi yok değerli arkadaşlar, etki analizi. Yani maddeler kamu harcamalarında bir artışa neden oluyor mu, olmuyor mu, ne kadar artışa neden oluyor veya bir tasarruf mu getiriyor madde veya gelirlerde, kamu gelirlerinde bir artış mı sağlıyor, bir azalışa mı neden oluyor? Yani bu anılan kanun teklifindeki söz konusu maddelerle ilgili alacağımız kararların bu ülkenin gelirine, harcamalarına, bütçesine etkisinin ne olduğunu ortaya koyan, olması gereken bir etki analizi bu teklifin yanı sıra yok. Olamaz çünkü bu teklifi hazırlayan sayın milletvekili, Sayın Mustafa Savaş ve imza koyan 75 milletvekili arkadaşımız -çok yetkin, çok etkin arkadaşlarımız mutlaka var- aslında böyle bir etki analizini yapabilirler de, bundan benim en ufak bir şüphem yok ama bu iş kamunun, bu iş arka tarafta, arka planda bürokrasinin yoğun bir faaliyetini, çalışmasını gerektiren bir iş. O nedenle kanun teklifi, kanun tasarısı gibi, biz gerçeklikten uzak bir dünyada, bir yasama organında bir aradayız.

Bu teklifte biyokütleyle ilgili, yenilenebilir enerjiyle ilgili bir madde var ki ben, orada biyokütlenin biyolojik nitelikli atık olması, biyolojik nitelikli bir madde olması gerekirken, atık da değil, atık lastikler yani kauçuk yani fosil kökenli maddelerin de ilgili YEK Kanunu'nda biyokütle tanımında olması dolayısıyla zaten kendi içinde akla ve bilime aykırı düzenlemeler içerdiğini de görüyorum, bunları maddeler üzerinde görüşmelerde arkadaşlarımız mutlaka dile getirecektir.

Ama şu şehir hastaneleri; bakın, şehir hastaneleriyle ilgili, kamu-özel iş birliği projeleriyle ilgili süreci görüşürken gündem geldi. İnanın gerek AK PARTİ'li milletvekili arkadaşlarımız gerek MHP'li gerek HDP'li gerek İYİ PARTİ'li ve bizler, hiçbir milletvekili arkadaşımız o şehir hastanelerinin ticari sır olarak bizlere verilmeyen sözleşmelerini bilmediği, görmediği için Sayın Bakanın verdiği bir grafiği bile cep telefonlarımızla fotoğrafını çekip sanki görüntü hırsızlığı yapar gibi oradan ne kaparım derdine düştük değerli arkadaşlar. Bir karar alıyoruz; bir kanun teklifinde bir madde üzerinde ne olduğunu bilmediğimiz, karanlıkta, kör kuyu içerisinde bir karar alıyoruz, aldık, alındı. Biz ret verdik ama alındı.

Sayıştay denetimine tabi olmayan, Kamu İhale Kanunu'na tabi olmayan, tamamen ticari sır olan, yapılan sözleşmeyi bilemediğimiz, o sözleşme gereğince yirmi beş yıllık yap-kirala-devret sürecinin sonuna kadarki enflasyon oranı, kur değişimleri, yani gelecek öngörüsü ve projeksiyonların ne olduğunu bilemediğimiz bir maddeyi biz oyluyoruz, "Kabul edenler… Etmeyenler… Oy çokluğuyla kabul edilmiştir." deyip geçiyoruz. Böyle bir süreç, böyle bir yasama faaliyeti, böyle bir kanun teklifiyle değişiklik olmaz değerli arkadaşlar.

Bakın, söz konusu…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAMİL OKYAY SINDIR (Devamla) - Sayın Başkan, toparlamak için süre istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (Devamla) – Bakın, değerli arkadaşlar, söz konusu şehir hastaneleriyle ilgili yapılan işlem gerçekten içler acısı, gerçekten asla kabul edemeyeceğimiz, gerçekten bu ülkenin geleceğini tehdit eden, böyle bir logaritmik bir artış öngörüsü içerisinde olan… Yirmi beş yılın sonunu bile değil, on beş yıllık bir süreci ancak grafikle gösteriyor çünkü eğri öyle bir yükseliyor ki yirmi beş yıla uzattığınızda belki bu ülkenin bütün gelirini çekecek, hortumlayacak bir sürece doğru sürükleyebilir. O nedenle ben diyorum ki: Bu torba yasa teklifini, aslında hoyratça yapılan harcamaların bir sonucu olarak önümüze gelmiş bir yasa teklifi olarak görüyoruz. Bu yasa teklifinin EYT'lilerin Meclisten beklentilerini, efendim, 3600 ek gösterge sorununu yaşayanların beklentilerini, çiftçinin, esnafın, sanayicinin beklentilerini karşılamasını dilerken ne yazık ki, az önce de söylediğim gibi, hoyratça yapılan harcamayı telafi edici bir yasa teklifi olarak karşımızda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAMİL OKYAY SINDIR (Devamla) – Hepinize saygılar sunuyorum; sağ olun, var olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, teklifin tümü üzerinde soru-cevap işlemi yok.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz. Birinci bölüm, 1 ila 17'nci maddeleri kapsamaktadır.

Şimdi birinci bölüm üzerinde söz isteyen değerli milletvekillerimize söz vereceğim, daha sonra da birinci bölüm üzerindeki görüşmeleri tamamlayacağız.

Birinci bölüm üzerinde söz isteyen, İYİ PARTİ Grubu adına Samsun Milletvekilimiz Sayın Bedri Yaşar.

Buyurun. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika Sayın Yaşar.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerine İYİ PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, Hükûmet bugün Türkiye Büyük Millet Meclisini maalesef yeni bir torba yasayla karşı karşıya bırakmıştır. Bu torba yasa, Gelir Vergisi Kanunu'ndan Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'na, Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu'ndan elektrik piyasasına kadar birçok farklı ihtisas gerektiren alanda ve birçok farklı komisyonun yetki alanına giren düzenlemeleri içermektedir. Buna rağmen Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin tamamı göz önünde bulundurulduğunda, torba kanunun amacı, kamudaki nakit açığına pansuman tedbirler üretmekten öte gidemeyecektir.

Teklif, yapısal tıkanmanın ne denli derinleştiğinin açık bir ifadesidir. Ayrıca, bu durum iktidarın bir türlü dile getiremediği ekonomik kriz şartlarının geldiği seviyeyi de ayrıca göstermektedir. Türkiye ekonomisi iki çeyrektir yıllık bazda daralmaktadır. Uluslararası kuruluşların yaptıkları tahminlerde bu trendin 2019'un tamamına yayılacağı ve Türkiye'nin 2009 küresel krizinden bu yana ilk defa bir yılı küçülerek tamamlayacağını göstermektedir.

Sanayi Üretim Endeksi dokuz aydır, Perakende Satış Endeksi ise sekiz aydır yıllık bazda daralma vermektedir. Ekonomik Güven Endeksi on beş aydır eşik değer olan 100'ün altına düşmüştür. Yüksek enflasyon ve bunun sonucu olarak da yüksek faiz, işletmelerimizin finansman giderlerinde büyük artışa neden olmuş, yeni yatırımların önüne geçmiştir. Ekonomik alanda sorunlar iyice artmıştır. Hükûmetin gelirleri azalmıştır. Hükûmet bu kanun teklifiyle yaklaşık yüzde 1,5-2 civarında bir gelir beklemektedir. Hükûmetin şu aşamada yaptığı "Milletin üzerinden neleri daha alabiliriz, neleri daha milletin sırtına yükleyebiliriz?"den ibarettir. Ben buradan söylüyorum: Milletin Hükûmete vereceği bir şey kalmamıştır. Bu torba yasa Hükûmeti, yalnızca durumu ve günü kurtarmaktan ibarettir.

Yeri gelmişken şunu da söyleyeyim: Yine bir torba yasayla müteahhitliğe yönelik bir tasfiye kararnamesi çıkarmıştık. Sizlere de telefonlar geliyordur. Maalesef bu tasfiye kararnamesini de kurum ve kuruluşların önemli bir kısmı onaylamadığı için özellikle iş dünyasındaki arkadaşlarımızın teminat mektupları nakde dönmeye başlamıştır. İşte, torba yasalar, çıkardığınız yasalar maalesef amacına hizmet etmemiştir. Tahmin ediyorum önümüzdeki günlerde bu da tekrar gündeme gelecektir.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifinin 1'inci maddesi, ticari kazanç ve serbest meslek kazancı elde eden mükelleflerin hasılat esaslı vergilendirilmelerine yönelik düzenlemeleri öngörmektedir. Plan ve Bütçe Komisyonunda değerli arkadaşlarımız bununla ilgili tekliflerini verdiler, belli düzenlemeler yapıldı. Hep bu kürsüden de söylediğimiz gibi, zaman zaman bizim görüş ve düşüncelerimizi dikkate aldığınız oranda biz de bu maddeleri desteklemeye devam edeceğimizi söylemiştik, 1'inci maddeyi de bu kapsamda destekliyoruz.

Diğeri, 2'nci madde, varlık barışı. Bu varlık barışı 8'inci kezdir Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemine geliyor. Şimdi, Hükûmetin yaptığı en temel şeylerden biri milletin Meclisinde milletin vekillerinden bile bazı meseleleri gizlemek, varlık barışı da bunlardan biri. Bu 8'incisi. 7'sinde ne

oldu biz bilmiyoruz, ne kadar kişi bundan istifade etti bilmiyoruz, bundan ne kadar gelir elde edildi bilmiyoruz ama şunu biliyoruz ki 8'inci kez geldiğine göre demek ki bu yasa amacına hizmet etmedi, burada bir yanlışlık var. Hiçbir şey bilmiyorsanız tersten gidin, şunları doğru düzgün gelin hep beraber Mecliste tekrar gözden geçirelim. Dolayısıyla bu, aynı zamanda Anayasa'daki eşitlik duygusunun zedelenmesini de sağlıyor. Bu çerçevede, özellikle daha önce yapılan varlık barışı uygulamalarının faydası ne kadardı? Gelir sağladığı konularında da ne teklif sahiplerinden ne de ilgili kurum ve kuruluşlardan bilgi almak mümkün değil. Ayrıca, bu politikalar kayıt dışılığı da özendirmekte. Kanuni düzene uygun yaşayan vatandaş ve mükelleflerimizi cezalandırmaktadır. Ne zaman ortada bir af varsa o affa karşı görev ve sorumluluklarını vatandaşlık duygusu içerisinde yerine getiren arkadaşlarımız, mükelleflerimiz bu işten zarar görmektedir. Her seferinde bir af konusu gündeme getirilerek… Bu adaletsizliği de ortadan kaldırmamız lazım. Umarım ki bu varlık barışıyla ilgili de son kez gündeme gelmiş olur, bundan sonra tekrar buna ihtiyaç duyulmaz.

Değerli milletvekilleri, diğer taraftan, teklifin diğer bir maddesi özellikle yükseköğretim kurumları arasında üniversiteye ait malların paylaşımında karşılaşılan problemlerin çözülmesine yöneliktir. Biz, bu maddeyi de destekliyoruz. Bölünen üniversitelerin mal varlıklarının paylaşılması bizim de uygun gördüğümüz bir maddedir. Bunu da desteklediğimizi buradan ifade etmek istiyorum.

Diğer taraftan, yurt dışı borçlanmaları… Özellikle yurt dışında çalışan işçilerimizin borçlanmasında şu an yüzde 32 olan oranın yüzde 45'e çıkarılmasına ilişkin bir dizi düzenlemeyi içermektedir. Bugün yüzde 32 olan prim oranının yüzde 12'si genel sağlık sigortası, yüzde 20'si malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları içindir. Hukuki ve kanuni bir temele dayanmaktadır. Buna karşın, teklifle öngörülen yüzde 45'lik oranın neyi ifade ettiğini anlamak mümkün değildir. Bu, tamamen afaki bir orandır. Bu değişiklik çok açık bir şekilde yurt dışında yaşayan vatandaşlarımıza üvey evlat muamelesi yapılacağı anlamına gelmektedir.

Sosyal sigortalarda karşılıklılık ilkesi vardır. Kamunun hangi primi neyin karşılığında aldığını açıkça belirtmesi ve beyan etmesi gerekir. Kurum fayda-maliyet dengesi gözetmek için ortaya atılan yüzde 45'lik oran en başta kanunla düzenlenen yüzde 32'lik oranı anlamsız kılmaktadır. Diğer taraftan, özellikle yurt dışı müteahhitlik hizmetlerinde Türk firmalarıyla beraber yurt dışına giden işçilerimizin orada çalıştığı süreler maalesef sigortalılık sürelerinden sayılmamaktadır. Özellikle karşılıklı anlaşmaların olmadığı ülkelerde bu konuda ciddi mağduriyetler vardır, bu konuyla ilgili de behemehâl bir düzenleme yapmamız gerekmektedir. Bildiğiniz gibi, inşaat sektörü, müteahhitlik sektörü bizim yurt dışında çok güçlü olduğumuz bir sektör, bol miktarda yurt dışına giden işçilerimiz var, bunların çalıştığı süreler sigortalılık süresinden sayılmıyor; bunu da buradan ifade ediyoruz, inşallah bununla ilgili de bir düzenleme olur.

Diğer taraftan, yurt dışından getirilen araçlarla ilgili, hepimizin bildiği gibi, özellikle farklı yöntemlerle yurt dışından getirilen araçlar var, ikinci yöntemleri de özellikle yurt dışında bunlar plakalandırılarak, ikinci el araç muamelesi gördürülerek ülkemize getirilen araçlardan bahsediyoruz. Burada da bir haksız kazanç söz konusu. Tamam, üçüncü tarafların mağduriyeti var, araçlar el değiştirmiş olabilir ama bu, ülkemizde yaygın olan bir yöntemdir; vergisini ödeyen, vergisini ödeyerek bu ülkeye araç getiren insanları ve bunları mukayese ettiğimiz zaman burada da bir haksız kazanç söz konusu. Bu tür muafiyetler bizi daha çok kanunsuzluğa itmekte ve bu konuyla ilgili gelirler de ciddi oranda düşmektedir.

Diğer taraftan, teklifin 16'ncı ve 17'nci maddelerinde düzenlenen, bankaların özellikle sıkıntılı olan şirketlere yönelik faaliyetleridir. Şunu başta söyleyeyim, bu getirilen yasayla, bu düzenlemeyle bir defa orta ölçekli işletmelerin bunlardan istifade edeceğine dair hiçbir kanaatim yok. Benim kanaatim şu: Yine, özellikle yap-işlet-devret yöntemiyle veyahut da yap-işlet-devam et yöntemiyle şu an parasını ödemeyen firmalara yönelik bir düzenleme algısı gibi bir şey var. Netice itibarıyla siz de göreceksiniz ki bu kanundan istifade edenlerin önemli bir kısmı bir elin parmaklarını geçmeyen büyük firmalardan ibaret olacaktır. Hâlbuki bizim hedefimiz, özellikle şu an durma noktasına gelen ekonominin çarklarını tekrar çevirmek için orta boy işletmeleri desteklemeye yönelik tedbirlerin alınmasıdır. Yoksa bankalar bugün, arkadaşlarımızın da ifade ettiği gibi, özellikle bu düzenlemeleri yapmak için can atıyorlar. Ama neden can atıyorlar? Geçmişte, işte 2014'te, 2015'te, 2012'de verdikleri düşük faizli kredileri bugün gelin yeniden yapılandıralım, yüksek faizlerle yapılandıralım. Zaten 13'ü 26'ya çıkardığınız zaman otomatikman faiz 2 katına çıkıyor. Sayın Cumhurbaşkanımız hep "faizle mücadele" diyor ama dediğiyle kalıyor. Türkiye'de faizlerin geri geldiğini görmedik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Yaşar.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkanım.

Durmuş Hocamız da buradan önemli bir uyarıda bulundu, dedi ki "25 Temmuzda Merkez Bankasında yapılan toplantıda faizlerin 24'lerin altına düşmeyeceği kanaati var bizde."

Arkadaşlar, faizler makul seviyelere düşmediği sürece Türkiye'de çarkların dönmesi mümkün değil. İnşaat sektöründen gelen birisi olarak söylüyorum, örnek de vereyim size: Çankaya Belediyesi Ankara'nın en büyük belediyelerinden biri. 2019 Haziran ayına kadar verdiği ruhsat bir elin parmaklarını geçmiyor, yüzlerce ruhsat veren bir belediyeden bahsediyoruz. İnşaat sektörü 300 kalem sektörü ilgilendirir. Bu sektör harekete geçmediği sürece bizim işsizliğin önüne geçmemiz, işsizlikte ciddi adımlar atmamız mümkün değil. Dolayısıyla, bu sektörde de bir an önce faizlerin düşmesi lazım ki en azından konut alışverişleri arasında bir ilişki olsun. Bu tedbirler belli gruplara yönelik değil, herkesin istifade edebileceği şekilde bankaların düzenleme yapması lazım, özellikle özel bankalar. Bugünlerde özel bankaların kapısından geçmenin imkânı yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Yaşar, tamamlayın.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Yine sağ olsun kamu bankalarımız, hiç olmazsa bazı konularda, son dönemlerde özellikle bu yapılandırmalarda makul faizlerle hareket etmeye çalışıyorlar. Ama güç sizde, iktidar sizsiniz, yönetim sizde, o zaman özel bankalarla ilgili, cellat gibi kılıç sallayan özel bankalarla ilgili kanunları çıkarmak da sizin elinizde. En azından bundan sonraki mağduriyetlerin de bir miktar önüne geçmiş oluruz. Hiç olmazsa düşük faizlerle bu yapılandırma yapılabilir, tabana yayılırsa belki bir faydasının olacağına inanıyorum.

Bu vesileyle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birinci bölüm üzerinde söz isteyen, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kayseri Milletvekilimiz Sayın Mustafa Baki Ersoy. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika Sayın Ersoy.

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz 102 sıra sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen yüce Türk milletinin tüm fertlerini saygıyla selamlıyorum.

15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü'nün 3'üncü yıl dönümünde böylesine karanlık bir geceyi iman gücüyle, vatan aşkıyla aydınlatan tüm yurttaşlarımıza teşekkür ediyor, şehitlerimizi ve gazilerimizi minnetle anıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifle şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunan ve bu faaliyetlerden kaynaklanan hasılatlarının tamamını elektronik ücret toplama sistemleri aracılığıyla elde eden mükelleflere hasılat esaslı kazanç tespiti imkânı getirilmekte olduğunu görüyoruz. Bu kapsamda, anılan mükelleflerin talepleri hâlinde elde ettikleri gayrisafi hasılatlarının yüzde 10'u üzerinden vergi ödemelerini, bir takvim yılı içinde 2 kere ceza kesilen mükelleflerin cezanın kesildiği ve takip eden iki takvim yılına ait kazançları için bu madde hükümlerinden yararlanamamasını; Cumhurbaşkanının 1'inci fıkrada yer alan oranı 2 katına kadar artırmaya, yarısına kadar indirmeye, kanuni oranını getirmeye, esasları belirlemeye yetkilendirilmesini öngörmektedir.

Teklifle gerçek ve tüzel kişiler yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasa araçlarını 31 Aralık 2019 tarihine kadar Türkiye'deki banka veya aracı kurumlara bildirmek şartıyla serbestçe tasarruf edebilecektir.

Teklifle bankaların ve Merkez Bankasınca uygun görülecek diğer mali kurumların sadece bilançolarındaki pasif kalemlerin değil, türev piyasaları kapsayan bilanço içi ve dışı uygun görülen kalemlerinde meydana gelen değişikliklerin zorunlu karşılık ve umumi hazır para uygulamasında dikkate alınabileceği düzenlenmektedir.

Bununla birlikte, Merkez Bankasının yıllık safi kârından yüzde 20 oranında ayrılan yedek akçenin kaldırılması öngörülmektedir. Yüzde 10 oranında ayrılan ikinci tertip yedek akçenin isimlendirmesinde "fevkalade" ibaresi kaldırılarak "ihtiyaç akçesi" hâlini almaktadır. Son olarak ihtiyat akçelerinin, son yıl kârdan ayrılan hariç olmak üzere, kâra katılarak dağıtılabilmesi sağlanmaktadır.

Söz konusu teklifle, Merkez Bankası nezdinde biriken ihtiyat akçeleri ile son yılın kârından ayrılan kısım hariç olmak üzere birikmiş fevkalade ihtiyat akçelerinin tamamının Hazineye aktarılması sağlanmaktadır.

Teklifle, 7141 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'la kurulan üniversitelere devredilen bina ve tesislerin üzerinde bulunduğu taşınmazlardan, hâlen bu bina ve tesislerin eski maliki üniversitelerin mülkiyetinde bulunanların, ilgili üniversitenin talebi ve Yükseköğretim Kurulunun onayıyla üniversiteye devredilebilmesi düzenlenmektedir.

Teklifle, yurt dışı borçlanmanın, eski BAĞ-KUR ve isteğe bağlı sigortalılar kapsamında değerIendirilebileceği ve SGK tarafından aylık bağlanacağından diğer sosyal güvenlik kuruluşlarınca yurt dışı borçlanma yapılması imkânı ortadan kalkmış olup buna yönelik teknik düzenleme

yapılmaktadır. Yurt dışı borçlanmasında ödenecek olan günlük miktar, prime esas asgari ve azami günlük kazanç arasından seçilecek kazancın yüzde 32'sinden yüzde 45'ine artırılması öngörülmektedir.

Teklifle, borçlandırılan yurt dışı sürelerinin eski BAĞ-KUR ve isteğe bağlı sigortalılar olarak değerIendirilmesi ve BAĞ-KUR üzerinden aylık bağlanması sağlanmakta, sigortalılık başlangıç tarihinden önceki süreler için borçlanma yapmak istenmesi durumunda sigortalılığın başlangıç tarihinin borçlanılan gün kadar geriye götürülmesi düzenlenmektedir.

Teklifteki düzenlemeyle kısmi aylığın tam aylığa çevrilmesi için yapılacak borçlanmalar BAĞ-KUR ve isteğe bağlı sigortalılar üzerinden değerlendirilecektir.

Teklifle, gümrük mevzuatına aykırı olarak yurda sokulan araçlara el konulması veya bir soruşturmaya konu edilmesi hâlinde taşıtın ilk iktisabında ödenmesi gereken ÖTV'nin yüzde 25'inin ödenmesi durumunda aracın sahibine iade edilmesi, var olan soruşturmaların kaldırılması düzenlenmektedir.

Söz konusu teklifle, biyokütle kullanılarak elektrik üreten tesislerin yenilenebilir enerji kaynakları destekleme mekanizmasına dâhil edilmesinde öngörülen sürelerin, üretim tesisinin YEK destekleme mekanizmasına dâhil edildiği tarihten itibaren başlatılması amaçlanmaktadır.

Teklifle, bazı alacakların kayıttan düşürülmesine ve kredilerin yapılandırılmasına ilişkin işlemlerin muhasebe ve finansal raporlama standartlarına uygun olarak yapılması ve bankalarca bu doğrultuda gerekli politikaların oluşturulması, kredilerle ilgili olarak ayrılan özel karşılıkların tamamının vergi matrahı tespitinde gider olarak kabul edilmesi, özel karşılık ayrıldıktan sonra tahsil imkânı kalmayan kayıttan düşen kredilerin ise değersiz alacak olarak addolunması amaçlanmıştır.

Teklifle, mali zorluk içerisinde bulunmakta olan ve finansal sisteme olan borçlarının yeniden yapılandırılması suretiyle faaliyetlerine devam etmesi olanak dâhilinde olan firmaların geri ödeme yükümlüklerini yerine getirebilmeleri sağlanmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu teklifin Türkiye'ye gelmesiyle birlikte Kayseri'mizi de ilgilendiren belli başlı problemlerden bahsetmek istiyorum. Kayseri Ticaret Borsası Başkanımız Sayın Recep Bağlamış ve heyeti tarafından hazırlanıp tarafımıza iletilmiş olan rapor çerçevesinde Kayseri'mizin yerel ve sektörel sorunlarından bahsetmek istiyorum. Bilindiği üzere Mayıs 2019 tarihi itibarıyla Irak merkezi yönetimi Türkiye'den yumurta ithalatını durdurmuştur. Bu durum, Türkiye'deki yumurta üreticilerini zora sokmuş, akabinde ise iflaslar başlamıştır.

Kayserili yumurta üreticisi kardeşlerimizle yaptığımız görüşmelerde, yumurta maliyeti ile satışlar arasında 13 kuruş zarar ettiklerini belirtmişlerdir. Kayseri'de 4 milyon 825 bin 531 adet yumurta tavuk bulunmaktadır. Bu da üreticilerimizin gün başına 627.319 TL zararda olduğunu göstermektedir. Bu durumu yorumlayacak olursak maalesef yıl sonuna kadar Kayseri'miz özelinde ve Türkiye genelinde yumurta üreticilerinin birçoğunun ayakta kalamayacağını görmekteyiz. Çözüm noktasında ise yapılacak olan yem fiyatlarının düşürülmesi ya da üreticilerimize yem desteği sağlanması uygun olacaktır diye düşünüyoruz. Bu konuda Tarım ve Orman Bakanlığı başta olmak üzere tüm paydaşlardan çözüm beklemekteyiz.

Sıkıntıda olan diğer bir sektör ise -yine seçim bölgem olan Kayseri'den örnek verecek olursak- inşaat sektörüdür. Türkiye genelinde inşaat firmaları, önlem alınmadığı takdirde büyük bir krize

sürüklenmektedir. Sayısal verilere baktığımızda, inşaat sektörü geçen yılın ikinci yarısından itibaren daralma sürecine girmiş, üçüncü çeyrekte 5,3; dördüncü çeyrekte ise 8,7 küçülmüştür. Bu küçülme 2019 yılında da maalesef devam etmektedir. Talep ve satışlardaki gerilemeyle birlikte, nakit akışlarında mali sıkışıklık ve daralma söz konusudur. Mevcut banka kredi borçlarının geri ödenmesinde yüksek döviz kurları ve faizler nedeniyle de sıkıntılar devam etmektedir. Sektörde bir yandan maliyetler artarken satışların gerilemesi, diğer yandan döviz ve TL kredilerinin artan maliyetleri müteahhitlerimizi sıkıntıya sokmaktadır.

Özellikle de kamu müteahhitlerimiz döviz kurlarındaki dalgalanmalar neticesinde fiyat farkları nedeniyle zor duruma düşmüş, birçok firma aldığı işi yarım bırakmak zorunda kalmıştır. Bu noktada yapılması gereken ise kamu müteahhitlerimiz için fiyat farkıyla ilgili çalışma yapmak, konut kredilerinin faizlerinin düşürülerek vatandaşlarımızı gayrimenkul almaya teşvik etmek, inşaat şirketlerini kurumlar vergisi gibi vergilerden muaf tutmak, düşük faizli nefes kredileri imkânı sağlamak ve SGK prim oranlarını düşürerek istihdam sağlayan işverenlerin yükünü bir nebze hafifletmektir.

Değinmek istediğim bir başka konu ise, cefakâr ve çalışkan basın mensuplarımızın ekmek kapısı olan yerel gazetelerimizle ilgili. Kayseri Gazeteciler Cemiyeti Başkanımız Sayın Veli Altınkaya'yla yapmış olduğumuz görüşmeler neticesinde, gazeteci kardeşlerimizin sıkıntıda olduğunu öğrenmiş bulunmaktayız.

Değerli milletvekilleri, bilindiği üzere Basın İlan Kurumunun ülkemizde 36 şubesi mevcut. Bu şubelerin olduğu illerde yayınlanan gazeteler için bir buçuk yıl önce, söz konusu kuruluş tarafından "borcu yok" belgesi istenmişti, Maliye'nin Basın İlan Kurumuna talimat göndermesi ve cemiyetlerin devreye girmesi ile bu uygulama 3 kez Maliye genelgesiyle ertelenmişti. 1 Temmuz itibarıyla ertelenen süre bitti ve tüm girişimlere rağmen henüz yeniden bir erteleme kararı maalesef alınmadı.

Kâğıt, kalıp, boya ve diğer sarf malzemelerin dövize endeksli olması, Basın İlan Kurumu tarafından resmî ilanların azaltılmasıyla birlikte zaten büyük sıkıntılar yaşayan Anadolu basını, söz konusu zorunlulukla birlikte daha çok borçlanmaya gidecek ve ilerleyen dönemlerde işletmelerin kapanması kaçınılmaz hâle gelecektir. Bu nedenle, ekonomi ve sektör böyle kritik bir noktadayken söz konusu kararın en azından bir kez daha ertelenip…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Ersoy.

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Devamla) - …yeniden düzenlenerek, gazeteci emekçi arkadaşlarımızın bir nebze de olsa nefes almasını sağlamamız gerektiğini düşünmekteyim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; söz konusu teklifin ülkemize, milletimize ve devletimize hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Söz sırası Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekilimiz Sayın Erol Katırcıoğlu'na aittir. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika Sayın Katırcıoğlu.

HDP GRUBU ADINA EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sıra sayısı 102 olan bu teklifin birinci bölümüyle ilgili olarak geneli üzerinde konuşmuş olacağım.

Şimdi, doğrusunu isterseniz bu kanun bundan önce gelen kanunlardan daha önemli bir kanun çünkü içerdiği konular gerçekten hem uzmanlık gerektiriyor hem daha önceki düzenlemeleri bilmeyi gerektiriyor ve asıl önemlisi taraflarla konuşmayı gerektiriyor, tarafların görüşlerinin alınmasını gerektiriyor. Demin yukarıda Plan ve Bütçe Komisyonunda On Birinci Planı konuşurken orada bir madde dikkatimi çekti. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin çok etkin, hızlı, çok başlılığı gideren ve devlet mekanizmasının hızlı çalışmasını sağlayan bir yönetim biçimi olduğuna dair bir kanaat serdedilmiş.

Şimdi, arkadaşlar, gerçekten ben şunu anlamakta zorlanıyorum: Bu kadar önemli bir kanunu ve hemen arkasından da altı ay geç kalmış kalkınma planını konuşmak üstelik de tatil olması gereken bir dönemde yani gerçekten bu hız mı acaba yani hızlı olmanın sonucu olarak mı ortaya çıkıyor? Arkadaşlar, demokrasiler hızlı çalışan rejimler değildir ama hakkaniyetli çalışan rejimlerdir çünkü tarafların görüşlerini dikkate alarak düzenleme yapabilen rejimlerdir. Dolayısıyla da bizlerin üzerine bu kadar büyük bir baskı yığarak Türkiye'nin bu kadar önemli meselesini böyle birkaç güne sığdırmanıza hakikaten söyleyecek söz bulamıyorum yani hakikaten söyleyecek söz bulamıyorum. Buna razı olmak, bir tarafı da böyle bir şey ve özellikle Adalet ve Kalkınma Partisinden arkadaşların çoğunun buna razı olduğunu görüyorum ve bu çok üzücü geliyor bana. Çünkü arkadaşlar, yapacağımız düzenleme bazı insanlara imkân verecek, bazı insanlara da imkânsızlık dayatacak, dolayısıyla da gerçekten kılı kırk yarmamız gereken konuları içeriyor bu 102 sıra sayılı kanun teklifi. Dediğim gibi, bırakın torba kanun olmuş olmasını, o ayrı bir mesele ve artık dilimizde tüy bitti, onun için de onu konuşmak bile gereksiz gibi geliyor bana ama ben yine de kanunun içerisindeki konuların önemi çerçevesinde düşündüğümde bu duyarsızlığı, bu aceleciliği gerçekten anlamakta zorlanıyorum ama diyeceksiniz ki: Anlarsın günün birinde.

Şimdi, birinci bölümle ilgili olarak tahmin edebileceğiniz gibi birçok konu var ama bütün bu konuların esasında etrafında döndüğü mesele -ki geçenlerde yine yaptığım bir konuşmada söylemiştim- aslında Hükûmetin önceliğinin şu anda toplumun önceliği olmaktan çıkmış vaziyette olması.

Kanaatimce -yanlış düşünüyor olabilirim ama- 1 Temmuzda kapanması gereken Meclisi 15 Temmuza kadar uzatmayı, efendim, üç-dört gün çalışırken birdenbire beş gün çalışmak gibi Meclisin bir faaliyete geçmesini doğrusunu isterseniz yargı reformunu gündeme getirmekle doldurabilirdik çünkü bence toplumun önceliği yargı reformu, ne derseniz deyin ama biz yargı reformu gibi bir meseleyi bir kenara koyduk, bir anlamda Hükûmetin meselesini öne aldık.

Niçin Hükûmet böyle bir gündeme sahip? Şundan dolayı arkadaşlar, çok basit: Bugün itibarıyla altı aylık bütçe rakamları 78,6 milyar Türk lirası bütçe açığının olduğunu söylüyor. Yine, size hatırlatırım, geçen sene Eylül ayındaydı, Sayın Berat Albayrak hem Plan ve Bütçe Komisyonunda hem de sonra açıkladığı yeni ekonomik planında 2019 yılı için hedeflenen bütçe açığının 80 milyar Türk lirası olacağını söylüyordu.

Arkadaşlar, altı ayda bitti bu, altı ayda bütçede para kalmadı. Dolayısıyla da bütçeye para bulmak lazım. Bütçeye nasıl para bulacaksınız? Bütçeye para bulmanız için öyle herhangi bir zamanda, istediğiniz gibi hareket edebileceğiniz bir durum yok. Dolayısıyla da elinizdeki bütün imkânlara bakacaksınız bir kere. Bu tek atışlık vergiler -bunları zaten kullandık biliyorsunuz, bedelli vesaire gibi- ve onun ötesinde -ki onun da bir kısmını kullandık- Merkez Bankası mesela.

Merkez Bankasının kârı, efendim, bir değişiklik yapılarak Hazineye devredildi, 40 milyar Türk lirası civarında bir para devredildi. Şimdi de bu kanunla, bu düzenlemeyle yedek akçelerin bir anlamda Merkez Bankasına devri düşünülüyor ki bunun miktarı da aşağı yukarı 40 milyara tekabül ediyor ki bütçe açığında en azından bir rahatlama sağlayacak bir imkân gibi gözüküyor. O konuya sonra geleceğim, nasılsa önümüzdeki maddelerde de geleceğim fakat birkaç konuya da değinmek istiyorum doğrusunu isterseniz.

Öncelikli olarak, bu kanunun 1'inci maddesi geldiği biçimiyle baktığımızda, neredeyse serbest ticaret yapan insanlardan götürü usulü vergi almak biçiminde bir içerikte yazılmış ve hasılattan alınan bir vergi olacak bu, beyan usulü de değil. Bu, Vergi Kanunu'muz ve vergi geleneğimiz çerçevesinden baktığımızda çok geride kalmış bir meseledir ama bunu getirmişler. Neyse ki ilk defa diyebilirim yani benim en azından şahit olduğum bir süreçte bu madde biraz değiştirildi ve şehir içi yolcu taşımacılığı yapan şirketlerin eğer isterlerse götürü usulü vergi verebileceği biçimine geldi. Demin Kamil Bey konuşuyordu, biz zaten bu kanun elimize geçtiğinde sürekli soruyoruz "Bunun etki analizi nerede?" diye. Bunu bilme şansımız zaten yok tahmin edebileceğiniz gibi. Nitekim biz de bir şey öğrenemedik.

Gelelim varlık barışı meselesine. Aflar bir yana, benim yaptığım hesaba göre on yedi yılda 5 defa ya da 6 defa varlık barışı yapmak zorunda kalmışız. Şimdi, diyebiliriz ki: "Ya, bu çok tuhaf bir şey." Nitekim İYİ PARTİ'den arkadaşım bunun yanlışlığını söyledi. Doğru, yanlış yani bunun savunulacak bir tarafı yok ama anlaşılan o ki savunulacak bir mantığı var çünkü arkadaşlar, Türkiye'nin gerçeği. Türkiye'de iş dünyası Türkiye'de kazandığı parayı yurt dışında saklar ve daha sonra "back to back" kredi denilen sistemle kredi alıyormuş gibi kendi parasını kullanır, bazen böyle yapar, bazen de en azından, öyle anlaşılıyor ki özel kesimin borç yükünün oldukça yüksek olduğunu düşünürseniz bunların rahatça yurt dışındaki varlıklarını yüzde 1'lik bir ödeme yaparak yurt içine getirmesinin sağlanması gerekiyor ve Hükûmet de bunu yapıyor esasında. Yoksa yapılan yolun irrasyonel bir yol olduğu çok belli ama zorunlu bir yol bir bakıma.

Bir başka konu, Merkez Bankasının munzam karşılıkları ve disponibilite oranlarıyla ilgili olarak getiriliyor. Biliyorsunuz, bu uygulamalarda genellikle pasif kalemler üzerinden bu ayrımlar yapılır. Fakat bu sefer aktif kalemleri de kapsayacak bir biçime getiriliyor yani bir anlamda Merkez Bankasının bankacılık sektörü üzerinde gücünü artıran bir işlem yapılıyor ki bu da Merkez Bankasının öyle anlıyorum ki daha rahat hareket etmesini sağlayacak olan bir hareket.

17'nci madde bence çok önemli bir madde, uzun uzun tartışılması gereken bir madde, bu kredilerle ilgili, batık kredilerle ilgili.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Sürem bitmiş.

BAŞKAN – İlave edelim, buyurun.

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim.

Şimdi, arkadaşlar, biliyorsunuz, 2018'in yanılmıyorsam son çeyreğinde, Adalet ve Kalkınma Partisi, repütasyonunun yani güçlü ekonomi repütasyonunun kırıldığını düşünerek bir hamle yaptı ve hakikaten 7,4 gibi çok inanılmaz bir büyüme oranı yakaladı ve bu, biliyorum, yurt dışındaydım o sıralarda, soruyorlardı "Bu bir mucize mi?" diye. Hayır. Arkasına baktığımızda bu Kredi Garanti

Fonu'nun yarattığı bir etkiydi. Aşağı yukarı 300 milyar Türk lirası Kredi Garanti Fonu'ndan bu hamle yapıldı. Fakat arkadaşlar, bu hamle yapıldı ama o zaman da söyledik, bunu yazdık, ben en azından yazdım, dedim ki: Ya, tamam da, bu krediler nasıl veriliyor bir kere ve hangi risk analizi yapılarak veriliyor? Bunların çoğu geri dönüşsüz krediler olacak, batık krediler olacak ve finansal sistemi tıkayacak. Nitekim olan da böyle bir yerde.

Sürem bitti. Hepinize saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birinci bölüm üzerinde söz isteyen, İstanbul Milletvekilimiz Sayın Emine Gülizar Emecan. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

CHP GRUBU ADINA EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, 102 sıra sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Kanun teklifiyle ilgili konuşmama geçmeden önce, Tunceli'nin Ovacık ilçesinde patlayıcıya basarak hayatını kaybeden 8 yaşındaki Ayaz Güloğlu ve 4 yaşındaki Nupelda Güloğlu yavrularımıza Allah'tan rahmet, ailelerine sabır diliyorum.

Değerli milletvekilleri, torba kanunlarla getirilen kanun yapma tekniğini defalarca eleştirdik. Bu teklif de özü itibarıyla iktidar tarafından asla kabul edilmeyen krize bir çözüm olması için getirilmiştir. Ancak içinde bulunduğumuz ekonomik krizin bu torbalarla düzelmeyeceğini, çözülemeyeceğini de iktidarın artık anlaması gerekmektedir.

Teklifin gelişine de şöyle bir baktığımız zaman -benden önceki konuşmacılar da buna değindiler- Anayasa'nın 88'inci maddesine göre kanun teklif etmeye milletvekilleri yetkili kılınmıştır değerli arkadaşlar. Ancak sistem hiç de öyle işlemiyor bildiğiniz gibi. Örneğin bugün konuştuğumuz teklif, 75 milletvekilimizin imzasıyla gelmiştir ama sorsanız, hiçbirisi geldiği zaman içeriğini bilerek altına imza atmamışlardır bu teklifin. Çünkü bu teklifler yürütme tarafından hazırlanarak getiriliyor, milletvekillerimizin de imzasıyla teklif hâline getirilerek komisyona havale ediliyor. Muhalefetin sorduğu sorulara da maalesef aydınlatıcı cevaplar verilemiyor bu kanun teklifleriyle ilgili.

Şunu sormak lazım: Madem böyle olacaktı, sistem neden değişti? Zaten eskiden de böyle olmuyor muydu? Teklifler yürütmeden geliyordu, tasarı olarak geliyordu; "tasarı"nın adı "teklif" oldu, hazırlayan yine yürütme, değişen bir şey yok.

Gelir ve harcamalarda birçok değişiklik içeren teklifin birinci bölümünü değerlendirdiğimizde, teklifin 2'nci maddesi yeniden bir varlık barışı uygulamasına gidilmesidir. AKP iktidarları döneminde "varlık barışı düzenlemesi", "af" veya "yeniden yapılandırma" adı altında 8 tane kanun, sadece "varlık barışı" adı altında da 5 tane kanun çıkarılmıştır ancak bu kanunlar sonucunda ne kadar bir varlığın sisteme kayıt yaptırdığı konusunda da net bir bilgi verilememektedir. Son çıkarılan 7143 sayılı Kanun'la kayda giren miktarın 17 milyar TL, bunun sadece 8 milyar lirasının da yurt dışı kaynaklı olduğu ifadesine bakıldığında değerli arkadaşlar, iktidarın bu kanunla 200 milyar TL'lik yurt dışı kaynak beklentisinde bir hayal kırıklığı olacaktır. Yurt dışına giden varlığın nedeni Türkiye'deki ekonomik istikrarsızlık,

hukuk sistemindeki aksaklıklar, siyasi alandaki istikrarsızlıktır. Bu durumda da hiçbir yurttaşın güven duyarak yurt dışındaki varlığını belli güvencelere rağmen ülkeye getireceğini düşünemeyiz. Yani akla gelen soru da şu: Bu kadar sık kanun belli kişi ya da gruplar için mi çıkarılmaktadır? Komisyonda da bunun kara para aklama için bir yöntem olarak kullanılabileceği eleştirilerimize yanıt verilmemiştir. Buradan meşru olmayan ile meşru olan arasında bir adaletsizlik çıkacağı da ortadadır.

Teklifin 3, 4, 5 ve 6'ncı maddelerinde Merkez Bankası Kanunu'nda bazı değişikliklere gidilmektedir. Bu maddede Merkez Bankasıyla ilgili yapılan en önemli değişiklik -madde üzerinde konuşacak arkadaşlar mutlaka daha detayına gireceklerdir- bankanın ihtiyat akçelerine hazine tarafından el konulmasıdır yani iktidar "kefen parası" olarak adlandırılan ve acil durum için ayrılan paraya göz dikmiştir. Kanuna eklenen geçici maddeyle Merkez Bankasının bilançosunda hâlen 46 milyar 208 milyon lira olarak görünen bu ihtiyat akçesinin yaklaşık 40 milyarı hazineye devredilecektir, 6 milyarı da gelecek yılın bütçesine.

Burada bir hatırlatma yapmak istiyorum: 2019 yılı başlarında da bütçe açığını düşünerek bütçe açığını düşük göstermek ve 31 Mart seçimlerine kaynak yaratmak amacıyla bankanın açıklanan kârının 33,3 milyarı öncelikle avans olarak Hazineye aktarılmıştı. Bunu da burada not olarak ekleyelim. Bu uygulamayla bütçeye Merkez Bankası kaynaklarından sadece bu yıl yaklaşık 73 milyar TL aktarılmış olacaktır. Yatırımın, üretimin olmadığı, ciddi ekonomik politikaların geliştirilmediği ülkemizde bu para da bitince ne olacak? Merkez Bankasının karşılıksız para basması anlamına gelen bu düzenlemeyle önümüzdeki dönemde çok büyük bir enflasyonist baskı yaratarak Türkiye ekonomisi için ilave riskler oluşturacağı hususlarında gereken uyarıları ve eleştirilerimizi de Komisyonda yaptık.

Değerli milletvekilleri, teklifin 8, 9, 10, 11, 12 ve 13'üncü maddeleri yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın yurt dışındaki sosyal güvenlik imkânlarını kullanarak emeklilik hakkı kazanmasına ilişkin düzenlemeleri içermektedir. Nedir bu düzenlemeler diye baktığımızda, yurt dışında borçlanarak 4/A yani SGK emeklisi olma imkânını ortadan kaldırmakta, bunun yerine gurbetçilerimizin 4/B yani BAĞ-KUR sigortalılığını alternatif olarak sunmaktadır. Ödenmesi gereken prim bedeli de yüzde 32'den yüzde 45'e çıkarılmakta, üstelik BAĞ-KUR gün sayısı daha yüksek olduğu için gurbetçilerin çok daha yüksek bedel ödeyerek çok daha düşük maaşlar alabilecekleri bir sisteme geçilmektedir.

AKP, 2015 seçimlerinde yurt dışında yaşayan vatandaşlarımıza verdiği sözü tutmamıştır; yurt dışında yaşayan ve Türkiye'den borçlanarak emekli olan vatandaşlarımızın hem emekli maaşlarını alıp hem de bulundukları ülkelerde 450 avroya kadar olan işlerde çalışabileceklerine ilişkin sözünü yerine getirmemiştir. Çıkarılan yasa ile AKP yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın dövizine göz dikmiş, vatandaşlarımızın lehine bir düzenleme yapmak yerine onları ekonomik krizden çıkışın bir aracı hâline getirmiştir ve bu şekilde de resmen, emekli olmak isteyen vatandaşlarımızdan haraç istenmektedir. Ayrıca AKP iktidarı bu düzenlemeyle yurt dışında yaşayan vatandaşlarımıza bir anlamıyla "Ülkenize kesin dönüş yapmayın." demektedir. Avrupa ülkelerinde emeklilik yaşları çok ileri olduğu için bu durum fiilî olarak gurbetçilerin Türkiye'ye kesin dönüş yapma hayallerini elinden almaktadır. Avrupa'da 67 yaşında emekli olabilecek bir gurbetçi vatandaş bu yasayla 58-60 yaşında primini ödeyerek Türkiye'ye dönebiliyor ve 67 yaşına kadar bu emeklilik maaşıyla geçinebiliyordu değerli arkadaşlar. Ayrıca bu düzenleme elli yılı aşkın bir süredir Türkiye'ye döviz göndererek kalkınmaya destek olan, yaz tatillerini geçirerek, emlak satın alarak, yakınlarına para göndererek ülke ekonomisine destek olan gurbetçilerimize yapılan büyük bir haksızlıktır.

Teklifin 16 ve 17'nci maddelerinde özet olarak bu maddelerle şirket kurtarma ve kredi borcu yapılandırması ve hatta bazı şirketlerin kredi borçlarının tümden silinmesi mümkün olacaktır. Bu maddelerle yapılan düzenlemeler tüm uyarılarımıza rağmen AK PARTİ iktidarı tarafından uygulanan yanlış ekonomik politikaların sonucunda ortaya çıkan, reel sektör krizinin giderilmesine yöneliktir. Birçok sektörde kredi batıkları artmaktadır. Bir örnek vereyim: Ticaret Bakanlığı verilerine göre Eximbank'ın 2002'den bu yana batık kredisi tam 10 kat artmıştır, 29 milyon TL olan batık kredi bugün 294 milyon TL'ye çıkmıştır. İktidar Türkiye'yi Şubat 2001 krizinden sonra 2002 yılında uygulanan İstanbul yaklaşımı benzeri bir kurtarma operasyonu evresine sokmuştur. Komisyonda yapılan açıklamalarda yakın izlemedeki ve takipteki kredilerin 400 milyar TL'ye ulaştığı ilgililerce ifade edilmiştir. Ancak vatandaşların kredi kartı, tüketici kredisi faizlerinin ya da borçlarının silinmesi gibi bir madde bu teklifte yoktur. 20 milyar TL'yi bulan vatandaşın borçlarının da yapılandırılması için vereceğimiz önergeyi umuyorum ki iktidar partisi milletvekilleri bir kez de vatandaşı düşünmeye ve onların da krizlerini çözme noktasında duyarlılık göstermeye yanaşırlar ve destek verirler, bunu göreceğiz.

Kurtarılacak şirketler büyük ihtimalle yandaş şirketler olacak. Varsa yoksa yandaşlar, bu pakette vatandaşa bir kolaylık görünmüyor. Vatandaş hep tasarruf edecek, açlıkla mücadele edecek, devlete ağırlaştırılmış vergisini ödeyecek, devlet de yandaş şirketleri kurtaracak; işte böyle bir paketi tartışıyoruz değerli arkadaşlar.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, bölüm üzerinde şahıslar adına söz taleplerini karşılayacağım.

Şahıslar adına söz talebinde bulunan Ankara Milletvekilimiz Sayın Ayhan Altıntaş. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süremiz beş dakika Sayın Altıntaş.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 102 sıra sayılı Kanun Teklifi'yle ilgili olarak şahsım adına konuşma yapacağım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ'nin on yedi yıllık iktidarı en büyük darbelerden birisini de hiç şüphesiz ekonomiye vurdu. Üretim azaldı; tarım, hayvancılık kazandırmıyor, dışa bağımlılık arttı, işsizlik rekor seviyede. Bakın, 2007 son çeyreğinde ortaya çıkmış, 2008 krizi olarak adlandırılan kriz dönemine dahi bakacak olursak 2007 Aralıkta 707 bin olan kayıtlı işsiz sayısı 2008 Aralıkta 987 bine yükselmiştir. 2009'un Aralığında ise bu sayı 1 milyon 689 bindir. 2010'da tekrar 1 milyon 400 bin seviyelerine gerilemiştir ama 2018 Haziranında 2 milyon 600 bin gibi bir rakama ulaşmıştır. Bugün ise 4 milyon 400 bin civarındadır. Bu işsizler ordusunu yalnızca eğitimsizlikle açıklayamazsınız. Son kayıtlı işsizlik sayısı içerisinde doktora mezunlarının dahi etkisi var. 899 doktora sahibi işsiz var. Bu işsizlik rakamlarını "İş var, çalışan yok." gibi basit fikirlerle de açıklayamazsınız. Bu gençler yokluk çekmemek için okuyor, asgari ücretle nasıl geçinsinler? Yaptığınız acımasız çay simit hesapları dahi çarşıya uymuyor. Vatandaş tarıma yönelse çiftçinin hâli ortada, tarımın hâli pürmelal. Geçtiğimiz cuma günü memleketim Yozgat'taydım, çiftçilerle, nakliyecilerle, silo çalışanlarıyla sohbet ettim. Sohbet dediğime bakmayın,

dertlerini dinledik. Şikâyetim, çiftçinin derdini dinlemekten değil, dertlerin bu denli çok olmasındandır. Bu insanlar yıllardır çiftçilik yapıyor, illa ki daha önce de sorunlar yaşamışlar ama bu kadar çaresiz hissetmediklerine eminim. Arazileri yetmiyor, kredi borçları üst üste eklenmiş, nakliyat desteği ödenmemiş. Yanlışlık olmasın, alamadıkları nakliyat desteği 2018 yılında verilmesi gereken destek, 2019'u hiç konuşmuyoruz. Kendi başlarına var olma mücadelesi yapıyorlar. Büyük şirketler, devletten aldıkları desteklerle çiftçiyi de eziyor, nakliyeciyi de. Bunlara tedbir alınmadan ekonomi düzelmez.

Gündelik tedbirler bir kenara bırakılmalı ve yapısal düzenlemelere gidilmelidir. Türkiye'nin ihtiyacı olan budur. Yatırımcıya güven verilmelidir. Hukuku ve adaleti hâkim kılmamız gerekir. Kanunlara en başta yöneticiler riayet etmelidir. "Merkez Bankası bağımsızdır." deyip başkanı görevden alarak yatırımcıların güveni iyice sarsılmamalıdır. Şehir hastanelerinin sözleşmelerini açıklamıyorsunuz, dövizle mi Türk lirasıyla mı anlaştınız belli değil, sözleşme bedeli belli değil, hasta garantili mi belli değil. Şimdi de düzenleme yapıyorsunuz, gerekçesi belli değil.

Teklifte, zora düşen firmalara destek veriyorsunuz. Zora düşen firmaları bu kadar düşünüyorsunuz da zora düşen vatandaşı neden düşünmüyorsunuz?

Yurt dışı çıkış harçlarını 50 lira olarak belirlemişsiniz, Cumhurbaşkanını da bu rakamı 3 katına çıkarmaya yetkili kılmışsınız. Bu bize padişahın bütçeyi denkleştiremeyince halka vergi salmasını hatırlatıyor.

Varlık barışı uygulaması daha önce de defalarca karşımıza çıkmıştı. Bu uygulamayla iktidar daha önce de yurt dışında yaşayan Türklerin paralarının Türk ekonomisine kazandırılmasını amaçlamıştı fakat bu konuda başarılı olunamamıştı. Hatta Türklerin yurt dışı bankalardaki mevduatları artmaktadır. Örneğin, 2018 Haziranında 25 milyar dolar seviyesindeyken 2018 Ekim ayında 42 milyar dolara çıkmış. Dört ay gibi kısa bir zamanda 17 milyar dolar. Türklerin bu paraları yurt dışı bankalara yatırma nedeni yalnızca vergiden kurtulmak değildir. Bu nedenle bu paralar gündelik tedbirlerle geri gelmeyecektir.

Ekonominin hâli ortada, istikrarsızlık ortada, hukuk ortada, demokrasi ortada. Ayrıca bu uygulamayla, borçlarını zamanında ödeyen vatandaş cezalandırılmaktadır. Tamam, borcunu ödeyemeyen vatandaşımızı iyice güç duruma sokalım demiyoruz fakat bazı vatandaşlarımızdan bu tarz yapılandırmalara tepki var. Zamanında sıkışarak borçlarını ödedikleri için kendilerini kandırılmış hissediyorlar, eşitlik duyguları zedeleniyor. En azından zamanında ödemenin bir teşviki olmalı ki vatandaş vergisini öderken huzur içinde ödesin, kendini boş yere zora girmiş hissetmesin.

Borçlanarak, yeni vergiler toplayarak ya da kanunlar koyarak yalnızca gündelik tedbirler alırsınız. Bunlardan sağlanan ekonomik başarı saman alevi gibidir, tez parlar, çabuk söner, eldeki kibriti idareli kullanmak lazım. Önce daha uzun süre yanabilecek bir şey bulunmalı, sırf ateş lazım diye hızlıca samanı tutuşturursanız kibritten de olursunuz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, birinci bölüm üzerinde başkaca söz talebi yok.

Şimdi, on beş dakika süreyle soru-cevap işlemini gerçekleştireceğim. Bu sürenin yarısını değerli milletvekillerimiz kullanacak, geri kalan kısmı da sayın komisyon değerlendirecek.

Soru-cevap işlemine başlıyoruz.

Sayın Tanal… Yok.

Sayın Tutdere…

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Cumhurbaşkanı 14 Mayıs Çiftçiler Günü'nde çiftçilerle yapmış olduğu toplantıda çiftçilerin tarım desteklerinin ödeneceği şeklinde beyanda bulunmuştu. Bu beyandan sonra bugüne kadar çiftçilere tarım destekleri ödenemedi. Örneğin sertifikalı tohum destekleri ödenemedi. Buğday ve arpa için her yıl düzenli bir şekilde ödenen fark bedelleri ödenmedi. Pamuk desteklerinden sadece yüzde 70'ine karşılık gelen kısım ödendi, yüzde 30'una karşılık gelen ödenmedi.

Ben buradan Tarım Bakanlığına seslenmek istiyorum: Ekonomik krizle boğuşan çiftçilerin bu haklı alacaklarını şu anda neden ödemiyorsunuz? Eğer para varsa ödeyiniz, para yoksa bunu çiftçiye neden açıklamıyorsunuz?

Ayrıca seçim bölgem olan Adıyaman'da bahar aylarındaki yoğun yağış nedeniyle bizim badem bahçelerinde büyük bir miktarda badem ağaçları kurumaktadır. Tarım Bakanlığından…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tokdemir…

İSMET TOKDEMİR (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Amik Ovamızı sulayacak olan Reyhanlı Barajı taahhüt edilen tarihin üzerinden dört yıl geçmesine rağmen hâlen bitirilememiştir, uzun zaman da bitirilemeyeceği görülmektedir. Her israflı işe ödenek bulan iktidar Reyhanlı Barajı'na ödenek bulamamaktadır. Barajın bitmemesinden dolayı barajdan tarımsal sulama yapılamamaktadır. Bu nedenle, 300-400 metre derinlikteki yer altı sularının sondajlarla, elektrik gücüyle çıkarılarak sulamanın yapılması elektrik faturalarının çok yüksek olmasına sebep olmaktadır. Süresi içerisinde ödenmeyen faturalar nedeniyle elektriklerin kesilmesi çiftçilerimizin sulama yapamamasından dolayı ekili mahsullerine büyük zararlar vermektedir. Elektrik faturalarını ödemede büyük zorluklarla karşılaşan çiftçilerimizin bu mağduriyetlerinin giderilmesi için ödemelerinin ürün hasılatı sonrası yapılması gerekmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Güzelmansur…

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Sayın Başkan, pamuk ülkemizin olmazsa olmaz ürünlerinden biridir. Ancak seçim bölgem Hatay'da da, diğer bölgelerde de pamuk üreticisi perişan, feryat ediyor ama sesini duyan yetkili yok.

Şimdi pamuk üreticisine yapılan haksızlıkları, adaletsizlikleri bir bir sıralamak istiyorum: Pamuk destekleri azaltıldı, verime sınırlama getirildi. 600-700 kilogram olan verim sınırı 500 kilograma düşürüldü. Nisanda ödeneceği vadedilen ödemeler hazirana kadar sarkıtıldı. Geç ödemenin üstüne bir de destek primlerinin hepsi değil, yüzde 70'i ödendi; yüzde 70 ödemeden de elektrik borçları kesildi, ödeme kuşa çevrildi. Yetmedi mi? Çiftçinin elektriği kesildi, pamuğunu sulayamaz hâle geldi. Buradan yetkililere soruyorum: Tüm bunlarla ne yapmak istiyorsunuz? Çiftçi bıksın, yılsın, pamuk ekiminden tamamen vaz mı geçsin, onu mu istiyorsunuz? Pamukta, tarımda dışa bağımlılık yüzde 100'e mi çıksın istiyorsunuz?

BAŞKAN – Sayın Şimşek? Yerinde yok.

Sayın Özyürek? Yok.

Sayın Keven…

ALİ KEVEN (Yozgat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yozgat'ta yapımı devam eden kapalı cezaevi, adalet eğitim merkezi, Diyanet eğitim merkezi inşaatlarının akıbeti nedir? Bu inşaatlar neden durdurulmuştur? İnşaatı yapan müteahhit firmaların inşaatı yarım bırakması ve şantiyeyi kapatması hem çalışanları hem de Yozgat esnafını ve ekonomisini sıkıntıya sokmaktadır. Bu inşaatların ödenek durumu nedir? Yozgat'ta devam eden inşaatların 2019 yılı ödenekleri neden tam olarak verilmemiştir?

Ayrıca, Ankara-Yozgat-Sivas hızlı tren inşaatı ise yaklaşık on iki yıldır devam etmektedir, inşaatın bitiş tarihi devamlı ertelenmektedir. Yozgat, hızlı treni beklemekten bıktı ancak Sayın Cumhurbaşkanı ve siyasiler her seçimde "Hızlı tren yapıyoruz." demekten bıkmadı. İlgili Bakanlıklardan, Yozgat'ta devam eden projelerin ödeneklerinin tahsis edilmesini ve bir an önce hizmete açılmasını talep ediyorum. Lütfen, yarım kalan bu inşaatların akıbetini Yozgat halkına dürüstçe açıklayın, açıklayın ki Yozgatlılar öğrensin.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Paylan…

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Komisyona soruyorum; Komisyondaki arkadaşlarıma, Başkanlarıma soruyorum: İşverenlerin ve şirketlerin borçlarını defalarca yapılandırdık ve bu torbada da şirketlerin borçlarını bir kez daha yapılandırmayı planlıyoruz. Ortak bir önergeyle yoksul vatandaşlarımızın kredi kartı borçlarını, bireysel kredi borçlarını yapılandırmayı düşünür müyüz? Plan ve Bütçe Komisyonunun, bu torbayı savunan arkadaşlarımızın bu konudaki görüşünü soruyorum.

Diğer bir soru da: Varlık barışının, varlık affının vergi ahlakını bozduğunu ve bozmaya devam ettiğini düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Süllü…

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Bakanlar Kurulu kararıyla 2016 yılında "Büyük Ova" adı altında koruma kararı alınarak sit ilan edilen verimli tarım toprakları Alpu Ovamızda kurulması planlanan termik santral için çıkılan 7 ihale her seferinde iptal edildi. Temmuz ayı başındaki ihale de iptal edilince dosyanın kapandığı bilgileri kamuoyunda sevinç yarattı. Ancak bölgede kömür sondaj çalışmaları devam ediyor. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına, Cumhurbaşkanı Yardımcısına, Tarım ve Orman Bakanlığına verdiğim yazılı soru önergelerinde bu sondajların neden yapıldığını sorduk, cevap alamadık. Bugün görüştüğümüz torba yasanın Komisyon tutanaklarını okurken, enerji santralleriyle ilgili madde görüşülürken Ali Şeker Vekilimiz Alpu termik santralinden söz edince, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakan Yardımcısı, henüz santral olmadığını ancak ÇED sonucu olabileceğini söylüyor. Davası süren ancak iptal edilme olasılığı yüksek ÇED raporu yerine yeni bir ÇED raporu hazırlamak için mi sondaj çalışmaları sürüyor? Alpu'da Eskişehirlilerin asla istemediği termik santral kurulması kararlılığı sürüyor mu? Komisyonun bu soruları yanıtlamasını istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Barut…

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, TÜİK 2019 Nisan ayı iş gücü istatistiklerini açıkladı. Ülke genelinde 15 ve üstü yaşta işsiz sayısı 2019 yılı Nisan ayında geçen yılın aynı dönemine göre 1 milyon 116 bin kişi artarak 4 milyon 202 bin kişi oldu. İşsizlik oranı 3,4 artışla yüzde 13 seviyelerine geldi. 15-24 yaş aralığındaki genç nüfustaki işsizlik 6,3 artışla yüzde 23,2 oldu. İstihdam edilenlerin sayısı 2019 yılı Nisan döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre 810 bin kişi azalarak 28 milyon 199 bin kişi, istihdam oranıysa 1,9 azalışla yüzde 46 oldu. Mevsim etkisinden arındırılmış işsiz sayısı bir önceki döneme göre 7 bin kişi artarak 4 milyon 487 bin kişi olarak açıklandı. İşsizlik oranı ise yüzde 13,8 oldu. Ülkemiz yangın yerine dönerken çözüm üretmesi gereken siyasi iktidar hâlâ neyi bekliyor? Bu ülke sahipsiz değildir, ilk seçimde gideceksiniz ve her şey çok güzel olacak.

BAŞKAN – Sayın Komisyon, buyurun.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sorulan soruların birçoğunun görüşmekte olduğumuz kanun teklifiyle ilgili olmaması dolayısıyla bunları sözlü olarak cevaplama yerine, daha sonra yazılı cevaplamayı düşünüyoruz. Sorulmamakla birlikte, görüşmeler esnasında not aldığım bazı hususlar var, onlara müsaadenizle cevap vereceğim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Önce soruları alsaydık Sayın Komisyon.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Garo Paylan, senin soruna geleceğim, merak etme.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Önce sorulara cevap verin, bakın, süre bitiyor.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Şimdi, birincisi şu: Şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunan bazı mükelleflerin hasılat kazancı tespitine göre vergilendirilmesiyle ilgili, sayın konuşmacılar dile getirdiler. Burada şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunan ve bu faaliyetlerinden kaynaklanan hasılatlarının tamamını elektronik ücret toplama sistemleri aracılığıyla elde eden mükelleflere hasılat esaslı kazanç tespiti imkânı getirilmektedir.

2018 yılında çıkarılan 7104 sayılı Kanun'la 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nda yapılan değişiklikle mükelleflere kolaylık olması amacıyla hasılat esaslı vergileme sistemi getirilmiştir. Bu değişiklik, şehir içi taşımacılık sektörü tarafından desteklenmiş ve aynı değişikliğin gelir ve kurumlar vergisinde de yapılması ilgili sektör tarafından talep edilmiştir. Ayrıca Katma Değer Vergisi Kanunu'nda yapılan değişikliğin gelir ve kurumlar vergisiyle uyumlaştırılması sebebiyle de bu düzenlemeye ihtiyaç duyulmuştur.

Yine, hasılat esaslı vergilemeye geçilmekle mükelleflerin Vergi Usul Kanunu'nda yer alan yükümlülükleri üzerinde hiçbir değişiklik yapılmamaktadır. Vergiyi doğuran işlemler gerçekleştiğinde mükelleflerin belge alma yükümlülüğü aynı şekilde devam etmekte olup belge almadıkları zaman Vergi Usul Kanunu'nda belirtilen usulsüzlük cezaları uygulanacaktır. Bu sebeple, yapılan düzenleme kayıt dışılığa neden olmayacaktır.

Şehir içi taşımacılık sektöründe elektronik ücret yöntemiyle hasılat toplama usulü şu an için sadece İstanbul'da uygulanıyor. İstanbul'da bu yöntemi uygulayan mükellef sayısı 900 civarındadır. Ayrıca, diğer illerde de elektronik ücret toplama yöntemine geçmeye yönelik çalışmalar devam etmektedir. Bu çalışmalar tamamlandığında bu yöntemden faydalanacak mükellef sayısında artış olabilecektir.

Yine, vergi gelirlerinin tahakkukla tahsilat oranlarının çok düşük olduğundan bahsedildi. Genel bütçe vergi gelirlerine ilişkin tahakkuk ve tahsilat tutarları geçmiş yıllardan gelen tahakkukları ve yine geçmiş yıllara ilişkin tahsilatları da içerecek şekilde kümülatif olarak açıklanmaktadır. Son yıllarda vergi gelirlerinin cari yıl tahsilat oranları yüzde 90'ların üzerinde gerçekleşmiştir. Bu yıl da cari tahsilat oranımız Ocak-Mayıs 2019 döneminde yüzde 88,6 olup bu oranın yıl sonuna doğru yüzde 90'lara ulaşması beklenmektedir. Dolayısıyla bu tahakkuk, tahsilat oranı üzerinde söylenen oranlar doğru değildir. Bu bakımdan şu anda yüzde 88,6'ya ulaşılmış ve yıl sonunda da bunun yüzde 90'ı aşması bekleniyor. Ocak-Mayıs 2019 döneminde tahakkuk eden alacaklardan tahsil edilmemiş olan tutar 25,2 milyar liradır. Bu tutarın içinde Haziran ve Temmuz aylarında ödenmesi gereken vergi taksit tutarları da bulunmaktadır.

Yine önemli bir konu, bu Merkez Bankasının kârında meydana gelen artışlarla ilgili. Bunun para basma etkisi yaratacağı konusunda oldukça spekülatif açıklamalar oldu; gerçi bazı konuşmacı arkadaşlarımız bunun böyle olmadığını ifade ettiler, ben de değinmek istiyorum.

Merkez Bankasının kârında meydana gelen artışlar piyasadan likidite çekilmesi etkisi oluşturmaktadır, bunu biliyoruz. Bu tutarın artması sonucu piyasanın genel dengesi bozulmakta, likidite açığı artmakta ve piyasayı fonlama ihtiyacı ortaya çıkmaktadır. Son yıllarda finansal sistemde meydana gelen dalgalanmalar sonucunda piyasanın likidite açığı 100 milyar Türk lirası seviyesine kadar ulaşmıştır. Bu kapsamda, ihtiyat akçesinin dağıtılarak sisteme dâhil edilmesi likidite açığına pozitif yönde etki oluşturacak, fonlama ihtiyacını 60 milyar Türk lirası seviyelerine indirecek, mevcut likidite açığı yani sistemdeki likidite eksikliği varlığını devam ettirecek ve Merkez Bankası pasifinde yer alan bir kalem yer değiştirerek bilanço dengesini etkilemeyeceği için herhangi bir parasal genişleme enflasyonist ektiye neden olmayacaktır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Otuz saniyeniz kaldı sorular için.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Evet, varlık barışıyla ilgili bir soru oldu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir de kredi kartı borçları…

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – "Kredi kartı borçları ve varlık barışının ahlakı bozduğunu düşünüyor musunuz?"

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kredi kartı borçlarının yapılandırılmasını düşünüyor musunuz?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ona gelmeden önce, bu, sosyal güvenlik kapsamında yurt dışı borçlanması da oldukça önemli bir konu, benim notlarım arasında var. Yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın emeklilik borçlanmasıyla ilgili de bazı eleştiriler var, bu konulara da açıklık getirmek istiyorum.

Yurt dışı borçlanmasının 5510 sayılı Kanun'un eski BAĞ-KUR ve isteğe bağlı sigortalılar kapsamında değerlendirilmesi yurt dışı borçlanmasında ödenecek olan günlük miktarın prim…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bitti…

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Başkanım, süre yetersizliği nedeniyle kalanlara da yazılı cevap verelim.

Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, zaten Hükûmet yok burada, Hükûmet gönderiyor bu öneriyi, Komisyondaki arkadaşlarımız da savunmak için buradalar yani savunamıyorlar gördüğünüz gibi.

BAŞKAN – Ben arzu ettikleri süreyi veriyorum kendilerine.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama sorularımıza cevap almadık Sayın Başkanım, bunu tespit edelim. Zaten bu sistemde sorulara cevap alamayız, sonuç olarak Hükûmetin gönderdiği tekliflere vekil arkadaşlarımız cevap veremiyorlar.

BAŞKAN – Peki. Ben soruları da alıyorum, cevap vermek için de Komisyona süre veriyorum. Sayın Komisyon isterse ben süresini uzatmaya devam edebilirim.

Yeterli mi süreniz Sayın Komisyon, tamam mıdır?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Efendim, yorum soruları olduğu için, bir kısmını zaten Sayın Garo Paylan'a biz Komisyonda bu soruların cevabını vermiştik.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, orada almadım.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ama ben yazılı olarak vermeyi tercih ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi birinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

1'inci madde üzerinde iki önerge bulunmaktadır, önergeleri aykırılık sırasına göre okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 102 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin kanun teklifi metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hüda Kaya	Erdal Aydemir	Necdet İpekyüz
İstanbul	Bingöl	Batman
Murat Çepni	Erol Katırcıoğlu	Züleyha Gülüm
İzmir	İstanbul	İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Batman Milletvekilimiz Sayın Necdet İpekyüz. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Aslında daha önce de bu sorun hep gündeme geldiğinde torba yasayla ilgili insan neyi konuşacağını bilemiyor. Bir taraftan da burada birer dakikalık sorulara bile yanıt almamak, bu sistemin nereden nereye geldiğini gösteriyor.

Buradaki sorulara yanıt vermek direkt vekillere değil, Türkiye kamuoyuna yanıt vermektir. Sayın Garo Paylan sorduğunda sorunun asıl muhatabı burada yoktu; cevap vermesi gerekenlerin de Sayın Garo Paylan'a değil, Türkiye halklarına cevap vermesi lazımdı. Niçin insanlar kredi kartını ödeyemiyor, niçin çiftçi borcunu ödeyemiyor, niçin tüketici borcunu ödeyemiyor, niçin konut kredisi çekenler kredisini ödeyemiyor? Bir taraftan kriz var diyoruz, bir taraftan emekten, işçiden yana olması gereken bir sistemin gelmesine karşı çıkanlar hep sermayeyle ilgili düzenlemeler yapmakta, sermayeyle ilgili vergi düzenlemesi çıkarmakta; sorulara da yanıt verilmemektedir. Bu, sorunun ne kadar kötü ve acı olduğunun göstergesidir.

Sayın Başkan ve değerli vekiller; bu maddeyle "hasılat esaslı kazanç" diye bir sistem getirilmekte. Aslında torba yasayla beraber getirilen bu maddenin çok geniş hedefleri vardı, daha sonra halk otobüslerine indirgendi. Hasılattan esaslı kazanç demek, normal vergi sisteminden, modern dünyada verginin alınması gereken sistemlerden çok uzak bir sistem çünkü vergi dediğiniz şey, gelirden, net kârdan alınan bir şeydir. Nedir? Burada amaç, hasılatta giderler düşer, istisnalar, muafiyetler düşer, kalan net üzerinden vergi alınır. Siz bunların hepsine bakmadan sadece çıkan hasılattan vergi alırsanız adil olmaz. Neden adil olmaz? Bir cebre dönüşür ve insanlar bu sefer gayriresmî çeşitli yollardan sahteciliğe, belge kaçırmaya kalkışırlar ve vergi ödememeye kalkışırlar.

Biz biliyoruz ki AKP döneminde çıkarılan birçok düzenleme, en başta esnek, küçük ve anlamsız şekilde çıkarılan şeyler ileride büyük bir tehlike olarak karşımıza çıkmaktadır, büyük bir bela olarak karşımıza çıkmaktadır. Niçin? Bakın, daha geçen hafta burada konuştuğumuzda turizmle ilgili konuda ajanslar kurulacaktı, turizm ajanslarına bile vergi muafiyeti getiriliyordu. Orada bile bu ajansların vergi vermemesi için düzenleme yapılırken toplanan paradan da… Direkt hasılattan para toplanması hedefleniyordu. Orada bile niyet belliydi. Orada bile niyet, sadece hasılattan parayı almaktı. Böyle baktığımızda, aslında bu sistem Cumhurbaşkanına bir yetki tanıyor hem artırma hem indirme. Cumhurbaşkanı diyecek ki: "Gelin, ben sizinle pazarlık edeyim. Verginizi artırabilirim de affedebilirim de ama vergi değil bu, hasılatınıza el koyabilirim; hasılatınızın yarısını da tümünü de alabilirim, istediğim oranı belirlerim." Bu gidişat onu gösteriyor.

Biz, adil ve gerçekten toplumun her kesimine hizmet vermek istiyorsak emekten, işçiden, çiftçiden, mağdurdan, yoksuldan yana olmamız lazım. Biz bunu yapmadığımız sürece -orta sınıf, esnaf- bir şekilde geçimini sağlayan insanların hasılatına göz dikip ona yönelirsek giderek -nasıl ki bugünkü verilerde açıklandı- iş yerleri kapanır, işsizlik artar, insanlar perişan duruma düşerler.

Bir taraftan da bu düzenin eski düzen olduğunu söylediğimiz gibi aslında birçok düzenlemede biz eskiye gidiyoruz, birçok düzenlemede tekçi bir anlayışa gidiyoruz. Her şeyi bir tek kuruma bağlıyoruz, bütün sorularımızın yanıtını da, bu Parlamentoyu devre dışı bırakıyoruz. Parlamento devre dışı kaldığında bizim adımıza denetleme yapan, yasa çıkaran, birçok düzenlemeyi yapan şeyi biz sembolik

bir duruma düşürüyoruz. Bizim asıl yapmamız gereken, gerçekten modern anlamda, vergiyi vermesi gerekenden vergi almamız lazım ve tabana daha çok kolaylık sağlamamız lazım, vergiyi hasılattan değil gerçek gelirlerden, çok kazanandan daha çok almamız lazım. Ama Türkiye'de az kazanandan daha çok vergi alıyoruz, çok kazanana daha çok kolaylık getiriyoruz. Bu sistem de bunun başlangıcına dönüşüyor, buna önlem almamız lazım; yapmadığımız takdirde toplumsal barışı, toplumsal huzuru bozup tümüyle emekçilerin, işçilerin, halkın, yoksulların aleyhine bir düzenlemeye dönüşmektedir.

Tümünüzü saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 102 sıra sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "tamamını" ibaresinin "bütününü" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Muhammet Naci Cinisli (Erzurum) Hayrettin Nuhoğlu (İstanbul) İsmail Koncuk (Adana)

Ayhan Erel (Aksaray) Hasan Subaşı (Antalya)

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen, Adana Milletvekilimiz Sayın İsmail Koncuk. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika Sayın Koncuk.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, aslında Sayın Milletvekilimiz, Genel Başkan Yardımcımız, Durmuş Yılmaz, burada bir ekonomist olarak, işi bilen biri olarak son derece güzel değerlendirmeler yaptı, tabii, anlayabilenler açısından da son derece güzel bir ders verdi. Aslında o sözler üzerine, bir ekonomistin sözleri üzerine bu kanun hakkında konuşmak abesle iştigal. Ama, tabii, bunu, Türkiye ekonomisini, yaşadığımız ekonomik krizi aslında çok yönlü incelememiz lazım. Mesela, sistemler ile ekonomi arasında çok ciddi bir bağlantı olduğunu hepimiz biliyoruz. Şu anda partili Cumhurbaşkanlığı sistemi tartışılıyor, tartışmayı da muhalefet başlatmadı -muhalefet kökten karşı zaten de- sistem içerisinde revizyonu bizzat AK PARTİ'lilerin kendileri başlattı yani bir revizyona ihtiyaç olduğu sizin tarafınızdan seslendirildi. Yani bir yılda çöken, bir yılda revizyona ihtiyaç duyulan bir sistemden bahsediyoruz, pamuk ipliğine bağlı bir sistem. Şimdi, böyle bir sisteme güven duymak, böyle bir sistemde ekonominin çok sağlam bir zemine oturduğunu söyleyebilmek mümkün değil.

Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanının her konudaki yetkisini biliyoruz. Ben bir örnek vereyim, teklifin 1'inci maddesinin sonunda şu ifade var: "Cumhurbaşkanı, birinci fıkrada yer alan oranı iki katına kadar

artırmaya, yarısına kadar indirmeye, kanuni oranına getirmeye yetkilidir.” Yani herhangi bir gerekçe göstermeksizin Cumhurbaşkanı 2 katına çıkarıyor, yarısına indiriyor, kanuni oranına çekiyor, böyle bir sistem. Şimdi, böyle bir sisteme güven duyulması elbette mümkün değildir. Yani böyle bir ülkenin ekonomisinin problem yaşamaması mümkün değildir. Zaten Merkez Bankası Başkanının alınması başlı başına ciddi bir sıkıntı. Bir güvensizlik ortamı sadece Merkez Bankası Başkanının alınmasıyla zaten oluşur.

Dolayısıyla bu sistemi gerçekten revize etmeniz lazım ama neyi revize edeceksiniz? Hani deveye sormuşlar “Boynun niye eğri?” diye. “Nerem doğru ki!” diye cevap vermiş. Dolayısıyla bu sistemin doğru olan hiçbir tarafı yok ki. Yürütme arızalı, yasama yürütmeden dolayı arızalı hâle getirilmiş, yargı bağımsızlığı yok. Yani bu ülkede kötü yönetim adına olması gereken maalesef her şey var değerli milletvekilleri. Dolayısıyla burada ekonominin ciddi sıkıntılar yaşaması elbette söz konusu olacaktır.

Tabii, bu teklifte çok şey var, para bulmak adına çok tedbir var ama vatandaş yok, çalışan yok, işçi yok, çiftçi yok, esnaf yok. Son beş yılda 570 bin esnaf kepenk kapatmış. 2019 yılının birinci altı ayında 53 bin esnaf kepenk kapatmış. Siyasi iktidarın ne kadar umurunda bilmiyorum ama bu esnafın problemlerini çözmek adına siyasal iktidarın hangi tedbirleri aldığını ben bilmiyorum, bilen varsa söylesin. Yani emin olun, bir milletvekili adayı olarak yarın bir esnafın kapısını çalma hakkını kendinizde bulamayacaksınız, yüzünüze de bakmayacak zaten. Zaten biz ziyaret ettiğimizde maalesef son derece olumsuz söylemlerle karşı karşıya kalıyoruz. Diğer batmayan kesimi ise emin olun zorla ayakta duruyor yani kepenk kapatmamayı bir zorunluluk olarak görüyor ve direniyor.

Peki, çiftçi iyi mi? Adana’dan bahsedeyim ben. Narenciye üreticileri perişan şu anda. Dolu, sıcak, arkasından gelen yağış; şu anda limon üretimini önümüzdeki yılda bulamayacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Sayın Başkanım…

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

İSMAİL KONCUK (Devamla) – “Enterdonat” denilen limon cinsini yarın bulamayacağız. Efendim, portakal, mandalina üretimi de herhâlde yüzde 50’ler civarında az olacak. Bundan haberdar mısınız? Bunların tedbirini alıyor musunuz? Yok.

İşçilerimizle ilgili TÜRK-İŞ’in sunduğu teklifler kabul görmedi. Yüzde 15’lik zam yerine yüzde 5, 300 TL seyyanen zam yerine 60 TL teklif etti Hükûmet. Böyle bir anlayış olabilir mi ya? Arkadan sıra memurlara ve memur emeklilerine geliyor ağustosta. Yani memurun, 1 milyon 900 bin memur emeklisinin işçinin taleplerine verilen bu cevaplar sonrasında bir umut içerisine girmesini herhâlde beklemiyorsunuz.

Adana’da karpuz üreticisi karpuzu tarlada bıraktı, karpuz varken tarlayı sürdü.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Koncuk, selamlayalım, tamamlayalım.

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Dolayısıyla, az önce sayın milletvekilimiz de sordu “Bu kanun teklifi içerisinde, vatandaşlarımızı ilgilendiren kredi kartı borçlarını yapılandıracak mısınız?” diye, Sayın Komisyon Başkanı cevap bile veremedi çünkü milleti unuttunuz.

Dört yıl seçim yok ama millet şu yaptıklarınızı emin olun bir bir hafızasına kaydediyor ve bunun hesabını mutlaka soracak. Milleti unutan siyasi iktidarların kaderi geçmişte bellidir, yarın da belli olacaktır diyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Önerge kabul edilmemiştir.

1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… 1’inci madde kabul edilmiştir.

2’nci madde üzerinde ikisi aynı mahiyette olmak üzere üç önerge vardır.

İlk okutacağım iki önerge aynı mahiyettedir. Önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 102 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 2’nci maddesinin kanun teklifi metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hüda Kaya	Erdal Aydemir	Filiz Kerestecioğlu Demir
İstanbul	Bingöl	Ankara
Murat Çepni	Erol Katırcıoğlu	Züleyha Gülüm
İzmir	İstanbul	İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

İsmail Koncuk	Hasan Subaşı	Ayhan Erel
Adana	Antalya	Aksaray
Behiç Çelik	Hayrettin Nuhoğlu	
Mersin	İstanbul	

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen, Ankara Milletvekilimiz Sayın Filiz Kerestecioğlu.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime Sevgili Dengir Mir Mehmet Fırat’ı anarak ve değerli ailesine başsağlığı dileyerek başlamak isterim.

Bu torba kanunla “varlık barışı” adı altında, aslında bir kara para aklama kanunu olan bu teklifi 5’inci kez önümüze getiriyorsunuz. Bu kanunla, özel ve tüzel kişilere ait yurt dışındaki servetler kaynakları bile sorulmadan, üstüne üstlük söz konusu paradan hiçbir vergi de alınmadan Türkiye’ye getirilecek. Bu paralara neden “kara para” diyoruz? Çünkü bunların kaynağı belli değil. Yani yasa dışı yollarla edinilmiş, vergilendirmeden kaçırılmış, belki de rüşvet, uyuşturucu, silah ticareti gibi suç ekonomisinden kazanılmış paralardan söz ediyoruz. Ya da Türkiye’de kazanılmış olmasına rağmen vergi ödememek için yurt dışına kaçırılmış, vergi cennetlerinde gizli hesaplarda tutulan kayıt dışı servetler bunlar. Şimdi, tüm bu usulsüzlükleri yapan, suç işleyen kişiler için af çıkarıyorsunuz.

Bakın, öğrenim kredisini ödeyemeyen öğrenciler boğazına kadar borca batmış durumda. Türkiye’de 483 bin kişi kredi kartı borcunu ödeyemez durumda. Kredisini ödeyemeyen çiftçinin malı

mülkü icrayla satılıyor. 16 milyon kişi açlık sınırında yaşıyor. İşte, hâl böyleyken siz ne öğrenciyle ne yoksulla ne emekçiyle, yalnız ama yalnızca zenginle, üstelik vergisini ödemeyen, suça karışmış zenginle barışıyorsunuz. Türkiye zenginden yani sermaye sınıfından vergi alınmayan ama dolaylı vergilerle ve çalışanların maaşlarından kesilerek hep yoksuldan vergi alınan bir ülke.

Değerli arkadaşlar, Panama Papers ve Paradise Papers araştırmaları tüm dünyada vergi cennetlerinin kontrolünü sağlamak için adım atılmasına vesile oldu. Bu nedenle, buralarda paraları bulunan kişiler bu servetleri kayıt altına almanın yollarını aramaya başladılar. Varlık barışıyla yurt dışındaki vergi cennetlerinde tutulan işte bu servetler Türkiye'ye gelecek. Hatta başka ülke zenginlerinin kara paraları da Türkiye vatandaşları üzerinden aklanabilecek. Birçok Türkiyeli kişi ve firması paravanlık yaparak örneğin, Azeri, İranlı, Orta Doğu'lu servet sahiplerinin kara paralarını kendi parasıymış gibi yurda sokarak para aklayabilecek. Daha iki yıl önce ortaya çıkan Paradise Papers'da Türkiye'deki en üst düzey siyasetçilerin yakınlarının isimleri vardı. Dönemin Başbakanı Binali Yıldırım'ın 2 oğlu, yeğeni, dayısı; Cumhurbaşkanının damadı ve aynı zamanda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve kardeşinin kendilerine ait şirketler yoluyla paralarını vergi cennetlerinde tuttuğu iddia ediliyordu. Soru önergesi verdik ama önergemiz bırakın yanıtlanmayı, kişilerin isimleri geçtiği için reddedildi.

Yine, Panama, Malta gibi vergi cenneti ülkelerdeki offshore bankalarda bulunan hesapların incelenmesini istedik, karşı çıktınız. Üstelik bu hesaplara ilişkin sızan belgeleri inceleyenlere dava açtınız. Araştırmacı gazetecilik çalışmalarına erişim engelleri koydunuz. Paradise Papers'da onlarca ülkeden yüzlerce siyasinin adı olmasına rağmen yalnızca Türkiye'de bir araştırmacı gazeteciye, Pelin Ülker'e dava açıldı.

Bakın, bu teklifi Meclise sunmadan önce yanıtlamanız gereken sorular var arkadaşlar. Usulsüz işlemlerle yurt dışına çıkarılan, özellikle de vergi kaçırmak maksadıyla offshore bankalarına yatırılan paralarla ilgili herhangi bir soruşturma var mı? Bu kişiler paralarını neden ve nereye götürmüş, bunu araştırmak çok mu zor?

Demokratik ülkeler birbiriyle bilgi paylaşıyor. Bilgi paylaşımı anlaşmasına biz de imzacıyız. Peki, neden bu anlaşmanın hükümlerini kullanmıyoruz, bunu devreye sokmuyoruz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Değerli Başkan, biraz daha süre alabilir miyim.

BAŞKAN – Buyurun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Bilgi alınca acaba karşılığında bilgi vermek zorunda olduğumuz için mi bu anlaşmayı devreye sokmuyoruz yoksa "Ülkeye yeterince kara para gelmez." diye mi?

Evet, bu soruların cevaplanması gerekiyor. Üstelik artık bir seferlik ve geçici bir aftan da bahsetmiyoruz; tam 5 kez varlık barışı uygulanıyor. Artık kuralsızlık kural hâline gelmiş durumda. Yasal, vergisini ödeyen kişiler Türkiye'de yatırım yapmadığı için artık sürekli illegal, kanunsuz paraları ülkeye davet ediyoruz. Niye Türkiye'ye yatırım yapılmıyor, para akışı yok? Çünkü artık Türkiye güvenli bir ülke olarak sayılmıyor yani sorun, demokrasi ve istikrar sorunu. Gerçek vergi barışı, arkadaşlar, zenginden çok, yoksuldan az vergi almaktır. Gelir adaletsizliğinin bu kadar keskin olduğu ve sürekli zenginden yana politikalarla, kara para aklayanlarla biz de asla barışmıyoruz diyoruz.

Saygılar sunarım hepinize.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen, İstanbul Milletvekilimiz Sayın Hayrettin Nuhoğlu. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika.

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; selamlarımı sunarak sözlerime başlıyorum.

Görüşülmekte olan kanunun 2'nci maddesi, varlık barışı uygulamasında sürenin uzatılmasıyla ilgilidir. Yurt dışında bulunan para, altın ve değerli kâğıtların yurda getirilmesi için düşük vergi ödenip meşru hâle sokulması istenmektedir. Ayrıca yurt içinde vergi mükelleflerince sahip olunan fakat bugüne kadar beyan edilmeyen para, altın, döviz, menkul kıymetler ve taşınmazların vergi dairelerine beyan edilmesi, gene çok düşük vergi ödenip defter kayıtlarına geçirilerek meşru hâle getirilmesi istenmektedir.

On yedi yıllık AKP hükûmetlerinin ilk icraatlarından biri, 2003 yılında çıkarılan vergi affı ve varlık barışıydı. Hemen sonrasında, toplum nazarında eşitsizlik yaratacağı gerekçesiyle bir daha böyle bir uygulama yapılmayacağı ilan edilmişti, ne yazık ki birçok konuda olduğu gibi bu konuda da bir tutarlılık görmek mümkün olamamıştır; bugünküyle birlikte 8'inci kez uygulamaya konulmasıyla olağan bir hüviyete bürünmüş olacaktır. Daha önce yapılan varlık barışı uygulamalarından ne kadar gelir beklendiğine, gerçekleşmenin hangi oranlarda olduğuna dair bilgilere ulaşmak mümkün olamamaktadır. Şimdi de ne beklendiği açıklanmamıştır. Hükûmetin kaynak sıkıntısına çözüm üretme isteğini anlıyoruz ama bizce bu kanunla da çare bulunması mümkün görülmemektedir çünkü çözümsüzlüğün sebebi Hükûmetin kendisidir. Artık bu gerçeği görmeleri, anlamaları ve kabul etmeleri gerekmektedir. Bu madde için bizim önerimiz geri çekilmesidir. Türk toplumunun asıl ihtiyaç duyduğu şey, varlık barışı uygulamalarında süre uzatımı değil, ekonomide beklenen yapısal değişikliklerin gerçekleştirilmesidir. Tüketen ekonomi modeli yerine üreten ekonomi modeline bir an önce geçilmelidir. Bunun için de güven ortamının ve adalete olan inancın sağlanması şarttır. Yapılacak ilk iş de ekonomiyi bilmeyen başta Hazine ve Maliye Bakanı olmak üzere ilgili herkesin derhâl görevden alınmalarıdır. "Sarayın birlik görüntüsünü ve itibarını koruyacağız." diyerek Türk devletinin itibarını düşürmeye hiç kimsenin hakkı olamaz. Buradan ikaz ediyorum, artık direnmekten vazgeçin ve başta damat olmak üzere ilgilileri görevden alın.

Değerli milletvekilleri, İYİ PARTİ teşkilatlarının talepleri doğrultusunda, hasadın yaklaştığı bugünlerde biraz da fındıktan bahsedeceğim. Ülkemizin en stratejik ürünlerinden olan fındık, 3 milyar dolara yaklaşan ihracat rakamıyla Türk ekonomisine büyük katkı sağlamaktadır. AKP iktidara geldiğinden beri bir parti kurucusu eliyle İtalyan firmasına teslim edilen fındık piyasası ne yazık ki üreticiden yana olamamıştır. FİSKOBİRLİK politik müdahalelerle devre dışı bırakılmış, Toprak Mahsulleri Ofisine verilen yetki de partililer tarafından diledikleri gibi şahsi menfaatleri doğrultusunda kullanılmıştır. Bu anlayışla üretici sürekli mağdur edilmiştir. Bu yılın da hüzünle bitmemesi için fiyat bir an önce açıklanmalıdır. Gerçekte hak edilen fiyatın 25 lira olması gerektiğini düşünüyoruz, beklentimiz ise en az 20 liranın üzerinde olmasıdır. Ayrıca, aşağıdaki tedbirler de süratle alınmalıdır:

1) Stratejik ve millî bir ürün olması dolayısıyla Türk fındığı ve üreticisi devlet korumasına alınmalıdır.

2) Stoklu çalışma imkânı sağlanması için lisanslı depoculuk ve ürün borsaları geliştirilmelidir.

3) FİSKOBİRLİK yeniden yapılandırılarak asli görevine döndürülmelidir.

4) Hükûmet tarafından üreticiye fındık alım garantisi verilmelidir.

5) Değişen iklim ve diğer sebeplerle fındığa musallat olan küf ve diğer hastalıklarla topyekûn mücadele başlatılmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin Sayın Nuhoğlu, tamamlayın.

HAYRETTİN NUHOĞLU (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

6) Makine teçhizat ve sistemleri için üretici teşvik edilmeli ve desteklenmelidir.

7) Üretici başta mazot ve gübre olmak üzere bütün girdiler için desteklenmelidir.

8) Fidan ıslahı ve gençleştirilmesi için üretici teşvik edilerek desteklenmelidir.

9) Fındığa dayalı gıda sanayisinde yatırım yapacak müteşebbisler desteklenmelidir.

Değerli milletvekilleri, dünyanın en kaliteli fındığını, üstelik dünyadaki üretimin yüzde 70'ten fazlasını üreten ülke olarak gereken her şeyi yapmak ve üreticiyle dost olmak Hükûmetin görevi olmalıdır, bunlar bizim beklentilerimizdir, hatırlatmak istiyorum ve saygılarımı sunuyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 102 sıra sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi ile 193 sayılı Kanun'a eklenen geçici 90'ıncı maddesinin altıncı fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Mehmet Bekaroğlu	Kamil Okyay Sındır	Lale Karabıyık
İstanbul	İzmir	Bursa
Emine Gülizar Emecan	Cavit Arı	Abdüllatif Şener
İstanbul	Antalya	Konya
	Bülent Kuşoğlu	
	Ankara	

MADDE 2- 193 sayılı Kanun'a aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 90-

"Gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerince sahip olunan ve Türkiye'de bulunan ancak kanuni defter kayıtlarında yer almayan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile taşınmazlar, 31/12/2019 tarihine kadar vergi dairelerine beyan edilir. Beyan edilen söz konusu varlıklar, 31/12/2019 tarihine kadar; dönem kazancının tespitinde dikkate alınmaksızın kanuni defterlere kaydedilebilir. Bu takdirde, söz konusu varlıklar vergiye tabi kazancın ve kurumlar için dağıtılabilir kazancın tespitinde dikkate alınmaksızın işletmeden çekilebilir. Bu fıkra kapsamında beyan edilen taşınmazların ayni sermaye olarak konulmak suretiyle işletme kayıtlarına alınması halinde, sermaye

artırım kararının beyan tarihi itibarıyla alınmış olması ve söz konusu kararın beyan tarihini izleyen onuncu ayın sonuna kadar ticaret siciline tescil edilmesi kaydıyla, bu maddeden faydalanılabilir. Vergi dairelerine beyan edilen varlıkların değeri üzerinden yüzde 5 oranında vergi tarh edilir ve bu vergi, tarhiyatın yapıldığı ayı izleyen ayın sonuna kadar ödenir.”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen İstanbul Milletvekilimiz Sayın Mehmet Bekaroğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika Sayın Bekaroğlu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Önce dün, Tunceli Ovacık’ta 2 küçük çocuk -Ayaz 8 yaşında, Nupelda 4 yaşında- döşenen patlayıcıların infilak etmesi sonucunda hayatlarını kaybettiler.

Değerli arkadaşlarım, daha evvel söyledim, bir kere daha söyleyeceğim, kızanlar oluyor: Bu işlerin olmasında, çocukların, gençlerin ölmesinde Türkiye Büyük Millet Meclisinin yani bizlerin görevini tam olarak yapmamasının da bir payı var, bunu buradan ifade etmek istiyorum. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ne alakası var? PKK’ya laf söyleyemiyorsun, geliyorsun Genel Kurula laf söylüyorsun ya, ayıp ya!

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar... Değerli arkadaşlar, sessiz olalım.

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Değerli arkadaşlarım...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Mayını döşeyenden bahsetsene sen ya!

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar... Değerli arkadaşlar, lütfen sataşmayın.

Sayın Bekaroğlu, siz Genel Kurula hitap edin.

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, görüşülmekte olan...

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Meclisi suçluyor ya!

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, lütfen... Konuşmak isteyen söz alır.

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Ya sen de konuşmak istiyorsan kalk konuş, söyleyecek bir sözün varsa söyle.

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, siz buyurun.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ne konuşacağım, kendi kendine konuş orada.

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu... Değerli arkadaşlarım...

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Siyaset görevini yapmadığından dolayı yıllardır bu ülkede insanlar ölüyor. Bunu buradan haykırıyorum.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Neyi haykırıyorsun?

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Siyasetçinin, siyasetçilerin, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, hepimizin burada katkısı var. (CHP sıralarından alkışlar) Yıllardan beri terörü sömürdük, o nedenle insanlar, çocuklar ölüyor.

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, Genel Kurula hitap edin.

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Ne var bunda arkadaşlar, niye buna kızıyorsunuz? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, karşılıklı olmasın lütfen. Konuşmak isteyenlere söz veriyoruz, rica ediyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Varlık barışıyla ilgili konuşacağım değerli arkadaşlarım.

8'inci kere varlık barışı çıkarıyoruz. Ne demek varlık barışı? Yurt dışında bulunan bazı paraların -bazı paralar derken kayıtta olmayan paraların- Türkiye'ye getirilmesi ve kayıt altına alınmasını öngören bir düzenleme; "varlık barışı" filan deniliyor buna.

Değerli arkadaşlarım, bütün ülkeler bunu yaptılar. Özellikle vergi sebebiyle kendi ülkelerini terk etmiş, vergi cennetlerine gitmiş paraları kriz dönemlerinde kendi ülkelerine getirmek istemişler, OECD de bununla ilgili öneride bulunmuş ve "2017 sonuna kadar şu çerçevede yasalar çıkarılabilir." denmiş. İspanya'dan İtalya'ya kadar Avrupa ülkelerinde herkes çıkarmış ama bir kere değerli arkadaşlar, 8'inci kere varlık barışı yasası çıkarıyoruz, düzenleme yapıyoruz. Bu tabii, ciddi bir krizin ifadesinden başka bir şey değil.

Değerli arkadaşlarım, bu para yurt dışında bulunuyor, kaynağını bilmiyoruz. Biliyorsunuz, bu paralarda herhangi bir vergi incelemesi yapılmayacak eğer beyanda bulunur ve yüzde 1'i öderse. Hele hele bundan önceki varlık barışında şöyle bir teklifle gelmiştiniz: Bir önceki düzenlemede, herhangi bir adli soruşturma da yapılmayacak yani kara para da olsa uyuşturucudan da gelse, silah kaçakçılığından da gelse yapılmayacak denilmişti. Mecliste kıyamet koptu ve bu cümleleri geri çektiler değerli arkadaşlarım. Bu, olacak bir şey değil ve ne oluyor, ne kadar para geliyor?

Bakın, ben, daha önce Sayın Bakana -yani Maliye Bakanı Naci Ağbal iken- sordum: Varlık barışı uygulaması kapsamında Türkiye'ye yurt dışından gelen kaynak ne kadar, ne kadar para geldi? Sadece bir sefer yapılan, 2008'deki düzenlemeyle ilgili bilgiler mevcut internet sitelerinde ya da Bakanlığın kayıtlarında, başka hiçbir kayıt yok. "Bu kaynakların ne kadarı para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarından oluşuyor?" diye sorduk, cevap vermiyorlar. Ne geliyor, nasıl geliyor?

Bakın, daha haziran ayının sonunda süresi bitti, Cumhurbaşkanı altı ay uzatmıştı, bir öncekinin haziran ayının sonunda süresi bitti, şimdi tekrar çıkarıyoruz. Yine Cumhurbaşkanına altı ay uzatma hakkı veriyoruz, daha sonra yine çıkaracağız. Ne oluyor değerli arkadaşlarım?

Bir soru daha sordum ve işin önemli noktası burada. "Bu kaynakların ne kadarı getirenler tarafından ne kadar süre içinde yurt dışına çıkarılmıştır?" diye sordum değerli arkadaşlarım. Bu, çok önemli bir sorudur. Eğer gelen kaynaklar yurt dışında kalıyorsa… Hadi diyelim ki gerçekten dışarıdaki para ülkeye getiriliyor. Hangi insan getirir böyle ekonomik sıkıntıların bulunduğu bir ortamda; Türkiye'de işte güvenle, hukukla ilgili problemlerin olduğu bir ortamda kim ne kadar getirir tartışılabilir ama getirilebilir. Peki, bir ay sonra, on beş gün sonra geri götürüyorsa kesinlikle ve kesinlikle kara para aklama amacıyla getirilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) - Bir yarım dakika daha…

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Komisyon görüşmelerinde daha önceki varlık barışlarında sürekli olarak "Bu konuyla ilgili bir kısıtlama getirmeyi düşünmüyor musunuz?" diye sorduk. Yani gelen para şu kadar sürede yurt dışına çıkamaz diye bir şey getirmediler değerli arkadaşlarım. Dolayısıyla bu, gerçekten Türkiye'nin güvenilirliğini… Bakın, ciddi sorunlar var değerli arkadaşlarım. Türkiye'nin en temel problemi, tasarruf yok; Türkiye'de para yok, para. Değerli arkadaşlar, daha önce yüzde 3,5-4'le almış olduğumuz borcu şu anda yüzde 8'le borç alarak çeviriyoruz. Para bulmamız gerekiyor. Bu paranın gelmesi için de güvenilir olmak gerekiyor. Güvenilir olmak için de bu tip işlerin olmaması lazım arkadaşlar. Kızıyoruz, "Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşları bize haksızlık yapıyor, şunlar düşman, dışarıdan…" filan. Hayır değerli arkadaşlar, biz bize düşmanlık yapıyoruz. Sürekli, bu düzenlemelerle biz bize düşmanlık yapıyoruz. Bundan vazgeçelim. Umarım bu düzenleme son düzenleme olur.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Önerge kabul edilmemiştir.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… 2'nci madde kabul edilmiştir.

Sayın Yıldız, bir talebiniz olmuştu.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

56.- Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız'ın, ABD'de düzenlenen Uluslararası İHA ve Otonom Uçuş Yarışması'nda Yıldız Teknik Üniversitesinin Lagâri ekibinin dünya 3'üncüsü, Avrupa Fizik Olimpiyatları'nda Türk Fizik Olimpiyat Takımı'nın Avrupa 1'incisi olduğuna ve 50'nci Uluslararası Fizik Olimpiyatı'nda madalya kazanıldığına ilişkin açıklaması

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Sayın Başkan, söz verme nezaketiniz için öncelikle teşekkür ediyorum.

Parlamentonun en genç üyelerinden birisi olarak ben bugün biraz gençlerin başarılarından bahsetmek istiyorum.

Amerika'da düzenlenen Uluslararası İHA ve Otonom Uçuş Yarışması'nda Yıldız Teknik Üniversitesinin ismini Lagâri Hasan Çelebi'den alan ekibi Lagâri dünya 3'üncüsü oldu. Avrupa Fizik Olimpiyatları'nda Türk Fizik Olimpiyat Takımı Avrupa 1'incisi oldu. 50'nci Uluslararası Fizik Olimpiyatı'nda gençlerimiz 1 altın, 2 gümüş, 2 bronz madalyayla üst düzey bir başarıya imza attılar. Bu başarıyı kökleştirerek sürdürmek ve sistematik hâle getirmek, dahası tam bağımsız üretim için Gençlik ve Spor Bakanlığımız ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızın destekleriyle gençlik merkezleri bünyesinde inovasyon atölyeleri kuruluyor. Ankara'da da Keçiören'deki ilk atölye bugün itibarıyla eğitime başladı. Ben bundan duyduğum mutluluğu sizlerle paylaşmak istedim. Erbakan Hoca'nın ağır sanayi hamlesinin günümüzdeki iz düşümü olan millî teknoloji hamlesinin yetiştirdiği gençler ülkemizin ümidi olmaya inşallah devam edecekler.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Biz de gençlerimizi kutluyoruz.

Sayın Ünsal…

57.- Ankara Milletvekili Servet Ünsal'ın, dünya iklimindeki değişikliklere ilişkin açıklaması

SERVET ÜNSAL (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, CHP'nin grup önerisi Türkiye iklim politikalarına ek olarak dünya iklimindeki değişikliklerle ilgili konuşacağım. Sanırım ve dilerim ki 2035'te hepiniz hayatta olup benim bu sözlerimi hatırlarsınız.

Dünya tarihinde birçok felaket yaşanıyor. Bu seferki felaket ne gökyüzünden ne de yerin içinden, bizzat insanın neden olduğu çevre kirlenmesi ve küresel ısınmadan geliyor. 1950'li yıllarda denizlere dökülen zehirli kimyasal maddelerin miktarı 1 milyon ton iken bugün 650 milyon tona yükseldi. Dünyadaki ısı düzenlemesini tuttuğu karbondioksitle sağlayan resiflerin yüzde 30'u bu kimyasal maddelerden dolayı öldü. Atmosfer ısınıyor, kutuplardaki ve dağlardaki buzlar eriyor, 2 milyar insanın yaşadığı kıyılar tehdit altında çünkü suların 1 metre yükselmesi bekleniyor. 2035 yılında Hindistan, Pakistan ve Bangladeş'i besleyen nehirler Ganj ve İndus Nehirleri kuruyacak. En az 1,5 milyar insanın zorunlu göç edeceği söyleniyor. 2035 yılından sonra, yaşayan 9 milyar insandan 7 milyarı topun ağzında değerlendiriliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Levent Gök'ün, vefat eden 21'inci Dönem Adıyaman, 22'nci Dönem Mersin ve 23'üncü Dönem Adana Milletvekilliği yapan Dengir Mir Mehmet Fırat'a Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, daha önceki dönemlerde AK PARTİ'de, daha sonra Halkların Demokratik Partisinde milletvekilliği görevini sürdüren Sayın Dengir Mir Mehmet Fırat'ı geçtiğimiz günlerde kaybettik. Amansız bir hastalığa yakalanmıştı. Vefatından sonra ben de ailesini ziyaret ederek başsağlığı dileklerimi ilettim. Bu vesileyle Dengir Mir Mehmet Fırat'a Allah'tan rahmet diliyorum, ailesine, tanıyanlarına, sevenlerine başsağlığı dileklerimi buradan iletiyorum.

Değerli milletvekilleri, birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.10

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 22.29

BAŞKAN: Başkan Vekili Levent GÖK

KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), İsmail OK (Balıkesir)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 103'üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

102 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Aydın Milletvekili Mustafa Savaş ile 75 Milletvekilinin Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2019) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 102) (Devam)

BAŞKAN – Komisyon yerinde.

Sayın milletvekilleri, 3'üncü madde üzerinde üç önerge vardır. Bu önergenin ikisi aynı mahiyettedir. Önergeleri aykırılık sırasına göre okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 102 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin kanun teklifi metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hüda Kaya	Erol Katırcıoğlu	Züleyha Gülüm
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Erdal Aydemir	Abdullah Koç	Murat Çepni
Bingöl	Ağrı	İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerine söz isteyen Ağrı Milletvekilimiz Sayın Abdullah Koç. (HDP sıralarından alkışlar)

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi, yine bir torba yasa ve içerisinde vergi kanununda değişiklik içeren bir kanun teklifi…

Değerli milletvekilleri, bu kanun teklifi işçiye, emekliye, köylüye, öğrenciye, kadınlara, gençlere ve toplumun tamamına yük getiren bir kanun teklifi.

Değerli arkadaşlar, yine, kriz yaşayan Türkiye ekonomisine canlılık getirmek amacıyla verilen bir kanun teklifi.

Bu kanun teklifi, Anayasa'nın 73'üncü maddesine göre Meclise ait olan vergi çıkarma yetkisinin de ne yazık ki Türkiye Büyük Millet Meclisinden alınmak istendiği bir kanun teklifi. Burada Meclisin yetkileri yine Meclisin elinden alınmakta ve bu yetkiler gasbedilmektedir. Başka bir deyimle Anayasa'ya aykırı bir kanun teklifi, bu teklif. Bu teklifin tek amacının, tek adam rejimini biraz daha güçlendirmeye ilişkin olduğunu da belirtmek isteriz.

Değerli arkadaşlar, özellikle bu vergiyle ilgili, değiştirilmek istenen yasayla ilgili Sayın Fikret Başkaya'nın bir düşüncesini sizinle paylaşmak isterim: "Vergi demek, tüketimden kısmak; vergi demek, daha az gıda almak, daha az giyim almak, daha az peynir almak, daha az kitap almak, daha az tiyatroya gitmek demektir." der. Fikret Başkaya yine "Siz hiç vergi için tüketimden kısan bir kapitalisti veya bir milyarderi, bir milyoneri gördünüz mü?" der. Değerli arkadaşlar "Varlıklı sınıflar vergi vermezler ama toplanan vergileri de yağmalarlar." der yine Fikret Başkaya.

Değerli arkadaşlar, halkın bu mevcut olan Hükûmetin politikalarıyla hangi aşamaya geldiğini birkaç örnekle belirtmek istiyorum. Kredi kartı borcu 2019 yılının ilk yarısında 106 milyar Türk lirası, halkın bankalara olan borcu 593 milyar TL, tüketici kredisi borçları 507 milyar TL. Halkın bankalara olan kredi ve kredi kartı borcu 76 kat artmış durumda. Yoksul halkın ocağına âdeta ateş düşürülmüş durumdadır. İcraya düşmeyen kimse kalmadı, kredi kartı borcunu ödemeyen kişilerin sayısı milyonları aşmış durumda. İşte, burada bu Hükûmet, bu teklifle yeni bir rant kapısını açmak ve yeni yeni ocaklara ateş düşürmek amacıyla bu kanunu getirmektedir ne yazık ki.

Değerli arkadaşlar, borç altına sokulan halkın yararına hiçbir şekilde, maalesef, bu Mecliste yeni bir düzenleme getirilmiyor. Bu halkın çıkarlarına ters düşmesine rağmen, varlıklı olan birkaç tane şirketin ısmarlama niteliğinde olan istekleri doğrultusunda kanun teklifleri bu Meclise getirilmek istenmektedir ne yazık ki. Biz, bu kürsüde defalarca dile getirdik, asla ve asla bu halkın taleplerine uygun bir kanun teklifiyle ilgili bir düşünce belirtmiyoruz burada ne yazık ki. Muhalefetin bütün çağrıları, bütün muhalefeti ve bütün itirazları ne yazık ki komisyonlardan itibaren hiçbir şekilde vücut bulmuyor.

Değerli arkadaşlar, ülkenin tamamı borçlu; doğmamış ve ismi konulmamış çocuklar borçlu, halkın yüzde 80'inden fazlası borçlu, belediyeler borçlu, kurumlar borçlu, üreticiler borçlu, çiftçi borçlu, emekçi borçlu, öğrenci borçlu, kadınlar borçlu yani kısacası ülkenin yüzde 90'ına yakını borçlu. Bu nedenle biz, bu kanun teklifinin bu halk yararına derhâl geri çekilmesini, halka hiçbir şey getirmeyecek ve halka hiçbir şekilde yararı olmayacak bu kanun teklifinden derhâl vazgeçilmesini talep ediyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Önerge kabul edilmemiştir.

Şimdi okutacağım iki önerge aynı mahiyettedir, önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 102 sıra sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin 1'inci fıkrasındaki "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ayhan Erel	Hayrettin Nuhoğlu	Yavuz Ağıralioğlu
Aksaray	İstanbul	İstanbul
İsmail Koncuk	Muhammet Naci Cinisli	Bedri Yaşar
Adana	Erzurum	Samsun

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Mehmet Bekaroğlu	Lale Karabıyık	Kamil Okyay Sındır
İstanbul	Bursa	İzmir
Cavit Arı	Abdüllatif Şener	Emine Gülizar Emecan
Antalya	Konya	İstanbul
	Bülent Kuşoğlu	
	Ankara	

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerine söz isteyen Samsun Milletvekilimiz Sayın Bedri Yaşar. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika Sayın Yaşar.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerine vermiş olduğumuz değişiklik önergesi hakkında İYİ PARTİ adına söz almış bulunuyorum.

Bu torba yasada işçi, memur, emekli, esnaf ve dar gelirli vatandaşlarımıza yönelik bir çalışma maalesef yoktur. Teklifte, esnaf ve sanatkâr kesiminin sıfır faizli can suyu konusundaki talepleri yer almamaktadır; yine bu kesimin bir sicil affı, perakende yasası konusundaki talepleri de yer almamaktadır. Burada Hükûmetten kepenk kapatmak üzere olan esnaflarımız için bir müjde bekliyoruz. Özellikle son dönemde, en fazla, Milletvekili olduğum Samsun'daki esnaflar maalesef faaliyetlerine son verdi. Aslında toplumda her yönde işaretler olmasına rağmen, ne esnafın ne emeklinin ne çiftçinin sesini Hükûmetimiz maalesef duymuyor. Polislerin, öğretmenlerin, hemşirelerin, din görevlilerinin ve diğer idarecilerin 3600 ek gösterge konusunda Hükûmetten talepleri hâlâ devam ediyor. Emeklilikte yaşa takılan vatandaşlarımızın da kendileriyle ilgili düzenleme yapılması konusunda Hükûmetten talepleri devam ediyor.

Aynı şekilde, biz bugün büyük şirketlerin borçlarını yapılandırmaktan bahsederken kredi kartını ödeyemeyen milyonlarca vatandaşımızın sorunlarına yönelik maalesef herhangi bir çalışmamız veya bir teklifimiz yok. Kredi kartı borcundan dolayı intihar, eşlerin ayrılmaları haberleri gün olmasın ki basına yansımasın ama bununla ilgili hâlâ bir çalışmamız yok. Buradan da Hükûmete, bununla ilgili, özellikle kredi kartları borçlarının yapılandırılmasına yönelik her türlü teklifi desteklemeye hazır olduğumuzu buradan ifade ediyorum.

Değerli milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz teklifin 3'üncü maddesinde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının görev ve yetkilerinde bazı değişikliklere gidilmektedir. Bu düzenleme, tam da Sayın Cumhurbaşkanının kararnameyle Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı Murat Çetinkaya'yı görevden alması ve sonrasında başlayan kurumla ilgili bağımsızlık tartışmalarının yaşandığı bir ortamda gelmiştir. Teklifin bu maddesinde bir para politikası aracı olan zorunlu karşılıkların daha

etkin bir şekilde kullanılması amaçlanmaktadır. Burada, bankaların ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca uygun görülen mali kuruluşların bilanço içi ve bilanço dışı uygun görülen kalemlerde meydana gelen değişikliklerin sık sık farklılık gösteren piyasa koşullarına göre zorunlu karşılığa tabi tutulması konusunda düzenlemeye gidilmelidir. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, bu düzenlemeyle bankaların ve bankaca uygun görülecek diğer mali kuruluşların bilanço içi ve bilanço dışı uygun görülen kalemlerini esas alacak zorunlu karşılıklar ve umumi disponibiliteyle ilgili usul ve esasları belirleyecektir. Ayrıca, bankaların talepleri gerçek zamanlı ve anlık karşılanacak, bu taleplerin karşılanması için bankaca kurum ve kuruluşların bilgi işlem sistemlerine erişim sistemi kurulacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bankaların bugün kullandıkları opsiyon, "swap" gibi türev işlemleri bilanço dışı varlıklardır ama bu işlemlerden ettikleri kârlar bilanço içinde yer almaktadır. Düzenleme, bankaların Merkez Bankasında tuttukları zorunlu karşılıklar için aktiflerinde yer alan krediler ile türev araçların da hesaba katılmasını zorunlu görmektedir fakat bunun nasıl ve hangi yöntemle, hangi formüle bağlı kalınarak yapılacağı düzenlemeden anlaşılamamıştır. Bilanço içi ve bilanço dışı kalemler üzerinde tesis ettirilecek zorunlu karşılıklarla tam olarak hangi ekonomik amaca ulaşılmak istendiği net bir şekilde anlaşılamamıştır. Buradan para politikası uygulamalarında türev ürünler üzerinde sıkılaştırma veya gevşemeyle finansal istikrar mı, yoksa çalışmayan kredi piyasasının canlandırılması mı hedefleniyor belli değildir.

Değerli arkadaşlar, piyasaya para sürmediğimiz sürece, piyasada paranın işlem görmediği sürece rahatlamanın olması beklenmemelidir. Bugün piyasada 1 lira bile para dönmemektedir; onu bırakın, esnafın birbirine güveni kalmamıştır yani bugün bir esnaf, arkadaşını arayıp da "10 bin lira gönder, 20 bin lira gönder, yarın çekimiz var." dese bulabileceği dostu, esnaf arkadaşı bugün maalesef yok. Bunun altını bir daha çizerek söylüyorum, bugün piyasada kullandığımız TL'ye bile güven kalmadı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Toparlıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Yaşar.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Bugün dolar mevduat hesaplarının TL mevduat hesaplarından çok daha fazla olduğunu hepimiz görüyoruz.

Değerli arkadaşlar, kapanmak yerine ekonominin açılması lazım. Benim bu maddeden anladığım şu: Siz hâlâ piyasayı bu gerekçelerle sıkılaştırıyorsunuz, dolayısıyla piyasaya kesinkes para sunulması lazım.

Devamında, bugün hep özel sektörden bahsediyoruz ama hepiniz de biliyorsunuz ki belediyelerin bugün çok ciddi sıkıntıları var. Bunların da hepsi borçlarını çevirmekten âciz durumdalar. Hepsinin gözünün içine baktığı bir tane kuruluş var, o da İller Bankası. O da diyor ki "Benim kaynaklarım bitti, varsa size teminat mektubu vereyim, gidin özel bankalardan özel şartlarda kullanabildiğiniz kredileri kullanın."

Ben buradan bir öneride de bulunmak istiyorum: İller Bankası güçlü bir kuruluş. O da uluslararası arenada diğer kurum ve kuruluşlar gibi hiç olmazsa borçlanabilsin, kredi arayışına girebilsin; aracılarla, komisyoncularla maliyetlerini yükseltmesin. Bugün İller Bankası, Türkiye'de en yüksek oranda krediyi kullanan kuruluşların başında geliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Toparlıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Toparlayalım.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Sadece İller Bankası değil, bizim KİT'lerimizde de farklı bir yapı yok. Onlar da bugün özel bankalardan çok yüksek rakamlarla borçlanıyorlar.

Önerimiz şu: İller Bankası uluslararası arenada diğer bankalar gibi hiç olmazsa şube açabilsin, finansal piyasalarda borçlanabilsin; daha uygun şartlarda borçlandığı oranda bu rakamı da belediyelerimize yansıtacaktır, bizim de yatırımlarımız uygun şartlara dönüşmüş olacaktır. Bunu da buradan öneri olarak sunuyoruz. İller Bankasına bu konuda her türlü katkıyı sağlayacağımızı, böyle bir yasa gelirse grup olarak destekleyeceğimizi de buradan ifade ediyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Bursa Milletvekilimiz Sayın Lale Karabıyık. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika Sayın Karabıyık.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun teklifinin 3'üncü maddesiyle ilgili görüşlerimi ifade etmek üzere söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Aslında 3'üncü maddeyi takip eden diğer birkaç madde de yine bu konuyla ilgili yani Hükûmetin bütçe açığını Merkez Bankası üzerinden kurtarma ya da yamama operasyonuyla ilgili.

Şimdi, bu noktaya nasıl gelindi, hep beraber ona bir bakalım. Değerli vekiller, bu yıl iktidarın bütçe açığı hedefi 80,6 milyar liraydı ve gayrisafi yurt içi hasılanın da yüzde 1,8'ine tekabül ediyordu. Oysa beş aylık gerçekleşme 66,5 milyar olmuştu zaten, bugün yeni bir veri açıklandı ve bütçe açığı yılın ilk altı ayında 78,6 milyara ulaştı. Yani Hükûmetin yıllık hedefine aslında yedi ayda ulaşılmış oldu.

Şimdi "Açıklar neden arttı?" derseniz, iki sebebi var temel olarak: Bir, faiz giderleri arttı, faiz giderleri yüzde 50 arttı üstelik; iki, faiz dışı harcamalar da arttı, onlar da yüzde 30 arttı. Faiz dışı harcamaların artmasının temel sebebi zaten seçim maliyetleri, seçim önemli bir yük getirdi. Hemen belirtmek isterim ki İstanbul seçimlerinin ikinci defa tekrarlanması da bu yükte en büyük paya sahip.

Yine, değerli vekiller, bildiğimiz gibi, Merkez Bankasının yüzde 55 hissedarı Hazine. Dolayısıyla Hazine, Merkez Bankası kârından da pay alıyor. Nisan ayında da kâr payı alacaktı ancak acze düşmüş ekonomi yönetimi, bütçe açıklarını kapatmak için daha önce bu parayı almak zorunda kaldı; daha az borçlanmak, daha düşük faizden borçlanabilmek için 33 milyarı nisan ayını beklemeden ocak ayında aldı.

Peki, sorun çözüldü mü? Hayır, sorun maalesef çözülmedi, bu da yeterli olmadı. Tekrar ekonomi yönetimi yana yakıla yeni bir yöntem icat etti. O da şu: İşte, bu torba yasayla getirilen üç ayrı uygulama olacak. Ne yapılacak? Birincisi, Merkez Bankası ihtiyat akçesinin oranını düşürecek. Bildiğimiz gibi, kârdan yüzde 20 ayrılıyordu artık yüzde 10 ayrılacak ki dağıtılacak kâr kısmı, dolayısıyla Hazineye kalacak kısım biraz daha fazla olsun. Ama unutmayalım ki yedek akçe, Merkez Bankasının kefen parasıdır. Buna ihtiyaç duymak da ekonomi yönetiminin başarısızlığının ifadesidir.

İkinci olarak ne yapılacak bu torba yasada? Yeni düzenlemeyle Merkez Bankası Kanunu'nun 60'ncı maddesinde bir değişiklik yapılıyor ve bankanın son yıl kârından ayrılan yedek akçe hariç, o yıla kadar birikmiş olan yedek akçeleri de her yıl kâra aktarılacak deniyor. İlk planda zaten 40 milyar lira aktarılıyor ve böylece 1,8 olarak tahmin edilen gayrisafi yurt içi hasıla içerisindeki pay da 1'e indirilmek isteniyor ki yani biraz daha bütçe açığı rakamı hoş görünsün, makyajlanmış olsun. Ancak burada kamunun da zararının olduğunu unutmamak gerekiyor.

Ayrıca, üçüncü olarak ne yapıyor? Merkez Bankasının diğer bankalardan ve mali kuruluşlardan zorunlu karşılık isteyebileceği kalemler de genişletiliyor, böylece daha çok karşılık ayrılacak, daha çok karşılık devredilecek. Peki, nedir bunun uygulaması? Mevcut uygulamada değerli vekiller, pasif kalemler için zorunlu karşılık ayrılıyordu ama şimdi aktif kalemler için de ayrılacak ki bunların içerisinde türev ürünler var. Değerli izleyenler, değerli vekiller; aslında ben bir finansçıyım, bunlar da çok teknik konular ama bu kadar teknik konuya girmeye de gerek yok diye düşünüyorum. Kısaca olay şu, özetlemek gerekirse: Başarısız ekonomi yönetimi yana yakıla kaynak arayışı içerisinde ve sineğin yağını çıkartmaya çalışıyor.

Dördüncü olarak da, zaten bu maddede ifade edildiği gibi, gerçek zamanlı ve anlık bilgi alabilmek için Merkez Bankası, bankaların bilgi işlem sistemlerine erişebilecek bir sistem kurmak istiyor.

Plan ve Bütçe Komisyonundaki görüşmeler sırasında gördük ki hiçbir maddede tarafların görüşü alınmamış. Yine gördük ki türev piyasalara etkileri ya da Basel Kriterlerine, Basel III-IV'e uyumu üzerinde de bir çalışma yapılmamış.

Peki, değerli vekiller, bu geçici ve artık Merkez Bankasının kefen parasına kadar uzanan pansuman çözümler nereye kadar devam edecek? Ne oldu, hani Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi geçecek ve ekonomi uçacaktı? Lütfen, birileri, siz de inceleyiniz ki her şey kötü…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LALE KARABIYIK (Devamla) - Biraz süre isteyebilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

LALE KARABIYIK (Devamla) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bakın, başkanlık sisteminin ardından ekonomiye baktığınız zaman son on yedi yılda veriler kötü, son beş yılda veriler kötü ama son beş yılın, özellikle de Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçildikten bugüne kadar olan süre içerisinde bütün veriler olumsuz. Bir tek cari açıkta küçülme var, o da zaten daralmadan kaynaklanıyor, yatırımların azalmasından kaynaklanıyor. Onu da siz aslında başarı olarak kabul ediyorsunuz ama öyle değil.

Değerli vekiller, tüm bu reform ve teşviklere rağmen -ki on yedi yıl içerisinde iktidar 15 tane istihdam paketi yaptı, 5 tane de ekonomi ve reform paketi yaptı- çalışanların ve emeklilerin sürekli alım güçleri düşüyor, yaşam kalitesi azalıyor; ekonomide ciddi bir daralma yaşanıyor, işsizlik her gün artıyor; üretim durma noktasında, sanayi öyle; yatırımlar erteleniyor, piyasalarda para dönmüyor, karşılıksız çek ve protestolu senetlerde patlama yaşanıyor, dış ticaret açığı da az önce ifade ettiğim gibi olumlu bir küçülme içerisinde maalesef değil.

Bu gerçekleri de gözler önüne sermek istedim. Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Karabıyık.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

4'üncü madde üzerinde iki önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 102 sıra sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Mehmet Bekaroğlu	Lale Karabıyık	Kamil Okyay Sındır
İstanbul	Bursa	İzmir
Cavit Arı	Abdüllatif Şener	Emine Gülizar Emecan
Antalya	Konya	İstanbul
	Bülent Kuşoğlu	
	Ankara	

MADDE 4- 1211 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesinin (II) numaralı fıkrasında bulunan birinci paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve ikinci paragrafında yer alan "taahhütlerine karşı" ifadesi madde metninden çıkarılmıştır.

"Bankalar ve elektronik ödeme araçlarını çıkaran kuruluşlar dahil olmak üzere Bankaca uygun görülecek diğer mali kuruluşlar, Banka nezdinde açılacak hesaplarda bilanço içi veya bilanço dışı uygun görülen kalemlerini esas alarak, nakden zorunlu karşılık tesis ederler. Zorunlu karşılığa tabi bilanço içi veya bilanço dışı uygun görülen kalemlerin kapsamı, zorunlu karşılıkların oranı, tesis süresi ve tesis edilen karşılıklara gerektiğinde ödenecek faiz oranı, mevduat veya katılım fonlarından olağanüstü çekilişler ve birleşme, devir ve bölünme hallerinde yapılacak işlemler de dahil olmak üzere uygulamaya yönelik her türlü usul ve esaslar Bankaca belirlenir."

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Antalya Milletvekilimiz Sayın Cavit Arı. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika Sayın Arı.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; öncelikle hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Görüşülmekte olan torba yasaya baktığımızda, bugün ülkemizde ekonomik anlamda ciddi bir sıkıntının olduğunu açıkça görebilmekteyiz. Getirilmeye çalışılan düzenlemelerin hemen hemen hepsinin bu ekonomik sıkıntılardan kaynaklandığı ortadadır. Gerek Merkez Bankasında yapılmaya çalışılan düzenlemeler gerek yurt dışında yaşayan ve Türkiye'deki sosyal güvenlik çatısı altında bulunup buradan da yararlanmak isteyen vatandaşlarımıza getirilmeye çalışılan külfetler gerekse gümrükle ilgili yapılan değişiklikler, yurt dışına çıkış harçlarına yapılan artırımlar; bunların hepsine tek tek baktığımızda bugün ciddi bir ekonomik sıkıntının varlığını görebiliyoruz.

Şimdi, bu ekonomik sıkıntı var olmakla beraber, iktidar, sanki bu ekonomik sıkıntının hiçbir şekilde kendi yönetiminden kaynaklandığını kabul etmez bir yaklaşım içerisinde yani ülkede bulunan ekonomik sıkıntının nedenlerini yurt dışında meydana gelen değişik gelişmelere veya ülke içerisinde yaşanan farklı nedenlere bağlayarak ekonomideki kötü yönetimin sanki kendileriyle hiçbir bağı yokmuş gibi göstermeye çalışmakta.

Değerli arkadaşlar, bugün "varlık barışı" adı altında şirketlere birtakım kolaylıklar ve avantajlar sağlamaya çalışmaktasınız. Evet, biz de eğer sıkışıklığı varsa bu sıkışıklığının giderilmesi noktasında şirketlere destek verilmesi gerektiğini söyleyebiliriz, biz de destekliyoruz bu anlamda ancak bu şirketlerin kimler olduğu, nelerin bu kapsama dâhil olduğu konusunda tam bir açıklık yok.

Bugün ülkemizde milyonların da yine gözünün kulağının Mecliste olduğunu unutmayın çünkü vatandaşlarımız bahsettiğim bu ekonomik nedenlerden dolayı şu an borçlarını ödeyemez durumda, yine kredi kartlarını ödeyemiyor; SGK borçları, maliye borçları ödenememekte. Vatandaşımız şirketlerin kurtarılmasını değil, sıkışık vatandaşlarımızın da derdine çare bulunmasını beklemekte. Bu anlamda, eğer şirketlerin borçlarına kolaylık sağlanıyorsa vatandaşımızın da yaşadığı sıkıntılara kolaylıklar sağlanmalı ve yine birtakım yapılandırmalarla vatandaşımız da desteklenmeli diyorum.

Değerli arkadaşlar, bugün, ülkemizde tarım ciddi sıkıntı içerisinde, tarımda yaşanan sıkıntılar çiftçimizi mağdur etmiş durumda. Sezon içerisinde, biliyorsunuz, ürünler biraz para etmeye başlamıştı. Hemen seçim öncesinde "tanzim satış" adı altında bir uygulama başlatılarak tam çiftçimizin para kazanacağı bir dönemde, sizler tanzim satışla esasen kamu zararına yol açacak uygulamalar başlattınız. Şimdi de çiftçimiz üretti, mevsim nedeniyle çok fazla ürün olduğu için de ürünler neredeyse maliyetin çok çok altında. Şimdi, ben sizlerden şunu beklerdim: O ürünler birazcık pahalı olduğu dönemlerde nasıl tanzim satışlar düzenlenmişse bugün de benzer bir yöntemle çiftçilerimizin desteklenmesi sağlanabilirdi.

İşte, bu gelinen noktada, şimdi Merkez Bankası Kanunu'nda yapılan birtakım düzenlemelerle bankalardan bugüne kadar istenilmemiş karşılıklar beklenilmekte ve istenilmekte. Bankalarımızın neredeyse hemen hemen çoğunluğu yabancılar tarafından alınmış banka durumunda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım.

CAVİT ARI (Devamla) – Toparlıyorum Başkanım.

Bu tip uygulamaların nasıl bir karşılık bulacağı üzerinde hiçbir değerlendirme ve hesaplama yapılmadan bir değişikliğe girişildiği açıkça ortadadır.

Ben getirilmeye çalışılan değişikliklerin ekonomik sıkıntıları gölgelemeye yetmeyeceğini ifade ediyorum.

Hepinize saygılar ve sevgiler sunuyorum. Çok teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 102 sıra sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin birinci fıkrasındaki "yer alan" ibaresinin "bulunan" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İsmail Koncuk (Adana) Ayhan Erel (Aksaray) Hasan Subaşı (Antalya)

Behiç Çelik (Mersin) Muhammet Naci Cinisli (Erzurum)

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Erzurum Milletvekilimiz Sayın Muhammet Naci Cinisli. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika Sayın Cinisli.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Üzerinde söz aldığım 4'üncü madde teklifin 3'üncü maddesiyle ilişkilidir. Bu iki maddeyle bankaların Merkez Bankasına ayıracakları zorunlu karşılıklarının değiştirilmesi düzenleniyor. Bu sayede bankalara sermaye anlamında bir kolaylık getirilerek piyasaya ek kredi imkânı sağlanmasının amaçlandığı ifade ediliyor. Hâlihazırdaki uygulamada bankalar bilançolarının pasifinde yer alan topladıkları mevduat, kullandıkları krediler gibi kalemler için zorunlu karşılık ayırmak zorunda bulunuyorlar. Görüştüğümüz düzenlemedeyse Merkez Bankası bankalardan bilanço içi ve bilanço dışı tüm kalemleri için zorunlu karşılık ayırmalarını talep edebilecek. Yani Merkez Bankası bankalardan aktif kalemleri için de zorunlu karşılık ayırmalarını isteyecek. Örneğin, bankaların hâlihazırda kullandıkları opsiyon, swap, futures gibi türev işlemler bilanço dışında tutuluyor. Ama bu işlemlerden ettikleri kârlar bilanço içinde gösteriliyor. Düzenleme yasalaştığında bu türdeki türev işlemler için karşılık istenecek. Düzenlemeden anlaşılan, bankaların Merkez Bankasında tuttuğu zorunlu karşılıklar için aktiflerinde yer alan krediler ile türev araçların da hesaba katılacağı şeklinde. Ancak bunun hangi yönteme, formüle bağlı kalınarak yapılacağı maalesef düzenlenmemiş. Ayrıca zorunlu karşılıklarla tam olarak hangi ekonomik amaca ulaşılmak istendiğinin de ne gerekçede ne de Komisyon görüşmelerinde net olarak ifadesi yok.

Değerli milletvekilleri, görüştüğümüz maddeye konu olan zorunlu karşılıklar aslında bir para politikası aracıdır. Özellikle 2008 krizinden sonra zorunlu karşılık düzenlemesinin temel amacını bankacılılık sisteminin likidite yönetiminde sağlıklı sürdürülebilirliği temin etmek oluşturuyordu. Örneğin, bankalar ortalama mevduat süresi otuz dört-otuz beş gün olmasına rağmen beş yıllık, on yıllık krediler vermekteydiler. Dolayısıyla beş yılda, on yılda bankacılık sisteminin başına ne tür bir sorun geleceğini önceden kestirmek mümkün olmadığı için zorunlu karşılık oranları tekrar Merkez Bankasının gündemine alınmış ve aktif bir araç olarak kullanılması için düzenlemeler yapılmış. Fakat

görüşmekte olduğumuz Merkez Bankasının bankalardan bilanço içi ve bilanço dışı tüm kalemleri için zorunlu karşılık ayırmalarının talep edilmesini sağlayan bu düzenleme, sektör ve firma bazında bundan belki kırk elli yıl önce uygulanan selektif kredi politikası benzeri bir uygulamayı hatırlatıyor. Bu türde politikalar günümüz dünya finansal sisteminin terk ettiği uygulamalar.

Esas itibarıyla, kredi vermekten imtina eden yabancı sermayeli bankacılık sisteminin ve iktidarın keyfî yatırımlarının yükü son yıllarda kamu bankaları üzerine binmiş durumda. Kamu bankalarının görev zararlarının hangi seviyeye ulaştığı konusunda elimizde yeterli veri bulunmuyor. Bundan dört yıl önce toplam kredilerin içinde özel bankaların payı daha büyükken bugün kamu bankalarının payı ağırlıklı bulunuyor. Kamuoyunda yer alan iddialar, Hükûmetin kamu bankalarına faiz oranları üzerinde baskı yaptığı şeklinde. Tüm bunların ardından yapılan bu düzenlemenin özel bankalar üzerinde de bir baskı unsuru olarak uygulanacağı şüphesini doğuruyor.

Konu üzerindeki dünya örneklerine bakıldığında bu tür uygulamaların Çin, İsrail, Brezilya gibi ülkelerde uygulandığı görülüyor. Ancak Çin ve İsrail'de bugün modern dünyanın uyguladığı ve ülkemizin de takip ettiği piyasa ekonomisi uygulamaları kullanılmıyor. Çok yanlış iki örneği kendimize model aldığımız anlaşılıyor. Ülkemiz Merkez Bankasının kendi uyguladığı politikalar dışında ekonomik altyapısı bambaşka ülke örnekleri üzerinden hareket ederek araçlar geliştirmesi çelişki yaratıyor. Bu yönde uygulamalar, Merkez Bankasının esas sermayesi olan güven konusundaki sorunu artırmaktan başka bir anlam ifade etmez.

Maddenin ikinci fıkrasında yer alan bilgi paylaşımı konusu da güven hususunda çekinceler doğuruyor. Merkez Bankamız, uluslararası finansal sisteme entegre bir biçimde faaliyet yürüten bir kuruluş. Uluslararası piyasa oyuncularının kişisel bilgileri bahsinde soru işaretleri oluşturacak bu tür düzenlemelerin iyi yönetişim ve güçlü iletişim esaslarına uygun bir koordinasyon sonucu yapılması gerekir. Bugün dünyada Merkez Bankasının en önemli politika aracı piyasayla kurduğu iletişimdir. Piyasada oluşabilecek endişeleri giderecek iletişim kanallarını oluşturmak, iyi yönetişimin olmazsa olmaz koşuludur. Geçmişte Türkiye'de ve dünyada başarılı olan uygulamaların klasik politika araçlarının yanında güçlü iletişim kanallarını da kullanmış olduğu ortadadır. Ekonomimizin her geçen gün daraldığı, ülkemizin 2008 küresel krizinden bu yana ilk defa iki yılı küçülerek tamamlayacağı anlaşılan günümüz koşulları tüm makro göstergelerde kendisini hissettiriyor.

Bozulan ekonomik tablonun yansımaları ve sonuçları memleketim Erzurum'da da çok net okunabiliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım lütfen.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Devamla) – Erzurum'da gençlerimiz işsiz, uzun bir zamandır yatırım yok. 1950-1960 arası yapılan Tortum Hidroelektrik Santrali, şeker fabrikası, kombina, Atatürk Üniversitesi ve 1960 sonrası açılan Aşkale Çimento hariç Erzurum'a istihdam yaratacak bir çivi çakılmış değildir. Bugün de Erzurum'un nakit parası, maalesef belediye şirketleri, İstanbul merkezli marketler ve sosyalleşme bakımından insanımızın hoşuna gitse de alışveriş merkezlerindeki İstanbul merkezli firmalar tarafından her gün piyasadan emiliyor. Para Erzurum'da kalmıyor, Erzurum'da gelir çarpanını artıramıyoruz, işsizliği önleyemiyoruz, göç devam ediyor. Erzurum'a yazık ediliyor. Erzurum sahipsiz değildir.

Sözlerime son verirken, söz konusu düzenlemenin krediye dayalı bir büyüme modelinde ısrar edilmesinin bir aracı olarak kullanılabileceğini, bankaların bazı aktifleri nedeniyle baskılarla karşılaşabileceğini ifade eder, saygılar sunarım. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 4'üncü madde kabul edilmiştir.

5'inci madde üzerinde iki önerge bulunmaktadır, önergeleri aykırılık sırasına göre okutup işleme alıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan teklifin 5'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bülent Kuşoğlu	Mehmet Akif Hamzaçebi	Mehmet Bekaroğlu
Ankara	İstanbul	İstanbul
Abdüllatif Şener	Burhanettin Bulut	Ali Haydar Hakverdi
Konya	Adana	Ankara

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen İstanbul Milletvekilimiz Sayın Akif Hamzaçebi.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlarken Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Merkez Bankası ihtiyat akçelerinin bütçeye aktarılmasıyla ilgili maddelerden 5'inci madde üzerinde görüşlerimi ifade edeceğim.

Değerli arkadaşlar, Türkiye'nin bir süredir yaşamakta olduğu güven sorunu, yaşadığımız siyasal istikrarsızlığın, ekonomik istikrarsızlığın temelinde yer alıyor. Güven yoksa siyasal istikrar da yoktur, ekonomik istikrar da yoktur. Siyasal istikrar, ekonomik istikrar, güven, bunlar daima birbirini karşılıklı olarak besleyen, destekleyen kurumlardır. Güven, her şeyin başıdır.

AK PARTİ'nin iktidar olduğu 2002 sonundan bugünlere kadar ya da yaşadığımız bu son krize kadar Türkiye ekonomisinin yapısı, işleyişi, büyüme performansı tamamen yurt dışından gelen kaynağa dayanmıştı. Yurt dışından kaynak giriyorsa ekonomimiz büyüyordu, yurt dışından kaynak girmiyorsa ekonomimiz büyümüyordu, küçülüyordu, daralıyordu, krizlere giriyordu. Elbette dünyada yaşanan krizlerin de Türkiye ekonomisine katkısı ayrıca vardır, bu ayrı bir konu ama kendi krizlerimizin ana nedeni budur ve şu anda yaşamakta olduğumuz kriz Türkiye'nin kendi iç dinamiklerinden kaynaklanan krizdir, kendi krizimizdir.

Türkiye'nin yıllık dış borç ödemesi yaklaşık 180 milyar dolar civarındadır. Buna cari açığı eklediğimizde aşağı yukarı 235-240 milyar dolarlık yıllık finansman ihtiyacı ortaya çıkar. Evet "Kriz döneminde şimdi cari açık vermiyoruz, çok az veriyoruz, hatta son ay artı 150 milyon lira fazla verdik." gibi şeyler söyleyebiliriz ama bu, çok kilolu bir insanın açlıktan kilo vermesine benzer. Çok kilolu, "Aa,

ne güzel, fit olmuşsun!" Ya, adam yemek yiyemiyor, kilo vermiş, bu ona benziyor. Normal dönemlerde Türkiye'nin böyle bir finansman ihtiyacı var. Kaynak yok, kaynak gelmiyor, bu döviz krizini yarattı. Döviz krizi şimdi ekonomik krize dönüştü, reel sektörün krizine gidiyor. Üretim yok, yatırım yok, ihracatımız son derece sınırlı imkânlarla gerçekleşiyor.

Değerli arkadaşlar, bu krizi aşmanın yolu Merkez Bankası kaynaklarına başvurmak değildir. Daha evvel bir yasa çıktı, Merkez Bankasının her yıl Hazineye nisan ayında aktarmakta olduğu kâr, bu yıl bir yasayla öne çekilmek suretiyle daha erken aktarıldı, ocak ayında Hazineye aktarıldı. Bütçe açığı o zaman 33 milyar lira daha az gösterildi. Ne zamana kadar? Nisan ayına kadar. Sonra yine gerçek ortaya çıktı. Nisanda aktarılması gereken kâr olmayınca o ay gerçek rakam ortaya çıktı. Şimdi, kaynak yok, para yok, tabiri caizse deniz bitti, ne lazım? Merkez Bankasının ihtiyat akçelerine başvuralım. Son Merkez Bankası Başkanı atamasıyla birlikte Merkez Bankasının bağımsızlığı tamamen yok oldu, tamamen. Tavsiyem oyunu kendi kuralları içerisinde oynamaktır. Bunu ciddi olarak söylüyorum, Merkez Bankasını Hükûmete bağlı bir birim olarak yasalarda tarif edebilirsiniz. Fiilen öyle -Hükûmet yok, pardon- Sayın Cumhurbaşkanına bağlı, bunu hukuki bir temele oturtabilirsiniz. Ama bir yandan piyasa ekonomisinde olacaksınız, bir yandan neoliberal politikaları uygulayacaksınız bütün her şeyiyle, sonra bir kenarından Merkez Bankasına müdahale edeceksiniz. Bu sizi çıkmaza götürür, ilk olarak söyleyeceğim budur.

İkinci olarak maddeyle ilgili şunu söylemek istiyorum. Maddeniz yanlış, kendi mantığı içerisinde yanlış. Bu kürsüye çıktığımda hep şunu söylerim, önce kendi görüşümü size aktarırım ama madem bir şey yapıyorsunuz bari doğru yapın. Yanlışlık şurada, Türk Ticaret Kanunu'nun 519'uncu maddesi var, yeni Türk Ticaret Kanunu. Bu, eski, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 466'ncı maddesiyle aynı hükmü taşıyor. İki kanunun da hükmü şudur: "Her yıl safi kârın yirmide biri esas sermayenin beşte birini buluncaya kadar umumi yedek akçe olarak ayrılır." Eski kanun hükmü.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi, devam edin lütfen.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Yeni Türk Ticaret Kanunu bunu yeni kelimelerle tarif ediyor: "Yıllık kârın yüzde beşi, ödenmiş sermayenin yüzde yirmisine ulaşıncaya kadar genel kanuni yedek akçeye ayrılır." Aynı hüküm. Yani kârdan önce yedek akçe ayrılır, sonra ne yapacaksanız yaparsınız; ister Hazineye aktarırsınız, ister çalışanlara ikramiye verirsiniz. Ne yapıyorsunuz bu maddede? Bu yedek akçeyi kaldırıyorsunuz. "Bu yedek akçe" derken Merkez Bankası Kanunu'nun 60'ıncı maddesine göre her yıl kârın yüzde 20'si ihtiyat akçesine ayrılır, sermayeyle bir bağı yok, sermayenin şu kadarına ulaşıncaya kadar diye bir şey demiyor, yüzde 20. Bu ayrıldıktan sonra hisse senetlerinin nominal değeri üzerinden yüzde 6 oranında ilk kâr payı olarak hissedarlara dağıtılır. Kim hissedarlar? Yüzde 55 Hazine, yüzde 45 özel kişiler, şirketler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Niye bu 1. tertip yedek akçeyi ayırmaktan vazgeçerek Hazine dışındaki, sermayeye yüzde 45 oranında sahip olan bu özel şirketlere daha fazla kâr aktarılmasının yolunu açıyorsunuz? Yanlış arkadaşlar. Diyeceksiniz ki: "Efendim, fevkalade yedek

akçeyi kaldırdık biz diğer hükümle, onu normal yedek akçeye dönüştürdük.” Hayır, “fevkalade” kelimesini sonraki fıkralardan kaldırmakla o yedek akçe olmuyor. Çünkü önce kâr payı ayırıyorsunuz yüzde 6 oranında hissedarlara, sonra diyorsunuz ki. “Çalışanlara bir pay verelim, sonra da yüzde 10 oranında yedek akçe ayıralım.” Bunun adı ne 1. tertip yedek akçedir, ne fevkalade yedek akçedir, ne 2. tertip yedek akçedir; bir yedek akçe, o kadar. Yanlış. Bu B grubu hissedarlara -ki kârın yüzde 45’i oranında hisseye sahiptir- durup dururken fazla para aktaracaksınız. Nedir bunun tutarı? 6 milyar liralık bir rakam görüyorum orada son yıl yedek akçesi olarak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Sayın Başkan, izninizle toparlıyorum.

BAŞKAN – Tamamlayın, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – 6 milyar liralık bir rakam görüyorum orada. Nedir bu 6 milyarın yüzde 45’i? Çarpın onu yüzde 6’yla, aşağı yukarı işte 300 milyon lira, 270 milyon lira civarında bir parayı, Hazinenin kaynağını durup dururken o şirketlere aktarıyorsunuz. Nedir bunun adı? “Efendim, Merkez Bankası kaynaklarına başvuruyoruz, bunu Hazineye aktarıyoruz.” Bir de Hazine buna el koyuyor. Diğer kısmını söylüyorum. Ya, bırakın, Merkez Bankası, genel kurul toplasın da öyle Hazineye aktarsın. Hayır, doğrudan Hazineye aktarılır. Birikmiş yedek akçeler için hüküm koymuşsunuz. Hazine el koyar buna.

Arkadaşlar, bu, zorbalık. Bırakın, bari Merkez Bankası genel kurulunu toplasın, olağanüstü genel kurul yapsın, bu birikmiş yedek akçeyi Hazineye aktarsın. Bu aceleniz niye?

Teşekkür ederim.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Muş, 60’a göre bir söz talebiniz var.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

58.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş’un, İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi’nin 102 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 5’inci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, tek cümleyle, burada Merkez Bankasının kendi kanununda diğer kâr dağıtımlarıyla alakalı bu bahsedilen yüzde 45’in üst limiti 3 bin TL’dir, 3 bin TL’den fazla Merkez Bankası onlara herhangi bir kâr dağıtımı yapamaz. Bu, kanunla sabittir. Dolayısıyla 3 bin liranın üzerinde herhangi bir şeyi vermek söz konusu değildir. Bu kaynakların tamamı Hazineye gidecektir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Aydın Milletvekili Mustafa Savaş ile 75 Milletvekilinin Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2019) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 102) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 102 sıra sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin 1'inci fıkrasındaki "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Yavuz Ağıralioğlu (İstanbul) Durmuş Yılmaz (Ankara) Hasan Subaşı (Antalya)

Behiç Çelik (Mersin) Mehmet Metanet Çulhaoğlu (Adana)

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) - Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Ankara Milletvekilimiz Sayın Durmuş Yılmaz. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika Sayın Yılmaz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Değerli Başkanım, usulen uygun mu bilmiyorum. Şu anda 5'inci madde üzerinde söz aldım, 6'ncı madde için de aynı şeyleri söyleyeceğim. Dolayısıyla tekrar etmemek için iki madde için kullanacağım hakkımı kullanabilir miyim? Yani öyle bir usul var mı?

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Olmaz, öyle bir usul yok.

BAŞKAN – Öyle bir usulümüz yok.

DURMUŞ YILMAZ (Devamla) – Peki, tamam.

Şimdi efendim, kanunun geneli üzerinde görüşmeler yapılırken Milliyetçi Hareket Partisinden konuşmacı sayın milletvekili arkadaşımız Mustafa Kalaycı Bey dedi ki: "Bu düzenlemede bir yanlışlık yok. Ne var bunda, niye gocunuyorsunuz? Merkez Bankası bu parayı Hazineye versin. Hazine niye gitsin yüksek faizle borçlansın? Bu, memleketimiz için daha iyi değil mi?" Şimdi gocunmuyorum ancak üzerime aldım çünkü bunun bir cevabının verilmesi gerektiğini düşünüyorum. "Merkez Bankası bu parayı Hazineye verse de harcasa bunun kötü tarafı nedir?" deniliyor. Elbette bunun kötü bir tarafı yok, sonuçta gidip Ali'den, Veli'den, Hasan'dan, Hüseyin'den borç alıp onlara faiz ödeyeceğine devletin bir kurumu var Merkez Bankası, oradan alsın ve harcasın deniliyor. Fakat biz bu işlerin bedelini geçmişte ödedik ve oralardan bir ders çıkarmış olmamız lazım. 2001 krizinde Milliyetçi Hareket Partisinin de içinde bulunduğu bir koalisyon bizi içine girdiğimiz bu krizden çıkaracak önemli kararlar aldı, önemli kanunlar yaptı. Bunlardan birisi de Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu. O kanunda yapılan düzenleme -2001 krizi öncesi, 1990'lı yıllarda yapılan hataların sonucu olarak tekrar etmesin diye- Merkez Bankasının birincil piyasada Hazineyi fonlamasını yasakladı. Bu böyle bir şey. Siz böyle bir güzel iş yaptınız ama şu anda bu güzel işinizin tam tersi bir iş yapıyorsunuz.

İkincisi: AKP adına, Adalet ve Kalkınma Partisi adına konuşan ve Komisyonda teklifi savunan arkadaşımız Mustafa Bey dedi ki: "Bunda da bir yanlışlık yok, merkez bankaları kârlarını hazineye devrederler, dünyada bütün böyle. Dünyada anonim şirket statüsünde olan bankalar var, merkez bankaları var, sermayesinin yüzde 100'ü hazineye ait olan bankalar var. Dolayısıyla anonim şirket

statüsünde de olanlar, sermayesinin yüzde 100'ü devlete, hazineye ait olanlar da kârlarını devlete devrederler, bunda da bir problem yok yani buna karşı çıkıp da devlet bu fonu almasın diye bir şey söz konusu değil. Bir de işlem yasaldır." İşlemin yasal olmadığını söyleyen de yok, ben şahsen böyle bir şey demedim, işlem yasal fakat işlem ekonomik değil. Geçmişte yasal olmakla birlikte ülkeyi krize sokan ve millî gelirin üçte 1'i kadar maliyete sebep olan kısa vadeli avans uygulaması vardı. Bu, böyle, buna benzer bir şey. Size düşen görev, ekonominin sıhhati ve sağlığı için böyle bir hakkınızdan gönüllü olarak feragat etmeniz, doğrusu budur. Ama almak istiyorsanız ki alacaksınız, mesele yok. Alacaksınız ama bunun bir ekonomik sonucu var, buna da katlanacaksınız.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Millet katlanıyor, millet!

DURMUŞ YILMAZ (Devamla) – Sayın Komisyon Başkanı, dediniz ki: "Merkez Bankası şu anda zaten ekside, aşağı yukarı 100 milyar TL likidite eksikliği var, dolayısıyla bu parayı kullanırsa 40 milyar buradan gelecek, 60 milyar zaten ekside kalacak." Ben soruyorum: Merkez Bankası para politikası uygulaması olarak önce niçin ekside, niye likidite açığı var? Bunu kim yarattı, niçin yarattı, neden yarattı?

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Cevap bekliyor.

DURMUŞ YILMAZ (Devamla) – Evet, kim yarattı, niye yarattı bunu?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Genel Kurula hitap edin.

BAŞKAN – Sayın Yılmaz, Genel Kurula dönelim. Yalnız, konuşmanız duyulmaz oraya döndüğünüz zaman.

DURMUŞ YILMAZ (Devamla) – Hayır, dolayısıyla oraya sorduğum soruyu buraya da soruyorum: Evet, likidite açığı var, bu likidite açığı… Beyefendi söyledi, Sayın Milletvekili, Komisyon Başkanı söyledi: "100 milyar TL, bu da zaten onlardan, bankacılık sisteminden alınmış bir şey, dolayısıyla 40 milyar onlara vermekle ne kaybedeceğiz? Bu açık zaten 60'ta kalmaya devam edecek."

Soru şu: Merkez Bankası para politikası uygularken niçin likidite açığı yarattı? Kim yarattı, niçin yarattı ve ekonomik sonucu nedir, neyi hedefledi? Şunu biliyorsunuz: "Sıkı para politikası" diye bir şey var, "gerçek para politikası" diye bir şey var, bir de "enflasyon hedefi" diye bir şey var. Hükûmet Merkez Bankasıyla birlikte oturdu, yüzde 5'lik bir enflasyon hedefi koydu. Topluma dedi ki: "Ey sanayici, iş adamı, sendikacı, öğretmen, memur, hemşire; ben ekonomiyi öyle yöneteceğim ki senenin sonunda paranın kaybedeceği değer…"

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, tamamlayın Sayın Yılmaz.

DURMUŞ YILMAZ (Devamla) – Efendim? Lütfen biraz izin verin, şunu konuşayım.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, usul var.

BAŞKAN – Buyurun, ben bir dakika ekledim zaten size.

DURMUŞ YILMAZ (Devamla) – "Yüzde 5." yapacağım dedi, siz de buna güvendiniz. Onu yapabilmek için, işte, talebi öyle ayarlıyor ki bu yüzde 5 hedefe götürmek için parayı ya sıkıyor ya gevşetiyor. Enflasyon hedefine ulaşabilmek için Merkez Bankası bu açığı kendisi yarattı, sıkı para politikası bu.

Şimdi, Merkez Bankası Başkan Yardımcısı Komisyonda dedi ki: "Efendim, bu zaten sistemden gelen bir para." Doğru. Merkez Bankasının kârı karşı tarafın zararı, ekonomik birimlerin… Zorla oradan alınan bir para bu. Bu, ekonominin iyi yönetilmediğinin bir göstergesi. Yani, biz sonucu tartışıyoruz. Asıl sebep şu: Niye bu kadar kâr etti Merkez Bankası? Sorulması gereken soru bu. Çünkü, enflasyon yüksek olduğu için "Parasal genişleme olmasın, enflasyon aşağı çekilsin." denildi ve Merkez Bankası parayı kıstı. Kısmasaydı ne olacaktı? Parayı, likiditeyi alan dövize koşacaktı; döviz 7 lira olmayacaktı da 8 lira olacaktı, 10 lira olacaktı. Onun için kıstı bunu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Yılmaz.

DURMUŞ YILMAZ (Devamla) - Kalan kısmını bir sonraki maddede söyleyeceğim.

BAŞKAN – Tabii, tabii. Siz devam edin.

DURMUŞ YILMAZ (Devamla) – Dolayısıyla, cevap verilmesi gereken soru şu: Bu bir para basmadır, tekrar ediyorum, bu bir para bas-ma-dır. Ve likiditeyi artırır ve bunun sonucu, mevcut talep koşullarına göre enflasyonisttir, bundan hiç şüphe olmasın. Bunun bedelini toplum olarak ödeyeceğiz ve öderiz, hiç sıkıntınız olmasın.

Kalanına devam edeceğim. (İYİ PARTİ, CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 5'inci madde kabul edilmiştir.

Sayın Tutdere, Sayın Fırat'la ilgili bir başsağlığı dileğiniz olacaktı, hemşehriniz olarak onu iletir misiniz lütfen.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

59.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, vefat eden 21'inci Dönem Adıyaman, 22'nci Dönem Mersin ve 23'üncü Dönem Adana Milletvekilliği yapan Dengir Mir Mehmet Fırat'a Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Çatısı altında bulunduğumuz yüce Mecliste uzunca bir süre görev yapan Adıyaman'ımızın yetiştirdiği kıymetli siyasetçi Dengir Mir Mehmet Fırat, geçtiğimiz günlerde yaşamını yitirdi. Merhuma Allah'tan rahmet, acılı ailesine ve tüm sevenlerine başsağlığı ve sabır diliyorum.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Aydın Milletvekili Mustafa Savaş ile 75 Milletvekilinin Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2019) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 102) (Devam)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 6'ncı madde üzerine ikisi aynı mahiyette olmak üzere üç önerge vardır. İlk okutacağım iki önerge aynı mahiyettedir, önergeleri okutup birlikte işleme alıyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 102 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin kanun teklifi metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hüda Kaya İstanbul | Erol Katırcıoğlu İstanbul | Züleyha Gülüm İstanbul

Erdal Aydemir Bingöl | Murat Çepni İzmir

Aynı mahiyetteki diğer önerge sahipleri:

Mehmet Bekaroğlu İstanbul | Kamil Okyay Sındır İzmir | Lale Karabıyık Bursa

Cavit Arı Antalya | Abdüllatif Şener Konya | Selin Sayek Böke İzmir

Emine Gülizar Emecan İstanbul | Bülent Kuşoğlu Ankara

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önergeler üzerine söz isteyen İstanbul Milletvekilimiz Sayın Erol Katırcıoğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika Sayın Katırcıoğlu.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, hepinizi saygıyla selamlıyorum. Yani konu esas itibarıyla oldukça teknik bir konu ve benden önce konuşanlar da esasında önemli noktalarına değinmiş oldular. Dolayısıyla, ben de biraz onların üzerinden birkaç şey söylemek istiyorum fakat onların değinmediği, belki de değinilmesi gereken ilk noktadan başlayalım. Merkez Bankasıyla bu kadar oynamak diyeyim yanlış bir tutum. Yani şöyle ifade edeyim size: Dünyadaki düzen merkez bankalarının bağımsız olmasını gerektiriyor. Bu şu demek… Bunun arkasındaki fikri de biliyorsunuz, neoliberal iktisat politikalarının temel argümanlarından biri bu, deniyor ki: "Siyasetçi para arzına dokunmasın, dolayısıyla faizlere etki etmesin." Biliyorsunuz, makroekonomide iki tane politika aracı var: Bunlardan biri, para politikası; diğeri, maliye politikası. Maliye politikası, vergi politikası daha uzun süre etki üreten, uzun süreye ihtiyaç duyan bir politika aracı fakat para politikası öyle değil. Para politikasıyla para arzını artırarak, azaltarak faizleri etkilemeniz mümkün ve dolayısıyla da ekonomideki yatırım, tasarruf, tüketim vesaire gibi değişkenlere doğrudan etki etmeniz mümkün. Fakat, Amerika'da o tarihlerde, 1980 öncesinde yapılan gözlemlerde, iktisat teorisinde deniyordu ki: "Siyaseti merkez bankasından yani para politikalarından uzak tutalım, bulaşmasınlar." Bu, bir anlamda model oldu ve bu model bütün dünyaya yaygınlaştı ve biz de bu modeli benimsedik biliyorsunuz. Neoliberal iktisat politikaları denilen bu model, merkez bankasının bağımsızlığını gerektiriyor fakat tabii ki bu, tartışılabilir bir şey yani merkez bankalarının tümüyle bağımsız olması konusu yeniden tartışılabilir birçok şey gibi. Yani bugün itibarıyla bakarsanız,

serbest piyasa ekonomisinin de eskiden olduğu kadar etkin olmadığına, sorunları çözmediğine dair genel kanaat giderek yaygınlaşıyor. Dolayısıyla da serbest piyasa ekonomisinin yanı sıra iradi kararlarla yani devletin, hükûmetlerin iktisada, ekonomiye karışmasıyla da bileşen yeni modeller üretmek mümkün ama bunlar şu anda bizim konumuz değil. Şu anda bizim konumuz olan şey, bir krizdeyiz, yürütme bunu kabul etmiyor, birtakım garip ifadelerin arkasına sığınıyor fakat bütün yaptığı da... Yani -yaptığından kastettiğim- bize, Plan ve Bütçe Komisyonuna gelen yasalar, esas itibarıyla Hükûmetin yaptığı yanlışların doğrudan doğruya bizi bir krize getirmiş olduğunu gösteriyor. Bunlardan en önemlisi de Merkez Bankası meselesiyle ilgili Sayın Cumhurbaşkanının iddiası ve tutumudur. Yani bu tutum öyle bir hâle gelmiştir ki gördüğünüz gibi ihtiyacımız olan yani Türkiye ekonomisinin faaliyet göstermesi için gereken parayı bulmakta zorlanıyoruz ve bütçemiz demin Komisyonda da söylediğim gibi tükenmiş durumda. Şimdi dolayısıyla da bir kaynak bulmak gerekiyor ve kaynak da -benden önceki konuşmacıların da söylediği gibi- şu an itibarıyla aşağı yukarı 46 milyar Türk lirası yedek akçe birikmiş durumda Merkez Bankasında. Bunun 40 milyar lirasının bu kanunla Hazineye ve dolayısıyla bütçeye kaydırılması isteniyor, bekleniyor. Evet, yani çok zorda olan bir Hükûmet böyle bir adım atabilir fakat burada en azından bizim tatmin olmadığımız konu: Bu parasal genişleme midir? Bize göre parasal genişlemedir, Durmuş Bey'in söylediği gibi. Peki, bu parasal genişleme içinde bulunduğumuz yüzde 15'lik, yüzde 20'ye giden enflasyona nasıl etki edecektir? Bununla ilgili olarak biz Plan Bütçede tatmin edici bir cevap alamadık. Merkez Bankası Başkan Yardımcısı olarak gelmiş olan arkadaşa sorduğumuzda bize aynen şöyle söyledi: "Zaten likidite açığımız var 100 milyar lira. Dolayısıyla da buradan çıkacak olan 40-50 milyar lira esasında piyasayı rahatlatır ve enflasyonist bir etki üretmez." Ama o da çok emin değildi çünkü eğer merak edip de bakarsanız tutanaklara, görürsünüz: "Etkisi olmayabilir." dedi. Ama olabilir de, bunu bilmiyoruz ve bunu bilmediğimiz gibi…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Sayın Başkan, bir dakika daha.

BAŞKAN – Devam ediyor süreniz, devam edin.

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Tamam, peki.

Dolayısıyla bizim de kanaatimiz odur ki evet yani gerekçesi makul gibi gözüküyor, yüzde 20 Ticaret Kanunu'ndaki yedek akçe oranı değil dolayısıyla yüzde 10'a indirmemizin bir uyum sorununu çözmesi vesaire vesaire olabilir ama açıkçası işin gelip dayandığı yer "Bir parasal genişleme midir, değil midir?" sorusudur. Bize göre bir parasal genişlemedir, dolayısıyla da bunun enflasyonla bağlantılı olarak düşünülmesi lazımdır. Benim görebildiğim kadarıyla, söylediğim gibi, Merkez Bankası Başkan Yardımcısının da bize verdiği açıklamalar bizi tatmin etmedi. Dolayısıyla da arkadaşlar, konuşmamın başında söylediğimden giderek şunu söyleyeyim: Merkez Bankasıyla bu kadar oynamak iyi bir şey değildir, en azından… Dünyaya meydan okuyabilirsiniz ama hani meydan okuyacak imkânlarınız varsa diyeyim. Sürem bitti.

Hepinize saygılar sunuyorum.

İyi akşamlar. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen İzmir Milletvekilimiz Sayın Selin Sayek Böke. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika Sayın Böke.

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Maalesef yine ve yeniden bir torba yasayla karşı karşıyayız. Bu seferki içinde ağır bir telaşı da barındırıyor, sadece torba değil anlaşılan. Esasında işleri bu derece karıştıran, bir kriz çıkartan ve krize telaşla çare üretme yükümlülüğünü ortaya çıkartan anlayışın ta kendisi torba yasalarda cisimleşiyor. Yani her şeyi torbaya büzüştürelim, yok sayıp devam edelim anlayışı, hiçbir şeyin yok sayılamayacağı, derin krizlerin derinleşerek devam ettiği bir gerçeği karşımıza çıkartıyor. Dolayısıyla, bu torba yasa açık bir kriz torba yasasıdır. Şimdi, o zaman sorulması gereken en temel soru, teknik soruların da ötesinde: Peki, ne bizi bu krize sürükledi de telaşla, aceleyle hadi, hemen diyerek bir torba yasa çıkarma ihtiyacı doğdu? Doğrusu, bu krizin ne kadar ağır olduğunu, esasında bu torba yasaya belki ihtiyacı da bugün yayınlanan iki temel veri gösterdi. Verilerden bir tanesi, son bir yıl içerisinde 1 milyon 116 bin, 1 milyon 116 bin kişinin daha işsiz kaldığını gösterdi. Ağır bir kriz var. Milyonlarca insandan bahsediyoruz işsizliğin ağırlığı altında çökmüş olan. İkinci bir veri, 2019'un ilk altı ayında bütçe açığının 78 milyar liraya ulaştığını gösterdi. Bu, çok ağır ve acı bir tabloyu karşımıza koyuyor. Ağır ve acı çünkü 2019 yılının on iki ayı için öngörülmüş olan bütçe açığının neredeyse hepsini altı ay içerisinde tüketmişsiniz, bitmiş; hakikaten deniz bitmiş. Üstelik, geçen seneyle karşılaştırıldığında geçen senenin on iki ayından bile daha büyük bir bütçe açığı bu senenin altı ayında verilmiş. Verilmiş de halkın üzerine yüklenmiş olan ağır kriz mi çözülmüş, halk mı rahatlatılmış, emekçiler mi rahatlatılmış, Türkiye ekonomisi mi kurtarılmış? Hayır. Bilakis, telaşla kurtarılmaya çalışılan şey, iktidarın kendi geleceği, Türkiye ekonomisi falan değil.

Şimdi şu gerçeğin altını çizelim: Bu bütçe açığını ortaya çıkarmış olan duble seçim tercihiydi. Dolayısıyla bu düzen devam ettiği sürece, ekonomide krizi doğurmuş olan anlayış sürdüğü sürece bizim sürekli burada böyle kriz torba yasaları görüşeceğimiz aylar bekliyor bizi. Şimdi bunun bir kriz doğurmaya devam edecek yasa teklifi olduğu ve bir pansumanın ötesine geçmeyeceği neredeyse her yerden gözüküyor. "Nerede görüyorsunuz?" derseniz, mesela, bugün yaşıyor olduğumuz krizi çıkarmış olan en temel unsur olarak verimli, üretken, üretime dönük yatırımlar yapılmamış olması, bunun yerine varsa yoksa yandaş zenginleştirilen rantçı projelerin tercih edilmiş olması geliyor. O zaman soruyorum size: Bu torba yasa bundan sonra rantçı projelere değil, üretken, verimli, ülkenin ihtiyaç duyduğu üretim projelerine kaynak aktarılmasını sağlıyor mu? Yanıt verelim, sağlamıyor. Dolayısıyla krizi çıkarmış olan neyse onu devam ettirmeyi "Bugüne pansuman olalım. Hele bir tatile çıkalım, dönünce bakarız." diyen anlayışınızı torbanın içine büzüştürüp bize sunmuşsunuz.

Mesela, bir şeye daha bakalım: Bugün ortaya çıkmış olan bu açık nereden kaynaklandı? Demin de altını çizdim, duble seçim yapılmış olmasından, halkın iradesinin yok sayılmış olmasından, demokrasinin bir YSK darbesiyle sandığı da tekmeleyerek yok edilebilmesinden, toplumsal barışı yok sayarak seçimleri yok saymayı artık bir reflekse dönüştürmüş olan antidemokratik anlayıştan kaynaklandı. O zaman soruyorum size: Bu torba yasa, tam da bugünkü krizi çıkarmış olan bu antidemokratik anlayışa, bu hukuksuzluğa, toplumsal barışı yok sayan, ötekileştiren siyasete çözüm olacak mı? Olmayacak. Bilakis, torbaların içine sıkışmış, birbirini dinlemeyen, ortak akıl üretme kaygısı duymayan bir anlayışın devamıyla krizi derinleştirmeyi vaat eden bir torba yasayla karşı karşıyayız.

Bir şeye daha bakalım. Bu bütçe açığında ağır bir faiz harcaması var, artan bir faiz harcamasıyla karşı karşıyayız. Bunun kaynağı faizlerin artıyor olması. Faizleri artıran şey ise Türkiye ekonomisine duyulan güvenin tamamen yok edilmiş olması ve Türkiye ekonomisine dair risk algısının çok artmış olması. Soruyorum size: Bu torba yasa yıkılmış olan güveni inşa edecek mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edelim Sayın Böke, toparlayalım.

SELİN SAYEK BÖKE (Devamla) – Teşekkür ederim.

Bu torba yasa risk algısını düzeltecek mi? Yıkılmış güveni yeniden tesis edebilecek mi? Bunu yapacaksa ihtiyat akçesine el uzatarak güven inşa edilebilir mi? Kötü günler için kenara konmuş parayı, günün kötü gün olduğunu kabul etmeden "Ben bunu alır, yoluma yürürüm" diyen bir anlayışla güven inşa edilebilir mi? Bir kez daha varlık barışı yaparak yine ve yeniden güven inşa edilebilir mi? Etki analizi yapılmadan, kimi kurtaracağı belli olmayan vergi artışlarıyla güven inşa edilebilir mi? Esasında bunun yanıtını şu Meclisin içerisindeki bütün milletvekilleri biliyor. İnşa edilemez. Bu torba yasa krizi çözmez, çözmek bir yana krizi derinleştirmeye devam eder.

Yılın başında acil ihtiyaç oldu, döndünüz Merkez Bankasının kârını genel kurulu beklemeden ocak ayında hazineye aktarıverdiniz. Bu esasında bir alışkanlık oluşturdu. "Ne zaman ki başımız sıkışırsa, canım, döneriz Merkez Bankasından parayı alırız." diyeceğiniz bir anlayışın ilk adımı oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Böke.

SELİN SAYEK BÖKE (Devamla) – Yani parasallaşmaya giden yani mali disiplini yok eden yani Türkiye'de makroekonomik istikrar için ihtiyaç duyulan bütün çerçeveyi yok eden bir anlayışı şimdi bu torba yasada bir kez daha ortaya koyuyorsunuz. Bundan sonra başınız sıkıştığında, Hazinenin paraya ihtiyacı olduğunda esasında verilecek yanıtı herkes biliyor. İhtiyaç oldu, döndüm kârına el koyuverdim. E, ihtiyaç oldu, döndüm ihtiyat akçesine de el koyuverdim. Ne var canım, şimdi de bir yasa geçiririm bundan sonra parayı bas emrini Merkez Bankasına veririm demenin ilk adımlarını atıyorsunuz bugün ve bu atılacak adımlar Türkiye'ye, Türk lirasının değer kaybettiği, doların başını alıp yürüdüğü, faizlerin arttığı, enflasyon altında hep birlikte ezildiğimiz bir karanlığı dayatacak.

Krizi kurduğunuz düzenle çıkardınız, şimdi krize çare diye getirdiğiniz torba yasayla krizi derinleştiriyorsunuz. Ama mutlaka çok yakında halk bu gidişata "Dur." diyecek.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 102 sıra sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin 1'inci fıkrasındaki "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Yavuz Ağıralioğlu (İstanbul) Mehmet Metanet Çulhaoğlu (Adana) Orhan Çakırlar (Edirne)

Hasan Subaşı (Antalya) Durmuş Yılmaz (Ankara)

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen, Ankara Milletvekilimiz Sayın Durmuş Yılmaz. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Evet, kaldığım yerden devam ediyorum.

Ortada bir hurafe var, bu hurafe bir kere ortadan kalkmalı. Bu hurafe, bu işin para basma olmadığı şeklinde. Bu tam bir para basmadır, hiç lâmı cimi yok. Merkez Bankası bilançosunda bu para pasifte duruyor "yedek akçe" diye. Onun üstünde bir kalem var, orada Hazinenin hesabı var. Bu kanun yürürlüğe girdikten sonra bu yedek akçe kaleminde duran alınacak bir üst kaleme girecek. Orada durduğu sürece bir değişiklik yok fakat Türkiye Cumhuriyeti Hazinesi kendi hesabına gelen bu parayla ertesi gün EFT'yle demir yolu yapan müteahhide borç ödeyecek, memura maaş ödeyecek, ilaç parası ödeyecek, okula kırtasiye parası ödeyecek. Bunu alan insanlar ne yapacaklar? Onların da borçları var. Bunu alan müteahhit, belki kendisine tedarikte bulunan başka bir müşterisinin ondan olan alacağını ödeyecek, o da bunu alacak sonuçta bankasına götürecek, bankasında bir mevduat oluşacak, o mevduata istinaden banka kaydî para yaratacak, belki kredi genişlemesi olacak, kredi genişlemesinden sonra toplam talep artacak. Ne kadar artacak onu bilmiyoruz. Şunun için bilmiyoruz, çünkü şu anda Türkiye ekonomisinde talep çökmüş vaziyette. Eğer canlı bir talep olsa bunun büyük bir kısmı belli bir çarpanla enflasyona yansır. Şu anda yansıması az olur fakat bu sonucu değiştirmez. Bu parasal genişlemedir, bu hurafenin ortadan kaldırılması lazım.

Erol Hocam, bu iş sana göre, bana göre değil; bu bilimsel bir merkez bankacılıktır, bana göre para basmadır, sana göre para basmadır değildir. Bu para basmadır, bunu bilin. Ve bu para basmanın… Burada olan husus da şu…

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Değildir.

DURMUŞ YILMAZ (Devamla) – Bu para basmadır. Hazinenin hesabına girdikten sonra, Hazine bunu ödedikten sonra ne yapacak?

BAŞKAN – Sayın Yılmaz…

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Emisyon hacmi genişliyor mu?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Para basmanın şekli…

DURMUŞ YILMAZ (Devamla) – Efendim?

BAŞKAN – Sayın Yılmaz, kürsüden uzaklaşınca sesiniz duyulmuyor.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Para basmanın şekli…

DURMUŞ YILMAZ (Devamla) – Para basmanın şekli nasıl? Senin Merkez Bankasında hesabın var, hesabına muhasebe kaydı olarak 10 milyon yazdım.

BAŞKAN – Sayın Yılmaz, kürsüye döner misiniz.

DURMUŞ YILMAZ (Devamla) – O, para basmadır. Bastın parayı, gişeden çıkan kâğıt para değil bu.

BAŞKAN – Sayın Yılmaz, kürsüden konuşun, konuşmalarınızın çoğu duyulmuyor öyle konuşunca.

DURMUŞ YILMAZ (Devamla) – Kâğıt para değil bu, evet.

Dolayısıyla, burada üzerinde durulması gereken konu, bu açık niçin oluşturuldu? Açık şunun için oluşturuldu: Enflasyon vardı, enflasyon kurun üzerine baskı yaptı, kur aldı başını gidiyordu, bu tekrar enflasyona gelecekti. Dolayısıyla eline Türk lirası geçen gidip döviz almasın diye Merkez Bankası parasal sıkılaşmaya gitti, faiz oranını artırdı, paranın maliyetini artırdı, piyasaya az para verdi ve dolayısıyla da bir açık oluştu. Şimdi bununla bu açığın bir kısmı kapansa da kapanmasa da bu iş para basmadır.

Benim önerim şu: Bu memlekete hizmet etmek istiyorsanız, hayırlı bir iş yapmak istiyorsanız, lütfen, bu para sizin hakkınız, bu orada duruyor ama feragat edin, bu parayı almayın. Yukarıya sermayenin içine yazın veyahut da tarihî hatıra olarak orada dursun ama Merkez Bankasının yedek akçeye bile ihtiyacı yok. Merkez Bankası zarar etse bile… Sermayesi de olmayabilir çünkü Merkez Bankasının para basma yetkisi var. Basar parayı zararını oraya koyar, hiç problem değil.

Peki "Bu nereden çıktı?" derseniz. 1930 yılında Merkez Bankası kurulduğunda dünyada altın standart sistemi var, altın standarda göre para basıyorsun. Merkez Bankasının o günün koşullarında kasasında karşılığında para basacak altını yok vesairesi, uzatmayayım, oradan çıktı bu ama bugün itibarıyla bir yeni merkez bankası kursanız sıfır sermayeyle merkez bankası kurabilirsiniz. Mesele budur ve bundan ibarettir.

Para basmak demek şu: Merkez Bankasının bilançosunda veyahut da kayıtlarında kimin hesabı varsa Merkez Bankası oraya, alacağına tek bir kalemle 250 bin yazdığı zaman Merkez Bankası o parayı basmıştır. Bu kaydi paradır. APİ'de yapılan işlem bu. Bir de Merkez Bankasının günlük işlerimizi görmek için toplam para hacminin dar bir kısmı olan banknot kısmı var, emisyon kısmı var. O da 140-150 milyar. Onun da 10 milyarı zaten şey değil, bankaların kasasında duruyor dönüyor. Sadece o değil para basma, muhasebe kaydı olarak sizin adınızın geçtiği yere bir alacak yazdığım an Merkez Bankası parayı basmıştır. Olay budur.

Teşekkür ediyorum. (İYİ PARTİ, CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 6'ncı madde kabul edilmiştir.

Sayın Hamzaçebi, bir söz talebiniz var, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

60.- İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, 102 sıra sayılı Kanun Teklifi'nde yapılan düzenlemeyle Merkez Bankası Kanunu'nun kanuni yedek akçe düzenlemesinin ortadan kaldırıldığına ilişkin açıklaması

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

5'inci maddeyle ilgili önerge üzerinde konuşurken şu değerlendirmeyi yapmıştım: Gerek Türk Ticaret Kanunu'nda gerekse ona paralel olarak düzenlenmiş olan Merkez Bankası Kanunu'nun 60'ıncı maddesinde kârdan önce yedek akçeler ayrılır, daha doğrusu, önce kanuni yedek akçe ayrılır. Türk Ticaret Kanunu'ndaki ismi bunun "birinci tertip yedek akçe"dir. Bu yedek akçe ayrılmadan başka hiçbir işlem yapamazsınız. Ticaret hukukunun genel kuralı budur, Merkez Bankası da bunu takip etmiştir

bugüne kadar. Yapılan düzenlemeyle Merkez Bankası Kanunu'nun kanuni yedek akçe düzenlemesi ortadan kaldırılıyor, fevkalade yedek akçedeki "fevkalade" kavramı kaldırılmak suretiyle o kanuni yedek akçeye dönüştürülmüş gibi bir düzenleme yapılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Ancak bunun kanuni yedek akçe olabilmesi için kârdan önce bu yedek akçenin ayrılması lazım. Konuşmamda bu aykırılığa özellikle dikkat ettim. Bir düzenleme yapılıyorsa Türk Ticaret Kanunu paralelinde, Merkez Bankası Kanunu'nun bugüne kadar yürürlükte olan 60'ıncı maddesindeki ilke paralelinde bir düzenleme yapılması lazım. Tercih olarak fevkalade yedek akçeyi kaldırabilirsiniz, kanuni yedek akçeyi yüzde 10'a indirebilirsiniz ama kârdan önce bu yüzde 10'u ayırmak gerekir. Bunun rakamı, efendim, kâr dağıtımında o kadar değil, daha sembolik bir rakamdır işin ikinci kısmıdır, ayrıntı kısmıdır. 3 bin liradır ya da daha fazladır, yüksektir; bu, işin ayrıntısıdır.

Burada son olarak şunu da ifade edeyim: Bu düzenlemeyle aslında eskiden Merkez Bankasının Hazineye açmış olduğu kısa vadeli avans…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın son cümlenizi Sayın Hamzaçebi, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – 2001 yılı öncesinde Merkez Bankası Hazineye her yıl genel bütçe ödeneklerinin yüzde 15'i tutarında kısa vadeli avans açardı. 2001'deki bankacılık reformu sırasında bu kaldırıldı, enflasyonun nedeniydi çünkü bu. Bu ihtiyat akçesinin bütçeye aktarılması, birikmiş olanlara da Hazinenin el koyması eski para basma dönemine denk düşüyor, ona dönüş anlamına gelir arkadaşlar. O yüzde 15'lik avansı Merkez Bankası para basarak veriyordu Hazineye, şimdi bunu da para basarak Hazineye ödeyecek. Bu tamamen eski günlere dönmektir. Gelin, bundan vazgeçin diyeceğim dinlemeyeceksiniz ama ben bir kez daha görevimi yapmış olayım.

Teşekkür ederim.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkanım, bir açıklama yapmak istiyorum.

BAŞKAN – Bir saniye efendim.

Sayın Kalaycı, buyurun.

61.- Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı'nın, Ankara Milletvekili Durmuş Yılmaz'ın 102 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Durmuş Yılmaz Hocam ismimden de bahsederek ve hiddetli bir şekilde "Para basılacak." diye biraz da bana cevap verdi diye alındım.

Şimdi, önce şunu ifade etmek istiyorum: Merkez Bankası sadece bu yıl değil, kanunu gereği öteden beri, kâr hissesinin dışında, dağıtımdan sonra kalan kârının tamamını Hazineye aktarmaktadır. Buna kendisinin Başkanlık yaptığı dönem dâhil.

Peki, kârdan ne ayrılıyor ona bakalım önce; kurumlar vergisi, arkasından birinci yedek akçe, arkasından temettü, personele temettü ve olağanüstü yedek akçe ayrılıyor mevcut durumda.

Şimdi, elimde hem 2017'nin hem de bu kanuni düzenleme olmaksızın 2018'in kâr dağıtımına ilişkin Merkez Bankasının tabloları var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Siz de tamamlayın lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – 2017 yılında kârı 21 milyar. Bundan 3 milyar -kaba olarak alıyorum rakamları- kurumlar vergisi için karşılık ayırmış; vergi karşılığı sonrası kâr 18 milyar. Dağıtımlara bakıyoruz; 6 milyar adi ve fevkalade ihtiyat akçesi, hissedarlara ise sadece 3 bin lira, personele temettü miktarı sadece 19 milyon lira. Toplamda Hazineye yaptığı aktarım, 3 milyarı kurumlar vergisi olmak üzere, 12,3 milyar lira.

Bu kanuni düzenleme yapılmasaydı ne olacaktı 2018 yılı kârı? Kâr yüksek 2018 yılında, 66 milyar lira. Bundan 10 milyar lira kurumlar vergisi tahakkuk etmiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Siz de toparlayın Sayın Kalaycı.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Diğer dağıtımlara baktığımız zaman, 18 milyar adi ve fevkalade ihtiyat akçesi ayrılıyor, hissedarlara ise yine 3 bin lira, personele temettü 20 milyon lira. Bu duruma göre, 10 milyarı vergi olmak üzere 37,5 milyar lira Hazineye aktarılacak tutar çıkıyor.

Şimdi, bunları yıllardır aktarırken Merkez Bankası para mı basıyor? Hayır. Kurumlar vergisini öderken para mı basıyor? Hayır. Elbette ki bu hisseyi önce Hazineye olan borçlara aktarıyor muhasebe gereği, oradan da Hazineden talimat geldikçe gerekli ödemeleri yapıyor. Zaten bilançoyla ilgili, muhasebe bilgisi olan arkadaşlarımız da bilir, pasifte yer alan bir kaynağın karşılığı aktifte mutlaka vardır; bu, bilançonun tekliği ilkesidir. Bununla ilgili bir para basma ihtiyacı kesinlikle söz konusu değildir.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Sayın Yılmaz, siz de yerinizden lütfen açıklamanızda bulunun.

Değerli milletvekilleri, bu kanunun önemli maddelerini görüşüyoruz. Doğal olarak, Meclisimizde ayrıntılı görüşülmesinde sayısız yarar görüyorum. O nedenle, çok da değerli konuşmacılar görüşlerini bildiriyorlar. Türkiye'de çok değişik alanlarda uzmanlıklarıyla görev yapmış arkadaşlarımızın fikirlerinin bilinmesinde iktidarın da muhalefetin de sayısız yararı olduğunu düşünüyorum.

Buyurun Sayın Yılmaz.

Daha sonra da Komisyona söz vereceğim.

62.- Ankara Milletvekili Durmuş Yılmaz'ın, Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Vekilim, sizin söylediğiniz ile benim söylediğimin arasında çok büyük bir fark yok. Birinci kısmı yüzde yüz doğru. Ve siz burada yoktunuz galiba, Mustafa Savaş Bey yaptığı konuşmada değişik dünya ülkeleri merkez bankalarından kârların yüzde kaçının Hazineye gittiğini söyledi. Ben ona dedim ki: Bütün merkez bankalarının kârları üç aşağı beş yukarı Hazineye gidiyor, başka bir yere de gitmesi zaten mümkün değil; ister anonim şirket statüsünde birden fazla ortağı

olsun, isterse devlet bankası olsun, tamamı devlete ait olsun. Dolayısıyla sizin biraz önce söylediğiniz gerek benim dönemimde gerekse de 1930'dan, 1931'den bu tarafa Merkez Bankasının kâr dağıtımı zaten böyle. Sonuçta bu Hazineye gider ve Hazinenindir. Ancak şunu söyleyeyim: Merkez Bankasının gerek bugün vereceği 30, 40 her neyse gerekse daha önce verdiği 33, 37 Merkez Bankası gişesinden herhangi bir…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın Sayın Yılmaz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – …hesap sahibinin hesabına yazıldığı an bu para basmadır. O kadar, fazla bir şey söylemeyeceğim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, inat da bir murattır.

BAŞKAN – Sayın Komisyonun bir açıklama talebi var, buyurun.

63.- Giresun Milletvekili Plan ve Bütçe Komisyonu Sözcüsü Cemal Öztürk'ün, Merkez Bankasının kâr etmek gibi bir görevinin olmadığına ilişkin açıklaması

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkanım, tartışmayı uzatmak istemiyorum. Sayın Mustafa Kalaycı gerekli cevabı verdi. Bir cümleyle şu kadarını ifade edeyim: Merkez Bankasının kâr etmek gibi bir görevi yoktur ama 2018 bilançosunda biraz önce aktarıldığı gibi 66 milyar 874 milyon kâr etmiştir. Merkez Bankasının kâr etmesinin ne demek olduğunu eski Merkez Bankası Başkanımız zaten iyi bilir. Merkez Bankasının kârı demek piyasadan likidite çekmek demektir. Yani bunu bütün iktisatçılar, bütün bankacılar bilir.

O bakımdan, ben konuyu uzatmak istemiyorum gecenin bu vaktinde. Bana hitaben soru sorduğu için cevap veriyorum. Sayın Kalaycı da ifade etti ki Durmuş Yılmaz Bey de ona katıldılar ama Merkez Bankasının görevi kâr etmek değildir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Katkılarınız için tüm konuşmacılara teşekkür ederim.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Aydın Milletvekili Mustafa Savaş ile 75 Milletvekilinin Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2019) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 102) (Devam)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri; 7'nci madde üzerinde önerge bulunmamaktadır.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… 7'nci madde kabul edilmiştir.

8'inci madde üzerinde iki önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre okutup işleme alıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 102 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin kanun teklifi metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hüda Kaya
İstanbul

Erol Katırcıoğlu
İstanbul

Züleyha Gülüm
İstanbul

Erdal Aydemir
Bingöl

Murat Çepni
İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen, İstanbul Milletvekilimiz Sayın Züleyha Gülüm. (HDP sıralarından alkışlar)

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Öncelikle, 8'nci maddedeki değişiklik üzerinde konuşmak istiyorum. Maddede, "Türkiye'de işçi ve devlet memuru olarak çalışmış kişilerden ölenlerin hak sahiplerine ilişkin yurt dışında çalıştıkları dönemleri borçlanmak istediklerinde 4/B'li olarak borçlanacaktır." hükmü getiriliyor. Emekli Sandığı ya da SGK'ya başvuru sistemi bu yöntemle kaldırılıyor. Bunun anlamı, emekli olmak isteyenlerin çok daha düşük ücretlerle emekli maaşı almaları olacak.

9'uncu maddeye baktığımızda ise ödenmesi gereken prim oranlarının değiştirildiğini görüyoruz. Yüzde 32'den yüzde 45'e çıkarılıyor prim oranları. Yurt içi borçlanmayla farklı bir uygulama getirilerek aslında yurt içinde çalışanlar ile yurt dışında çalışanlar arasında bir ayrımcılık uygulanıyor. Bu oranın neye göre belirlendiğinin yine her zaman olduğu gibi açıklanma ihtiyacı hissedilmemiş. Aynı maddenin devamında, Türkiye'de sigortalılığının bulunmaması hâlinde borçlanma işleminin süresinin borçlanma başvuru tarihinden geriye doğru götürülmesi düzenlenmiş. Bu da Türkiye'deki emeklilik yasal düzenlemeleri dikkate alındığında hak kaybına yol açacak bir düzenleme olarak önümüzde duruyor. Çünkü bildiğimiz gibi, Türkiye'deki emeklilik düzenlemesinde hangi tarihte işe başladığınıza göre emeklilik yaşı ve prim gün sayınız değişmekte. Dolayısıyla eğer yurt içinde çalışması yoksa yurt dışındaki çalışması hesaba katılmadığı için son başvuru tarihi yani günümüz itibarıyla başvuru yapıldığında çok daha düşük ücretlerle, çok daha düşük maaşlarla emekli olma durumu yaşanıyor. Bu da bir başka hak kaybı.

Şimdi, Türkiye'de, şu önümüze getirilen yasal düzenlemeye baktığımızda, sermayeden yana, zenginden yana, işçiler ve emekçiler aleyhine bir dizi düzenlemenin önümüzde durduğunu görüyoruz. On yedi yıllık bir AKP iktidarından bahsediyoruz, bu döneme ilişkin de uygulanan neoliberal politikalardan bahsediyoruz. Zaten neoliberal politikaların özünün yoksula, emekçiye, çalışana, kadınlara, gençlere yönelik bir politika değil; tam tersine, sermayenin parasına daha çok para katan bir uygulama politikası olduğunu çok iyi biliyoruz. Ama aynı zamanda, iktidarın yayılmacı, savaş yanlısı dış politikasının; rantçı, talancı politikalarının bu ülkeyi çok derin bir krize sürüklediğini de hepimiz görüyoruz. Her ne kadar bu ülkede "Ekonomik kriz var." diye "tweet" atanı "dış güçlerin maşası" "terörist" diye gözaltına almış olsanız da bu gerçeğin üstü artık örtülemez bir hâlde önümüzde duruyor. O nedenledir ki ekonomik krizi çözmek için yeniden dönüyorsunuz, yoksullara, emekçilere, çalışanlara, kadınlara, gençlere bunun yükünü yıkmaya çalışıyorsunuz. Sermayenin borçlarını üstlenip teşvik primleri verirken çalışanların haklarını gasbetmeye çalışıyorsunuz. "Zam yok." diyorsunuz ama insanlar markete, pazara gittiğinde torbalarını doldurmadan geri geliyorlar; farkında mısınız, bilmiyoruz. İşsizlikten, borca batıklıktan insanlar bu ülkede intihara sürükleniyor; görüyor musunuz ya da görüyorsunuz da görmek mi istemiyorsunuz? Bütün üretim alanlarını, tarımı, hayvancılığı yok ettiniz, doğayı talan ettiniz, şimdi sıra emekçilerin emeklilik haklarına mı geldi? Zaten bu ülkede emekliliği mezarda emekliliğe çevirmediniz mi? Yeri geldiğinde şunu söylüyorsunuz: "Avrupa standartlarında

burası çünkü Avrupa'da da bu yaşta emekli olunuyor." Peki, oradaki yaşam koşullarının, çalışma koşullarının farkında mısınız? Oradaki işçiler ile Türkiye'deki işçilerin aynı koşullarda çalıştığı, aynı maaşı aldığı, aynı yaşam standartlarına sahip olduğu gibi bir iddianız mı var yoksa?

Emeklilik haklarını daha da zorlaştırmak yerine emeklilik koşullarını kolaylaştırın. Emeklilikte yaşı ve primi düşürün. Bu ülkede sermayeye, yandaşlarınıza alan açmayı terk edin; bu ülkenin gerçek sahipleri olan işçilere, emekçilere, kadınlara, yoksullara, gençlere alan açın. Birçok üniversite açılıyor, özel üniversiteler kuruluyor ama gençlik iş alanları bulamıyor kendine. İşsizlikten, ailesine bağımlı hâlde yaşamaktan bıkmış, bunalmış gençlerimizin bu ülkede sayısı kaç, farkında mısınız? Özel üniversite açmak, oralarda paralı eğitime zorlamak bir sonuç üretmiyor. Öncelikle gençlerin iş sorununu çözmek zorundasınız. Ama siz buna kafa yormak yerine sermayeye, yandaşlarınıza daha fazla para aktarmanın derdindesiniz. Bu yasal düzenlemenin de aslında bütün olarak önümüze koyduğu şey bu. Bir an önce bunlardan vazgeçin, bu halkı, bu ülkeyi yok etmeye çalışmaktan vazgeçin, yoksa kendiniz yok olacaksınız. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Muş.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bizim partimizin de, hükûmetimizin de dış politikası yayılmacı, savaş yanlısı bir politika değil; hem bölgesinde istikrarı ve barışı tesis eden, huzuru tesis eden hem de komşularıyla ilişkilerinin en üst seviyede olduğu bir dış politika anlayışıdır. Bunun kayıtlara geçmesini arzu etmekteyiz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 102 sıra sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinde yer alan "kanununun" ibaresinin "Kanunda yer alan" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Mehmet Bekaroğlu	Kamil Okyay Sındır	Emine Gülizar Emecan
İstanbul	İzmir	İstanbul
Lale Karabıyık	Cavit Arı	Abdüllatif Şener
Bursa	Antalya	Konya
	Bülent Kuşoğlu	
	Ankara	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen, Bursa Milletvekilimiz Sayın Lale Karabıyık. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır Sayın Karabıyık.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu önergeyle ilgili, bu maddeyle ilgili önce çok kısa bir bilgilendirme yapmak isterim.

Şu anda yurt dışı borçlanmasındaki mevcut durum şu: Öncelikle, yurt dışı borçlanma tutarı asgari ücretin brüt tutarının yüzde 32'si kadar yani günlük en az 27 lira 29 kuruşa geliyor. En fazla tutar da bunun 7,5 katı olabiliyor yani 204 liraya geliyor. İkinci olarak, şu anda, mevcut durumda yurt dışı borçlanması için Türkiye'de en son hangi statüde çalışması varsa vatandaşın -yani SGK, BAĞ-KUR veya Emekli Sandığı- o statüden sayılabiliyor. Üçüncü olarak da SGK'ye tabi hiçbir statüde çalışması yoksa BAĞ-KUR'lu yani 4/B'li olarak sayılıyor.

Yine, mevcut hâliyle, 30 ülkeyle uluslararası sosyal güvenlik anlaşmamız var. Bu ülkelerde vatandaşın bir çalışması varsa ya da kadınların çalışması olmasa dahi çocuk dünyaya getirmişlerse bu süreler Türkiye'de ilk SGK başlangıcı sayılıyor; mevcut durum bu.

Şimdi, torba yasayla ne yapılmak isteniyor? Öncelikle günlük 27 lira 29 kuruş olan tutar yani en az limit 45 liraya çıkartılacak ki bu, kabaca yüzde 40 zam anlamına geliyor. 2019 yılının ikinci döneminde uygulanacak olan yeniden değerleme oranı zaten 8,84 ama buna rağmen bir yüzde 40 artış olmuş olması çok büyük bir zam anlamını taşıyor ve eleştiri alıyor.

Dördüncü olarak torba yasayla yapılmak istenen durum da şu: Yurt dışı borçlanması son statüde -SGK ya da SSK, BAĞ-KUR, Emekli Sandığı- hangisi ise borçlanmalar o statüde sayılırken şimdi sadece 4/B yani BAĞ-KUR statüsünden sayılacak, diğerlerinden sayılmayacak. Bu çok önemli bir fark yaratıyor sayın vekiller. BAĞ-KUR'dan emekli olmak için vatandaşlar sadece yüzde 40 zamlı prim ödemeyecekler, BAĞ-KUR'dan emeklilik için daha fazla prim gün sayısı gerektiğinden aynı zamanda daha fazla prim gün sayısı ödemek zorunda kalacaklar. Bir örnek verelim: Mevcut yasal düzenlemeye göre yurt dışı borçlanması yaparak 3600 prim günüyle 4/A statüsünden emekli olunabilirken şimdi 5400 prim günüyle 4/B statüsünden emekli olmak zorunda kalacak ki bu bir hak kaybı oluşturacak.

Yurt dışı borçlanması için anlaşmalı olduğumuz ülkelerde yaşayan vatandaşlarımız, yurt dışında ilk işe başlama tarihlerini Türkiye'den işe başlama tarihi olarak saydırıp daha kolay emekli olabiliyorken şimdi yurt dışı borçlanma primi ödediği tarihten geriye doğru ödediği prim gün sayısı kadar SGK başlamasını geriye çekecek. Bu durumda hem yüzde 40 daha fazla zamlı prim ödeyecek hem daha fazla gün sayısı prim ödeyecek hem de daha geç yaşta emekli olmak durumunda kalacak. Uluslararası anlaşmalar bizim kanunlarımızın üstündedir, bu durumda SGK'ye idari davalar açılabilir belki diye de düşünmek gerekiyor.

Bu konuda da parantez içinde belirtmek isterim ki bu torba yasaya bu maddeyi zaten belli zaruretlerden getirmiş olduğunuz çok açık yani az önce de ifade ettiğim gibi, sineğin yağını çıkartmaya çalışıyorsunuz. Ama bir şey daha hatırlatmak istiyorum: Hâlen yurt dışı borçlanma hakkı bekleyen Bulgaristan'dan göç etmiş vatandaşlarımız var ve böyle bir kanun bekliyorlar; bunu hatırlatmak isterim, bu birincisi.

İkincisi: Hâlen ülkemizde -mesela benim bölgem Bursa'da da çok var- hem vatandaşlık hem de çalışma hakkı bekleyen Ahıska Türkleri de var, onları da parantez içerisinde belirtmek istiyorum.

Değerli vekiller, hâlen daha çözülmeyen çok sorun varken... Mesela ne var? Hâlen EYT'liler var, hâlen iş bulamadığımız çok sayıda kadın, genç var ama bunlara çözüm üretmek yerine biz hâlâ

yamaları bulmak, birtakım sıkıntıları oradan buradan birtakım karşılıklar ayırarak, birtakım devirler yaparak çözmeye çalışıyoruz. Bunların doğru bir yöntem olmadığını ben ve arkadaşlarım ifade etmeye çalıştık. Bunlar ne zaman bize çözüm üretme konusunda bir ders olacak, bunu ben bilmiyorum ama dikkatlerinize sunmak istiyorum.

Teşekkür ediyorum, sağ olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 8'inci madde kabul edilmiştir.

9'uncu maddeye geçeceğiz.

9'uncu maddeden önce, Sayın Tanal, bir söz talebiniz var.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

64.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 102 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinde yapılan düzenlemenin Anayasa'ya aykırı olduğuna ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu 9'uncu maddeyle, yurt içerisinde bulunan vatandaşlarımızın borçlanması ile yurt dışında bulunan vatandaşlarımızın borçlanması hâlinde ödenmesi gereken prim oranları farklı olduğu için bu düzenleme Anayasa'mızın 10'uncu maddesine aykırıdır, bir.

İkincisi: Aynı madde yani aynı teklif yine Anayasa'mızın 2'nci maddesindeki "Türkiye Cumhuriyeti devleti, sosyal bir hukuk devletidir." ilkesine de aykırılık teşkil ettiğinden dolayı, Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının bu konuda, bu maddenin Anayasa'ya uygun olduğuna ilişkin eğer görüşü yoksa bunun görüşülmemesi gerekir. Anayasa'ya aykırılık giderilmeden Genel Kurulda bu teklifin görüşülmesi Anayasa'ya aykırılık teşkil etmektedir.

Teşekkür ederim.

Saygılarımı sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Tanal.

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Levent Gök'ün, kanun teklifinin Genel Kurulda görüşülmesi sırasında teklifin belli bir maddesinin Anayasaya aykırı olduğu gerekçesiyle reddini isteyen önergeler verilebileceğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, tabii, İç Tüzük'ümüzün 84'üncü maddesine göre, Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle bir kanun maddesinin reddine ilişkin bir önerge vermek mümkündür. Bu önerge ilgili partiler tarafından verilebilir ve diğer önergelerden önce görüşülerek oylanır.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Aydın Milletvekili Mustafa Savaş ile 75 Milletvekilinin Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2019) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 102) (Devam)

BAŞKAN – 9'uncu madde üzerinde sadece bir önerge bulunmaktadır, onu okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 102 sıra sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Mehmet Bekaroğlu	Kamil Okyay Sındır	Lale Karabıyık
İstanbul	İzmir	Bursa
Cavit Arı	Abdüllatif Şener	Süleyman Girgin
Antalya	Konya	Muğla
Emine Gülizar Emecan	Bülent Kuşoğlu	
İstanbul	Ankara	

MADDE 9 – 3201 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında bulunan "%32'sidir." ifadesi "%45'idir." şeklinde değiştirilmiş ve fıkranın üçüncü cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

9'uncu maddedeki önergemiz bu Sayın Tanal. Dolayısıyla usulüne uygun bir Anayasa'ya aykırılık önergesi verilse herhangi bir parti tarafından, onu okutup işleme alır ve diğer önergelerden önce oylatma imkânımız olurdu.

Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen, Muğla Milletvekilimiz Sayın Süleyman Girgin.

Buyurun Sayın Girgin. (CHP sıralarından alkışlar)

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

"Yatağan barikatının arkası vatandır." dedik, geldiğimiz noktada ne kadar haklı olduğumuzu gördük. Sata sata satacak başka bir şey bulamayan siyasi iktidar "Nereden para bulurum?"un derdine düşmüş ve karganın ağzındaki peynire dahi göz dikmiştir. Gelinen noktanın özeti şudur: Tulumbada su bitti, kefen parasına göz dikildi. Hazinenin kara gün parasına zorbalıkla el konuldu. Sadece ihtiyat akçesine yani milletin kefen parasına el koymak değil, aynı zamanda imar affı, varlık barışı gibi devletin kaynak sıkıntısını aşmak için başvurduğu yollar maalesef devlete olan güveni zedelemektedir. Paran varsa her kural esnetilir; paran varsa FETÖ'cü dahi olsan FETÖ borsalarında adın listeden çıkartılır, aklanırsın; paran varsa ormanı yakar otel ruhsatı alırsın, Pina Yarımadası'nda olduğu gibi. Devletin kendi koyduğu kurallardan vazgeçip "Verin parasını ben görmezden geleyim ya da suç olma kapsamından çıkartayım." demesi içine düşülen açmazın bir göstergesidir. Bundan böyle kim imar kurallarını dikkate alır? Kim kazandığı paranın kaynağını ispatlama lüzumu hisseder?

Bu torba yasa bir taraftan milletin kefen parasına el koyarken diğer taraftan büyük ölçekli firmaların borçlarını yapılandırmakta ve bankaların sorunlu kredilerini bilanço kapsamı dışında bırakma hakkı vermektedir. Kimin parasıyla? Milletin parasıyla. Zorbalıkla milletin kefen parasını bütçeye dâhil et, sonra da yandaşa aktar. El insaf! Hangi şirketleri kurtaracaksınız, bunu mutlaka açıklayın, milletimiz de öğrensin.

Pekâlâ getirdiğiniz yasada, işleri kesat giden, sattığı malı yerine koyamayan küçük esnafı kurtaracak bir madde var mı? Yok. Bankaya borcunu ödeyemediği için evine icra gelen çiftçiyi kurtaran madde var mı? Yok. Kredi kartı borcunu, tüketici kredisini ödeyemeyip intihar etme noktasına gelmiş vatandaşı kurtarmak için bir madde var mı? Yok. Gasbedilmiş hakkını isteyen, emeklilikte yaşa takılanlar için bir madde var mı? Yok. 3600 ek gösterge bekleyenler için bir madde var mı? Yok. Kanun hükmünde kararnameyle belediye kadrosuna geçip 2020 yılına kadar zam alamayan taşeron işçileri için bir madde var mı? Yok. Yandaşlara ve sermayeye gelince "sana sevdanın yolları", işçiye, küçük esnafa, garibana gelince "bana kurşunlar", öyle mi? (CHP sıralarından alkışlar)

Bu uygulamalarla devletin itibarı yok ediliyor. Bir ülkenin itibarı, 1.150 odalı saraylarla değil, tarladaki ekili ürünüyle ölçülür, fabrikada dönen çarklarıyla ölçülür, üretim araçlarıyla ölçülür, üretim gücüyle ölçülür, emeklisinin gülen yüzüyle ölçülür, vatandaşının alım gücüyle ölçülür, kadına verdiği değerle ölçülür. Öyle bir hâle getirdiniz ki ülkeyi, Almanya'ya iltica başvurusu yapanların sayısı bu yılın ilk yarısında 2018'e göre artış gösterdi. Türkiye, Almanya'ya iltica başvurusu alınan ülkeler arasında Suriye, Irak, Nijerya ve Afganistan'dan sonra 5'inci sırada. Ah, ah! Şimdi sizin sloganınızla sormak lazım: Hayaller nerede, gerçekler nerede, Türkiye nereden nerelere geldi.

Değerli milletvekilleri, yasanın 9'uncu maddesiyle ne yapılmak istenmektedir? Yurt dışı harçlarının 15 liradan 50 liraya çıkarılması ve gurbetçinin, amiyane tabirle, yolunacak kaz olarak görülmesi devletin ne hâle düşürüldüğünün göstergesidir. Yurt dışı borçlanması yapanların çoğunluğunun en son sigortalılığı işçiliktendir. Düzenlemeyle, vatandaşlarımız, BAĞ-KUR kapsamına alınmakta, daha uzun süre borçlanmak durumunda kalmakta ve emekli aylıkları daha geç yaşlarda başlamaktadır. Örnek vermek gerekirse: Sigorta girişi 8 Eylül 1999 öncesi olan yurttaşlarımız emeklilik için eksik primlerini erkek ise 9000 güne, kadın ise 7200 güne tamamlamak zorunda kalacaktır. Diğer yandan, yurt dışı borçlanması yapan yurttaşlarımız için borçlanma tutarı günlük kazancın yüzde 32'sidir; yani, 2019 yılında yurt dışı borçlanması yapan bir yurttaşımız asgari tutar üzerinden borçlanma yaparsa, borçlanma yapacağı tutar her ay için 818 liradır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SÜLEYMAN GİRGİN (Devamla) – Rica ediyorum Başkanım…

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Girgin.

SÜLEYMAN GİRGİN (Devamla) – Kanun teklifiyle bu oran yüzde 45'e çıkartılmıştır; yani, bu yasa geçerse her ay 818 lira değil, 1.151 lira ödeyecektir.

Türkiye Cumhuriyeti mevcut durumda bu yurttaşlar arasında gerek doğum borçlanmasında gerek askerlik borçlanmasında "Türkiye'de yaşayan" veyahut da "yurt dışında yaşayan" diye bir ayrım yapmamaktadır. Bu kanun teklifi yasalaştığı takdirde, ülkemizde ikamet eden yurttaşlarımız ile gurbetçilerimiz arasında Anayasa'ya aykırı bir ayrıma gidilecek, Anayasa dışı, mantık dışı, izan dışı bir ayrıma gidilmiş olacaktır. Bu düzenleme gurbetçiyi, amiyane tabiriyle, yolunacak kaz olarak görmektedir; bu düzenlemeyle gurbetçilerimiz için "Nasıl olsa gurbetçilerin parası vardır." denilerek böyle bir anlayışa kurban edilmek istenmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın, selamlayın Sayın Girgin.

SÜLEYMAN GİRGİN (Devamla) – Teşekkürler.

Bu kanun teklifi, gurbetçiye "Daha uzun süre borçlan, daha çok öde ama daha az emekli aylığı al." demektedir; bu, hakkaniyetli değildir.

Değerli milletvekilleri, "Bitmez." denen deniz bitmiştir. "Her yorulmuşun malını bir dinlenmiş yer." misali on yedi yıldır, cumhuriyet dönemi boyunca zorluklarla yapılan yatırımları sata sata ekonomi politikalarınızı bir şekilde finanse ettiniz ama artık deniz bitti, gidiyorsunuz, artık yolun sonu göründü. Ama bu millet sizi sattıklarınızla, savurduklarınızla, şatafat ve gösterişinizle, yandaş medyanızla, yandaş müteahhitlerinizle, yasaklarınızla, yarattığınız yoksulluklarla ve arkanızda bıraktığınız binlerce mağdurla anacak.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 9'uncu madde kabul edilmiştir.

10'uncu madde üzerinde bir önerge bulunmaktadır, önergeyi okutup işleme alıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 102 sıra sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Metanet Çulhaoğlu (Adana) — Behiç Çelik (Mersin) — Ahmet Kamil Erozan (Bursa)

Hasan Subaşı (Antalya) — Orhan Çakırlar (Edirne)

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen, Bursa Milletvekilimiz Sayın Ahmet Kamil Erozan. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika Sayın Erozan.

AHMET KAMİL EROZAN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sadece bu 10'uncu madde değil, bu yasanın tümü Türkiye ekonomisinin iflas ettiğinin ifşasıdır ama ben oraya kadar – Sayın Durmuş Yılmaz gibi- ayrıntıya girmeyeceğim, daha yurt dışı odaklı konuşacağım.

Ne yapmıştır iktidar? Vatandaşın cebine el atmıştır. İlk önce sağ cebine attığı el boş çıkmıştır; sonra sol cebine atmıştır, sadece boş değil, aynı zamanda delik çıkmıştır. Bunun sonucunda sıra yurt içindeki değil, yurt dışındaki vatandaşın cebine gelmiştir. Şimdi, prim ödeme oranını yüzde 32'den yüzde 45'e çıkarıyoruz. Bunun hesabı var, gizli saklı değil. Bu yüzde 32'lik primin yüzde 12'si genel sağlık sigortasına gidiyor; yüzde 20'si malullük, yaşlılık ve ölüm sigortasına gidiyor; geriye kalan yüzde 13 nereye gidiyor? Yüzde 13 sizin yurt dışındaki vatandaşın cebinden kestiğiniz vergidir maalesef. Şimdi, dolayısıyla, biraz evvel Sayın Paylan dedi ki: "Yurt dışındaki vatandaşlar başlarına gelecek olanın, bunun farkında mı?" Biz farkında olduğunu biliyoruz. Sadece bilmiyoruz, yurt dışındaki

vatandaşlarımız bu yasanın altına imza atan bütün milletvekillerini mimlemiş vaziyette yani siz gidip yurt dışında oy dahi talep edemeyecek bir durumdasınız bugün. Sonucu ne olacak, ben size söyleyeyim; sadece yurt dışında oy kaybetmeyeceksiniz, o yurt dışındaki seçmenin yurt içindeki odakları, amcası, dayısı, eniştesi sizin kendi seçim bölgelerinizde de bunun faturasını size çıkaracaktır.

Sayın Kuşoğlu biraz evvel "Şehir hastanelerindeki durum nedir, bilmiyoruz." dedi. Biz biraz biliyoruz. Her ne kadar iktidar "Biz herhangi bir garanti vermedik." diyorsa da biz kozmik odaya girdik ve Bursa Şehir Hastanesinde durum nedir diye araştırdık, bulduk dosyayı rafta. Bursa'daki garanti 9 bin hastadır günde, Bursa'da 9 bin hasta garantisi verdiniz. Onunla da yetinmediniz, üzerine bir gelir garantisi verdiniz. Gelir garantisinin miktarını söylemeyeceğim, söylersem kaynağım belli olabilir çünkü; dolayısıyla onu da bir yerde tutuyoruz, günün birinde başka bir şekilde ifşa etmek ihtiyacını duyabiliriz.

Sayın Durmuş Yılmaz'ın izinden gideceğim, Merkez Bankası konusuna değindi, Merkez Bankasının Başkanı konusuna. Biz onun da nasıl atandığını bulduk. Bir akşam Sayın Cumhurbaşkanı damat beyi çağırıyor, diyor ki: "Bu Merkez Bankası Başkanıyla başım dertte benim. Bu adam çetin bir kaya çıktı." Damat diyor ki: "Bundan nasıl kurtulalım efendim?" "Vallahi, sen bana başka birini bulacaksın." diyor.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Yanında mıydın?

AHMET KAMİL EROZAN (Devamla) – Bunun üzerine damat bey şunu soruyor: "Nasıl biri olsun?" diyor.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Sen ne geziyordun orada?

AHMET KAMİL EROZAN (Devamla) – "Uysal biri olsun." diyor. "Peki efendim." diyor, ertesi sabah getiriyor teklifi. Çok uysal biri geldi.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Uyduruyorsun be kardeşim, uyduruyorsun! Ayıp ya!Uyduruyorsun be kardeşim! ne kadar genel tavırları itibarıyla hep suçu u yapmakla kendi ayağına kurşunu sıktı. Ne demek istiyor

AHMET KAMİL EROZAN (Devamla) – Ancak iktidar bunu yapmakla kendi ayağına kurşunu sıktı. Ne demek istiyorum "Kendi ayağına kurşunu sıktı." diyerek? Bugüne kadar genel tavırları itibarıyla hep suçu Merkez Bankasının Başkanına yüklemekteydiler, bundan sonra artık o bahane de ortadan kalktı çünkü o uysal kişi, iktidarın her söylediğini yapacak durumda. Dolayısıyla kimse artık Merkez Bankası Başkanını günah keçisi hâline getiremeyecek.

İzin verirseniz, geriye kalan bir dakika on dört saniyeyi de bir dış politika konusuna değinerek bitireyim. Biliyorsunuz, biz bir Doğu Türkistan meselesinden bahsediyoruz, başka partiler de bahsediyor. Uygurlardan bahsediyoruz, soydaşlarımızdan bahsediyoruz ama iktidar bundan bahsedemiyor.

Geçen hafta İnsan Hakları Komitesine üye 22 ülke bir çağrıda bulundu. 22 ülkenin imzası var, Türkiye Cumhuriyeti büyükelçisinin imzası yok. Çünkü büyükelçi "Ben bunun altına imza atabilir miyim?" diye sordu "Atma." denildi. Hâlbuki normalde olması gereken, büyükelçinin onun altına imza atıp atmama sorusunu sormaması lazım; büyükelçinin o çağrının önderliğini yapmış ve ilk imzayı atmış olması lazım. Dolayısıyla içinde bulunduğumuz bu koşullarda sadece biraz evvel ekonominin iflasından bahsetmedim, maalesef, dış politikamız da iflas etmiş vaziyette. Allah hepimize sabır versin diyelim.

Saygılar sunarım. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Muş, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

65.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Bursa Milletvekili Ahmet Kamil Erozan'ın 102 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; siyasette hiciv vardır, hiciv yapılır fakat küçük görmek, küçümsemek, aşağılamak yoktur. Dolayısıyla hatibin üslubunu, hitabını Genel Kurulun takdirine bırakıyorum, milletimizin takdirine bırakıyorum. Söyleyecek çok sözümüz olur fakat cevap verme gereği de duymuyoruz.

Teşekkür ederim.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Aydın Milletvekili Mustafa Savaş ile 75 Milletvekilinin Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2019) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 102) (Devam)

BAŞKAN – Peki. Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Önerge kabul edilmemiştir.

10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… 10'uncu madde kabul edilmiştir.

11'inci madde üzerinde herhangi bir önerge bulunmamaktadır.

11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… 11'inci madde kabul edilmiştir.

12'nci madde üzerinde önerge bulunmamaktadır.

12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… 12'nci madde kabul edilmiştir.

13'üncü madde üzerinde önerge bulunmamaktadır.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… 13'üncü madde kabul edilmiştir.

14'üncü madde üzerinde bir önerge bulunmaktadır, okutup işleme alıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 102 sıra sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hüseyin Örs	Yasin Öztürk	Dursun Ataş
Trabzon	Denizli	Kayseri
Mehmet Metanet Çulhaoğlu	Hasan Subaşı	İsmail Tatlıoğlu
Adana	Antalya	Bursa

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen, Trabzon Milletvekilimiz Sayın Hüseyin Örs. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika Sayın Örs.

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) - Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesi üzerinde konuşmak üzere İYİ PARTİ Grubu adına söz aldım. Hepinizi en derin saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 18 ayrı kanunda değişiklik içeren 35 maddelik, ekonomik anlamda düzenleme ve değişiklik öngören bu torba kanun teklifi her ne kadar kabul edilmese de ülkemizde yaşanan ekonomik krizin izlerini taşımaktadır. Teklif bu hâliyle Hazineye para bulma temellidir; amaç, Hazinenin nakit açığını kapatmaktır.

Değerli milletvekilleri, torba kanun teklifinin 14'üncü maddesiyle Gümrük Kanunu'na geçici madde eklenmesi öngörülmektedir. Geçici maddeye göre, mevcut bir soruşturma kapsamında bulunan veya el konularak mülkiyetinin kamuya geçirilmesi kararı verilen kara ulaşım araçlarının sahiplerine 31 Aralık 2019 tarihine kadar ilgili gümrük idaresine başvurarak taşıtın ilk satın alımı sırasında ödenmesi gereken özel tüketim vergisinin yüzde 25'ini ödedikleri takdirde el koyma kararı kaldırılarak araç iade edilebilecek. Bunun yanında, araç sahiplerinden, aracın gümrükte muhafazasına ilişkin masraflar tahsil edilecek. Bu arada, gümrükçe henüz kaçak olduğu tespit edilmemiş bulunan araç sahipleri de doğrudan kendileri beyanda bulundukları takdirde yüzde 25 yerine yüzde 15 oranında vergi ödeyerek araçlarına el konulmasını önleyebilecek.

Geçtiğimiz yıllarda da bu sorunun giderilmesine yönelik bir düzenleme yapılmıştı. 2017 yılında yapılan benzer bir düzenlemeyle sahiplerine teslim edilen araç sayısı da 3.194 olmuştu. Yeni düzenleme geçmiştekinin bir tekrarı niteliğindedir. Bu noktada diyeceğim şudur ki: Görülüyor ki bu tür düzenlemeler kalıcı çözüm getirmiyor, her seferinde "Bir defaya mahsus…" diyerek farklı farklı isimlerle getirilen aflar, yaptırımların caydırıcılığını ortadan kaldırıyor.

Değerli milletvekilleri, konuşmamın bu bölümünde de seçim bölgem Trabzon'da ve komşu illerimizde yaşayan vatandaşlarımızın sürmekte olan bir mağduriyetini tekrar gündeme getirmek istiyorum. İnşallah, bu konuyla ilgili yapacağım son konuşma olur bu. Problem şudur, gündeme getirmek istediğim konu şudur: Trabzon'a geliş gidiş uçak seferlerinin pahalılığını hem bu yüce Meclisin kürsüsünde dile getirmiştim hem de ilgili Sayın Bakanımıza soru önergesi olarak vermiştim.

Değerli arkadaşlar, bu sıkıntı büyüktür. Hatta, bölge insanımızın, Trabzon'da, Rize'de, Artvin'de yaşayan vatandaşlarımızın son günlerde en büyük sıkıntılarından biri budur ve bu sıkıntı kanayan bir yarayken bugün kangren hâline gelmiştir. Turistik seyahatten, yaylaları gezmekten vazgeçtik -Allah gecinden versin- Trabzon'da cenazesi olan bir hemşehrim İstanbul'dan cenazeye gelecek ya, bilet ya yok ya da 809 TL; bir daha söylüyorum, bilet ya yok ya da 809 TL. Yani bu adam Almanya'ya gitmiyor, Hollanda'ya gitmiyor, İngiltere'ye gitmiyor; ya, bu adam Trabzon'a gelecek.

Bakın, size birkaç örnek vermek istiyorum. Önümde notlarım var, hemen şuradan söyleyeyim; erkenden başlayayım, sona doğru gideyim isterseniz.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Hocam, Ordu'ya gelsinler.

HÜSEYİN ÖRS (Devamla) – 19 Temmuz cuma günü İstanbul'dan Trabzon'a gidecek vatandaşlarımız için saat 10.00'da 809 lira, 12.20'de 340 lira, 13.20'de 809, 15.15'te 809, 809, 809. Ne zaman? Bugün ben baktım, en son baktım, bu cuma gününün biletleri. Hemen söyleyeyim. Bir gün sonra, cumartesi günü Trabzon'a gidecek olan vatandaşımız sabah 5.35'te gitmek istese saygıdeğer vekillerim, 809 lira, 809 lira, 809 lira. Aynı şekilde, yine bakacak olursak, pazar gününe, biraz daha geç vakit bu -bugünkü bilet fiyatlarını söylüyorum- yine hepsi 809, 809, 809, 809. Diyelim ki cuma günü vatandaşımız Trabzon'a gitti de "Ya, pazar günü de tatil günüdür, İstanbul'a döneyim." desin…

Çok özür diliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

HÜSEYİN ÖRS (Devamla) – …Trabzon'dan İstanbul'a 21 Temmuz pazar günü geleceği zaman da yine 809 lira verecektir. Ya, asgari ücretin 2.020 lira olduğu bir memlekette -yine Allah gecinden versin- bir cenazesine Trabzon'a gidecek olan bir vatandaş 809 lira gidiş ücreti verecek, 809 lira da geliş ücreti verecek, 1.618 liraya gidip gelecek.

Onun için, ben burada iktidar partisindeki arkadaşlarıma da sesleniyorum, oradaki Trabzonlu milletvekili arkadaşlarıma da sesleniyorum: Gelin, Trabzon'un bu problemini çözelim. Bunun çözümü, Türk Hava Yollarının sefer sayısını artırmasıdır, Türk Hava Yollarının daha yüksek yolcu taşıma kapasitesine sahip uçakları bu hatta çalıştırmasıdır. Bu sorun sadece Trabzon'un sorunu da değildir, Rize'nin de sorunudur, Artvin'in de sorunudur, Gümüşhane'nin de sorunudur.

Ordu'ya da geliriz, misafir ederseniz Ordu'ya gelirim, oradan da Trabzon'a geçerim.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Önerge kabul edilmemiştir.

14'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… 14'üncü madde kabul edilmiştir.

15'inci madde üzerinde bir önerge vardır, okutup işleme alıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 102 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinin kanun teklifi metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Murat Çepni	Züleyha Gülüm	Erol Katırcıoğlu
İzmir	İstanbul	İstanbul
Erdal Aydemir	Hüda Kaya	
Bingöl	İstanbul	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Önerge üzerine söz isteyen, İzmir Milletvekilimiz Sayın Murat Çepni. (HDP sıralarından alkışlar)

Süremiz beş dakika Sayın Çepni.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Teşekkürler Başkan.

AKP döneminde en fazla tartışma yaratan konulardan biri enerji politikaları oldu. Enerjide dışa bağımlılığı bitireceğiz diyerek ülke betona gömüldü, hidroelektrik santraller, termik santraller, Ege Bölgesi'nde jeotermal ve rüzgâr enerji santralleri ekolojik dengeyi katletti, insanları ise kanser etti. Memleketin tarım alanları, dereleri, yaylaları, yaşam alanları bir avuç saray şirketine peşkeş çekildi.

"Ülkeyi bir şirket gibi yöneteceğiz." diyerek ve bunu marifet sayan iktidar, bir taraftan talan ederken bir taraftan da sözüm ona çare arıyor, yasa çıkarıyor şimdi olduğu gibi.

Halkın şiddetle, sarayın aparatı olmuş hukuk mekanizmalarıyla susturulması, kandırılmasına karşı, "Kral çıplak." diye ses yükselten ekolojistler, demokratlar, sosyalistler cadı avına maruz kalıyorlar.

Enerji sorununda temel soru, "Kimin için enerji?" sorusudur. Düşünün, iki bin beş yüz yıllık insanlık tarihi mirası olan Hasankeyf'i, elli yıllık bir barajın suları altında bırakan bir siyasi akılla karşı karşıyayız, iki bin beş yüz yıllık bir insanlık mirası… İki bin beş yüz yıllık insanlık mirası, bir santral suyunun altında bırakılıyor ve bunun adı da "ihtiyaç" oluyor.

Şimdi, bunu yapanlar kuşkusuz insanlık tarihine karşı bir suç işliyorlar ve mutlaka ve mutlaka bunun hesabını verecekler. Fakat tahribat öylesine büyük ki telafisi neredeyse mümkün değil.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Enerji Eylem Planı'nda "2023'te Türkiye kurulu gücünün yüzde 49'unu yenilenebilir enerji kaynakları oluşturacak." denmişti. Durmuş saat bile günde 2 defa doğruyu gösterir diyerek "Acaba?" dediğimizde o anda karşımıza yeni oyunlar çıkıyor. Bakanlık rüzgâr ve güneş enerjisi için hedeflerini geri çekiyor. Kaldı ki yenilenebilir enerji denen projeler de tam tersine sadece sözdedir. Örneğin jeotermal santraller yenilenebilir enerji diye bilinir, ancak gelin görün ki bırakın yenilenebilir olmasını, kirliliğin kaynağı hâline gelmiş durumda. Çünkü, örneğin deşarj sistemi pahalı olduğu için zehirli sular akarsulara, doğaya salınmaktadır. Aydın bu açıdan ölüme terk edilmiş bir kenttir.

Yine RES'ler yerleşim yerlerinin yakınına, kuş göç yollarına fazla sayıda kurulduğu için yenilenebilir statüsünden uzaklaşmışlardır. Maksat kâr olduğunda, yandaş şirketleri palazlandırmak olunca sonuç kaçınılmaz olarak budur.

Yenilenebilir enerji kaynakları arasında biyokütle ve biyokütleden elde edilen gazlar da sayılmakta. Biyokütle ve biyogaz santralleri, doğada çürüyerek yok olacak biyolojik atıkların yakılarak enerji üretmekte kullanılan bir santral türü. Her türlü bitki ve hayvan artıkları ve atıklarından biyogaz üretilebiliyor. Biyogaz yakıldığında enerji veren gaz metandır. Doğal gazda metan oranı yüzde 85 iken biyogazda yüzde 70, yüzde 80 oranında gerçekleşiyor. Metan, küresel ısınmayı artıran, sera etkisi yaratan en etkili gaz. Sera etkisi karbondiokside göre 28 kat daha fazla.

Ortada büyük bir kandırmaca var. Lastik yakılarak elde edilen enerji yenilenebilir enerji olamaz, kaldı ki denetimsizlik ayrıca yeni ekolojik yıkımları getirecektir. Yapılması gereken, şişirilmiş enerji arzı politikalarından vazgeçilmesidir. "Ne yapalım, ihtiyaç var." denilerek halk ve doğa ölüme razı edilmeye çalışılmaktadır. Oysa ihtiyaç olan, bir avuç şirketin yürütmesine dönüşen iktidardan kurtulma mücadelesini yükseltmektir.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

15’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 15’inci madde kabul edilmiştir.

16’ncı madde üzerinde bir önerge vardır, okutup işleme alıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 102 sıra sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin 16’ncı maddesinde geçen “addolunur” ibaresinin “olarak kabul edilir” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Selin Sayek Böke	Emine Gülizar Emecan	Bülent Kuşoğlu
İzmir	İstanbul	Ankara
Lale Karabıyık	Cavit Arı	Abdüllatif Şener
Bursa	Antalya	Konya

Mehmet Bekaroğlu	Kamil Okyay Sındır
İstanbul	İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen İzmir Milletvekilimiz Sayın Selin Sayek Böke. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır Sayın Böke.

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir kez daha yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Her madde birbirinden önemli ama o öneme dair bir duygu da burada nedense hissedilmiyor. Madde 16 ve 17 de ülkede ağır bir reel sektör krizi olduğuna dair bir itiraf esasında. Bu krizin ödenemeyen borçlar yoluyla banka bilançolarına etki ettiği madde 16’da itiraf edilirken reel sektör krizinin bir yeniden yapılandırma ihtiyacı doğuracak kadar derin olduğu da 17’nci maddede itiraf ediliyor. Dolayısıyla bir reel sektör krizi olduğu kadar bankacılık sektörünün de bir krizin kapısında durduğu bu iki maddeyle ortaya konmuş. Dolayısıyla iki madde birlikte değerlendirilmeli.

O zaman şu tespitin altını kuvvetle çizelim: Ağır bir kriz hâli var. Üstelik bu kriz geçmiş krizlere de hiç benzemiyor. Geçmiş krizlerde birkaç bankayı yeniden yapılandırmak, kamuya dair bu değerlendirmeyi yapmak yeterliyken bu sefer Türkiye’de kılcal damarlara kadar hissedilen bütün KOBİ’lerin, bütün üreticilerin bu ağır krizi derinden hissettiği dolayısıyla çok yaygın yeniden yapılandırma ihtiyacının çok belirgin ve çok boyutlu olduğu için de çözülmesi zor bir krizle karşı karşıya olduğumuz açık. Yani bu tartışma esasında salt bir teknik tartışma olmanın ötesinde Türkiye ekonomisinin geneline dair kılcal damarlarında kriz çıkartacak kadar neyin yanlış yapıldığının tespit edilmesi zorunluluğunu karşımıza koyuyor. Dolayısıyla ilk yapmamız gereken iş, her şeyden önce niye bir kredi kriziyle karşı karşıya olduğumuzu tespit etmek olmalı. Şimdi, “Ne oldu?” yanıtını “Dışarıdan

geldi, başkaları yaptı, bizden kaynaklanmadı.” diyerek başkalarını suçlamak üzere kurgularla tartışırsak krize çare üretemeyiz. Dünyada bizim kontrol edemeyeceğimiz şeyler sürekli olacak zaten. Konjonktür değişecek, uluslararası gündem değişecek, beklemediğimiz şeyler olacak ama bize düşen, özellikle de iktidara düşen bu beklenmedik olaylar karşısında ekonomiyi güçlü kılacak adımları atmak olmalı. O zaman bu krizin nereden kaynaklandığını başkalarında sorumluluk aramadan kendimize bakarak ortaya koymamız gerekiyor.

Birincisi, bugüne kadar krediye dayalı ve kredi büyümesiyle ancak ayakta durabilen bir ekonomik düzen kuruldu. Üstelik de bu düzen içerisinde krediyi alan şirketlerin doğru, üretken, bir daha krediye ihtiyaç duymayacak şekilde gelir elde edecekleri alanlara yönlenmeleri için kamu yol gösterici bir rol üstlenmedi, onun yerine hep rantı işaret eden bir yöntem tercih edildi. Ne yaptı kamu? Rantı göstermek için Kamu İhale Kanunu’nu değiştirdi. Bunu yaparken işi bilene değil, yandaş gözükene rantçı ihaleleri vermeyi tercih etti. Dolayısıyla bilgi temelli bir “know-how” ekonomisi kurmak yerine kimi tanıdığının önemli olduğu bir “know-who” ekonomisi kurulmuş oldu. Bu yapı değişmediği sürece yarın biz yine burada bir kredi krizinden bahsediyor oluruz, üstelik bu seferkinden daha da derin olur ve yeniden yapılandırma ihtiyacını tartışıyor oluruz. O zaman esas tartışmamız gereken şey “Krediye bağımlı kurulmuş bu düzeni değiştirecek miyiz?” olmalı. Yani bugün bu düzenlemeyi yaparız, birkaç şirkete belki nefes veririz ama maalesef Türkiye ekonomisini kurtarmamız mümkün olmaz. Bir ay sonra, iki ay sonra, beş ay sonra, on ay sonra yeniden ve yeniden burada aynı şeyleri tartışıyor oluruz. Yani “Değişecek mi?” sorusunun yanıtı, korkarım ki bu torba yasaya bakınca değişmeyecek, hatta durum kötüleşecek.

Ranta dayalı bu düzen Kamu İhale Kanunu yaklaşık ayda ortalama 1 kez değiştirilerek kuruldu. Değişmeyeceğinin işareti tam da burada yatıyor. Şimdi, artık Kamu İhale Kanunu’nu değiştirmekten vazgeçtiniz, Kamu İhale Kanunu’na tabi olmayacak fonlar kurarak işi yürütmeye devam ediyorsunuz. Varlık Fonu, Kamu İhale Kanunu’na tabi değil; Turizm Ajansı, adı ajans ama fon, bu da kamu denetimine ve Kamu İhale Kanunu’na tabi değil. Bu anlayış değişmediği sürece krizden krize koşmaya devam ederiz.

Bu krizin ikinci sebebi: Kurallı işleyen bir ekonomik düzen tamamen yıkılmış vaziyette. Keyfî bir düzen kondu onun yerine. Parlamenter demokrasiyi yıktığınız günden bu yana, kredi krizi ve reel sektör krizi ağırlaşarak devam ediyor. Parlamenter demokrasi iyileştirilerek ve düzeltilerek Türkiye gerçeğine dönüştürülmediği her gün bu kriz derinleşmeye devam edecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELİN SAYEK BÖKE (Devamla) – Sayın Başkanım, bitirmek üzereyim ama biraz süre rica edeceğim.

BAŞKAN – Tamamlayalım.

SELİN SAYEK BÖKE (Devamla) – Üçüncü sebep: Evet, uluslararası konjonktür değişti, gerçekten bugün içinde bulunduğumuz koşullar beş yıl önce içinde bulunduğumuz koşullardan farklı ama 2019 yılında koşulların bu olacağını 2013 yılında Amerikan Merkez Bankası dünya âleme duyurmuştu; gözünüzü kapattınız, kulağınızı “Bir şeyler olacak, hazırlanalım.” diyenlerimize tamamen kapattınız ve sonra döndünüz “Biz oyuna bu şekilde devam edeceğiz.” dediniz ancak bu kadar devam edilebiliyor, artık sınırına gelindi.

Evet, uluslararası konjonktür değişti ama beklenmedik bir şey değildi, biliyorduk; sizin yüzünüzden hazırlanmadık. Hazırlanmadığımız için de krizi kılcal damarlarımıza kadar hissediyoruz, tam da değiştirmemiz gereken anlayış bu. Başka yerde sorumlu arayarak değil, konjonktürü bahane ederek değil, onun değişeceğini bilerek ama kendi gücünün farkında olan hazırlıkları yapan bir anlayışa ihtiyacımız var. Dolayısıyla, mesele birkaç şirketin yeniden yapılandırılması falan değil. Mesele, bizim ne yapacağımız meselesi.

İzninizle, bir sonraki…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Böke.

SELİN SAYEK BÖKE (Devamla) – Evet, son kez tamamlamak üzere…

Teknik bir mesele değil ama teknik değerlendirirsek de şu gerçekle karşılaşıyoruz: Diyelim ki bu düzenlemede önerildiği gibi şirketlerin borçlarını yeniden yapılandırdık ve diyelim ki borçların değerine dokunmadık, bir varsayım yapıyorum. Borçlar olduğu gibi yeniden yapılandırıldı, ileride ödemek üzere şirketlere bir fırsat tanındı. Şimdi varsayım yapmadığım bir gerçeği ortaya koyuyorum, düzen de değişmedi, bu krizi çıkarmış olan koşullar neyse orada olduğu gibi duruyorlar. Günü geldiğinde o şirketler bu yeniden yapılandırılmış borçları ödeyebilecekler mi? Ne değişecek? Hiçbir şey.

Peki, başka bir varsayım yapalım. Diyelim ki yeniden yapılandırma yaptık, yaparken de şu teknik detayda belki de uzlaştık ve dendi ki birtakım kesintiler olsun, bankalar borçların bir kısmını üstlensinler. O zaman da soru şu: Bankalar bunun için kaynak yaratabilecekler mi, çare olabilecek miyiz? Reel sektör krizini yakan top gibi halk, bankalar ve şirketler arasında atıp durursak sonucun ne olacağını biliyoruz. O yakan top halkın elini yakmaya devam eder.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Selamlayalım.

SELİN SAYEK BÖKE (Devamla) – O zaman şunu önererek bitireyim: Bir yapılandırma yapılacaksa ne olması gerektiği belli. Önce parlamenter demokrasiyi kuracağız, bu sırada halkı bu borçtan kurtaracak bir yeniden yapılandırma işine girişeceğiz. Yoksulu, emekçiyi ve işçiyi koruyacağız. Yapmayacaksanız siz bırakın, biz yapmaya hazırız.

Tekrar teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… Önerge kabul edilmemiştir.

16’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler… Kabul etmeyenler… 16’ncı madde kabul edilmiştir.

17’nci madde üzerinde bir önerge bulunmaktadır, okutup işleme alıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 102 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 17’nci maddesinin kanun teklifi metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Hüda Kaya	Ali Kenanoğlu	Erol Katırcıoğlu
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Züleyha Gülüm	Murat Çepni	Erdal Aydemir
İstanbul	İzmir	Bingöl

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen, İstanbul Milletvekilimiz Sayın Ali Kenanoğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakika Sayın Kenanoğlu.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bu maddeyle, Türkiye'deki şirketlerin yaklaşık olarak 400 milyar tutarındaki kredi borcu yeni düzenlemeyle yapılandırılmaktadır. Bu borçların tahsil edilememesi sebebiyle ve içerisinde bulunduğumuz ekonomik krizin bankalara ve şirketlere olan etkisini hafifletmek amacıyla yeni bir düzenlemeye gidilmektedir. Bu düzenlemeyle, bir yandan borçlu şirketlerin kredi yapılandırmalarıyla doğacak vergi kaynaklı maliyetlerin azaltılması hedeflenmekte, bir yandan da kapitalizmin güncel formunda değerin yaratılacağı yönü belirleyen finansal sermayenin geleceği güvence altına alınmak istenmektedir. Denebilir ki: Sermayenin hegemonik biçimi olan finansal sermayenin yararına göre diğer sermaye biçimlerinin hizalanması amaçlanmaktadır.

Sermayenin değer yaratım ihtiyaçları doğrultusunda sürekli biçimlendirilen ve sonrasında sermayenin lehine düzenlemelere giden, toplumsal alanı da bu şekilde yeniden yapılandıran devlet kapitalizminin neoliberal niteliğinin bir başka icraatıyla karşı karşıya olduğumuz ortadadır. İçerisinde bulunduğumuz kriz sürecinde finansal sermayenin geleceğini kurtarmak, doyumsuz akışını ve değer üretimini sürdürülebilir kılmak için görüldüğü üzere yeni kararlar alınmaktadır.

TÜİK tarafından açıklanan raporlarda görüldüğü gibi işsizlik oranı yüzde 14'e yaklaşmışken, insanlar açlık sınırında yaşıyorken, borcunu ödeyememekten hayatına kıyanların arasına her geçen gün yeni insanlar ekleniyorken iktidar, patronların geleceğini kurtarmanın derdine düşmüştür, kapitalizmin içerisine düştüğü çıkmazlardan kurtulması için çareler aramaktadır fakat bu çareler, krizin müsebbibi olan sermayedense, yoksullara yansıttığı vergi yükü ve maaşların düşmesiyle krizin faturasını yoksullara çıkartmaktan öteye gitmemektedir.

İktidarın tüm bunlardan hareketle bu yanıyla iki misyona sahip olduğunu söyleyebiliriz: Birincisi, sermayenin kendisine sağladığı meşruiyetle birlikte kendisiyle kurduğu entegrasyon sonucunda sürekli olarak patronların hayatını kurtarmak.

İkincisi, yoksulları vergiye boğarak sermayenin kendi krizinin faturasının kefaretini borç yoluyla yoksullara ödetmek ve tasdik ettiği borçlar yoluyla da yoksulların geleceğini denetim altında tutmak yani modern kölelik.

Devleti temsil eden kurumların, en tepe kurumdan en alttakine, sermayenin kontrolsüz akışına teknik anlamda bir destekleyici, düzenleyici olmaktan öte bir rolü olmadığı gerçeğiyle karşı karşıyayız. Dolayısıyla iktidarın da Türkiye halklarının genelinin yararı adına kararların altına imza attığını söylemek lafügüzaf olacaktır. Üzerinde görüşme yürüttüğümüz kanun teklifi düşünüldüğünde bu durum teyit edilmektedir. Bu maddeyle, sermayenin taşeronluğuna soyunan Parlamento, sermayenin emirlerini yerine getiren teknik bir merci olmaktan öte bir şey teşkil etmemektedir. Devlet veya şu anda iktidarda bulunanlar tarafsız bir pozisyonda olmanın aksine, tarihsel, toplumsal bağlamda içerisinde bulunduğumuz kriz sürecinde kendi varoluşuna uygun bir vaziyette, güç ilişkilerine uygun bir vaziyette

hareket etmektedir; kapitalizmin krizinin yönetimini icra etmektedir; değer temellük etmekte zora düşen, krizle yüz yüze gelen sermayenin imdadına yetişip krizin telafisinin sağlanabileceği zemini ortaya çıkarmaya çabalamaktadır. Devlet, toplumsal refah yalanı bir tarafa, bu yanıyla sermayenin ihtiyacına cevap aradığı bir çağrı merkezi karakteri taşır hâldedir. Suriye'de içerisine girilen savaş da esasen bu durumun farklı bir iz düşümünü teşkil etmektedir. Bir yandan değer yaratım krizi içerisine girilen ulusal ve uluslararası sermayeye sömürmek, değer elde etmek için yeni alanlar yaratırken, öte yandan da ulusal düzeyde savaş tamtamları çalarak Türkiye halkları nezdinde bu savaşın esas gerekçelerini hasıraltı etmek amaçlanmaktadır.

Bununla birlikte, yoksulların ahlakını üretmek adına da devlet var gücüyle çalışmaktadır. İktidar, medyadan STK'lerine, okullarından kurumlarına kadar vergi yoluyla krizin faturasının yansıtıldığı yoksulları ehlileştirmeye, üzerlerinde denetim sağlamaya çalışmaktadır. Yoksulların yaşamlarının her hücresine sızarak kapitalizmin kriziyle bir hesaplaşma içerisine girmelerine engel olmak amacıyla onların geleceğini, davranışlarını öngörülebilir bir hâle getirmeye çalışmaktadır. Bu kanun teklifinin bu maddesi devlet kapitalizminin…

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Kenanoğlu.

ALİ KENANOĞLU (Devamla) – …karakterini örnekleyen bir mahiyete sahiptir. İktidar, patronların krizde boğulmaması amacıyla patronlara can simidi sağlayan bir çeşit sponsor rolüne bürünmüştür.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

17'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 17'nci madde kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, bu şekilde, birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Aldığımız karar gereğince gündemimizdeki konular tamamlanmıştır.

Alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 17 Temmuz 2019 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 00.57

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş'un, 28. TBMM Başkanı Binali Yıldırım'a tahsis edildiği iddia edilen konut ve personele ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in cevabı (7/12597)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Mustafa Şentop tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Fahrettin YOKUŞ
Konya Milletvekili

Bilindiği gibi Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı yapan Binali Yıldırım Bey, İstanbul Belediye Başkan Adayı olması gerekçesiyle Meclis Başkanlığı görevinden istifa etmiştir. 23 Haziran 2019 tarihinde gerçekleşecek olan Yerel Seçimlerde, AK Partiden İstanbul Belediye Başkanı Adayı olan Binali Yıldırım'a ilişkin;

1- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı olmadığı halde Çankaya Köşkünde oturmaya devam etme gerekçesi nedir?
2- Binali Yıldırım Bey, görevi sırasında devletin kendine tahsis etmiş olduğu ancak görevinin sona ermesi nedeniyle halen oturmaya devam ettiği Çankaya Köşkünü ne zaman boşaltacaktır?
3- Çankaya Köşkünde Binali Yıldırım Beyin emrinde çalışan TBMM Personeli var mıdır şayet varsa sayısı kaçtır?
4- TBMM'ye bağlı personellerin Meclis Başkanı olmayan bir kişiye hizmet vermesi etik ve doğru mudur?
5- Çankaya Köşkünde çalışan TBMM Personelleri Meclis bünyesindeki görevlerine ne zaman döneceklerdir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.07- 50444 16.07.2019
Konu : Soru Önergesi

Sayın Fahrettin YOKUŞ
Konya Milletvekili

İlgi : 21.05.2019 tarihli ve 7/12597 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

28. TBMM Başkanı Binali Yıldırım'a tahsis edildiği iddia edilen konut ve personele ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Süreyya Sadi BİLGİÇ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

EK

CEVAPLAR:

Cevap 1, 2, 3, 4 ve 5.- Çankaya Köşkünün Türkiye Büyük Millet Meclisi adına taşınmaz devri veya tahsisi bulunmamaktadır. Türkiye Büyük Millet Meclisi personeli, ihtiyaçlar doğrultusunda Türkiye Büyük Millet Meclisinde ve ilgili mevzuat çerçevesinde diğer kamu kurum ve kuruluşlarında görevlendirilebilmektedir.

2.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, 28. TBMM Başkanı Binali Yıldırım'ın bir açıklamasına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in cevabı (7/13261)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasanın 98 ve TBMM İçtüzüğünün 96. Maddesi gereğince **Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Mustafa ŞENTOP** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 11.6.2019

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili

TBMM eski Başkanı, Ak Parti İzmir Milletvekili ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Binali Yıldırım, Diyarbakır'da Kürtçe selamlama ile yaptığı ve bölücü örgütün "Pe Ke Ke" telaffuzunu da kullandığı konuşmada şunları söylemiştir:

"İstiklal mücadelesini başlatırken daha savaş döneminde Ankara'da Büyük Millet Meclisi'ni toplayan Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün davet ettiği millet temsilcileri arasında Kürdistan mebusu da vardı, Lazistan mebusu da vardı. Anadolu'nun her tarafından temsilci vardı".

Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan, 31 Mart 2019 seçimleri öncesinde, "Kürdistan'da biz kazanacağız" ifadesini kullanan HDP'li Sezai Temelli'ye, "Burada Kürdistan yok. Çok meraklı isen Irak'ın kuzeyinde var. Oraya defol" cevabını vermiştir.

İçişleri Bakanı Sayın Süleyman Soylu da, yine Sezai Temelli'nin sözde "Kürdistan" söylemi ile ilgili olarak şu ifadeleri kullanmıştır:

"Sezai Temelli; "Kürdistan'da biz kazanacağız, batıda da AK Parti ve MHP'ye kaybettireceğiz." diyor. Peki siz hiç, Kılıçdaroğlu'ndan, Meral Akşener'den, "Edepsiz adam, Kürdistan neresidir?" diye bir tepki duydunuz mu? duyamazsınız."

Öte yandan, 2017 yılında TBMM'de bütçe görüşmelerinde yaptığı toplantıda, sözde "Kürdistan" ifadesini kullanan HDP Şanlıurfa Milletvekili ve HDP Sözcüsü olan Osman Baydemir'e, AK Partili milletvekillerinin teklifi üzerine 2 gün Genel Kurul'dan çıkarma ve 12 bin lira para cezası verilmiştir.

Bu doğrultuda:

1- Halen milletvekilliği devam eden Sayın Binali Yıldırım'ın kullandığı sözde "Kürdistan" ifadesinin, TBMM tarafından Genel Kurul'dan çıkarma cezası verilen eylem kapsamında olması nedeniyle Başkanlığınız tarafından herhangi bir yaptırım uygulanacak mıdır?
2- Kürsü dokunulmazlığı kapsamına girmeyen sözde "Kürdistan" ifadesinin, belediye başkan adayı olan bir milletvekili tarafından kamuya açık bir toplantıda söylenmesi suç kapsamında sayılmamakta mıdır?
3- Sayın Binali Yıldırım, kürtçe selamlama ve sözde "Kürdistan" ifadesini kullandığı açıklamayı Meclis çatısı altında yapmış olsa, TBMM İçtüzüğüne göre kendisine nasıl bir ceza verilecektir?
4- Terör örgütlerinin eylem ve söylem birliğine hizmet eden açıklamalar, "dokunulmazlık" ve "milletvekilliği sorumsuzluğu" kapsamında mıdır?
5- Sözde "Kürdistan" ifadesini kullanan CHP, İyi Parti ya da SP'li milletvekili olan belediye başkan adayı olsaydı kendilerine "terörist" yakıştırması yapılarak, Meclis'te bir yaptırım uygulanacak mıydı? Ya da Sayın Binali Yıldırım örneğinde olduğu gibi sessiz mi kalınacaktı?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.07- ٥٩٤٤٥ 16 .07.2019
Konu : Soru Önergesi

Sayın Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili

İlgi : 12.06.2019 tarihli ve 7/13261 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

İlgi soru önergenize konu hususla ilgili olarak, 28. TBMM Başkanı Binali Yıldırım yaptığı konuşmada görüşlerini ifade etmiştir. TBMM Başkanlığının herhangi bir milletvekilinin kamuoyunda beyan ettiği görüşler üzerine bir tasarrufta bulunma yetkisi bulunmamaktadır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Süreyya Sadi BİLGİÇ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

DÖNEM: 27 **YASAMA YILI: 2**

103'ÜNCÜ BİRLEŞİM
16 TEMMUZ 2019 SALI
SAAT: 15.00

GRUP ÖNERİSİ

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisinin TBMM İçtüzüğünün 5 inci maddesine göre 1 Temmuz 2019'da tatile girmeyerek çalışmalarına devam etmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 18.06.2019 tarihli 90'ıncı Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

*** Bilişim Teknolojileri Bağımlılığını Araştırma Komisyonu**

17.07.2019 Çarşamba - Saat: 13.30

*** Güvenlik ve İstihbarat Komisyonu**

18.07.2019 Perşembe - Saat: 11.00

*** Tedavisi Bilinmeyen Hastalıkları Araştırma Komisyonu**

17.07.2019 Çarşamba - Saat: 15.00

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

103'ÜNCÜ BİRLEŞİM 16 TEMMUZ 2019 SALI SAAT: 15.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

1.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın 16/8/1961 Tarih ve 351 Sayılı Yükseköğretim Kredi ve Yurtlar Kurumu Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifinin (2/1072) İçtüzük'ün 37'nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önerge

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

❄ ❄ ❄

3 – SEÇİM

❄ ❄ ❄

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

❄ ❄ ❄

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

❄ ❄ ❄

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

1.-Ankara Milletvekili Şenol Bal ve 21 milletvekilinin, Tekirdağ'ın Çorlu ilçesinde yaşanan tren kazasının tüm yönleriyle araştırılarak kazadan kaynaklanan mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1)

2.-Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ve 19 milletvekilinin, gazetecilik mesleğinin sorunlarının araştırılarak bu sorunların giderilmesi için bir denetim mekanizması kurulması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2)

3.-Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur ve 22 milletvekilinin, kayıp çocuk vakalarına ilişkin arama ve kurtarma çalışmalarında aksayan yönlerin tespit edilerek alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3)

4.-Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal ve 27 milletvekilinin, Afyonkarahisar ilindeki haşhaş üreticilerinin zararlarının giderilmesi için gerekli tedbirlerin alınması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4)

5.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 24 milletvekilinin, bazı illerde tarım sektörünün sorunlarının tespit edilerek alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/5)

6.-İzmir Milletvekili Aytun Çıray ve 28 milletvekilinin, 15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleşen darbe girişiminin başta siyasi ayağı olmak üzere bütün yönleriyle incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6)

7.-HDP Grubu adına Grup Başkanvekilleri Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan ve Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, seçim güvenliğinin sağlanması için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7)

8.-HDP Grubu adına Grup Başkanvekilleri Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan ve Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, Tekirdağ'ın Çorlu ilçesinde meydana gelen tren kazasının nedenlerine ilişkin tüm iddiaların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/8)

9.-HDP Grubu adına Grup Başkanvekilleri Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan ve Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, ekonomideki kötüye gidişin nedenlerinin tespit edilerek alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/9)

10.-CHP Grubu adına Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel ve Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Tekirdağ'ın Çorlu ilçesinde yaşanan tren kazasının tüm yönleriyle araştırılarak kazanın sorumlularının ve alınacak tedbirlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/10)

11.-Uşak Milletvekili Özkan Yalım ve 23 milletvekilinin, Tekirdağ'ın Çorlu ilçesinde yaşanan tren kazasının tüm yönleriyle araştırılarak benzer olayların yaşanmaması için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/11)

12.-Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir ve 19 milletvekilinin, kayıp çocuklar sorununun tüm yönleriyle araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/12)

13.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 19 milletvekilinin, Botan Vadisi'nde yapılacak olan barajların bölgeye etkilerinin araştırılarak olası zararların önlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/13)

14.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca ve 22 milletvekilinin, Menderes Nehri'ndeki kirliliğin çevreye ve insan sağlığına etkilerinin incelenerek kirliliğin önlenmesi için gerekli önlemlerin ve bu önlemlerin maliyetinin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/14)

15.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 19 milletvekilinin, İstanbul'da çeşitli hastanelerde çocuk gebeliği vakalarının gizlendiğine ilişkin iddiaların tüm yönleriyle incelenerek başka benzer vakaların tespiti ve önlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/15)

16.-İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan ve 22 milletvekilinin, 20 Temmuz 2016'da ilan edilen Olağanüstü Hal Yönetimi'nin ülkeye etkilerinin tespit edilerek olumsuz etkilerin giderilmesi için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/16)

17.-Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun ve 20 milletvekilinin, çiftçilerin buğday üretiminde yaşadığı sorunların tespit edilerek çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/17)

18.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen ve 19 milletvekilinin, Mersin'de kurulması planlanan balık çiftliklerinin çevre ve insan yaşamına olası olumsuz etkilerinin tespit edilerek alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/18)

19.-HDP Grubu adına Grup Başkanvekilleri Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan ve Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, Şanlıurfa'nın Suruç ilçesinde seçim öncesinde yaşanan olayların tüm yönleriyle incelenerek sorumluların ortaya çıkarılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/19)

20.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 25 milletvekilinin, Hatay ilinin sorunlarının tespit edilerek alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/20)

21.-Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan ve 19 milletvekilinin, Şanlıurfa'nın Suruç ilçesinde 14 Haziran 2018 tarihinde yaşanan silahlı çatışma olayı ve devamındaki sürecin tüm yönleriyle incelenerek sorumluların ortaya çıkarılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/21)

22.-Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve 19 milletvekilinin, OHAL döneminde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerinin araştırılarak mağduriyetlerin giderilmesi için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/22)

23.-Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan ve 19 milletvekilinin, Van havzasındaki lahana sektörünün ve lahana üreticilerinin sorunlarının araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/23)

24.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı çalışanlarının sorunlarının ve bu kurumların işleyişinin incelenerek bu çalışanlara memur statüsü tanınması olanaklarının saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/24)

25.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, meslek hastalıklarında yaşanan artışın sebeplerinin incelenerek alınabilecek önlemlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/25)

26.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 21 milletvekilinin, Marmara Denizi'nde yaşanan "kırmızı su" oluşumunun nedenlerinin ve çözüm yollarının tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/26)

27.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, şifalı olarak nitelendirilen bitkilerin denetimsiz satışı ile medya organlarının konuya ilişkin yayınların olumsuz etkilerinin incelenerek gerekli denetim ve önlemlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/27)

28.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 26 milletvekilinin, yangın merdivenleri için gerekli standartların tespit edilerek gerekli yasal düzenleme ve denetimlerin yapılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/28)

29.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 20 milletvekilinin, kitap okumanın özendirilmesine yönelik çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/29)

30.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 23 milletvekilinin, yerel yönetimlerin spor hizmetlerine daha çok katkı yapabilmeleri için yapılacak çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/30)

31.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 24 milletvekilinin, demiryolu piyasasının serbestleştirilmesinin TCDD üzerindeki etkilerinin incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/31)

32.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, yüksek fruktozlu mısır şurubunun üretimi, satışı ve insan sağlığı üzerindeki etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/32)

33.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 24 milletvekilinin, kamuda madencilik alanında istihdam edilen mühendislerin bir süre sonra işten ayrılmalarının nedenlerinin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/33)

34.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 23 milletvekilinin, tohum üretimindeki dışa bağımlılığın ve yerli tohum üretimindeki sorunların araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/34)

35.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 23 milletvekilinin, bağış adı altında yapılan yardımların ekonomik ve sosyal sonuçlarının araştırılması ve denetiminin sağlanması için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/35)

36.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 24 milletvekilinin, erken çocukluk eğitiminin geliştirilmesi için yapılacak çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/36)

37.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 24 milletvekilinin, şiddet olaylarında görülen artışın nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/37)

38.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 23 milletvekilinin, Niğde'nin Ulukışla ilçesinin potansiyel gelişmişlik düzeyine ulaşamamasının nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/39)

39.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 27 milletvekilinin, Veterinerlik mesleğinin sorunlarının araştırılarak sorunların çözümü için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/40)

40.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 24 milletvekilinin, Niğde'nin turizm alanındaki potansiyeline ulaşamamasının nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/41)

41.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 29 milletvekilinin, üniversite mezunları arasındaki işsizliğin nedenlerinin araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/42)

42.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 24 milletvekilinin, pamuk üretiminde yaşanan sorunların tüm yönleriyle araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/43)

43.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 28 milletvekilinin, tehlikeli işlerin sınıflandırılması, denetimi ve bu alanda karşılaşılan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/44)

44.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 31 milletvekilinin, şoför ve nakliyatçı esnafının sorunlarının araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/45)

45.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 24 milletvekilinin, Niğde'deki şifa merkezlerinin tüm yönleriyle araştırılarak tanıtılması için yapılacak çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/46)

46.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 32 milletvekilinin, Devlet Malzeme Ofisinin çeşitli sorunlarının araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/47)

47.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 23 milletvekilinin, sanat tarihi eğitimine gereken önemin kazandırılması için yapılacak çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/48)

48.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 31 milletvekilinin, Aladağlar Milli Parkının durumunun ve Park'ta yapılabilecek çalışmaların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/49)

49.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 24 milletvekilinin, EPDK'nın Gün Öncesi Piyasası ve Dengeleme Güç Piyasasındaki fiyat politikalarının tüm yönleriyle incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/50)

50.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 23 milletvekilinin, Niğde'de yaşanan sorunların tüm yönleriyle araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/51)

51.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 26 milletvekilinin, 14-17 yaş grubunda okullaşma oranının düşme nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/52)

52.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 27 milletvekilinin, Niğde'nin turizm alanındaki potansiyeline ulaşamamasının nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/53)

53.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, Türkiye'deki öğrencilerin PISA testinde başarısız olma sebeplerinin incelenerek çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/54)

54.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 24 milletvekilinin, madencilik sektörünün sorunlarının incelenerek sektörün sürdürülebilir gelişimi için yapılması gerekenlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/55)

55.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 26 milletvekilinin, Niğde'de kalsit madenciliğinin sorunlarının incelenerek gelişim olanaklarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/56)

56.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 24 milletvekilinin, engellilere Evde Bakım Ücreti ödenmesi için şart koşulan gelir tespiti uygulaması kapsamında yaşanan sorunların tespit edilerek gerekli yasa değişikliklerinin sağlanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/57)

57.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 23 milletvekilinin, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'nın örgütlenme, yapılan çalışmalar ve çalışanların sorunları bağlamında incelenmesi ile gerekli iyileştirmelerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/58)

58.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 23 milletvekilinin, iş güvenliği ve işçi sağlığı denetimleri ile Mesleki Yeterlilik Belgesi alınmasında yaşanan sorunlar incelenerek iş kazalarının önlenmesi için gereken tedbirlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/59)

59.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 24 milletvekilinin, Kamu Özel İşbirliği ile gerçekleştirilen ve Sayıştay ile TBMM'nin denetimi dışında kalan projelerdeki uygulamaların incelenerek olası risklerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/60)

60.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, yabancıların ve yabancı ortaklı Türk şirketlerinin Türkiye'de yaptıkları tarım yatırımlarının incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/61)

61.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 26 milletvekilinin, Ege Denizi'nde yer alan Türk adalarının Yunanistan tarafından sahiplenildiğine ilişkin iddiaların incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/62)

62.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 31 milletvekilinin, imalat sanayindeki sorunların ve bu sorunların çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/63)

63.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 25 milletvekilinin, bireysel silahlanmanın olumsuz etkilerinin incelenerek bireysel silahlanma oranının en aza indirgenmesi alınabilecek önlemlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/64)

64.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, demiryolu yapım, onarım ve uluslararası standartlara uyum çalışmalarının bütün yönleriyle incelenerek aksaklıkların giderilmesi için gerekli önlemlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/65)

65.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 27 milletvekilinin, genç işsizliğinin nedenlerinin tespit edilerek sorunun çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/66)

66.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 29 milletvekilinin, ithalat kolaylığı sağlanan tarım ürünlerinin tarım sektörüne olumsuz etkilerinin incelenerek yerli ürün üretim ve pazarlamasındaki sorunlara dair çözüm yollarının bulunması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/67)

67.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 28 milletvekilinin, Sümer Holding A.Ş.'nin özelleştirilmesi sürecinde yaşanan sorunların ve yapıldığı iddia edilen hatalı uygulamaların tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/68)

68.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 25 milletvekilinin, Suriye'den gelen göçmen çocukların eğitim-öğretime katılımlarının sağlanması için gerekli tedbirlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/69)

69.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 23 milletvekilinin, eğitim kurumu yöneticilerinin belirlenmesinde sıklıkla uygulama değişikliğine gidilmesinin yarattığı sorunların ve bunların çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/70)

70.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 23 milletvekilinin, öğrenci mutsuzluğunun nedenlerinin tespit edilerek sorunun çok yönlü bir şekilde incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/71)

71.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 29 milletvekilinin, harp ve vazife şehitlerinin yakınları ile malul gazilere tanınan ancak "Muharip Gaziler" ve yakınlarının yararlanamadığı hakların ve bu gazilerin diğer sorunlarının belirlenerek gerekli çözümlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/72)

72.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 29 milletvekilinin, bor madeninin daha verimli bir şekilde üretilmesi, işletilmesi ve pazarlanması için Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün mevcut sorunlarının incelenerek gerekli iyileştirmelerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/73)

73.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 24 milletvekilinin, eğitim-öğretimde cinsel taciz ve istismar olaylarının incelenerek bu alanda alınabilecek önleyici tedbirlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/74)

74.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 23 milletvekilinin, başta tarım sektöründeki tekelleşme olmak üzere çiftçilerin yaşadıkları tüm sorunların incelenerek alınabilecek önlemlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/75)

75.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 21 milletvekilinin, ülkemizde matematik alanındaki başarı düşüklüğünün nedenlerinin incelenerek matematik eğitimi açısından alınabilecek önlemlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/76)

76.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 23 milletvekilinin, su kaynaklarının doğru kullanımı için gerekli önlemlerin tespit edilerek ilgili yasal düzenlemelerin yapılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/77)

77.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 24 milletvekilinin, yabancı göçmen işçilerin kaçak olarak çalıştırılmasından kaynaklanan sorunların tüm yönleriyle incelenerek alınacak önlemlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/78)

78.-Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya ve 20 milletvekilinin, Suriyeli sığınmacıların neden olduğu sorunların tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/79)

79.-Muğla Milletvekili Süleyman Girgin ve 23 milletvekilinin, Muğla'nın Yatağan ilçesindeki bir termik santralde yaşanan kazasın nedenlerinin araştırılarak sorumluların tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/80)

80.-Samsun Milletvekili Kemal Zeybek ve 21 milletvekilinin, fındık üretiminde görülen verim düşüşünün nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/81)

81.-Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu ve 22 milletvekilinin, kredi sicili bozuk vatandaşların sözde kredi danışmanlık şirketleri tarafından yanıltılarak dolandırıldığı iddialarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/82)

82.-Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel ve 25 milletvekilinin, fındık üreticilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/83)

83.-İstanbul Milletvekili Arzu Erdem ve 20 milletvekilinin, uyuşturucu ve madde bağımlılığı sorununun tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/84)

84.-İstanbul Milletvekili Arzu Erdem ve 20 milletvekilinin, milli şuurun ve manevi değerlerin çocuklara ve gençlere kazandırılması için eğitim sisteminde yapılması gereken değişikliklerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/85)

85.-İstanbul Milletvekili Arzu Erdem ve 20 milletvekilinin, çocuk ihmali ve istismarı sorununun tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/86)

86.-İstanbul Milletvekili Arzu Erdem ve 20 milletvekilinin, iş yaşamında kadınlara yönelik ayrımcılık sorunun tüm yönleriyle araştırılarak kadın istihdamının artırılması için yapılacak çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/87)

87.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 19 milletvekilinin, basın özgürlüğüne getirilen sınırlamaların tahlil edilerek sonuçlarının değerlendirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/88)

88.-Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve 19 milletvekilinin, son yıllarda yaşanan maden facialarında özelleştirme politikalarının etkilerinin araştırılması ve bütünlüklü çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/89)

89.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 19 milletvekilinin, OHAL döneminde artış gösteren iş kazalarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/90)

90.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 19 milletvekilinin, Ilısu Barajı inşası nedeniyle Hasankeyf'te meydana gelen zararın tespiti ile kültürel ve tarihi mirasın korunması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/91)

91.-Ankara Milletvekili Gamze Taşcıer ve 19 milletvekilinin, eczacılara yönelik şiddet olaylarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/92)

92.-Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer ve 28 milletvekilinin, Tekirdağ'ın Çorlu ilçesinde yaşanan tren kazasının tüm yönleriyle araştırılarak kazanın sorumlularının ve alınacak tedbirlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/93)

93.-Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan ve 23 milletvekilinin, Çanakkale'de faaliyet gösteren termik santrallerin ve maden ocaklarının çevreye ve insan sağlığına etkilerinin tüm yönleriyle incelenerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/94)

94.-Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin ve 20 milletvekilinin, demiryollarının durumu ve ihtiyaçları ile yaşanan kazaların nedenlerinin tespiti için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/95)

95.-Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin ve 22 milletvekilinin, kadın-erkek eşitliğinin sağlanması, kadınların ve çocukların maruz kaldığı fiziki ve cinsel saldırıların sona erdirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/96)

96.-İstanbul Milletvekili Oğuz Kaan Salıcı ve 19 milletvekilinin, küresel ısınmanın etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/97)

97.-İstanbul Milletvekili Oğuz Kaan Salıcı ve 19 milletvekilinin, liselere ve üniversiteye giriş sınavlarındaki başarısızlığın sebeplerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/98)

98.-HDP Grubu adına Grup Başkanvekili Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, şehir hastaneleri modelinin incelenerek problemli alanların tespit edilmesi ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/99)

99.-Mardin Milletvekili Tuma Çelik ve 19 milletvekilinin, Türkiye'ye sığınan Ezidilerin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/100)

100.-Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul ve 19 milletvekilinin, Antep fıstığı üreticilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/101)

101.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 19 milletvekilinin, kayıp çocuklar sorununun tüm yönleriyle araştırılarak gerekli önlemlerin ve sorunun çözüm yollarının tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/103)

102.-İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir ve 20 milletvekilinin, OHAL döneminde yapılan düzenlemelerin üniversiteler ve akademisyenler üzerindeki etkilerinin araştırılarak alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/104)

103.-Samsun Milletvekili Bedri Yaşar ve 23 milletvekilinin, Doğu Karadeniz'deki sel afetlerinin nedenlerinin incelenmesi ile afetlerden etkilenenlerin belirlenip kayıplarının tazmininin sağlanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/105)

104.-Samsun Milletvekili Bedri Yaşar ve 19 milletvekilinin, döviz kurundaki artışları ve olası ekonomik krizi önleyici bir çözüm modeli geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/106)

105.-Ordu Milletvekili Seyit Torun ve 21 milletvekilinin, Ordu'da yaşanan sel felaketinin nedenlerinin araştırılarak meydana gelen zararların tazmini için yapılacak çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/107)

106.-Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir ve 19 milletvekilinin, geçmişte yaşanan faili meçhul cinayetlerin incelenerek sorumluların ortaya çıkarılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/108)

107.-HDP Grubu adına Grup Başkanvekili Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, iş sağlığı ve güvenliği alanındaki sorunların incelenerek iş kazalarının önlenmesi için gereken tedbirlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/109)

108.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu ve 19 milletvekilinin, cezaevlerinde bulunan hamile veya yeni doğum yapmış kadınların yaşadıkları sorunların tespit edilerek alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/110)

109.-İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu ve 19 milletvekilinin, Kamu Personeli Seçme Sınavında teknik bir hata yaşandığı iddialarının araştırılarak olası mağduriyetlerin giderilmesi için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/111)

110.-HDP Grubu adına Grup Başkanvekili Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, son günlerde ortaya çıkan şarbon hastalığı vakalarının incelenerek alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/112)

111.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu ve 19 milletvekilinin, mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarının tespit edilerek bu sorunlara çözümler üretebilmek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/113)

112.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 19 milletvekilinin, Ceza yargılamalarında kullanılan Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi'nin yol açtığı sorunların tespit edilerek çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/114)

113.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve 19 milletvekilinin, Türk Telekom'un özelleştirilmesi sürecinde kamunun zarara uğratıldığı iddialarının incelenerek sorumluların tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/115)

114.-CHP Grubu adına Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İstanbul'daki yeni havalimanı inşaatında yaşandığı iddia edilen iş kazalarının ve işçi ölümlerinin incelenerek sorunların çözümü için gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/116)

115.-Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel ve 19 milletvekilinin, son dönemde görülen şarbon vakalarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/117)

116.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 19 milletvekilinin, Siirt ilinin ulaşım sorununun tüm yönleriyle incelenerek alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/118)

117.-Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve 19 milletvekilinin, İstanbul üçüncü havalimanı inşaatındaki çalışma koşulları ve iş kazalarının incelenerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/119)

118.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 19 milletvekilinin, Siirt ilinin su sorunun nedenlerinin araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/120)

119.-Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı ve 19 milletvekilinin, Kastamonu'da meydana gelen sel felaketlerinin nedenlerinin araştırılması, meydana gelen zararın tespit edilmesi ve benzer olayların yaşanmaması için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/121)

120.-Ağrı Milletvekili Abdullah Koç ve 19 milletvekilinin, darbe girişimi sonrası ihraç edilenlerin iş yaşamına katılımda karşılaştıkları iddia edilen engellerin incelenerek bunların kaldırılması için gerekli tedbirlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/122)

121.-Aydın Milletvekili Hüseyin Yıldız ve 20 milletvekilinin, Aydın'daki çevre kirliliğinin ve kanser vakalarının nedenlerinin incelenerek yer altı ve üstü kaynaklarının korunması için gerekli tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/123)

122.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal ve 23 milletvekilinin, mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarının tespit edilerek bu sorunlara çözümler üretebilmek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/124)

123.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal ve 20 milletvekilinin, Tekirdağ'ın Çorlu ilçesinde yaşanan tren kazasının tüm yönleriyle araştırılarak kazanın sorumlularının ve alınacak tedbirlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/125)

124.-İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi ve 22 milletvekilinin, son günlerde artış gösteren çocuk kaçırma ve kayıp olaylarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin tespiti için bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/126)

125.-Tokat Milletvekili Kadim Durmaz ve 19 milletvekilinin, şeker fabrikalarının özelleştirilmesinin sonuçlarının araştırılarak ortaya çıkan sorunlara karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/127)

126.-Giresun Milletvekili Necati Tığlı ve 19 milletvekilinin, fındık üreticilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/128)

127.-Ankara Milletvekili Gamze Taşcıer ve 19 milletvekilinin, internet, televizyon ve radyo aracılığıyla satışı ve pazarlaması yapılan bazı ürünlerin insan sağlığı üzerindeki etkilerinin araştırılarak bunların satışının önüne geçilmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/129)

128.-HDP Grubu adına Grup Başkanvekilleri Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan ve Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, ekonomideki kötüye gidişin incelenerek halkın geçim sorununun önüne geçilmesi için gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/130)

129.-Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın ve 22 milletvekilinin, elektrik ve doğalgaz fiyatlarındaki artışın nedenlerinin incelenerek alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/131)

130.-Adana Milletvekili Kemal Peköz ve 19 milletvekilinin, Adana Şehir Hastanesi'nde yaşanan sorunların tespit edilerek çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/132)

131.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, çiftçilerin sorunları konusunda bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/1)

132.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, taşeron çalışanların kadroya geçiş sürecinde yaşadıkları sorunlar konusunda bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/2)

133.-Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun ve 20 milletvekilinin, kâğıt ve kâğıda bağlı sektörlerde yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/133)

134.-Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan ve 23 milletvekilinin, tarım alanındaki sorunların incelenerek başta tarımsal üretim potansiyeli yüksek iller olmak üzere ulusal üretimi destekleyici önlemlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/134)

135.-Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin ve 20 milletvekilinin, Balıkesir Ayvalık'a bağlı Altınova'da yapılması planlanan demir madeni arama faaliyetlerinin sosyal ve ekonomik hayata etkilerinin incelenerek olası zararları önleyici tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/135)

136.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok ve 19 milletvekilinin, canlı hayvan ithalatındaki kontrol mekanizmalarının incelenerek gerekli denetimlerin sağlanması ve şarbon hastalığının önlenmesi için gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/136)

137.-İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm ve 19 milletvekilinin, İstanbul üçüncü havalimanı inşaatındaki çalışma koşulları ve iş kazalarının incelenerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi ile inşaatın ekonomik ve ekolojik etkilerinin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/137)

138.-Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın ve 26 milletvekilinin, trafik kazalarının önlenmesi için ilgili mevzuat, uygulama, eğitim ve denetimlerin incelenerek saptanan eksiklikleri giderici çalışmalar yapılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/138)

139.-Burdur Milletvekili Mehmet Göker ve 22 milletvekilinin, Burdur Gölü'ndeki kurumanın nedenlerinin incelenerek kurumanın engellenmesi için gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/139)

140.-Burdur Milletvekili Mehmet Göker ve 21 milletvekilinin, yurtdışına beyin göçünün nedenlerinin incelenerek bu göçün önlenmesi ve tersine çevirmeye yönelik politikalar oluşturulması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/140)

141.-İstanbul Milletvekili Özgür Karabat ve 21 milletvekilinin, Başta Çorlu'da meydana gelen tren kazası olmak üzere ulaşım sektöründeki kazaların nedenlerinin ve özelleştirme uygulamalarının kazalardaki payının incelenerek alınacak tedbirlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/141)

142.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 21 milletvekilinin, öğrenci sayısındaki artış hızı ve sosyolojik etkenler dikkate alınarak ikili eğitim uygulamasının nedenlerinin ve yarattığı sorunların incelenerek saptanan sorunları giderici çalışmalar yapılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/142)

143.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, Diyarbakır ilinde yoksullukla mücadele için uygulanacak politikaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/143)

144.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, Diyarbakır ilinde yoksullukla mücadele için uygulanacak politikaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/144)

145.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, Niğde Altunhisar, Yeşilyurt, Çömlekçi, Ulukışla, Keçikale'de bulunan tarihi kalıntıların incelenerek kültür varlıklarının korumaya alınması ve turizm potansiyelinin arttırılması için gerekli çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/145)

146.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, başta esnaflara yönelik kredi uygulamaları olmak üzere esnafların sorunlarının incelenerek gerekli çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/146)

147.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, Orta Anadolu'da tarım ve hayvancılığın sorunlarının incelenerek çiftçilerin sorunlarının çözümü için gerekli önlemlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/147)

148.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 23 milletvekilinin, akaryakıt kaçakçılığı sorununun incelenerek denetim ve düzenlemelerdeki eksikliklerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/148)

149.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 23 milletvekilinin, özelleştirme sonrası Tekel'in zarar etme sebeplerinin incelenerek şirketteki her türlü sorunun çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/149)

150.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 21 milletvekilinin, sağlık hizmetleri alanındaki sorunların çok yönlü olarak incelenerek saptanan sorunların çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/150)

151.-Kayseri Milletvekili Çetin Arık ve 25 milletvekilinin, atıl durumdaki kamu yatırımları ile kamu zararı oluşan diğer durumların tespit edilerek kamu kaynaklarının verimli kullanımının sağlanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/151)

152.-Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu ve 23 milletvekilinin, Kırklareli'nde yapılması planlanan Entegre Termik Santralinin çevreye ve insan sağlığına olası olumsuz etkilerinin tespit edilerek sürdürülebilir kalkınma için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/152)

153.-İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 26 milletvekilinin, sulak alanlara yönelik tehditlerin incelenerek bu alanların korunması için gerekli tedbirlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/153)

154.-Yozgat Milletvekili Ali Keven ve 22 milletvekilinin, Yozgat'taki çiftçilerin sorunlarının incelenerek çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/154)

155.-Ankara Milletvekili Murat Emir ve 21 milletvekilinin, iş sağlığı ve güvenliği uzmanlarının yaşadığı sorunların tespit edilerek bu sorunlara çözüm önerileri getirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/155)

156.-Ankara Milletvekili Levent Gök ve 21 milletvekilinin, Tuz Gölü'ndeki küçülmenin sebeplerinin araştırılarak alınacak önlemlerin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/156)

157.-Kırklareli Milletvekili Türabi Kayan ve 22 milletvekilinin, Yıldız Dağları bölgesinde yaşayan vatandaşların sorunlarının araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi için bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/157)

158.-Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan ve 22 milletvekilinin, bireysel silahlanmadaki artışın nedenlerinin araştırılarak sebep olduğu sorunların önlenmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/158)

159.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca ve 28 milletvekilinin, kamu kaynaklarının kullanımında toplumsal cinsiyet eşitliğinin gözetilmesinin sağlanması için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/159)

160.-Van Milletvekili Murat Sarısaç ve 19 milletvekilinin, Van ilinin çeşitli sorunlarının tespit edilerek alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/160)

161.-Samsun Milletvekili Bedri Yaşar ve 25 milletvekilinin, yerel basının sorunlarının incelenerek bu sorunların çözümlerinin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/161)

162.-Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk ve 20 milletvekilinin, esnaf ve sanatkârların sorunlarının incelenerek bu sorunların çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/162)

163.-Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk ve 20 milletvekilinin, engellilerin sorunlarının incelenerek bu sorunların çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/163)

164.-Kayseri Milletvekili İsmail Özdemir ve 20 milletvekilinin, Kayseri'nin sorunlarının incelenerek bu sorunların çözümü için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/164)

165.-İstanbul Milletvekili Zeynel Emre ve 19 milletvekilinin, Tekirdağ'ın Çorlu ilçesinde yaşanan tren kazasının nedenlerinin incelenerek kazanın sorumlularının tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/165)

166.-İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç ve 19 milletvekilinin, İşsizlik Fonu tarafından tahvil satın alınıp satılarak kamu bankalarına sermaye aktarıldığı iddialarının tüm boyutları ile incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/166)

167.-Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı ve 19 milletvekilinin, Tekirdağ'ın Çorlu ilçesinde yaşanan tren kazasının tüm yönleriyle araştırılarak kazanın sorumlularının ve alınacak tedbirlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/167)

168.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 20 milletvekilinin, Hatay'daki kültürel mirasın korunması ile bakım, onarım ve restorasyonunun sağlanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/168)

169.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 19 milletvekilinin, cinsel istismarın önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi ile istismar mağdurlarının yaşam koşullarının iyileştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/169)

170.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 20 milletvekilinin, yükseköğretime yerleşme oranındaki devamlı düşüşün nedenlerinin incelenerek alınacak tedbirlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/170)

171.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 19 milletvekilinin, Akdeniz anemisi hastalığının önlenmesi için gerekli tedbirlerin saptanması ve kamuoyunun konuya ilişkin farkındalığının arttırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/171)

172.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 21 milletvekilinin, devlet koruması altındaki çocukların 18 yaşından sonra karşılaştıkları sorunların tespit edilerek bu sorunların çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/172)

173.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 22 milletvekilinin, öğretmenlerin yaşadıkları sorunların incelenerek bu sorunların çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/173)

174.-Van Milletvekili Murat Sarısaç ve 19 milletvekilinin, anadilde eğitim alamayan çocukların eğitim hayatında yaşadıkları sorunların tespit edilerek gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/174)

175.-İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'de kapanan ticari işletmelerin sayısındaki artışın nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/175)

176.-Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran ve 19 milletvekilinin, hasta mahpusların temel sağlık haklarına erişimlerine dair sorunların incelenerek alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/176)

177.-HDP Grubu adına Grup Başkanvekilleri Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan ve Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, 10 Ekim 2015 tarihinde Ankara'da yaşanan terör saldırısındaki olası ihmallerin incelenerek bu tür olayların yeniden yaşanmaması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/177)

178.-Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir ve 19 milletvekilinin, kadın yoksulluğunun nedenlerinin incelenerek yoksulluğa sebep olan etmenlerin ortadan kaldırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/178)

179.-Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz ve 20 milletvekilinin, Düzce'nin sorunlarının incelenerek bu sorunların çözümü için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/179)

180.-Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan ve 26 milletvekilinin, Gaziantep'teki her türlü ulaşım sorununun incelenerek tespit edilen sorunların çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/180)

181.-Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin ve 27 milletvekilinin, intihar vakalarının nedenlerinin tüm yönleriyle araştırılarak vakaları önleyici politikaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/181)

182.-Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ve 23 milletvekilinin, ekonomik gidişatın basın-yayın sektörüne etkilerinin incelenerek başta kâğıt temini olmak üzere sektörün sorunlarının çözülmesi için gerekli çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/182)

183.-Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap ve 24 milletvekilinin, bor madeninin daha verimli bir şekilde üretilmesi, işletilmesi ve pazarlanması için madenin kullanım alanlarının saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/183)

184.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal ve 27 milletvekilinin, kayıp çocuk vakalarına ilişkin arama ve kurtarma çalışmalarında aksayan yönlerin tespit edilerek alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/186)

185.-Malatya Milletvekili Veli Ağbaba ve 24 milletvekilinin, eğitimde başarı düşüklüğünün nedenlerinin incelenerek başta sınav sistemleri olmak üzere eğitimdeki sorunların çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/187)

186.-Malatya Milletvekili Veli Ağbaba ve 24 milletvekilinin, orman yangınlarındaki artışın sebeplerinin incelenerek bu konuda alınması gereken önlemlerin saptanması ile ormanlık alanlardaki azalmanın etkilerinin tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/188)

187.-İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır ve 22 milletvekilinin, İzmir Aliağa'da denizde meydana gelen petrol sızıntısının insan yaşamına ve ekolojik sisteme verebileceği zararların tespit edilerek alınması gereken önlemlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/189)

188.-Kocaeli Milletvekili Haydar Akar ve 26 milletvekilinin, Kamu Özel İşbirliği ile gerçekleştirilen projelerin incelenerek olası kamu zararlarının ve sözleşmelerdeki hataların saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/190)

189.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 29 milletvekilinin, Hatay'daki narenciye üreticilerinin sorunlarının incelenerek sorunları giderici ve üreticiyi teşvik edici çalışmalar yapılmasının sağlanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/191)

190.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 33 milletvekilinin, Hatay'da zeytincilik sektöründe yaşanan sorunların incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/192)

191.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 23 milletvekilinin, Türk vatandaşlığı kazanmayı kolaylaştıran düzenlemelerin yarattığı sorunların tespit edilerek olası sorunları önleyici tedbirlerin alınması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/193)

192.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 33 milletvekilinin, Eski Ankara, Balıkesir, Bursa ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanları'nın görevleri boyunca yapılan imar değişikliklerinin ve İmar Komisyonu üyelerinin malvarlıklarının incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/194)

193.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 27 milletvekilinin, baz istasyonlarının insan sağlığına etkilerinin incelenerek olası zararları önleyici tedbirlerin alınması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/195)

194.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 31 milletvekilinin, TRT'deki yurtdışı görevlendirmelerin incelenerek bu görevlendirmeler sırasında tahsis edilen kaynaklar ile kamunun zarara uğratılıp uğratılmadığının tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/196)

195.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 28 milletvekilinin, Hatay'da yerli hayvan yetiştiriciliğinin korunması ve geliştirilmesi için izlenmesi gereken yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/197)

196.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 31 milletvekilinin, Suriye'deki iç savaşın Hatay'a etkilerinin incelenerek olumsuz etkilerin bertaraf edilmesini sağlayıcı çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/198)

197.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 32 milletvekilinin, ekonomideki kötüye gidişin incelenerek halkın geçim sorununun ve ekonomik krizin önüne geçilmesi için gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/199)

198.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 26 milletvekilinin, Yusufeli'nin yeni bir yerleşim alanına taşınacak olmasından kaynaklanan sorunların incelenerek ilçe halkının mağduriyetlerinin giderilmesi için gerekli çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/200)

199.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 27 milletvekilinin, Hopa Limanı'ndaki yükleme-boşaltma faaliyetleri esnasında yayılan toz bulutlarının insan sağlığına olası olumsuz etkilerinin incelenerek liman çevresinde yaşayanların mağduriyetlerinin giderilmesi için gerekli çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/201)

200.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 24 milletvekilinin, Artvin'de faaliyet gösteren bir madencilik şirketinin faaliyetlerinin devamı amacıyla çeşitli kişilere maddi menfaat sağladığı iddialarının incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/202)

201.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 28 milletvekilinin, çeşitli firmalar tarafından yapılan dolandırıcılık faaliyetlerinin önlenmesi için gerekli tedbirlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/203)

202.-Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ve 19 milletvekilinin, termik santrallerin insan sağlığına ve çevreye etkilerinin incelenerek başta Alpu Termik Santrali olmak üzere olası olumsuz etkilerin bertaraf edilmesi için gerekli tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/204)

203.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 26 milletvekilinin, Toplum Yararına Çalışma Programı kapsamında İŞKUR tarafından yapılan alımlarda haksızlık yapıldığına dair iddiaların incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/205)

204.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 26 milletvekilinin, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı'nın iş güvenliği uygulamalarının incelenerek Başkanlığın işlerinde iş kazalarının önüne geçilmesi için alınması gereken tedbirlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/206)

205.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 25 milletvekilinin, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı ve İl Müdürlükleri'nde çalışanların sorunlarının incelenerek bu sorunların çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/207)

206.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 26 milletvekilinin, özel sektörde çalışan çevre mühendislerinin sorunlarının incelenerek bu sorunların çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/208)

207.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 25 milletvekilinin, emeklilerin yaşadığı sorunların incelenerek bu sorunların çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/209)

208.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 27 milletvekilinin, kamuda çalışan avukatların özlük haklarına dair sorunların incelenerek bu sorunların çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/210)

209.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 24 milletvekilinin, bazı vakıf ve dernekler arasında ayrımcılık yapıldığına ilişkin iddiaların incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/211)

210.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 27 milletvekilinin, ulaşım sektöründe çalışanların sorunların incelenerek bu sorunların çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/212)

211.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 25 milletvekilinin, Yusufeli Barajı ve bağlantılı HES projelerindeki uygulamaların incelenerek hukuka aykırı uygulamalar yapıldığına dair iddiaların değerlendirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/213)

212.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 25 milletvekilinin, cezaevlerinde tutuklu ve hükümlülere uygulanan disiplin ceza ve tedbirlerin incelenerek uygulamadaki sorunların önüne geçilmesi için gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/214)

213.-Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal ve 30 milletvekilinin, Kırıkkale'nin sorunlarının incelenerek başta sanayi alt yapısı olmak üzere şehrin tüm sorunları için çözüm üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/215)

214.-İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 30 milletvekilinin, hava kirliliğinin sebeplerinin incelenerek kirliliğin insan sağlığına ve çevreye olumsuz etkilerinin önlenmesi için gerekli çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/216)

215.-Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın ve 32 milletvekilinin, linyit rezervlerinin incelenerek çevreye duyarlı termik santraller kurulmasının sağlanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/217)

216.-Denizli Milletvekili Haşim Teoman Sancar ve 32 milletvekilinin, TRT'nin maddi kaynaklarını kullanım biçiminin ve personel politikasının incelenerek tüm iş ve işlemlerde şeffaflığı sağlayıcı tedbirlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/218)

217.-Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun ve 25 milletvekilinin, Ergene Nehri'ndeki kirliliğin sebeplerinin incelenerek kirliliğin ortadan kaldırılması için gerekli çalışmaların yapılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/219)

218.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 24 milletvekilinin, Sarp Sınır Kapısı'nda yaşanan sorunların incelenerek başta fiziki yetersizlikler olmak üzere sorunların çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/220)

219.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 26 milletvekilinin, Arhavi'deki sel baskınlarının nedenlerinin incelenerek afetlerin olumsuz etkilerinin önlenmesi için gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/221)

220.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 22 milletvekilinin, yüksek gelir elde ettiği iddia edilen iş insanlarının vergi rekortmenleri arasına giremeyişinin nedenlerinin incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/222)

221.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 24 milletvekilinin, Artvin Cerattepe'deki maden sahası hakkında verilen bilirkişi raporunun bilimsel gerçeklere uygunluğunun incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/223)

222.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 24 milletvekilinin, Artvin'de yüksek gerilim enerji hatları güzergâhlarından kaynaklanan sorunların araştırılarak yaşanan mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/224)

223.-Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer ve 27 milletvekilinin, şarbon hastalığının yarattığı tehlikenin tüm yönleriyle incelenerek gıda güvenliğinin sağlanması için gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/225)

224.-Ankara Milletvekili Gamze Taşcıer ve 25 milletvekilinin, ilaç fiyatlarındaki artışların yarattığı sorunların incelenerek ilaç teminindeki sıkıntıların bertaraf edilmesi ve yerli ilaç üretiminin desteklenmesine yönelik politikalar geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/226)

225.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 25 milletvekilinin, Artvin'de yaşanan elektrik kesintilerinin nedenlerinin araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/227)

226.-Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet ve 30 milletvekilinin, kâğıt fiyatlarındaki artışın yerel basına olan etkilerinin incelenerek yerel basının devamlılığı için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/228)

227.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 25 milletvekilinin, banka çalışanlarının çalışma koşullarının araştırılarak sorunların çözümü için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/229)

228.-Adana Milletvekili Burhanettin Bulut ve 26 milletvekilinin, tarladan sofraya ürün fiyatındaki artışın sebeplerinin incelenerek gıdaya ucuz erişimin sağlanması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/230)

229.-Kayseri Milletvekili Çetin Arık ve 25 milletvekilinin, intihar vakalarının nedenlerinin tüm yönleriyle araştırılarak bu konuda geliştirilecek politikaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/231)

230.-Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu ve 23 milletvekilinin, trafik kazalarının önlenmesi için yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/232)

231.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 29 milletvekilinin, Hatay'daki kültürel mirasın korunması ile bakım, onarım ve restorasyonunun sağlanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/233)

232.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 29 milletvekilinin, cinsiyetçiliğin ve kadına karşı nefret suçunun boyutlarının belirlenmesi ve bunlara karşı mücadele yöntemlerinin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/234)

233.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal ve 25 milletvekilinin, şarbon hastalığının nedenlerinin tüm yönleriyle incelenerek hastalığın önlenmesi için gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/235)

234.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 30 milletvekilinin, cezaevlerinde bulunan engelli mahkûmların özel ihtiyaçlarının tespiti ve bunlara çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/236)

235.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 30 milletvekilinin, yoksulluğun çocuklar üzerindeki etkilerinin incelenerek maddi sıkıntı yaşayan çocuklar için gerekli çalışmaların yapılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/237)

236.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal ve 27 milletvekilinin, 10 Ekim 2015 tarihinde Ankara'da yaşanan terör saldırısındaki olası ihmallerin incelenerek olayın yaşanmasında sorumluluğu bulunanların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/238)

237.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 32 milletvekilinin, son 15 yıldaki orman yangınlarının sebep ve sonuçlarının araştırılarak gerekli önlemlerin alınması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/239)

238.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 31 milletvekilinin, basın özgürlüğü konusundaki sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/240)

239.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 28 milletvekilinin, Kars ilinin göç vermesinin sebeplerinin araştırılarak bu durumun önüne geçmek için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/241)

240.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 30 milletvekilinin, döviz kurundaki dalgalanmaların sebeplerinin ve sonuçlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/243)

241.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 28 milletvekilinin, bilim ve sanayi alanındaki sorunların incelenerek bu alanlarda ilerlemenin sağlanması için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/244)

242.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 35 milletvekilinin, ihtiyaç sahiplerine ücretsiz kömür dağıtımında yaşandığı iddia edilen uygunsuzlukların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/245)

243.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 30 milletvekilinin, Erzurum ilinin göç vermesinin sebeplerinin araştırılarak bu durumun önüne geçmek için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/246)

244.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 29 milletvekilinin, öğrencilerin barınma ve hayatını idame ettirmede yaşadığı sorunların incelenerek sorunların çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/247)

245.-İzmir Milletvekili Mahir Polat ve 32 milletvekilinin, çam fıstığı üretimindeki düşüşün nedenlerinin incelenerek verimsizlik sorununun çözümü için gerekli çalışmaların sağlanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/248)

246.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 33 milletvekilinin, büyükşehirlerde köylerin mahalleye dönüştürülmesinin yol açtığı sorunların araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/249)

247.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 24 milletvekilinin, bebek ve çocuk ticaretinin nedenlerinin incelenerek bu duruma sebep olan faktörlerin ortadan kaldırılması için gerekli çalışmaların saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/250)

248.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 31 milletvekilinin, deprem fonunda biriken paranın ve deprem toplanma alanlarının kullanım biçimlerinin araştırılarak gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/251)

249.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 29 milletvekilinin, kentsel dönüşüm nedeniyle mağdur olan vatandaşların sorunlarının araştırılarak çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/252)

250.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 26 milletvekilinin, Suriye iç savaşının Türkiye'ye etkilerinin incelenerek başta vatandaşlarımızın terör örgütlerince kandırılması olmak üzere savaş sonrası yaşanabilecekler için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/253)

251.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 40 milletvekilinin, Hatay'da uyuşturucu madde kullanımının nedenlerinin incelenerek kullanımla etkin mücadele için gerekli çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/254)

252.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 29 milletvekilinin, tarımda dışa bağımlılığın kaldırılması, yerli tohumculuğun geliştirilmesi ve Hatay'ın bir tarım merkezi olarak yapılandırılması için yapılacak çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/255)

253.-İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi ve 29 milletvekilinin, bedelli askerlik uygulamalarından elde edilen gelirin nasıl harcandığının incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/256)

254.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 41 milletvekilinin, sağlık hizmetleri alanındaki sorunların çok yönlü olarak incelenerek saptanan sorunların çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/257)

255.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 29 milletvekilinin, iş kazaları sonucu meydana gelen ölümlerin nedenlerinin araştırılarak iş güvenliğinin tam olarak sağlanması için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/258)

256.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 29 milletvekilinin, topluma kitap okuma alışkanlığının kazandırılmasına yönelik yapılacak çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/259)

257.-İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi ve 28 milletvekilinin, başta Şile'deki gemi batması olayının nedenleri olmak üzere denizcilik sektöründeki sorunların ve denetim eksikliklerinin incelenerek alınması gereken önlemlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/260)

258.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 29 milletvekilinin, eğitim sistemindeki sorunların tespit edilerek özgür bir eğitim ortamı için gerekli önlemlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/261)

259.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 24 milletvekilinin, intihar vakalarının nedenlerinin tüm yönleriyle araştırılarak bu konuda geliştirilecek politikaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/262)

260.-İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi ve 29 milletvekilinin, İstanbul Otopark İşletmeleri Ticaret A.Ş.'deki yolsuzluk iddialarının incelenerek kamu zararının önlenmesi için gerekli çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/263)

261.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 29 milletvekilinin, İskenderun Körfezi'ndeki kirliliğin nedenlerinin incelenerek olası zararlı etkilerin bertaraf edilmesi için gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/264)

262.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 25 milletvekilinin, Suriyeli sığınmacıların neden olduğu sorunların tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/265)

263.-İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi ve 30 milletvekilinin, İstanbul'da hatalı yapılaşmanın sonuçlarının incelenerek gerekli yeşil alan ve deprem toplanma alanlarının sağlanması için gerekli çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/266)

264.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 25 milletvekilinin, beslenmenin insan sağlığına etkilerinin incelenerek insan sağlığına zararlı gıdalar için gerekli tedbirlerin alınması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/267)

265.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 24 milletvekilinin, canlı hayvan ve karkas et ithalatında karşlaşılan hastalık vakalarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/268)

266.-Malatya Milletvekili Veli Ağbaba ve 19 milletvekilinin, işçi ve emekçilerin yaşadıkları sorunların tüm yönleriyle araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/269)

267.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 24 milletvekilinin, Bolkar Dağlarının Ulukışla ilçesi sınırları içerisinde kalan kısmında yapılan tesislerin tamamlanamamasının nedenlerinin araştırılarak yapılacak çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/270)

268.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç ve 30 milletvekilinin, Gediz Havzası'ndaki kirliliğin temizlenmesi ve Havza'nın korunması için alınacak önlemlerin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/271)

269.-Malatya Milletvekili Veli Ağbaba ve 24 milletvekilinin, kamuda tasarruf politikalarının uygulamaya konulduğu son dönemde bazı kamu kurum ve kuruluşlarında yüksek harcamalar yapıldığı iddiasının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/272)

270.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 24 milletvekilinin, göç konusunun tüm yönleriyle araştırılarak gerekli politikaların geliştirilmesi için çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/273)

271.-Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal ve 30 milletvekilinin, Afyonkarahisar ilinde yaşanması muhtemel depremlerin etkilerinin en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/274)

272.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 26 milletvekilinin, Türkiye'deki erken çocukluk eğitimindeki durumun tespit edilerek ortaya çıkan sorunların giderilmesi için çözüm önerilerinin tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/275)

273.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 24 milletvekilinin, uygulanan tarım politikalarındaki yanlışlıkların belirlenerek durumun tüm yönleriyle ele alınması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/276)

274.-Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç ve 32 milletvekilinin, Aksu Çayı'ndaki kirliliğin sebeplerinin araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/277)

275.-İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 28 milletvekilinin, çöp ve atık yönetimi konusunda gerekli politikaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/278)

276.-Ankara Milletvekili Murat Emir ve 24 milletvekilinin, canlı hayvan ve karkas et ithalatında karşılaşılan hastalık vakalarının önüne geçmek için alınacak tedbirlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/279)

277.-Bursa Milletvekili Erkan Aydın ve 27 milletvekilinin, sağlık sistemindeki eksikliklerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/280)

278.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül ve 26 milletvekilinin, Menderes Nehri'ndeki kirliliğin nedenlerinin araştırılarak ortaya çıkan zararların giderilmesi için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/282)

279.-Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ve 24 milletvekilinin, zabıtaların sorunlarının incelenerek bunların giderilmesi için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/283)

280.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 31 milletvekilinin, taşımalı eğitimin yarattığı sorunların incelenerek bu sorunların çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/284)

281.-İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi ve 32 milletvekilinin, devlet koruması altındaki çocukların 18 yaşından sonra karşılaştıkları sorunların tespit edilerek bu sorunların çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/285)

282.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 26 milletvekilinin, çay üretimi ve satışında yaşanan sorunların araştırılarak yaşandığı iddia edilen mağduriyetlerin giderilmesi için gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/286)

283.-İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi ve 35 milletvekilinin, Tuzla'da yapılan kimyasal atık deşarj işlemlerinin tüm yönleriyle araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/287)

284.-Antalya Milletvekili Rafet Zeybek ve 28 milletvekilinin, tarım alanındaki sorunların incelenerek yerli tarımsal üretimin tüm paydaşlarını destekleyici önlemlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/288)

285.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 25 milletvekilinin, Aile, Çalışma ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bünyesinde ek ders karşılığı çalışan personelin özlük haklarına ilişkin yaşadıkları sorunların araştırılarak bunların giderilmesi için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/289)

286.-Denizli Milletvekili Haşim Teoman Sancar ve 32 milletvekilinin, basın sektörünün ve gazetecilerin sorunlarının incelenerek bu sorunların çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/290)

287.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 26 milletvekilinin, Uzman Jandarmaların yaşadıkları sorunların araştırılarak bunların giderilmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/291)

288.-Ankara Milletvekili Levent Gök ve 32 milletvekilinin, Ankara'nın tarihi değerlerinin ortaya çıkarılması ve bu değerlerin korunması için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/292)

289.-İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır ve 26 milletvekilinin, İzmir Bergama'daki altın madenciliği çalışmalarının insan sağlığına ve çevreye olası zararlı etkilerinin incelenerek gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/293)

290.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 27 milletvekilinin, hazırlanıp uygulanmayan kamu projelerinden kaynaklanan zararların araştırılarak bu konuda yapılacak çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/294)

291.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 26 milletvekilinin, Polis Meslek Yüksek Okullarında yaşandığı iddia edilen keyfi mülakat iddialarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/295)

292.-Ankara Milletvekili Levent Gök ve 27 milletvekilinin, Türkiye'ye göç ederek çevre dengesinin bozulmasına sebep olan canlıların tespit edilerek endemik canlıların korunması için gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/296)

293.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 28 milletvekilinin, üniversite ve kamu hastanelerinde yaşandığı iddia edilen ödeme gecikmelerinin araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/297)

294.-Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun ve 30 milletvekilinin, ayçiçek üreticilerinin sorunlarının araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/298)

295.-Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç ve 28 milletvekilinin, Elbistan Akbayır'da yapılması planlanan termik santralin bölge ekonomisine ve çevreye olası zararlı etkilerinin incelenerek gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/299)

296.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 27 milletvekilinin, ziraat mühendisi istihdamının yeterli olup olmadığının incelenerek milli tarımsal üretim için gerekli ziraat mühendisi istihdamının sağlanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/300)

297.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 25 milletvekilinin, Arhavi'deki sel baskınlarının nedenlerinin incelenerek afetlerin olumsuz etkilerinin önlenmesi için gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/301)

298.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal ve 28 milletvekilinin, artış gösteren fabrika yangınlarının incelenerek nedenlerinin ortaya çıkarılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/302)

299.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 25 milletvekilinin, Artvin'deki tünellerde sıklıkla kaza yaşanmasının nedenlerinin incelenerek tünellerin standartlara uygunluğunun değerlendirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/303)

300.-Malatya Milletvekili Veli Ağbaba ve 28 milletvekilinin, mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarının tespit edilerek bu sorunlara çözümler üretebilmek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/304)

301.-Ankara Milletvekili Tekin Bingöl ve 29 milletvekilinin, şarbon hastalığının nedenlerinin tüm yönleriyle incelenerek hastalığın ve bu konudaki ihmallerin önlenmesi için gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/305)

302.-Malatya Milletvekili Veli Ağbaba ve 28 milletvekilinin, genç işsizliğinin nedenlerinin tespit edilerek sorunun çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/306)

303.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 25 milletvekilinin, tüp mide ameliyatlarında yaşanan sorunların incelenerek gereksiz yahut hatalı yapılan ameliyatların önüne geçilmesi için gerekli tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/307)

304.-Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır ve 26 milletvekilinin, faili meçhul siyasi cinayetlerin tüm yönleriyle incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/308)

305.-Malatya Milletvekili Veli Ağbaba ve 29 milletvekilinin, uyuşturucu kullanım oranlarındaki artışın nedenlerinin araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/309)

306.-Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun ve 26 milletvekilinin, et ve canlı hayvan ithalatındaki sorunların incelenerek yerli üretimi destekleyici politikalar üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/310)

307.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 25 milletvekilinin, Artvin esnafının sorunlarının incelenerek bu sorunların çözümü için izlenmesi gereken yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/311)

308.-Kocaeli Milletvekili Haydar Akar ve 29 milletvekilinin, olası depremlere karşı bina onarım ve güçlendirme çalışmalarının incelenerek bu konuda yaşanan aksaklıkların saptanarak giderilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/312)

309.-Ankara Milletvekili Gamze Taşcıer ve 28 milletvekilinin, bebek ölüm oranındaki yüksekliğin nedenlerinin incelenerek sorunun çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/313)

310.-Ankara Milletvekili Murat Emir ve 28 milletvekilinin, iş kazalarının nedenlerinin araştırılarak iş güvenliğinin tam olarak sağlanması için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/314)

311.-Ankara Milletvekili Gamze Taşcıer ve 31 milletvekilinin, Suriye'den gelen göçmen kadın ve çocukların sorunlarının incelenerek için dil, barınma ve okullaşma sorununun çözümü için gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/315)

312.-Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu ve 28 milletvekilinin, eğitim sistemindeki sorunların tespit edilerek eğitim kalitesinin arttırılması için gerekli önlemlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/316)

313.-Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır ve 32 milletvekilinin, gözaltında yaşandığı iddia edilen kayıp vakalarının incelenerek sorumluların ve kayıpların akıbetlerinin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/317)

314.-Kayseri Milletvekili Çetin Arık ve 32 milletvekilinin, gıda güvenliğinin sağlanması ve zararlı gıdaların piyasaya girişinin önlenmesi için gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/318)

315.-Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır ve 31 milletvekilinin, Tarsus Boğazpınar'da yapılması planlanan HES projesinin çevreye ve canlı yaşamına olası zararlı etkilerinin incelenerek gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/319)

316.-Mardin Milletvekili Pero Dundar ve 19 milletvekilinin, kadına yönelik şiddetle mücadelede etkin yöntemlerin araştırılarak gerekli tedbirlerin alınması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/320)

317.-Kayseri Milletvekili Çetin Arık ve 19 milletvekilinin, ekonomik gerekçelerle tedavi hizmetlerinde aksamalar olduğuna ilişkin iddiaların incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/321)

318.-Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya ve 21 milletvekilinin, fındık üreticilerinin sorunlarının incelenerek sorunlara karşı alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/322)

319.-İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 21 milletvekilinin, stajda geçen sürelerin emeklilik kapsamında sayılmamasından kaynaklanan sorunlar hakkında çözüm önerileri belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/323)

320.-Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun ve 20 milletvekilinin, Trakya'da kanser vakalarındaki artışın nedenlerinin incelenerek sorun hakkındaki çözüm önerileri belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/324)

321.-Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan ve 19 milletvekilinin, emeklilerin yaşadığı sorunların incelenerek bu sorunların çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/325)

322.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu ve 19 milletvekilinin, Kanun Hükmünde Kararname ile meslekten çıkarılanların avukatlığa kabul edilmemesinden ileri geldiği iddia edilen hak ihlallerinin incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/326)

323.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve 19 milletvekilinin, buğday üretiminde ve stoklarında yaşanan sorunların incelenerek sorunlara karşı alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/327)

324.-HDP Grubu adına Grup Başkanvekilleri Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan ve Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, yargı bağımsızlığını olumsuz etkileyen durumların incelenerek tam bağımsız yargının sağlanması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/328)

325.-Tekirdağ Milletvekili Enez Kaplan ve 20 milletvekilinin, İstanbul'da bir okulun inşaatının mahkeme kararı hilafına devam ettiğine ilişkin iddiaların incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/329)

326.-İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğdu ve 20 milletvekilinin, İstanbul üçüncü havalimanının ihale ve inşaat sürecindeki usulsüzlük iddialarının incelenerek olası riskleri bertaraf edici tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/330)

327.-MHP Grubu adına Grup Başkanvekili Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, fındık üreticilerinin sorunlarının incelenerek sorunlara karşı alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/331)

328.-Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan ve 19 milletvekilinin, ekonomik durumun intihar vakalarına etkilerinin incelenerek bu konuda geliştirilecek politikaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/332)

329.-Adana Milletvekili Kemal Peköz ve 19 milletvekilinin, hava kirliliğinin sebeplerinin incelenerek kirliliğin önlenmesi için gerekli çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/333)

330.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 19 milletvekilinin, ekonomideki kötüye gidişin ve halka etkilerinin incelenerek halkın geçim sorununun önüne geçilmesi için gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/334)

331.-Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak ve 19 milletvekilinin, Cumhurbaşkanlığı sistemine geçişle kurulan yeni yapının kamu çalışanlarının iş hayatına, verimliliklerine ve motivasyonlarına olan etkilerinin araştırılması ve tespit edilecek sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/335)

332.-İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Sayıştay tarafından Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığına ilişkin hazırlanan 2017 denetim raporundaki bazı hususların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/336)

333.-İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Sayıştay tarafından hazırlanan 2017 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporundaki Sağlık Bakanlığına ilişkin bazı hususların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/337)

334.-İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, otomotiv sektöründe görülen daralmanın sonuçlarının araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/338)

335.-Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur ve 22 milletvekilinin, konkordato müessesinin yarattığı mağduriyetlerin tüm yönleriyle araştırılarak çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/339)

336.-CHP Grubu adına Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, TRT bünyesinde yaşanan sorunların incelenerek Kurum'un yayıncılık ve personel politikalarındaki sorunların ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/341)

337.-Bursa Milletvekili Erkan Aydın ve 35 milletvekilinin, Türk Lirası'nın değer kaybetmesinin nedenlerinin incelenerek değer kaybının önlenmesi için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/342)

338.-Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya ve 21 milletvekilinin, sanayi sektörünün başta enerji girdi maliyetleri olmak üzere tüm sorunlarının incelenmesi ve bu sorunlara çözüm üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/343)

339.-Ankara Milletvekili Tekin Bingöl ve 21 milletvekilinin, iş hayatına bağlı olarak yaşanan intihar vakalarının incelenerek gençlerin iş dünyasında yaşadıkları sorunların önlenmesi için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/344)

340.-Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin ve 22 milletvekilinin, mühendis, mimar ve şehir planlamacıların özlük haklarındaki sorunların incelenerek yapılması gereken iyileştirmelerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/345)

341.-Adana Milletvekili Ayhan Barut ve 22 milletvekilinin, Çukobirlik'in ekonomik durumunu iyileştirmek için yapılması gerekenlerin tespit edilerek Birliğin tarıma desteğinin arttırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/346)

342.-Adana Milletvekili Ayhan Barut ve 21 milletvekilinin, mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarının tespit edilerek bu sorunlara çözümler üretebilmek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/347)

343.-Adana Milletvekili Ayhan Barut ve 24 milletvekilinin, artış gösteren fabrika yangınlarının nedenlerinin incelenerek başta yüksek riskli fabrikalar olmak üzere bu yangınların önlenmesi için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/348)

344.-Ankara Milletvekili Murat Emir ve 24 milletvekilinin, sağlık çalışanlarına uygulanan şiddetin nedenlerinin incelenerek önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/350)

345.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 21 milletvekilinin, dini inançları istismar etmek suretiyle ticari kazanç sağlamaya çalışanların tespit edilerek dini istismarın önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/351)

346.-Malatya Milletvekili Veli Ağbaba ve 23 milletvekilinin, hasta mahpusların durumlarının araştırılarak tedavi koşullarının iyileştirilmesi için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/352)

347.-CHP Grubu adına Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel ve Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Cemal Kaşıkçı isimli gazetecinin Suudi Arabistan Başkonsolosluğu binasında öldürüldüğü iddialarının incelenerek süreçte yaşananların tüm yönleriyle ortaya çıkarılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/353)

348.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok ve 19 milletvekilinin, mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarının tespit edilerek bu sorunlara çözümler üretebilmek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/354)

349.-İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu ve 31 milletvekilinin, İstanbul üçüncü havalimanı inşaatındaki çalışma koşulları ve iş kazalarının incelenerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/355)

350.-Van Milletvekili Murat Sarısaç ve 19 milletvekilinin, Van depremine bağlı olarak ortaya çıkan ve devam eden sorunların incelenerek sorunların çözümü için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/356)

351.-Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs ve 32 milletvekilinin, fındık üreticilerinin sorunlarının incelenerek sorunlara karşı alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/357)

352.-Ankara Milletvekili Şenol Bal ve 20 milletvekilinin, besicilik sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/358)

353.-Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan ve 19 milletvekilinin, başta Gaziantep'te faaliyet gösterenler olmak üzere yerel basının sorunlarının incelenerek sorunlara karşı alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/359)

354.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok ve 30 milletvekilinin, kamu yönetiminde israfın önlenmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/360)

355.-Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel ve 31 milletvekilinin, Türkiye'de futbol alanındaki ırkçı ve ayrımcı nitelikteki olayların incelenerek bu olayların yinelenmemesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/362)

356.-İzmir Milletvekili Murat Çepni ve 31 milletvekilinin, fındık üreticilerinin sorunlarının incelenerek sorunlara karşı alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/363)

357.-İstanbul Milletvekili Fethi Açıkel ve 19 milletvekilinin, üniversitelerde yaşanan sorunların tüm yönleriyle incelenerek sorunlara karşı alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/364)

358.-Adana Milletvekili Muharrem Varlı ve 20 milletvekilinin, pamuk üreticilerinin yaşadıkları sorunların tüm yönleriyle incelenerek sorunlara karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/365)

359.-Samsun Milletvekili Bedri Yaşar ve 22 milletvekilinin, yerli tıbbi cihaz üretiminin arttırılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/366)

360.-Samsun Milletvekili Bedri Yaşar ve 22 milletvekilinin, Ladik, Eber, Akşehir, Burdur ve diğer göllerdeki kurumanın nedenlerinin incelenerek kurumanın önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/367)

361.-Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal ve 20 milletvekilinin, madde bağımlılığındaki ve buna bağlı ölümlerdeki artışların nedenlerinin incelenerek bu konuda önleyici çalışmalar yapılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/368)

362.-Adana Milletvekili Muharrem Varlı ve 21 milletvekilinin, buğday üreticilerinin içinde bulunduğu sorunların tespiti ve çözümü konusunda alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/369)

363.-Konya Milletvekili Esin Kara ve 24 milletvekilinin, SMMM ve YMM'lerin mesleki sorunlarının araştırılarak bu sorunların çözümü için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/370)

364.-Adana Milletvekili Muharrem Varlı ve 20 milletvekilinin, mısır üreticilerinin içinde bulunduğu sorunların tespiti ve çözümü konusunda alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/371)

365.-Kayseri Milletvekili İsmail Özdemir ve 20 milletvekilinin, ülkemizdeki su kaynaklarının korunması, yönetimi ve kirlenmesinin önlenmesi için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/372)

366.-İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya ve 29 milletvekilinin, Kanal İstanbul projesinin doğal çevreye, insan sağlığına, ekonomik, sosyal ve siyasal hayata etkilerini araştırmak amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/373)

367.-Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul ve 30 milletvekilinin, Gaziantep ve tüm Türkiye'de artan uyuşturucu kullanımı ve madde bağımlılığının tüm boyutlarıyla araştırılarak alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/374)

368.-Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir ve 31 milletvekilinin, kadın sığınma evlerinin koşullarının ve ihtiyaçlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/375)

369.-Balıkesir Milletvekili Ensar Aytekin ve 30 milletvekilinin, Balıkesir'de faaliyet gösteren maden ocaklarının çevre ve insan sağlığı üzerindeki etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/376)

370.-Hatay Milletvekili Suzan Şahin ve 25 milletvekilinin, taş ve kum ocaklarının çevreye, insan sağlığına ve tarihi yapılara olası zararlarının incelenerek bu zararların önlenmesi için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/377)

371.-İstanbul Milletvekili İzzet Ulvi Yönter ve 20 milletvekilinin, Uzman jandarma ve çavuşların yaşadıkları sorunların araştırılarak bunların giderilmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/378)

372.-İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Tunceli'nin Nizamiye ilçesinde operasyon sırasında hipotermi nedeniyle iki askerin şehit olduğu olayın tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/379)

373.-İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu ve 28 milletvekilinin, Alevi vatandaşların evlerinin işaretlendiği iddialarının araştırılarak gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/380)

374.-Diyarbakır Milletvekili Adnan Selçuk Mızraklı ve 32 milletvekilinin, 674 sayılı KHK ile kayyım atanan belediyelerdeki uygulamaların incelenerek hukuka aykırılık iddialarının değerlendirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/381)

375.-İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, 15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleşen darbe girişiminin başta siyasi ayağı olmak üzere bütün yönleriyle incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/382)

376.-İstanbul Milletvekili Yavuz Ağıralioğlu ve 21 milletvekilinin, Çin'de Doğu Türkistan bölgesinde yaşayan Uygur Türkleri'ne yönelik olumsuz uygulamaların incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/383)

377.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve 31 milletvekilinin, çiftçilerin kredi temininde ve borçların geri ödenmesinde yaşadıkları sorunların araştırılarak bu sorunlara çözüm önerileri getirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/384)

378.-Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş ve 20 milletvekilinin, Beyşehir Gölü'ndeki kurumanın nedenlerinin incelenerek kurumanın olumsuz etkilerini bertaraf etmek için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/385)

379.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve 21 milletvekilinin, yükseköğretim kurumlarının sorunlarının incelenerek bu sorunların çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/386)

380.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve 21 milletvekilinin, ortaöğretim kurumlarındaki başarı düşüklüğünün ve sorunların incelenerek eksiklik ve sorunların giderilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/387)

381.-Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal ve 20 milletvekilinin, KHK ile kamu görevinden çıkarılıp takipsizlik veya beraat kararı aldığı halde görevine iade edilmeyenlerin yaşadıkları sıkıntıların tespiti ve mağduriyetlerinin giderilmesi için gerekli önlemlerin alınması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/388)

382.-Samsun Milletvekili Kemal Zeybek ve 22 milletvekilinin, Ladik Gölü'nde görülen su seviyesindeki düşmenin nedenlerinin araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/389)

383.-İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir ve 19 milletvekilinin, havayolu şirketlerindeki çalışma koşullarının araştırılarak personelin çalışma koşullarının iyileştirilmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/390)

384.-CHP Grubu adına Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel ve Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, 15 Temmuz Darbe Girişimi sonrası başlatılan dayanışma kapsamında toplanan yardımların hangi şekilde kullanıldığının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/391)

385.-İstanbul Milletvekili Ümit Özdağ ve 20 milletvekilinin, İstanbul Havalimanı'nın adının belirlenmesi ve yapım sürecindeki iş güvenliğine ilişkin iddialar hakkında bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/3)

386.-Adana Milletvekili Ayhan Barut ve 22 milletvekilinin, rektörlerin tutum ve davranışları ile akademik ve idari personelin unvan yükselmelerinde uygulanan kriterlerin araştırılarak gerekli çözüm önerilerinin getirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/393)

387.-Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran ve 30 milletvekilinin, kayyum atanan Gercüş Belediyesi'nde yaşanan sorunların incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/395)

388.-Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul ve 32 milletvekilinin, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi'nde yaşandığı iddia edilen hukuka aykırı uygulamaların Sayıştay raporları çerçevesinde incelenerek bu uygulamaların sona erdirilmesi için gerekli tedbirlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/396)

389.-Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ ve 32 milletvekilinin, üniversitelerde yaşanan sorunların tüm yönleriyle incelenerek sorunlara karşı alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/398)

390.-Adana Milletvekili İsmail Koncuk ve 19 milletvekilinin, kamuda istihdam edilen tüm sözleşmeli personelin kadroya geçişinin sağlanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/399)

391.-Kayseri Milletvekili Dursun Ataş ve 20 milletvekilinin, tarımda yaşanan sorunların yerel ve ulusal çerçevede incelenerek bu sorunların çözümü için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/400)

392.-İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu ve 21 milletvekilinin, İstanbul'da yaşanan çökme, göçük ve toprak kaymalarının nedenlerinin incelenerek bu konularda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/402)

393.-İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu ve 20 milletvekilinin, işsizliğin artmasının sebeplerinin incelenerek artışın önlenmesi için alınması gereken tedbirlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/404)

394.-Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal ve 25 milletvekilinin, Akarçay kapalı havzasında bulunan Akşehir ve Eber göllerinin kurumasının nedenlerinin incelenerek kurumanın önüne geçilmesi için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/408)

395.-İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Yavuz Ağıralioğlu'nun, kadına yönelik şiddetin önlenmesi ile kadınların sosyal konumunun iyileştirilmesi için alınması gerekli tedbirlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/409)

396.-Adana Milletvekili Kemal Peköz ve 29 milletvekilinin, Kadri Boğdu isimli vatandaşın öldürülmesi olayının incelenerek olayın ve sorumluların ortaya çıkarılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/411)

397.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 32 milletvekilinin, HDP üyelerinin tutuklanmalarının topluma ve ülke demokrasisine etkilerinin incelenerek süreçte yaşanan olası hukuka aykırılıkların saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/412)

398.-Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap ve 22 milletvekilinin, sağlık çalışanlarına uygulanan şiddetin nedenlerinin incelenerek önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/413)

399.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok ve 19 milletvekilinin, tarım alanındaki sorunların incelenerek bu sorunlara karşı çözümler üretilmesi suretiyle Türkiye'nin tarım alanında söz sahibi bir ülke olmasının sağlanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/414)

400.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok ve 19 milletvekilinin, Kazdağları Milli Parkı'nda yapılması planlanan projelerin incelenerek bunların çevreye olası olumsuz etkilerinin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/415)

401.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok ve 19 milletvekilinin, asgari ücretle çalışan vatandaşların sorunlarının incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/416)

402.-Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu ve 23 milletvekilinin, Bursa-Ankara hızlı tren projesinin zamanında bitirilememesinin nedenlerinin incelenerek projede yaşanan aksaklıkların giderilmesi için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/417)

403.-Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu ve 23 milletvekilinin, sanayileşmiş kentlerdeki kirliliğin nedenlerinin ve enerji üretim tesislerinin çevreye etkilerinin incelenerek olası zararların önlenmesi için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/418)

404.-Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu ve 21 milletvekilinin, İznik Gölü ile göl ve çevresindeki yaban hayatı korucu tedbirlerin belirlenerek göl yakınındaki deltalardaki kirliliğin giderilmesi için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/419)

405.-Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu ve 23 milletvekilinin, Bursa'da ulaşımda nihai planın oluşturularak ulaşımdaki aksaklık ve koordinasyon bozukluklarının giderilmesi için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/420)

406.-Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu ve 20 milletvekilinin, Bursa'daki hava kirliliği oranlarının incelenerek kirliliğin ve olası zararlı etkilerinin önlenmesi için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/421)

407.-Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu ve 23 milletvekilinin, kentsel dönüşüm kapsamında gerçekleşen bina yıkımlarının hukuka uygunluğunun incelenerek bu binalar arasında asbestli yapılar olup olmadığının saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/422)

408.-Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu ve 21 milletvekilinin, dilenciliğe zorlanan insanların bu durumdan kurtarılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/423)

409.-Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu ve 20 milletvekilinin, Döllük-Güllüce Sulama Projesi kaynağına bor ve tuz karışıp karışmadığının tespit edilerek olası zararlı etkilerin bertaraf edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/424)

410.-Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu ve 21 milletvekilinin, Bursa'daki deprem riskinin incelenerek olası bir depreme karşı yapı stoku ve diğer gerekli tedbirlerin alınması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/425)

411.-Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu ve 21 milletvekilinin, kamu ihalelerinin incelenerek iktidarın özel sektör üzerinde baskı kurduğu iddialarının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/426)

412.-Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu ve 21 milletvekilinin, Kestel'de hava ve toprak kirliliğinin incelenerek kirliliğin sağlık üzerindeki etkilerinin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/427)

413.-Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu ve 22 milletvekilinin, 17 ve 25 Aralık 2013 tarihinde gerçekleştirilen yolsuzluk operasyonlarına dayanak olduğu iddia edilen delillerin FETÖ terör örgütü tarafından üretilen sahte deliller olup olmadığının tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/428)

414.-Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu ve 25 milletvekilinin, Türkiye'de ortadan kaldırılan bazı hastalıkların yeniden nüksetmesinin nedenlerinin incelenerek bu hastalıkların yayılmasının önlenmesi için gerekli tedbirlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/429)

415.-Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu ve 20 milletvekilinin, Uludağ ve Bursa Ovaları'nın yer altı ve üstü zenginlerinin tespit edilerek bu zenginliklere zarar veren unsurların bertaraf edilmesi için gerekli tedbirlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/430)

416.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 21 milletvekilinin, fazla çalışmadan kaynaklanan sorunların incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/431)

417.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, hayvancılık alanında yaşanan sorunların incelenerek aile yetiştiriciliğine dayalı bir sistem oluşturulması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/432)

418.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, tarım kooperatiflerinin durumlarının, faaliyetlerinin ve sorunlarının incelenerek geliştirilmeleri için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/433)

419.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 24 milletvekilinin, pamuk üreticilerinin yaşadıkları sorunların tüm yönleriyle incelenerek sorunlara karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/434)

420.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç ve 24 milletvekilinin, Türkiye'de depresyonun yaygınlık durumunun incelenerek hastalığın nedenleri ve sonuçları konusundaki farkındalığı arttırıcı ve hastalığı önleyici çalışmaların yapılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/435)

421.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 20 milletvekilinin, inşaat sektöründeki iş güvenliği uygulamalarının incelenerek iş kazalarının önüne geçilmesi için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/436)

422.-Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan ve 21 milletvekilinin, İngiltere'den çöp ithal edilmesinin nedenlerinin incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/437)

423.-İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan ve 20 milletvekilinin, şarbon ve diğer hayvan hastalıklarının nedenlerinin tüm yönleriyle incelenerek hastalıkların önlenmesi ve sektörün sorunlarının bertaraf edilmesi için gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/438)

424.-İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 21 milletvekilinin, yurtdışına beyin göçünün nedenlerinin incelenerek bu göçün önlenmesi ve olası etkilerinin bertaraf edilmesine yönelik politikalar oluşturulması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/439)

425.-Malatya Milletvekili Veli Ağbaba ve 27 milletvekilinin, Türkiye'de gelir dağılımındaki adaletsizliğin nedenlerinin incelenerek adaletsizliğin ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/440)

426.-İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 22 milletvekilinin, Türkiye'deki kaya gazı potansiyelinin tespit edilerek bu potansiyelin ekonomiye kazandırılması için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/441)

427.-İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 21 milletvekilinin, radyasyonlu alanlarda çalışan sağlık personelinin sorunlarının incelenerek bu personelin sağlığının korunması için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/442)

428.-CHP Grubu adına Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel ve Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Cemal Kaşıkçı isimli gazetecinin Suudi Arabistan Başkonsolosluğu binasında öldürülmesi olayının tüm yönleriyle incelenerek olayın Türkiye'nin itibarını zedelememesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/443)

429.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 32 milletvekilinin, kadına yönelik şiddetin nedenlerinin incelenerek bu şiddetin önlenmesi için alınması gerekli tedbirlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/444)

430.-Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç ve 30 milletvekilinin, cezaevlerinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerinin incelenerek bu iddiaların doğruluk durumunun saptanması ve ihlallerin önlenmesi için gerekli tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/445)

431.-Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal ve 20 milletvekilinin, bazı kamu çalışanlarının 3600 ek gösterge kapsamına alınması için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/446)

432.-Eskişehir Milletvekili Jale Nur Süllü ve 22 milletvekilinin, çocuk gelin sayıları, çocuk işçiliği oranları ile kayıp çocuk ve çocuk istismarı vakalarındaki artışlar başta olmak üzere çocuk nüfusunun tüm sorunlarının incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/447)

433.-Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere ve 20 milletvekilinin, Adıyaman'ın turizm alanındaki potansiyeline ulaşamamasının nedenlerinin incelenerek bu konuda alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/448)

434.-İstanbul Milletvekili Gökan Zeybek ve 23 milletvekilinin, kaçak yapılaşma sorununun ve imar barışı düzenlemelerinin bu soruna etkilerinin incelenerek bu alanda alınması gereken tedbirlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/449)

435.-Ordu Milletvekili Cemal Enginyurt ve 20 milletvekilinin, başta Ordu ilinde faaliyet gösterenler olmak üzere arıcılık yapanların sorunlarının incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/450)

436.-Mardin Milletvekili Pero Dundar ve 31 milletvekilinin, Mardin Belediyesi'nde yaşandığı iddia edilen usulsüzlüklerin Sayıştay raporları çerçevesinde incelenerek bu uygulamaların önlenmesi için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/451)

437.-Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir ve 29 milletvekilinin, kadınlara yönelik şiddet ve ayrımcılığın tüm boyutları ile incelenerek bu sorunlara karşı önleyici politikaların geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/452)

438.-Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç ve 30 milletvekilinin, çalışan kadınlara yönelik hak ihlallerinin incelenerek kadınların iş yaşamına katılmasının önündeki engellerinin kaldırılması için yapılması gerekenlerin tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/453)

439.-HDP Grubu adına Grup Başkanvekilleri Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan ve Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, birçok Belediye bünyesinde yaşandığı iddia edilen usulsüzlüklerin Sayıştay raporları çerçevesinde incelenerek bu uygulamaların önlenmesi için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/454)

440.-Tokat Milletvekili Kadim Durmaz ve 19 milletvekilinin, emeklilerin yaşadığı sorunların incelenerek bu sorunların çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/455)

441.-İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Ege Denizi'nde yer alan Türk adalarının Yunanistan tarafından sahiplenildiğine ilişkin iddiaların incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/456)

442.-Gümüşhane Milletvekili Cihan Pektaş ve 22 milletvekilinin, koruma altındaki tabiat alanları ile tarihi alanların mevcut yönetim ve mevzuat yapısının incelenerek bu alanlarda etkin ve sürdürülebilir yönetimin sağlanması için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/457)

443.-Karaman Milletvekili Recep Şeker ve 22 milletvekilinin, alzheimer hastalarının sorunlarının incelenerek bu sorunların çözümü ve hastalıkla mücadelenin etkin bir şekilde yürütülmesi için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/458)

444.-Kars Milletvekili Yunus Kılıç ve 19 milletvekilinin, istilacı yabancı tür canlıların çevresel ve ekonomik olumsuz etkileri ile sağlık alanında yarattığı sorunların incelenerek bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/459)

445.-Konya Milletvekili Abdullah Ağralı ve 33 milletvekilinin, obezite hastalığının kişi ve toplum sağlığına zarar vermemesi için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/460)

446.-Trabzon Milletvekili Salih Cora ve 26 milletvekilinin, balıkçılık sektöründe yaşanan sorunların incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/462)

447.-Kayseri Milletvekili İsmail Tamer ve 41 milletvekilinin, kanser tedavisinde belli standartların oluşturularak ülke ekonomisini önceleyen bir sistem geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/463)

448.-Malatya Milletvekili Ahmet Çakır ve 20 milletvekilinin, kayısı üretim ve pazarlamasında yaşanan tüm sorunların incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/464)

449.-Bingöl Milletvekili Feyzi Berdibek ve 19 milletvekilinin, bal ve diğer arıcılık ürünlerinin üretiminde ve pazarlamasında yaşanan sorunların incelenerek ülkemizdeki arı varlığının korunması ve arıcıların sorunlarının giderilmesi için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/465)

450.-Bursa Milletvekili İsmail Tatlıoğlu ve 19 milletvekilinin, otomotiv sektöründe yaşanan sorunların incelenerek bu sorunlara karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/467)

451.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 29 milletvekilinin, kent konseylerinde yaşanan sorunların incelenerek bu sorunlara çözümler bulunması ve vatandaşların yönetime katılımının arttırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/468)

452.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 27 milletvekilinin, eğitim sistemindeki sorunlar konusunda bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/4)

453.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 27 milletvekilinin, çarpık kentleşmenin tarım alanlarına etkilerinin incelenerek verimli arazilerin korunması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/469)

454.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 27 milletvekilinin, çocuk ve genç çalışanların sorunlarının incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/470)

455.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 25 milletvekilinin, hayvancılık ve besicilik alanındaki sorunların incelenerek vatandaşların et ürünlerine ulaşımının kolaylaştırılması için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/471)

456.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 25 milletvekilinin, Suriye'den gelen göçmenlerin kayıt dışı çalışmalarının yarattığı sorunların incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/472)

457.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 25 milletvekilinin, sağlık sektöründeki tüm çalışanların sorunlarının incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/473)

458.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 24 milletvekilinin, orman alanlarının, orman çalışanlarının ve ormanların çevresinde bulunan yerleşim alanlarının durumlarının incelenerek tespit edilen sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/474)

459.-Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu ve 21 milletvekilinin, Manisa Gördes'teki nikel madeninin çevreye ve insan sağlığına etkilerinin incelenerek olası zararlarının bertaraf edilmesi için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/475)

460.-İstanbul Milletvekili Zeynel Emre ve 22 milletvekilinin, ekonomideki kötüye gidişin nedenlerinin tespit edilerek bu konuda alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/476)

461.-Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer ve 24 milletvekilinin, Ergene Nehri'ndeki kirliliğin sebeplerinin ve etkilerinin incelenerek kirliliğin ortadan kaldırılması için gerekli çalışmaların yapılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/477)

462.-Balıkesir Milletvekili Ensar Aytekin ve 20 milletvekilinin, radyoloji alanında çalışanların sorunlarının incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/478)

463.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 22 milletvekilinin, Yusufeli'nin yeni bir yerleşim alanına taşınacak olmasından kaynaklanan sorunların incelenerek ilçe halkının talepleri doğrultusunda sorunların giderilmesi için gerekli çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10479)

464.-Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu ve 22 milletvekilinin, Türkiye'de faaliyet gösteren çok uluslu maden şirketlerinin çevreye etkilerinin incelenerek tespit edilen sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/480)

465.-Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu ve 23 milletvekilinin, yurtdışına beyin göçünün nedenlerinin incelenerek bu göçün önlenmesi ve tersine çevirmeye yönelik politikalar oluşturulması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/481)

466.-Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu ve 21 milletvekilinin, toprak kayıplarının ve kirliliğinin nedenlerinin incelenerek bu konuda alınması gereken tedbirlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/482)

467.-Tunceli Milletvekili Polat Şaroğlu ve 22 milletvekilinin, Tunceli'deki HES inşaatlarının insan yaşamına ve çevreye etkilerinin incelenerek olası olumsuz etkilerin bertaraf edilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/483)

468.-Tunceli Milletvekili Polat Şaroğlu ve 23 milletvekilinin, arıcıların ve arıcılık ürünleri üreticilerinin sorunlarının incelenerek bu sorunlarının giderilmesi için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/484)

469.-Adana Milletvekili Burhanettin Bulut ve 23 milletvekilinin, kamuda israfın önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/485)

470.-Çanakkale Milletvekili Muharrem Erkek ve 22 milletvekilinin, kamu ve özel sektörde çalışan avukatlar ile avukat stajyerlerinin tüm sorunlarının incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/486)

471.-Çanakkale Milletvekili Muharrem Erkek ve 19 milletvekilinin, taşımalı eğitimin yarattığı sorunların incelenerek bu sorunların çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/487)

472.-Adana Milletvekili Orhan Sümer ve 26 milletvekilinin, ceza infaz koruma memurlarının tüm sorunlarının incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/488)

473.-Tokat Milletvekili Kadim Durmaz ve 19 milletvekilinin, Tokat'ta yapılması planlanan HES projelerinin olası olumsuz etkilerinin ve proje kapsamındaki uygulamaların mevzuata uygunluğunun incelenerek bu konularda alınması gereken tedbirlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/489)

474.-Tokat Milletvekili Kadim Durmaz ve 19 milletvekilinin, bölgesel kalkınma ajanslarının etkinliğinin artırılması için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/490)

475.-İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 22 milletvekilinin, su kıtlığı sorununa karşı alınması gereken önlemlerin belirlenerek konuya ilişkin bir stratejik eylem planı hazırlanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/491)

476.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 28 milletvekilinin, kentleşme ve sanayileşmenin tarım alanlarına etkisi konusunda bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/5)

477.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 24 milletvekilinin, büyükşehirlerde şehir içi trafik ve ulaşım sorununun incelenerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/492)

478.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 26 milletvekilinin, doğum yapan çalışan kadınların çalışma hayatında karşılaştıkları sorunların araştırılarak bu sorunlara karşı çözüm önerileri getirmek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/493)

479.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 26 milletvekilinin, 2003-2018 yılları arasında yapılan özelleştirmelerden elde edilen gelirlerin kullanım alanlarının araştırılarak özelleştirilen kurumların mevcut durumlarının tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/495)

480.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 25 milletvekilinin, üniversite öğrencilerinin sosyal ve kültürel etkinliklerden daha sık faydalanabilmeleri için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/496)

481.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 28 milletvekilinin, eski dönem su yapılarının korunması için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/497)

482.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 27 milletvekilinin, mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarının tüm yönleriyle araştırılarak bu sorunlara karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması önergesi açılmasına ilişkin önergesi (10/498)

483.-İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, asgari ücretli çalışanların yaşam standartlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/499)

484.-Tunceli Milletvekili Alican Önlü ve 19 milletvekilinin, Tunceli Belediyesi'nde yaşandığı iddia edilen hukuka aykırı uygulamaların Sayıştay raporları çerçevesinde incelenerek bu uygulamaların sona erdirilmesi için gerekli tedbirlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/500)

485.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 25 milletvekilinin, kadınlara yönelik şiddetin tüm boyutları ile incelenerek bu soruna karşı önleyici politikaların geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/501)

486.-Denizli Milletvekili Yasin Öztürk ve 23 milletvekilinin, kamu kurum ve kuruluşlarının isimlerinin önünde yer alan T.C. ifadelerinin kaldırıldığı iddialarının incelenerek kaldırılma gerekçelerinin saptanması ve ifadenin yeniden eklenmesi için gerekli çalışmaların yapılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/502)

487.-İstanbul Milletvekili Memet Bülent Karataş ve 20 milletvekilinin, İstanbul Tuzla'daki bazı mevkilerde gecekondu önlem bölgesi kapsamındaki uygulamalar ve imar planları nedenleriyle yaşanan sorunların incelerek bu sorunların çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/503)

488.-Kayseri Milletvekili İsmail Özdemir ve 20 milletvekilinin, hemzemin geçitlerde yaşanan kazaların önlenmesi için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/504)

489.-Kayseri Milletvekili İsmail Özdemir ve 20 milletvekilinin, Kayseri'de ve ülke genelinde mobilyacılık sektöründe yaşanan sorunların incelenerek bu sorunlara karşı çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/505)

490.-Mardin Milletvekili Pero Dundar ve 19 milletvekilinin, kadına karşı şiddet ve kadın cinayetlerine karşı alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/506)

491.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve 19 milletvekilinin, öğretmenlerin yaşadıkları sorunların incelenerek bu sorunların çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/507)

492.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve 19 milletvekilinin, son dönemde askerlerin şehit olmalarına sebep olan olayların incelenerek alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/508)

493.-Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu ve 22 milletvekilinin, zeytin ve zeytinyağı sektörünün sorunlarının araştırılarak bu sorunlara çözüm önerileri getirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması kurulmasına ilişkin önergesi (10/509)

494.-İzmir Milletvekili Mahir Polat ve 20 milletvekilinin, ülkemizde yaşanan çevre sorunlarının nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/510)

495.-İzmir Milletvekili Mahir Polat ve 20 milletvekilinin, Gediz Nehri Havzası'ndaki kirliliğin nedenlerinin araştırılarak buna karşı alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/511)

496.-İzmir Milletvekili Bedri Serter ve 21 milletvekilinin, Ege Denizi'ndeki kaçak göçmen vakalarında yaşanan artışın nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/512)

497.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen ve 21 milletvekilinin, Mersin'in Bozyazı ilçesinde Türkiye İş Kurumu aracılığıyla gerçekleştirilen işe alımlarda usulsüzlük yapıldığı iddialarının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/513)

498.-Mardin Milletvekili Ebrü Günay ve 32 milletvekilinin, Mardin Artuklu Üniversitesi'nde yaşandığı iddia edilen usulsüzlüklerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/514)

499.-Antalya Milletvekili Feridun Bahşi ve 19 milletvekilinin, turizm sektörünün sorunlarının ve bu sorunların etkilerinin incelenerek bu konularda alınması gereken tedbirlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/515)

500.-Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç ve 31 milletvekilinin, kadınların maruz kaldıkları ayrımcılıkların incelenerek yerel ve ulusal bazda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/516)

501.-İstanbul Milletvekili Ahmet Ünal Çeviköz ve 24 milletvekilinin, Hakkâri ve Şırnak'ta mühimmat depolarında meydana gelen patlamaların nedenlerinin incelenerek olayların aydınlatılması ve varsa sorumluların saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/517)

502.-İstanbul Milletvekili Gürsel Tekin ve 21 milletvekilinin, İstanbul'da hukuka aykırı yapılaşma yoluyla rant elde edildiği hakkındaki iddiaların incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/518)

503.-Antalya Milletvekili Aydın Özer ve 22 milletvekilinin, çocukların adalet sistemi alanında yaşadıkları sorunların incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/519)

504.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 19 milletvekilinin, çocukların yaşadıkları sorunların tüm yönleriyle incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/520)

505.-Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal ve 20 milletvekilinin, perfüzyon teknikleri bölümü mezunlarının istihdam sorunlarının incelenerek bu sorunların çözümü için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/521)

506.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 21 milletvekilinin, kamuda çalışan avukatların sorunlarının incelenerek bu sorunların çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/522)

507.-Malatya Milletvekili Veli Ağbaba ve 23 milletvekilinin, engellilerin sorunlarının incelenerek bu sorunların çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/523)

508.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 23 milletvekilinin, mühendis, mimar ve şehir planlamacıların özlük haklarındaki sorunların incelenerek yapılması gereken iyileştirmelerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/524)

509.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül ve 22 milletvekilinin, yaz saati uygulamasının insan yaşamına ve sağlığına etkilerinin incelenerek uygulamanın enerji tüketimine ve insan hayatına yaptığı olumsuz etkilerin bertaraf edilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin (10/525)

510.-Antalya Milletvekili Aydın Özer ve 22 milletvekilinin, terör olayları, darbe girişimi ve ekonomik gidişatın toplumun ruh sağlığı üzerindeki etkilerinin incelenerek toplumun ruh sağlığının korunması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/526)

511.-Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu ve 22 milletvekilinin, enfeksiyon hastalıklarının nedenlerinin, bu hastalıkların ölüme yol açma oranlarının ve ülke ekonomisine etkilerinin incelenerek olumsuz sonuçların en az indirgenmesi için yapılması gerekenlerin tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin (10/527)

512.-Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu ve 23 milletvekilinin, Kırklareli'nde yapılması planlanan nükleer enerji santralinin çevreye ve insan sağlığına olası olumsuz etkilerinin tespit edilerek çevrenin ve canlıların korunması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/528)

513.-Balıkesir Milletvekili Ensar Aytekin ve 22 milletvekilinin, öğrencilerin barınma konusunda yaşadığı sorunların incelenerek bu sorunların çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/529)

514.-İzmir Milletvekili Atila Sertel ve 22 milletvekilinin, kâğıt fiyatlarındaki hızlı artışın nedenlerinin incelenerek Devletin bu alanda yapabileceği çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/530)

515.-Kayseri Milletvekili Çetin Arık ve 24 milletvekilinin, sağlık çalışanlarına uygulanan şiddetin nedenlerinin incelenerek önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/531)

516.-İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Yavuz Ağıralioğlu'nun, bazı kamu çalışanlarının 3600 ek gösterge kapsamına alınması için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/532)

517.-Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan ve 20 milletvekilinin, pancar üreticilerinin girdi fiyatlarındaki artış, taban fiyat ve şeker fabrikalarının özelleştirilmesi uygulamalarından doğan sorunlarının incelenerek bu sorunların çözümü için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/533)

518.-İzmir Milletvekili Hasan Kalyoncu ve 19 milletvekilinin, yeraltı ve yüzey su kaynaklarının korunması ve geliştirilmesi için yapılması gerekenlerin saptanması ile su yönetimindeki yetki karmaşasının çözülmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/534)

519.-Manisa Milletvekili Tamer Akkal ve 22 milletvekilinin, Hakkâri Şemdinli'de mühimmat deposunda meydana gelen patlamaların nedenlerinin incelenerek olayın aydınlatılması ve varsa sorumluların saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/535)

520.-Samsun Milletvekili Bedri Yaşar ve 22 milletvekilinin, engellilerin sorunlarının incelenerek tüm kamu hizmetlerinden tam olarak yararlanmalarının sağlanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/537)

521.-Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin ve 21 milletvekilinin, incir üreticilerinin yaşadıkları tüm sorunların incelenerek bu sorunların çözülmesi ve incir üretim, tüketim ve ihracatını arttırılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/538)

522.-İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü ve 32 milletvekilinin, iş kazaları ve işçi ölümlerinin nedenlerinin incelenerek bunların önlenmesi için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/539)

523.-Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel ve 33 milletvekilinin, kadına yönelik şiddetin önlenmesi ile kadın hakları alanında ulusal ve uluslararası mevzuatın gereklerinin yerine getirilmesini sağlamak amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/540)

524.-Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel ve 33 milletvekilinin, çocukların maruz kaldığı hak ihlallerinin incelenerek bu ihlallerin ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/541)

525.-İzmir Milletvekili Mahir Polat ve 21 milletvekilinin, özel eğitime ihtiyaç duyan çocuklara eğitim verenlerin yaşadıkları sorunların incelenerek bu sorunların çözümü için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/542)

526.-İzmir Milletvekili Mahir Polat ve 19 milletvekilinin, İzmir'de yapılan ve yapılması planlanan jeotermal hidroelektrik santrallerinin etkilerinin incelenerek olası zararlarının bertaraf edilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/543)

527.-Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve 30 milletvekilinin, eğitim sistemindeki sorunların tespit edilerek eğitim hakkına erişimin önündeki engellerin kaldırılması için gerekli önlemlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/544)

528.-Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve 19 milletvekilinin, kadına yönelik şiddetin nedenlerinin incelenerek bu şiddetin ve cinsiyet eşitsizliğinin önlenmesi için alınması gerekli tedbirlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/545)

529.-İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya ve 30 milletvekilinin, kadına yönelik fiziksel ve ekonomik şiddetin nedenlerinin incelenerek bu şiddetin önlenmesi için alınması gerekli tedbirlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/546)

530.-Antalya Milletvekili Feridun Bahşi ve 21 milletvekilinin, yaş sebze ve meyve üreticilerinin sorunlarının incelenerek bu sorunların çözümü için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/547)

531.-İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, üretici ve tüketicilerin kış aylarında karşılaştıkları sorunların incelenerek bu dönemin her iki grup bakımından sorunsuz geçmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/548)

532.-İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, öğrenim kredisi kullanmış vatandaşların bunları geri ödemede yaşadıkları sorunların incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/549)

533.-İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, genç işsizliğinin nedenlerinin tespit edilerek bu sorunun çözüm yollarının ve bu kişilere işsizlik maaşı bağlanmasının etkilerinin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/550)

534.-Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak ve 21 milletvekilinin, deniz ve içme suları ile sofra tuzu üretim sahalarına mikroplastik parçacık karışıp karışmadığının incelenerek üretimde bu tür ürünlerin kullanımının en aza indirgenmesi ve ilgili sorunların çözümlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/551)

535.-Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı ve 20 milletvekilinin, Hatay ilinin sorunlarının tespit edilerek alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/552)

536.-CHP Grubu adına Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Kamu Özel İşbirliği ile gerçekleştirilen projelerdeki uygulamaların incelenerek kamu zararlarının saptanması ve kaynakların verimli kullanımının sağlanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/553)

537.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca ve 20 milletvekilinin, kadın sığınma evlerinin koşullarının ve ihtiyaçlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/554)

538.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu ve 32 milletvekilinin, Kocaeli Dilovası'nda bulunan sanayi tesislerinin insan sağlığına ve çevreye etkilerinin incelenerek olası zararların bertaraf edilmesi için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/555)

539.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 31 milletvekilinin, Tahir Elçi'nin öldürülmesi olayının aydınlatılarak sorumluların tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/556)

540.-HDP Grubu adına Grup Başkanvekilleri Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan ve Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nce tespit edilen Türkiye'deki hak ihlallerinin incelenerek Mahkeme'nin kararlarının gereklerinin yerine getirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/557)

541.-Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal ve 24 milletvekilinin, şeker fabrikalarının özelleştirilmesinin üreticilere, bu fabrikalarda çalışanlara ve kamuya etkilerinin incelenerek bu konularda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/558)

542.-Adana Milletvekili Kemal Peköz ve 31 milletvekilinin, saya ustalığı yapan kişilerin sorunlarının incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/559)

543.-Yozgat Milletvekili Ali Keven ve 20 milletvekilinin, şeker fabrikalarının özelleştirilmesinin üreticilere ve bu fabrikalarda çalışanlara etkilerinin incelenerek bu konularda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/560)

544.-Yozgat Milletvekili Ali Keven ve 20 milletvekilinin, Yozgat Çekerek'te bulunan Süreyyabey Barajı'nda yaşanan balık ölümlerinin ve baraj gölündeki kirlenmenin nedenlerinin incelenerek bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/561)

545.-Yozgat Milletvekili Ali Keven ve 20 milletvekilinin, Yozgat ilinin göç vermesinin sebeplerinin araştırılarak bu durumun önüne geçmek için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/562)

546.-Isparta Milletvekili Aylin Cesur ve 20 milletvekilinin, Eğirdir Gölü'ndeki kirlenme ve kurumanın nedenlerinin incelenerek bu konuda alınması gereken tedbirlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/563)

547.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve 21 milletvekilinin, Uygur Türklerinin yaşadıkları sorunların incelenerek Türkiye'nin bu konuda yapabileceklerinin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/564)

548.-Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal ve 20 milletvekilinin, 696 sayılı KHK uyarınca taşeron işçilerin kadroya geçirilmesi uygulamasında yaşanan sorunların incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/565)

549.-Adana Milletvekili Orhan Sümer ve 19 milletvekilinin, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı her türlü okulun yurt ve pansiyonlarındaki denetim mekanizmalarının incelenerek bu alanlardaki sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/566)

550.-Hatay Milletvekili İsmet Tokdemir ve 22 milletvekilinin, kamu kurum ve kuruluşlarında benzer iş ve unvanlarda görev yapanlar arasındaki eşitsizliğin giderilmesi konusunda bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/6)

551.-Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş ve 21 milletvekilinin, engellilerin çalışma yaşamına katılımının önündeki engellerin kaldırılması için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/567)

552.-Ankara Milletvekili Gamze Taşcıer ve 20 milletvekilinin, kreşlere bırakılan çocukların yaşadıkları iddia edilen fiziksel şiddet iddialarının araştırılarak bu konuda alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/568)

553.-Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş ve 21 milletvekilinin, demir-çelik sektöründe ithalat bağımlılığının ve diğer yaşanan sorunların incelenerek bu sorunların bertaraf edilmesi için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/569)

554.-Ankara Milletvekili Tekin Bingöl ve 21 milletvekilinin, hekimlere yönelik güvenlik soruşturması uygulamasından kaynaklanan sorunların incelenerek genç hekimlerin çalışma yaşamında ve dışında yaşadıkları iddia edilen baskıların ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/570)

555.-Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş ve 21 milletvekilinin, taş kömürü sektöründe yaşanan sorunların incelenerek bu alanda sürdürülebilir ve güvenli üretimin sağlanarak istihdamın arttırılması için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/571)

556.-Bursa Milletvekili Erkan Aydın ve 22 milletvekilinin, askeri teçhizatların mevsim şartları ve görevin gereklerine uygunluğu ile teçhizat alımlarının incelenerek bu konuda alınması gereken tedbirlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/572)

557.-Ankara Milletvekili Gamze Taşcıer ve 22 milletvekilinin, kanserojen madde içeren oyuncakların çocuk sağlığına karşı ortaya çıkarttığı tehdidin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/573)

558.-Ankara Milletvekili Gamze Taşcıer ve 23 milletvekilinin, toplumda yayılan aşı karşıtlığının nedenlerinin araştırılarak söz konusu tutumun toplum sağlığı üzerindeki etkilerinin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/574)

559.-Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş ve 20 milletvekilinin, yurt dışında yaşayan Türklerin yaşadıkları sorunların belirlenerek bu sorunlara getirilecek çözüm önerilerinin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/575)

560.-Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş ve 20 milletvekilinin, iş kazalarının sebeplerinin araştırılarak engellenmesine yönelik tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/576)

561.-Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş ve 20 milletvekilinin, silikozis hastalığına yakalanan seramik sektörü çalışanlarının sorunlarının belirlenerek bu sorunlara getirilecek çözüm önerilerinin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/577)

562.-İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Ülkemizdeki Suriyeli göçmenlerin sayısının tespit edilerek bu kişilerin kayıt altına alınması ile bu göçmenlerin neden olduğu sorunların incelenerek bu sorunların çözümü ve ülkelerine dönüşleri için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/578)

563.-Mardin Milletvekili Pero Dundar ve 33 milletvekilinin, kadın istihdamında yaşanan sorunların incelenerek bu sorunların çözümü için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/579)

564.-Burdur Milletvekili Mehmet Göker ve 23 milletvekilinin, şüpheli asker ölümlerinin incelenerek bu ölümlerin sebeplerinin tespit edilip bu konuda alınması gereken tedbirlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/580)

565.-Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş ve 20 milletvekilinin, Zonguldak ilinin göç vermesinin sebeplerinin araştırılarak bu durumun önüne geçmek için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/581)

566.-Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş ve 20 milletvekilinin, Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nun mevzuata uygun belirlemeler yapıp yapmadığının incelenerek asgari ücretin yaşanabilir standartlarda ve doğru tespit edilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/582)

567.-Hatay Milletvekili Suzan Şahin ve 24 milletvekilinin, orman yolları ve yangın emniyet yollarının durumunun incelenerek bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/583)

568.-Antalya Milletvekili Kemal Bülbül ve 19 milletvekilinin, Avrupa Alevi Hareketi isimli yapı hakkında ortaya atılan iddiaların dayanaklarının incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/584)

569.-İstanbul Milletvekili İzzet Ulvi Yönter ve 19 milletvekilinin, kentsel dönüşüm kapsamına alınan İstanbul Üsküdar'da bulunan 16 mahallede yaşanan imar sorunların incelenerek bu sorunların çözümü için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/586)

570.-Van Milletvekili Tayip Temel ve 30 milletvekilinin, basın-yayın özgürlüğüne getirildiği iddia edilen kısıtlamaların incelenerek haber alma hakkının ihlalinin önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/587)

571.-Mardin Milletvekili Pero Dundar ve 29 milletvekilinin, mevsimlik kadın tarım işçilerinin sorunlarının tüm yönleriyle araştırılarak bu sorunlara karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması önergesi açılmasına ilişkin önergesi (10/588)

572.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu ve 31 milletvekilinin, Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonunun sebep olduğu iddia edilen hak ihlallerinin incelenerek bu konuda çözümler üretmek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/589)

573.-İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü ve 31 milletvekilinin, prim gün sayısını doldurmasına karşın yaş sınırı nedeniyle emekli olamayanların sorunlarının çözümü ve bu yolla genç işsizlere istihdam imkânı sağlanması için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/590)

574.-Ankara Milletvekili Nihat Yeşil ve 22 milletvekilinin, su havzalarının korunması için yapılması gerekenlerin incelenerek mevzuattaki çelişkili hükümlerin giderilmesi için çalışmalar yapılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/591)

575.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 22 milletvekilinin, engellilerin evde bakım ücreti ödenmesinin getirilen şartlardan kaynaklanan sorunları ile diğer tüm sorunlarının çözümü için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/592)

576.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, Tahir Elçi'nin öldürülmesi olayının aydınlatılarak sorumluların tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/593)

577.-HDP Grubu adına Grup Başkanvekili Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, yargı bağımsızlığını olumsuz etkileyen durumların incelenerek tam bağımsız yargının sağlanması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/594)

578.-Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel ve 20 milletvekilinin, çiftçilerin aşırı borçlanmalarının nedenlerinin araştırılarak bu konudaki sorunlara çözüm önerileri getirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/595)

579.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok ve 20 milletvekilinin, denizcilik alanında çalışanların yaşadıkları sorunların incelenerek bu sorunların çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/596)

580.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok ve 20 milletvekilinin, atanamayan öğretmenlerin yaşadıkları sorunların incelenerek bu sorunların çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/597)

581.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok ve 19 milletvekilinin, öğretmenlerin yaşadıkları sorunların incelenerek bu sorunların çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/598)

582.-Aksaray Milletvekili Ayhan Erel ve 21 milletvekilinin, yurtdışına beyin göçünün nedenlerinin incelenerek bu göçün önlenmesi ve tersine çevirmeye yönelik politikalar oluşturulması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/599)

583.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok ve 20 milletvekilinin, termal tesis projelerinden aldıkları mülkleri edinemeyen vatandaşların yaşadıkları sorunların incelenerek bu sorunların çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/600)

584.-Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul ve 31 milletvekilinin, Türkiye-Suriye sınırına yakın bölgelerdeki tarım arazilerinin bölgedeki operasyon ve çatışmalardan kaynaklanan kimyasallardan olumsuz etkilendiği iddiasının incelenerek arazilerdeki verim düşüklüğünün ve çiftçilerin zararlarının giderilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/601)

585.-Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir ve 31 milletvekilinin, kadınların kurdukları kooperatiflerin güçlendirilmesi, yaygınlaştırılması ve bu tür kooperatiflerin yaşadıkları sorunlara çözümler bulunması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/602)

586.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 31 milletvekilinin, kadınların çalışma hayatında yaşadıkları iş kazaları ve diğer olumsuz durumların incelenerek bu konularda alınması gereken tedbirlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/603)

587.-Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan ve 20 milletvekilinin, çocuklarda diş sağlığı sorunlarının yaygınlık durumunun incelenerek sorunun nedenlerinin belirlenip ilgili çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/605)

588.-Antalya Milletvekili Hasan Subaşı ve 19 milletvekilinin, taş, kum ve mermer ocaklarının tarihi ve doğal yapılara zararlı etkilerinin incelenerek bu konuda alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/606)

589.-Antalya Milletvekili Feridun Bahşi ve 21 milletvekilinin, esnaf ve sanatkârların sorunlarının incelenerek bu sorunların çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/607)

590.-Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz ve 19 milletvekilinin, Gaziantep Samözü Deresi, Nizip Çayı, Hancağız Barajı ve Sacır Deresi'nde yaşanan kirliliğin nedenlerinin incelenerek kirliliğin ve olası zararlı etkilerinin ortadan kaldırılması için yapılması gerekenleri belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/608)

591.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 31 milletvekilinin, çocuk işçiliği ve çocuk işçilerin maruz kaldıkları iş kazalarının önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/609)

592.-Iğdır Milletvekili Habip Eksik ve 30 milletvekilinin, Ermenistan'daki Metsamor Nükleer Santrali'nde sızıntı olduğu iddialarının araştırılarak bu durumun ülkemizde santrale yakın bulunan yerlere olası etkilerinin engellenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/610)

593.-Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir ve 31 milletvekilinin, çocuk gebeliklerinin nedenlerinin incelenerek bu faktörlerin ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/611)

594.-İstanbul Milletvekili Zeynel Özen ve 30 milletvekilinin, yenilenebilir enerji kaynaklarının tespit edilmesi ile nitelikli işgücü oluşturulması ve ekolojik üretimin sağlanması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/612)

595.-Bursa Milletvekili Yüksel Özkan ve 28 milletvekilinin, yarı zamanlı çalışma uygulamaları kapsamında yaşanan sorunlara çözümler üretilerek kadın istihdamının arttırılmasının sağlanması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/613)

596.-Bursa Milletvekili Yüksel Özkan ve 32 milletvekilinin, zeytin ağaçlarında oluşan hastalıkların nedenlerinin incelenerek hastalık kaynaklı verimsizliğin önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/614)

597.-Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel ve 31 milletvekilinin, ilaç erişiminde yaşanan tüm sorunların incelenerek sağlık hakkının temin edilmesi için bu sorunların çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/615)

598.-CHP Grubu adına Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, başta araç kazaları ve mühimmat kaynaklı kazalar olmak üzere güvenlik güçlerinin yaralanması ve şehit olmasına sebebiyet veren kazaların nedenlerinin incelenerek bu konudaki sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/616)

599.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve 19 milletvekilinin, Batman'da uyuşturucu kullanımında yaşanan artışın nedenlerinin incelenerek bu sorunun çözümü için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/617)

600.-Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş ve 20 milletvekilinin, Konya ve Karapınar çevresindeki obrukların yarattığı risklerin tespit edilerek olası zararların önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/618)

601.-İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütlü ve 20 milletvekilinin, kadın istihdamında yaşanan sorunların incelenerek bu sorunların çözümü için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/619)

602.-Hatay Milletvekili Serkan Topal ve 25 milletvekilinin, öğretmenlerin yaşadıkları sorunların incelenerek bu sorunların çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/620)

603.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç ve 22 milletvekilinin, dolandırıcılık olaylarının artmasının temelinde yatan nedenlerin çeşitli açılardan incelenmesi suretiyle bu olaylara sebebiyet veren durumların ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/621)

604.-İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan ve 21 milletvekilinin, kamu personeli alımında liyakat esasına uyulmadığı ve personeller arasında ayrımcılık yapıldığı iddialarının incelenerek bu sorunların ve sosyo-ekonomik diğer sorunların çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/622)

605.-Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin ve 22 milletvekilinin, atanamayan ve sözleşmeli öğretmenlerin yaşadıkları tüm sorunların incelenerek bu sorunların çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/623)

606.-Ankara Milletvekili Gamze Taşcıer ve 22 milletvekilinin, yoksulluğun çocuklar üzerindeki etkilerinin incelenerek maddi sıkıntı yaşayan çocuklar için gerekli çalışmaların yapılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/624)

607.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 22 milletvekilinin, Arhavi ile Rize arasındaki minibüs hattının çalışmamasının yarattığı sorunların incelenerek taşımacılık yapanlar ile vatandaşların mağduriyetlerinin giderilmesi ve ilgili yargı kararlarının uygulanması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/625)

608.-Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın ve 22 milletvekilinin, Gönen Çayı'ndaki kirliliğin nedenlerinin incelenerek bu sorunun çözümü için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/626)

609.-İstanbul Milletvekili Zeynel Emre ve 20 milletvekilinin, itfaiyecilerin çalışma koşulları ve özlük hakları açısından yaşadıkları sorunların incelenerek bu sorunların çözümü için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/627)

610.-İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan ve 20 milletvekilinin, terör olayları, darbe girişimi ve kamuoyuna yansıyan cinayetler gibi olumsuzlukların toplum üzerindeki etkilerinin incelenerek zarar görenlerin mağduriyetlerinin giderilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/628)

611.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç ve 21 milletvekilinin, İzmir ve çevresindeki tektonik hareketliliğin incelenerek deprem risk haritası çıkarılması ve olası bir depreme karşı gerekli önlemlerin alınması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/629)

612.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve 20 milletvekilinin, Ankara-Konya seferini yapan yüksek hızlı trenin klavuz trenle çarpışması sonucu meydana gelen kaza ile 8 Temmuz 2018 tarihinde Tekirdağ'da meydana gelen tren kazasının nedenlerinin incelenerek bu alanda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/630)

613.-CHP Grubu adına Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel ve Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Ankara-Konya seferini yapan yüksek hızlı trenin klavuz trenle çarpışması sonucu meydana gelen kaza ile benzer kazaların nedenlerinin incelenerek bu alanda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/631)

614.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 20 milletvekilinin, ayrımcı uygulamalar sonucu yurtdışına göç oranında artış yaşandığı iddialarının incelenerek bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/632)

615.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve 20 milletvekilinin, gıda güvenliğinin sağlanması ve bu alandaki denetim mekanizmalarının güçlendirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/633)

616.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve 20 milletvekilinin, mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarının tespit edilerek bu sorunlara çözümler üretebilmek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/634)

617.-Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir ve 19 milletvekilinin, çocuklara yönelik cinsel istismarın önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/635)

618.-Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz ve 19 milletvekilinin, Diyarbakır'da uyuşturucu madde kullanımının nedenlerinin incelenerek kullanımla etkin mücadele için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/636)

619.-HDP Grubu adına Grup Başkanvekilleri Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan ve Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, Ankara-Konya seferini yapan yüksek hızlı trenin klavuz trenle çarpışması sonucu meydana gelen kaza ile benzer kazaların nedenlerinin incelenerek bu alanda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/637)

620.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal ve 23 milletvekilinin, İstanbul'da taksi ulaşımında yaşanan tüm sorunların incelenerek bu sorunların çözümü için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/638)

621.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 26 milletvekilinin, Ankara-Konya seferini yapan yüksek hızlı trenin klavuz trenle çarpışması sonucu meydana gelen kaza ile benzer kazaların nedenlerinin incelenerek bu alanda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/639)

622.-Ankara Milletvekili Servet Ünsal ve 23 milletvekilinin, Ankara-Konya seferini yapan yüksek hızlı trenin klavuz trenle çarpışması sonucu meydana gelen kaza ile benzer kazaların nedenlerinin incelenerek bu alanda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/640)

623.-Balıkesir Milletvekili Ensar Aytekin ve 25 milletvekilinin, zeytin üreticilerinin yaşadıkları sorunların incelenerek bu sorunların çözümü için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/641)

624.-Denizli Milletvekili Kazım Arslan ve 22 milletvekilinin, Isparta'nın ticari, tarımsal ve sanayiye ilişkin sorunlarının incelenerek kentin ekonomik yapısının güçlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/642)

625.-Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel ve 19 milletvekilinin, sözleşmeli er ve erbaşların çalışma şartları ve özlük hakları bakımından yaşadıkları sorunların incelenerek bu sorunların çözümü için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/643)

626.-Malatya Milletvekili Veli Ağbaba ve 22 milletvekilinin, askerlik görevi sırasında yaşanan asker intiharlarının ve şüpheli asker ölümlerinin incelenerek bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/644)

627.-Denizli Milletvekili Kazım Arslan ve 21 milletvekilinin, Aksaray'ın ticari, tarımsal ve sanayiye ilişkin sorunlarının incelenerek kentin ekonomik yapısının güçlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/645)

628.-Denizli Milletvekili Kazım Arslan ve 20 milletvekilinin, Çankırı'nın ticari, tarımsal ve sanayiye ilişkin sorunlarının incelenerek kentin ekonomik yapısının güçlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/646)

629.-Denizli Milletvekili Kazım Arslan ve 21 milletvekilinin, Düzce'nin ticari, tarımsal ve sanayiye ilişkin sorunlarının incelenerek kentin ekonomik yapısının güçlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/647)

630.-Denizli Milletvekili Kazım Arslan ve 21 milletvekilinin, Gümüşhane'nin ticari, tarımsal ve sanayiye ilişkin sorunlarının incelenerek kentin ekonomik yapısının güçlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/648)

631.-Mardin Milletvekili Tuma Çelik ve 20 milletvekilinin, çocuk işçiliğinin önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/649)

632.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 20 milletvekilinin, Suriyeli sığınmacıların yaşadıkları sorunların tüm yönleriyle araştırılarak bu konuda alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/650)

633.-İstanbul Milletvekili Zeynel Özen ve 20 milletvekilinin, İstanbul'da doğal yaşam alanlarını ve tarihi alanları olumsuz etkileyen çarpık kentleşmenin nedenlerinin incelenerek sorumluların tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/651)

634.-İstanbul Milletvekili Zeynel Özen ve 20 milletvekilinin, 1978 yılında Kahramanmaraş'ta yaşanan olaylarda ölen alevi vatandaşların cenazelerinin bulunması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/652)

635.-Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu ve 22 milletvekilinin, Manisa'daki yer altı ve yer üstü su kaynaklarındaki azalmanın nedenlerinin incelenerek bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/653)

636.-Uşak Milletvekili Özkan Yalım ve 22 milletvekilinin, Ankara-Konya seferini yapan yüksek hızlı trenin klavuz trenle çarpışması sonucu meydana gelen kazanın nedenlerinin incelenerek bu alanda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/654)

637.-Bursa Milletvekili Yüksel Özkan ve 34 milletvekilinin, Uludağ Milli Parkı ve çevresindeki su kaynaklarının buralarda faaliyet gösteren firmalar tarafından hukuka uygun olarak kullanılıp kullanılmadığının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/655)

638.-Bursa Milletvekili Yüksel Özkan ve 34 milletvekilinin, Türkiye'de tarımsal üretimin ülkenin ihtiyaçlarını karşılama düzeyinin belirlenerek ithal ürünlerin yerli ürünlerle ikame edilebilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/656)

639.-Mersin Milletvekili Baki Şimşek ve 20 milletvekilinin, son yıllarda yaşanan tren kazalarının nedenlerinin incelenerek bu alanda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/657)

640.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 22 milletvekilinin, sağlık çalışanlarına uygulanan şiddetin nedenlerinin incelenerek önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/658)

641.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 23 milletvekilinin, mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarının tespit edilerek bu sorunlara çözümler üretebilmek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/659)

642.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, İstanbul'da bir hastanelerde çocuk gebeliği vakalarının gizlendiğine ilişkin iddiaların tüm yönleriyle incelenerek olayın aydınlatılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/660)

643.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 22 milletvekilinin, engellilerin çalışma ve toplum yaşamına katılımının önündeki engellerin kaldırılması için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/661)

644.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, acil durum yönetimine yönelik planlama ve kriz yönetimi konusunda yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/662)

645.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, asgari ücretin yaşanabilir standartlarda ve doğru tespit edilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/663)

646.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 24 milletvekilinin, Iğdır'daki yoksulluk sorununun incelenerek yoksul vatandaşların yaşam standartlarının iyileştirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/664)

647.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, Erzurum'daki yoksulluk sorununun incelenerek yoksul vatandaşların yaşam standartlarının iyileştirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/665)

648.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, Erzincan'daki yoksulluk sorununun incelenerek yoksul vatandaşların yaşam standartlarının iyileştirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/666)

649.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, Ağrı'daki yoksulluk sorununun incelenerek yoksul vatandaşların yaşam standartlarının iyileştirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/667)

650.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 24 milletvekilinin, orman yangınlarındaki artışın sebeplerinin incelenerek bu konuda alınması gereken önlemlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/668)

651.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, Bingöl'deki yoksulluk sorununun incelenerek yoksul vatandaşların yaşam standartlarının iyileştirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/669)

652.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, Kanal İstanbul projesinin doğal çevreye, insan sağlığına, ekonomik, sosyal ve siyasal hayata etkilerini araştırmak amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/670)

653.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, Düzce'deki yoksulluk sorununun incelenerek yoksul vatandaşların yaşam standartlarının iyileştirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/671)

654.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 25 milletvekilinin, Rize'deki yoksulluk sorununun incelenerek yoksul vatandaşların yaşam standartlarının iyileştirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/672)

655.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, Bitlis'teki yoksulluk sorununun incelenerek yoksul vatandaşların yaşam standartlarının iyileştirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/673)

656.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 24 milletvekilinin, Kilis'teki yoksulluk sorununun incelenerek yoksul vatandaşların yaşam standartlarının iyileştirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/674)

657.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, Çankırı'daki yoksulluk sorununun incelenerek yoksul vatandaşların yaşam standartlarının iyileştirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/675)

658.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 24 milletvekilinin, Mardin'deki yoksulluk sorununun incelenerek yoksul vatandaşların yaşam standartlarının iyileştirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/676)

659.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 23 milletvekilinin, Bayburt'taki yoksulluk sorununun incelenerek yoksul vatandaşların yaşam standartlarının iyileştirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/677)

660.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, Muş'taki yoksulluk sorununun incelenerek yoksul vatandaşların yaşam standartlarının iyileştirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/678)

661.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 23 milletvekilinin, Van'daki yoksulluk sorununun incelenerek yoksul vatandaşların yaşam standartlarının iyileştirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/679)

662.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 23 milletvekilinin, 15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleşen darbe girişiminin incelenmesi maksadıyla kurulan Meclis Araştırma Komisyonu'nun çalışmalarını tamamlaması ve konunun tüm yönleriyle ele alınması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/680)

663.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, Kars'taki yoksulluk sorununun incelenerek yoksul vatandaşların yaşam standartlarının iyileştirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/681)

664.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 22 milletvekilinin, Kütahya'daki yoksulluk sorununun incelenerek yoksul vatandaşların yaşam standartlarının iyileştirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/683)

665.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, Siirt'teki yoksulluk sorununun incelenerek yoksul vatandaşların yaşam standartlarının iyileştirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/684)

666.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 23 milletvekilinin, Hakkari'deki yoksulluk sorununun incelenerek yoksul vatandaşların yaşam standartlarının iyileştirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/685)

667.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 23 milletvekilinin, hırsızlık ve dolandırıcılık vakalarındaki artışın nedenlerinin incelenerek bu konularda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/686)

668.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 19 milletvekilinin, esnaf ve sanatkârların sorunlarının incelenerek bu sorunların çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/687)

669.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, engellilerin yaşadıkları sorunların incelenerek bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/688)

670.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, taksi ve minibüs taşımacılığı yapanların yaşadıkları sorunların incelenerek bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/689)

671.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, İstanbul Üçüncü Havalimanı inşaatında yaşandığı iddia edilen iş kazaları ve hukuka aykırı uygulamaların incelenerek bu konuda gerekli çalışmaların yapılmasının sağlanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/690)

672.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, kayıp çocuklar sorununun tüm yönleriyle araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/691)

673.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, kamu avukatlarının özlük ve mali hakları bağlamında yaşadıkları sorunların incelenerek çalışma koşullarının iyileştirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/692)

674.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, ülkemizdeki su kaynaklarının korunması, yönetimi ve kirlenmesinin önlenmesi için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/693)

675.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 23 milletvekilinin, Kanal İstanbul projesinin doğal çevreye, insan sağlığına, ekonomik, sosyal ve siyasal hayata etkilerini araştırmak amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/694)

676.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, olası depremlere karşı bina onarım ve güçlendirme çalışmalarının incelenerek bu konuda yaşanan aksaklıkların saptanarak giderilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/695)

677.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, Aksaray'daki yoksulluk sorununun incelenerek yoksul vatandaşların yaşam standartlarının iyileştirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/696)

678.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, trafik kazalarının nedenlerinin incelenerek bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/697)

679.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, çocuklara ve kadınlara yönelik cinsel istismarın önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/698)

680.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 29 milletvekilinin, Arakan'da bulunan Müslümanların yaşadıkları sorunların incelenerek Türkiye'nin bu konuda yapabileceklerinin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/699)

681.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, asansörlerin denetiminde yaşanan sorunların incelenerek bu konuda yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/700)

682.-Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç ve 19 milletvekilinin, Adana Büyükşehir Belediyesi'nde gerçekleştiği iddia edilen hukuk dışı uygulamaların Sayıştay raporları çerçevesinde incelenerek sorumluluğu bulunanların tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/701)

683.-Isparta Milletvekili Aylin Cesur ve 20 milletvekilinin, son dönemde meydana gelen tren kazalarının nedenlerinin incelenerek benzer kazaların yaşanmaması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/702)

684.-İzmir Milletvekili Atila Sertel ve 37 milletvekilinin, faili meçhul siyasi cinayetlerin tüm yönleriyle incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/703)

685.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 99 milletvekilinin, uzman çavuşların yaşadıkları sorunların araştırılarak bunların giderilmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/704)

686.-Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş ve 19 milletvekilinin, Zonguldak Çaycuma havaalanının aktif ve verimli kullanılamamasının nedenlerinin incelenerek havaalanına işlerlik kazandırılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/705)

687.-Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş ve 19 milletvekilinin, Kalkınma Bakanlığı'nın SEGE 2011 Raporu çerçevesinde oluşturulan bölgelendirme sisteminin doğruluğunun incelenerek Zonguldak ilinin yanlış kategorilendirilip kategorilendirilmediğinin tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/706)

688.-Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş ve 19 milletvekilinin, öğretmenlerin farklı kadro ve unvanlarla çalıştırılması usulüne son verilerek eşit özlük ve mali haklar çerçevesinde çalıştırmanın sağlanması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/707)

689.-Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş ve 20 milletvekilinin, Kalkınma Bakanlığı'nın SEGE 2011 Raporu çerçevesinde oluşturulan bölgelendirme sisteminin doğruluğunun incelenerek yatırım teşvik sistemindeki hataların tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/708)

690.-Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş ve 20 milletvekilinin, Suriye'den gelen sığınmacıların istihdam sorununun çözülerek kayıt dışı istihdamın önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/709)

691.-Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş ve 20 milletvekilinin, işçilerin kıdem tazminatına hak kazanması noktasında yaşanan sorunların incelenerek bu konuda yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/710)

692.-Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş ve 20 milletvekilinin, emeklilerin ekonomik olarak yaşadığı sorunların incelenerek bu sorunların çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/711)

693.-Van Milletvekili Muazzez Orhan ve 21 milletvekilinin, Van Başkale İlçe Devlet Hastanesi'ndeki mobbing ve kayırmacılık iddialarının incelenerek bunların önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/712)

694.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, Batman ilinde işsizlik oranındaki artışın nedenlerinin incelenerek işsizliğe karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/713)

695.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 19 milletvekilinin, Bingöl ilinde işsizlik oranındaki artışın nedenlerinin incelenerek işsizliğe karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/714)

696.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 19 milletvekilinin, Bitlis ilinde işsizlik oranındaki artışın nedenlerinin incelenerek işsizliğe karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/715)

697.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 19 milletvekilinin, Çankırı ilinde işsizlik oranındaki artışın nedenlerinin incelenerek işsizliğe karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/716)

698.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 19 milletvekilinin, ÇAPA Tıp Fakültesinin içinde bulunduğu iddia edilen borç durumunun araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/717)

699.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, İstanbul'daki su havzalarının durumunun incelenerek kaynakların korunması ve temizliği konularında yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/718)

700.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, Marmara Bölgesindeki depreme hazırlık durumunun araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/719)

701.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, hasta tutuklu ve hükümlülerin sağlık sorunları için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/720)

702.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 19 milletvekilinin, Türkiye'deki sığınmacı çocukların ihtiyaçlarının sağlanarak korunması için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/721)

703.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 19 milletvekilinin, işsizlik sorununun tüm yönleriyle araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/722)

704.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 19 milletvekilinin, hâkimlik-savcılık sınavında hakkaniyete aykırı uygulamalar yapıldığına ilişkin iddiaların incelenerek yargı bağımsızlığının sağlanması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/723)

705.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 19 milletvekilinin, ekonomik nedenlerle artış gösterdiği iddia edilen suç oranları ve intiharların tespiti ve alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/724)

706.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, devlet kadrolarına girişlerdeki kayırma iddialarının incelenerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/725)

707.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, Türkiye'nin bir düşünce kuruluşunun açıkladığı raporda özgür olmayan ülke olarak kategorilendirilmesinin nedenlerinin incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/726)

708.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 19 milletvekilinin, Erzurum ilinde işsizlik oranındaki artışın nedenlerinin incelenerek işsizliğe karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/727)

709.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 19 milletvekilinin, Mardin ilinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/728)

710.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da elektrik kesintilerinin sıklıkla yaşanmasının sebeplerinin incelenerek altyapı eksikliklerinin giderilmesi ve elektrik hizmetinin ucuzlaması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/729)

711.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 19 milletvekilinin, Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünde yapıldığı iddia edilen usulsüzlüklerin araştırılarak bu konudaki şüphelerin giderilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/730)

712.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, din hizmetleri görevlilerinin zorunlu değişiklikten kaynaklanan sorunlarının incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/731)

713.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, çocuklara yönelik cinsel istismarın önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/732)

714.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, kot taşlama işçilerinin çalışma koşullarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/733)

715.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, havai fişek kullanımından kaynaklanan zararların tespit edilerek bu konuda yapılacak yasal düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/735)

716.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, yapı denetim ve imar mevzuatının düzenlenmesine temel oluşturmak üzere depreme duyarlı şehir planlaması modellerinin incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/736)

717.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, çatışma dışı nedenlerden kaynaklanan asker ölümlerinin araştırılarak bu konuda alınacak önlemlerin ve sorumluların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/737)

718.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, yaban hayvanlarında görülen hastalıkların incelenerek bunların insana geçişi gerçekleşmeden önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/738)

719.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, bazı suçlarda zamanaşımının cezasızlığa neden olduğu iddiasının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/739)

720.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, Türkiye Varlık Fonu'na aktarılan gelirlerin nasıl değerlendirildiğinin incelenerek sürecin şeffaflaştırılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/740)

721.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, hasta tutuklu ve hükümlülerin sağlık sorunları için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/741)

722.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, Sosyal Güvenlik Kurumunda çalışan personelin özlük haklarıyla ilgili sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/742)

723.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, nefret suçlarının tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/743)

724.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 22 milletvekilinin, meslek hastalıklarının sebeplerinin incelenerek bu konuda alınabilecek önlemlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/744)

725.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 19 milletvekilinin, geçmişte yaşanan zorla kaybetme olaylarının araştırılarak gerekli yasal düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/745)

726.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, İstanbul'da hava koşullarından kaynaklanan afet olaylarının nedenlerinin incelenerek gerekli önlemleri almayanların saptanması ile etkili ve sürekli tedbirler belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/746)

727.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 19 milletvekilinin, son dönemde intihar olaylarında yaşanan artışın araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/747)

728.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, cinsel istismarın ve şiddetin önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi ile bu konudaki cezaların caydırıcılık durumunun tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/748)

729.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, bireysel silahlanmadaki artışın nedenlerinin araştırılarak sebep olduğu sorunların önlenmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/749)

730.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, tutuklu ve hükümlülerin cezaevi koşullarının incelenerek yaşanan sorunların tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/750)

731.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, şarbon hastalığının nedenlerinin tüm yönleriyle incelenerek hastalıkların önlenmesi ve sorumluların cezalandırılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/751)

732.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, Kilis ilinde işsizlik oranındaki artışın nedenlerinin incelenerek işsizliğe karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/752)

733.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, yargı bağımsızlığını etkileyen durumların incelenerek bağımsız ve tarafsız yargılamanın sağlanması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/753)

734.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, Kars ilinde işsizlik oranındaki artışın nedenlerinin incelenerek işsizliğe karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/754)

735.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, enflasyon ve işsizlik oranlarındaki artışın nedenlerinin incelenerek bu artışlara karşı alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/755)

736.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, vatandaşların ruh sağlığının korunması ile ruh sağlığını bozucu ekonomik ve sosyal etkenlerin ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/756)

737.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, Iğdır ilinde işsizlik oranındaki artışın nedenlerinin incelenerek işsizliğe karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/757)

738.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, emeklilerin ekonomik olarak yaşadığı sorunların incelenerek bu sorunların çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/758)

739.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 22 milletvekilinin, Hakkâri ilinde işsizlik oranındaki artışın nedenlerinin incelenerek işsizliğe karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/759)

740.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, ASELSAN çalışanlarının intihar vakalarının incelenerek konunun aydınlatılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/760)

741.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, Erzincan ilinde işsizlik oranındaki artışın nedenlerinin incelenerek işsizliğe karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/761)

742.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, Düzce ilinde işsizlik oranındaki artışın nedenlerinin incelenerek işsizliğe karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/762)

743.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 22 milletvekilinin, Subakut Skrerozan Panensefalit hastalarının yaşadıkları sorunların incelenerek bu sorunlara çözümler bulunması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/763)

744.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, Diyarbakır ilinde işsizlik oranındaki artışın nedenlerinin incelenerek işsizliğe karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/764)

745.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 22 milletvekilinin, FETÖ terör örgütünün engellemesi nedeniyle kamuda istihdam edilemeyenlerin sorunlarının incelenerek hak kayıplarının önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/765)

746.-Sivas Milletvekili Ulaş Karasu ve 27 milletvekilinin, Sivas Demir Çelik Fabrikasının içinde bulunduğu durumun nedenlerinin araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/766)

747.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, kamuda ve özel sektörde güvenlik hizmetleri alanında çalışanların görev esnasındaki uygulamalarının incelenmesi ve gerekli denetim mekanizmalarının oluşturulması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/767)

748.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, Ankara ve Kilis'te yaşanan kaçırılma olaylarının incelenerek bu olayların önüne geçilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/768)

749.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 22 milletvekilinin, kamu kurum ve kuruluşlarında kadrolaşma yaşandığı iddialarının incelenerek personel alımında liyakatin esas alınması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/769)

750.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, eczacılara yönelik şiddet olaylarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/770)

751.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, kamu kurumlarının araç ihtiyacının tespit edilerek pahalı ve amaç dışı araç kullanımının önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/771)

752.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 22 milletvekilinin, Batman'daki yoksulluk ve işsizlik sorununun incelenerek sorunların çözümü için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/772)

753.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 22 milletvekilinin, kayyum atanan belediyelerde yaşanan sorunların incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/773)

754.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, Ağrı ilinde işsizlik oranındaki artışın nedenlerinin incelenerek işsizliğe karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/774)

755.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, Aksaray ilinde işsizlik oranındaki artışın nedenlerinin incelenerek işsizliğe karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/775)

756.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, Van ilinde işsizlik oranındaki artışın nedenlerinin incelenerek işsizliğe karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/776)

757.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, Rize ilinde işsizlik oranındaki artışın nedenlerinin incelenerek işsizliğe karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/777)

758.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, Şırnak ilinde işsizlik oranındaki artışın nedenlerinin incelenerek işsizliğe karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/778)

759.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, Muş ilinde işsizlik oranındaki artışın nedenlerinin incelenerek işsizliğe karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/779)

760.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 19 milletvekilinin, Mardin ilinde işsizlik oranındaki artışın nedenlerinin incelenerek işsizliğe karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/780)

761.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 20 milletvekilinin, ücretli ve sözleşmeli öğretmenlik modellerinden kaynaklanan sorunların belirlenerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/781)

762.-HDP Grubu adına Grup Başkanvekili Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, 2011 yılında Uludere'de 34 kişinin ölümüyle sonuçlanan olayların nedenlerinin incelenerek sorumluluğu bulunanların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/782)

763.-Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs ve 20 milletvekilinin, Rize şehir merkezinde deniz dolgusu üzerine yapılan binaların taşıdıkları riskin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/783)

764.-Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet ve 22 milletvekilinin, ceza ve tevkif evlerinde çalışan personelin yaşadıkları sorunların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/784)

765.-Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet ve 22 milletvekilinin, Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde çalışan Uzman Er, Erbaş ve Uzman Çavuşların sorunlarının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/785)

766.-Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan ve 19 milletvekilinin, Antep fıstığı üreticilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/786)

767.-Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan ve 19 milletvekilinin, Muş ilinde yaşanan sosyo-ekonomik sorunların nedenlerinin tespit edilerek bunlara ilişkin çözüm önerilerinin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/787)

768.-Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan ve 21 milletvekilinin, tütün ürünlerinin kullanımında ve çeşitliliğinde görülen artışın nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/788)

769.-İzmir Milletvekili Hasan Kalyoncu ve 20 milletvekilinin, hobi bahçelerinin tarım arazileri üzerindeki etkilerinin araştırılarak bu konudaki yapılacak yasal düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkini önergesi (10/789)

770.-İstanbul Milletvekili Yunus Emre ve 32 milletvekilinin, ne eğitimde ne istihdamda olan gençlerin durumlarının araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/790)

771.-Ankara Milletvekili Ayhan Altıntaş ve 20 milletvekilinin, Kanal İstanbul projesinin tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/791)

772.-HDP Grubu adına Grup Başkanvekili Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, tutuklu milletvekili Leyla Güven'in durumunun ve yargı bağımsızlığına ilişkin iddiaların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/792)

773.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 20 milletvekilinin, Tohumculuk Kanunu'nun uygulama sonuçlarının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/793)

774.-İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan ve 19 milletvekilinin, üniversite mezunu işsizlerin sorunlarının araştırılarak istihdam edilebilebilmeleri için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/794)

775.-İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan ve 19 milletvekilinin, sendika kurma ve sendikaya üye olma hakkının kullanılmasının önündeki engellerin araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/795)

776.-İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan ve 20 milletvekilinin, toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının kullanılmasının önündeki engellerin araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/796)

777.-İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan ve 24 milletvekilinin, beyin göçünün ulaştığı boyutun ve sonuçlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/797)

778.-İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan ve 24 milletvekilinin, ceza ve tevkif evlerinde çalışan personelin yaşadıkları sorunların araştırılması ve bu sorunların giderilmesi için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/798)

779.-İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan ve 22 milletvekilinin, emeklilerin yaşadıkları sorunların araştırılması ve bu sorunların giderilmesi için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/799)

780.-Ankara Milletvekili İbrahim Halil Oral ve 20 milletvekilinin, Gazi Üniversitesi'nin bölünerek yeni bir üniversite kurulmasının her iki üniversite bakımından yarattığı sorunların incelenerek bu sorunlara çözümler bulunması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/800)

781.-Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu ve 21 milletvekilinin, trafik kazalarının nedenlerinin incelenerek bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi ve yollardaki mühendislik hatalarının giderilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/801)

782.-Çanakkale Milletvekili Muharrem Erkek ve 22 milletvekilinin, zeytin üreticilerinin yaşadıkları sorunların incelenerek bu sorunların çözümü için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/802)

783.-Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel ve 22 milletvekilinin, çeşitli kutlamalar sırasında silah kullanımının yarattığı sorunların incelenerek çeşitli etkinliklerde silah kullanımının önüne geçilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/803)

784.-Tunceli Milletvekili Polat Şaroğlu ve 25 milletvekilinin, Tunceli'deki kara avcılık faaliyetlerinin yaban hayatı üzerindeki olumsuz etkilerinin incelenerek bu durumun önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/804)

785.-Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan ve 19 milletvekilinin, obezitenin yaygınlık durumunun incelenerek yol açtığı sağlık sorunları ve çözümlerinin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/805)

786.-İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 22 milletvekilinin, askerlik görevi sırasında yaşanan asker intiharlarının ve şüpheli asker ölümlerinin incelenerek bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/806)

787.-İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 23 milletvekilinin, polisleri intihara sürükleyen mevcut sorunların tespit edilerek bu sorunların çözümü ve yaşam standartlarının yükseltilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/807)

788.-İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 24 milletvekilinin, meslek hastalıklarının sebeplerinin incelenerek bu konuda alınabilecek önlemlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/808)

789.-Adana Milletvekili Orhan Sümer ve 26 milletvekilinin, Adana ilinde yaşanan sorunların çok yönlü olarak incelenerek bu sorunların çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/809)

790.-Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul ve 20 milletvekilinin, 1978 yılında Kahramanmaraş'ta yaşanan olayların incelenerek olayların yaşanmasında sorumluluğu bulunanların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/810)

791.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 22 milletvekilinin, gözaltı birimleri ile cezaevlerinde yaşandığı iddia edilen işkence olaylarının incelenerek bu olayların engellenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/811)

792.-Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ ve 19 milletvekilinin, cezaevlerinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerinin incelenerek bu ihlallerin önlenmesi için gerekli tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/812)

793.-İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm ve 20 milletvekilinin, kadına yönelik şiddetin nedenlerinin incelenerek bu şiddetin önlenmesi için alınması gerekli tedbirlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/813)

794.-İstanbul Milletvekili Yunus Emre ve 23 milletvekilinin, araştırma görevlilerinin yaşadıkları sorunların incelenerek bu sorunlara karşı çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/814)

795.-Sakarya Milletvekili Ümit Dikbayır ve 21 milletvekilinin, Türk Silahlı Kuvvetleri için üretim yapan fabrikaların özelleştirilmelerinin nedenlerinin incelenerek savunma sanayinde yerli kaynakların etkin kullanımının sağlanması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/815)

796.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca ve 20 milletvekilinin, hava kirliliğinin sebeplerinin incelenerek kirliliğin insan sağlığına ve çevreye olumsuz etkilerinin önlenmesi için gerekli çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/816)

797.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca ve 20 milletvekilinin, iklim değişikliklerinin ülkemize etkilerinin incelenerek Türkiye'nin iklim politikalarının değerlendirilerek iklim eylem planı oluşturulması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/817)

798.-Ankara Milletvekili Levent Gök ve 20 milletvekilinin, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi mezunlarının işsizlik sorununun incelenerek genç işsizliğinin ortadan kaldırılması ve istihdam eşitliğinin sağlanması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/818)

799.-Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya ve 20 milletvekilinin, öğretmenlerin yaşadıkları sorunların incelenerek bu sorunların çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/819)

800.-İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel ve 21 milletvekilinin, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun bağımsızlığına ve çalışma düzenine ilişkin iddiaların incelenerek Kurumdaki sorunlar ile elektronik haberleşmede yaşanan sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/820)

801.-Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan ve 20 milletvekilinin, Kocaeli ve ilçelerinde iş kazası oranının çok yüksek olmasının nedenlerinin incelenerek bu konuda alınması gereken tedbirlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/821)

802.-Ankara Milletvekili Levent Gök ve 19 milletvekilinin, arı ölümlerinin nedenlerinin incelenerek ülkemizdeki arı varlığının korunması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/822)

803.-İstanbul Milletvekili Zeynel Emre ve 21 milletvekilinin, demiryollarında görev alan personelin çalışma koşullarının incelenerek sorunlarının çözümü için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/823)

804.-Adana Milletvekili Burhanettin Bulut ve 20 milletvekilinin, engellilerin yaşadıkları sorunların incelenerek bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/824)

805.-Ankara Milletvekili Murat Emir ve 20 milletvekilinin, madde bağımlılığındaki artışların nedenlerinin incelenerek bu konuda önleyici çalışmalar yapılması ve bu alanda çalışan kuruluşların denetlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/825)

806.-İstanbul Milletvekili Ahmet Ünal Çeviköz ve 20 milletvekilinin, Türkiye'de Suriye'deki rejime karşıt faaliyetlere izin verildiğine ilişkin iddianın incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/826)

807.-Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ve 24 milletvekilinin, beyin göçünün ulaştığı boyutların ve sonuçlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/827)

808.-Giresun Milletvekili Necati Tığlı ve 21 milletvekilinin, Hakkari Şemdinli'de mühimmat deposunda meydana gelen patlamaların nedenlerinin incelenerek olayın aydınlatılması ve varsa sorumluların saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/828)

809.-Balıkesir Milletvekili Ensar Aytekin ve 21 milletvekilinin, Balıkesir'de faaliyet gösteren süt üreticilerinin sorunlarının incelenerek mali sıkıntılara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/829)

810.-İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, tarım ve hayvancılık alanlarındaki sorunların çözümü için yapılması gerekenlerin belirlenerek bunlar için geliştirilmesi gereken proje ve programların hazırlanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/830)

811.-HDP Grubu adına Grup Başkanvekili Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, İşsizlik Sigortası Fonunun amaç dışı kullanımının önlenmesi ve Fondan daha fazla işsizin faydalanmasının sağlanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/831)

812.-Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun ve 26 milletvekilinin, Türk mühendislerin ülkemizdeki savunma sanayi kuruluşlarından ayrılarak yurtdışındaki şirketlere geçiş yapmalarının nedenlerinin incelenerek savunma sanayi alanındaki beyin göçünün durdurulması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/832)

813.-Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs ve 20 milletvekilinin, yaş sebze ve meyve üreticilerinin sorunlarının incelenerek bu sorunların çözümü için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/833)

814.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve 21 milletvekilinin, ülkemizdeki iş insanlarının yasadışı yollarla ülke dışına sermaye transferi gerçekleştirdiklerine ilişkin iddiaların incelenerek bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/834)

815.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve 21 milletvekilinin, sanayi alanında faaliyet gösterenlerin uluslararası pazardaki rekabet gücünün arttırılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/835)

816.-Konya Milletvekili Esin Kara ve 20 milletvekilinin, Beyşehir Gölü'nde aşırı su çekilmesi ve kıyı koruma alanı inşası nedeniyle yaşanan sorunların incelenerek olası olumsuz etkileri bertaraf etmek için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/836)

817.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 20 milletvekilinin, 2013 yılında Paris'te üç kadının öldürülmesi olayının tüm yönleriyle incelenerek olayın aydınlatılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/837)

818.-Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap ve 21 milletvekilinin, kamu kesimindeki istihdam modellerinden kaynaklananlar başta olmak üzere çalışma yaşamında yaşanan tüm sorunların incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/838)

819.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal ve 21 milletvekilinin, yaz saati uygulamasının insan yaşamına ve sağlığına etkilerinin incelenerek uygulamanın enerji tüketimine ve insan hayatına yaptığı olumsuz etkilerin bertaraf edilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/839)

820.-Balıkesir Milletvekili Ensar Aytekin ve 20 milletvekilinin, zeytin üreticilerinin yaşadıkları sorunların incelenerek bu sorunların çözümü için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/840)

821.-Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya ve 20 milletvekilinin, mühendislerin sorunlarının incelenerek yapılması gereken iyileştirmelerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/841)

822.-Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu ve 21 milletvekilinin, Manisa Demirci ve Gördes'teki el dokuma halıcılık faaliyetlerinin incelenerek bu faaliyetle iştigal edenlerin sorunlarının çözülmesi ve desteklenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/842)

823.-Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin ve 21 milletvekilinin, Adana Ceyhan'da kurulması planlanan Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi'ne ilişkin çalışmalardaki aksamanın nedenlerinin incelenerek bu konuda yapılabileceklerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/843)

824.-Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet ve 20 milletvekilinin, İzmit Körfezi'ndeki deniz kirliliğinin nedenlerinin incelenerek bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/844)

825.-Balıkesir Milletvekili Ensar Aytekin ve 21 milletvekilinin, yumurta üreticilerinin sorunlarının incelenerek bu sorunlara karşı çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/845)

826.-Balıkesir Milletvekili Ensar Aytekin ve 20 milletvekilinin, tarımda kullanılan kimyasalların insan sağlığına ve çevreye etkilerinin incelenerek olası zararlı etkilerin bertaraf edilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/846)

827.-Antalya Milletvekili Rafet Zeybek ve 21 milletvekilinin, Antalya Kırkgözler havzasında bulunan yer üstü ve altı su kaynaklarının korunması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/847)

828.-Giresun Milletvekili Necati Tığlı ve 21 milletvekilinin, emeklilerin ekonomik olarak yaşadığı sorunların incelenerek emekliler arası maaş eşitsizliklerinin giderilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/848)

829.-Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer ve 20 milletvekilinin, termik santrallerin insan sağlığına ve çevreye etkilerinin incelenerek olası olumsuz etkilerin bertaraf edilmesi için gerekli tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/849)

830.-Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç ve 21 milletvekilinin, Kahramanmaraş'taki yüksek borçluluk seviyesinin nedenlerinin incelenerek borçlanmanın etkilerinin saptanması ve konuya ilişkin alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/850)

831.-Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap ve 20 milletvekilinin, Kütahya ilinin göç vermesinin sebeplerinin araştırılarak bu durumun önüne geçmek için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/851)

832.-Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap ve 20 milletvekilinin, Kütahya ilinin sorunlarının incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/852)

833.-Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap ve 21 milletvekilinin, Kütahya'daki kültürel ve tarihi yapıların korunması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/853)

834.-İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, vakıf üniversitelerinin denetiminde yaşanan sorunların incelenerek bu üniversitelerdeki sorunların çözümü için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/854)

835.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 28 milletvekilinin, malul sayılmayan gazilerin özlük hakları bağlamında yaşadıkları sorunların incelenerek gerekli iyileştirmeler için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/855)

836.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 29 milletvekilinin, havayollarında çalışan kabin memurlarının yaşadıkları sorunların incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/856)

837.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 27 milletvekilinin, kapatılan askeri okullarda okuyan öğrencilerin yaşadıkları sorunların incelenerek bu kişilerin hak kayıplarının önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/857)

838.-Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs ve 20 milletvekilinin, Türkiye'den Gürcistan'a çimento ihraç eden firmaların yaşadıkları sorunların incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/858)

839.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve 20 milletvekilinin, Sağlık Bakanlığı tarafından bazı illerdeki çevresel faktörlerin sağlık üzerine etkisine dair hazırlanan raporun incelenerek rapordaki tespitler uyarınca alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/859)

840.-İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu ve 20 milletvekilinin, son dönemde mal ve hizmet fiyatlarındaki artışın nedenlerinin incelenerek zam ve aşırı borçlanmaya karşı vatandaşların korunması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/860)

841.-HDP Grubu adına Grup Başkanvekili Kars Milletvekili Ayhan Bilgen'in, 31 Mart yerel seçimleri öncesi seçmen kayıtlarında birtakım usulsüzler olduğu iddialarının incelenerek halk iradesinin güvenilir bir şekilde seçimlere yansıtılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/861)

842.-İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Amerika Birleşik Devletleri'nin Suriye'deki terör örgütlerine yardım ettiğine ilişkin iddiaların incelenerek bu yardımın nasıl ve nereden ulaştırıldığının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/862)

843.-Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere ve 20 milletvekilinin, Türkiye'de üretilen sigaralarda yerli tütün kullanımının sağlanması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/863)

844.-Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu ve 24 milletvekilinin, Batı Karadeniz'deki mevcut ve yapılması planlanan termik santrallerin çevreye ve insan yaşamına etkilerinin incelenerek santrallerin hukuka aykırı olduğuna ilişkin iddiaların aydınlatılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/864)

845.-Adana Milletvekili Orhan Sümer ve 20 milletvekilinin, öğrencilerin barınma konusunda yaşadığı sorunların incelenerek bu sorunların çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/865)

846.-Kırklareli Milletvekili Türabi Kayan ve 20 milletvekilinin, çiftçilerin yaşadıkları tüm sorunların incelenerek bu sorunlara çözüm önerileri getirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/866)

847.-Kırklareli Milletvekili Türabi Kayan ve 20 milletvekilinin, ülkemizdeki yoksulluk durumunun incelenerek yoksulluğun ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/867)

848.-Ankara Milletvekili Levent Gök ve 21 milletvekilinin, iklim değişikliklerinin ülkemize etkilerinin incelenerek Türkiye'nin iklim politikalarının düzenlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/868)

849.-Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır ve 20 milletvekilinin, son yıllarda yaşanan tren kazalarının nedenlerinin incelenerek bu alanda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/869)

850.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, işsizliğin artmasının sebeplerinin incelenerek artışın önlenmesi için alınması gereken tedbirlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/870)

851.-Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet ve 23 milletvekilinin, terör örgütleriyle girilen çatışmalarda yaralanmalarına rağmen gazi unvanı alamayanların yaşadıkları sorunların incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/871)

852.-Adana Milletvekili Orhan Sümer ve 25 milletvekilinin, arıcıların ve arıcılık ürünleri üreticilerinin sorunlarının incelenerek bu sorunlarının giderilmesi için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/872)

853.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 21 milletvekilinin, genç işsizliğinin nedenlerinin tespit edilerek bu sorunun çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/873)

854.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 23 milletvekilinin, ekonomik gidişatın toplumun her kesimi üzerindeki etkilerinin incelenerek olumsuz etkilerin giderilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/874)

855.-Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap ve 21 milletvekilinin, aile içi sorunların incelenerek bu sorunlara yönelik sosyal politikalar geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/875)

856.-Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet ve 23 milletvekilinin, Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri ile kadın sığınma evlerinin durumlarının incelenerek buralarda yaşanan sorunlara yönelik çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/876)

857.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 23 milletvekilinin, aile kurumunun korunması ve güçlendirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/877)

858.-Hatay Milletvekili İsmet Tokdemir ve 19 milletvekilinin, demir çelik üreticilerinin korunması ve ülkeye yasadışı yoldan inşaat demiri girişinin önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/878)

859.-CHP Grubu adına Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, ambalajlı içme sularının incelenerek bunların dolum tesislerindeki sorunlara çözümler üretilmesi ve denetimlerdeki eksiklerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/879)

860.-Manisa Milletvekili Tamer Akkal ve 20 milletvekilinin, Manisa'da beklenmeyen yağışın sebep olduğu hasarın incelenerek alanın geçici afet bölgesi ilan edilmesi ve gerekli yardımların sağlanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/880)

861.-İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, TRT'nin maddi kaynaklarını kullanım biçiminin incelenerek Kurumun bütçe yönetiminde şeffaflığı sağlayıcı tedbirlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/881)

862.-Mardin Milletvekili Tuma Çelik ve 20 milletvekilinin, Mardin Büyükşehir Belediyesi'nde yaşandığı iddia edilen hukuka aykırı uygulamaların Sayıştay raporları çerçevesinde incelenerek bu uygulamaların sona erdirilmesi için gerekli tedbirlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/882)

863.-Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan ve 19 milletvekilinin, Hrant Dink'in öldürülmesi olayının tüm yönleriyle incelenerek konunun aydınlatılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/883)

864.-CHP Grubu adına Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel ve Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Sakarya'daki tank palet fabrikasının bir bölümünün hukuka aykırı olarak bedelsiz bir biçimde bir firmaya tahsis edildiği iddialarının incelenerek konunun tüm yönleriyle aydınlatılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/884)

865.-İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Yavuz Ağıralioğlu'nun, emeklilerin yaşadığı sorunların incelenerek bu sorunların çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/885)

866.-Kırklareli Milletvekili Türabi Kayan ve 22 milletvekilinin, nakliyecilik faaliyetleri ile iştigal edenlerin yaşadığı sorunların incelenerek bu sorunların çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/886)

867.-Kırklareli Milletvekili Türabi Kayan ve 22 milletvekilinin, hayvancılık alanındaki sorunların çözümü için yapılması gerekenlerin belirlenerek bunlar için geliştirilmesi gereken proje ve programların hazırlanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/887)

868.-Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın ve 20 milletvekilinin, ülkemizin yenilenebilir enerji kaynakları potansiyelinin değerlendirilmesi ile enerjide dışa bağımlılığın ortadan kaldırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/888)

869.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 26 milletvekilinin, mevsimlik işçilerin işsizlik sigortası fonundan yararlanamamalarının nedenlerinin incelenerek bu soruna çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/889)

870.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 25 milletvekilinin, Yusufeli'nde yaşanan çeşitli sorunların incelenerek ilçe halkının talepleri doğrultusunda sorunların giderilmesi için gerekli çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/890)

871.-Mersin Milletvekili Behiç Çelik ve 20 milletvekilinin, narenciye üreticilerinin yaşadığı sorunların incelenerek bu sorunların çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/891)

872.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 20 milletvekilinin, gazetecilerin çalışma koşullarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/892)

873.-Van Milletvekili Murat Sarısaç ve 20 milletvekilinin, yerel basının sorunlarının incelenerek bu sorunların çözümlerinin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/893)

874.-Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal ve 21 milletvekilinin, Toplum Yararına Çalışma Programı kapsamında İŞKUR tarafından yapılan alımlarda haksızlık yapıldığına dair iddiaların incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/894)

875.-CHP Grubu adına Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel ve Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nda hukuka aykırı birtakım uygulamalar yapıldığı iddialarının incelenerek Kurum'da yaşanan tüm sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/895)

876.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 20 milletvekilinin, çocuklara yönelik istismar vakalarının incelenerek bunların önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/896)

877.-Muş Milletvekili Şevin Coşkun ve 20 milletvekilinin, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/897)

878.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 20 milletvekilinin, grev erteleme uygulamalarının nedenlerinin incelenerek dünya üzerindeki örneklerle karşılaştırma yapmak suretiyle bu konuda yaşanan sorunlara çözümler bulunması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/898)

879.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu ve 20 milletvekilinin, Tarsus Kapalı Cezaevi'nde bir mahkûmun ihmal nedeniyle öldüğü iddiasının incelenerek hasta tutuklu ve hükümlülerin yaşadıkları sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/899)

880.-Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir ve 19 milletvekilinin, Halkların Demokratik Partisi üye ve yöneticilerine yönelik gözaltı ve tutuklama uygulamalarının hukuka aykırı olduğu iddialarının incelenerek iddialar çerçevesinde sorumluların saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/900)

881.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 31 milletvekilinin, astsubayların özlük haklarına dair sorunlar ile konu hakkındaki mevzuattaki ibarelerdeki hataların incelenerek sorunların giderilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/901)

882.-İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan ve 19 milletvekilinin, inşaat işçilerinin yaşadığı sorunların incelenerek bu sorunların çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/902)

883.-İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan ve 19 milletvekilinin, göçmen kaçakçılığına karşı alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/903)

884.-İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan ve 19 milletvekilinin, vergi adaletsizliğinin önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/904)

885.-Muğla Milletvekili Süleyman Girgin ve 28 milletvekilinin, 2013 ile 2019 yılları arasında işletilen termik santrallerin insan sağlığına ve çevreye etkilerinin incelenerek olumsuz etkilerin bertaraf edilmesi için gerekli tedbirlerin alınıp alınmadığının saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/905)

886.-Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan ve 20 milletvekilinin, çocuklara yönelik istismar vakalarının incelenerek bunların önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/906)

887.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen ve 26 milletvekilinin, seçim güvenliğinin sağlanması için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/907)

888.-Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzyılmaz ve 32 milletvekilinin, Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğünde şans oyunları çekilişlerinde usulsüzlük yapıldığına ilişkin iddiaların incelenerek konunun açıklığa kavuşturulması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/908)

889.-İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü ve 20 milletvekilinin, kişilerin cinsel yönelimleri nedeniyle şiddete maruz kalması olaylarının incelenerek bu şiddetin önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/909)

890.-Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzyılmaz ve 20 milletvekilinin, Zonguldak havzasındaki kaçak taşkömürü ocaklarından kaynaklanan sorunların belirlenerek kaçak ocakların ortadan kaldırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/910)

891.-İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Türkiye'deki petrol arama faaliyetlerinin tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/911)

892.-Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan ve 20 milletvekilinin, gıda güvenliği sorunları ve bunların nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/912)

893.-Konya Milletvekili Esin Kara ve 20 milletvekilinin, görsel ve işitsel medya araçları yoluyla verilen subliminal mesajların ortaya çıkardığı sonuçların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/913)

894.-İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir ve 19 milletvekilinin, ekonomik gidişatın etkisiyle bankacılık sektöründe çalışanların mobbing ve işten çıkarılma baskısı altında çalıştığı iddialarının incelenerek bu çalışanların sorunlarına çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/916)

895.-Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve 20 milletvekilinin, çocuk işçiliği ve çocuk işçilerin maruz kaldıkları iş kazalarının önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/918)

896.-İzmir Milletvekili Mahir Polat ve 21 milletvekilinin, kaçak göçmen vakalarında yaşanan artışın nedenlerinin araştırılarak bu konuda alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/919)

897.-Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç ve 19 milletvekilinin, Hatay T Tipi Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/922)

898.-Adana Milletvekili Burhanettin Bulut ve 19 milletvekilinin, ilaç sektöründe dışa bağımlılığın ortadan kaldırılması ve ilaç erişiminde yaşanan sorunların çözümü için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/923)

899.-Adana Milletvekili Ayhan Barut ve 19 milletvekilinin, çocukları intihara sürüklediği iddia edilen bir oyunun oynanmasının engellenmesi ve bu konuda gerekli tedbirlerin alınması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/924)

900.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 25 milletvekilinin, IPARD Programı kapsamında proje uygulanması için seçilen iller ve seçilmeyen illerin durumunun incelenerek proje işleyişinin denetlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/925)

901.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 25 milletvekilinin, darbe girişimi sonrası kapatılan askeri okullarda okuyanların yaşadığı iddia edilen sorunların incelenerek bu sorunlara çözümler bulunması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/926)

902.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 23 milletvekilinin, TÜBİTAK tarafından özel sektör projelerine verilen hibe desteği hızlı ve işlevsel bir şekilde sağlanabilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/927)

903.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, mevsimlik işçilerin yaşadıkları sorunların incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/928)

904.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 24 milletvekilinin, taşeron çalıştırma sisteminin yol açtığı sorunların incelenerek taşeron olarak çalışanların sorunlarının çözülmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/929)

905.-Ankara Milletvekili Şenol Bal ve 22 milletvekilinin, siyasi yozlaşma ve yolsuzlukların sebeplerinin incelenerek sosyal ve ekonomik etkilerinin tespit edilmesi ile bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/930)

906.-Muş Milletvekili Şevin Coşkun ve 20 milletvekilinin, medyada kadına yönelik şiddeti teşvik edici bir dil kullanıldığı iddialarının incelenerek bu şiddetin önlenmesi için kullanılacak dilin toplumsal cinsiyete duyarlı hale getirilmesi için çalışmalar yapılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/931)

907.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 23 milletvekilinin, mimarların yaşadıkları sorunların incelenerek bu sorunların çözümü ve istihdam olanaklarının arttırılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/932)

908.-Adana Milletvekili İsmail Koncuk ve 20 milletvekilinin, Danıştay'ın Öğrenci Andı hakkında verdiği kararın uygulanmadığına ilişkin iddiaların incelenerek yargı kararlarına uyumun sağlanması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/933)

909.-HDP Grubu adına Grup Başkanvekili Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, ekonomideki kötüye gidişin nedenlerinin tespit edilerek alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/934)

910.-Muş Milletvekili Şevin Coşkun ve 20 milletvekilinin, bireysel silahlanmadaki artışın nedenlerinin araştırılarak sebep olduğu sorunların önlenmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/935)

911.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 25 milletvekilinin, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde çalışan ve özel eğitim lisans programlarından mezun olmayan eğitimcilerin yaşadıkları sorunlara çözümler bulunması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/936)

912.-İstanbul Milletvekili Ahmet Ünal Çeviköz ve 21 milletvekilinin, Aydın'daki enerji santralleri ve maden işletmelerinin olumsuz etkilerinin incelenerek bu olumsuz etkilerin bertaraf edilmesi için gerekli tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/937)

913.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül ve 21 milletvekilinin, Aydın'daki enerji santralleri ve maden işletmelerinin olumsuz etkilerinin incelenerek bu olumsuz etkilerin bertaraf edilmesi için gerekli tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/938)

914.-İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan ve 21 milletvekilinin, İstanbul Büyükşehir Belediyesine bağlı şirketlerin zarar etmesinin nedenlerinin incelenerek kamu kaynaklarının verimli kullanılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/939)

915.-Ankara Milletvekili Gamze Taşcıer ve 22 milletvekilinin, aile hekimlerinin yaşadıkları sorunların incelenerek bu sorunların çözümü için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/940)

916.-Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer ve 25 milletvekilinin, yağlı tohum üreticilerinin yaşadıkları sorunların incelenerek bu sorunların çözümü için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/941)

917.-Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın ve 21 milletvekilinin, yoksullukla mücadele edilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/942)

918.-Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs ve 19 milletvekilinin, Trabzon İli Güney Çevre Yolu Projesi'nin mevcut durumunun incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/943)

919.-Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal ve 20 milletvekilinin, Antalya'da yaşanan sel ve hortum felaketinin yarattığı sonuçların incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/944)

920.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu ve 20 milletvekilinin, kamu personeli alımında liyakat esasına uyulmadığı ve güvenlik soruşturması uygulamasında keyfi davranıldığına dair iddialarının incelenerek bu konudaki sorunların çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasın (10/945)

921.-İstanbul Milletvekili Oya Ersoy ve 20 milletvekilinin, Sağlık Bakanlığının beş ilde yürüttüğü çevresel kirlilik araştırması projesinin sonuçlarının incelenerek alınması gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/946)

922.-Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan ve 20 milletvekilinin, yükseköğrenim mezunu gençler arasındaki işsizliğin tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/947)

923.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve 19 milletvekilinin, muharip gazi, malul gazi, adi malul, vazife malulü ve harp malulü vatandaşların sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/948)

924.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve 19 milletvekilinin, Yükseköğretim Kurumları Sınavı ile üniversitelere yerleştirmede yaşanan sorunların ve bunlara ilişkin alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/949)

925.-Mersin Milletvekili Behiç Çelik ve 21 milletvekilinin, iklim değişikliğine bağlı olarak Akdeniz Bölgesindeki illerde yaşanan doğal afetlerin tüm yönleriyle araştırılarak çiftçilerin karşılaştıkları zararların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/950)

926.-Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve 20 milletvekilinin, Adli Tıp Kurumunun işleyişine ve hazırladığı raporlara ilişkin iddiaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/951)

927.-Malatya Milletvekili Veli Ağbaba ve 21 milletvekilinin, 1978 yılında Kahramanmaraş'ta yaşanan olayların incelenerek olayların yaşanmasında sorumluluğu bulunanların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/952)

928.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 20 milletvekilinin, Adli Tıp Kurumunun işleyişine ve hazırladığı raporlara ilişkin iddiaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/953)

929.-Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere ve 20 milletvekilinin, Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki intihar ve cinnet vakalarının incelenerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/954)

930.-Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan ve 31 milletvekilinin, İstanbul Kartal'da bir apartmanın yıkılması olayının incelenerek benzer olayların önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/955)

931.-İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Yavuz Ağıralioğlu'nun, temel gıda ürünlerindeki fiyat artışlarının nedenlerinin incelenerek soruna kalıcı çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/956)

932.-İzmir Milletvekili Aytun Çıray ve 21 milletvekilinin, 31 Mart yerel seçimlerinin ülkenin bekasıyla ilişkisine dair tartışmaların incelenerek kamuoyunun aydınlatılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/957)

933.-Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş ve 20 milletvekilinin, nişasta bazlı şekerlerin insan sağlığına zararlarının incelenerek bu zararların önlenmesi ve gıda sanayinde kullanılabilecek sağlıklı alternatif maddelerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/958)

934.-İstanbul Milletvekili Zeynel Özen ve 32 milletvekilinin, iş kazaları sonucu meydana gelen ölümlerin nedenlerinin araştırılarak iş güvenliğinin tam olarak sağlanması için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/959)

935.-İstanbul Milletvekili Zeynel Özen ve 20 milletvekilinin, Hidroelektrik santrallerinin insan yaşamına ve çevreye etkilerinin incelenerek olası olumsuz etkilerin bertaraf edilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/960)

936.-İstanbul Milletvekili Zeynel Özen ve 31 milletvekilinin, yerli üretimi olumsuz etkileyen ve gıda ürünlerinin fiyatında artışa sebebiyet veren politikaların incelenerek bu konuda gerekli tedbirlerin alınmasını sağlamak amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/961)

937.-Ankara Milletvekili Murat Emir ve 27 milletvekilinin, FETÖ terör örgütü mensubu olduğu belirtilen bir kişiyle eski bir Belediye Başkanı ve sahip olduğu televizyon kanalı arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/962)

938.-Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır ve 23 milletvekilinin, bireysel silahlanmadaki artışın nedenlerinin araştırılarak bireysel silahlanmanın önlenmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/963)

939.-İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan ve 19 milletvekilinin, Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonunun sebep olduğu iddia edilen hak ihlallerinin incelenerek bu konuda çözümler üretmek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/964)

940.-Adana Milletvekili İsmail Koncuk ve 19 milletvekilinin, Adana ilinin kuzey kesimi ile güney kesimi arasındaki sosyo-ekonomik farkın ortadan kaldırılması ile ilin sorunlarının çok yönlü olarak incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/965)

941.-İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütlü ve 23 milletvekilinin, sinema sektörünün ve bu sektörde çalışanların yaşadıkları sorunların incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/966)

942.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 25 milletvekilinin, 2011-2015 yıllarında açılan davalar ile FETÖ terör örgütünün darbe girişiminin Türk Silahlı Kuvvetleri'ne olumsuz etkilerinin incelenerek ordunun harbe hazırlık düzeyinin tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/967)

943.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 25 milletvekilinin, 2007-2013 yılları arasında FETÖ terör örgütü tarafından mağdur edilen askeri okul öğrencilerinin sorunlarının incelenerek yaşadıkları hak kayıplarının giderilmesi için yapılması gerekenlerin tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/968)

944.-Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan ve 23 milletvekilinin, TOKİ ihalelerinde gerçekleştiği iddia edilen usulsüzlük iddialarının incelenerek bu konuda alınması gereken tedbirlerin tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/969)

945.-Bursa Milletvekili İsmail Tatlıoğlu ve 19 milletvekilinin, İstanbul Havalimanı Projesi'nin ihale ve yapım sürecinin tüm yönleri ile incelenerek tartışmalı noktaların açıklığa kavuşturulması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/970)

946.-Ankara Milletvekili Nevin Taşlıçay ve 20 milletvekilinin, okul içi şiddet ve akran zorbalığının yarattığı sorunların incelenerek bu alanda alınabilecek tedbirlerin tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/971)

947.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve 20 milletvekilinin, Yunanistan Hükümetinin Türkiye'nin milli birlik ve bütünlüğünü yılmaya yönelik faaliyetlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/972)

948.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve 20 milletvekilinin, yurt dışı karayolu taşımacılığı yapan şoförlerin sorunlarının araştırılarak bu sorunlara çözüm önerileri getirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/973)

949.-Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş ve 19 milletvekilinin, hibrit ve ithal tohumların insan sağlığı üzerindeki etkilerinin araştırılarak ata tohumuna dönülmesi için yapılacak çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/974)

950.-Denizli Milletvekili Kazım Arslan ve 24 milletvekilinin, gıda fiyatları ile tarım ve hayvancılıktaki girdi maliyetlerindeki artışın sebeplerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/975)

951.-Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir ve 20 milletvekilinin, kadınların siyasette eşit temsilinin önündeki engellerin tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/976)

952.-Muş Milletvekili Şevin Coşkun ve 19 milletvekilinin, tarımda çalışan kadınların sorunlarının tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/979)

953.-Tokat Milletvekili Kadim Durmaz ve 21 milletvekilinin, sicil affından yararlanamayan esnaf ve çiftçilerin durumlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/980)

954.-Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü ve 19 milletvekilinin, hayvancılık alanında yaşanan sorunların incelenerek bu sorunların çözümü için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/985)

955.-Hakkari Milletvekili Sait Dede ve 20 milletvekilinin, ilaç sektöründe dışa bağımlılığın ortadan kaldırılması ve ilaç erişiminde yaşanan sorunların çözümü için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/986)

956.-Adana Milletvekili Kemal Peköz ve 20 milletvekilinin, engellilerin yaşadıkları sorunların incelenerek bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/987)

957.-Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer ve 32 milletvekilinin, işsizlik sorununun tüm yönleriyle araştırılarak bu konuda alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/988)

958.-İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu ve 20 milletvekilinin, son dönemde mal ve hizmet fiyatlarındaki artışın nedenlerinin incelenerek soruna yapısal çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/989)

959.-İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 20 milletvekilinin, yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının arttırılarak karbondioksit salınımının en aza indirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/990)

960.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül ve 19 milletvekilinin, Aydın'da kanser vakalarının artış nedenlerinin incelenerek vakaların engellenmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/991)

961.-Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel ve 19 milletvekilinin, iklim değişikliklerinin ülkemize etkilerinin incelenerek bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/992)

962.-Gaziantep Milletvekili Mehmet Erdoğan ve 19 milletvekilinin, kaybolma riski altındaki meslekleri icra eden esnaf ve sanatkârların karşılaştıkları sorunların incelenerek bu sorunlara çözümü için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/993)

963.-İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 23 milletvekilinin, alışveriş merkezlerinin insan yaşamı ve esnaflar üzerindeki olumsuz etkilerinin incelenerek bu etkilere yönelik önlemlerin belirlenmesi ile kontrolsüz alışveriş merkezi yapılaşmasının önüne geçilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/994)

964.-Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan ve 20 milletvekilinin, madde bağımlılığının etkilerinin çok yönlü olarak incelenerek bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/995)

965.-Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan ve 20 milletvekilinin, sokakta yaşayan yahut çalışmaya zorlanan çocukların sayılarının tespit edilerek bu sorunun nedenlerinin incelenmesi ve konuya ilişkin alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/996)

966.-Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk ve 20 milletvekilinin, ülkemizde suçluluğun nedenlerinin incelenerek bu konuda alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/997)

967.-Sakarya Milletvekili Ümit Dikbayır ve 20 milletvekilinin, 31 Mart yerel seçimleri öncesi seçim güvenliğinin sağlanması ve halk iradesinin güvenilir bir şekilde seçimlere yansıtılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/998)

968.-Erzurum Milletvekili Muhammet Naci Cinisli ve 20 milletvekilinin, 11 Şubat 2019 tarihinde bir askeri helikopterin kazaya uğraması olayının incelenerek konunun aydınlatılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/999)

969.-Bursa Milletvekili Lale Karabıyık ve 20 milletvekilinin, okul alanlarında gerçekleşen ve çocukların yaralanmasına yahut ölümüne sebebiyet veren olayların incelenerek bu olaylara karşı sürekli önlemler alınmasının sağlanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1000)

970.-Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya ve 21 milletvekilinin, emeklilerin ekonomik olarak yaşadığı sorunların incelenerek bu sorunların çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1001)

971.-Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya ve 21 milletvekilinin, öğretmenlerin yaşadıkları sorunların incelenerek bu sorunların çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1002)

972.-Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş ve 20 milletvekilinin, Karadeniz Ereğlisi'nde bulunan tersaneler bölgesinin ekonomik olarak canlandırılarak faal hale getirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1003)

973.-İzmir Milletvekili Ednan Arslan ve 20 milletvekilinin, ülkemizde erozyon, kuraklık ve çölleşme ile ilgili mevcut durumun incelenerek bunlarla mücadele için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1004)

974.-Kayseri Milletvekili Çetin Arık ve 20 milletvekilinin, çocuk yaşta evliliklerin önüne geçilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1005)

975.-Samsun Milletvekili Kemal Zeybek ve 22 milletvekilinin, Yeni Çeltek kömür ocağının işletmesini devralan firmanın gerekli iyileştirmeleri yapmaksızın çalışmalarda bulunduğu iddiasının incelenerek gerekli tedbirlerin alınmasının sağlanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1006)

976.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 23 milletvekilinin, Ankara ve Kilis'te yaşanan kaçırılma olaylarının incelenerek bu olayların önüne geçilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1007)

977.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, kişilerin cinsel yönelimleri nedeniyle öldürülmesi olaylarının incelenerek bu olayların önüne geçilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1008)

978.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 24 milletvekilinin, hayvanlara uygulanan şiddet ve kötü muamele olaylarının incelenerek bu olayların önlenmesi için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1009)

979.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 26 milletvekilinin, Muş ilinin sorunlarının çok yönlü olarak incelenerek bu sorunların çözümü için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1010)

980.-İzmir Milletvekili Bedri Serter ve 19 milletvekilinin, ruhsatsız yapılara ilişkin kayıtların incelenerek Ulusal Deprem Strateji Eylem Planı'nın yerine getirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1011)

981.-Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer ve 22 milletvekilinin, Marmara Bölgesindeki çevre kirliliğinin araştırılarak olası zararlarına karşı alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1012)

982.-Muğla Milletvekili Metin Ergun ve 20 milletvekilinin, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi mezunlarının iş bulamamasının nedenlerinin tespit edilerek bu sorunun çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1013)

983.-Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs ve 20 milletvekilinin, Trabzon Araklı'da inşa edilmesi planlanan entegre katı atık bertaraf tesisinin çevreye verebileceği zararların tespit edilerek projenin ÇED raporlarına uygunluğunun saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1014)

984.-Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs ve 20 milletvekilinin, Trabzon'da temel geçim kaynaklarını oluşturan sektörlerin sorunlarının incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1015)

985.-Adana Milletvekili Mehmet Metanet Çulhaoğlu ve 20 milletvekilinin, tarım alanlarının azalması ve buna bağlı sorunların tespit edilerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1016)

986.-İstanbul Milletvekili Ümit Beyaz ve 19 milletvekilinin, Silivri Ceza İnfaz Kurumları kampüsünün bulunduğu yerden kaynaklanan sorunların incelenerek yerinin veya isminin değiştirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1017)

987.-Burdur Milletvekili Yasin Uğur ve 20 milletvekilinin, su kirliliği ile etkin mücadelenin sağlanması ve doğal su kaynaklarının korunması ve verimli kullanılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1018)

988.-Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı ve 20 milletvekilinin, Asi Nehri'ne ilişkin sorunların çok yönlü olarak incelenerek bu sorunların çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1019)

989.-Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül ve 19 milletvekilinin, yargı kararları ile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının uygulanıp uygulanmadığının incelenerek kararların uygulanmama gerekçelerinin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1020)

990.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca ve 19 milletvekilinin, Genç Çiftçi Projesi kapsamında dağıtılan hayvanların sağlık durumlarının tespit edilerek olası risklerin önüne geçilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1021)

991.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca ve 20 milletvekilinin, jeotermal enerji santrallerinin çevreye ve insan yaşamına etkilerinin incelenerek olası zararlarının önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1022)

992.-Sivas Milletvekili Ulaş Karasu ve 23 milletvekilinin, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi'ndeki personel atamalarında liyakat esasına uyulup uyulmadığının incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1023)

993.-Bursa Milletvekili Mustafa Hidayet Vahapoğlu ve 22 milletvekilinin, mısır şurubu ve nişasta bazlı tatlandırıcıların zararlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1024)

994.-Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı ve 20 milletvekilinin, tarım sektörünün sorunları ile imara açılan tarım alanlarının tespiti ve sorunların giderilmesi için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1025)

995.-Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı ve 20 milletvekilinin, Mersin, Sinop ve Kırıkkale illerinde yapılması planlanan nükleer santrallerin ortaya çıkarabileceği olası sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1026)

996.-Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı ve 20 milletvekilinin, kentsel dönüşüm projelerinin etkilerinin tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1027)

997.-Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı ve 20 milletvekilinin, HES'lerin doğal ve sosyal yaşam üzerindeki etkilerinin araştırılarak olası sorunlara çözüm önerileri belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1028)

998.-Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı ve 20 milletvekilinin, denizcilik sektöründe yaşanan sorunların giderilmesi için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1029)

999.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca ve 20 milletvekilinin, kamu kurum ve kuruluşlarına ait binaların depreme dayanıklılığının tespit edilmesi ve muhtemel depremlere yönelik alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1030)

1000.-Iğdır Milletvekili Habip Eksik ve 20 milletvekilinin, Toplum Yararına Çalışma Programı kapsamında İŞKUR tarafından yapılan alımlarda usulsüzlük yapıldığına dair iddiaların incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1031)

1001.-İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 22 milletvekilinin, cezaevlerinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerinin incelenerek bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1032)

1002.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 25 milletvekilinin, İstanbul Metro Hatları Ulaşım Planı kapsamında gerçekleştirilen ihalelerin incelenerek mevzuata uygunluk değerlendirmesi yapılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1033)

1003.-Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya ve 23 milletvekilinin, Türkiye Futbol Federasyonu Süper Lig kulüpleri arasında ayrımcılık yapıldığı iddialarının incelenerek haksız rekabet ortamı ve etkilerinin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1034)

1004.-Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı ve 20 milletvekilinin, SEGBİS'in kullanımından kaynaklandığı iddia edilen sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1035)

1005.-Muş Milletvekili Şevin Coşkun ve 19 milletvekilinin, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin tüm yönleriyle ele alınarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1036)

1006.-Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan ve 20 milletvekilinin, mevcut ve muhtemel iflasların tespit edilerek gerekli tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1037)

1007.-İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü ve 20 milletvekilinin, İzmir'in Gaziemir ilçesinde bulunan radyoaktif atığın kaynağının araştırılarak sorunun çözümü için yapılması gerekenlerin belirlenmesi için bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1038)

1008.-İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü ve 20 milletvekilinin, Suriyeli sığınmacıların yaşadıkları sorunların tüm yönleriyle araştırılarak bu konuda alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1039)

1009.-Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir ve 20 milletvekilinin, Türkiye'de kadınların yaşadıkları ayrımcılık ve cinsiyete dayalı eşitsizliklerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1040)

1010.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 20 milletvekilinin, termik santrallerin insan sağlığına ve çevreye etkilerinin incelenerek olası olumsuz etkilerin bertaraf edilmesi için gerekli tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1041)

1011.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 19 milletvekilinin, sağlık çalışanlarının sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1042)

1012.-Adana Milletvekili Ayhan Barut ve 21 milletvekilinin, kamu kurumlarında ve özel sektör iş yerlerinde görülen mobbingin tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1043)

1013.-Adana Milletvekili Ayhan Barut ve 22 milletvekilinin, emeklilerin sorunlarının tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1044)

1014.-İzmir Milletvekili Murat Çepni ve 20 milletvekilinin, jeotermal enerji santrallerinin ortaya çıkardığı olası deprem riskleri ile çevreye ve insan sağlığına verdikleri zararların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1045)

1015.-Adana Milletvekili Ayhan Barut ve 19 milletvekilinin, tarımsal amaçlı kullanılan gübrelerin izlenmesine yönelik tebliğin uygulanmasında yaşanan sorunların araştırılarak alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1046)

1016.-Hatay Milletvekili Suzan Şahin ve 19 milletvekilinin, kadın istihdamının artırılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1047)

1017.-Hatay Milletvekili Suzan Şahin ve 19 milletvekilinin, 112 istasyonlarında istihdam edilen paramedik personelinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1048)

1018.-Hatay Milletvekili Suzan Şahin ve 19 milletvekilinin, mesleki ve teknik eğitimin geliştirilmesi için yapılması gerekenlerin araştırılarak bu okullardan mezun olan öğrencilerin istihdam olanaklarının geliştirilmesi için yapılacakların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1049)

1019.-Malatya Milletvekili Veli Ağbaba ve 20 milletvekilinin, kayısı üretim, satış ve pazarlamasında yaşanan tüm sorunların incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1050)

1020.-Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz ve 19 milletvekilinin, Cizre ve Silopi'de sokağa çıkma yasağı uygulanan dönemde yaşam hakkı ihlalleri gerçekleştiğine ilişkin iddiaların incelenerek bu konuda yürütülen soruşturmaların adil ve şeffaf yürütülmesinin sağlanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1051)

1021.-CHP Grubu adına Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Yap-İşlet-Devret modeli kapsamında akdedilen sözleşmelerden kaynaklanan sorunların incelenerek sözleşmelerdeki sorunların giderilmesi ve olası kamu zararlarının önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1052)

1022.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 20 milletvekilinin, cezaevlerinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerinin incelenerek bu ihlallerin önlenmesi için gerekli tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1053)

1023.-Ankara Milletvekili Gamze Taşcıer ve 23 milletvekilinin, RTÜK kararlarının eşitlik ve tarafsızlık ilkelerine aykırı olduğu iddialarının incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1054)

1024.-Batman Milletvekili Mehmet Ruştu Tiryaki ve 20 milletvekilinin, seçim güvenliği ile ilgili iddiaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1055)

1025.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 19 milletvekilinin, Halkların Demokratik Partisi'nin siyasi faaliyette bulunmasını engellemeye yönelik uygulamalar yapıldığı iddialarının incelenerek iddialar çerçevesinde alınacak önlemlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1056)

1026.-İstanbul Milletvekili Oya Ersoy ve 20 milletvekilinin, güvenlik soruşturması uygulamasında keyfi ve yanlı davranıldığına dair iddiaların incelenerek bu konudaki sorunların çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1057)

1027.-CHP Grubu adına Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Giresun'un Eynesil ilçesinde hayatını kaybeden Rabia Naz başta olmak üzere çocuk ölümlerinde etkili ve yeterli soruşturma yapılması için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1058)

1028.-Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan ve 19 milletvekilinin, mevsimlik tarımda çocuk işçiliği sorununun incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1059)

1029.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 22 milletvekilinin, insan hakkı ihlali yaşandığı iddia edilen vakaların incelenerek bu ihlallerin giderilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1060)

1030.-Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir ve 19 milletvekilinin, Patnos L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda yaşandığı iddia edilen hak ihlallerinin incelenerek bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1061)

1031.-Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan ve 19 milletvekilinin, ülkemizde yaşandığı iddia edilen işkence ve kötü muamele iddialarının incelenerek bu suçların önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1062)

1032.-Van Milletvekili Muazzez Orhan ve 19 milletvekilinin, tutuklu ve hükümlü kadınlara yönelik kötü muamele iddialarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1063)

1033.-Denizli Milletvekili Yasin Öztürk ve 20 milletvekilinin, Denizli'nin Acıpayam ilçesi Yeşilyuva Mahallesindeki geleneksel ayakkabı imalathanelerinin ve atölyelerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1064)

1034.-Muş Milletvekili Şevin Coşkun ve 19 milletvekilinin, 31 Mart mahalli idareler seçiminde Muş'ta geçersiz sayılan oylara ilişkin şüphelerin araştırılarak benzer olayların yaşanmaması için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1065)

1035.-Batman Milletvekili Mehmet Ruştu Tiryaki ve 20 milletvekilinin, seçim sürecinde yaşandığı iddia edilen usulsüzlüklerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1066)

1036.-Batman Milletvekili Mehmet Ruştu Tiryaki ve 20 milletvekilinin, mahalli idareler seçimlerinde en çok oyu aldıkları halde OHAL KHK'ları ile kamu görevinden çıkarıldıkları için seçilemeyen kişilerin durumlarının araştırılması için bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1067)

1037.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 33 milletvekilinin, 31 Mart mahalli idareler seçiminde Bitlis'in Tatvan ilçesinde seçmen kayıtlarının taşındığı iddialarının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1068)

1038.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 33 milletvekilinin, üniversite öğrencilerine yönelik hukuk dışı tutuklama iddialarının incelenerek bu kişilerin eğitim haklarının sağlanması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1069)

1039.-Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç ve 19 milletvekilinin, Adana'daki cezaevlerinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1070)

1040.-İstanbul Milletvekili Nurettin Canikli ve 45 milletvekilinin, şüpheli çocuk ölümlerinin ve Rabia Naz Vatan'ın ölümünün incelenerek bu ölümlerin sebeplerinin tespit edilip bu konuda alınması gereken tedbirlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1071)

1041.-İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü ve 30 milletvekilinin, çocuklara yönelik istismar vakalarının incelenerek bunların önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1072)

1042.-Van Milletvekili Muazzez Orhan ve 19 milletvekilinin, gözaltına alınanlara yönelik kötü muamele iddialarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1073)

1043.-Muğla Milletvekili Metin Ergun ve 19 milletvekilinin, Anadolu Ajansı'nın çalışmalarını yayıncılık ilkeleri kapsamında yapıp yapmadığının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1074)

1044.-Siirt Milletvekili Sıdık Taş ve 20 milletvekilinin, başta Siirt'in Eruh ilçesi olmak üzere 31 Mart mahalli idareler seçiminde yapıldığı iddia edilen usulsüzlüklerin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1075)

1045.-Şırnak Milletvekili Nuran İmir ve 20 milletvekilinin, Cizre Belediyesinde Kayyum tarafından yönetilen dönemde yapıldığı iddia edilen usulsüzlüklerin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1076)

1046.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve 20 milletvekilinin, çeşitli sebeplerden kaynaklanan çiftçi mağduriyetlerinin giderilmesi için yapılması gereken düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1077)

1047.-Balıkesir Milletvekili Ensar Aytekin ve 22 milletvekilinin, sanayileşmeden kaynaklanan hava kirliliğinin sorununun araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1078)

1048.-İstanbul Milletvekili Özgür Karabat ve 21 milletvekilinin, başta helikopter olmak üzere askeri araçlarda meydana gelen kazaların nedenlerinin tespit edilerek alınması gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1079)

1049.-Tunceli Milletvekili Polat Şaroğlu ve 19 milletvekilinin, fenilketonüri (PKU) hastalarının yaşamsal sorunlarının ve tedavi sürecinde karşılaştıkları engellerin araştırılarak yapılması gereken yasal düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1080)

1050.-Antalya Milletvekili Aydın Özer ve 24 milletvekilinin, arıcılık sektöründe yaşanan sorunların, toplu arı ölümleri ile arı ürünlerindeki verimsizliğin nedenlerinin araştırılarak bu konudaki çözüm önerilerinin tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1081)

1051.-Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer ve 19 milletvekilinin, hukuk fakültelerinin kontenjan problemlerinin ve avukatlarla ile ilgili sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1082)

1052.-İstanbul Milletvekili Özgür Karabat ve 24 milletvekilinin, çocuk işçiliğine ilişkin hususların tüm yönleriyle incelenerek bu alanda yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1083)

1053.-Muğla Milletvekili Süleyman Girgin ve 21 milletvekilinin, iş güvenliği ve sağlığı alanında karşılaşılan sorunların araştırılarak sistemin etkinliğinin artırılması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1084)

1054.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 22 milletvekilinin, Basın İlan Kurumuna ilişkin çeşitli iddiaların incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1085)

1055.-Muğla Milletvekili Süleyman Girgin ve 19 milletvekilinin, doktor ve sağlık çalışanlarının çalışma koşulları ve ücretlerinin incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1086)

1056.-Ankara Milletvekili Tekin Bingöl ve 20 milletvekilinin, işçilerin örgütlenme ve grev hakkının önündeki engellerin kaldırılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1087)

1057.-Bursa Milletvekili Erkan Aydın ve 23 milletvekilinin, bireysel silahlanmadaki artışın nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1088)

1058.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç ve 21 milletvekilinin, iş kazalarının ve işçi ölümlerinin nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1089)

1059.-Tekirdağ Milletvekili Faik Öztrak ve 24 milletvekilinin, TÜİK'in yayımladığı enflasyon verilerinin usulüne uygun şekilde toplanmadığı ve istatistiklerin yayımlanması sürecinde müdahalelerin bulunduğu iddialarının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1090)

1060.-Bursa Milletvekili Lale Karabıyık ve 21 milletvekilinin, çocukların örgün eğitimden ayrılması ve çocuk işçiliğine yönelmesinin önüne geçmek için alınacak kalıcı önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1091)

1061.-Muğla Milletvekili Süleyman Girgin ve 20 milletvekilinin, arıcılık sektöründe yaşanan sorunların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1092)

1062.-Adana Milletvekili Burhanettin Bulut ve 22 milletvekilinin, aile hekimlerinin sorunlarının araştırılarak aile hekimliği sisteminin aksayan yönlerinin incelenmesi ve alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1093)

1063.-Muğla Milletvekili Süleyman Girgin ve 22 milletvekilinin, Muğla ilinde gerçekleştirilen özelleştirmeler sonrası başka kurum ve kuruluşlara geçen işçilerin yaşadığı çeşitli sorunların tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1094)

1064.-Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın ve 22 milletvekilinin, artan suç olaylarının güvenlik ve toplumsal boyutlarıyla incelenerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1095)

1065.-Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş ve 20 milletvekilinin, YSK'ya olan güvenin sağlanması, oluşan ve oluşabilecek mağduriyetlere karşın alınacak idari tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1096)

1066.-Adana Milletvekili İsmail Koncuk ve 21 milletvekilinin, özellikle Suriyeli sığınmacıların yaşadığı yerlerde artan kızamık vakalarının nedenlerinin araştırılarak aşılama konusunda alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1097)

1067.-Adana Milletvekili İsmail Koncuk ve 20 milletvekilinin, iş kazalarının nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1098)

1068.-Adana Milletvekili İsmail Koncuk ve 21 milletvekilinin, ödenek yetersizliği nedeniyle iptal edilen eğitim projelerinin iptal edilme nedenlerinin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1099)

1069.-Adana Milletvekili İsmail Koncuk ve 21 milletvekilinin, özel öğretim kurumlarında çalışan öğretmenlerin ücret sorununun araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1100)

1070.-Bursa Milletvekili İsmail Tatlıoğlu ve 20 milletvekilinin, ekonomideki yapısal tıkanmaya sebep olan sorunların tespit edilerek gerekli tedbirlerin alınması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1101)

1071.-İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu ve 19 milletvekilinin, Balıkesir'in İvrindi ilçesinde açılan altın madeninin bölge ekosisteminde yol açacağı tahribat, insan sağlığına ve tarım alanlarına vereceği zararın araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1102)

1072.-İstanbul Milletvekili Zeynel Özen ve 19 milletvekilinin, toplumda cinsel istismarı önleyici ve koruyucu tedbirlerin araştırılarak bu konuda toplumsal bilinci artırmanın yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1103)

1073.-Mardin Milletvekili Pero Dundar ve 20 milletvekilinin, Mardin Büyükşehir Belediyesinde Kayyum atanmasından sonra yapılan harcamaların incelenerek usulsüzlük iddialarının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1104)

1074.-Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran ve 20 milletvekilinin, Abdullah Öcalan'a uygulandığı iddia edilen tecrit koşullarının yerinde incelenerek tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1105)

1075.-CHP Grubu adına Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel ve Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'na bir şehit cenazesinde yapılan saldırının tüm yönleriyle araştırılarak benzer olayların gerçekleşmemesi için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1106)

1076.-Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş ve 21 milletvekilinin, Anadolu Ajansı'na karşı kamuoyunda güvenin yeniden sağlanması, yaşanmış ve yaşanacak olan mağduriyetlerin giderilmesi ve gerekli tedbirlerin alınması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1107)

1077.-Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir ve 20 milletvekilinin, Giresun'un Eynesil ilçesinde hayatını kaybeden Rabia Naz başta olmak üzere çocuk ölümlerinde etkili ve yeterli soruşturma yapılması için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1108)

1078.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu ve 19 milletvekilinin, Çorum Kapalı Cezaevinde ihmal ve kötü muamele sonucu bir mahkumun öldüğü iddiasının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1109)

1079.-Van Milletvekili Muazzez Orhan ve 20 milletvekilinin, KHK ile ihraç edilenlere ilişkin yerel seçimlerde ortaya çıkan sorunların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1110)

1080.-Adana Milletvekili Mehmet Metanet Çulhaoğlu ve 21 milletvekilinin, kamu kurum ve kuruluşlarındaki araç sayısının azaltılarak tasarruf sağlanması için gerekli tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1111)

1081.-Adana Milletvekili Mehmet Metanet Çulhaoğlu ve 21 milletvekilinin, hayvancılık sektöründeki canlı hayvan sayısındaki azalışın önlenmesi için gerekli tedbirlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1112)

1082.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve 20 milletvekilinin, ithal ve GDO'lu gıda ve yem ürünlerinin insan sağlığına olumsuz etkilerinin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1113)

1083.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve 20 milletvekilinin, kaçak yapılaşma sorununun ve imar barışı düzenlemelerinin bu soruna etkilerinin incelenerek bu alanda alınması gereken tedbirlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1114)

1084.-Kayseri Milletvekili Dursun Ataş ve 20 milletvekilinin, Türk Silahlı Kuvvetleri'nde meydana gelen kazaların nedenlerinin araştırılarak ve alınabilecek önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1115)

1085.-Kayseri Milletvekili Dursun Ataş ve 20 milletvekilinin, çocuğa yönelik cinsel istismar olaylarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1116)

1086.-Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir ve 20 milletvekilinin, 9 Ocak 2013'de Paris'te öldürülen 3 kadının ölümlerinin aydınlatılması ve faillerinin ortaya çıkarılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1117)

1087.-Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve 21 milletvekilinin, asitli madde saldırısına uğrayan kadınlara ilişkin gerekli mekanizmaların ve alınacak diğer önlemlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1118)

1088.-Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzyılmaz ve 25 milletvekilinin, Zonguldak Kozlu Sahili Boyunca oluşan tıbbi atık kirliliğinin sebeplerinin tespit edilerek alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1119)

1089.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 24 milletvekilinin, seçim sonuçlarının denetlenmesi, kamuoyu ve siyasi partiler tarafından ölçülebilir hale getirilmesi için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1120)

1090.-İstanbul Milletvekili Gökan Zeybek ve 22 milletvekilinin, İstanbul'da yollarda ve binalarda meydana gelen çökmelerinin araştırılarak alınacak önlemlerin amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1121)

1091.-İYİ Parti Grubu adına İstanbul Milletvekili Yavuz Ağıralioğlu, Yüksek Seçim Kurulu'nun İstanbul seçimlerine ilişkin iptal kararının sonuçları ile 24 Haziran 2018 ve 16 Nisan 2017 seçimlerinin sandık kurulları listelerinin incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1122)

1092.-İYİ Parti Grubu adına İstanbul Milletvekili Yavuz Ağıralioğlu, ihracattan geri dönen tarım ürünlerinin geri gönderilmesinin nedenlerinin ve sonuçlarının araştırılarak aynı sorunun tekrarlanmaması için gerekli tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1123)

1093.-İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu ve 19 milletvekilinin, yüksek enflasyonun nedenlerinin ortaya koyulup yapısal çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1124)

1094.-HDP Grubu adına Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan, Yüksek Seçim Kurulu'nun İstanbul seçimlerine ilişkin iptal kararına gerekçe olan iddiaların tüm boyutlarıyla araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1125)

1095.-Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan ve 20 milletvekilinin, işsizliğin nedenlerinin araştırılarak yarattığı sorunların tespiti ve çözümü için alınacak önlemlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1126)

1096.-İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 22 milletvekilinin, nesli tehlike altında olan türlerin avlanmasının tamamen yasaklanması, korunacak av hayvanlarına ilişkin politikaların tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1127)

1097.-İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 22 milletvekilinin, obezitenin önlenmesi ile sağlıklı nesiller yetişmesi için gerekli politikaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1128)

1098.-İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 24 milletvekilinin, Ege Denizi'ni kirleten faktörlerin belirlenerek kirlenmenin giderilmesi ve önlenmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1129)

1099.-Kayseri Milletvekili Çetin Arık ve 20 milletvekilinin, Yüksek Seçim Kurulu'nun İstanbul seçimlerine ilişkin iptal kararının araştırılarak seçimlere gölge düşürmemek adına alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1130)

1100.-Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan ve 19 milletvekilinin, meslek hastalıklarının sebeplerinin incelenerek bu konuda alınabilecek önlemlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1131)

1101.-Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan ve 19 milletvekilinin, Aile Hekimliği uygulamasında görülen sorunların tespit edilerek ve gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1132)

1102.-Ankara Milletvekili İbrahim Halil Oral ve 20 milletvekilinin, Diyanet İşleri Başkanlığı 2018 Faaliyet Raporu çerçevesinde belirtilen zayıf alanların araştırılarak Raporda belirtilen öneri ve tedbirlerin değerlendirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1133)

1103.-Ankara Milletvekili İbrahim Halil Oral ve 20 milletvekilinin, tarihi yapıların restorasyonlarında ortaya çıkan eksikliklerin ve alınması gereken önlemlerin tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1134)

1104.-Adana Milletvekili İsmail Koncuk ve 19 milletvekilinin, askerlik esnasında psikolojik yara almış kişilere gazi unvanı verilmesi için yapılması gerekenlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1135)

1105.-Mardin Milletvekili Pero Dundar ve 20 milletvekilinin, Mardin Kent A.Ş. Müdürüne ilişkin taciz iddialarının araştırılarak sorumluların cezalandırılması için yapılması gerekenlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1136)

1106.-Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel ve 20 milletvekilinin, maden alanlarındaki iş kazalarının nedenlerinin araştırılarak gerekli tedbirlerin ve denetim mekanizmalarının tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1137)

1107.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 24 milletvekilinin, kömürlü termik santrallerin çevreye ve insan sağlığına verdiği zararların araştırılarak, gerekli önlemlerin alınması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1138)

1108.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 21 milletvekilinin, meraların tahsis amacının dışında kullanılmasını engellemek ve meralar için yapılacak çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1139)

1109.-Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer ve 20 milletvekilinin, sözleşmeli ve ücretli öğretmenlik modellerinin tüm boyutları ile araştırılarak yaşanan sorunlara ilişkin çözüm önerilerinin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1140)

1110.-Muğla Milletvekili Süleyman Girgin ve 21 milletvekilinin, mermer ve mermercilik sektörünün geliştirilmesi ve sektörün büyümesi için yapılması gerekenleri tespit amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1141)

1111.-Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer ve 20 milletvekilinin, Aile Hekimliği sisteminde görülen sorunların tespit edilerek ve gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1142)

1112.-Tokat Milletvekili Kadim Durmaz ve 21 milletvekilinin, emeklilerin yaşam standartlarının gelişmiş ülkelerin koşullarına ulaştırabilmek için hangi çalışmaların yapılması gerektiğinin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1143)

1113.-Muğla Milletvekili Süleyman Girgin ve 21 milletvekilinin, zeytinciliğin sorunlarını tespit ve çözüm yollarını belirlemek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1144)

1114.-Ankara Milletvekili Murat Emir ve 21 milletvekilinin, İhlas Finans Kurumuna birikimlerini yatıran vatandaşların yaşadıkları mağduriyetlerin araştırılarak gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1145)

1115.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal ve 20 milletvekilinin, yeşil alanların yok olmasına sebebiyet veren izinlerin sorumlusu olan kişilerin tespiti, SİT alanlarının statülerinin değişikliklerinin ne zaman gerçekleştiğini belirlemek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1146)

1116.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 24 milletvekilinin, renk körlüğü nedeniyle Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma ve Türk Silahlı Kuvvetlerinde istihdam edilmeyenlerin sorunlarının ve mağduriyetlerinin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1147)

1117.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 23 milletvekilinin, tarım arazilerindeki azalmanın önlenmesi, topraktan elde edilen verimin artırılması için yapılacak çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1148)

1118.-Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan ve 21 milletvekilinin, öğretmen atamaları için yapılan sözlü mülakatların ortaya çıkardığı sorunların araştırılarak bu sorunların çözümü için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1149)

1119.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 22 milletvekilinin, sera gazı emisyonu azaltmaya yönelik hedeflerin ortaya konması, iklim değişikliği ile mücadele yollarının tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1150)

1120.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 24 milletvekilinin, ensest ile etkin mücadele yollarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1151)

1121.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 22 milletvekilinin, mekansal planlama konusunda ortaya çıkan sorunların araştırılarak bu sorunlara ilişkin çözüm önerilerinin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1152)

1122.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 24 milletvekilinin, sözleşmeli subay ve astsubayların çalışma şartları ve özlük hakları bakımından yaşadıkları sorunların incelenerek bu sorunların çözümü için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1153)

1123.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 22 milletvekilinin, madencilik faaliyetlerinden kaynaklanan sorunların tüm yönleriyle araştırılarak bu sorunlara ilişkin çözüm önerilerinin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1154)

1124.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 22 milletvekilinin, sözleşmeli er ve erbaşların çalışma şartları ve özlük hakları bakımından yaşadıkları sorunların incelenerek bu sorunların çözümü için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1155)

1125.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 22 milletvekilinin, tarım arazilerindeki azalmanın önlenmesi ve tarım arazileri için yapılacak çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1156)

1126.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 22 milletvekilinin, erozyonun kaynaklarının tespiti ve çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1157)

1127.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 21 milletvekilinin, su güvenliğinin sağlanması için atılacak adımların tespiti ve su kıtlığını önlemek için yapılacak çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1158)

1128.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 23 milletvekilinin, enerji politikalarının tüm yönleriyle incelenerek yapılacak çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1159)

1129.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 22 milletvekilinin, Çevresel Etki Değerlendirmesi süreçlerinde karşılaşılan sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1160)

1130.-Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin ve 21 milletvekilinin, bireysel silahlanma sorununun araştırılarak en aza indirilmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1161)

1131.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 22 milletvekilinin, biyolojik çeşitliliği koruma ihtiyaçlarının tespiti, uluslararası standartlarda bio doğa koruma yasası hazırlayabilmek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1162)

1132.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal ve 20 milletvekilinin, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinin elektrik dağıtım şirketinin faturalandırıldığı elektrik ücretlerinin, fatura üzerindeki kalemlerin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1163)

1133.-Tokat Milletvekili Kadim Durmaz ve 20 milletvekilinin, tarım ve hayvancılık alanlarındaki sorunların tüm yönleriyle araştırılarak doğru politikaların tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1164)

1134.-Balıkesir Milletvekili Ensar Aytekin ve 21 milletvekilinin, Türk Kızılayı'na ilişkin yolsuzluk iddialarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1165)

1135.-Muğla Milletvekili Süleyman Girgin ve 20 milletvekilinin, pamukçuluğun sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1166)

1136.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 20 milletvekilinin, farklı statülerde görev yapan öğretmenlerin sorunlarının araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1167)

1137.-Antalya Milletvekili Cavit Arı ve 21 milletvekilinin, ülkemizdeki arıcılık sektöründeki sorunların tespiti ve çözüm yollarının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1168)

1138.-Bursa Milletvekili Lale Karabıyık ve 20 milletvekilinin, üniversitelerde cemaat ver tarikatların kadrolaştığı iddiasının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1169)

1139.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç ve 20 milletvekilinin, küresel ısınmaya bağlı olarak yaşanan iklim değişikliğinin Türkiye üzerindeki etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1170)

1140.-Ankara Milletvekili Levent Gök ve 21 milletvekilinin, denizler ve iç sularda meydana gelen kirlenmelerin sebeplerinin tespit edilmesi ile su politikalarımızın tekrar şekillendirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1171)

1141.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç ve 20 milletvekilinin, sağlık turizminin gelişmesi ve İzmir'in bu alanda öne çıkarılması için yapılacakların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1172)

1142.-Tokat Milletvekili Kadim Durmaz ve 21 milletvekilinin, madde bağımlılığının nedenlerinin araştırılarak bu alanda faaliyet gösteren kurumların kapasitelerinin artırılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1173)

1143.-Muğla Milletvekili Süleyman Girgin ve 20 milletvekilinin, sarımsak üreticilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1174)

1144.-Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya ve 21 milletvekilinin, Bireysel Emeklilik Sisteminde karşılaşılan sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1175)

1145.-Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya ve 21 milletvekilinin, bazı akıllı telefon üreticilerinin bilinçli olarak cihazları yavaşlattığı iddialarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1176)

1146.-İstanbul Milletvekili Zeynel Özen ve 19 milletvekilinin, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'ndaki yükümlülüklere uyulmadığı iddiasının araştırılarak gerekli tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1177)

1147.-Mardin Milletvekili Ebrü Günay ve 19 milletvekilinin, Türkiye'deki sığınmacıların yaşadığı sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1178)

1148.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve 20 milletvekilinin, Akkuyu Nükleer Güç Santraline ilişkin iddiaların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1179)

1149.-Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir ve 20 milletvekilinin, ev işçilerinin sorunlarının tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1180)

1150.-Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere ve 20 milletvekilinin, Adıyaman'daki çöplerin depolanma yönteminden kaynaklanan kirliliğin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1181)

1151.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen ve 20 milletvekilinin, Akkuyu Nükleer Güç Santralinde yaşanan çatlak ve zararın araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1182)

1152.-Adana Milletvekili Ayhan Barut ve 20 milletvekilinin, besicilerin yaşadıkların sorunların tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1183)

1153.-Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan ve 20 milletvekilinin, tohumculuğa ilişkin sorunların tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1184)

1154.-Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan ve 20 milletvekilinin, su kirliliği sorununun tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1185)

1155.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, engelli vatandaşların yaşadıkları sorunların araştırılarak alınması gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1186)

1156.-Elazığ Milletvekili Gürsel Erol ve 21 milletvekilinin, Elazığ'ın Maden ilçesinde kurulu bakır madeni işletmelerinin özelleştirilmesinden doğduğu iddia edilen mağduriyetlerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1187)

1157.-Adana Milletvekili Kemal Peköz ve 20 milletvekilinin, çocuk işçiliğinin engellenmesi için yapılması gerekenlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1188)

1158.-İstanbul Milletvekili Zeynel Özen ve 19 milletvekilinin, Gezi Parkı olaylarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1189)

1159.-Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir ve 20 milletvekilinin, engelli kadınların sosyal ve ekonomik alanda yaşadıkları tüm sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1190)

1160.-HDP Grubu adına Grup Başkanvekilleri Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, çeşitli cezaevlerinde açlık grevi yapan mahkumların taleplerinin incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1191)

1161.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 22 milletvekilinin, İhlas Finans Kurumunda yaşanan usulsüzlüklerin tespit edilerek mağdurların yaşadıkları sorunlara ilişkin çözüm önerilerinin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1192)

1162.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 22 milletvekilinin, başta Tank ve Palet Fabrikasının özelleştirilmesi olmak üzere son 16 yılda Türkiye'de yapılmış olan özelleştirmelerin incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1193)

1163.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, işsizlikle mücadele edilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1194)

1164.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, yoksullukla mücadele edilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1195)

1165.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 20 milletvekilinin, işsizlikle mücadele edilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1196)

1166.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, iş kazalarından kaynaklanan ölümlerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1197)

1167.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 22 milletvekilinin, TRT'nin tarafsız yayıncılık yapmadığı iddialarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1198)

1168.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, işsizlikle mücadele edilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1199)

1169.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, bakanlıklar ve bağlı kuruluşların açtığı ihalelerdeki yolsuzluk iddialarının araştırılarak alınması gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1200)

1170.-İstanbul Milletvekili Zeynel Özen ve 19 milletvekilinin, İstanbul Büyükşehir Belediyesi bütçesinden çeşitli sivil toplum kuruluşlarına aktarılan desteğin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1201)

1171.-İstanbul Milletvekili Zeynel Özen ve 19 milletvekilinin, engellilerin yaşadıkları sorunların incelenerek bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1202)

1172.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 20 milletvekilinin, engelli çocukların sorunlarının araştırılarak bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1203)

1173.-Adana Milletvekili İsmail Koncuk ve 19 milletvekilinin, 2012 KPSS sınavına ilişkin eski ÖSYM Başkanının ifadesinde bahsettiği bazı hususların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1204)

1174.-Adana Milletvekili İsmail Koncuk ve 19 milletvekilinin, memur işi yapan işçilerin memur kadrolarına atanmamasının nedenlerinin araştırılarak yapılması gerekli düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1205)

1175.-Van Milletvekili Murat Sarısaç ve 20 milletvekilinin, Kürt dili ve kültürü üzerine faaliyet gösteren bazı kurumların kapatılmasının Kürt dili üzerindeki etkilerinin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1206)

1176.-İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, çeşitli meslek gruplarına 3600 ek gösterge verilmesinin maliyet ve sonuçlarının araştırılarak yapılması gereken düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1207)

1177.-Balıkesir Milletvekili Ensar Aytekin ve 20 milletvekilinin, çeşitli nedenlerle orman alanlarında meydana gelen küçülmenin durdurulması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1208)

1178.-Antalya Milletvekili Aydın Özer ve 21 milletvekilinin, tarım sektöründeki sorunların araştırılarak alınması gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1209)

1179.-Zonguldak Milletvekili Hamdi Uçar ve 22 milletvekilinin, kılavuzluk ve römorkaj hizmetlerinin özel şirketler aracılığıyla yürütülmesinin yaratabileceği sorunların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1210)

1180.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal ve 19 milletvekilinin, Sağlık Yönetimi bölümü mezunlarının istihdam sorununun araştırılarak bu sorunun çözümü için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1211)

1181.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 20 milletvekilinin, dil haklarının ve Kürt dilinin gelişimi için yapılabilecek çalışmaların tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1212)

1182.-Mardin Milletvekili Pero Dundar ve 20 milletvekilinin, engelli bireylerin yaşam hakkına yönelik saldırıların ortaya çıkarılarak gerekli önlemlerin alınabilmesi için yapılacakların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1213)

1183.-Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel ve 20 milletvekilinin, gençlerin istihdam sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması kurulmasına ilişkin önergesi (10/1214)

1184.-Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel ve 20 milletvekilinin, iş kazalarından kaynaklanan ölümlerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1215)

1185.-İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, 15 Temmuz Darbe Girişiminin siyasi ayağının ortaya çıkarılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1216)

1186.-Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ve 21 milletvekilinin, çok sanıklı davalarda temyiz yoluna giderken karşılaşılabilecek sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1217)

1187.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 22 milletvekilinin, işsizlik ve ekonomik sorunlarla mücadele edilmesi ile refah seviyesinin artırılması için yapılacakların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1218)

1188.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 23 milletvekilinin, bazı sendikalara üye olma yönünde baskı yapıldığı iddialarının araştırılarak idareci atamalarındaki usulsüzlüklerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1219)

1189.-Ordu Milletvekili Cemal Enginyurt ve 20 milletvekilinin, kayıp, cinayet ve süpheli çocuk ölümlerinin toplumsal nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirleri belirlemek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1220)

1190.-Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan ve 20 milletvekilinin, iklim değişikliğinin durumunu ve muhtemel etkilerini incelemek ve etkilerini en aza indirmek için gereken çalışmaları tespit amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1221)

1191.-Adana Milletvekili Kemal Peköz ve 20 milletvekilinin, kamuda taşeronlaşmanın engellenmesi ve taşeron şirketlerde çalışan işçilerin kadroya geçirilmesi için yapılacakların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1222)

1192.-Adana Milletvekili Kemal Peköz ve 20 milletvekilinin, tekstil işçilerinin çalışma koşullarının düzeltilmesi için yapılabileceklerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1223)

1193.-İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu ve 20 milletvekilinin, işsizliğin nedenlerinin araştırılarak tespit ve yapısal çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1224)

1194.-Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel ve 20 milletvekilinin, doktorlara uygulanan performans sisteminin ortaya çıkardığı sorunlara dair çözüm önerileri üretmek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1225)

1195.-Malatya Milletvekili Veli Ağbaba ve 25 milletvekilinin, mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarının tüm yönleriyle araştırılarak bu sorunlara karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması önergesi açılmasına ilişkin önergesi (10/1226)

1196.-Malatya Milletvekili Veli Ağbaba ve 24 milletvekilinin, Anadolu Ajansı'nın çalışmalarının yayıncılık ilkeleri bakımından incelenerek gerekli tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1227)

1197.-İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, bir gazeteciye yapılan saldırının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1228)

1198.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 21 milletvekilinin, kolluk kuvvetlerinin orantısız güç kullanması sonucu meydana geldiği iddia edilen sivil ölümlerinin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1229)

1199.-Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir ve 20 milletvekilinin, akademisyenlerin temel haklarına ilişkin ihlal iddialarının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1230)

1200.-İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu ve 19 milletvekilinin, Afrin'den Türkiye'ye sokulan zeytinyağının Türk Malı etiketiyle ihraç edildiği iddialarının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1231)

1201.-Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz ve 20 milletvekilinin, Şırnak merkez ve ilçelerine atanan kayyumların yapmış oldukları harcamalar ve faaliyetlerinin incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1232)

1202.-İstanbul Milletvekili Ali Şeker ve 26 milletvekilinin, İstanbul'da son günlerde yaşanan çökme ve heyelan vakalarının sebeplerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1233)

1203.-Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan ve 19 milletvekilinin, anne sağlığı konusunda yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1234)

1204.-İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm ve 19 milletvekilinin, kadınların iş gücüne katılımını etkileyen faktörlerin araştırılarak kadın istihdamının artırılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1235)

1205.-Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir ve 20 milletvekilinin, artan yoksulluğun kadınlar üzerindeki etkilerinin araştırılarak yoksullukla etkin mücadele yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1236)

1206.-Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz ve 19 milletvekilinin, engellilerin ve onlara bakmakla yükümlü olan kişilerin karşılaştıkları sorunların araştırılarak bu sorunlara ilişkin çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1237)

1207.-Batman Milletvekili Necdet İpekyüz ve 19 milletvekilinin, pamuk üreticilerinin sorunlarının tespiti ile üreticilerin sorunlarına çözüm yolları belirleyebilmek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1238)

1208.-HDP Grubu adına Grup Başkanvekilleri Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Ilısu Barajı ve Hidroelektrik Santral Projesinin etkilerinin tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1239)

1209.-İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Yavuz Ağıralioğlu'nun, gayrimenkul yatırımı yapmak suretiyle Türk vatandaşlığına geçiş şartlarında yapılan değişiklik nedeniyle ortaya çıkabilecek sakıncaların tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1240)

1210.-CHP Grubu adına Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Çerkes sürgününün tüm yönleriyle araştırılarak Kafkas halklarının sorunlarının tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1241)

1211.-Ankara Milletvekili İbrahim Halil Oral ve 20 milletvekilinin, TCDD bünyesinde çalışan makinistlerin sorunlarının tüm yönleriyle araştırılarak çözüm önerileri getirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1242)

1212.-Muğla Milletvekili Süleyman Girgin ve 21 milletvekilinin, madenlerde özelleştirme, taşeronlaştırma, rödovans sisteminin işçi sağlığı ve iş güvenliği açısından yarattığı tahribatın araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1243)

1213.-Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan ve 21 milletvekilinin, Varlık Fonu üzerinden gerçekleşme ihtimali olan usulsüzlüklerin tespiti ve Varlık Fonu'nun yol açabileceği sorunlara çözüm önerileri sunmak amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1244)

1214.-Ankara Milletvekili Levent Gök ve 20 milletvekilinin, Ankara'da bulunan tarihi yerleşim bölgelerinin restore edilip turizme kazandırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1245)

1215.-Muğla Milletvekili Süleyman Girgin ve 20 milletvekilinin, patates üreticilerinin sorunlarının tespit edilerek çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1246)

1216.-Balıkesir Milletvekili Ensar Aytekin ve 22 milletvekilinin, beyaz et ve yumurta üreticilerinin sorunlarını araştırmak amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1247)

1217.-Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ve 22 milletvekilinin, şeker pancarı ekim kotasını dolduramadığı için cezaya çarptırılan pancar üreticilerinin sorunlarının çözülmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1248)

1218.-Ankara Milletvekili Levent Gök ve 22 milletvekilinin, sulak alanlarda ve yeraltı sularında meydana gelmiş olan eksilme ile kirlenmenin tespit edilerek, ülkemizin su döngüsünü düzenleyecek politikaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1249)

1219.-Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya ve 21 milletvekilinin, esnaf ve sanatkarların sorunlarının incelenerek bu sorunların çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1250)

1220.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç ve 19 milletvekilinin, Türkiye'de iki yönlü göç olgusu ve etkileri araştırılıp, göçe neden olan sebeplerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1251)

1221.-Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer ve 20 milletvekilinin, atıkların yönetimi ve çevrenin korunması ile ilgili uygulamaların ve denetimlerin verimli hale getirilmesi için sorunların tespiti ve çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1252)

1222.-Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu ve 21 milletvekilinin, Manisa'daki jeotermal sondajların, elektrik santrallerinin çevreye verdiği zararlarının araştırılarak, alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1253)

1223.-Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap ve 19 milletvekilinin, sağlık çalışanlarının çalışma koşullarının iyileştirilmesi için yapılacak çalışmaların belirlenmesi ve çalışanların sorunlarının tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1254)

1224.-Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya ve 21 milletvekilinin, Varlık Yönetim Şirketleri'nin vatandaş üzerinde kurduğu psikolojik baskı ve tacizlerin denetlenmesi ve vatandaşın yaşadığı mağduriyetlerin giderilmesi için çözüm yolu bulmak amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1255)

1225.-Muğla Milletvekili Mürsel Alban ve 20 milletvekilinin, sendikalaşma oranının önündeki engellerin tespiti ve sorunların giderilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1256)

1226.-İstanbul Milletvekili Yunus Emre ve 20 milletvekilinin, üniversiteyi terk eden öğrencilerin sayısının artmasının nedenlerinin araştırılması ve çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1257)

1227.-İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütlü ve 19 milletvekilinin, üniversite mezunu işsizlerin sorunlarının araştırılarak istihdam edilebilmeleri için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1258)

1228.-Ankara Milletvekili Murat Emir ve 19 milletvekilinin, çalışma hayatında şiddet olaylarının nedenlerinin araştırılması, çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1259)

1229.-Ankara Milletvekili Levent Gök ve 20 milletvekilinin, internetten yapılan alkol, tütün ve sağlıksız gıda satışının boyutlarının tespiti, sağlıksız gıda reklamlarının çocuk ve genç kitlenin görebileceği mecralardan arındırılmasına yönelik tedbirleri belirlemek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1260)

1230.-Kırklareli Milletvekili Türabi Kayan ve 22 milletvekilinin, alışveriş merkezlerinde çalışan vatandaşların yaşamakta oldukları sorunların araştırılması ve alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin öner (10/1261)

1231.-Kırklareli Milletvekili Türabi Kayan ve 19 milletvekilinin, Ergene Nehri'ndeki kirliliğin sebeplerinin ve etkilerinin incelenerek kirliliğin ortadan kaldırılması için gerekli çalışmaların yapılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1262)

1232.-Kırklareli Milletvekili Türabi Kayan ve 20 milletvekilinin, engellilerin yaşadıkları sorunların incelenerek bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1263)

1233.-Ankara Milletvekili Gamze Taşcıer ve 20 milletvekilinin, çocuk işçiliğinin önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1264)

1234.-İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütlü ve 19 milletvekilinin, yoksullukla mücadele edilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1265)

1235.-Ankara Milletvekili Levent Gök ve 20 milletvekilinin, tarımsal üretimde dijitalleşmeyi sağlayacak altyapıların oluşturulması, tarımsal verimliliğin artırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1266)

1236.-Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin ve 21 milletvekilinin, polislerin çalışma koşullarında mevcut olan sorunların tespiti ve çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1267)

1237.-Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin ve 19 milletvekilinin, Mavi Balina isimli oyun nedeniyle gerçekleşen intihar vakalarının incelenmesi ve oyunun yasaklanıp erişimin engellenmesine ilişkin çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1268)

1238.-İstanbul Milletvekili Özgür Karabat ve 28 milletvekilinin, İstanbul'da yıkılan binaların bulunduğu bölgelerin incelenmesi, binalarda çatlama ve zemin kayması görülen ilçelerin tespiti bu hususa karşı alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1269)

1239.-Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan ve 20 milletvekilinin, otomotiv sektöründe yaşanan sorunların incelenerek bu sorunlara karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1270)

1240.-İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 21 milletvekilinin, içme sularındaki mikro plastiklerin sağlığa etkilerinin araştırılması ve sulardaki mikroplastik miktarını azaltıcı tedbirler belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1271)

1241.-İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 21 milletvekilinin, genel havacılık sorunlarının tespit edilerek çözümler üretilmesi ve genel havacılık sektörünü geliştirme yöntemleri belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1272)

1242.-İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 21 milletvekilinin, tarımsal ürünlerde klorpirifos kullanımının sağlık üzerindeki etkilerinin araştırılarak gerekli politikaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1273)

1243.-İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 21 milletvekilinin, Geri Gönderme Merkezleri'nde mevcut sorunların tespiti, mültecilerin merkezlerde karşılaştığı problemlere karşı çözüm önerileri geliştirmek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1274)

1244.-Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun ve 22 milletvekilinin, ülkemiz tarım ürünlerinin dünya rekabetindeki konumunu olumsuz etkileyen hususların tespiti ve bitkilerin üretim ve denetim süreçlerinin kapsamlı olarak araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1275)

1245.-Muş Milletvekili Mensur Işık ve 20 milletvekilinin, orantısız güç kullanımının önlenmesi için gerekli çalışmaların tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1276)

1246.-Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir ve 19 milletvekilinin, koruma tedbirlerine rağmen kadınların neden öldürüldüğünün araştırılması ve kadın cinayetlerine karşı alınacak önlemlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1277)

1247.-Kayseri Milletvekili Dursun Ataş ve 20 milletvekilinin, yüksek sayıda Suriyeli mültecinin ülkemize sığınmasının yol açtığı sorunların incelenip, çözüm yollarının tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1278)

1248.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca ve 20 milletvekilinin, Denizli'nin Pamukkale Karahayıt bölgesinin turizme katkısının artırılması için yapılacaklar ile Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastanesinin açılışının gecikmesinin nedenlerinin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1279)

1249.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca ve 21 milletvekilinin, Akkuyu Nükleer Güç Santrali inşaatıyla ilgili iddiaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1280)

1250.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca ve 21 milletvekilinin, Pamukkale Travertenlerine ilişkin sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1281)

1251.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca ve 20 milletvekilinin, Çorlu Deresindeki kirliliğin nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1282)

1252.-Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca ve 24 milletvekilinin, başta Denizli olmak üzere ülkemizde tekstil sektöründe çalışan kadınların sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1283)

1253.-HDP Grubu adına Grup Başkanvekilleri Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, genç işsizliğinin nedenlerinin ve gençlerin sorunlarının araştırılarak bunlara ilişkin çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1284)

1254.-Antalya Milletvekili Feridun Bahşi ve 19 milletvekilinin, uyuşturucu madde kullanımı ve yol açtığı sorunların tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1285)

1255.-İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, İçişleri Bakanı'nın bazı siyasi parti genel başkanları hakkında yaptığı açıklamaların gerçekliğinin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1286)

1256.-Mardin Milletvekili Tuma Çelik ve 19 milletvekilinin, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nce verilen kararlarının gereklerinin yerine getirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1287)

1257.-Giresun Milletvekili Necati Tığlı ve 20 milletvekilinin, şüpheli çocuk ölümlerinin ve Rabia Naz Vatan'ın ölümünün incelenerek bu ölümlerin sebeplerinin tespit edilip bu konuda alınması gereken tedbirlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1288)

1258.-İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir ve 23 milletvekilinin, genç işsizliğinin nedenlerinin araştırılarak bunlara ilişkin çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1289)

1259.-Şanlıurfa Milletvekili Nimetullah Erdoğmuş ve 20 milletvekilinin, Şanlıurfa Emniyet Müdürlüğünde gözaltında kötü muamele yapıldığı iddialarının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1290)

1260.-Adana Milletvekili Ayhan Barut ve 20 milletvekilinin, Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı ve Başkanlığa bağlı enstitülerin çalışmalarının incelenerek daha verimli çalışabilmeleri için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1291)

1261.-Mardin Milletvekili Pero Dundar ve 20 milletvekilinin, Mardin'in Nusaybin ilçesi Akarsu Mahallesinde bir vatandaşın öldürülmesinin tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1292)

1262.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 20 milletvekilinin, bazı mahkûmların başladıkları açlık grevlerinin neden ve sonuçlarının araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1293)

1263.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 20 milletvekilinin, OHAL İşlemlerini İnceleme Komisyonunun çalışmalarının incelenerek mağduriyetlerin önlenmesi için yapılacakların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1294)

1264.-İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm ve 19 milletvekilinin, açlık grevlerine dikkat çekmek için eylem yapan bir gruba yapılan polis müdahalesine ilişkin iddiaların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1295)

1265.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal ve 20 milletvekilinin, belediyelerin borçları karşılığında mülkiyetine sahip olduğu camileri hazineye devrettiği iddiasının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1296)

1266.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 19 milletvekilinin, bazı hapishanelerdeki açlık grevlerine dikkat çekmek için eylem yapan bir gruba kolluk kuvvetlerinin aşırı güç kullandığı iddiasının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1297)

1267.- İstanbul Milletvekili Erdoğan Toprak ve 66 milletvekilinin, kamu kaynaklarının reklamlar aracılığıyla medyaya aktarımına ilişkin iddiaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1298)

1268.- Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz ve 19 milletvekilinin, Şırnak T Tipi Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerinin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması kurulmasına ilişkin önergesi (10/1299)

1269.- Ankara Milletvekili Gamze Taşcıer ve 20 milletvekilinin, Tokat'ın Turhal ilçesindeki Sevgi Evlerinde kalan bazı çocuklara kötü muamelede bulunulduğu iddialarının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1300)

1270.- İstanbul Milletvekili Erol Katırcıoğlu ve 27 milletvekilinin, vergi politikalarının gözden geçirilerek vergi adaletinin sağlanması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1301)

1271.- CHP Grubu adına Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, bazı gazetecilere karşı yapılan saldırıların nedenlerinin araştırılarak ifade özgürlüğüne yönelik tehditlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1302)

1272.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır ve 20 milletvekilinin, okullarda cep telefonu kullanımının çocuklar üzerindeki olumsuz etkilerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1303)

1273.- Burdur Milletvekili Mehmet Göker ve 21 milletvekilinin, Salda Gölü'ne Millet bahçesi kurulması halinde yaşanabilecek kirliliklerin önüne geçilmesi için alınabilecek tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1304)

1274.- İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 25 milletvekilinin, iklim değişikliklerinin ülkemize etkilerinin incelenerek Türkiye'nin iklim politikalarının düzenlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1305)

1275.- İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 25 milletvekilinin, ülkemizde kırmızı et üretimini artırmak için yapılabilecek çalışmaları ve alınabilecek önlemleri belirlemek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1306)

1276.- İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 25 milletvekilinin, avukatların sorunlarının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1307)

1277.- İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 25 milletvekilinin, ekosistem bütünlüğü güvenceye alan koşulları belirlemek, doğayı bütün olarak korumak adına politikalar geliştirebilmek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1308)

1278.- İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 25 milletvekilinin, IŞİD ile ilgili olduğu iddia edilen dernekler hakkındaki iddiaların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1309)

1279.- İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 25 milletvekilinin, ulusal seviyede plastik kullanımını azaltmak ve plastik atık krizini önlemek adına gerekli politikaları belirlemek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1310)

1280.- İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 25 milletvekilinin, kadınların iş gücüne katılımını etkileyen faktörlerin araştırılarak kadın istihdamının artırılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1311)

1281.- İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 25 milletvekilinin, Türkiye'de paramiliter yapılanmalar olduğu iddialarının araştırılarak, iddialarının doğruluğunun tespiti halinde alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1312)

1282.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir ve 19 milletvekilinin, yargı alanındaki cinsiyetçi ve ayrımcı pratiklere neden olan etmenlerin tespiti ve alınacak önlemlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1313)

1283.-Batman Milletvekili Necdet İpekyüz ve 19 milletvekilinin, işsizlikle mücadele edilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1314)

1284.- Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel ve 19 milletvekilinin, şehir hastaneleri modelinin incelenerek problemli alanların tespit edilmesi ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1315)

1285.- Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan ve 25 milletvekilinin, ekonomik durumun intihar vakalarına etkilerinin incelenerek bu konuda geliştirilecek politikaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1316)

1286.- Erzurum Milletvekili Muhammet Naci Cinisli ve 19 milletvekilinin, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın Türkiye turizminin yurtdışı tanıtım işinin bir şirkete verilmesinin nedenlerinin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1317)

1287.- Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel ve 19 milletvekilinin, kadınların iş gücüne katılımını etkileyen faktörlerin araştırılarak kadın istihdamının artırılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1318)

1288.- Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz ve 19 milletvekilinin, slikozis hastalığına yakalanan işçilerin sağlık ve sosyal yaşam alanlarının iyileştirilmesine yönelik tespitlerin yapılması ve gerekli tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1319)

1289.- Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz ve 19 milletvekilinin, ebe ve hemşirelerin yaşadıkları sorunların tespiti ve çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1320)

1290.- İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu ve 21 milletvekilinin, çay üretimi ve satışında yaşanan sorunların araştırılarak yaşandığı iddia edilen mağduriyetlerin giderilmesi için gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1321)

1291.- Adana Milletvekili Ayhan Barut ve 20 milletvekilinin, tarım sektöründeki sorunların araştırılarak alınması gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1322)

1292.- İzmir Milletvekili Kani Beko ve 20 milletvekilinin, rüzgâr enerji santrallerinin İzmir Karaburun'a verdiği zararların tespiti ve alınabilecek tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1323)

1293.- Denizli Milletvekili Kazım Arslan ve 20 milletvekilinin, medyada yer alan taraflı haberlerin etkilerinin araştırılarak, bu duruma karşı yaptırım gerçekleştirilmemesinin nedenlerini belirlemek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1324)

1294.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 20 milletvekilinin, susam üreticilerinin ve ürünlerinin sorunlarının tespiti ile susam ithalatının önleyici tedbirleri belirlemek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1325)

1295.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 20 milletvekilinin, soğanlı bitkilerin yurtdışına kaçırılmasını engelleyici önlemleri belirlemek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1326)

1296.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 20 milletvekilinin, üniversitede mühendislik bölümlerine getirilen baraj sıralamasının etkilerinin belirlenerek, mühendislik fakültelerinde yaşanan sorunların tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1327)

1297.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 20 milletvekilinin, çerezlik ay çekirdeği üreticilerinin, ithal ürünlerden kaynaklanan sorunlarının tespiti ve bu sorunlara çözüm önerilerinin geliştirilebilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1328)

1298.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 19 milletvekilinin, belediyelerde çalışan geçici işçilerin yaşadıkları sorunların tespiti ve bu sorunlara çözüm önerilerinin geliştirilebilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1329)

1299.-Denizli Milletvekili Kazım Arslan ve 20 milletvekilinin, 669 sayılı KHK ile okulları kapatılan öğrencilerin yaşadıkları mağduriyetlerin araştırılıp, bu hususa yönelik çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1330)

1300.-Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü ve 19 milletvekilinin, mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarının araştırılması ve gerekli tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1331)

1301.-Iğdır Milletvekili Habip Eksik ve 19 milletvekilinin, kamu kurumlarında ve özel sektör iş yerlerinde görülen mobbingin tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1332)

1302.-Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ve 23 milletvekilinin, cezaevlerinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerinin incelenerek bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1333)

1303.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 19 milletvekilinin, Hizbullah davası sanıklarına verilen tahliye kararlarının araştırılarak, benzer şartlara sahip olan tutukluluk halinde bulunan sanıklara aynı kararın verilmemesinin sebeplerinin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1334)

1304.-HDP Grubu adına Grup Başkanvekilleri Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, İstanbul Havalimanı Projesi'nin kamu zararına neden olduğu iddialarının incelenerek, havalimanının bulunduğu bölge ve inşaat süreci hakkında tartışmalı noktaların açıklığa kavuşturulması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1335)

1305.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 19 milletvekilinin, medya diline yansıyan ayrımcı dilin yaratacağı sorunların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1336)

1306.-Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve 19 milletvekilinin, kanser türlerinin ortaya çıkış türlerinin ortaya çıkış nedenlerinin araştırılarak, kanser tedavilerinde yaşanan sorunların önlenmesi için gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1337)

1307.-Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan ve 19 milletvekilinin, Deep Web olarak tabir edilen internet ağ iletişim sisteminde yaşanan sorunların tespit edilerek çözüm üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1338)

1308.-Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan ve 19 milletvekilinin, tarım sektöründeki sorunların araştırılarak alınması gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1339)

1309.-Konya Milletvekili Esin Kara ve 20 milletvekilinin, kayıp çocuklar sorununun tüm yönleriyle araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1340)

1310.-Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan ve 21 milletvekilinin, kayıt dışı kozmetik ürünlerinden kaynaklanan sorunların tespiti ve oluşan sorunlara karşı alınabilecek tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1341)

1311.-Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan ve 21 milletvekilinin, arı miktarının azalmasını önlemek için alınması gereken önlemleri belirlemek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1342)

1312.-Mardin Milletvekili Tuma Çelik ve 36 milletvekilinin, Mardin taş ocaklarının işçi sağlığına, ekosisteme ve kültürel varlıklara verdiği zararların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1343)

1313.-Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı ve 19 milletvekilinin, kent ormanlarına yönelik ıslah ve yeşillendirme çalışmalarının ortaya çıkarılması, kent ormanlarının yok olmasının sebeplerinin belirlenmesi ve bu soruna yönelik önemlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1344)

1314.-Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran ve 19 milletvekilinin, Hizbullah davası sanıklarına verilen tahliye kararlarının araştırılarak, benzer şartlara sahip olan tutukluluk halinde bulunan sanıklara aynı kararın verilmemesinin sebeplerinin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1345)

1315.-Batman Milletvekili Necdet İpekyüz ve 19 milletvekilinin, ekonomik durumun intihar vakalarına etkilerinin incelenerek bu konuda geliştirilecek politikaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1346)

1316.-Antalya Milletvekili Feridun Bahşi ve 19 milletvekilinin, mesleki ve teknik eğitimin geliştirilmesi için yapılması gerekenlerin araştırılarak kalkınmaya destek sağlayacak insan kaynağı yetiştirilmesi için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1347)

1317.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok ve 19 milletvekilinin, yaş sebze ve meyve üreticilerinin sorunlarının incelenerek bu sorunların çözümü için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1348)

1318.-Adana Milletvekili Mehmet Metanet Çulhaoğlu ve 21 milletvekilinin, yağlı tohum üreticilerinin yaşadıkları sorunların incelenerek bu sorunların çözümü için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1349)

1319.-HDP Grubu adına Grup Başkanvekilleri Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, kayyım atanan belediyelerdeki uygulamaların incelenerek hukuka aykırılık iddialarının değerlendirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1350)

1320.-İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Yavuz Ağıralioğlu'nun, İçişleri Bakanı'nın görevini yerine getirmediği iddialarının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1351)

1321.-İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 20 milletvekilinin, Gediz Havzası'ndaki kirliliğin temizlenmesi ve Havza'nın korunması için alınacak önlemlerin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1352)

1322.-İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 20 milletvekilinin, Beyşehir Gölü'nde aşırı su çekilmesi nedeniyle yaşanan sorunların incelenerek olası olumsuz etkileri bertaraf etmek için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1353)

1323.-İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 20 milletvekilinin, İzmir ve çevresindeki tektonik hareketliliğin incelenerek deprem risk haritası çıkarılması ve olası bir depreme karşı gerekli önlemlerin alınması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1354)

1324.-İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 20 milletvekilinin, çocuğa yönelik cinsel istismar olaylarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1355)

1325.-Muğla Milletvekili Mürsel Alban ve 24 milletvekilinin, Muğla ilinde kıyıların kiralanmasına yönelik faaliyetlerin incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1356)

1326.-Muğla Milletvekili Mürsel Alban ve 24 milletvekilinin, yerli tohumculuğa ilişkin sorunların tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1357)

1327.-Muğla Milletvekili Mürsel Alban ve 35 milletvekilinin, ülkemizin yenilenebilir enerji kaynakları potansiyelinin değerlendirilmesi ile enerjide dışa bağımlılığın ortadan kaldırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1358)

1328.-İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Yavuz Ağıralioğlu'nun, Kamu Özel İşbirliği ile gerçekleştirilen projelerdeki uygulamaların incelenerek kamu zararlarının saptanması ve kaynakların verimli kullanımının sağlanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1359)

1329.-CHP Grubu adına Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, özel eğitimin standartlarının artırılması ve özel eğitime ihtiyaç duyan çocuklara eğitim verenlerin yaşadıkları sorunların incelenerek bu sorunların çözümü için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1360)

1330.-İstanbul Milletvekili Gökan Zeybek ve 20 milletvekilinin, İstanbul'da son günlerde yaşanan çökme ve heyelan vakalarının sebeplerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1361)

1331.-İzmir Milletvekili Selin Sayek Böke ve 25 milletvekilinin, ekonomik gidişatın kadın çalışanlar üzerindeki etkilerinin incelenerek olumsuz etkilerin giderilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1362)

1332.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, Makine Kimya Endüstrisi Kurumu'nun durumunun incelenmesi ve sorunların tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1363)

1333.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, sosyal güvenlik uygulamalarının işleyişi ve uygulamalarda yaşanan sorunların tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1364)

1334.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, ülkemizde adaletli ücret sisteminin tam anlamıyla uygulanabilmesi için gerekli tespitlerin yapılması, mevcut sorunların ortadan kalkmasını sağlayacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1365)

1335.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, çalışma hakkı durumunun çok yönlü araştırılması, mevcut sorunların belirlenmesi ve gereken önlemlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1366)

1336.-İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır ve 19 milletvekilinin, organ bağışı sayısındaki düşüklüğün sebeplerinin tespiti ve bu duruma karşı alınabilecek önlemlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1367)

1337.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, muhalif sayılan gazetelere kamu kurum ve kuruluşlarında yer verilmemesinin nedenlerinin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1368)

1338.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal ve 21 milletvekilinin, Giresun'un Eynesil ilçesinde hayatını kaybeden Rabia Naz ölümü hakkında etkili ve yeterli soruşturma yapılması için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1369)

1339.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, ÇKS dışı çiftçi sayısının belirlenmesi, çiftçi sayısının azalma sebeplerinin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1370)

1340.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının şeker pancarı üretimi hakkındaki stratejisinin araştırılıp, şeker pancarı üretiminde yaşanan sorunların tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1371)

1341.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, Avrupa Birliği Kırsal Kalkınma Projesi'nin uygulamasında yaşanan sorunların tespiti ve bu sorunlara karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1372)

1342.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, gümrük vergilerinin kaldırılması veya düşürülmesinin yerli çiftçilere verdiği zararın araştırılarak, gereken önlemlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1373)

1343.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, açık öğretimde okuyan öğrenci sayısının yüksek olmasının yaratmış olduğu sorunların tespiti ve gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1374)

1344.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, Tarımsal Araştırmalar Genel müdürlüğü tarafından verilen destek projelerinin tarımsal ürün miktarı ve kalitesine katkısının tespiti, uygulamada görülen sorunlara alınabilecek önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1375)

1345.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, torunlarına bakan büyükanneye maaş projesinin hayata geçmemesinin nedenlerinin tespiti ve projenin uygulamaya geçmesi için gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1376)

1346.-İstanbul Milletvekili Emine Gülizar Emecan ve 20 milletvekilinin, nişasta bazlı şekerlerin insan sağlığına zararlarının incelenerek bu zararların önlenmesi ve gıda sanayinde kullanılabilecek sağlıklı alternatif maddelerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1377)

1347.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, eğitimde yaşanan sorunların çok boyutlu şekilde ele alınıp incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1378)

1348.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, 2003-2018 yılları arasında yapılan özelleştirmelerden elde edilen gelirlerin kullanım alanlarının araştırılarak özelleştirilen kurumların mevcut durumlarının tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1379)

1349.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, kültür varlıklarımızın restorasyonları sırasında gerçekleşen tahribatların tespiti ve bu durumun tekrarlanmaması için gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1380)

1350.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, kömürlü termik santrallerin çevreye ve insan sağlığına verdiği zararların araştırılarak, gerekli önlemlerin alınması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1381)

1351.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, Büyük şehirlerde yaşanan trafik ve ulaşım sorunlarının tespit edilerek alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1382)

1352.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, yabancı uyruklu şirket sayısının belirlenmesi ve bu durumun yerli esnafı mağdur eden yönlerinin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1383)

1353.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, Genç Çiftçi Projesi kapsamında yapılan çalışmaların amacına uygun yapılıp yapılmadığının tespit edilerek projelerin genel durumunun irdelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1384)

1354.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, mavi bayrakları plaj sayılarının artırılması için yapılan çalışmaların incelenmesi ve geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1385)

1355.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 22 milletvekilinin, belediyelerde çalışan geçici işçilerin yaşadıkları sorunların tespiti ve bu sorunlara çözüm önerilerinin geliştirilebilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1386)

1356.-Muğla Milletvekili Süleyman Girgin ve 21 milletvekilinin, iş kazalarından kaynaklanan ölümlerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1387)

1357.-Mardin Milletvekili Ebrü Günay ve 19 milletvekilinin, Mardin Büyükşehir Belediyesi'ne atanan kayyum tarafından yapılan harcamaların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1388)

1358.-Mardin Milletvekili Ebrü Günay ve 19 milletvekilinin, 31 Mart mahalli idareler seçiminde Mardin'de yaşandığı iddia edilen usulsüzlüklerin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1389)

1359.-Malatya Milletvekili Veli Ağbaba ve 24 milletvekilinin, 31 Mart Mahalli İdareler Seçiminde Malatya'nın Pötürge ilçesinde meydana gelen silahlı saldırı olayının tüm yönleriyle araştırılarak sorumluların tespit edilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1390)

1360.-İstanbul Milletvekili Zeynel Özen ve 19 milletvekilinin, 1980'de Çorum'da Alevi ve solculara karşı gerçekleştirilen saldırıların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1391)

1361.-Mardin Milletvekili Pero Dundar ve 34 milletvekilinin, 90'lı yıllarda gerçekleşen faili meçhul cinayetlere ilişkin zamanaşımı uygulanmamasına yönelik yasal düzenlemelerin yapılmasının yöntemlerinin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1392)

1362.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 19 milletvekilinin, hapishanelerde gerçekleşen açlık grevlerinin kalıcı sağlık sorunlarına yol açmaması için alınacak önlemleri belirlemek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1393)

1363.-Muş Milletvekili Şevin Coşkun ve 35 milletvekilinin, KHK ile ihraç edilenlerin yaşadığı sorunların tespiti ve bu sorunların ortadan kalkması için çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1394)

1364.-Van Milletvekili Muazzez Orhan ve 20 milletvekilinin, Kürtçe tabelaların kaldırılmasının sebeplerinin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1395)

1365.-Batman Milletvekili Necdet İpekyüz ve 20 milletvekilinin, ekonomik sorunlar neticesinde ortaya çıkan bölgesel eşitsizliklerin nedenlerinin tespiti ve bu soruna karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1396)

1366.-İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü ve 19 milletvekilinin, iş kazalarının ve meslek hastalıklarının nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1397)

1367.-Mardin Milletvekili Ebrü Günay ve 19 milletvekilinin, çocuk işçiliğinin önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1398)

1368.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve 20 milletvekilinin, Murat Dağı'nda faaliyete geçmesi düşünülen altın maden işletmesinin çevreye, ekonomiye ve sosyal hayata vereceği olası zararların tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1399)

1369.-Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan ve 20 milletvekilinin, Şanlıurfa'nın Suruç ilçesinde 14 Haziran 2018 tarihinde yaşanan silahlı çatışma olayı ve devamındaki sürecin tüm yönleriyle incelenerek sorumluların ortaya çıkarılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1400)

1370.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, trafik kazalarının nedenlerinin incelenerek bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1401)

1371.-Hatay Milletvekili Suzan Şahin ve 22 milletvekilinin, çocuklara yönelik cinsel istismarın ve erken yaşta evliliğin nedenlerinin tespiti ve bu sorunların önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1402)

1372.-Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap ve 20 milletvekilinin, Gediz Havzası'ndaki kirliliğin temizlenmesi ve Havza'nın korunması için alınacak önlemlerin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1403)

1373.-Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen ve 19 milletvekilinin, Gediz Nehri 'ndeki kirliliğin nedenlerinin araştırılarak bu soruna karşı alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1404)

1374.-Muş Milletvekili Mensur Işık ve 20 milletvekilinin, trafik kazalarının nedenlerinin incelenerek bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1405)

1375.-Batman Milletvekili Necdet İpekyüz ve 20 milletvekilinin, ekonomik durumun intihar vakalarına etkilerinin incelenerek bu konuda geliştirilecek politikaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1406)

1376.-İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Türk Kızılayı'na ilişkin çeşitli iddiaların tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1407)

1377.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 20 milletvekilinin, güvenlik soruşturması gerekçesiyle ataması yapılmayan kamu görevlilerinin yaşadıkları sorunların tespiti ve bu soruna karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1408)

1378.-Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir ve 20 milletvekilinin, kadınların tam zamanlı ve güvenceli işlerle işgücüne katılımını sağlamak için gerekli politikaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1409)

1379.-Denizli Milletvekili Yasin Öztürk ve 20 milletvekilinin, malul ve gazilerin yaşadıkları sorunların araştırılarak, alınması gereken önlemlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1410)

1380.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 19 milletvekilinin, atanamayan öğretmenlerin yaşadıkları sorunların incelenerek bu sorunların çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1411)

1381.-Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya ve 21 milletvekilinin, bebek ölüm oranındaki yüksekliğin nedenlerinin incelenerek sorunun çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1412)

1382.-HDP Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Türkiye'deki sığınmacıların yaşadığı sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1413)

1383.-Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin ve 22 milletvekilinin, Çin'de Doğu Türkistan bölgesinde yaşayan Uygur Türklerine yönelik olumsuz uygulamaların incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1414)

1384.-CHP Grubu adına Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, 15 Temmuz Darbe Girişiminin siyasi ayağının ortaya çıkarılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1415)

1385.-Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir ve 19 milletvekilinin, hukukçuların yaşadıkları sorunların sebeplerinin tespiti ve çözüm önerileri üretmek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1416)

1386.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu ve 19 milletvekilinin, Türk vergi sistemindeki adaletsizliklerin araştırılması, ekonomide kayıt dışılık oranının düşürülmesi için yapılması gerekenleri tespit amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1417)

1387.-İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan ve 19 milletvekilinin, Türkiye İş Bankası hakkında yapılan spekülasyonların banka hisseleri ve ülke ekonomisi üzerindeki etkilerinin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1418)

1388.-Ağrı Milletvekili Abdullah Koç ve 20 milletvekilinin, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin uygulamadaki belirsizliklerin tespiti ve Cumhurbaşkanlığı kararnamesi denetimiyle ilgili hususlara çözüm önerileri sunulması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1419)

1389.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 33 milletvekilinin, kolluk kuvvetlerinin orantısız güç kullanması sonucu meydana geldiği iddia edilen sivil ölümlerinin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1420)

1390.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 32 milletvekilinin, avukatların sorunlarının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1421)

1391.-Mardin Milletvekili Tuma Çelik ve 19 milletvekilinin, insan hakları kurumlarının mülteci kamplarına girebilmesini sağlayacak çalışmaların yapılması, mültecilere ilişkin verilerin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1422)

1392.-Hakkari Milletvekili Sait Dede ve 19 milletvekilinin, Yüksekova Belediyesine kayyum atanmasından sonra yapılan harcamaların incelenerek usulsüzlük iddialarının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1423)

1393.-Konya Milletvekili Esin Kara ve 20 milletvekilinin, Elazığ'ın Ağın ilçesinin genç ve çalışan nüfusta yaşanan göç sorunu ile çeşitli sebeplere bağlı olarak gelişememesinden kaynaklanan sorunların tespiti ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1424)

1394.-Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı ve 21 milletvekilinin, Konya Kapalı Havza'sında yaşanan tarımsal sorunların tespiti ve gerekli tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1425)

1395.-Konya Milletvekili Esin Kara ve 20 milletvekilinin, Elazığ'ın Baskil ilçesinin çeşitli sebeplere bağlı olarak gelişememesinden kaynaklanan sorunların tespiti ile çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1426)

1396.-Konya Milletvekili Esin Kara ve 20 milletvekilinin, internet fenomenlerinin sosyal medya paylaşımlarının çocuklar üzerindeki olumsuz etkilerinin araştırılması ve bu soruna karşı alınması gereken önlemleri tespit amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1427)

1397.-Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan ve 20 milletvekilinin, değişen aile yapısı içerisinde yaşlıların durumunun tespiti ile yaşlılara ilişkin hizmet ve politikaları belirlemek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1428)

1398.-İzmir Milletvekili Murat Çepni ve 19 milletvekilinin, Gediz Nehri Havzası'ndaki kirliliğin nedenlerinin araştırılarak bu soruna karşı alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1429)

1399.-Konya Milletvekili Esin Kara ve 20 milletvekilinin, Elazığ'ın Sivrice ilçesinin çeşitli sebeplere bağlı olarak gelişememesinden kaynaklanan sorunların tespiti ile çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1430)

1400.-Konya Milletvekili Esin Kara ve 20 milletvekilinin, Elazığ'ın Maden ilçesinin çeşitli sebeplere bağlı olarak gelişememesinden kaynaklanan sorunların tespiti ile çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1431)

1401.-Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı ve 21 milletvekilinin, Konya'nın Beyşehir ilçesinin çeşitli sebeplere bağlı olarak gelişememesinden kaynaklanan sorunların tespiti ile çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1432)

1402.-Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı ve 21 milletvekilinin, Konya'nın Ereğli ilçesinin çeşitli sebeplere bağlı olarak gelişememesinden kaynaklanan sorunların tespiti ile çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1433)

1403.-Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın ve 23 milletvekilinin, ülkemizdeki su kaynaklarının korunması, yönetimi ve kirlenmesinin önlenmesi için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1434)

1404.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen ve 20 milletvekilinin, ülkemizde bulunan göçmen, mülteci, sığınmacı statüsündeki insanlara ülke bütçesinden ve yabancı kaynaklı fonlardan ne kadar harcandığının tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1435)

1405.-Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın ve 24 milletvekilinin, ülkemizin yenilenebilir enerji kaynakları potansiyelinin değerlendirilmesi ile enerjide dışa bağımlılığın ortadan kaldırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1436)

1406.-Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs ve 19 milletvekilinin, 18 ve 20 Haziran 2019 tarihlerinde Trabzon'da yaşanan sel felaketi sonucu meydana gelen kayıp ve hasarlarda herhangi bir ihmalin olup olmadığının tespiti ve bundan sonra oluşabilecek afetlere karşı gerekli tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1437)

1407.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok ve 19 milletvekilinin, zeytinciliğin sorunlarını tespit ve çözüm yollarını belirlemek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1438)

1408.-Denizli Milletvekili Yasin Öztürk ve 24 milletvekilinin, uyuşturucu ve madde bağımlılığı sorununun tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1439)

1409.-Denizli Milletvekili Yasin Öztürk ve 25 milletvekilinin, özel güvenlik görevlilerinin yaşadığı sıkıntıların sebeplerinin tespiti ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1440)

1410.-Ankara Milletvekili Gamze Taşcıer ve 19 milletvekilinin, kayıp çocuklar sorununun tüm yönleriyle araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1441)

1411.-Ankara Milletvekili Gamze Taşcıer ve 19 milletvekilinin, çocukların yaşamını olumsuz etkileyen sorunların tespiti ve bu sorunlara çözüm önerileri geliştirmek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1442)

1412.-Ankara Milletvekili Gamze Taşcıer ve 19 milletvekilinin, bütüncül sağlık sistemindeki eksikliklerin ortaya çıkarılması ile beslenme ve kalp rahatsızlıkları nedeniyle gerçekleşen ölümlerin nedenlerinin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1443)

1413.-Muğla Milletvekili Süleyman Girgin ve 20 milletvekilinin, artan boşanma oranlarının sebeplerini tespit ve bu soruna karşı alınabilecek önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1444)

1414.-Muğla Milletvekili Süleyman Girgin ve 20 milletvekilinin, susam üreticilerinin ve ürünlerinin sorunlarının tespiti ile susam ithalatının önleyici tedbirleri belirlemek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1445)

1415.-Muğla Milletvekili Süleyman Girgin ve 20 milletvekilinin, Muğla ilinin çeşitli ilçelerinde soğan üretimine katkı sağlamak için yapılabilecekleri tespit etmek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1446)

1416.-Bursa Milletvekili Yüksel Özkan ve 21 milletvekilinin, arı ölümlerinin nedenlerinin incelenerek ülkemizdeki arı varlığının korunması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1447)

1417.-Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç ve 20 milletvekilinin, sağlık meslek lisesi mezunu olan işsiz hemşirelerin sorunlarının araştırılması ve çözüm önerileri geliştirmek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1448)

1418.-Ankara Milletvekili Murat Emir ve 20 milletvekilinin, bireysel silahlanmadaki artışın nedenlerinin araştırılarak sebep olduğu sorunların önlenmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1449)

1419.-Adana Milletvekili Burhanettin Bulut ve 20 milletvekilinin, esnaf ve sanatkarların sorunlarının incelenerek bu sorunların çözümü için izlenecek yolların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1450)

1420.-Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya ve 21 milletvekilinin, Doğu Karadeniz Bölgesi'ndeki çöp sorununun nedenlerinin tespiti ve çöplerin depolanma yönteminden kaynaklanan kirliliğin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1451)

1421.-Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun ve 20 milletvekilinin, TSK bünyesindeki askerlerde görülen gıda zehirlenmelerinin sebeplerinin tespiti ve bu soruna yönelik çözüm önerilerinin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1452)

1422.-Muş Milletvekili Mensur Işık ve 19 milletvekilinin, göç sırasında sorun yaşayan sığınmacıların sorunlarının tespiti ve sahil güvenlikten kaynaklanan eksikliklerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1453)

1423.-Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş ve 20 milletvekilinin, sulu tarımın teşvik edilmesinin doğal çevreye verdiği zararların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1454)

1424.-İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Yavuz Ağıralioğlu'nun, Abdullah Öcalan'la gerçekleştirilen görüşmelerin hangi amaçla gerçekleştirildiğinin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1455)

1425.-Van Milletvekili Murat Sarısaç ve 20 milletvekilinin, Şeyh Said, Bediüzzaman Said-i Nursi ve Seyid Rıza'nın mezar yerlerinin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1456)

1426.-Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş ve 19 milletvekilinin, yumurta üreticilerinin sorunlarının incelenerek bu sorunlara karşı çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1457)

1427.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve 19 milletvekilinin, yayla yasaklarının hayvancılık üzerine etkisinin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1458)

1428.-İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü ve 19 milletvekilinin, ev işçilerinin sorunlarının tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1459)

1429.-Muş Milletvekili Şevin Coşkun ve 19 milletvekilinin, uyuşturucu ve madde bağımlılığı sorununun tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1460)

1430.-Mardin Milletvekili Tuma Çelik ve 36 milletvekilinin, Süryanilere karşı geçmişte işlenmiş olan faili meçhul cinayetlerin araştırılması, tekrarlanmaması için gerekli tedbirlerin alınması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1461)

1431.-İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu ve 19 milletvekilinin, TRT'nin terör örgütü propagandası yaptığı iddialarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1462)

1432.-Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı ve 21 milletvekilinin, Konya'da yerli otomobil üretim tesisi kurulması için gereken şartların tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1463)

1433.-HDP Grubu adına Grup Başkanvekili Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, Giresun'un Eynesil ilçesinde hayatını kaybeden Rabia Naz başta olmak üzere çocuk ölümlerinde etkili ve yeterli soruşturma yapılması için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1464)

1434.-İstanbul Milletvekili Zeynel Özen ve 19 milletvekilinin, 19-20 Nisan 1978 tarihleri arasında Malatya'da gerçekleşen olayların tüm yönleriyle araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1465)

1435.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve 19 milletvekilinin, demokratik ve sivil bir toplum sözleşmesinin yeniden yapılması için gerekenleri tespit etmek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1466)

1436.-CHP Grubu adına Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Engin Altay, Manisa Milletvekili Özgür Özel ve Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, kamu kurum ve kuruluşlarında benzer iş ve unvanlarda görev yapanlar arasındaki eşitsizliğin giderilmesi konusunda bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/7)

1437.-HDP Grubu adına Grup Başkanvekilleri Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Ağrı'nın Diyadin ilçesinde belediye çalışanlarına yönelik müdahale iddialarının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1467)

1438.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok ve 19 milletvekilinin, kamu personel sisteminde liyakatin sağlanması amacıyla yapılacak çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1468)

1439.-Balıkesir Milletvekili İsmail Ok ve 19 milletvekilinin, yerel basının sorunlarının incelenerek bu sorunların çözümlerinin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1469)

1440.-Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş ve 19 milletvekilinin, şiddet olaylarında görülen artışın nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1470)

1441.-İstanbul Milletvekili Ahmet Ünal Çeviköz ve 19 milletvekilinin, İdlib çatışmasızlık bölgesindeki sorunların tespiti ve çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1471)

1442.-Bursa Milletvekili Yüksel Özkan ve 20 milletvekilinin, Bursa'daki sanayileşmeden kaynaklanan hava kirliliğinin sorununun araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1472)

1443.-Bursa Milletvekili Yüksel Özkan ve 30 milletvekilinin, Bulgaristan göçmenlerinin yaşadıkları sorunların tespiti ve çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1473)

1444.-Bursa Milletvekili Erkan Aydın ve 22 milletvekilinin, öğrenim kredisi kullanmış vatandaşların bunları geri ödemede yaşadıkları sorunların incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1474)

1445.-Elazığ Milletvekili Gürsel Erol ve 26 milletvekilinin, Elazığ'ın Maden ilçesinin heyelan riskli alanlarının tespiti ve çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1475)

1446.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 23 milletvekilinin, Doğu Akdeniz deniz yetki alanlarının derinlemesine incelenmesi, takip edilecek stratejilere katkı konulması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1476)

1447.-İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve 23 milletvekilinin, özel güvenlik görevlilerinin yaşadığı sıkıntıların sebeplerinin tespiti ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1477)

1448.-Mardin Milletvekili Ebrü Günay ve 19 milletvekilinin, cinsel istismarın ve şiddetin önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi ile bu konudaki cezaların caydırıcılık durumunun tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1478)

1449.-Adana Milletvekili Kemal Peköz ve 19 milletvekilinin, çocukların maruz kaldığı hak ihlallerinin incelenerek bu ihlallerin ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1479)

1450.-Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya ve 20 milletvekilinin, hırsızlık vakalarındaki artışın nedenlerinin incelenerek bu konularda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1480)

1451.-İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 23 milletvekilinin, Yunanistan tarafından Türkiye'ye ait olan adaların işgal edildiği iddialarının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1481)

1452.-Kocaeli Milletvekili Haydar Akar ve 20 milletvekilinin, demiryollarıyla yolcu ve yük taşımacılığında yaşanan azalmanın tespiti ve yaşanan sorunların nedenlerinin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1482)

1453.-Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel ve 23 milletvekilinin, siyanür ve benzeri kimyasalların satışı konusundaki sorunların tespiti ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1483)

1454.-Antalya Milletvekili Rafet Zeybek ve 20 milletvekilinin, Antalya'da orman yangınlarının sebeplerinin incelenerek bu konuda alınması gereken önlemlerin saptanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1484)

1455.-İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi ve 21 milletvekilinin, çocuk işçiliğinin önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1485)

1456.-Antalya Milletvekili Rafet Zeybek ve 20 milletvekilinin, Alara Çayı üzerine yapılması planlanan hidroelektrik santralinin insan yaşamına ve çevreye etkilerinin incelenerek olası olumsuz etkilerin bertaraf edilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1486)

1457.-Balıkesir Milletvekili Ensar Aytekin ve 22 milletvekilinin, Balıkesir ve Manyas Kuş Gölü'ndeki çevre kirliliğinin araştırılarak olası zararlarına karşı alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1487)

1458.-Balıkesir Milletvekili Ensar Aytekin ve 22 milletvekilinin, Balıkesir'de sağlık alanında yaşanan sorunların araştırılması, sorunların tespiti ve önlem alınması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1488)

1459.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan ve 22 milletvekilinin, özel güvenlik görevlilerinin yaşadığı sıkıntıların sebeplerinin tespiti ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1489)

1.- **(S. Sayısı: 36)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Asya Verimlilik Teşkilatı Kuruluş Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1244) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) **(X)**

2.- **(S. Sayısı: 33)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması Tarafından Kurulan Ortak Komite'nin Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması'nın `Menşeli Ürünler' Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemleri Hakkında Protokol II'sini Değiştiren 1/2016 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Protokoller ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/1364) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) **(X)**

3.- **(S. Sayısı: 29)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması Tarafından Kurulan Ortak Komite'nin Serbest Ticaret Anlaşması'nın `Menşeli Ürünler' Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemlerine İlişkin Protokol II'sini Değiştiren 1/2017 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Protokoller ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına İlişkin Yetki Verilmesine Dair Kanun Teklifi (2/1362) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) **(X)**

4.- **(S. Sayısı: 21)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretime İlişkin İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1191) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)**(X)**

5.- **(S. Sayısı: 23)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1193) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)**(X)**

6.- **(S. Sayısı: 24)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Transit ve Ulaştırma İşbirliği Anlaşması (Lapis Lazuli Güzergâh Anlaşması)'nın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1195) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)**(X)**

7.- **(S. Sayısı: 25)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Brezilya Federatif Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1197) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)**(X)**

8.- **(S. Sayısı: 26)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1194) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018)**(X)**

9.- **(S. Sayısı: 30)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Burundi Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1367) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) **(X)**

10.- **(S. Sayısı: 31)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1363) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) **(X)**

11.- **(S. Sayısı: 32)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Zambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1366) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) **(X)**

(X) ***Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.***

12.- **(S. Sayısı: 34)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Şili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1245) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) **(X)**

13.- **(S. Sayısı: 46)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Polonya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1360) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi:08.03.2019) **(X)**

14.- **(S. Sayısı: 48)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı Arasında OECD İstanbul Merkezi Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1412) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) **(X)**

15.- **(S. Sayısı: 49)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katılımcı BM Kuruluşları Adına Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (BMKP) Arasında İncek/Ankara'daki Diplomatik Yerleşkede BM Binaları İçin Arazi Tahsisi, Tasarımı ve İnşasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1414) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) **(X)**

16.- **(S. Sayısı: 50)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Filistin-Türkiye Dostluk Hastanesi'nin Gazze'de Ortak İşletilmesi ve Devri ile Filistin Vatandaşlarının Tıpta Uzmanlık Eğitimini Türkiye'de Almasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1456) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) **(X)**

17.- **(S. Sayısı: 51)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1460) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) **(X)**

18.- **(S. Sayısı: 53)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu (IFAD) Arasında IFAD Ülke Ofisi-Doğu Avrupa ve Orta Asya Merkezi Kurulmasına İlişkin Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1541) ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) **(X)**

19.- **(S. Sayısı: 54)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Su Kaynakları Bakanlığı Arasında Su Alanında Mutabakat Zaptı ve Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1542) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) **(X)**

20.- **(S. Sayısı: 55)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1543) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) **(X)**

21.- **(S. Sayısı: 59)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1368) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.05.2019) **(X)**

22.- **(S. Sayısı: 60)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lesoto Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1537) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.05.2019) **(X)**

23.- **(S. Sayısı: 61)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1589) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.05.2019) **(X)**

24.- **(S. Sayısı: 62)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1597) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.05.2019) **(X)**

25.- **(S. Sayısı: 63)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Eğitim Öğretim Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1599) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.05.2019) **(X)**

26.- **(S. Sayısı: 64)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti Arasındaki Ticaretin Geliştirilmesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/1600) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.05.2019) **(X)**

27.- **(S. Sayısı: 65)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Eğitim ve Öğretim İş Birliği Anlaşmasına Dair 1 Numaralı Değişiklik Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1601) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.05.2019) **(X)**

28.- **(S. Sayısı: 66)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bişkek Kırgız-Türk Dostluk Devlet Hastanesi Açılması, Ortak İşletilmesi ve Devri ile Kırgız Cumhuriyeti Vatandaşlarının Türkiye'de Tıp ve Tıpta Uzmanlık Eğitimi Almasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1602) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.05.2019) **(X)**

29.- **(S. Sayısı: 67)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma'nın 9/7'nci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1782) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.05.2019) **(X)**

30.- **(S. Sayısı: 70)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1548) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) **(X)**

31.- **(S. Sayısı: 71)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Moldova Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1598) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) **(X)**

32.- **(S. Sayısı: 72)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1773) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) **(X)**

33.- **(S. Sayısı: 73)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1774) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) **(X)**

34.- **(S. Sayısı: 74)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1777) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) **(X)**

35.- **(S. Sayısı: 75)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1778) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) **(X)**

36.- **(S. Sayısı: 76)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Kongaz Süleyman Demirel Moldova Türk Lisesi Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1797) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) **(X)**

37.- **(S. Sayısı: 77)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasını Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1800) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) **(X)**

38.- **(S. Sayısı: 78)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Avrupa Bölge Ofisi Vasıtasıyla Dünya Sağlık Örgütü Arasında İnsani ve Sağlık Acil Durumlarına Hazırlıklılık DSÖ Coğrafi Ayrık Ofisi'nin İstanbul Türkiye'de Kurulmasına İlişkin Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1803) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) **(X)**

39.- **(S. Sayısı: 79)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile Arjantin Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1804) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) **(X)**

40.- **(S. Sayısı: 80)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1359) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) **(X)**

41.- **(S. Sayısı: 81)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Uluslararası Demiryolu Taşımalarına İlişkin Sözleşme (COTIF) Hakkında Kısmi Revizyonun Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1544) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) **(X)**

42.- **(S. Sayısı: 82)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1582) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) **(X)**

43.- **(S. Sayısı: 83)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1590) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) **(X)**

44.- **(S. Sayısı: 84)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arjantin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1592) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) **(X)**

45.- **(S. Sayısı: 85)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınması ve Tebdiline İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1595) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) **(X)**

46.- **(S. Sayısı: 86)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Üyelerinin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/1772) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) **(X)**

47.- **(S. Sayısı: 47)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1411) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) **(X)**

48.- **(S. Sayısı: 87)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi Sekretaryası Arasında Ankara Girişiminin Uygulanmasına İlişkin Anlaşma ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi Sekretaryası Arasında Ankara Girişiminin Uygulanmasına İlişkin 4 Nisan 2016 Tarihinde Bonn'da İmzalanan Anlaşmayı Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1799) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) **(X)**

49.- **(S. Sayısı: 88)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Kullanılmış Yakıt İdaresinin ve Radyoaktif Atık İdaresinin Güvenliği Üzerine Birleşik Sözleşmeye Türkiye Cumhuriyeti'nin Beyanlarla Birlikte Katılmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1801) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) **(X)**

50.- **(S. Sayısı: 89)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Yirmi Sekizinci Taraflar Toplantısı'nda Üzerinde Mutabakata Varılan Montreal Protokolü'ne Yönelik Değişikliğin (Kigali Değişikliği-2016) Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1896) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) **(X)**

51.- **(S. Sayısı: 95)** İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1593) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) **(X)**

52.- **(S. Sayısı: 96)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti Arasında Gemiadamı Belgelerinin Karşılıklı Tanınmasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1775) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) **(X)**

53.- **(S. Sayısı: 97)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Doğu Karayip Devletleri Örgütü Arasında Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1780) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) **(X)**

54.- **(S. Sayısı: 98)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adlî Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1794) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) **(X)**

55.- **(S. Sayısı: 99)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinin 50 (a) ve 56 ncı Maddelerinin Tadiline İlişkin Olarak 6 Ekim 2016 Tarihinde Montreal'de İmzalanan Protokollerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1945) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) **(X)**

56.- **(S. Sayısı: 100)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 19 Eylül 2002 Tarihinde İmzalanmış Sivil Havacılık İşbirliği Anlaşmasını Tadil Etmek Üzere Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1946) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) **(X)**

57.- **(S. Sayısı: 101)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1950) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) **(X)**

TBMM Basımevi / 2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ	YASAMA YILI
27	2

SIRA SAYISI: 102

Aydın Milletvekili Mustafa Savaş ile 75 Milletvekilinin Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2019) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda "http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic" internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER **Sayfa**

- **2/2019 Esas Numaralı Teklifin**

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı **4**

- Katılma Yazıları **6**

- Genel Gerekçesi **6**

- Madde Gerekçeleri **8**

- **Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu** **14**

- **Muhalefet Şerhleri** **24**

- **Teklif Metni** **110**

- **Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin** **110**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederiz.

Mustafa Savaş	*Selim Yağcı*	*Selman Özboyacı*
Aydın	Bilecik	Konya
Sabahat Özgürsoy Çelik	*Hüseyin Şanverdi*	*Bekir Kuvvet Erim*
Hatay	Hatay	Aydın
Refik Özen	*Osman Aşkın Bak*	*Bahar Ayvazoğlu*
Bursa	Rize	Trabzon
Halil Özcan	*Kemal Çelik*	*İbrahim Aydın*
Şanlıurfa	Antalya	Antalya
Ahmet Hamdi Çamlı	*Müslüm Yüksel*	*İsmet Uçma*
İstanbul	Gaziantep	İstanbul
Ali Şahin	*İsmail Güneş*	*Yavuz Ergun*
Gaziantep	Uşak	Niğde
Selim Gültekin	*İffet Polat*	*Ahmet Sorgun*
Niğde	İstanbul	Konya
Cemal Öztürk	*Radiye Sezer Katırcıoğlu*	*Atay Uslu*
Giresun	Kocaeli	Antalya
Hacı Özkan	*Selman Oğuzhan Eser*	*Mehmet Uğur Gökgöz*
Mersin	Karaman	Isparta
Cemal Taşar	*Cengiz Demirkaya*	*Yusuf Başer*
Bitlis	Mardin	Yozgat
Ramazan Can	*Fatma Betül Sayan Kaya*	*Mehmet Erdoğan*
Kırıkkale	İstanbul	Gaziantep
İsmail Tamer	*Mustafa Ataş*	*Halil Özşavlı*
Kayseri	İstanbul	Şanlıurfa
Zemzem Gülender Açanal	*Semiha Ekinci*	*Mehmet Yavuz Demir*
Şanlıurfa	Sivas	Muğla
İsmail Bilen	*Ahmet Tan*	*Arife Polat Düzgün*
Manisa	Kütahya	Ankara
Serkan Bayram	*İbrahim Yurdunuseven*	*Fuat Köktaş*
İstanbul	Afyonkarahisar	Samsun
Şirin Ünal	*Ali Cumhur Taşkın*	*Mücahit Durmuşoğlu*
İstanbul	Mersin	Osmaniye

Feyzi Berdibek
Bingöl
Belgin Uygur
Balıkesir
Ahmet Sami Ceylan
Çorum
Emine Zeybek
Kocaeli
Ekrem Çelebi
Ağrı
Orhan Erdem
Konya
Yusuf Ziya Yılmaz
Samsun
Arzu Aydın
Bolu
Mustafa Köse
Antalya

Nilgün Ök
Denizli
Semra Kaplan Kıvırcık
Manisa
Tahir Akyürek
Konya
Meliha Akyol
Yalova
Tamer Dağlı
Adana
Tülay Kaynarca
İstanbul
İrfan Kartal
Van
Osman Ören
Siirt
Orhan Yegin
Ankara
Metin Yavuz
Aydın

Habibe Öçal
Kahramanmaraş
Erol Kaya
İstanbul
Hacı Ahmet Özdemir
Konya
Adnan Günnar
Trabzon
İsmail Kaya
Osmaniye
Ziver Özdemir
Batman
Jülide İskenderoğlu
Çanakkale
Yücel Menekşe
Nevşehir
Atilla Ödünç
Bursa

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

(2/2019) Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifine imzamı koyuyorum.

Gereğinin yapılmasını arz ederim. *09.07.2019*

Abdullah Nejat Koçer

Gaziantep

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun Teklifine imzamı koyuyorum.

Gereğini arz ederim. *08.07.2019*

Salih Cora

Trabzon

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/2019)	
ESAS	Plan ve Bütçe Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Hazırlanan Kanun Teklifi ile; ulusal ve uluslararası konjonktür kaynaklı makroekonomik gelişmeler dolayısıyla reel sektörde ortaya çıkabilecek finansal sorunların çözümlenmesi, ekonomiye ciddî ölçüde katma değer yaratmakla birlikte finansal güçlük yaşayan firmaların katma değer yaratmaya devam etmeleri mali kesime olan geri ödeme yükümlülüklerini yerine getirebilmelerine bağlı olduğundan finansal yeniden yapılandırma programlarını içeren bir uzlaşı platformunun oluşturularak finansal güçlük yaşayan borçlu firmalara ödeme gücü kazandırılması ve mali kesime olan yükümlülüklerini yerine getirebilmelerinin sağlanması amacıyla gerekli yasal altyapının oluşturulması amaçlanmaktadır.

Diğer taraftan;

-Bazı sektör ve meslek gruplarında faaliyette bulunan mükelleflerin hasılat esaslı kazanç tespiti yoluyla vergilendirilmesi imkânı getirilmektedir.

-Vergi kanunlarında yer alan bazı maktu tutar ve nispi oranlar için yetki düzenlemeleri yapılmaktadır.

-Ülkemizde elektrik motorlu otomotiv markası/markalarının üretilmesinin ve bu araçların yurt içinde tercih edilirliğinin vergisel yönden desteklenmesi amacıyla düzenleme yapılmaktadır.

-Yurt dışına çıkış harcının tutarının artırılması konusunda Cumhurbaşkanına yetki verilmektedir.

-Yurt dışında bulunan varlıkların Türkiye'ye getirilerek millî ekonomiye kazandırılmasına yönelik düzenleme yapılmaktadır.

-Elektronik iletişim cihazlarına ait kimlik bilgilerinin (IMEI) başka cihazlara kopyalanması nedeniyle oluşan kayıt dışı ekonominin ve muhtemel güvenlik açıklarının engellenmesi amaçlanmaktadır.

-Sağlık Bakanlığı tarafından kamu özel iş birliği modeli çerçevesinde gerçekleştirilen projelerde, kamu tarafından ödenecek kullanım bedeli ile hizmet bedeli ödemelerinin, sözleşmenin tarafları arasında mutabakat sağlanmak suretiyle revize edilebilmesine imkân tanınmaktadır.

-Ülkemizin enerji ihtiyacının karşılanmasında önemli yer tutan yenilenebilir enerji kullanılan büyük ölçekli projeler için düzenlemeler hayata geçirilmektedir.

Ayrıca, 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununda öngörülen değişikliklerle, bir para politikası aracı olan zorunlu karşılıkların etkinliğini daha da artırmak üzere, bankaların ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından uygun görülecek diğer mali kuruluşların bilanço içi veya dışı uygun görülen kalemlerinde meydana gelen değişikliklerin sıkça farklılaşan piyasa koşullarına göre zorunlu karşılığa tabi tutulması mümkün hâle getirilmektedir. Merkez Bankasının hızlı ve etkin karar verebilmesi için talep ettiği bilgilerin de güncel ve anında olması ihtiyacı karşılanmakta ve anonim şirket olan Merkez Bankasının, bu hukuki niteliğinin sonucu olarak tesis ettiği yedek akçe uygulaması Türk Ticaret Kanunu ile uyumlu hale getirilmektedir.

Diğer taraftan, 3201 sayılı Yurt Dışında Bulunan Türk Vatandaşlarının Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi Hakkında Kanunda;

-Borçlanma tutarının hesaplanmasına esas olan prim oranının %45'e çıkarılması,

-Borçlanılan sürelerin 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalılık olarak kabul edilmesi,

- Türkiye'de sigortalılık başlangıç tarihinden önceki sürelerini borçlananların, bu sürelerinin Türkiye'deki sigortalılık başlangıç tarihinden geriye götürülen sürelere, Türkiye'de sigortalılıkları olmayanların ise borçlarını tamamen ödedikleri tarihten geriye götürülen sürelere mal edilmesi,

amacıyla değişikliğe gidilmektedir.

Yapılan tüm bu düzenlemelerin yanında Teklifle, kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaçlarına ve vatandaşlarımızdan gelen taleplere yönelik olarak çeşitli konularda ihtiyaç duyulan kanuni düzenlemelerin hayata geçirilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- 7104 sayılı Kanunun 12 nci maddesiyle, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 38 inci maddesi "Hâsılat esaslı vergilendirme" başlığıyla yeniden düzenlenmiştir. Benzer bir uygulamanın, vergi uygulamalarının basitleştirilmesi, mükelleflerin vergiye uyum maliyetlerinin azaltılması amacıyla, kazanç üzerinden alınan vergilerde de uygulanması açısından 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununda yapılan düzenlemeyle bir kısım mükellefler için "Hasılat esaslı kazanç tespiti" yoluyla vergiye tabi kazancın tespitinin sağlanması amaçlanmaktadır.

Düzenlemeyle gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinde vergiye tabi kazancın tespiti basitleştirilmekte olup;

-Ticari kazancı basit usulde, işletme hesabı veya bilanço esasına göre tespit edilenler ile,

- Mesleki kazancı serbest meslek kazanç defterine göre tespit edilenlerden,

Cumhurbaşkanı tarafından belirlenen sektör ve meslek gruplarında faaliyette bulunanların talep etmeleri halinde belirlenen faaliyetlerinden elde ettikleri gayrisafi hasılatlarının belirli bir oranını bu faaliyetlerine ilişkin vergiye tabi kazanç olarak esas alabilmeleri sağlanmaktadır. Maddede ayrıca,Cumhurbaşkanına çeşitli hususlarda yetkiler verilmektedir.

Madde 2- Madde ile, yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının Türkiye'ye getirilmek suretiyle milli ekonomiye kazandırılmasına ve bu varlıklarını Türkiye'ye getiren gerçek ve tüzel kişilerin maddedeki hükümler çerçevesinde bu varlıkları serbestçe tasarruf edebilmelerine imkan sağlanmaktadır.

Ayrıca, gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerince sahip olunan ve Türkiye'de bulunan ancak işletmelerin kayıtları arasında yer almayan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile taşınmazların kanuni defterlere kaydedilmesi imkanı getirilmektedir.

Bildirime konu edilen yurtdışı varlıkların ve beyana konu edilen yurtiçi varlıkların değerleri üzerinden %1 oranında vergi tarh edilecektir.

Madde kapsamında bildirim veya beyana konu edilen varlıklar nedeniyle, maddede belirtilen şartların yerine getirilmesi kaydıyla, hiçbir suretle vergi incelemesi ve vergi tarhiyatı yapılmaması öngörülmektedir. Ayrıca, maddenin son fıkrasıyla maddenin uygulamasına ilişkin olarak Cumhurbaşkanına ve Hazine ve Maliye Bakanlığına verilen yetkiler düzenlenmektedir.

Madde 3- Makro risklerin azaltılmasına katkıda bulunmak amacıyla uygulanmakta olan para politikası bileşimi çerçevesinde zorunlu karşılıklar aktif bir politika aracı olarak kullanılmaktadır. Bununla birlikte mevcut hüküm, bankalar ve diğer mali kuruluşların bilançolarındaki pasif kalemleri esas alınarak zorunlu karşılık tesisini öngörmektedir. Sıkça değişen piyasa koşulları, söz konusu kuruluşların bilanço içi veya dışı uygun görülen kalemlerinde meydana gelen değişikliklerin zorunlu karşılık ve umumi disponibilite uygulamasında dikkate alınması ihtiyacını doğurduğundan, madde ile bu hususta düzenleme yapılmaktadır. Ayrıca, Merkez Bankasının bilgi taleplerinin gerçek zamanlı ve anlık karşılanmasını teminen maddeye bu yönde hüküm eklenmektedir.

Madde 4- Makro risklerin azaltılmasına katkıda bulunmak amacıyla uygulanmakta olan para politikası bileşimi çerçevesinde zorunlu karşılıklar aktif bir politika aracı olarak kullanılmaktadır.

Bununla birlikte mevcut hüküm, bankalar ve diğer mali kuruluşların bilançolarındaki pasif kalemleri esas alınarak zorunlu karşılık tesisini öngörmektedir. Sıkça değişen piyasa koşulları, söz konusu kuruluşların bilanço içi veya dışı uygun görülen kalemlerinde meydana gelen değişikliklerin zorunlu karşılık ve umumi disponibilite uygulamasında dikkate alınması ihtiyacını doğurduğundan, madde ile bu hususta düzenleme yapılmaktadır.

Madde 5- Merkez bankalarının sermayesi ile kârı arasında bir bağlantı bulunmamaktadır. Buradaki kâr, sermayenin semeresi değildir. Merkez Bankasının kârı da, Kanunla kendisine verilen kamusal görevlerin yerine getirilmesinden ve yetkilerin kullanılmasından kaynaklanmaktadır.

1211 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca bu kârdan yüzde yirmi ihtiyat akçesi ayrılırken Türk Ticaret Kanununun aksine sermaye ile bağ kurulmamıştır. Bu nedenle, Türk Ticaret Kanununda öngörülenden daha yüksek oranda ve sermaye ile sınırlı olmaksızın ihtiyat akçesi ayrılmakta, bu meblağ devamlı büyümektedir.

Bu durumun önlenmesini teminen (a) bendi kaldırılarak Türk Ticaret Kanununun 519 uncu maddesinde sermayenin yüzde yirmisine ulaşıncaya kadar ayrılması düzenlenen ve Merkez Bankasının 25.000 TL'lik sermayesi dikkate alındığında 5.000 TL gibi simgesel bir tutara tekabül edecek olan birinci tertip yedek akçenin, Merkez Bankası için hiç ayrılmaması öngörülmektedir.

İkinci tertip yedek akçenin yüzde on oranında ayrılmasını öngören mevcut düzenleme ise Türk Ticaret Kanunu ile uyumlu biçimde ve fevkalade nitelemesi olmaksızın korunmaktadır. Ayrıca yine bu maddeye son fıkra olarak eklenmesi öngörülen düzenleme ile, ihtiyat akçelerinin, son yıl kârdan ayrılan hariç olmak üzere, kâra katılarak ödenmesi suretiyle devamlı olarak büyümesinin de önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 6- 1211 sayılı Kanuna eklenen geçici madde ile, 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (a) bendindeki ihtiyat akçesinin kaldırıldığı ve birikmiş fevkalade ihtiyat akçelerinin ulaştığı seviye de dikkate alınarak esasen Hâzineye ait bakiyeden ayrılan bu yedek akçelerin, yine doğrudan Hâzineye verilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 7- 9/5/2018 tarihli ve 7141 sayılı Kanun ile 20 üniversite kurulmuştur. Bu kapsamda bazı üniversitelere bağlı fakülte ve enstitüler adı ve bağlantısı değiştirilerek yeni kurulan üniversitelerin rektörlüğüne bağlanmıştır. Söz konusu üniversitelerde eğitim-öğretim durumunda aksama yaşanmaması için daha önce bağlı bulunulan üniversitelerin bina ve tesislerinde eğitim öğretim faaliyetleri devam etmiştir. Kanunun bu hususları düzenleyen geçici maddesinde devredilen fakülte ve enstitülere bırakılan bina, tesisler ve taşınır mallara ilişkin detaylı düzenleme olmasına rağmen bina ve tesislerin bulunduğu taşınmaz mallara ilişkin belirsizlik uygulamada ihtilaflara neden olmuştur. Yine üniversitelerin büyümesi, gelişmesi ve buna ilişkin ihtiyaç ve taleplerinin karşılanması için yerleşkelerini oluşturma sürecinde bir takım sorunlar da tespit edilmiştir. Bu nedenlerle madde ile, taşınmazların kullanımından kaynaklanan bu ve benzeri sorunların giderilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 8- 3201 sayılı Yurt Dışında Bulunan Türk Vatandaşlarının Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi Hakkında Kanunun 5 inci maddesinde yapılması öngörülen değişiklikle, borçlanılan sürelerin 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında değerlendirilecek olması nedeniyle diğer sosyal güvenlik kuruluşlarınca yurt dışı borçlanma yapılması imkanı ortadan kalkmış olduğundan anılan Kanunun 3 üncü maddesinde teknik düzenleme yapılmaktadır.

Madde 9- Madde ile, yurt dışı borçlanması yapmak suretiyle aylık bağlanan sigortalıların, borçlanma karşılığı ödemiş oldukları tutarları çok kısa sürede emekli aylığı olarak geri almaları Kurum aktüeryal dengesini olumsuz etkilediğinden, nimet/külfet dengesi de göz önüne alınarak borçlanma oranı yükseltilmektedir. Ayrıca fıkranın üçüncü cümlesinde yer alan düzenleme, 3201 sayılı Kanunun 5 inci maddesiyle ilgili olduğundan söz konusu maddeye taşınmak suretiyle yürürlükten kaldırılmaktadır.

Madde 10- Madde ile, borçlandırılan yurt dışı sürelerinin 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine tabi hizmet olarak değerlendirilmesi ve Türkiye'deki sigortalılık başlangıç tarihinden önceki sürelerin borçlanılması halinde borçlanılan sürelerin, Türkiye'de sigortalılıkları olanlar için sigortalılık başlangıç tarihinden geriye götürülen sürelere, Türkiye'de sigortalılığı olmayanlar için ise borcun ödendiği tarihten önceki geriye götürülen sürelerde geçmiş hizmet olarak değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 11- 3201 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde yapılması öngörülen değişiklikle borçlanılan sürelerin 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında değerlendirilecek olması, kısmi aylığın statüsü ile tam aylığın statüsünün farklı olmasına neden olabileceğinden tam aylığın bağlanacağı statünün ve bağlayacak sosyal güvenlik kuruluşunun belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 12- 3201 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde yapılması öngörülen değişiklikle borçlanılan sürelerin 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında değerlendirilecek olması nedeniyle uygulamada birliktelik sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 13- Yapılan düzenleme ile maddenin yürürlük tarihinden önce borçlanma talebinde bulunup borçlanma tutarlarını ödemiş olanların, borçlanılan süreleri dikkate alınmak suretiyle aylık bağlanmış olanların ve Kanunun yürürlük tarihinden önce borçlanma talebinde bulunanlardan bu borçlarını Kanunda belirtilen süre içinde ödeyecek olanların borçlanmalarının hangi statüde hizmet olarak değerlendirileceği ve borçlanma tutarlarının tespitinde değişiklik öncesi hükümlerin uygulanması sağlanmaktadır.

Madde 14- 4458 sayılı Gümrük Kanununun 235 inci maddesinin 4 üncü fıkrası uyarınca el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı verilen veya aynı maddeye ilişkin olarak mevcut bir soruşturma kapsamında bulunan taşıtların sahiplerine iadesi 31/12/2019 tarihine kadar ilgili gümrük idaresine başvurulması ve taşıtın ilk iktisabında ödenmesi gereken özel tüketim vergisinin %25'ine tekabül eden tutarın, başvuru sahibine tebliğ edildiği tarihten itibaren bir ay içinde ilgili tahsil dairesine ödenmesi kaydıyla, iyiniyetli üçüncü kişilerin mağduriyetinin giderilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 15- Madde ile; YEK Destekleme mekanizmasında öngörülen sürelerin, 6719 sayılı Kanun ile biyokütle tanımına eklenen kaynaklar için üretim tesisinin YEK Destekleme mekanizmasına dahil edildiği tarihten itibaren başlaması öngörülmektedir.

Madde 16- Madde ile; finansal güçlük içinde bulunan, ancak malî sisteme olan borçlarının yeniden yapılandırılması yoluyla faaliyetine devam etmesi olanak dahilinde olan firmalara, faaliyetlerini verimli bir şekilde sürdürebilecekleri bir ortamın sağlanması, bu şekilde ilgili firmaların ticarî faaliyetlerinin genişlemesi ve katma değer yaratmaya devam etmesi suretiyle ekonomiye yeniden kazandırılması, kapasite kullanımı ve istihdamın artırılması amaçlanmaktadır.

Bu kapsamda maddenin uygulanmasına ilişkin tanımlar düzenlenmekte, finansal yeniden yapılandırma kapsamına alınacak borçlu firmaların mali durumlarının ve bu kapsamda borçlarının yeniden yapılandırılması sonucunda borçlarını makul bir süre içinde geri ödeme kabiliyeti kazanacağının tespit edilmesi şartı getirilerek, bu tespitin bağımsız denetim kuruluşları ya da Çerçeve Anlaşmaları kapsamında belirlenecek yeterli bilgi ve uzmanlığa sahip kuruluşlara yaptırılacağı hükme bağlanmakta, düzenleme kapsamında hangi tedbirlerin alınabileceği açıklığa kavuşturulmakta ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu ile uyumun sağlanmasını teminen finansal kiralama sözleşmelerine konu mallar için anılan Kanunun 307 nci maddesi hükümlerinin kıyasen uygulanacağı hüküm altına alınmaktadır.

Ayrıca madde hükümleri çerçevesinde düzenlenen sözleşme kapsamındaki işlemlere ilişkin olarak vergi ve sair mevzuata ilişkin istisna, teşvik ve kesintilerle ilgili uygulama esasları belirlenmektedir. Diğer taraftan, finansal yeniden yapılandırma kapsamına alınan borçların iki yıl içerisinde tekrar finansal yeniden yapılandırmaya konu edilmesi halinde belirtilen vergi istisnaları ve teşviklerin uygulanmayacağına ilişkin düzenleme yapılmakta ve maddenin uygulama süresi ile yetki hususu düzenlenmektedir.

Madde 17- Mer'i mevzuatta kredilerin sınıflandırılması ve karşılığa tabi tutulmasına ilişkin esaslar belirlenirken kredilerin kayıttan düşülmesine ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Madde ile, tahsil imkânı kalmayan kredilerin zamanında kayıttan düşülmesinin özel karşılıkların takipteki kredilere oranı ve takipteki kredilerin toplam kredilere oranına ilişkin olarak finansal tablo kullanıcılarına daha doğru bilgi sunulmasını sağlayacağı, 1/1/2018 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren finansal araçlara ilişkin 9 numaralı Türkiye Finansal Raporlama Standardının da (TFRS 9) bir finansal varlığın tümüyle ve kısmen tahsil edilmesine ilişkin makul bir beklentinin olmadığı durumlarda, finansal varlığın defter değerinin doğrudan azaltılmasını gerektirdiği dikkate alınarak belirtilen hükmün karşılık mevzuatı ile ilişkisinin kurulması, kayıttan düşülen tutarların 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 322 nci maddesi kapsamında değersiz alacak olarak kabul edilmesi ve mevzuatın uluslararası standartların kayıttan düşmeye ilişkin kriterlerine uyumlu hale getirilmesi amacıyla değişiklik yapılmaktadır.

Ayrıca madde ile, bankaların alacağının bir kısmından vazgeçmesi suretiyle kayıttan düşme (aktiften silme) ve benzeri işlemler yoluyla kredilerin yeniden yapılandırılmasının zimmet sayılmamasına yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Madde 18- Madde ile; Sosyal Güvenlik Kurumunun, ilgili mevzuatında belirtilen görevlerini yapabilmesi için ihtiyaç duyduğu sağlık verisi dışındaki kişisel verileri ve ticari sır niteliğindeki verileri Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ile paylaşabilmesi amaçlanmaktadır.

Ayrıca, Sosyal Güvenlik Kurumunun, kişisel sağlık verilerini kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbi teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, verilen sağlık hizmetinin kontrolü ve onayı, sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi amacıyla Sağlık Bakanlığı ile paylaşılabilmesi imkânının getirilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 19- Madde ile, ülkemizde elektrik motorlu otomotiv markası/markalarının üretilmesinin ve bu araçların yurtiçinde tercih edilirliğinin vergisel yönden desteklenmesi amacıyla, 6745 sayılı Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 80 inci maddesi kapsamında teşviklerden yararlanmasına karar verilen ve bu kapsamda sera etkisi yaratan egzoz gazı salınımını tamamen ortadan kaldıracak teknolojilerin geliştirilmesi için münhasıran Türkiye'de gerçekleştirdikleri Ar-Ge faaliyetleri

sonucunda geliştirdikleri elektrik motorlu taşıt araçlarını Türkiye'de imal eden mükelleflerin, bu yatırımları dolayısıyla Kanunun 32/A maddesi kapsamında hak kazandıkları yatırıma katkı tutarını, söz konusu malların ilk iktisabı dolayısıyla 31/12/2035 tarihine kadar vergi dairesine ödenen özel tüketim vergisinin, takvim yılının üçer aylık dönemleri itibarıyla bu mükelleflere kısmen veya tamamen, nakden ya da vergi borçlarına mahsuben ödenmesi suretiyle kullandırabilme hususunda Cumhurbaşkanına yetki verilmektedir.

Madde 20- Madde ile, yurt dışına çıkış yapan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarından çıkış başına alınan harç miktarı 50 TL olarak belirlenmekte ve bu miktarın üç katına kadar artırılabilmesi hususunda Cumhurbaşkanına yetki verilmekte ve çıkış başına 15 Türk Lirasını aşan miktarın genel bütçeye gelir kaydedilmesi sağlanmaktadır.

Madde 21- 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca başlatılan bir soruşturma veya kovuşturma kapsamında bulunan ve müsadere kararı verilmemiş taşıtların sahiplerine iadesi, 31/12/2019 tarihine kadar ilgili gümrük idaresine başvurulması ve taşıtın ilk iktisabında ödenmesi gereken özel tüketim vergisinin %25'ine tekabül eden tutarın başvuru sahibine tebliğ edildiği tarihten itibaren bir ay içinde ilgili tahsil dairesine ödenmesi kaydıyla, iyiniyetli üçüncü kişilerin mağduriyetinin giderilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 22- 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunun 51 inci maddesinin onbirinci fıkrasında yapılan düzenleme ile "kötü niyetli kullanımların önlenmesi" amacının etkin şekilde yerine getirilebilmesi hedeflenmektedir. Bu kapsamda işletmeciler, bankalar, diğer kredi kuruluşları ve finans şirketleri tarafından tutulan sahtecilik vakalarına ilişkin kayıtların adı geçenler arasında paylaşılması öngörülmektedir. Ayrıca işletmeciler tarafından Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun MCKS'sine bildirilen borcu ödenmemiş cihazlara ilişkin bilgiler çerçevesinde bu cihazlara haberleşme hizmeti verilmemesi veya kısıtlanması suretiyle cihaz satın alımlarında karşılaşılan sahtecilik vakalarının önüne geçilmesi hedeflemektedir.

Madde 23- 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunun 57 nci maddesinin birinci fıkrasında yapılan düzenleme ile 7 yıl süre ile elektronik haberleşme şebekelerinden hizmet almamış olan cihazlar ile cihazlara ait kimlik bilgilerinin (IMEI) başka cihazlara kopyalanarak kayıt dışı ekonomi oluşmasına neden olan cihazların kullanımının önlenmesi amaçlanmaktadır.

Bunun yanında; uluslararası dolaşım hizmetinin sürekli hale gelmesinin önüne geçilmesi ve ülkemiz işletmecilerince sağlanan abonelikler üzerinden haberleşme hizmetinin alınmasının sağlanması ve vergi kayıplarının önüne geçilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca maddeye eklenen dördüncü fıkra ile uygulanmaya ve cihazlara ilişkin borcun ödenmemesi durumunda MCKS üzerinden cihazların kullanıma kapatılmasına ilişkin usul ve esasların Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından belirlenmesi hakkında yetki verilmektedir.

Madde 24- 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununa eklenen geçici madde ile, kimlik bilgisi değiştirilen cihazların kaydının, bir defaya mahsus olarak Hâzineye aktarılacak bir ücret mukabilinde sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 25- Sermaye Piyasası Kanununa göre ihraç edilen ürünlerde, ihraççının açık, net ve hukuken geçerli borç ikrarlarına rağmen, temerrüde düştüğü durumlarda alacağın tahsilatı konusunda sıkıntılar

yaşanmaktadır. Dava ve icra takibi aşamalarında borcun varlığı ve geçerliliğini ispat etmekte güçlük çekilmekte ve alacaklılar mağdur duruma düşmektedir. Alacağın tahsilatı sırasında yaşanan sıkıntılar sebebiyle, kupon veya anapara ödemelerinin eksik, geç tahsil edilmesi veya hiç tahsil edilememesi nedeniyle yatırımcıların sektöre olan güveni sarsılmaktadır.

Madde ile, Sermaye Piyasası Kanununa göre ihraç edilen borçlanma araçlarında, yatırımcıların sektöre olan güvenini sağlamak amacıyla ödeme yükümlülüğünün yerine getirilmemesi halinde uygulanacak hükümler düzenlenmektedir.

Madde 26- 6428 sayılı Sağlık Bakanlığınca Kamu Özel İş Birliği Modeli ile Tesis Yaptırılması, Yenilenmesi ve Hizmet Alınması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda "Bedel", "Kullanım Bedeli" ve "Hizmet Bedeli" tanımları yer almakla birlikte bu tanımlarda ödemelerin dönemsel yapılacağı düzenlendiğinden, madde ile sözleşme ömrü boyunca gerçekleştirilecek toplam ödemeleri ifade etmek ve bedel ödemelerindeki karışıklığı önlemek üzere "Sözleşme Bedeli" tanımı eklenmektedir.

Madde 27- Sağlık Bakanlığı tarafından kamu özel işbirliği modeli çerçevesinde gerçekleştirilen projelerde, kamu tarafından ödenecek kullanım bedeli ile hizmet bedeli ödemeleri mevcut sözleşme hükümleri gereğince döviz kuru ve enflasyon oranındaki artışlara uygun olarak belirlenmektedir. Madde ile söz konusu bedellere ilişkin mevcut hesaplama formülleri ile ortaya çıkan kullanım bedelleri ile hizmet bedellerinin cari ekonomik koşullara göre kamu lehine revize edilebilmesi imkânı sağlanmaktadır. Bu doğrultuda, sözleşme dönemi boyunca yapılacak toplam sözleşme bedeli ödemelerinde meydana gelebilecek aşırı düzeydeki artış riskinin engellenmesi ve kamu yararı esas alınarak, sözleşmenin tarafları arasında mutabakat sağlanmak suretiyle, toplam kullanım bedeli veya hizmet bedeli ödemelerinin azaltılmasının yolunun açılması hedeflenmektedir. Bu çerçevede, belirtilen şartların oluşması halinde Bakan onayıyla sözleşme değişikliği yapılabilecektir.

Madde 28- Madde ile, maddenin yürürlük tarihinden önce akdedilerek yürürlüğe giren kamu özel işbirliği sözleşmelerindeki değişikliklerin; kamu menfaati, rekabet ve eşitlik prensipleri gözetilerek Kanun ile yapılan değişiklikler uyarınca gerçekleştirilmesi amacıyla düzenleme yapılmaktadır.

Madde 29- Madde ile, lisanssız elektrik üretim tesisi yapma hakkını kazanan ama çağrı mektubu tarihinden bağlantı anlaşması süresi sonuna kadar tüketim-üretim bağı kopmuş olması nedeniyle lisanssız üretim faaliyeti yapma hakkını kaybedenlere, yatırımdan beklenen faydanın sağlanması ve atıl kalmasının engellenmesini teminen yeni fırsat verilmesi amaçlanmaktadır. Bu durumda olan bir üretim tesisine yapılan harcamalar, aboneliğin kopması ile tamamen atıl hale gelmektedir. Yatırımların atıl hale gelmesini önlemek adına tüketim-üretim bağının kurulması amacı için 30 günlük bir düzeltme süresi verilerek bu yatırımların sisteme kazandırılması amaçlanmaktadır.

Madde 30- Madde ile, ülkemizin kalkınması için hayati öneme sahip olan büyük ölçekli projelerde gerekli hukuki, mali altyapının kurulması ve teknik altyapı faaliyetleri için ilave sürece ihtiyaç duyulması nedeniyle, hukuki ve finansal yapının kurgulanması sürecindeki ihtiyaçlar ve karşılaşılan güçlükler göz önünde bulundurularak, projelerin ideal yapıya ulaşabilmesi için yürütülen çalışmalara kolaylık sağlanmasını teminen, ilgili projeler bağlamında gerekli düzenleme imkânlarının tanınması amaçlanmaktadır.

Madde 31- Yürürlük maddesidir.

Madde 32- Yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Plan ve Bütçe Komisyonu *12/07/2019*
Esas No: 2/2019
Karar No: 11

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/2019 esas numaralı *'Gelir Vergisi Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'*, Komisyonumuzun 10/07/2019 ve 11/07/2019 tarihlerinde yaptığı 33 ve 34 üncü birleşimlerinde görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygıyla arz olunur.

1. GİRİŞ

Aydın Milletvekili Mustafa SAVAŞ ile 75 Milletvekili tarafından 08/07/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 2/2019 esas numaralı 'Gelir Vergisi Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi', Başkanlıkça aynı tarihte esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilmiştir.

Komisyonumuzun 10/07/2019 ve 11/07/2019 tarihlerinde yaptığı 33 ve 34 üncü birleşimlerinde 2/2019 esas numaralı Kanun Teklifi, Teklifin ilk imza sahibi Aydın Milletvekili Mustafa SAVAŞ ile Adalet Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Sosyal Güvenlik Kurumu, Gelir İdaresi Başkanlığı, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Sermaye Piyasası Kurulu, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, Kredi Garanti Fonu, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB), Elektrik Üretim A.Ş., Türkiye Bankalar Birliği, Mobil Telekomünikasyon Operatörleri Derneği, Ödeme ve Elektronik Para Derneği, Uluslararası Yatırımcılar Derneği, Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD), Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği (TÜRMOB), Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK), Motorlu Araç Satıcıları Federasyonu, Otomotiv Yetkili Satıcıları Derneği, Otomotiv Sanayii Derneği ile Otomotiv Distribütörleri Derneği temsilcilerinin katılımıyla görüşülmüştür.

2. 2/2019 ESAS NUMARALI KANUN TEKLİFİNDE ÖNGÖRÜLEN DÜZENLEMELER

2/2019 esas numaralı Teklifin gerekçesi ve metni incelendiğinde, Teklifte;

- 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununda yapılan düzenleme ile ticari kazancı basit usulde, işletme hesabı veya bilanço esasına göre tespit edilenler ile mesleki kazancı serbest meslek kazanç defterine göre tespit edilenlerden Cumhurbaşkanı tarafından belirlenen sektör ve meslek gruplarında faaliyette bulunanların, talep etmeleri halinde belirlenen faaliyetlerinden elde ettikleri gayrisafi hasılatlarının %10'u üzerinden vergilendirilmelerine,

- Gerçek ve tüzel kişilerin yurt dışında bulundurdukları para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarını 31/12/2019 tarihine kadar Türkiye'deki banka veya aracı kurumlara bildirmek şartıyla tasarruf edebilmelerine, banka ve aracı kurumların kendilerine bildirilen bu varlıklar üzerinden %1 oranında toplayacakları vergiyi, vergi sorumlusu sıfatıyla kanunda belirtilen süre içinde beyan ederek ödemelerine, Cumhurbaşkanına maddede belirtilen süreleri 6 aya kadar uzatma yetkisinin verilmesine,

- 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununda yapılan düzenlemeler ile; Bankaların ve Merkez Bankasınca uygun görülecek diğer mali kurumların sadece bilançolarındaki pasif kalemlerinde değil, türev piyasaları kapsayan bilanço içi ve dışı uygun görülen kalemlerinde de meydana gelen değişikliklerin, zorunlu karşılık ve umumi disponibilite uygulamasında dikkate alınabilmesine ve Merkez Bankasının bilgi taleplerini gerçek zamanlı ve anlık olarak karşılayabilmesine,

- Merkez Bankasının yıllık safi karından %20 oranında ayırdığı ihtiyat akçesinin kaldırılarak son yıl karından ayrılan kısım haricinde birikmiş ihtiyat akçelerinin her yıl kâra katılarak dağıtılmasına ve bu düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar birikmiş ihtiyat akçeleri ile son yıl karından ayrılan tutar haricinde birikmiş fevkalade ihtiyat akçelerinin Hazineye aktarılmasına,

- 7141 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla kurulan üniversitelere devredilen bina ve tesislerin üzerinde bulunduğu taşınmazların, ilgili üniversitenin talebi ve Yükseköğretim Kurulunun onayıyla üniversiteye devredilebilmesine, bu taşınmazlar hususunda çıkabilecek ihtilaflara giderme konusunda Yükseköğretim Kuruluna yetki verilmesine,

- Yurt dışı borçlanmasında borçlanılan sürelerin 5510 sayılı Kanunun dördüncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında BAĞ-KUR üzerinden değerlendirilmesine, ayrıca yurt dışı borçlanmasında ödenecek olan günlük tutarın, prime esas asgari ve azami günlük kazanç arasından seçilecek kazancın %32'sinden %45'ine artırılmasına,

- Gümrük mevzuatına aykırı olarak yurda sokulan kara ulaşım araçlarına el konulması veya bir soruşturmaya konu edilmesi halinde 31/12/2019 tarihine kadar ilgili gümrük idaresine başvurulması ve taşıtın ilk iktisabında ödenmesi gereken ÖTV'nin %25'inin başvuru sahibi tarafından ödenmesi durumunda aracın sahibine iade edilmesine, bu kapsamda devam eden soruşturmaların kaldırılmasına ve Cumhurbaşkanına başvuru süresini 6 aya kadar uzatabilmesine,

- Biyokütle kullanılarak elektrik üreten tesislerin yenilenebilir enerji kaynakları destekleme mekanizmasına dahil edilmesinde öngörülen sürelerin, üretim tesisinin YEK destekleme mekanizmasına dahil edildiği tarihten itibaren başlatılacağına,

- Ulusal ve uluslararası konjonktür kaynaklı makroekonomik gelişmeler dolayısıyla mali zorluk içerisinde bulunmakla birlikte finansal sisteme olan borçlarının yeniden yapılandırılması suretiyle faaliyetlerine devam etmesi olanak dâhilinde olan firmaların, geri ödeme yükümlüklerini yerine getirebilmeleri sağlanmasına,

- Bazı alacakların kayıttan düşürülmesine ve kredilerin yapılandırılmasına ilişkin işlemlerin, muhasebe ve finansal raporlama uluslararası standartlara uygun olarak yapılması ve bankalarca bu doğrultuda gerekli politikaların oluşturulmasına,

- Sosyal Güvenlik Kurumunun, ilgili mevzuatında belirtilen görevlerini yapabilmesi için ihtiyaç duyduğu sağlık verisi dışındaki kişisel verileri ve ticari sır niteliğindeki verilerden, kişisel ve ticari verileri sahibinin E-Devlet üzerinden verdiği onay ile paylaşabilmesi, sağlık verisi dışındaki verileri Merkez Bankası ile de paylaşabilmesi, kamu sağlığı, koruyucu hekimlik, tıbbi teşhis gibi durumlarda ise Sağlık Bakanlığı ile paylaşılabilmesine,

- Elektrik motorlu araçları Türkiye'de üretecek olan otomobil üreticilerine, 31/12/2035 tarihine kadar bu otomobillerin ilk iktisabında ödenen ÖTV'nin, hak kazandıkları indirimli kurumlar vergisi tutarı ile sınırlı olmak üzere iadesine,

-Yurt dışı çıkış harcının 15 Türk Lirasından 50 Türk Lirasına çıkarılmasına, Cumhurbaşkanına bu tutarı üç katına kadar artırma veya sıfıra kadar indirme yetkisi verilmesine,

- 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca başlatılan bir soruşturma veya kovuşturma kapsamında bulunan ve müsadere kararı verilmemiş taşıtlara, 31/12/2019 tarihine kadar ilgili gümrük idaresine başvurulması ve ilk iktisabında ödenen ÖTV'nin yüzde 25'inin ödenmesi durumunda ilgili mevzuat bakımından soruşturma ve kovuşturma yapılmamasına,

- 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunun 51 inci maddesinin onbirinci fıkrasında yapılan düzenleme ile işletmeciler, bankalar, diğer kredi kuruluşları ve finans şirketleri tarafından tutulan sahtecilik vakalarına ilişkin kayıtların adı geçenler arasında paylaşılması, ayrıca işletmeciler tarafından Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun MCKS'sine *(Mobil Cihaz Kayıt Sistemi)* bildirilen borcu ödenmemiş cihazlara ilişkin bilgiler çerçevesinde bu cihazlara haberleşme hizmeti verilmemesi veya kısıtlanması suretiyle cihaz satın alımlarında karşılaşılan sahtecilik vakalarının önüne geçilmesine,

- Elektronik kimlik bilgisi değiştirilen, uluslararası dolaşım hizmetlerine ilişkin hususlara uymayan veya finansman borcu bulunan cihazlara elektronik haberleşme hizmeti verilememesine, cihaza ilişkin borcun ödenmemesi halinde Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna cihazların kullanıma kapatılmasına ilişkin usul ve esasları belirleme yetkisi verilmesine, ayrıca BTK'nın MCKS'sinde kayıtlı olup 7 yıl boyunca elektronik haberleşme şebekelerinden hizmet almayan cihazların kaydının silinebilmesine, kimlik bilgisi değiştirilen cihazların, bir defaya mahsus olarak Hazineye aktarılacak bir ücret mukabilinde kaydının sağlanmasına,

- Tahvil, bono gibi borçlanma araçlarında ihraççıların ödeme yükümlüklerini yerine getirmemesi durumunda Merkezi Kayıt Kuruluşu tarafından hak sahiplerine verilen belgenin, 2004 sayılı İcra İflas Kanununda belirtilen ve borç ikrarını içeren belgelerden sayılmasına,

- 6428 sayılı Sağlık Bakanlığınca Kamu Özel İş Birliği Modeli ile Tesis Yaptırılması, Yenilenmesi ve Hizmet Alınması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda geçen "Bedel", "Kullanım Bedeli" ve "Hizmet Bedeli" tanımlarına ek olarak sözleşme boyunca gerçekleştirilecek net bugünkü değer üzerinden toplam ödemeleri ifade eden "Sözleşme Bedeli" kavramının Kanunda tanımlanmasına, kamu yararı esas alınarak, Sağlık Bakanlığı tarafından kamu özel işbirliği modeli çerçevesinde gerçekleştirilen projelerde, kullanım bedelleri ile hizmet bedelleri cari ekonomik koşullara göre kamu lehine revize edilebilmesine ve bu sözleşmeler üzerinde öngörülen düzenlemenin, maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılan sözleşmelerde de uygulanmasına,

- Lisanssız elektrik üretim tesisi yapmayı hak kazanan ancak çağrı mektubu tarihinden bağlantı anlaşması süresi sonuna kadar tüketim-üretim bağı kopmuş olması nedeniyle lisanssız üretim yapma hakkını kaybedenlerin 30 gün içinde çağrı mektubuna esas abonelik ile aynı özelliklere haiz yeni bir tesis aboneliği ihdas etmesi halinde bağlantı anlaşması süresinin, bildirim tarihini izleyen 120 günü kapsayacak şekilde uzatılmasına,

- Yenilenebilir enerji projeleri ile ilgili sözleşmeler kapsamındaki hak ve yükümlülükler için öngörülen sürelerin 36 ay süreyle uzatılmasına ve talepte bulunulması halinde ilgili sözleşmelerin/anlaşmaların devredilebilmesine

yönelik düzenlemelerin yer aldığı görülmektedir.

3. KOMİSYONUMUZDA KANUN TEKLİFİ ÜZERİNDE YAPILAN GÖRÜŞMELER

Kanun Teklifi üzerinde yapılan görüşmelerde milletvekilleri tarafından;

- Kanun teklifinin; toplumun farklı kesimlerini ilgilendiren birçok düzenlemeyi içermesi nedeniyle öncelikle ilgili tali komisyonlarda ele alınarak düzenleyici etki analizleri ile beraber değerlendirilmesi gerektiği, bu yöntemin kanun yapım tekniği ve komisyonların denetim görevleri bakımından daha yerinde olacağı,

- 2019 yılının ilk altı ayında imar barışı, bedelli askerlik ve diğer yapılandırma gelirlerine rağmen yılsonu için hedeflenen bütçe açığının önemli bir kısmına ulaşıldığı, kanun teklifiyle bu duruma önlem olarak kamu harcamalarının finansman imkânlarının artırılmasına yönelik düzenlemelerin yer aldığı,

- Merkez Bankasının ihtiyat akçesi ayırması esaslarında yapılan değişiklikle, Hazineye önemli miktarda bir kaynağın aktarılacağı, bu düzenlemenin piyasalarda enflasyonist bir baskı oluşturmasına neden olabileceği, ekonominin bu gibi kaynaklarla geçici çözümlerden ziyade kalıcı yapısal reformlara ihtiyacının olduğu,

- Merkez Bankası tarafından bankalara uygulanacak zorunlu karşılığın kapsamının genişletilmesinin ve düzenlemeyle birlikte sektörlere göre zorunlu karşılıklarda değişiklik yapabilmesine imkan sağlanmasının günümüz merkez bankaları uygulamaları ile bağdaşmadığı, uygulamaların sektörler arası rekabeti olumsuz etkileyebileceği, bu düzenlemenin uluslararası örneklerinin etraflıca incelenmesi gerektiği, diğer taraftan Merkez Bankasının bankalarla veri paylaşımını hali hazırda yapabildiği ve böyle bir düzenlemeye ihtiyaç olmadığı,

- Yurtdışı borçlanmasına yönelik düzenleme sonucunda borçlanma yapmak isteyenlerin şu anki mevzuata göre daha fazla gün üzerinden daha fazla prim ödeyerek daha az aylık alacağı, borçlanma oranını artırmak yerine kapsamının genişletilerek daha fazla vatandaşın bu imkandan yararlanmasının, aktüeryal denge ile birlikte toplumsal yararı da gözeteceği,

- Gümrük mevzuatına aykırı olarak ithal edilen araçlarla ilgili yapılan düzenlemenin geçici hükümler içermesi nedeniyle bu alanda yaşanan sorunu kalıcı olarak gideremeyeceği, daha önce yapılan düzenlemeden yararlanan kişi sayısı göz önüne alındığında düzenlemenin gerek maddi anlamda gerekse yargının iş yükünün azaltılması bakımından beklentiyi karşılayamayacağı,

- Finansal yeniden yapılandırmaya ilişkin düzenlemenin; daha önceden müteakip defalar yapılması nedeniyle toplumda bu yönde bir beklenti oluşturduğu, bankalara olan borçlarını düzenli ödeyen firmalar bakımından finansal yeniden yapılandırmanın haksız rekabete neden olabileceği, özel bankalardan ziyade kamu bankalarının sorumluluğunu arttıran bu tip düzenlemeler yapılırken sadece işverenler ve firmaların değil, toplumun tüm kesimlerinin gözetilmesi gerektiği,

- Gelir vergisiyle ilgili olarak mükelleflerin kazançlarının hasılat esasına göre vergilendirilebilecek olmasının belge kullanımında zafiyete yol açarak kayıt dışılığı artırabileceği, gelecek dönemde farklı sektörler tarafından da talep edilebilecek bu düzenlemenin 11. Kalkınma Planında yer alan vergiyi tabana yayma politikasıyla uyumlu olmadığı,

- Yurtdışı çıkış harcı uygulamasında artış yapılmasının seyahat özgürlüğü ile bağdaşmadığı, yurtdışı çıkış harcının tamamen kaldırılması gerektiği,

- Kamu özel işbirliği ile yapılan projelere ilişkin uygulamalarda kamuoyunun bilgi ihtiyacının karşılanması ve sürecin daha şeffaf yürütülmesi gerektiği, projelere ne kadar süreyle ne miktarda kaynak aktarıldığının paylaşılması gerektiği,

şeklindeki görüş, eleştiri ve önerilerin ardından Teklif sahibi ile ilgili kamu idarelerinin temsilcileri tarafından yapılan açıklamalarda;

- Kanun teklifiyle, ekonominin iç dengelerinde durağanlaşan kaynakların harekete geçirilip yeni enstrümanların devreye sokularak ekonomide yaşanan olumsuzlukların bertaraf edilmesinin amaçlandığı,

- Son dönemde bankalardaki sorunlu kredilerde yaşanan artış nedeniyle, sorunlu kredilerin yapılandırılmasının teklif edildiği, kredi vadelerinin uzaması ve nakit akışlarının vadeye uygun hale getirilmesi sonucunda, firmaların yeniden katma değer sağlayacak olmasının hem bankaların hem de firmaların bilançolarını düzelteceği, bu sayede düzenlemenin üretime, yatırıma, ihracata, ticarete, istihdama olumlu katkısının olacağı,

- Makro risklerin azaltılmasına katkıda bulunmak amacıyla zorunlu karşılıkların aktif bir para politikası aracı olarak kullanılabildiği, gelişmekte olan ülkelerin özellikle 2008 küresel krizinden sonra zorunlu karşılıkları bir para politikası aracı olarak daha sık kullanmaya başladığı, dünyadaki ülke uygulamalarına da bakıldığında, munzam karşılıkların kullanılırken her ülkenin kendi özgün makro iktisadi sorunlarına pratik çözümler geliştirebildiği,

- Merkez Bankasının sadece üç yıl dışında her yıl kâr ettiği, Merkez Bankasının yıllık kârını dağıtmamasının yüksek maliyetli sorunlara neden olabildiği, Hazineye devredilmeyen her türlü kârın dağıtılmayan kâr tutarı kadar ek borçlanma oluşturduğu için iç borçlanma faizlerinin aynı oranda yapay şekilde yüksek kalmasına yol açtığı,

- Merkez Bankası kârının son tahlilde piyasadan çekilen para olması nedeniyle kâr ne kadar yüksekse o kadar yüksek miktarda piyasanın fonlama ihtiyacının ortaya çıktığı, bu açıdan bakıldığında, yedek akçe devrinin Merkez Bankası tarafından para basılması anlamına gelmediği,

- Yedek akçe düzenlemesiyle, Merkez Bankası bilançosunun pasifinde yer alan bir kalemin pasifinde yer alan başka bir kaleme geçmesi nedeniyle toplamda herhangi bir değişikliğe neden olmayacağı,

- Hasılat esaslı vergilemenin elektronik ücret yöntemiyle hasılatı elde edilen şehir içi yolcu taşıma sektöründe uygulanacak olması nedeniyle vergi kaybının önüne geçebileceği, benzer düzenlemenin daha önce 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununda da yapıldığı,

- Son 20 yılda ülkemizde hacmi gittikçe büyüyen türev piyasalarda bulunan para miktarının 1,7 milyar TL'ye ulaştığı, dünyadaki uygulamalara bakıldığında türev piyasaların finansal istikrarı tehdit eder duruma geldiği düşünüldüğünden bu ürünlerde de karşılık ayrılmasına başlandığı, büyüklüğü artan türev piyasası nedeniyle ülkemizde zorunlu karşılık düzenlemesine ihtiyaç duyulduğu,

- Merkez Bankasının özellikle türev ve swap piyasalarında gerçekleşen işlemlere ait bilgileri iki gün sonra alması nedeniyle bu piyasalardaki ani hareketlere zamanında müdahale edemeyebileceği, Türkiye'de piyasalar kapalı olsa da saat farkından dolayı dünyada birçok açık piyasada Türk varlıkları üzerinden işlem gerçekleştirildiğinden sürekli olarak anlık veri aktarımının gerekli olduğu, Merkez Bankasının diğer bankalarla arasındaki bilgi aktarımının anlık veri teknolojisi ile daha az zahmetli ve uluslararası sisteme daha uygun hale getirileceği,

- Merkez Bankasının son yıllarda yüksek karlar elde etmesinin piyasada likidite sıkışıklığına neden olabileceği, bu karın bilançoda kalması yerine sisteme tekrar entegre edilmesi ve piyasadaki likidite açığının pozitif etkilenmesinin amaçlandığı, dünya örneklerinde merkez bankaları karının hazineye aktarım oranı yüzde 85 iken ülkemizde bu oranın yüzde 67 seviyelerinde bulunduğu, bu düzenleme ile Merkez Bankasının dünya merkez bankaları tarafından uygulanan oranlara geleceği,

- Yurtdışı borçlanmasında yapılan değişikliklerle aktüeryal dengenin yanında norm ve standart birliğinin sağlanmaya çalışıldığı, kişilerin kazanılmış haklarında herhangi bir kayıp olmayacağı, hem ülkemiz ekonomisinin hem de yurt içinde yaşayan ve emekli olan vatandaşlarla yurtdışı borçlanma sonucu emekli olan vatandaşlar arasındaki dengenin gözetilerek düzenlemenin yapıldığı,

- Gümrük mevzuatına aykırı olarak ithal edilen araçlarla ilgili daha önce yapılan düzenlemenin, ilgili bakanlıkların müştereken hazırlanması gereken ikincil mevzuatının gecikmesinden dolayı gerek maddi anlamda gerekse yargının iş yükünün azaltılması anlamında istenilen sonucu veremediği, ancak mevcut durumda ikincil mevzuat altyapısının ve uygulama tecrübesiyle birlikte sürecin daha etkin işletileceği,

ifade edilmiştir.

4. KOMİSYONUN MADDELER HAKKINDA KARARI

Teklifin geneli üzerindeki görüşmelerin ardından Teklifin maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir. Teklif metni aşağıdaki değişiklikler yapılmak suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 1

Teklifin Çerçeve 1 inci maddesi; hasılat esaslı kazancın tespitine yönelik düzenlemenin kapsamına girecek mükelleflerin netleştirilmesini, bu kapsamda şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunan ve bu faaliyetlerinden kaynaklanan hasılatlarının tamamını elektronik ücret toplama sistemleri aracılığıyla elde eden mükelleflerin talep etmeleri halinde bu faaliyetlerinden elde ettikleri gayrisafi hasılatlarının yüzde 10'unu söz konusu faaliyetlerine ilişkin vergiye tabi kazanç olarak esas alabilmelerini ve 213 sayılı Kanunun 353 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkrası hükümleri uyarınca bir takvim yılı içinde iki kez ceza kesilen mükelleflerin, cezanın kesildiği ve takip eden iki takvim yılına ait kazançları için bu madde hükümlerinden yararlanamamalarını teminen değiştirilmek suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 2, 3, 4, 5 ve 6

Teklifin Çerçeve 2, 3, 4, 5 ve 6 ncı maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Madde 7

Teklifin Çerçeve 7 nci maddesi; maddede yer alan taşınmazların kapsamının açıklığa kavuşturulmasını teminen değiştirilmek suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 ve 15

Teklifin Çerçeve 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 ve 15 inci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Yeni Madde

Özel karşılık ayrıldıktan sonra tahsil imkanı kalmaması nedeniyle kayıttan düşülen kredilerin 213 sayılı Kanunun 322 nci maddesi hükümleri kapsamında değersiz alacak addolunmasına ilişkin olarak Teklifin 17 nci maddesinden çıkarılan birinci fıkranın, kalıcı olarak 5411 sayılı Kanunda yeniden düzenlenmesini öngören bir düzenleme Teklife yeni Çerçeve 16 ncı madde olarak eklenmiştir.

Madde 16

Teklifin Çerçeve 16 ncı maddesi; maddede yer alan istisna hükümlerinin kapsamının belirginleştirilmesini ve Teklifin 17 nci maddesinin madde metninden çıkarılması nedeniyle bu maddede yer alan zimmet suçu oluşturmayan hallere ilişkin hükmün Teklifin Çerçeve 16 ncı maddesinde yeniden düzenlenmesini teminen değiştirilmek suretiyle Çerçeve 17 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Madde 17

Teklifin Çerçeve 17 nci maddesi; özel karşılık ayrıldıktan sonra tahsil imkanı kalmaması nedeniyle kayıttan düşülen kredilerin 213 sayılı Kanunun 322 nci maddesi hükümleri kapsamında değersiz alacak addolunmasına ilişkin maddenin birinci ve üçüncü fıkraları kalıcı madde olarak ve maddenin zimmet suçu oluşturmayan hallere ilişkin fıkrası ise Teklifin 16 ncı maddesinde yeniden düzenlendiğinden, Teklif metninden çıkarılmıştır.

Madde 18, 19, 20 ve 21

Teklifin Çerçeve 18, 19, 20 ve 21 inci maddeleri; aynen kabul edilmiştir.

Madde 22

Teklifin Çerçeve 22 nci maddesi; kullanıcıların fatura tutarları ve ödeme bilgileri ile sahtecilik, dolandırıcılık riski içeren şüpheli veya zarar doğurucu vakalara ve işlem hareketlerine ilişkin tutulan kayıtların paylaşımının kapsamından cihazların finansmanını sağlayan işletmeci iştirakleri ile diğer kredi kuruluşları veya finansal kuruluşların çıkarılmasını teminen değiştirilmek suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 23

Teklifin Çerçeve 23 üncü maddesi; aynen kabul edilmiştir.

Madde 24

Teklifin Çerçeve 24 üncü maddesi; 5809 sayılı Kanunda yapılan düzenlemenin, mevcut hakların korunması amacıyla düzenleme tarihinden sonraki işlemlere uygulanmasını öngören bir fıkranın eklenmesi ve bu doğrultuda madde başlığı yeniden düzenlenmek suretiyle kabul edilmiştir.

Yeni Madde

Türkiye Büyük Millet Meclisi İdari Teşkilatı kadrolarında bulunan ve halihazırda Milli Saraylar İdaresi Başkanlığında görevli olan personelin, en son bulundukları kadroda ve son aya ait almakta oldukları mali ve özlük hakları korunarak Milli Saraylar İdaresi Başkanlığına atanabilmelerini ve böylece TBMM'ye bağlı Milli Saraylardan Sorumlu Genel Sekreter Yardımcılığının daha önce kaldırılması sonrasında yaşanan geçiş sürecinin tamamlanmasını öngören bir düzenleme Teklife yeni Çerçeve 25 inci madde olarak eklenmiştir.

Yeni Madde

Özel karşılık ayrıldıktan sonra tahsil imkanı kalmaması nedeniyle kayıttan düşülen kredilerin 213 sayılı Kanunun 322 nci maddesi hükümleri kapsamında değersiz alacak addolunmasına ilişkin olarak Teklifin 17 nci maddesinden çıkarılan üçüncü fıkranın, kalıcı olarak 6361 sayılı Kanunda yeniden düzenlenmesini öngören bir düzenleme Teklife yeni Çerçeve 26 ncı madde olarak eklenmiştir.

Madde 25, 26, 27, 28 ve 29

Teklifin Çerçeve 25, 26, 27, 28 ve 29 uncu maddeleri; Çerçeve 27, 28, 29, 30 ve 31 inci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 30

Teklifin Çerçeve 30 uncu maddesi; ülkemizin kalkınması için önemli olan büyük ölçekli projelerde gerekli hukuki ve mali altyapının kurgulanması ve süreçlerdeki ihtiyaçlar ve karşılaşılan güçlükler göz önünde bulundurularak, projelerin finanse edilebilirliğin sağlanması için yürütülen çalışmalara esneklik kazandırılmasını teminen taraflarca sözleşme bedeli ve konusu değişmeden sözleşme/anlaşmalarda değişiklik yapılabilmesine imkan getirilmesini teminen yeni bir fıkra eklenmek suretiyle 32 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Yeni Madde

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığında (TÜSEB) nitelikli akademik personel istihdamının sağlanabilmesi amacıyla üniversitelerden TÜSEB'de görevlendirilen öğretim üyelerinin mali ve sosyal hak ve yardımlarının kurumlarınca ödenmesine devam olunmasını ve TÜSEB'den de ilave ücret alabilmesini öngören bir düzenleme Teklife yeni Çerçeve 33 üncü madde olarak eklenmiştir.

Madde 31

Yürürlüğe ilişkin 31 inci madde; 34 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 32

Yürütmeye ilişkin madde; kanunların hazırlanmasında uyulan usul ve esaslar çerçevesinde redaksiyona tabi tutulmak suretiyle 35 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Ayrıca; Teklif metni kanun dili ve tekniği ile kanunların hazırlanmasında uyulan usul ve esaslar doğrultusunda gözden geçirilmiş, bu çerçevede metinde redaksiyon mahiyetinde değişiklikler yapılmıştır.

ÖZEL SÖZCÜLER

İçtüzüğün 45 inci maddesi uyarınca Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere;

- Ağrı Milletvekili Ekrem ÇELEBİ,
- Antalya Milletvekili İbrahim AYDIN,
- Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet ERİM,
- Denizli Milletvekili Nilgün ÖK,
- Düzce Milletvekili Ayşe KEŞİR,
- Erzurum Milletvekili İbrahim AYDEMİR,
- Gaziantep Milletvekili Abdullah Nejat KOÇER,
- Giresun Milletvekili Cemal ÖZTÜRK,
- İstanbul Milletvekili Şirin ÜNAL,
- İzmir Milletvekili Yaşar KIRKPINAR,
- Kocaeli Milletvekili Sami ÇAKIR,
- Manisa Milletvekili Uğur AYDEMİR,
- Trabzon Milletvekili Salih CORA,
- Uşak Milletvekili İsmail GÜNEŞ,

özel sözcüler olarak seçilmiştir.

Başkan	Sözcü	Kâtip
Lütfi Elvan	*Abdullah Nejat Koçer*	*Şirin Ünal*
Mersin	Gaziantep	İstanbul
	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
Ekrem Çelebi	*Bülent Kuşoğlu*	*Durmuş Yılmaz*
Ağrı	Ankara	Ankara
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhi vardır)	(Muhalefet şerhi vardır)
Üye	Üye	Üye
Cavit Arı	*İbrahim Aydın*	*Bekir Kuvvet Erim*
Antalya	Antalya	Aydın
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
Necdet İpekyüz	*İsmail Tatlıoğlu*	*Nilgün Ök*
Batman	Bursa	Denizli
(Muhalefet şerhi vardır)	(Muhalefet şerhi vardır)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
Garo Paylan	*Ayşe Keşir*	*İbrahim Aydemir*
Diyarbakır	Düzce	Erzurum
(Muhalefet şerhi vardır)	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
Cemal Öztürk	*Mehmet Bekaroğlu*	*Emine Gülizar Emecan*
Giresun	İstanbul	İstanbul
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhi vardır)	(Muhalefet şerhi vardır)
Üye	Üye	Üye
Erol Katırcıoğlu	*Yaşar Kırkpınar*	*Kamil Okyay Sındır*
İstanbul	İzmir	İzmir
(Muhalefet şerhi vardır)	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhi vardır)
Üye	Üye	Üye
Mustafa Baki Ersoy	*Sami Çakır*	*Mustafa Kalaycı*
Kayseri	Kocaeli	Konya
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
Abdullatif Şener	*Uğur Aydemir*	*Süleyman Girgin*
Konya	Manisa	Muğla
(Muhalefet şerhi vardır)	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhi vardır)

Üye	Üye
Salih Cora	*İsmail Güneş*
Trabzon	Uşak
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)

MUHALEFET ŞERHİ

(2/2019) esas numaralı "Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi" ne karşı olmamızın nedenleri aşağıda belirtilmiştir.

Genel değerlendirme

Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi Merkez Bankasında biriken ihtiyat akçelerine hazine tarafından el konulmasına, bu yöntemle bütçe açıklarının azaltılması ve gizlenmesine, Merkez bankasının disponibilite ve umumi karşılık tespitinde bilanço içi ve dışı tüm kalemlerle ilgili belirleme yapmasına, şirket kurtarma ve kredi borcu yapılandırmalarına hatta bazı kredi borçlarını tümden silmeye, (ancak söz konusu teklif kredi kartı ve tüketici borçlarının indirimi veya silinmesi konusunda herhangi bir düzenleme içermemektedir) çağdaş vergi uygulamalarının aksine bazı mükelleflerden gelir ve giderlerine bakılmaksızın hasılatlarının belli bir oranında vergi alınmasına, enerji sektöründeki bazı dar boğazların giderilmesine yönelik olarak devir ve ertelemelere izin verilmesine, sağlık sektöründe şehir hastaneleri ile ilgili olarak uygulanan kamu özel işbirliği yöntemiyle ilgili gerçekleştirilen yatırımlarla ilgili kullanım ve hizmet bedeli tutarlarını içeren sözleşme bedellerinin başlangıçta yeteri ölçüde araştırma, inceleme ve tahmin yapılmadan tespit edilmesinin ve kurlardaki artış nedeniyle yabancı para ile yapılan ödemelerdeki başlangıçta öngörülemeyen artışların dizginlenmesine(?), yurt dışı çıkış harcının artırılmasına, yurt dışında yaşayan/çalışan Türk vatandaşlarının borçlandırılmasına kadar çok çeşitli konularda kapsamlı düzenlemeler içermektedir.

Bu teklif özü itibarıyla iktidar tarafından asla varlığı kabul edilmeyen ve sadece dış cepheli gelişme ve saldırılarla izah edilerek örtülerek perdelenmeye çalışılan bir kriz dönemi düzenlemesidir, bu torba kanun teklifinde yer alan düzenlemeler bir ekonomik kriz itirafının varlığını göstermektedir. Ancak Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik krizin bu tür torba yasalarla çözümleneceğini düşünmesi iktidarın en büyük yanlışıdır.

Vergi indirimleri ve zarar uygulamalarının giderleştirilmesi yöntemiyle bazı sektörlere indirekt yöntemle kaynak aktarılmasının yanında Merkez Bankası ihtiyat akçelerine el konulması yöntemiyle hazineye gelir sağlama amaçlı düzenlemeleri de içermektedir. Ancak bu torba yasa teklifinde bütçe açıklarının nedenini tespite ve gidermeye yönelik kalıcı önlemler bulunmamaktadır. Kamunun faiz harcamalarında ciddi bir artış söz konusudur. Türkiye'de faizin üzerindeki baskıları azaltıcı bir takım

adımların atılması şarttır. Türkiye ekonomisi ile ilgili risk algısını azaltıcı güveni artırıcı önlemleri almak şarttır. Ekonomik krizi derinleştirici adımların artırılmaması gerekir.

Emir-komuta zinciri içinde yürütülen ekonomi yönetimi anlayışının bir sonucu olarak Merkez Bankası Başkanının özel bir düzenleme olan 1211 sayılı Merkez Bankası Kanununun 27 ve 28. Maddesinde yer alan hükümlere rağmen 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye 02.07.2018 tarih ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile eklenen 35. maddede yer verilmiş bulunan “”kurumsal hedeflere ulaşamama” ibaresi gerekçe gösterilerek görevden alındığı, Merkezi Yönetim Bütçesi açığının yıl içi bir defaya mahsus gelirlere(bedelli askerlik, imar affı vb) rağmen 66.5 Milyar TL’ye ulaştığı, mali disiplinin tamamen ortadan kalktığı bir dönemde; söz konusu kanun teklifinde yer alan önlemlerin kısa vadede sorunu gizleyen uzun vadede ekonomide kırılganlıkları daha fazla artıran nitelikte olduğu gözden ırak tutulmamalıdır. Ülkemizde reel sektör kriz içindedir, finansal kriz de kapıda beklemektedir.

Türkiye’de adına Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi olarak adlandırılan ve yaklaşık bir yıldır uygulamada olan rejimin bileşenleri, ülkenin içinde bulunduğu ekonomik krizden çıkması için gerekli olan ortak aklın harekete geçmesini engelleyen dinamikler içermektedir.

24 Haziran 2018 seçimlerinden sonra yürürlüğe giren Anayasa’nın “Kanunların teklif edilmesi ve görüşülmesi” başlıklı 88. maddesine göre, kanun teklif etmeye milletvekilleri yetkili kılınmıştır. Ancak T.B.M.M.’nin yasama faaliyetlerinin nasıl gerçekleştirileceği konusunda yaklaşık bir yıldan beri yaşanan güncel problemler devam etmektedir.

Temmuz 2018 ortalarından bu yana 41 adet Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kamu yönetim organizasyonunda yapılan kalıcı değişiklerinin, “atanmış bakan” müessesesinin kamu yönetiminin çalışma tarzını olumsuz yönde etkilediği, ayrıca kanun tekliflerinin hazırlanma ve T.B.M.M.’ne, komisyonlara sunum aşamalarında düşük profilli ve belirsiz bir yapının ortaya çıkmasına neden olduğu gözlemlenmektedir.

2018 seçimlerinden sonra geçen bir yıllık süreç sonunda yasama sürecinde, kanun tekliflerinin, erkler ayrılığı ilkesine aykırı olarak yürütme tarafından TBMM’de en fazla üyeye sahip bulunan parti grubu üyeleri aracılığıyla “torba yasa” biçimiyle

muvazaalı bir biçimde parlamentoya sunulduğu, kanun tekliflerinin komisyonlarda ve genel kurulda görüşülmesi aşamasında tam bir belirsizlik ve kargaşa yaşandığı, kanun teklifini hazırlayıp(!) komisyona sunan milletvekili veya milletvekillerinin teklif metninin içeriğinden dahi habersiz olduğu, teklif metninde yer alan hükümlerin komisyonlara anlatım ve sunumunda çoğu kez güç duruma düştükleri, konuya ilişkin olarak bürokrasiden ve yürütmenin diğer kademelerinden kendilerine sağlıklı bir bilgi akımının sağlanamadığı müşahade edilmektedir. 24 haziran 2018 seçiminden sonra Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülen tüm teklifler torba yasa teklifi niteliğinde bulunmaktadır.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi diye bir sistem yoktur, böyle bir realite, yasama-yürütme ilişkisi tarzına da uygun düşmemektedir. Yasama sürecinde tekliflerin yürütme tarafından torba kanun adı verilen yöntem ile çoğunluk partisi milletvekilleri aracılığıyla veriliyor olmasına rağmen, bu tekliflerde yer alan düzenlemelerin kendi içerisinde ve daha yeni sayılacak Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ile de çeliştiği açıktır.

Ak Parti çevrelerinde de mevcut sistemin bazı açılardan aksadığı ve revizyona tabi tutulmasının gerekliliği konusunda son dönemde kabul gören değerlendirmelere rastlanılmaktadır.

9 Temmuz 2018'de yürürlüğe giren 6771 sayılı Kanunla yapılan Anayasa değişikliğinin bir yıllık uygulaması, "tek adam yönetiminin" sürdürülemez özelliğini teyit etmiş bulunmaktadır.

Söz konusu Anayasa değişikliği ile hükümet ve bakanlar kurulu kaldırılmış, "Cumhurbaşkanı'nın yürütme ile özdeşleşmiş olması", nedeniyle yürütme "tek kişi" yönetimine indirgenmiştir.

Yasama bakımından da; parti başkanı olması nedeniyle TBMM'de Cumhurbaşkanı'nın ön onay vermediği yasa önerisi kabul görmemiştir. Bir nevi Meclisin yasama yetkisi elinden alınmıştır. Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanlığı kararnameleri vasıtasıyla Meclisin yasama yetkisinin bir kısmını kullanmaktadır. Bütün demokratik ülkelerde temel kuraldır, parlamentolar yasama yetkisi konusunda ortaksızdır ve yasama yetkisi sadece parlamentolar tarafından kullanılır. Temmuz 2018 tarihinden itibaren çıkarılan 41 adet Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yaklaşık 1915 madde düzenlenmiştir.

"İstismarcı anayasa değişikliğinin istismarcı uygulanması", Türkiye devletini, Anayasal devlet özelliğinden uzaklaştırmış bulunmaktadır.

24 Haziran 2018 tarihinden itibaren T.B.M.M.'nde yasama faaliyeti açısından gözlemlenen gelişmeler bu sistemin sürdürülemez olduğunu ortaya koymaktadır.

1. Anayasa'ya aykırılık savlarımız değerlendirilmemiştir.

Kanun teklifinin geneli üzerindeki görüşmelere başlarken ve teklif maddelerinin görüşülmesi sırasında; teklifin 19 maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğu görüşü ileri sürülmüş, ancak bu itirazımız Komisyon Başkanlık Divanınca dikkate alınmamıştır.

1.1Teklifin 19. maddesinin Anayasa'ya aykırılığı:

Teklifin 19. maddesi ile Türkiye'de geliştirilen ve üretilen elektrikli araçları üreten şirketlere kolaylık sağlanmaktadır.

Ancak madde metninde yer alan Cumhurbaşkanına verilen yetkinin Anayasa'nın 73. Maddesi kapsamında ayrıca değerlendirilmesi gerekmektedir.

Teklif metninde yer alan madde metni aşağıdaki gibidir.

MADDE 19- *13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.*

"GEÇİCİ MADDE 12- (1) 20/8/2016 tarihli ve 6745 sayılı Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 80 inci maddesi kapsamında teşviklerden yararlanmasına karar verilen ve bu kapsamda sera etkisi yaratan egzoz gazı salınımını tamamen ortadan kaldıracak teknolojilerin geliştirilmesi için münhasıran Türkiye'de gerçekleştirdikleri Ar-Ge faaliyetleri sonucunda geliştirdikleri elektrik motorlu taşıt araçlarını Türkiye'de imal eden mükelleflerin, destek kararında belirlenen kadarıyla, bu yatırımları dolayısıyla Kanunun 32/A maddesi kapsamında hak kazandıkları yatırıma katkı tutarını, söz konusu malların ilk iktisabı dolayısıyla 31/12/2035 tarihine kadar vergi dairesine ödenen özel tüketim vergisinin, takvim yılının üçer aylık dönemleri itibarıyla bu mükelleflere kısmen veya tamamen, nakden ya da vergi borçlarına mahsuben ödenmesi suretiyle kullandırmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.

(2) Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir."

Maddenin birinci fıkrasında yer alan *"31/12/2035 tarihine kadar vergi dairesine ödenen özel tüketim vergisinin, takvim yılının üçer aylık dönemleri itibarıyla bu mükelleflere kısmen veya tamamen, nakden ya da vergi borçlarına mahsuben ödenmesi suretiyle kullandırmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir."*

cümlesinde Cumhurbaşkanına verilen yetkinin Anayasal sınırların ötesine taştığı düşünülmektedir.

Anayasanın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti; Anayasa Mahkemesinin birçok kararında da açıklandığı üzere; eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve yasalarla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık, Anayasa'nın ve yasaların üstünde yasa koyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri bulunduğu bilincinde olan devlettir.

Hukuk devleti olmanın gereği "adaletli hukuk düzeninin kurulması ve bunun sürdürülmesi" olup, bu bağlamda devlet yönetiminde keyfiliğin değil, hukuk kurallarının egemen olmasıdır.

Anayasa'nın 11. maddesinin son fıkrasında, kanunların anayasaya aykırı olamayacağı yönünde hüküm mevcut bulunmaktadır.

Anayasa'nın "vergi ödevi" başlıklı 73. Maddesinde;

"Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür. Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır. Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülükler kanunla konulur, değiştirilir veya kaldırılır. Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin muaflık, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde kanunun belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde değişiklik yapmak yetkisi Cumhurbaşkanına verilebilir."

hükmüne yer verilmiştir.

Anayasa'nın 73. maddesinde Cumhurbaşkanına tanınan Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin muaflık, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde kanunun belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde değişiklik yapmak yetkisidir. Cumhurbaşkanına mahsup uygulamasının sürdürülüp sürdürülmemesi ile ilgili herhangi bir yetki verilmemiştir. Söz konuş düzenleme Anayasa'nın 73. Maddesine aykırı bulunmaktadır.

Anayasa'nın 6771 sayılı Kanunla değişik 104. maddesi "Cumhurbaşkanı her konuda yetkilidir." diye bir hüküm içermemektedir. Çok geniş olmakla birlikte Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri için Anayasa tarafından bunun sınırları ortaya konulmaktadır.

Anayasanın 104. Maddesinde Cumhurbaşkanına çeşitli yetkiler verilmektedir. Özellikle bu maddede Cumhurbaşkanlığı kararnamesi yetkisi ve onun da sınırları belirtilmektedir.

Teklif metnindeki maddede, Maddenin birinci fıkrasında yer alan *"31/12/2035 tarihine kadar vergi dairesine ödenen özel tüketim vergisinin, takvim yılının üçer aylık dönemleri itibarıyla bu mükelleflere kısmen veya tamamen, nakden ya da vergi borçlarına mahsuben ödenmesi suretiyle kullandırmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir* " cümlesinde yer alan yetkinin hangi işlem kategorisiyle yerine getirileceği belirlenmemiştir.

Anayasa'nın 104. maddesinde, açıkça Anayasa'nın ikinci kısmının birinci, ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleriyle ve dördüncü bölümünde yer alan siyasi haklar ve ödevlerin Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenemeyeceği hüküm altına alınmıştır. Mahsuben vergi iadesi konusunun Anayasa'nın ikinci kısmının dördüncü bölümünde yer alan siyasi haklar ve ödevlerle ilişkili olduğu söylenebilir.

Bu nedenle mahsuben vergi iadesinin yapılıp yapılmayacağı ile ilgili olarak karar verilmesi konusunda Cumhurbaşkanına Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yetki verilemeyeceğinden bu hüküm 6771 sayılı Kanunla Anayasa'nın 104. maddesinde yapılan düzenlemelere aykırı bulunmaktadır.

Söz konusu düzenleme aynı zamanda Anayasa'nın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ile ilgili 11. maddesine ve Anayasa'nın 2. maddesinde tanımını bulan hukuk devleti ilkesine de aykırıdır.

Teklifin 19. Maddesinde getirilen düzenleme hakkında Anayasanın yukarıda belirtilen ilgili maddelerine aykırılık yönündeki iddiamız komisyon görüşmeleri sırasında ileri sürülmüş, ancak bu durum dikkate alınmayarak iç tüzük gereği gereken işlem yapılmamıştır.

Oysa Meclis İç Tüzüğünün 38. maddesi " Komisyonlar, kendilerine havale edilen tasarı veya tekliflerin ilk önce Anayasanın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler. Bir komisyon, bir tasarı veya teklifin Anayasaya aykırı olduğunu gördüğü takdirde gerekçesini belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddeder" hükmünü taşımakta olup bu sorun bu madde uyarınca çözüme bağlanmadan tasarı görüşmelerine geçilemez.

Buna karşın Anayasa'ya aykırılık iddiası karara bağlanmadan görüşmelere geçilmesi İçtüzüğe aykırıdır.

2. Olağan yasa yapma sürecinin dışına çıkılarak, yeni sistemin gerektirdiği, TBMM'de ilgili komisyonlarda yeteri kadar tartışılmayan kanun teklifleriyle sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilmek suretiyle yasa yapma alışkanlığı genel demokratik ilkelere ve TBMM geleneklerine aykırıdır.

T.B.M.M.'nin geçmiş yasama dönemlerinde kanun tasarıları ve tekliflerinin acele ile gündeme getirilerek kamuoyunda ve ilgili komisyonlarda yeterince tartışılmadan aceleyle yasalaştırılması yöntemi bir alışkanlık haline getirilmiş bulunmakta idi.

Bu alışkanlığın Türkiye Büyük Millet Meclisinin yeni 27. Yasama döneminde de sürdürüleceği anlaşılmaktadır. Daha önce de Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülerek yasalaştırılan, 18.01.2019 tarih ve 7162 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, 17.01.2019 tarih ve 7161 sayılı Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, 27.12.2018 tarih ve 7159 sayılı "Karayolları Trafik Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 11.10.2018 tarih ve 7147 sayılı "Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun", 26.07.2018 tarih ve 7146 sayılı "Askerlik Kanunu ile Diğer Bazı Kanunlarda ve 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun", 21.02.2019 tarih ve 7166 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 30.05.2019 tarih ve 7176 sayılı Bazı Kanunlar ile 635 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun gibi Aydın Milletvekili Mustafa Savaş ve 75 arkadaşı tarafından verilen Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" de

geçmiş dönemde benzerlerinde rastlanan özellikleri taşıyan 35(otuzbeş)[1] maddelik mini torba yasasıdır. Bazı özel problemli hususların çözümünü yasal (?) görünüme kavuşturan birkaç maddenin de acele ile bu torba metine yerleştirildiği görülmektedir.

Söz konusu kanun teklifi 08.07.2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş, aynı tarihte esas komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna sevk edilmiştir. Söz konusu kanun teklifi diğer bazı ihtisas komisyonlarının ilgi ve çalışma alanlarına giren bazı düzenlemeleri içermesine rağmen herhangi bir tali komisyona sevk edilmemiştir.

Söz konusu kanun teklifinin Komisyonun 10.07.2019 Çarşamba günü saat 14.30'da Plan Bütçe Komisyonunun yapacağı toplantının gündemine alındığı Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığının 08.07.2019 gün ve 1392241-130.02-500862 sayılı yazısı ile komisyon üyelerine bildirilmiştir.

Başlangıçta (Yürürlük ve yürütme dahil) 32 maddeden torba kanun teklifi, Plan ve Bütçe Komisyonunun 22.05.2019 tarihli birleşiminde gündeme alınarak görüşmelere geçilmiştir. Söz konusu kanun teklifine komisyonda verilen önergelerle 3 yeni madde ilave edilmiş, 16. ve 17. maddelerin yeri değiştirilmiş, ilk teklif metninde 17. madde ile geçici olarak yapılan düzenleme, 5411 sayılı Bankacılık Kanununa 53. maddesi yeni baştan yazılarak anılan kanuna taşınmış, teklifteki madde sayısı 35'e ulaşmıştır

Geçmiş dönemlerde kötü bir alışkanlık olarak değerlendirdiğimiz bu türden kanun hazırlama ve yapma tekniği, hem torba kanun teklif ve tasarılarında ele alınan konuların yürürlükteki mevzuatla uyumu açısından ciddi sorunlar yaratmış, hem de bu kanunların uygulanması aşamasında daha önceden öngörülemeyen sıkıntıların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bunun sonucunda, TBMM'den ilgili ihtisas komisyonlarında yeterince tartışılıp görüşülmeden acele bir şekilde geçen çok sayıda düzenlemeden ülkemiz ve vatandaşlarımız doğrudan veya dolaylı olarak olumsuz etkilenerek mağdur olmakta ve aynı kanun maddesinin kısa süre içinde defalarca değiştirilmesi gereği doğmaktadır.

Devlet yönetimini ve toplumun geniş kesimlerini yakından ilgilendiren, bazı sektörlerde iş ve işleyiş kurallarını, piyasa oluşumunu, bütçe dengesini, ekonomideki

[1] Söz konusu kanun teklifinin ilk hali 32 madde olmasına rağmen komisyonda verilen önergelerle ile teklif metnine 3 madde eklenmiş; teklifteki madde sayısı 35'e ulaşmıştır.

kaynak dağılımını ve ekonomik tercihleri etkileyen bu nitelikteki düzenlemelerin, acele ile kamuoyunda ve komisyonlarda yeterince tartışılmadan torba kanun yöntemiyle yasalaştırılmak istenmesi demokrasimizin yerleşik teamüllerine de uygun değildir.

Bu yöntemle, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının ve ilgili sivil toplum örgütlerinin kanunların hazırlık ve görüşülme aşamasında görüşlerinin alınamamasına, getirilen düzenlemelerin ekonomik ve mali etkilerinin yeteri kadar anlaşılamamasına ve tartışılamamasına sebebiyet verilmektedir. Bu durumda aynı zamanda kanun teklifleri, düzenleyici etki analizleri yapılmadan TBMM'ye sunulmuş olmakta, dolayısıyla söz konusu kanun değişikliklerinin yasal bir gereklilik olan bütçeye ve ekonomiye getireceği mali yükü hesaplanamamıştır. Bu çerçevede bütçe dengesinin bozulması ve dolayısıyla da ülke ekonomisinin olumsuz yönde etkilenmesine neden olunmaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 02.07.2018 tarih ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik "Gelir ve giderleri etkileyecek kanun teklifleri" başlıklı 14'üncü maddesi, Kamu gelirlerinin azalmasına veya kamu giderlerinin artmasına neden olacak ve kamu idarelerini yükümlülük altına sokacak kanun tekliflerinin getireceği malî yükün, orta vadeli program ve malî plan çerçevesinde, en az üç yıllık dönem için hesaplanıp tekliflere eklenmesi ve sosyal güvenliğe yönelik kanun tekliflerinde ise en az yirmi yıllık aktüeryal hesaplara yer verilmesi zorunluluğunu hüküm altına almıştır.

Söz konusu teklifin görüşülmesi esnasında tüm maddelerle ilgili detaylı herhangi bir mali yük tablosu komisyon üyelerinin dikkatine sunulmamıştır.

5018 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinde açıklanan hesaplamalar kanun tekliflerinin ve komisyonlarda görüşülmesine başlanılması yasa yapma sürecinin etkin çalışması ve daha sağlıklı ve uzun ömürlü yasal düzenlemelerin yapılması açısından önemlidir.

Diğer taraftan, farklı komisyonların görev alanlarına giren düzenlemeleri içeren torba kanun tekliflerinin ilgili komisyonlarda görüşülmesi yerine esas komisyon sıfatıyla sadece Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmesi ve esastan ilgili oldukları halde tali komisyon olarak belirlenen diğer komisyonlarda görüşülmemesi ve görüş bildirilmemesi, yasama faaliyetlerinin etkisizleştirilmesine yol açmaktadır.

Teklifte yer alan madde metinlerinden her biri ayrı ihtisas komisyonunun çalışma alanına giren, detaylarıyla uzun uzun görüşülüp tartışılması gereken düzenleme konularıdır.

Komisyona sevk edildiği sırada 32 maddeden oluşan bilahare komisyonda verilen önergelerle ilave olunan 3 madde ile 35 maddeye ulaşan söz konusu torba kanun teklifinin;

-7. maddesinin Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunda,

-8,9,10,11,12,13,18,28,29,30 ve 33. maddelerinin Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda,

-14, 15, 21, 31 ve 32. maddelerinin Sanayi, Ticaret, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda,

-22,23 ve 24. Maddelerinin Bayındırlık İmar Ulaştırma ve Turizm Komisyonunda,

esas komisyon sıfatıyla görüşülmesi gerekmekte idi.

TBMM İçtüzüğünün 23'üncü maddesinde "Tali komisyonların hangi yönden veya hangi maddeler hakkında görüş bildirecekleri havale sırasında belirtilmemiş ise, bu komisyonlar görüşlerini kendileriyle ilgili gördükleri hususlar üzerinde bildirirler" denilirken, yine İçtüzüğün 34'üncü maddesinde "Bir komisyon, kendisine havale edilen teklifi, başka bir komisyonun ihtisası dahilinde görürse, gerekçeli olarak teklifin o komisyona havale edilmesini isteyebilir. Bir komisyon, kendisine havale edilen teklif yahut herhangi bir mesele için, bir başka komisyonun düşüncesini öğrenmeyi gerekli görürse, teklifin o komisyonda görüşüldükten sonra iadesini isteyebilir" denilmektedir. Yine, aynı maddenin bir başka paragrafında "Bir komisyon, başka bir komisyona havale edilmiş bir teklif yahut herhangi bir mesele için düşüncesini belirtmekte yarar görürse, o teklifin kendisine havale edilmesini isteyebilir" hükmüne yer verilmiştir

Komisyonlara üye seçilirken milletvekillerinin uzmanlık ve ilgili alanları göz önüne alınmaktadır. Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerinin her konuda yetkin birer uzman olduğunu söylemek mümkün değildir. Bu nedenle özel uzmanlık alanı ve değerlendirme, tartışma gerektiren konuların öncelikle ilgili komisyonlarda görüşülmesi gerekmektedir. Plan ve Bütçe Komisyonunun asıl komisyon olduğu durumlarda da tekliflerin ilgili tali komisyonlarca düzenlenecek komisyon raporları

dikkate alınarak Plan ve Bütçe Komisyonunda karara bağlanması hem doğru hem de İçtüzükle uygun olacaktır.

Komisyona sevk edildiği sırada 32 maddeden oluşan bilahare komisyon çalışmaları sırasında verilen önergelerle 35 maddeye ulaşan söz konusu torba kanun teklifi toplam 18 ayrı kanunda değişiklik yapmaktadır.

Bu durumu belirtir tablo aşağıda yer almaktadır.

Teklif Maddesi	Kanun Sıra No.	Düzenleme Yaptığı Kanun
1	1	31/12/1960 tarihli ve **193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'**nun mülga 113 üncü maddesinin başlığıyla birlikte yeniden düzenlenmesi.
2		193 sayılı Kanuna geçici madde eklenmesi.
3	2	14/1/1970 tarihli ve **1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu**nun 4 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (I) numaralı bendinin (c) alt bendinin değiştirilmesi ve (II) numaralı bendinin (g) alt bendine cümle eklenmesi.
4		1211 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesinin (II) numaralı fıkrasının birinci paragrafının değiştirilmiş ve ikinci paragrafında yer alan "taahhütlerine karşı" ibaresinin madde metninden çıkarılması.
5		1211 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin yürürlükten kaldırılması, (c) bendinde yer alan "yüzdeler" ibaresinin "yüzde" şeklinde değiştirilmesi, "fevkalade" ibaresinin madde metninden çıkarılması ve maddeye fıkra eklenmesi.
6		1211 sayılı Kanuna geçici madde eklenmesi.
7	3	28/3/1983 tarihli ve **2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu**na geçici madde eklenmesi.
8	4	8/5/1985 tarihli ve **3201 sayılı Yurt Dışında Bulunan Türk Vatandaşlarının Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi Hakkında Kanun**un 3 üncü maddesinin değiştirilmesi.
9		3201 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "%32'sidir." ibaresinin "%45'idir." şeklinde değiştirilmesi ve fıkranın üçüncü cümlesinin yürürlükten kaldırılması.
10		3201 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin başlığının "Süre tespiti, sigortalılığın başlangıcı ve sürelerin değerlendirilmesi" şeklinde değiştirilmesi, dördüncü fıkrasının değiştirilmiş ve maddeye fıkra eklenmesi.
11		3201 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasına "aybaşından itibaren" ibaresinden sonra gelmek üzere "kısmi aylığın başlangıç tarihi esas alınarak mülga 2829 sayılı Kanun ya da 5510 sayılı Kanunun 53 üncü maddesi uyarınca tespit edilecek statüye göre ilgili sosyal güvenlik kuruluşunca" ibaresinin eklenmesi.
12		3201 sayılı Kanunun geçici 5 inci maddesinin yürürlükten kaldırılması.
13		3201 sayılı Kanuna geçici madde eklenmesi.
14	5	27/10/1999 tarihli ve **4458 sayılı Gümrük Kanunu**na geçici madde

		eklenmesi.
15	6	10/5/2005 tarihli ve **5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunu**na geçici madde eklenmesi.
16	7	19/10/2005 tarihli ve **5411 sayılı Bankacılık Kanunu**nun 53. Maddesinin başlığıyla birlikte değiştirilmesi.
17		5411 sayılı Bankacılık Kanununa geçici madde eklenmesi
18	8	16/5/2006 tarihli ve **5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumuna İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun**un 35 inci maddesinin altıncı fıkrasının birinci cümlesine "onaylı muvafakati" ibaresinden sonra gelmek üzere "veya e-Devlet uygulaması üzerinden kimlik teyidi ile verilen izni" ibaresinin eklenmesi, ikinci cümlesinde yer alan "idarelerinin kanunlarında" ibaresinin "idareleri ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının ilgili mevzuatlarında" şeklinde değiştirilmesi, fıkraya ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere cümle, mevcut üçüncü cümlesine "kamu idareleri," ibaresinden sonra gelmek üzere "Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası," ibaresinin eklenmesi.
19	9	13/6/2006 tarihli ve **5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu**na geçici madde eklenmesi.
20	10	8/3/2007 tarihli ve **5597 sayılı Yurt Dışına Çıkış Harcı Hakkında Kanun ile Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun**un 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "15 Türk Lirası" ibaresinin "50 Türk Lirası" şeklinde, "bu miktarı" ibaresinin "bu miktarı üç katına kadar artırmaya veya" şeklinde ve yedinci fıkrasının değiştirilmesi.
21	11	21/3/2007 tarihli ve **5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu**na geçici madde eklenmesi.
22	12	5/11/2008 tarihli ve **5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu**nun 51 inci maddesinin onbirinci fıkrasının değiştirilmesi.
23		5809 sayılı Kanunun 57'nci maddesinin birinci fıkrasının değiştirilmesi ve maddeye fıkralar eklenmesi.
24		5809 sayılı Kanuna geçici madde eklenmesi.
25	13	1/12/2011 tarih ve **6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilat Kanununa** geçici madde ilave edilmesi
26	14	21/11/2012 tarihli ve **6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanununun** 16 ncı maddesine fıkra eklenmesi.
27	15	6/12/2012 tarihli ve **6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu**nun 31 inci maddesine fıkra eklenmesi.
28	16	21/2/2013 tarihli ve **6428 sayılı Sağlık Bakanlığınca Kamu Özel İş Birliği Modeli ile Tesis Yaptırılması, Yenilenmesi ve Hizmet Alınması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun**un 1 inci maddesinin ikinci fıkrasına (ö) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (p) bendinin eklenmesi ve diğer bentlerin buna göre teselsül ettirilmesi.
29		6428 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin dokuzuncu fıkrasındı yer alan "değiştirmemek" ibaresi "artırmamak" şeklinde değiştirilmesi ve fıkraya birinci cümleden sonra gelmek üzere cümle eklenmesi.
30		6428 sayılı Kanuna geçici madde eklenmesi.
31	17	14/3/2013 tarihli ve **6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu**na geçici madde eklenmesi.
32		6446 sayılı Kanuna geçici madde eklenmesi.
33	18	19/11/2014 tarihli ve **6569 sayılı Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığına**

		İlişkin Bazı Düzenlemeler ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 12 nci maddesinin mülga yedinci fıkrasının yeniden düzenlenmesi.
34		Yürürlük maddesi
35		Yürütme maddesi

35 maddeden (yürürlük ve yürütme dahil) oluşan söz konusu torba kanun teklifinin, 1 maddesi T.B.M.M. Başkanlığını, 4 maddesi Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasını, 2 maddesi Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu, 1 maddesi Sermaye Piyasası Kurumunu, 1 maddesi Milli Eğitim Bakanlığı ve Yüksek Öğretim Kurumunu, 2 maddesi Ticaret Bakanlığını, 7 maddesi Aile Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığını, 3 maddesi Ulaştırma ve Alt Yapı Bakanlığını, 3 maddesi Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını, 4 maddesi Sağlık Bakanlığını 5 maddesi Hazine ve Maliye Bakanlığını ilgilendiren hususlardan oluşmaktadır.

35 maddelik "Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi"nde;

-Bazı mükellef gruplarına kazançlarını gelir-gider esasına yerine sadece hasılatları üzerinden vergilendirilme hakkı getirilmesi,

-Bir kez daha yeni bir Varlık Barışı uygulaması ile ilgili düzenleme yapılması,

-Merkez Bankasının bankalar ve diğer mali kuruluşlardan, zorunlu karşılık ve disponibilite ayırmalarını isteyebileceği kalemlerin genişletilmesi,

-Merkez Bankasının banka ve diğer mali kuruluşlardan isteyeceği bilgilerin gerçek zamanlı ve anlık olarak karşılanması ve Merkez Bankasının bu kurum ve kuruluşların bilgi işlem sistemine direkt erişiminin sağlanması,

-Merkez Bankasının karından toplam olarak ayırdığı ihtiyat akçesi oranı % 30'dan % 10 'a indirilmesi,

-Merkez Bankasında geçmiş dönemlerde birikmiş bulunan ihtiyat akçesinin hemen hazineye aktarılması, bundan sonraki yıllarda da son yıl karından ayrılan kısım hariç olmak üzere biriken ihtiyat akçesinin hazineye irat kaydedilmesi,

-2018 yılında bölünerek kurulan üniversitelere ilgili taşınmazların devredilmesi konusunda Yüksek Öğretim Kuruluna yetki verilmesi,

-3201 sayılı Yurt Dışında Bulunan Türk Vatandaşlarının Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi Hakkında Kanunu'nda borçlanma koşulları, süresi, statüsü, borçlanma tutarı, borç tutarının hesaplanma yöntemi, aylığı bağlayacak sosyal güvenlik kuruluşunun belirlenmesi hususlarında yeni esaslar getirilmesi,

-Gümrük Kanunu kapsamında el konulan ya da soruşturmaya tabi konu olan kara ulaşım taşıtlarının 31.12.2019 tarihine kadar başvurulması ve taşıtın ilk iktisabında ödenmesi gereken özel tüketim vergisinin %25'ine tekabül eden tutarın ödenmesi koşuluyla taşıt sahiplerine iadesinin sağlanması,

-Yenilenebilir Enerji Destekleme mekanizmasında öngörülen sürelerin, 6719 sayılı Kanun ile biyokütle tanımına eklenen kaynaklar için üretim tesisinin YEK Destekleme mekanizmasına dahil edildiği tarihten itibaren başlamasının sağlanması,

-Bankalar tarafından tahsil edilmesine olanak kalmayan krediler için ayrılan karşılıkların tamamının ayrıldıkları yılda kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilmesi,

-Bankalar, finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri ve finansman şirketleri ve diğer finansal kuruluşların sorunlu olan ve tahsil edilemeyen borçlarının yeniden yapılandırılması,

-Sosyal Güvenlik Kurumunun, ilgili mevzuatında belirtilen görevlerini yapabilmesi için ihtiyaç duyduğu sağlık verisi dışındaki kişisel verileri ve ticari sır niteliğindeki verileri Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ile paylaşabilmesi kişisel sağlık verilerini ise Sağlık Bakanlığı ile paylaşabilmesinin sağlanması,

-Türkiye'de geliştirilen ve üretilen elektrikli araçları üreten mükelleflerin yatırıma katkı tutarının sadece kurum kazançlarının indirimli oranda vergilendirilmesi yoluyla değil aynı zamanda bu araçlara ilişkin özel tüketim vergilerinin bu şirketlere ödenmesi yoluyla da sağlanması,

-Yurt dışına çıkış yapan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarından çıkış başına alınan harç miktarının 15 TL'den 50 TL'ye çıkarılması,

-5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu kapsamındaki soruşturma veya kovuşturmalara konu taşıtların 31/12/2019 tarihine kadar ilgili gümrük idaresine başvurulması ve taşıtın ilk iktisabında ödenmesi gereken özel tüketim vergisinin

%25'ine tekabül eden kısmın ödenmesi koşuluyla taşıt sahiplerine iadesinin sağlanması,

-Elektronik haberleşme alanında işletmeciler, bankalar, diğer kredi kuruluşları ve finans şirketleri tarafından tutulan sahtecilik vakalarına ilişkin kayıtların adı geçenler arasında paylaşılmasının sağlanması,

-Elektronik haberleşme alanında işletmeciler tarafından Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun MCKS'sine bildirilen borcu ödenmemiş cihazlara ilişkin bilgiler çerçevesinde bu cihazlara haberleşme hizmetinin verilmemesi veya kısıtlanmasının sağlanması,

- Elektronik haberleşmede kimlik bilgisi değiştirilen cihazların kaydının, bir defaya mahsus olarak hazineye aktarılacak 250 Tl.lik bir ücret mukabilinde sağlanması

- 03 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 49 uncu maddesiyle bu Kanuna eklenen geçici 13 üncü maddenin üçüncü fıkrası kapsamında Türkiye Büyük Millet Meclisinde İdari Teşkilat kadrolarına atanıp Milli Saraylar İdaresi Başkanlığında görevlendirilen İdari Teşkilat personelinin atama ve özlük haklarıyla ilgili bazı düzenlemelerin yapılmasının sağlanması,

-Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin de özel karşılık ayrıldıktan sonra tahsil imkanı kalmaması nedeniyle kayıttan düşülen alacaklarının değersiz alacak addolunması,

-Sermaye Piyasası Kanununa göre ihraç edilen ürünlerde, ihraççının temerrüde düştüğü durumlarda icra takibi aşamasında alacaklının takip talebine itiraz edilmesi durumunda ,alacaklıya icra takibine yapılan itirazın kaldırılmasını isteme hakkının sağlanması,

-6428 sayılı Sağlik Bakanlığınca Kamu Özel İş Birliği Modeli ile Tesis Yaptırılması, Yenilenmesi ve Hizmet Alınması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna "Sözleşme bedeli" adı altında bir tanımın eklenmesi,

-Sağlık Bakanlığına şehir hastaneleri yapım ve işletim sözleşmelerindeki bazı hükümlerin değiştirilmesi, ve sözleşme bedeli kapsamında bulunan kullanım bedeli ve hizmet bedellerinin Türk lirasına çevrilerek yeniden belirlenebilmesi yetkisinin

verilmesi, bu düzenlemelerin kanunun yürürlüğe girmesinden önce imzalanan sözleşmeler için de geçerli olmasının sağlanması,

-Lisanssız elektrik üretim tesisi yapma hakkını kazanan ama çağrı mektubu tarihinden bağlantı anlaşması süresi sonuna kadar tüketim-üretim bağı kopmuş olması nedeniyle lisanssız üretim faaliyeti yapma hakkını kaybedenlere bazı koşulların sağlanması halinde yeniden üretim faaliyeti yapma hakkı verilmesi,

-Yenilenebilir enerji kaynak alanlarında kurulacak üretim tesislerine ilişkin sözleşmeler ile EÜAŞ,TEDAŞ ile bağlı ortaklıklarına ait varlıkların veya bu bağlı ortaklıkların hisselerinin yenilenebilir enerji kaynakları veya yerli kömüre dayalı elektrik üretim tesisi kurulması amacıyla özelleştirilmesine ilişkin Devir Sözleşmeleri ve Elektrik Satış Anlaşmaları kapsamındaki hak ve yükümlülükler için öngörülen sürelerin uzatılması ve bu sözleşme ve anlaşmaların bazı koşullarda devrinin sağlanması,

gibi yaklaşık 26 (yirmialtı) ayrı konuda 18 kanunda değişiklik yapan ayrıntılı düzenlemeler yer almıştır.

Birbiriyle ilgisi bulunmayan yaklaşık 18 ayrı Kanunda değişiklik veya ekleme yaparak mevcut sistemi değiştiren söz konusu maddelerin tali ihtisas komisyonlarında değerlendirme yapılmadan hatta en azından Plan Bütçe alt komisyonda ayrıntılı bir şekilde görüşmeye tabi tutulmadan yasalaştırılma gayretini uygun bulmuyoruz.

Komisyonda görüşülüp kabul edilen ve birbiriyle ilgili bulunmayan 18 adet Kanun metninde değişiklik yapan 35 maddelik söz konusu teklif, mini torba yasa teklifi hüviyetindedir. Hukuk literatüründe gerçek bir yasa türüne karşılık gelmeyen son dönemde Türk siyaset ve hukuk dünyasında tartışılan ve "yasama kurnazlığı" suçlamalarıyla tepki toplayan bu yasa türü hukuk literatürümüz ve hukuk kalitesi açısından ciddi sıkıntılar doğurmaktadır.

Çok sayıda Kanunda aynı anda torba yasa mantığıyla ilgili komisyonlarda detaylı olarak tartışma ve inceleme yapılmaksızın değişiklik yapılması veya yeni hükümler ihdası hem mevzuatta hem de uygulamada ciddi sorunlara neden olmaktadır.

Hızlandırılmış, vizyoner olmayan tepki temeline dayalı yasa yapma mantığı, hukuk literatürümüz ve hukuk kalitesi açısından ciddi sıkıntılar doğurmakta, yetersiz,

yeni sorun doğurucu kanunların çıkmasına neden olmakta, bir sonraki "yasa"daki bazı hükümler bir önceki "yasa" ile getirilen bazı hükümlerdeki yanlışlıkların düzeltilmesi veya bazı hükümlerin uygulanmasının ertelenmesini öngören hükümlerle ilintili olmaktadır.

Torba yasalar içeriklerinin ilk bakışta ve kolayca anlaşılamaması, meclis komisyonlarında ve genel kurulda yapılan İçtüzüğe aykırı eklemelerle metinlerinin her aşamada kalabalıklaşması ve bu eklemelerin yarattığı karmaşanın da Anayasa Mahkemesinin şekil denetimi kapsamı dışında kalması gibi nedenlerle hukuk tekniği açısında eleştirilmekte, TBMM'nin yasama etkinliğinde önemli bir sınırlama ve anayasal denetimsizlik hali yarattıkları savunulmaktadır.

Bu mini torba kanun teklifi de birbirinden farklı ve farklı Komisyonların görev alanına giren hükümleri içermektedir. Öte yandan, bu kanun teklifinin komisyona apar topar getirilmesi, hazırlanışı ve birbiriyle ilgisiz yapıların bir araya getirilmiş olması gayriciddi bir yaklaşıma işaret etmektedir.

İktidarın torba yasa teklifi hususundaki ısrarı ve aceleciliğinin nedeni tarafımızca anlaşılamamaktadır. Biribiriyle ilintisi bulunmayan yaklaşık 18 ayrı Kanunda mevcut hükümlerde ve sistemde büyük boyutlu değişiklikler yapan söz konusu maddelerin adına "torba yasa" adı verilen bir yöntemle acele ile yasalaştırılmasını doğru bulmuyoruz. Meri mevzuatta yapılacak değişikliklerin bir torba yasa mantığıyla değil, sorunların ve yapılan düzenlemelerin tüm ayrıntısıyla değerlendirildiği, konu ile ilgili tüm ihtisas komisyonlarının devrede olduğu bir yasama çalışmasının gerekliliğine inanıyoruz.

Ayrıca bu yasama döneminde de daha önceki yasama dönemlerinde diğer torba yasa görüşmelerinde gerçekleştiği üzere, torba yasaların Meclis İçtüzüğünün 91'nci maddesine aykırı bir biçimde "temel yasa" olarak genel kurul gündemine getirilerek görüşülmesinin yukarıda özetlenen sakıncaları daha da artıracağı kanaatindeyiz.

Yeni bir sisteme geçilmesine rağmen Plan ve Bütçe Komisyonunun çalışma usul ve esasları ile ilgili içtüzük değişikliklerinin yapılmaması dolayısıyla, kanun teklifinin komisyona sunulması, ve komisyonda görüşülmesi sırasında, kanun tekliflerinin içeriğinin komisyonda teklif sahipleri tarafından sunulması ve savunulması, yürütmenin ve bürokratik görevlilerin söz konusu komisyon

görüşmelerine katılım ve katkı düzeyinin belirsizliği nedeniyle, söz konusu kanun teklifi maddelerinin komisyonda iyice irdelenip değerlendirilmesi mümkün olmamıştır.

Teklif 18 farklı kanunu ihtiva ettiği halde ilgili tali komisyonların görüşleri alınmamıştır.

-Teklifteki kanun maddelerinin tümü ile ilgili olarak ilgili meslek kuruluşlarının görüşleri alınmamıştır.

-Teklifteki kanun maddeleri ile ilgili olarak diğer alakalı kamu kuruluşlarının görüşleri alınmamıştır.

-Teklifteki kanun maddeleri ile ilgili olarak herhangi bir etki analizi çalışması yapılmamıştır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle Anayasada öngörülen olağan yasa yapma sürecinin dışına çıkılarak, TBMM'de ilgili komisyonlarda yeteri kadar tartışılmayan kanun teklifleriyle sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilmek suretiyle yasa yapma alışkanlığının genel demokratik ilkelere ve TBMM geleneklerine aykırı olduğu kanaatiyle "Kanun Teklifinin" bütününe karşıyız.

3. Kanun teklifinin maddeleri üzerindeki görüşlerimiz.

İçermiş olduğu hükümlerin çoğunluğunun doğrudan doğruya ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik krizle bağlantılı olan bu kanun teklifin maddeleri üzerindeki görüş ve eleştirilerimize aşağıda yer verilmiştir.

3.1 Teklifin 1. maddesinin değerlendirilmesi:

Teklifin 1. Maddesinin Plan ve Bütçe Komisyonuna sunulan hali aşağıdaki gibidir.

*"**MADDE 1**-31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun mülga 113 üncü maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.*

"Hasılat esaslı kazanç tespiti

MADDE 113- Ticari kazancı basit usulde, işletme hesabı veya bilanço esasına göre tespit edilenler ile mesleki kazancı serbest meslek kazanç defterine göre tespit edilenlerden Cumhurbaşkanı tarafından belirlenen sektör ve meslek gruplarında faaliyette bulunanların, talep etmeleri halinde belirlenen faaliyetlerinden elde ettikleri

gayrisafi hasılatlarının (25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 38 inci maddesi kapsamında hasılat esaslı vergilendirme usulüne göre vergilendirilen mükellefler için hesapladıkları katma değer vergisi dahil tutarın) % 10'u bu faaliyetlerine ilişkin vergiye tabi kazanç olarak esas alınır. Vergiye tabi kazancın bu suretle tespitinde ilgili faaliyete ilişkin giderler dikkate alınmaz ve bu kazanca herhangi bir indirim veya istisna uygulanmaz. Belirlenen faaliyetlere ilişkin kazançları birinci fıkra kapsamında tespit edilenlerin;

a)Bu faaliyetlerine ilişkin gider veya maliyetleri, vergiye tabi diğer kazanç veya iratlarının tespitinde dikkate alınmaz.

b) Bu kazançları dışındaki beyana tabi diğer kazanç veya iratları hakkında bu madde uygulanmaz.

c)İki yıl geçmedikçe bu usulden çıkmaları mümkün değildir.

Bu madde hükümleri kurumlar vergisi mükellefleri hakkında da uygulanır.

Cumhurbaşkanı,hasılatlarını elektronik ücret toplama sistemleri aracılığıyla elde edenleri taleplerine bakılmaksızın ilgili faaliyetleri itibarıyla bu madde kapsamına almaya, birinci fıkrada yer alan oranı beş katına kadar artırmaya, yarısına kadar indirmeye, kanuni oranına getirmeye, bu sınırlar dahilinde sektör, meslek grupları ve faaliyet alanları veya bölgeler ya da iller itibarıyla farklı oranlar tespit etmeye; Hazine ve Maliye Bakanlığı, maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir."

Söz konusu düzenlemeye göre; 31/12/1960 tarihli ve **193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu**nun mülga 113 üncü maddesinin başlığıyla birlikte yeniden düzenlenerek bazı mükellef gruplarına kazançlarını gelir-gider esasına yerine sadece hasılatları üzerinden vergilendirilme hakkı getirilmektedir.

Bu mükellefler; basit usul mükellefler, ticari kazancı gerçek usulde belirlenenler, kurumlar vergisi mükellefleri ve serbest meslek erbaplarından Cumhurbaşkanınca belirlenen sektör ve meslek gruplarında faaliyette bulunanlardır.Uygulama isteğe bağlıdır.

Buna göre kapsama girip de bu yönde tercihte bulunan mükellefler kar-zarar hesabı yapmayacak ve sadece hasılatlarının %10'u tutarında gelir (veya kurumlar) vergisi ödeyeceklerdir. Ancak kanunda yazılı indirim ve istisnalar bunlar için geçerli

olmayacaktır. Hasılatlarını elektronik hasılat toplama sistemleri aracılığıyla elde edenler bakımından uygulama zorunludur. Aynı yönde bir uygulama Mart 2018'de Katma Değer Vergisi bakımından da getirilmişti. KDV uygulaması halen sadece şehir ve il içi toplu taşımalarda geçerlidir.

Ancak Anayasa'nın 73. Maddesine aykırı olarak bu kez KDV uygulamasından farklı olarak Cumhurbaşkanına faaliyet alanları veya bölgeler veya iller itibariyle farklı oranlar tespit etme yetkisi de verilmekte idi.

Türkiye'de gelir vergisi sistemi beyan usulüne 1950'li yıllarda geçmiş, o tarihten bu yana gelir ve kurumlar vergisi beyan üzerinden alınmaya başlanmıştır. Beyan sistemi modern bir sistemdir, beyan sisteminin en temel özelliği mükellefin kazancını kanunlar, kurallar çerçevesinde idareye beyan etmesi ve idarenin de bu kazancı denetlemesidir. Sistemde otokontrol mekanizmaları vasıtasıyla da mükellef beyanının düşüklüğü önlenecektir. Zaman içerisinde otokontrol müessesleri sistemden çıkarıldığı için şu anda vergi sistemi korunmasız kalmıştır. İdarenin yapmış olduğu denetim son derece sınırlıdır, denetim elemanı sayısındaki artışa rağmen denetim son derece sınırlıdır ve özellikle de Ak Parti iktidarları döneminde sık sık yeniden yapılandırma ve varlık barışı düzenlemelerine gidilmek suretiyle görünüşte sisteme ek gelir sağlama amacı güdülürken gerçekten sistem aşındırılmıştır, Sürekli olarak yeniden yapılandırma ve v arlık barışı düzenlemeleri yapılması suretiyle mükellefin sisteme olan inancı zayıflamış ve nasıl olsa yine bir yapılandırma, af kanunu ya da varlık barışı düzenlemesi çıkar düşüncesiyle mükellefler vergisel yükümlülüklerini zamanında yerine getirmekten kaçınmışlardır. Demokratik devletin zor kullandığı en geniş alan vergidir. Bu nedenle güçlü demokrasiler, gelişmiş demokrasiler demokratik devletin bu geniş alanda ülkeyi yönetenlerin, iktidarların istediği gibi hareket etmesini önlemek, siyasal tercihlerle vergi uygulamalarına yön vermesini önlemek amacıyla gelir idarelerini ve vergi denetim idarelerini yarı özerk bir yapıya kavuşturma yoluna gitmişlerdir

Türkiye'de de bu çerçevede 2005 yılında yarı özerk Gelir İdaresi kurulmasını amaçlayan bir kanun çıkarılmıştır. Ama son dönemdeki bazı uygulamalar, Maliye Bakanlığı içerisinde köklü bir geçmişe, deneyim ve birikime sahip denetim birimlerinin tek çatı altında toplama bahanesiyle kapatılarak yapılandırılması biçimindeki uygulamalar, vergi alanındaki denetim dahil tüm uygulamayı tamamen siyasal iktidarın emrine vermiştir.

Devletin vergilendirme yetkisinin sınırı mükellefin hak ve özgürlüklerinin sınırıdır. Bu ikisinin bir denge içerisinde götürülmesi lazımdır. Devlet istediği gibi vergi koyamaz, vergi sisteminde istediği gibi değişiklik yapamaz. Esas olan beyan sistemidir. Beyan sisteminden sapma ancak ekonomik ve sosyal zorluklar veya teknik nedenlerle olabilir. Nitekim Gelir Vergisi Kanununda basit usulde vergileme sistemi vardır ancak bu bir istisnadır. Esas olan daima kazancın beyan sistemine dayanmasıdır.Teklifte yer alan maddenin ilk hali ile beyan sistemi altüst edilmiştir, Cumhurbaşkanına Anayasa'nın 73. Maddesine aykırı olarak yetki verilmek suretiyle tüm vergi sistemini neredeyse götürü vergilemeye götüren, belge ve kayıt sistemini tamamen ortadan kaldıran bir sisteme gidilmek istenilmiştir.

Plan ve Bütçe Komisyonunda söz konusu kanun teklifi maddesine yapılan yoğun eleştiri ve itirazlarımız dikkate alınarak madde metni aşağıdaki şekilde kabul edilmiştir.

MADDE 1- *31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun mülga 113 üncü maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.*

"Hasılat esaslı kazanç tespiti

MADDE 113- Şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunan ve bu faaliyetlerinden kaynaklanan hasılatlarının tamamını elektronik ücret toplama sistemleri aracılığıyla elde eden mükelleflerin talep etmeleri halinde söz konusu faaliyetlerinden elde ettikleri gayrisafi hasılatlarının (25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 38 inci maddesi kapsamında hasılat esaslı vergilendirme usulüne göre vergilendirilen mükellefler için hesapladıkları katma değer vergisi dahil tutarın) %10'u bu faaliyetlerine ilişkin vergiye tabi kazanç olarak esas alınır. Vergiye tabi kazancın bu suretle tespitinde ilgili faaliyete ilişkin giderler dikkate alınmaz ve bu kazanca herhangi bir indirim veya istisna uygulanmaz.

K*azançları birinci fıkra kapsamında tespit edilenlerin;*

a) Bu faaliyetlerine ilişkin gider veya maliyetleri, vergiye tabi diğer kazanç veya iratlarının tespitinde dikkate alınmaz.

b) Bu kazançları dışındaki beyana tabi diğer kazanç veya iratları hakkında bu madde uygulanmaz.

c) İki yıl geçmedikçe bu usulden çıkmaları mümkün değildir.

213 sayılı Kanunun 353 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkrası hükümleri uyarınca bir takvim yılı içinde iki kez ceza kesilen mükellefler, cezanın kesildiği ve takip eden iki takvim yılına ait kazançları için bu madde hükümlerinden yararlanamaz.

Bu madde hükümleri kurumlar vergisi mükellefleri hakkında da uygulanır.

Cumhurbaşkanı, birinci fıkrada yer alan oranı iki katına kadar artırmaya, yarısına kadar indirmeye, kanuni oranına getirmeye, Hazine ve Maliye Bakanlığı, maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir."

Bu düzenleme ile hasılat esaslı vergileme; sadece şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunan ve bu faaliyetlerinden kaynaklanan hasılatlarının tamamını elektronik ücret toplama sistemleri aracılığıyla elde eden mükelleflerin talep etmeleri halinde tabi olacağı bir vergileme rejimi haline indirgenmiştir. Belge ve kayıt düzenini korumak amacıyla; 213 sayılı Vergi Usul Kanunun 353 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkrası hükümleri uyarınca bir takvim yılı içinde iki kez ceza kesilen mükelleflerin, cezanın kesildiği ve takip eden iki takvim yılına ait kazançları için bu madde hükümlerinden yararlanmaması esası madde metnine ilave olunmuştur.

Türk Vergi sistemi içinde belli zorunluklar haricinde beyan sistemini ortadan kaldıran, otomatik denetim, belge ve kayıt düzeninin işlemesini engelleyen ani ve günü birlik düzenlemelerden kaçınılması, vergi sisteminin bir bütün olarak gözden geçirilerek, kayıt dışı ekonomiyi engelleyen, Arge, inovasyon, yatırım ve istihdamı teşvik eden bir tarzda ödeme gücü ilkesine sadık kalınarak yeni baştan tasarlanması gerekliliği bulunmaktadır.

3.2 Teklifin 2. maddesinin değerlendirilmesi:

Kanun teklifinin bu maddesiyle 193 sayılı Kanuna geçici madde eklenerek yeni bir Varlık Barışı uygulaması getirilmektedir.

18/5/2018 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan 7143 sayılı Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması Kanununun 11 inci maddesinde yer alan "Varlık Barışı" uygulamasına ilişkin süreler Cumhurbaşkanınca ilgisine göre 31/05/2019 ve 30/06/2019 tarihlerine kadar uzatılmıştı. Bu sürelerin geçmesi üzerine benzer bir uygulamanın yeniden getirildiği anlaşılmaktadır.

Buna göre yurtdışında bulunan varlıklar ile işletmelerde mevcut olmakla birlikte kayıtlarda yer almayan varlıklar başka bir yaptırıma tabi olmadan %1 oranında vergi ödenmek yoluyla kayıtlara alınabilecektir. Bu oran 7143 sayılı Kanun uygulamasında %2 olarak uygulanmıştı.

17 yıllık Ak Parti iktidarı döneminde Varlık barışı düzenlemesi, af veya yeniden yapılandırma adı altında 8 tane kanun çıkarılmıştır. Sadece varlık barışı olarak değerlendirilecek olursa söz konusu madde ile beşinci kez varlık barışı düzenlemesi olacaktır.

İlk varlık barışı düzenlemesi olan 5811 sayıl ı Kanun'un uygulamasından doğan sonuçlar Gelir İdaresinin web sayfasında yayınlanmış, ama ondan sonraki

hiçbir varlık barışı uygulaması sonucu kamuoyu ile net olarak paylaşılmamıştır. Komisyon çalışmaları sırasında ilgililerin verdiği cevaplardan, diğer varlık barışı uygulamaları ile ilgili olarak Gelir İdaresi Başkanlığının herhangi bir veriye sahip olmadığı, ancak son olarak çıkarılan 7143 sayılı yasanın uygulaması neticesinde toplam 17 Milyar TL.'lik bir bildirim ve beyan yapılan tutar olduğu, bunun yaklaşık 8 Milyar TL.sinin yurt dışına ait olduğu ifade olunmuştur. Geçmiş dönemlerde iktidar partisi yetkililerinin yurt dışında bulunan yaklaşık 200 Milyar dolarlık bir kaynağın yurt içine getirileceği beklentisi dikkate alındığında varlık barışı uygulamalarının fiyasko ile sonuçlandığı ifade olunabilir.

Madde metninde yer alan düzenleme bir kriz düzenlemesidir, ama istenilen geliri sağlamayacaktır.

Güvenin ve ekonomik istikrarın olmadığı bir ülkede insanların yurt dışındaki varlığını Türkiye'ye getirmesi mümkün değildir.

Bu kadar sık yeniden yapılandırma ve varlık barışı düzenlemesi yapan bir ülkede hiçbir vatandaş, hiçbir yurttaşın güven duyarak yurt dışındaki varlığını belli güvencelere rağmen yurt içine aktarması öngörülemez. Yurt dışına giden varlığın nedeni Türkiye'deki ekonomik istikrarsızlıktır, hukuk sistemindeki aksaklıklardır, siyasal istikrarsızlıktır, vergi silahının acımasız bir şekilde mükellefler üzerine bir tehdit unsuru olarak kullanılmasıdır.

Bu tür düzenlemelerin sıklığı ve alışkanlık haline getirilmesi, ülkedeki vergi sistemine, belge ve kayıt ve denetim yapısına, kayıt dışı ekonomi ile mücadeleye, kara paranın aklanmasının önlenmesine zarar verici niteliktedir. Madde metninde yer alan düzenlemeden münferit birtakım kişilerin münferit talepleri üzerine birtakım çözümler sağlandığı izlenimi edinilmektedir.

3.3 Teklifin 3 ve 4. Maddelerinin değerlendirilmesi

Teklifin bu maddeleriyle 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 4 üncü maddesi ile 40. Maddesinde değişiklik yapılarak;_Merkez Bankasının bankalar ve diğer mali kuruluşlardan, zorunlu karşılık ve disponibilite ayırmalarını isteyebileceği kalemler genişletilmektedir.

Mevcut uygulamada, bankalar bilançolarının pasifinde yer alan kalemler için (topladıkları mevduat, kullandıkları krediler vb.) zorunlu karşılık ve disponibilite ayırmak zorunda bulunmaktadırlar.Merkez Bankası, bankalar ve diğer mali

kuruluşlardan **bilanço içi ve bilanço dışı** tüm kalemleri için zorunlu karşılık ve umumi disponibilite ayırmalarını isteyebilecektir Buna göre Merkez Bankası bankalardan aktif kalemleri için de zorunlu karşılık ayırmalarını talep edebilecektir.

Ayrıca teklifin 3'üncü maddesiyle Merkez Bankası Kanunun 4'üncü maddesine eklenmesi teklif edilen yeni cümlelerle de bankalara, Merkez Bankası'nın bilgi talebini "gerçek zamanlı ve anlık" olarak karşılama yükümlülüğü getirilmektedir. Merkez Bankası, gerçek zamanlı ve anlık bilgi alabilmek için bankaların ve diğer finansal kuruluşların bilgi işlem sistemlerine doğrudan erişebilmek için sistem kurabilecektir.

Komisyon görüşmeleri sırasında bu düzenlemelerle ilgili olarak sektör temsilcilerinin görüşlerinin alınmadığı anlaşılmıştır. Yabancıların hakim olduğu bankacılık sektöründe bu düzenlemenin ne tür tepkilere neden olabileceği, bu durumun dikkate alınıp alınmadığı konusundaki sorularımız cevapsız kalmıştır.

Komisyon görüşmeleri sırasında söz konusu düzenlemelerin Basel kriterlerine uyumu, türev piyasalarına etkilerinin hesaplanıp hesaplanmadığı ve diğer ülkelerde uygulanıp uygulanmadığı veya ne şekilde uygulandığı yönündeki sorularımıza tatminkar yanıtlar alınamamıştır.

Diğer ülke modellerinden bahsedilirken İsrail, Çin ve İsrail örneğinin verilmesi, yönetim şekilleri, ekonomik şartları bakımından ülkemizle olan benzersizlikleri dikkate alındığında komisyon üyeleri açısından uygun bulunmamıştır. Özellikle "bilanço dışı kalemler" ibaresinin açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Söz konusu düzenlemenin Merkez Bankasının bağımsızlığının tartışmaya açıldığı bir dönemde krediye dayalı bir büyüme modelinde ısrar edilmesinin bir aracı olarak kullanılabileceği, aynı zamanda bu düzenlemelerin bankaların ve finansal kuruluşların bazı aktifleri nedeniyle değişik amaçlarla baskı ve yersiz teşvik hamleleriyle karşılaşabileceğine neden olabileceği düşünülmektedir.

3.4 Teklifin 5 ve 6. maddelerinin değerlendirilmesi

Teklifin 5. maddesiyle; 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 60. maddesi değiştirilmektedir.

Yasanın 60. Maddesinin mevcut hali aşağıdaki gibidir.

"***Madde 60 –*** *Bankanın yıllık safi karı aşağıdaki şekilde dağıtılır:*

a) % 20 si ihtiyat akçesine;

b) Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden, % 6 oranında ilk kar hissesi olarak hissedarlara;

c) Yukarıki yüzdeler tutarının düşülmesinden sonra kalan miktarın en çok % 5 i, iki aylık maaş tutarını geçmemek üzere Banka mensuplarına ve % 10 u fevkalade ihtiyat akçesine;

d) Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden Genel Kurul karariyle en çok % 6 nispetinde ikinci kar hissesi olarak hissedarlara.

Bu dağıtımdan sonra kalan bakiye Hazineye verilir".

Maddenin gerekçesinde;

"Merkez bankalarının sermayesi ile kârı arasında bir bağlantı bulunmamaktadır. Buradaki kâr, sermayenin semeresi değildir. Merkez Bankasının kârı da, Kanunla kendisine verilen kamusal görevlerin yerine getirilmesinden ve yetkilerin kullanılmasından kaynaklanmaktadır.

1211 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca bu kârdan yüzde yirmi ihtiyat akçesi ayrılırken Türk Ticaret Kanununun aksine sermaye ile bağ kurulmamıştır. Bu nedenle, Türk Ticaret Kanununda öngörülenden daha yüksek oranda ve sermaye ile sınırlı olmaksızın ihtiyat akçesi ayrılmakta, bu meblağ devamlı büyümektedir.

Bu durumun önlenmesini teminen (a) bendi kaldırılarak Türk Ticaret Kanununun 519 uncu maddesinde sermayenin yüzde yirmisine ulaşıncaya kadar ayrılması düzenlenen ve Merkez Bankasının 25.000 TL'lik sermayesi dikkate alındığında 5.000 TL gibi simgesel bir tutara tekabül edecek olan birinci tertip yedek akçenin, Merkez Bankası için hiç ayrılmaması öngörülmektedir.

İkinci tertip yedek akçenin yüzde on oranında ayrılmasını öngören mevcut düzenleme ise Türk Ticaret Kanunu ile uyumlu biçimde ve fevkalade nitelemesi olmaksızın korunmaktadır. Ayrıca yine bu maddeye son fıkra olarak eklenmesi öngörülen düzenleme ile, ihtiyat akçelerinin, son yıl kârdan ayrılan hariç olmak üzere, kâra katılarak ödenmesi suretiyle devamlı olarak büyümesinin de önüne geçilmesi amaçlanmaktadır."

açıklaması yer almaktadır.

Teklifin bu maddesindeki düzenleme sonucunda; Merkez Bankasının karından sadece yüzde 10 oranında ihtiyat akçesi ayrılabilecektir. Ayrılan bu ihtiyat akçesi de (son yıl karından ayrılan hariç) her yıl kara eklenerek dağıtılacak, diğer bir ifadeyle Hazine'ye devredilerek bütçeye gelir kaydedilecektir.

Teklifin 6. maddesiyle 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununa eklenen geçici maddeyle Merkez Bankası'nın bilançosunda halen 46 milyar 208 milyon lira olarak gözüken ihtiyat akçesinin yaklaşık 40 milyar liralık kısmının Hazine'ye bu yıl içerisinde aktarılarak bütçeye gelir kaydedilmesinin yolu açılmaktadır. Kalan 6 milyar liralık tutar da gelecek yıl karıyla birlikte bütçeye aktarılabilecektir.

Düzenlemeyle, ekonomideki küçülme ve vergi gelirlerindeki düşük performans ve seçim yatırımları nedeniyle artan harcamalar yüzünden hızla büyüyen 2019 yılı bütçe açığının azaltılması amaçlanmaktadır.

2019 yılı başlarında da bütçe açığını düşük göstermek amacıyla Bankanın 56.2 milyar lira olarak açıklanan kârının 33.3 milyarı öncelikle avans olarak Hazine'ye aktarılmış bulunmaktadır. Bu uygulama ile b**ütçeye Merkez Bankası kaynaklarından sadece bu yıl yaklaşık 73 milyar TL aktarılmış olacaktır.**

Madde metninin komisyonda görüşmeleri sırasında,

Merkez Bankasının yüksek tutarlı kârlarının aynı zamanda sistemden yüksek tutarlı likidite çekilişleri anlamına geldiği Merkez Bankasının kâr etme şeklinin piyasada yaptığı işlemler üzerinden gerçekleştiği, piyasada yapılan işlemlerden birinin bankaların ihtiyacı olan paranın gecelik ya da haftalık vadelerde borç verilmesi olduğu, bunun karşılığında alınan faizin Merkez Bankasının kârı hâline dönüştüğü, sistemden bu likiditeyi çekmenin sisteme belirli maliyetlerinin olduğu, bu maliyetlerin Merkez Bankasının kârının yükseldiği zamanlarda daha da yükseldiği" şeklinde açıklamalarda bulunulmuş, bir ölçüde Merkez Bankası karının iktidarın uygulamış bulunduğu yanlış ekonomi politikasının sonucu olduğu itiraf edilmiştir.

Merkez Bankasının birikmiş yedek akçe tutarına hazine tarafından el konulmasının, aynı zamanda Merkez Bankası Kanunun 40-I-c'nci maddesinde yer alan;

"c) Bankaca, banka sisteminde belirsizlik ve güvensizlik oluşması ve fon çekilişlerinin hızlanması halinde, haklarında belirsizlik ve güvensizlik oluşan bankalara, şartları Banka tarafından kararlaştırılmak üzere, fon çekilişlerini karşılayacak miktarda kredi verilebilir. Bu hüküm gereğince kendisine kredi verilen bankaların iflası halinde Banka, verilen kredi miktarı ve faizi için iflas masasına imtiyazlı alacaklı sıfatıyla iştirak eder"

şeklindeki hükmün işlevsiz kılabileceği yönündeki değerlendirmelerimize de yanıt alınamamıştır.

Merkezi Yönetim Bütçesinin açığı Merkez Bankası karının avans olarak önceden hazineye aktarılması, imar affından ve bedelli askerlikten sağlanan günü birlik gelirlere rağmen artmaktadır. Ekonomideki daralmaya paralel olarak vergi gelirlerinde azalış söz konusudur. .Mayıs 2019 Bütçe Gerçekleşmesini belirtir tablo aşağıda yer almaktadır.

BÜTÇE DENGESİ(Mayıs) 2019 YILI GERÇEKLEŞMESİ (Milyon TL)			
	Bütçe (Hedef)	Mayıs (Ay İçi)	Mayıs (Kümülatif)
Bütçe Geliri	880.359	71.515	347.503
Bütçe Gideri	960.976	83.603	414.033
Bütçe Dengesi	-80.616	-12.052	-66.530

Söz konusu tutarın hazineye aktarılmasının piyasadaki bu likidite açığının pozitif bir yönde etkilenmesi sonucunu doğuracağı, bu durumun dünya örnekleriyle de uyumlu olduğu, ayrıca Merkez Bankasında bu oluşan kârın hazineye aktarılmasının hazinenin borçlanma ihtiyacını da aşağıya çekeceği ifade olunmuştur.

Ancak bu uygulamanın Merkez Bankası'nın karşılıksız para basması anlamına gelebileceği, dolayısıyla önümüzdeki dönemde çok büyük bir enflasyonist baskı yaratarak Türkiye ekonomisi için ilave riskler oluşturacağı hususu dikkate alınmamaktadır.

3.5 Teklifin 8, 9, 10,11, 12 ve 13. maddelerinin değerlendirilmesi:

Kanun teklifinin bu maddeleri Yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın yurt dışındaki sosyal güvenlik imkânlarını kullanarak emeklilik hakkı kazanmasına ilişkin düzenlemeyi içermektedir.

8. madde ile, 3201 sayılı Kanun'un 3. Maddesinde değişiklik yapılmakta ve "*sigortalının Türkiye'de hiçbir sosyal güvenlik kuruluşuna tabi çalışması yoksa Sosyal Güvenlik Kurumuna, Türkiye'de çalışması varsa en son tabi olduğu sosyal güvenlik kuruluşuna*" ibaresi kaldırılmaktadır. Madde gerekçesinde belirtildiği üzere bu değişiklik bu kanunun 10. Maddesi ile 3201 sayılı Kanunun 5. Maddesinde yapılan değişiklik olan yurtdışı borçlanma sürelerinin 4(b) yani esnaf olarak değerlendirilmesine ilişkin düzenleme ile bağlantılı bir düzenleme olarak tanımlanmıştır.

Bir diğer deyişle bundan sonra Türkiye'de işçi veya devlet memuru olarak çalışmış kişiler, yurtdışında çalıştıkları dönemleri borçlanmak istedikleri takdirde 4/B'li olarak borçlanabileceklerdir. Bu nedenle de T.C Emekli Sandığı'na ve SSK'ya başvuru sistemi kaldırılmıştır.

9. madde ile yapılan düzenleme ile hâlihazırda yurtdışı hizmetlerin borçlanması halinde ödenecek tutarın hesaplaması değiştirilmiştir. Mevcut mevzuata göre borçlanma talebinde bulunan sigortalının belirleyeceği günlük kazanç miktarının % 32'si olan borçlanma tutarı –ki bu tutar aslında yurtiçindeki bir sigortalı için ödenen kısa ve uzun vadeli sigortalar için hesaplanan prim toplamıdır- değiştirilmiş ve % 45'e çıkarılmıştır.

10. madde ile yapılan düzenleme ile halihazırda yurtdışı hizmetlerin borçlanması halinde borçlandırılan yurt dışı sürelerinin 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine tabi hizmet olarak değerlendirilmesi öngörülmektedir.

Ayrıca maddeye eklenen yeni fıkra ile borçlandırma talebinde bulunan sigortalının Türkiye'de sigortalılığının bulunması hali ile Türkiye'de sigortalılığı bulunmaması hali ayrıştırılmış ve Türkiye'de sigortalılığı bulunmayan sigortalının borçlanma talebinde bulunması halinde borçlanılan sürenin borçlanma tarihinden geriye götürülmesi düzenlenmiştir.

11. madde ile 3201 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde yapılması öngörülen değişiklikle borçlanılan sürelerin 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında değerlendirilecek olması, kısmi aylığın statüsü ile tam aylığın statüsünün farklı olmasına neden olabileceğinden tam aylığın

bağlanacağı statünün ve bağlayacak sosyal güvenlik kuruluşunun belirlenmesi düzenlenmektedir.

12. madde ile yapılan düzenleme ile 2008 öncesinde T.C. Emekli Sandığı iştirakçilerinin yurtdışında geçen hizmetlerine ilişkin yapacakları borçlanma başvurularının sonucunda ödeyecekleri borç tutarının hesaplanma yöntemine ilişkin 3201 sayılı Kanunun Geçici 5. Maddesi yürürlükten kaldırılarak bu durumda olan yurttaşların da diğer sigortalılarla benzer biçimde kanunun 4. maddesinde belirlenen oran olan günlük kazancın %45'i üzerinden borçlanmaları hususu düzenlenmiştir.

13. madde ile yapılan düzenleme ile maddenin yürürlük tarihinden önce borçlanma talebinde bulunup borçlanma tutarlarını ödemiş olanların, borçlanılan süreleri dikkate alınmak suretiyle aylık bağlanmış olanların ve Kanunun yürürlük tarihinden önce borçlanma talebinde bulunanlardan bu borçlarını Kanunda belirtilen süre içinde ödeyecek olanların borçlanmalarının hangi statüde hizmet olarak değerlendirileceği ve borçlanma tutarlarının tespitinde değişiklik öncesi hükümlerin uygulanacağı hususu düzenlenmiştir.

1978'de çıkarılan 2147 sayılı Kanunla, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olup yurt dışına çıkan vatandaşlarımızın yurt dışında çalıştıkları süreleri borçlanabilmeleri imkânları getirilmiş. 1978'de getirildiğinde önce tavan kazanç üzerinden, sonra 1985'te günlük 1 dolar, 1997'de 2,5 dolar, 1998'de 2 dolar, 2005'te 5 dolar, 2008'de 3,5 dolara indirilmiş; sonra, 2008'de yapılan düzenlemeyle asgari ücretin yüzde 32'si oranında ödenmesi halinde borçlanılabilme olanağı getirilmişti.

Komisyon görüşmeleri sırasında bu olanaktan yararlanan vatandaş sayısının 672.000'ne ulaştığı, yurt dışı borçlanma yapan vatandaşlarımızın geri ödeme yani kendini amorti etme süresi dört buçuk yıl olduğu 2018 yılı içinde bu durumda olan vatandaşlar için yapılan emeklilik ödemeleri tutarının 12.4 Milyar TL.'ye ulaştığı, bir zamanlar cari açığı finanse etmek için getirilen ve ciddi bir ekonomik enstrüman olan bu düzenlemenin zamanla, tersinden, aslında bizim anlaşmamız olan ülkelerin sosyal güvenlik kurumlarını finanse etmemize sebebiyet verdiği, yıllık 36.000 kişilik müracaat göz önünde bulundurulduğu takdirde, söz konusu maddelerle getirilen hükümlerle yaklaşık 1.2 milyar TL. civarında tasarruf beklendiği ifade olunmuştur.

Yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın yurt dışındaki sosyal güvenlik imkânlarını kullanarak emeklilik hakkı kazanmasına ilişkin söz konusu düzenlemenin,

aktüerya dengesinde bozulmalar bulunan SGK'nın finansman açığını bir ölçüde azaltma amacıyla yapılan bu düzenlemenin genel bir sosyal güvenlik reformu adı altında değerlendirmesinin daha doğru olacağını düşünüyoruz.

3.6 Teklifin 14 ve 21. maddelerinin değerlendirilmesi:

Kanun teklifinin 14. maddesiyle, 4458 sayılı Gümrük Kanununa geçici madde eklenerek Gümrük Kanununun 235 inci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca *(genel düzenleyici idari işlemlerle ithali yasaklanmış olduğundan ya da ithali; lisansa, şarta, izne, kısıntıya veya belli kuruluşların vereceği uygunluk veya yeterlilik belgesine tabi olduğu halde uygunluk ve yeterlilik belgesine tabi değilmiş veya belge alınmış gibi beyan edilen eşya)* el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı verilen veya aynı maddeye ilişkin olarak mevcut bir soruşturma kapsamında bulunan taşıtların, 31/12/2019 tarihine kadar ilgili gümrük idaresine başvurulması ve taşıtın ilk iktisabında ödenmesi gereken özel tüketim vergisinin %25'ine tekabül eden tutarın, başvuru sahibine tebliğ edildiği tarihten itibaren bir ay içinde ilgili tahsil dairesine ödenmesi kaydıyla sahiplerine iade edilmesi öngörülmektedir.

Söz konusu madde 18.01.2017 tarih ve 6770 sayılı kanunun 13. Maddesi ile Gümrük Kanununa eklenen Geçici 9. maddenin aynısıdır. Bu değişiklikle yeni bir süre uzatımı yapılmakta Cumhurbaşkanına bu süreyi altı aya kadar uzatma yetkisi verilmektedir.

Kanun teklifinin 21. maddesiyle de; 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa geçici 11 madde eklenmek suretiyle; Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu kapsamındaki soruşturma veya kovuşturmalara konu taşıtların sahiplerine iadesi sağlanmaktadır.

Bu maddedeki düzenlemeye göre; Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 3'üncü maddesinin ikinci fıkrası *(aldatıcı işlem ve davranışlarla gümrük vergilerinin kısmen veya tamamen ödenmeksizin eşyanın ülkeye sokulması)* uyarınca başlatılan bir soruşturma veya kovuşturma kapsamında bulunan ve müsadere kararı verilmemiş taşıtlar, 31/12/2019 tarihine kadar ilgili gümrük idaresine başvurulması ve taşıtın ilk iktisabında ödenmesi gereken özel tüketim vergisinin %25'ine tekabül eden tutarın başvuru sahibine tebliğ edildiği tarihten itibaren bir ay içinde ilgili tahsil dairesine ödenmesi kaydıyla sahiplerine iade edilecektir.

Söz konusu madde 18.01.2017 tarih ve 6770 sayılı kanunun 31. Maddesi ile Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa eklenen Geçici 10. maddenin aynısıdır.

Bu değişiklikle yeni bir süre uzatımı yapılmakta Cumhurbaşkanına bu süreyi altı aya kadar uzatma yetkisi verilmektedir.

Komisyon görüşmeleri sırasında 14. Madde kapsamında düzenlenen daha önce yürürlüğe giren geçici madde gereğince 4458 sayılı Kanun kapsamında sahiplerine iadesi gerçekleşen araç sayısının 1.260 adet ve tahsil edilen özel tüketim vergisi tutarının ise 33 milyon 899 bin 548 TL. 21'inci madde kapsamında olan, daha önce yürürlüğe giren geçici madde gereğince 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu kapsamına ilişkin düzenlemeye istinaden sahiplerine iadesi gerçekleşen araç sayısının ise 2.654 ve toplamda tahsil edilen özel tüketim vergisi tutarı da 58 milyon 351 bin 140 TL'olduğu, bu kapsamda halen 62.000 kara ulaştırma aracı ile ilgili işlemlerin inceleme aşamasında bulunduğu, 8 ila 10.00 aracın bu düzenlemeden yararlanmasının beklendiği belirtilmiştir.

Daha önceki geçici madde uygulama sonuçları, uygulamanın başarıya ulaşmadığını göstermektedir. Komisyon görüşmeleri sırasında bu durumun süre yetersizliliğinden kaynaklandığı ifade edilmiştir.

Otomotiv piyasasının ciddi bir kriz yaşadığı bu dönemde yaklaşık mevzuata aykırı olarak ithal olunan 60.000 civarındaki kara ulaştırma taşıtının varlığı ve bunların piyasaya girişinin etkilerinin de ayrıca değerlendirilmesi, sorunun daha temel adımlarla çözüme kavuşturulması, sürekli yenilenen af niteliğinde düzenlemelerden kaçınılması gerekir.

3.7 Teklifin 15, 31 ve 32. maddelerinin değerlendirilmesi:

Kanun teklifinin 15. maddesiyle 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanuna geçici madde eklenmek suretiyle, YEK Destekleme mekanizmasında öngörülen sürelerin, 6719 sayılı Kanun ile biyokütle tanımına eklenen kaynaklar için üretim tesisinin YEK Destekleme mekanizmasına dahil edildiği tarihten itibaren başlaması sağlanmaktadır.

"Biyokütle: İthal edilmemek kaydıyla; kentsel atıkların yanı sıra bitkisel yağ atıkları, tarımsal hasat atıkları dâhil olmak üzere tarım ve orman ürünlerinden ve bu

ürünler ile atık lastiklerin işlenmesi sonucu ortaya çıkan yan ürünlerden elde edilen kaynakları ve sanayi atık çamurları ile arıtma çamurlarını" İfade etmektedir.

Komisyon çalışmaları sırasında, yenilenebilir enerji kaynaklarını desteklemeyle ilgili olan 5346 sayılı YEK Kanununda yenilenebilir enerji kaynaklarının kaynak bazında desteklenmesiyle ilgili teşvik fiyatlarının mevcut olduğu, örneğin: güneş enerjisi santrali kurulması durumunda 13,3 dolar sentten santral devreye girdikten sonra on yıl boyunca bir alım garantisi söz konusu olduğu, yine mesela rüzgâr enerjisi santrali kurulduğunda 7,3 dolar sentten, işletmeye girdikten sonra on yıl boyunca bir alım garantisi söz konusu bulunduğu, bu teşviklerin verilmesinin temel gerekçesinin bu yatırımların yapılabilmesini teşvik etmek, yapılabilir kılmak olduğu, aksi takdirde normal piyasa fiyatları çerçevesinde bu tür santralleri yapmanın karlı olmadığı, bu teşvik sayesinde de gerçekten ülkemizde dünya ortalamasının üzerine çıkan bir yenilenebilir enerji kaynaklı santral hem üretimi hem de kurulu gücü söz konusu olduğu, 2016 yılında ömrünü tamamlamış lastiklerin, evsel atıkların tamamının, organik olmayan kısımları da dâhil olmak üzere biyokütle tanımı kapsamı içerisine alındığı ve arıtma çamurlarının da yine bu kapsama alındığı, Türkiye'de 3 tane ömrünü tamamlamış lastiklerden enerji üreten santral olduğu, bunların iki tanesinin bu yasa değişikliğinden sonra devreye girdiği için zaten bu destekten on yıl süreyle yararlanma hakkına sahip olduğu, bir tanesinin ise bu yasa değişikliğinden önce işletmeye girdiği için, 2014 yılında işletmeye girdiği için normalde 2015 ve 2016 yıllarında bu haktan yararlanamadığı, kanun teklifinde yer alan maddenin bu nedenle düzenlendiği ifade olunmuştur.

Bir nevi eşitlemeyi sağlayan söz konusu düzenlemenin bu konuda daha önce yazılan kanun maddesindeki öngörü ve tedvin zaafından kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

Teklifin 31. Maddesindeki düzenleme lisanssız üretim faaliyeti yapma hakkını kaybedenlerin bağlantı anlaşma süresinin uzatılması ile ilgilidir.

Teklifin bu maddesiyle 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununa eklenen geçici madde ile Lisanssız elektrik üretim tesisi yapma hakkını kazanan ama çağrı mektubu tarihinden bağlantı anlaşması süresi sonuna kadar tüketim-üretim bağı kopmuş olması nedeniyle lisanssız üretim faaliyeti yapma hakkını kaybedenlere, çağrı mektubuna esas abonelik ile en az aynı özelliklere haiz eski ve/veya yeni bir tüketim

tesisi aboneliği ihdas ederek ilgili şebeke işletmecisine bildirmesi halinde bağlantı anlaşması süresi uzatılmaktadır.

Söz konusu madde aşağıdaki gibidir.

"***MADDE 31-*** *14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.*

"Lisanssız üretim projelerinde tüketim bağı kurulması

GEÇİCİ MADDE 25- (I) Bu Kanunun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan faaliyetler kapsamında çağrı mektubu tarihinden bağlantı anlaşmâsı süresi sonuna kadar tüketim-üretim bağı kopmuş olanlar, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 30 gün içinde çağrı mektubuna esas abonelik ile en az aynı özelliklere haiz eski ve/veya yeni bir tüketim tesisi aboneliği ihdas ederek ilgili şebeke işletmecisine bildirmesi halinde bağlantı anlaşması sütesi, söz konusu bildirim tarihini izleyen 120 günü kapsayacak şekilde kendiliğinden uzamış kabul edilir."

Söz konusu düzenlemenin 63 adet ve 56 megavatlık bir kapasiteye tekabül ettiği, henüz karar verilmeyen 22 adet ve 21 megavatlık da talep de dikkate alındığına toplam 85 kişi ve kurumu, 77 megavatlık bir yatırımı ilgilendirdiği, yeniden 30 gün içerisinde bir abonelik bildirimi yapmak şartıyla 120 günlük bir süre uzatımının bunlara verileceği, bu 120 gün içerisinde santrallerini tamamlayıp aboneliklerini de ikmal ettikleri takdirde bu yarım kalmış veya tamamlanmış olan santrallerin sisteme kazandırılmış olacağı Komisyondaki görüşmeler sırasında ilgililer tarafından ifade olunmuştur.

Söz konusu düzenlemenin bağlantısı anlaşma süresi içerisinde kredisi yetişmemiş, paneli süresinde almamış, enerji nakli hattından dolayı zaman kaybetmiş, panel alımıyla ilgili arz-talep dengesizliğinden ve kurun aşırı yükselmesinden dolayı zamanında bitmemiş yatırım projelerini de kapsayacak şekilde düzenlenmesi böylece bu durumda bulunan diğer yatırımcıların da mağduriyetlerinin giderilmesi yönündeki önerimiz kabul görmemiştir.

32. maddede yer alan düzenleme yenilenebilir enerji kaynaklarında kurulacak üretim tesisleri ile ilgili bazı sözleşmelere ilişikin hak ve yükümlülükler için öngörülen sürelerin uzatılması ile ilgilidir. Komisyon çalışmaları sırasında maddeye ilave bir fıkra da eklenmiştir.

Söz konusu fıkra hükmü aşağıdaki gibidir.

"Birinci fıkra kapsamında düzenlenen sözleşmeler/anlaşmal ar özel hukuk hükümlerine tabidir. Anılan sözleşme/anlaşmalarda; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı onayı ile sözleşme konusu ve bedelini değiştirmemek ve finans sağlayıcıların haklarına ilişkin hususlarla sınırlı kalmak kaydıyla, idarenin fesih hakkının ötelenmesi de dahil olmak üzere taraflarca değişiklik yapılabilir. Bu fıkra halihazırda imzalanmış sözleşme/anlaşmalar hakkında da uygulanır."

Maddenin içeriğinden söz konusu düzenlemenin Enerji sektöründe mali darboğazda bulunan bazı enerji üretim ve dağıtım şirketleri ile yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı olarak kurulma aşamasında olan bazı firmalar için getirildiği anlaşılmaktadır.

Teklifin bu maddesiyle 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununa eklenen geçici madde ile, Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihinden önce; 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 5 inci maddesinin onikinci fıkrası ve ilgili mevzuatı kapsamında yarışması yapılan ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla devam eden ilgili sözleşmeler ile kanunun 18 inci maddesinin beşinci fıkrası kapsamında özelleştirme ihalesi yapılan ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla devam eden Devir Sözleşmeleri ve Elektrik Satış Anlaşmaları kapsamındaki hak ve yükümlülükler için öngörülen süreler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuzaltı ay süreyle uzatılmaktadır.

Bu madde kapsamında uzatılan süre içerisinde talepte bulunulması halinde ilgili sözleşme/anlaşma için (proje şirketi bünyesinde hisse devri de dahil) devredilme hakkı getirilmektedir.

Teklifte maddesinde yer alan düzenlemelerin Enerji sektöründe yatırımları bulunan 5 firmayı ilgilendirdiği, ilgililerce ifade edilmiştir.

Enerji piyasasını düzenleyen Petrol Piyasası Kanunu, LPG Piyasası Kanunu, Doğalgaz Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanunundan amaç, serbest bir piyasa oluşturmak, rekabet ortamını sağlamak ve enerjinin kullanıcıya en ucuz, çevreye en uyumlu, arz güvenliği olacak şekilde, düşük maliyetle ulaştırılmasını sağlamaktır. Fakat, Ak Parti iktidarının 17 yılının sonuna bakılacak olursa, bu piyasalarda rekabetin sağlanamadığı, yapılan özelleştirmelerin amacına hizmet edemediği, fiyatlar düşmediği, yapılan özelleştirmelere rağmen enerji şirketlerini

destekleyen, onları kurtarmaya yönelik adımlar atıldığı bir ortamın varlığı gözlemlenmektedir.

Madde metninin sözleşmenin devrini kapsayan bölümünde yer alan "Bu durumda devir alacaklarda teknoloji sağlayıcı koşulu hariç, ilk yarışmadaki, ihaledeki şartlar aranır." ibaresindeki teknolojiyi sağlama koşulunun hariç tutulmasına ilişkin olarak yönelttiğimiz sorulara tatminkar cevap alınmamıştır, bu durum ihaledeki başlangıç koşullarının sonradan değiştirilmesi, bir anlamda ihaleye fesat karıştırılması anlamına da gelmektedir. Ayrıca madde metninde yer alan sürelerin 36 ay gibi bir uzunlukta tutulmasının da izahı yapılamamıştır. Bu durumun ülkenin içinde bulunduğu ekonomik krizle ilişkili olduğu aşikardır.

İzlenen ekonomi politikası gereği yüksek faiz-yüksek döviz-yüksek enflasyon sarmalında derinleşen kriz enerji sektörünü de vurmuştur.

Kapasite kullanım oranlarının düşüşüne paralel olarak elektrik tüketiminde hem tarımda hem sanayide azalışlar yaşanmakta, enerji sektöründe kapanan veya faaliyeti durduran şirket sayısı artmaktadır.

Örneğin; Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) verilerine göre; Ocak 2019'da sanayi kesiminde tüketilen elektrik %11,7, tarımsal sulama için kullanılan elektrik ise %60 oranında azalmıştır. Şubat ayında ise en çok kapanan şirket enerji sektöründe olmuştur.. Sektörde 100 anonim, 36 da limited enerji şirket kapısına kilit vurulmuştur.

Enerji şirketlerinin borcunun en az 50 milyar dolar olduğu, elektrik üreten şirketlerin yılda 4,3 milyar dolar borç ödemesi gerektiği, bu borcun 2,6 milyar dolarıysa faiz ödemesi olduğu, Türkiye'de enerji sektörünün, bankalara en çok borcu olan dördüncü sektör olduğu yönündeki tespitler dikkate alınırsa, enerji sektörünün sorunlarının bütünleyici bir anlayışla masaya yatırılıp çözülmesi gerektiğine inanıyoruz.

Plan ve Bütçe Komisyonunun ihtisas konusu dışındaki bu üç maddedeki düzenlemenin Sanayi, Ticaret, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda tüm sektör temsilcilerinin de katılımıyla tüm boyutlarıyla görüşülmesi ve değerlendirilmesi gerekmektedir.

3.8 Teklifin 16 ve 17. maddelerinin değerlendirilmesi

Komisyonda verilen önergelerle 16. ve 17. maddelerin yeri değiştirilmiş, ilk teklif metninde 17. madde ile geçici olarak yapılan düzenleme, 5411 sayılı Bankacılık Kanununa 53. maddesi yeni baştan yazılarak anılan kanuna taşınmış ve maddenin son fıkrası 17. maddeye taşınmıştır.

Teklifin önerge ile düzenlenen 16. maddesi;

"MADDE 16- 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 53 üncü maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Karşılıklar, teminatlar ve kayıttan düşme

MADDE 53- Bankalar, krediler ile ilgili olarak doğmuş veya doğması muhtemel zararların karşılanması için yeterli düzeyde karşılık ayrılmasına, kredilerin kalitesine ve sınıflandırılmasına, garantilerin ve teminatların alınmasına, bunların değerinin ve güvenilirliğinin ölçülmesine, takibe alınan kredilerin izlenmesi ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yayımlanan muhasebe ve finansal raporlama standartlarına göre kayıttan düşülmesine, kredilerin yeniden yapılandırılması dâhil geri ödenmelerine ilişkin politikaları oluşturmak ve uygulamak, bunları düzenli olarak gözden geçirmek, tüm bu hususları icra edebilecek gerekli yapıları tesis etmek ve işletmek zorundadır. Bu fıkra hükmünün uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir.

Bu madde uyarınca krediler ile ilgili olarak ayrılan özel karşılıkların tamamı ayrıldıkları yılda kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilir.

Bu madde uyarınca özel karşılık ayrıldıktan sonra tahsil imkanı kalmaması nedeniyle kayıttan düşülen krediler, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 322 nci maddesi hükümleri kapsamında değersiz alacak addolunur."

hükmünü içermektedir.

Maddeyle yapılan düzenleme ile, tahsil edilmesine olanak kalmayan kredilerin kayıttan düşülmesine ilişkin düzenleme Bankacılık Kanununun 53. maddesine aktarılmakta, bu madde uyarınca özel karşılık ayrıldıktan sonra tahsil imkanı kalmaması nedeniyle kayıttan düşülen kredilerin, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 322 nci maddesi hükümleri kapsamında değersiz alacak addolunacağı hükme bağlanmaktadır. Benzeri bir düzenleme komisyonda verilen bir önerge ile teklif metnine eklenen 26. madde ile 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanununun 16 ncı maddesine fıkra ilave edilmesi ile bu kanun kapsamındaki kuruluşlar için de yapılmaktadır.

17 madde ile 5411 sayılı Bankacılık Kanununa geçici bir madde eklenerek Türkiye'de faaliyette bulunan bankalar, finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri ve finansman şirketleri ile bu maddede tanımlanan diğer finansal kuruluşlarla kredi ilişkisinde bulunan ve BDDK tarafından çıkarılan yönetmeliğe göre hazırlanan Çerçeve Anlaşmalarda belirlenen borçluların kullandıkları krediler için yeniden yapılandırma olanağı getirilmektedir. Yeniden yapılandırma işlemlerinde azı vergi, resim, harç ve fon kolaylıkları ve istisnaları da uygulanacaktır.

Bu maddelerle yapılan düzenlemeler tüm uyarılarımıza rağmen Ak Parti iktidarı tarafından uygulanan yanlış ekonomik politikaların sonucunda ortaya çıkan reel sektör krizinin giderilmesine yöneliktir. Ak Parti iktidarı Türkiye'yi Şubat 2001 krizinden sonra 2002 yılında uygulanan İstanbul yaklaşımına benzer bir kurtarma operasyonu evresine sokmuştur. Komisyonda yapılan açıklamalarda " yakın izlemedeki ve takipteki kredilerin 400 Milyar TL.'ye ulaştığı ilgililerce ifade olunmuştur.

Bankacılık sektörünün zamanında tahsil edemediği için takibe aldığı sorunlu krediler Haziran 2019 sonu itibariyle 116,2 milyar liraya ulaşmış bulunuyor.

Ayrıca yasal olarak takibe alınması gerektiği halde bankaların takibe almadığı önemli miktarda kredi bulunduğu da biliniyor. Takibe alınan krediler 2018 yılında bir önceki yıla göre yüzde 48,4 oranında artarak 93,6 milyar liraya çıkmıştı.

Bu yılın ilk altı aylık döneminde ise bu tutar yüzde 24,1 oranında artarak 116,2 milyar liraya ulaşmıştır.

Batık krediler geçen yıl da bu yıl da normal kredilere göre oldukça hızlı büyümektedir. Batık kredilerin yüzde 48,4 arttığı 2018 yılında toplam kredi hacmi yüzde 14,2, yine batık kredilerin yüzde 24,1 arttığı bu yılın ilk altı ayında kredi hacmi sadece yüzde 6 oranında artış göstermiştir.

Bankalar özellikle Türkiye gibi sermaye piyasasının yeteri kadar gelişmediği bir ülkede, işletmelerin fon taleplerini karşılama sorumluluğunu yüklenmiş en önemli aracı kurumlardır

Bu nedenle, bankaların kredilendirme politikalarını verimli ve kredilerin geri dönmemesinden doğabilecek zararları minimum düzeyde tutabilecek şekilde yürütmeleri, kıt ve kıymetli olan ülke kaynaklarının rasyonel kullanımı için zorunludur.

Bankalardaki sorunlu kredilerin yüksek seviyelere gelmesi, bankacılık sektörü ve dolayısıyla ulusal ekonomi üzerinde ciddi olumsuz sonuçlar doğurabilecek gelişmeleri tetikleyebilmektedir.

Sorunlu aktiflerin yönetilmesinde ve borçların yeniden yapılandırılmasında uygulamada genel olarak iki araçtan yararlanılmaktadır.

Bu araçlardan biri, kurumsal borçların karşılıklı rıza ile çözülmesine imkan tanıyan ve literatürde Londra Yaklaşımı olarak bilinen uygulama; ikincisi ise, finasal kurumların sorunlu aktiflerini yönetmek amacıyla Aktif Yönetim Şirketlerinin kurulmasıdır.

Türkiye'deki problem boyutu itibarıyla Aktif Yönetim Şirketlerinin boyutunu aşmıştır.

Yeni getirilen "İstanbul Yaklaşımı" çerçevesinde yapılacak, teminat azaltma, anapara ve diğer alacaklardan vazgeçerek kayıttan düşme ve benzeri işlemlerle kredilerin yeniden yapılandırılması "zimmet suçu" sayılmayacaktır.

Ancak eski kanunda yapılacak, teminat azaltma, anapara ve diğer alacaklardan vazgeçerek kayıttan düşme ve benzeri işlemlerle kredilerin yeniden yapılandırılması "zimmet suçu" sayılmayacağı yönünde herhangi bir düzenleme yok idi.

Getirilen yeni düzenleme ile "*finansal güçlük içerisinde bulunan, ancak borçlarının yeniden yapılandırılması yoluyla faaliyetlerini sürdürebilecek firmaların*" tüm borçlarının yeniden yapılandırılmasına olanak sağlanıyor. Program iki yıllığına uygulanacaktır.

Cumhurbaşkanı gerekli görürse programın süresini iki yıl daha uzatabilecektir.

Türkiye'de bu uygulama Kasım 2000 ve Şubat 2001'de yaşanan iki ciddi ekonomik krizin ardından, bankacılık sektörünün kredi olarak kullandırdığı fonların geri ödenememesinden kaynaklı problemler yaşamasından sonra gündeme getirilmişti. Sorunlu kredilerin Türkiye ekonomisini tehdit etmeye başlamasıyla birlikte Nisan 2002'de "İstanbul Yaklaşımı" adıyla sorunlu kredilerin yeniden yapılandırılması programı uygulanmaya konulmuştu.

30.01.2002 tarih ve 4743 sayılı Malî Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması Ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun yürürlüğe konulmuş idi.. Bu kanun bu konuda düzenlenmiş ayrı bir kod yasa olup konu tüm

detayları ile konu tartışılıp detaylandırılmış idi. Teklifte yer alan düzenleme yaklaşık 2.5 sahife ve 2 maddeden oluşmaktadır. Madde metinlerinin uzunluğu ve içeriği madde gerekçelerinden daha fazladır.

Özel bankalar da tahsil edemedikleri tutarları vergi uygulaması açısından gider yazacaklardır. Ama bu durumun onların yeterlilik rasyolarını nasıl etkileyeceği meçhuldür. Bu şirket kurtarma operasyonlarında kullanılacak kaynağın kamu bankaları için nereden bulunulacağı bir muammadır.

Borçlu kurumların borçlarının yapılanmasında, ertelenmesinde, yeniden vadelendirilmesinde veya tamamen silinmesinde uygulanacak kriterler açısından belirsizlik bulunmaktadır.

Ayrıca kanun metninde yer alan;" Finansal yeniden yapılandırma kapsamına alınacak borçluların mali durumunun tespiti ve finansal yeniden yapılandırmanın uygulanabilirliğine ilişkin değerlendirme, bağımsız denetim kuruluşlarına, Çerçeve Anlaşmaları kapsamında belirlenecek yeterli bilgi ve uzmanlığa sahip kuruluşlara veya borçlu tarafından kabul edilmesi halinde alacaklı kuruluşlara yaptırılır" şeklindeki düzenleme belli ölçüde belirsizliği içermektedir. Bu operasyonlarda çoklu unsurlardan oluşan bir denetim yapısına yer verilmesi ortaya bazı mahsurlar çıkarabilecektir.

Sadece şirket kurtaralım kaygısıyla yasa yapılması çözüm değildir, belki birkaç şirket kurtarırız gerçekten ama Türkiye ekonomisini kurtaramayız. Hedef birkaç şirket kurtarmak değil, o şirketlerin içinde barındıkları Türkiye ekonomisini kurtarmak olmalıdır.

Her şeyden önce bence yapmamız gereken en temel tespit ne oldu da bu şirketler kurtarılması gereken bir kredi krizini doğurur hâle geldi? Ne olduğunun yanıtını sadece dışsal faktörlerde arayıp bir kadermiş, bizim elimizde olan sebeplerden olmamış gibi tartışırsak o zaman çare üretemeyiz. Burada parlamentoya düşen görev beklenmedik olaylar karşısında güçlü bir ekonomiyi var etmek için gerekli yasal tedbirleri el birliğiyle yasalaştırmak olmalıdır.

Sadece krediye, dışarıdan sağlanan kaynaklara kontrolsüz sıcak paraya dayanan düzenin değiştirilmesi, rant anlayışına dayalı işe yaramayacak alanlarda yatırım ve üretimi teşvik etmeyen, kaynakları yandaşlara aktarmayan, kurallı bir ekonomik düzenin kurulması gerekir. Aksi takdirde yeni bir kredi krizi tekrar ülke gündemine gelebilir. Bu tespitler ışığında bu maddelerin uygulanmasında yarar

görülmektedir. Bu kurtarma operasyonların faturasını nihayetinde vatandaş ödemektedir.

3.9 Teklifin 18. maddesinin değerlendirilmesi:

Teklifin bu maddesiyle Sosyal Güvenlik Kurumunun, ilgili mevzuatında belirtilen görevlerini yapabilmesi için kişisel verileri ve ticari sır niteliğindeki verileri noter onaylı muvafakat haricinde kişi tarafından e-devlet üzerinden verilen izin ile de paylaşabilmesi hususunda düzenlenme yapılmıştır.

Sosyal Güvenlik Kurumunun, ilgili mevzuatında belirtilen görevlerini yapabilmesi için ihtiyaç duyduğu sağlık verisi dışındaki kişisel verileri ve ticari sır niteliğindeki verileri Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ile paylaşabilmesi düzenlenmiştir.

Ayrıca kurumun kişisel sağlık verilerini Sağlık Bakanlığı ile paylaşabilmesine de olanak verilmiştir. 6698 Sayılı Kanun'un 6. Maddesinin 3. Fıkrasında tanımlanan kıstaslarla kişisel sağlık verilerinin Sağlık Bakanlığına aktarımını düzenleyen bu hüküm ile Sağlık Bakanlığının da kişinin sağlık ve cinsel bilgilerine ulaşabilmesi düzenlenmiştir.

Anayasa'mızın 20'inci maddesinin son fıkrası: "Herkes kendisiyl e ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir." Hükmünü taşımaktadır. Bu maddede yapılan düzenleme kişisel verilerin saklanması ve korunması ile ilgilidir.

Bu maddede yapılan düzenlemelerin Anayasa'nın 20. Maddesi hükmü dikkate alınarak 24.03.2016 tarih ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu hükümleri çerçevesinde ayrıca değerlendirilmesi gerekir.

Ancak acele bir şekilde Plan ve Bütçe Komisyonunda "torba yasa" mantığıyla hazırlanmış bulunan kanun teklifi metni içerisinde kişisel verilerin Merkez Bankası ve Sağlık Bakanlığı ile paylaşılması hususunu ilgilendiren düzenlemelerin acele ile yasalaştırma gayretini uygun bulmamaktayız.

3.10 Teklifin 19. maddesinin değerlendirilmesi:

Kanun teklifinin bu maddesi ile Türkiye'de geliştirilen ve üretilen elektrikli araçları üreten şirketlere kolaylık sağlanmaktadır.

Kurumlar Vergisi Kanununda yer alan "*indirimli kurumlar vergisi*" uygulamasına göre teşvik belgesine bağlı yatırımlardan elde edilen kazançlar, yatırımın işletilmesine başlanılan hesap döneminden itibaren yatırıma katkı tutarına ulaşıncaya kadar indirimli oranlar üzerinden kurumlar vergisine tabi tutulur. Burada yatırıma katkı tutarı Devletin destekleyeceği yatırım oranına denk gelen tutarı ifade etmektedir.

Madde ile Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesi Kanunu kapsamında desteklenen projelerden münhasıran Türkiye'de geliştirilen ve üretilen elektrikli araçları üreten mükelleflerin yatırıma katkı tutarının sadece kurum kazançlarının indirimli oranda vergilendirilmesi yoluyla değil aynı zamanda bu araçlara ilişkin özel tüketim vergilerinin bu şirketlere ödenmesi yoluyla da kapatılmasına olanak sağlanmaktadır.

Söz konusu teşvikten yararlanan mükellefler uzun süre beyan edebilecekleri herhangi bir matrah ortaya çıkmadığından herhangi bir kurumlar vergisi hesaplaması da oluşmamaktadır. Bu nedenle söz konusu meblağın özel tüketim vergisinden mahsubu öngörülmektedir.

Ancak bu durumun ÖTV gelirlerine ne tür azalmaya neden olacağının bilinmesi veya tahmini gerekmektedir.

Ancak madde metninde yer alan Cumhurbaşkanına verilen yetkinin Anayasa'nın 73. Maddesi kapsamında ayrıca değerlendirilmesi gerekmektedir.

Teklif metninde yer alan madde metni aşağıdaki gibidir.

MADDE 19- *13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.*

"GEÇİCİ MADDE 12- (1) 20/8/2016 tarihli ve 6745 sayılı Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 80 inci maddesi kapsamında teşviklerden yararlanmasına karar verilen ve bu kapsamda sera etkisi yaratan egzoz gazı salınımını tamamen ortadan kaldıracak teknolojilerin geliştirilmesi için münhasıran Türkiye'de gerçekleştirdikleri Ar-Ge faaliyetleri sonucunda geliştirdikleri elektrik motorlu taşıt araçlarını Türkiye'de imal eden mükelleflerin, destek kararında belirlenen kadarıyla, bu yatırımları dolayısıyla Kanunun 32/A maddesi kapsamında hak kazandıkları yatırıma katkı tutarını, söz konusu malların ilk iktisabı dolayısıyla 31/12/2035 tarihine kadar vergi dairesine ödenen özel tüketim vergisinin, takvim

yılının üçer aylık dönemleri itibarıyla bu mükelleflere kısmen veya tamamen, nakden ya da vergi borçlarına mahsuben ödenmesi suretiyle kullandırmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.

(2) Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir."

Maddenin birinci fıkrasında yer alan "*31/12/2035 tarihine kadar vergi dairesine ödenen özel tüketim vergisinin, takvim yılının üçer aylık dönemleri itibarıyla bu mükelleflere kısmen veya tamamen, nakden ya da vergi borçlarına mahsuben ödenmesi suretiyle kullandırmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir."*

cümlesinde Cumhurbaşkanına verilen yetkinin Anayasal sınırların ötesine taştığı düşünülmektedir.

Anayasanın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti; Anayasa Mahkemesinin birçok kararında da açıklandığı üzere; eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve yasalarla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık, Anayasa'nın ve yasaların üstünde yasa koyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri bulunduğu bilincinde olan devlettir.

Hukuk devleti olmanın gereği "adaletli hukuk düzeninin kurulması ve bunun sürdürülmesi" olup, bu bağlamda devlet yönetiminde keyfiliğin değil, hukuk kurallarının egemen olmasıdır.

Anayasa'nın 11. maddesinin son fıkrasında, kanunların anayasaya aykırı olamayacağı yönünde hüküm mevcut bulunmaktadır.

Anayasa'nın "vergi ödevi" başlıklı 73. Maddesinde;

"Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür. Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır. Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülükler kanunla konulur, değiştirilir veya kaldırılır. Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin muaflık, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde kanunun belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde değişiklik yapmak yetkisi Cumhurbaşkanına verilebilir."

hükmüne yer verilmiştir.

Anayasa'nın 73. maddesinde Cumhurbaşkanına tanınan Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin muaflık, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde kanunun belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde değişiklik yapmak yetkisidir. Cumhurbaşkanına mahsup uygulamasının sürdürülüp sürdürülmemesi ile ilgili herhangi bir yetki verilmemiştir. Söz konuş düzenleme Anayasa'nın 73. Maddesine aykırı bulunmaktadır.

Anayasa'nın 6771 sayılı Kanunla değişik 104. maddesi "Cumhurbaşkanı her konuda yetkilidir." diye bir hüküm içermemektedir. Çok geniş olmakla birlikte Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri için Anayasa tarafından bunun sınırları ortaya konulmaktadır.

Anayasanın 104. Maddesinde Cumhurbaşkanına çeşitli yetkiler verilmektedir. Özellikle bu maddede Cumhurbaşkanlığı kararnamesi yetkisi ve onun da sınırları belirtilmektedir.

Teklif metnindeki maddede, Maddenin birinci fıkrasında yer alan "*31/12/2035 tarihine kadar vergi dairesine ödenen özel tüketim vergisinin, takvim yılının üçer aylık dönemleri itibarıyla bu mükelleflere kısmen veya tamamen, nakden ya da vergi borçlarına mahsuben ödenmesi suretiyle kullandırmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir* " cümlesinde yer alan yetkinin hangi işlem kategorisiyle yerine getirileceği belirlenmemiştir.

Anayasa'nın 104. maddesinde, açıkça Anayasa'nın ikinci kısmının birinci, ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleriyle ve dördüncü bölümünde yer alan siyasi haklar ve ödevlerin Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenemeyeceği hüküm altına alınmıştır. Mahsuben vergi iadesi konusunun Anayasa'nın ikinci kısmının dördüncü bölümünde yer alan siyasi haklar ve ödevlerle ilişkili olduğu söylenebilir.

Bu nedenle mahsuben vergi iadesinin yapılıp yapılmayacağı ile ilgili olarak karar verilmesi konusunda Cumhurbaşkanına Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yetki verilemeyeceğinden bu hüküm 6771 sayılı Kanunla Anayasa'nın 104. maddesinde yapılan düzenlemelere aykırı bulunmaktadır.

Söz konusu düzenleme aynı zamanda Anayasa'nın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ile ilgili 11. maddesine ve Anayasa'nın 2. maddesinde tanımını bulan hukuk devleti ilkesine de aykırıdır.

3.11 Teklifin 22, 23 ve 24. maddelerinin değerlendirilmesi

22-23-24 . maddeler 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununda yapılan düzenlemelerle ilgilidir.

22. madde ile 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun 51. Maddesinde yapılan değişiklikle "kötü niyetli kullanımların önlenmesi" amacıyla işletmeciler, bankalar, diğer kredi kuruluşları ve finans şirketleri tarafından tutulan sahtecilik vakalarına ilişkin kayıtların adı geçenler arasında paylaşılması öngörülmektedir. Ayrıca işletmeciler tarafından Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun MCKS'sine bildirilen borcu ödenmemiş cihazlara ilişkin bilgiler çerçevesinde bu cihazlara haberleşme hizmeti verilmemesi veya kısıtlanması suretiyle cihaz satın alımlarında karşılaşılan sahtecilik vakalarının önüne geçilmesi hedeflemektedir.

23. madde ile 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun 57. Maddesinde yapılan elektronik haberleşme hizmeti verilmeyecek cihazların kapsamı genişletilmektedir. Elektronik haberleşme hizmeti verilmeyecek cihazların arasına elektronik kimlik bilgisi değiştirilmiş cihazlar ile uluslararası dolaşıma ve Kurum düzenlemelerine uymayan cihazlar da eklenmektedir. Ayrıca finansman borcu bulunan cihazlar da sadece eşleştirme yapılan abone numaraları üzerinden hizmet verilecek cihazlar arasına alınmaktadır.

Ayrıca kesintisiz 7 yıl boyunca elektronik haberleşme şebekelerinden hizmet almamış cihazların kimlik bilgilerinin kayıtlardan silinmesi öngörülmektedir

24. maddeyle 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununa eklenen geçici madde ile, kimlik bilgisi değiştirilen cihazların kaydının, bir defaya mahsus olarak Hazineye aktarılacak 250 Tl.lik bir ücret mukabilinde sağlanması amaçlanmaktadır.

Tüm elektronik haberleşme sektörünü üretimi sektörünü ilgilendiren bu mevzuat düzenlemelerinin **Bayındırlık İmar Ulaştırma ve Turizm Komisyonunda** ilgili sektör temsilcilerinin de görüşleri dikkate alınarak, tüm boyutlarıyla tartışılarak ele alınmadan, acele bir şekilde Plan ve Bütçe Komisyonunda "torba yasa" mantığıyla

hazırlanmış bulunan kanun teklifi metni içerisinde yasalaştırılma gayretini uygun bulmamaktayız.

3.12 Teklifin 28, 29 ve 30. maddelerinin değerlendirilmesi

Teklif metninde yer alan bu maddeler 6428 sayılı Sağlik Bakanlığınca Kamu Özel İş Birliği Modeli ile Tesis Yaptırılması, Yenilenmesi ve Hizmet Alınması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunda yapılan bazı düzenlemelerle ilgilidir.

28. maddeyle 6428 sayılı Sağlik Bakanlığınca Kamu Özel İş Birliği Modeli ile Tesis Yaptırılması, Yenilenmesi ve Hizmet Alınması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 1. maddesinde yapılan değişiklikle Kanuna "Sözleşme bedeli" adı altında bir tanım fıkrası eklenmektedir.

Söz konusu fıkraya göre;**"Sözleşme bedeli**: Sözleşme kapsamında işletme dönemi boyunca yükleniciye ödenecek kullanım bedeli ile hizmet bedelinin yönetmelik çerçevesinde hesaplanan net bugünkü değerleri üzerinden elde edilen toplamını," şeklinde tanımlanmaktadır.

Söz konusu kanunun yasalaştırılması çalışmalarında "sözleşme bedeli" adı altında herhangi ifade ve tanıma yer verilmemesi dikkat çekici bulunmaktadır.Böylesi önemli bir sektörde uzun yıllar sürecek olan çok büyük bedelli ihaleler içeren hizmet alım işleri için "sözleşme bedeli"adı altında bir tanıma yer verilmesi basit bir unutkanlık eseri değildir. Bunun izahı gerekmektedir.

29. maddede yer alan düzenleme ile Sağlık Bakanlığı tarafından yapılan şehir hastaneleri sözleşmelerindeki hükümler değiştirilmekte ve sözleşme bedeli, Türk lirasına çevrilerek kullanım bedeli ve hizmet bedellerinin yeniden belirlenebilmesinin yolu açılmaktadır.

29. madde ile 6428 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin dokuzuncu fıkrasında yer alan hükümde yapılan değişiklik ve ilavenin gerekçesi;

"Sağlık Bakanlığı tarafından kamu özel işbirliği modeli çerçevesinde gerçekleştirilen projelerde, kamu tarafından ödenecek kullanım bedeli ile hizmet bedeli ödemeleri mevcut sözleşme hükümleri gereğince döviz kuru ve enflasyon

oranındaki artışlara uygun olarak belirlenmektedir. Madde ile söz konusu bedellere ilişkin mevcut hesaplama formülleri ile ortaya çıkan kullanım bedelleri ile hizmet bedellerinin cari ekonomik koşullara göre kamu lehine revize edilebilmesi imkânı sağlanmaktadır. Bu doğrultuda, sözleşme dönemi boyunca yapılacak toplam sözleşme bedeli ödemelerinde meydana gelebilecek aşırı düzeydeki artış riskinin engellenmesi ve kamu yararı esas alınarak, sözleşmenin tarafları arasında mutabakat sağlanmak suretiyle, toplam kullanım bedeli veya hizmet bedeli ödemelerinin azaltılmasının yolunun açılması hedeflenmektedir. Bu çerçevede, belirtilen şartların oluşması halinde Bakan onayıyla sözleşme değişikliği yapılabilecektir."

şeklinde açıklanmaktadır.

Bu değişiklik aynı zamanda "şehir hastaneleri" modelinin iflas ettiği ve kamunun sözleşme şartlarını revize etmeye yönelik hamle yapması anlamına gelmektedir.

Nitekim bu teklifin 30. maddesinde de kanunun yürürlük tarihinden önce imzalanmış olan sözleşmeler de bu kapsama alınmakta yapılan değişiklik geriye yürütülmektedir.

Bu değişikliklerin tahkim hükümleri çerçevesinde ilgili firmalar tarafından Uluslararası Tahkime götürülüp götürülmeyeceği bilinmemektedir. Eğer böylesi bir başvuru ihtimali yok ise bu sözleşme koşullarının daha ilk başlarda oldukça kamu aleyhine hükümler içerdiği veya sözleşme hükümlerinin kısa bir uygulama sonucunda bariz olarak kamu aleyhine sonuçlar doğurduğunun fark edilmesi ile izah olunabilir.

Söz konusu revize işlemleri Şehir Hastaneleri Modelinin yanlışlarını ortadan kaldırmamaktadır. Halen ticari sır gibi saklanan sözleşmelerin kamuoyu ile paylaşılması gerekmektedir. Komisyondaki görüşmelerde de sözleşmenin içeriğine girilmemiş, farazi rakamlara dayanan simülasyonlar komisyon üyeleri ile paylaşılmıştır.

Bütçe kanunu dokümanlarının incelenmesinden, şehir hastanelerinin kira bedelleri ve garantileri için 2017 yılı içinde 310.331.216,95 Tl. harcama gerçekleştirildiği, 2018 yılı içinde 2.544.317.000 TLve 2019 yılı içinde 6.150.000.000 Tkaynak ayrıldığı tespit edilmiştir

2019 yılı haziran ayı itibarıyla yapımı tamamlanan ve işletmeye açılan 9 adet şehir hastanesi için yapılan kira ve hizmet ödemelerinin ayrıntısının hastane başına ayrıntılı olarak paylaşılması, konunun gerekiyorsa TBMM de kurulacak bir Araştırma Komisyonu marifetiyle incelenmesi gerekmektedir.

3.13 Teklif metninin görüşülmesi sırasında Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekillerince Ek madde ihdasını isteyen 6 adet reddedilen önergenin değerlendirilmesi

Söz konusu teklif metninin görüşülmesi sırasında Plan ve Bütçe Komisyonunun CHP'li üyeleri tarafından teklif metnine 6 adet maddenin eklenmesi yönünde verilen önergeler kabul edilmemiştir.

Bu önergelerden birincisi, 657 sayılı Devlet Memurları Kanuna ekli I sayılı Cetvelde yer alan Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfında bulunan Öğretmenler, Emniyet Hizmetleri Sınıfında bulunan emniyet mensupları(polisler ve emniyet müdürleri), Din Hizmetleri Sınıfında görev yapan En az dört yıllık yüksek öğrenimi bitiren din görevlileri ve Sağlık Hizmetleri sınıfında çalışanlar için mevcut durumda öngörülen 3000 ek gösterge rakamının 3600 olarak değiştirilmesi ve söz konusu gösterge değişikliğinden bu unvanlarda görev yapan personelin emeklilerinin de yararlanmasını öngören düzenlemedir.

Bu önergelerden ikincisi; 14.07.1965 tarih ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ekli IV sayılı Makam Tazminatı Cetvelinin 7'nci sırasının değiştirilerek makam tazminatı alamayan Petrol Ofisi AŞ, PTT, Devlet Malzeme Ofisi, Devlet Demiryolları gibi Kamu İktisadi Teşebbüsleri Bölge Müdürlerinin emeklilerinin durumlarının düzeltilmesi ile ilgili düzenlemedir.

Bu önergelerden üçüncüsü; 4/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36 ncı maddesinin "X- YARDIMCI HİZMETLER SINIFI" başlıklı bendinin, başlığı ile birlikte madde metninden çıkarılmasına ilişkindir.

Bu önergelerden dördüncüsü; Yardımcı Hizmetler Kadrosunda görev yapanların Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi izleyen aybaşından geçerli olmak üzere ve başka bir işleme gerek kalmaksızın, aynı dereceyle Genel İdare Hizmetleri Sınıfına dâhil Memur unvanlı kadrolara atanmasının sağlanması ile ilgili düzenlemedir.

Bu önergelerden beşincisi yaşanan mağduriyetin giderilmesi yanında mesleki eğitimin özendirilmesine de katkıda bulunmak amacıyla çırak ve stajyer öğrenci olarak çalışılan süreler için borçlanma hakkı verilmesi ve sigortalılık başlangıç tarihinin uzun vadeli sigorta uygulamasında da çırak olarak çalışmaya veya staja başlanılan tarih olarak esas alınması ile ilgili olarak 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 41. maddesinin değiştirilmesi ile ilgili önergedir.

Bu önergelerden altıncısı 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununa ek madde ilavesi ile Bu kanunun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan faaliyetler kapsamında çağrı mektubu tarihinden bağlantı anlaşması süresi sonuna kadar tüketim-üretim bağı kopmuş olanlar veya bağlantı anlaşması geçerlilik süresi içerisinde geçici kabulünü yaptıramamış olanlara bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 30 gün içinde çağrı mektubuna esas abonelik ile en az aynı özel liklere haiz eski ve/veya yeni bir tüketim tesisi aboneliği ihdas ederek ilgili şebeke işletmecisine bildirmesi halinde bağlantı anlaşması süresi, söz konusu bildirim tarihini izleyen 120 günü kapsayacak şekilde, bağlantı anlaşması geçerlilik süresi içeris inde geçici kabulünü yaptıramamış olanlara ise 180 günü kapsayacak şekilde kendiliğinden uzamış kabul edilmesinin sağlanması ile ilgili önergedir.

Altı önerge de komisyonda görev yapan çoğunluk partisi milletvekilleri ve çoğunluk partisini destekleyen 4. partinin milletvekillerinin oylarıyla reddedilmiştir.

Sonuç olarak; genel değerlendirme bölümünde açıklanan sakıncaları ve eksiklikleri içermesi, 1'nci bölümde açıklanan nedenlerle bazı maddelerinin Anayasaya aykırılık taşıması 2'nci bölümünde açıklanan nedenlerle olağan yasa yapma sürecinin dışına çıkılarak, TBMM'de ilgili komisyonlarında yeteri kadar tartışılmadan kanun teklifleriyle sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilmek suretiyle yasa yapma alışkanlığını, genel demokratik ilkelere ve TBMM geleneklerine aykırı bulduğumuzdan teklifin bütününe; 3'üncü bölümde ayrı ayrı açıklanan nedenlerle de ""Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi" **nin bu şekilde kanunlaşmasına karşı olduğumuzu bildiririz.**

Bülent Kuşoğlu Ankara	*Abdullatif Şener* Konya	*Mehmet Bekaroğlu* İstanbul
Kamil Okyay Sındır İzmir	*Emine Gülizar Emecan* İstanbul	*Cavit Arı* Antalya
	Süleyman Girgin Muğla	

GENEL DEĞERLENDİRME

1960'larla başlayan kâr oranlarının düşmesi eğilimi, 1970'lerle birlikte dünya kapitalist sisteminin derin bir krize girmesine neden olmuştur. Kamusal mülkiyetin kârlılık alanlarını emdiği ve etkinsizlik yarattığı iddiasından hareketle "kamu (devlet) versus piyasa" denklemi kurularak tüm dünyada küresel kurumlar eliyle yeni bir ekonomi, siyaset, toplum modeli hayata geçirilmeye başlanmıştır. Kamusal olan her şeyin itibarsızlaştırılarak bunun yerine piyasanın büyülü özelliklerle sunulduğu bu yeni sistem yani neoliberalizm, dünya yüzeyinde sermayenin deregülasyonlar, serbest ticaret rejimi ve özelleştirmeler ile büyük bir akışkanlık kazanarak hareket etmesinin önünü açmıştır. Dünya kapitalist sistemi kamusallık karşıtı sert bir kampanyayla yeniden örgütlenmeye başlanmıştır.

Sosyalist Allende hükümetine karşı faşist Pinochet cuntasının yanlarına Chicago Boys'u alarak birlikte gerçekleştirdiği 1973 Şili darbesi, neoliberalizm adıyla topluma karşı yeni bir saldırı dalgası örgütleyen küresel sermaye örgütlerinin bu işi demokratik yollardan yapamayacaklarının bilincinde olduklarını göstermişti. Şili ile başlayan süreç, neoliberalizme geçişin çevre ve yarı çevre ülkelerde askeri darbelerle sağlanacağını ortaya koymuştu. Türkiye'de de 12 Eylül 1980 faşist darbesiyle bu yeni toplumsal dizayn modeli hayata geçirilmeye çalışılmıştır. Darbenin Kürt sorununun çözümsüzlüğünün giderek gündemleşmesi başta olmak üzere pek çok nedeni bulunmakla beraber, en önemli nedenlerinden biri de neoliberalizme geçiş belgesi olarak ifade edilebilecek 24 Ocak Kararları'dır. Dönemin patronlarından birisinin de açıkça söylediği gibi 24 Ocak Kararları'nı demokratik yollarla topluma kabul ettirebilmek mümkün değildi. Ve öyle de olmuştu.

12 Eylül darbesiyle Kürt sorununda inkâr ve imha siyaseti güçlendirilmiş, Türk-İslam senteziyle toplumsal alan, neoliberal uygulamalarla siyaset ile ekonomi olarak tarif edilen alanlar yeniden dizayn edilmeye başlanmıştır. 12 Eylül'ün dizayn ettiği bu yeni siyaset alanı 3 Kasım 2002 tarihinde AKP'nin tek başına iktidara gelmesinin önünü açmıştır. AKP de, yaklaşık 17 yıllık performansıyla, geldiğimiz noktada 12 Eylül'ün paltosundan çıktığını fazlasıyla ispatlamıştır. Gelinen noktada Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi adı verilen

sistemin uygulanmasıyla birlikte gerçekleştirilen tahkimatla "neoliberal otoriterizm" olarak tarif edilebilecek bir politikalar bütünüyle karşı karşıyayız. Neoliberal otoriterizm, politik olan ile ekonomik olanı mutlak bir biçimde "ekonomik olan" lehine ayrıştırarak siyaseti teknikleştirip idare kurumuna indirgeme arzusunun adıdır. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi adı verilen sistem de TBMM'den siyaseti kaçırarak Meclis'i basit bir onay kurumuna indirmeye çalışan, yasama faaliyetini hızlı olma obsesyonuna sıkıştıran bu temelde bir hileyi de ifade eder. Oysa, bu tek adam tekelci yönetimine karşın, demokrasinin acelesi yoktur. Demokrasinin kaygısı, kamusal yarar temelinde ortak iyiyi ve doğruyu mümkün olduğunca toplumsal uzlaşıyla bulmaya çalışmaktır. Siyasetin teknikleştirilip idare derekesine indirgenmesi, örneğin ekonomi alanına ilişkin alınmak istenen kararların ve hayata geçirilmesi amaçlanan uygulamaların siyaset kurumunun devre dışı bırakılarak hızlı bir biçimde geçirilmeye çalışılması tam da bu otoriterliğin bir çıktısıdır. AKP'nin alışkanlık haline getirdiği torba yasalar tam da bu otoriter zihniyetin bir yansımasıdır.

Torba yasa yöntemi, Türkiye'de AKP eliyle 2010 yılından beri sistematik olarak kullanılmaktadır. 24 Ocak Kararları ve 12 Eylül 1980 faşist askeri darbesi, AKP hükümetinin neoliberal politikalarının atası olarak belirmiş, bu kapsamda ortaya çıkarılan torba yasalar da, AKP'nin gittikçe otoriterleşen yönetiminin ilk uygulamaları arasında yer almıştır. AKP iktidara gelmeden önce, TBMM'ye sadece 1 adet torba yasa gelmiştir. AKP iktidarının ilk döneminde 2 ayrı torba yasa Meclis'e gelirken, 2010 yılından sonra bu sayı hızla artmış, 2011 yılında 35'e çıkmıştır. Torba yasa sayısındaki artış ile AKP'nin 2007 yılından sonraki anti-demokratik politikalarının ortaya çıkışı rastlantı değildir.

Demokratik ve müzakereci anlayıştan uzak olan torba yasalar, AKP hükümetleri döneminde birbirinden bağımsız birçok yasayı aynı anda değiştirmek için kullanıldı ve kullanılmaya devam ediyor. Hukuk devleti ilkesinin ve yasamanın gücünü kıran torba yasalar, kuvvetler ayrılığının zayıflamasına neden olmaktadır. Binlerce yıl önce Roma hukukunda, insanların farklı konular hakkında bir sonuca varmaya zorlanamayacağı ifade edilmiştir. Bu da evrensel bir hukuk ilkesi haline gelmiştir. Torba yasalarda ısrar ederek yasama etiğini ayaklar altına alan AKP, Roma hukukundan bu yana evrensel hukuk ilkesi haline gelmiş bu ilkeyi tanımamaktadır. Plan ve Bütçe Komisyonu'ndan geçen 2/2019 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi de, bir torba yasa olarak yanlışta ısrar edildiğini göstermektedir.

Kanun teklifinin genel gerekçesinde "makroekonomik gelişmeler dolayısıyla reel sektörde ortaya çıkabilecek finansal sorunların çözümlenmesi" ifadesi yer almaktadır. Bu

ifade ikircikli bir durumun ifadesidir. Bir yandan bu kanun teklifinde ruhen krizin varlığı kabul edilirken diğer yandan lafzen "ortaya çıkabilecek finansal sorunlar"dan söz edilmektedir. Oysa AKP dahil herkesin bildiği gibi, ülkede tüm yönleriyle derin bir yapısal kriz vardır. Bu derin yapısal krizin ekonomik yönü gün gibi ortadadır. Bu durum, enflasyonun % 15,72 ve işsizliğin % 14,1 olarak açıklandığı, özel sektör dış borcunun 453 milyar dolar ile milli gelirin % 60'ına tekabül ettiği, 2018 yılında 80 milyar TL olan bütçe açığının 2019 ilk dört ayında 52 milyar TL gerçekleşmesi ve TL'nin döviz karşısında sürekli değer kaybetmesi gibi makroekonomik verilerde rahatlıkla görülmektedir. Nitekim kanun tekfinin kendisi de Türkiye ekonomik krizinin esasen itiraf belgesi niteliğindedir.

Açıktır ki AKP, panik halindedir. Tamtakır olan kasayı bir biçimde doldurmak için çabalamaktadır. Bu panik havası içerisinde de bulabildiğini düşündüğünü her kaynağa adeta saldırmaktadır. Ancak bu kaynak yaratma işi, bu kanun teklifinde olduğu gibi borçlanma ile değil de daha çok vergilendirme yoluyla yapmaya çalışılmaktadır. Ülkeyi yönetenler tabiri caizse sinekten yağ çıkarmaya çalışacak kadar çaresiz durumdadır. Öyle ki, yıllardır uygulanan yanlış politikaların bizleri getirdiği ibretlik nokta, işi Merkez Bankası'nın kefen parasına el uzatmaya dahi götürmüştür. Çünkü delik giderek büyümektedir, yama ise her geçen gün daha da küçük kalmaktadır. Tekrar altını çizmek gerekirse, 2019 yılı için öngörülen merkezi yönetim bütçe açığının yaklaşık % 80'i, henüz daha yılın ilk beş ayında gerçekleşmiştir! Ancak bu kanun teklifi de bu kötü gidişe çare olmak şöyle dursun, günü kurtarmaya dahi yetmeyecektir. Çünkü yine palyatif düzenlemeler yapılmakta, ülkenin içinde bulunduğu derin krize yapısal çözüm getirilmesi yerine, ömrünün uzatılması hedeflenmektedir.

Bu torba kanun teklifinde, gelir yaratma amacı doğrultusunda milyonlarca vergi mükellefini ilgilendiren hasılat esaslı vergilendirme yaygınlaştırılmak istenmekte, yani hızlı vergilendirme uygulamalarının getirilmesinin planlandığı anlaşılmaktadır. SGK'nin yurtdışı borçlanma oranın % 45'e çıkartılması ve yurt dışı çıkış harcının 50 TL'ye yükseltilmesi de kaynak yaratma ihtiyacının göstergeleri arasındadır. Teklif ile birlikte özel sektörün dış kredi borcunu yurt dışındaki paralarıyla ödemesi meşrulaştırılırken, yurt dışındaki "para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının Türkiye getirilmek suretiyle milli ekonomiye kazandırılması" şeklindeki ifadelerle, kara para aklamaya zemin oluşturulduğunu söylemek mümkündür. Ekonomik krizden mutfağı yanan emekçileri korumak için yasal düzenleme arayışına girilmezken, Varlık Barışı'nın 6 ay uzatılmasını teklifiyle, nasıl, nereden ve kimler tarafından kazanıldığı bilinmeyen yurt dışı varlıklarının Türkiye'ye getirilmesi yani

kara paranın aklanması hedeflenmekte, boşaltılan kasa bu şekilde de doldurulmak istenmektedir. Hatırlanacak olursa AKP, 2008 yılından bu yana dört kez Varlık Barışı'na başvurmuştur. Vergi gelirinin yaklaşık % 70'i dolaylı vergilerden oluşan Türkiye, vergi adaletsizliğinde dünyada ilk sıralarda yer almaktadır. Hal böyleyken, Varlık Barışı'nın 6 ay uzatılması teklifi, "yoksuldan vergi alırım, zengine vergi kaçırması için 6 ay süre veririm" demekten öteye gitmemektedir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın ihtiyaç akçesine dair madde ise Türkiye'nin yakın geleceği açısından felaket etkisi yaratacak niteliktedir. Merkez Bankası ihtiyaç akçesi, bir ülkenin zor günler için ayırdığı birikimdir. Kamuoyunda sıkça yapılan benzetmeyle "kefen parası"dır. AKP'nin bu teklifin yasallaşması sonucunda ihtiyaç akçesine el koyması, para basmasından farksız olacaktır. Bunun anlamı enflasyonun yükselişe geçmesi ve emekçilerin mutfağındaki yangına benzin dökmektir.

Kanun teklifinde Kamu Özel İşbirliği (KÖİ) yöntemiyle sağlık alanında geliştirilen projelere ilişkin maddeler bulunmaktadır. Bilindiği gibi bu projelerin "en ünlüleri" şehir hastaneleridir. Bu projelerin amaçları sıralanacak olursa en son sırada "ulaşılabilir ve ücretsiz sağlık hakkı" gelir. Projelerin temel amacı inşaat sektörü üzerinden yandaşlara kar sağlamak ve neoliberal politikalar doğrultusunda sağlık alanını piyasaya açmaktır. Ancak her nedense şehir hastaneleri bir bilmeceye dönüştürülmüş, sözleşme detayları kamuoyunda saklanmıştır. Kamuoyu, şehir hastaneleriyle ilgili özellikle mali-finansal açıdan bilgilendirilmemektedir. Sağlıkta Dönüşüm Programı adı altındaki 17 yıllık dönüşümün son aşaması olan sağlıkta şirket düzeninin örneği olan şehir hastaneleri, sağlığa harcanan kaynakların büyük bir kısmını emerek koruyucu hekimlik uygulamaları ve nitelikli sağlık hizmeti vb. vermenin önünde önemli engel oluşturmakta, şehir merkezlerinden uzakta kurulması nedeniyle sağlık hakkına erişimi kısıtlamaktadır. Projelerle ilgili sözleşmelerin niteliği ve uygulanmasına yönelik önerilen değişikliklerin hiç biri yukarıda bahsedilen olumsuzluklara çözüm değildir. Sağlığın temel insan hakkı olduğu düşüncesiyle adım atılmadığı takdirde, önerilen her düzenleme, sağlığın toplumdan gasp edilmesinin kurumsal ve yasal alt yapısını oluşturmaktan öteye geçmeyecektir.

Teklifle birlikte Cumhurbaşkanı'nın yetki alanını daha fazla genişletilen hükümler de getirilmektedir. Yurt dışına çıkış harcına üç katından fazla zam yapılması hususunda dahi Cumhurbaşkanı'na yetki verilmesi öngörülmektedir. Teklif, yeni tek adam rejimin güç konsolidasyonunun bir belirtisidir. Oysa bugün derinleşerek devem eden krizin temel nedenlerinden biri Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi adı verilen sistemdir. Referandum

propaganda sürecinde Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'yle birlikte artık krizlerin tarihe karışacağı söylenmişti. Ancak referandumun üzerinden henüz yaklaşık iki sene geçmişken, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin krizleri önleyecek bir sistem olması şöyle dursun, bizzat Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin kendisi bir kriz haline gelmiştir.

Özetle 2/2019 Esas Numaralı Gelir Vergisi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin geneli göz önünde bulundurulduğunda AKP iktidarı artık ekonomik krizi kabul etmekte ve nasıl 2001 krizi dönemin iktidarda olan partilerini alaşağı ettiyse 2018 krizinin de kendisini iktidardan götüreceğini görmekte ve bunun önünü almak için kaçak telefondan kara para aklamaya her türlü mali hukuksuzluğa, yasadışılığa yasalar aracılığıyla onay vermektedir. Uzun süredir gelirlerine göz koyduğu Merkez Bankası'nın kanununa da müdahale etmeyi göze alan AKP, getirdiği teklifle ihtiyat akçesine el koyuyor ve uzun vadede gelecek risklere rağmen ateşe körükle gitmeyi göze alıyor.

35 Maddeden oluşan bu kanun teklifiyle AKP bir kere daha patronların partisi olduğunu haykırmıştır. Safını çok net bir biçimde sermayeden yana koyduğunu tekrar ilan etmiştir. Esasen ekonomik krize karşı önlem olarak getirilen bu kanun teklifinde mutlak bir biçimde sermaye odaklı bir yaklaşım vardır. Kredi Garanti Fonu'nun zombi şirketlerin kredilerinin yapılandırılması için kullanılmış olması örneğinde olduğu gibi AKP, ekonomiye sermayenin gözlüğüyle bakmaktadır. 35 Madde içerisinde sıradan yurttaşların, kadınların, emekçilerin, işçilerin, çiftçilerin, gençlerin, işsizlerin yararına olacak bir tane dahi madde yoktur. AKP, kendi yarattığı derin ekonomik krizin çıkış yolunun patronların elini tutmaktan geçtiğini zannetmektedir. Şimdiye kadar çıkarılan pek çok kanunda tabiri caizse patronlara bir tek masaj yapılmadığı kalmıştır. Ancak tüm yönleriyle kriz derinleşerek devam etmektedir. Bu kanun teklifinde de yanlışta ısrar edilmektedir. Özcesi, kanun teklifinin niteliği, kendi geleceğinden başka hiçbir şeyi düşünmeyen, ülke kaynaklarının üzerine oturmuş, dar oligark bir grubun göz göre Türkiye'yi bataklığa sürüklemeye devam edeceğinden başka bir anlam ifade etmemektedir.

MADDELERE İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER

Madde 1

Bu madde ile "Hasılat Esaslı Kazanç" getirilmektedir. Böylelikle, vergilendirme süreci hızlandırılarak gelir sağlanmak istenmektedir. Çünkü hazine boşalmış durumdadır. Yani tabiri caizse "kasa tamtakır"dır. Burada dikkat edilmesi gereken kritik husus şudur: vergi mevzuatı

vergiyi doğuran olayı "gelir elde etmek" olarak tanımlarken, "hasılat esaslı vergilendirme" ile bu ilke ihlal edilmektedir. Unutulmamalıdır ki hasılat demek gelir demek değildir. Hasılat üzerinden vergi alınamaz. Vergiye konu olan gelir, hasılattan giderler, istisna ve muafiyetler düşüldükten sonra kalan net tutarı ifade eder. Dolayısıyla hasılat üzerinden kazanç ve vergilendirme mantığı AKP'nin vergi sisteminde yaygınlaştırmak istediği yeni bir tarzın ifadesidir. Hatırlanacağı üzere, daha önce de KDV Kanunu'nun 38. Maddesi'nde bu yönlü bir değişiklik yapılmış ve "hasılat esaslı KDV" getirilmişti. Kanunla getirilmeye çalışılan bu yöntem, vergilendirme tekniği açısından oldukça sıkıntılı bir sisteme işaret eder. Benzetme yapmak gerekirse, getirilmek istenen bu vergilendirme mantığı, gelecekteki olası vergi meblağını peşinen mahsup eden iltizam usulüne benzeyen bir yöntem olarak değerlendirilebilir.

Getirilmek istenen bu düzenlemenin Vergi Ödevi'ni düzenleyen Anayasa'nın 73. Maddesi'ne aykırılık taşıdığı iddia edilebilir. Çünkü bu düzenleme "mali güce göre, vergi ödeme yükümlülüğü ilkesi" ile "vergi yükünün adaletli olması gerektiği" hükümleriyle çelişmektedir.

Yine, getirilen sistemle Cumhurbaşkanı'na oranı iki katına kadar artırmaya veya oranın yarısı kadar indirmeye karar verme yetkisi verilmiştir. Böylelikle inisiyatif, bir çok konuda olduğu gibi, bir kişiye bırakılmak istenmektedir. Bu da Cumhurbaşkanı'na ilgili sektörü mükâfatlandırma veya cezalandırma imkânı verme gibi keyfi bir uygulamaya imkan tanıyacaktır. Dahası, bu örnekte de görülebileceği gibi Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi adı verilen yanlış sistemin parlamentonun "vergi salma yetkisini" de ortadan kaldırdığından söz etmek mümkündür. Çünkü demokrasilerde halkın iradesini temsil eden parlamentoların elinde olması gereken yetki tek kişiye, Cumhurbaşkanı'na verilmek istenmektedir.

Öte yandan götürü usulü vergilendirmenin kayıt dışına yol açıp kayıt ve belge düzenini ortadan kaldırma riski yüksektir. İlgili meslek örgütleri bu nedenle de düzenlemeye karşı çıkmaktadırlar.

Türkiye Cumhuriyeti tarihinde ilk kez kurumlara ve işletmelere bu anlamda hasılat üzerinden vergilendirme kapısı açılmıştır. Yani Türkiye Cumhuriyeti tarihinde ilk kez Kanun, kâr üzerinden vergi almamanın hasılat üzerinden vergi almanın kapısını açmış oluyor.

Türk Vergi Sistemi, beyan esasına dayalı ve gerçek usule göre vergilendirmeyi esas alan bir vergi rejimi oluşturmuştur. 1990'lı yıllardan itibaren gerçek usulde vergilendirmenin istisnasını teşkil eden götürü usul, hayat standardı esası gibi uygulamalar terk edilmiştir. Böylelikle etkin vergi denetimiyle VUK 3/B maddesindeki gerçek mahiyete uygun vergilendirmenin gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır.

Götürü usul bilindiği üzere, bütün mükellefleri tek bir sınıf olarak gören, vergi sisteminin belge kayıt düzenini yaratan gider mekanizmasını etkisizleştiren, eski dünyanın vergi anlayışı, vergi düzeni uygulamasıdır.

Teklif madde metninde de görüleceği üzere, "Vergiye tabi kazancın bu suretle tespitinde ilgili faaliyete ilişkin giderler dikkate alınmaz ve bu kazanca herhangi bir indirim veya istisna uygulanmaz" düzenlemesi yer almaktadır. Bu ifade, aslında, vergi sisteminde gelir vergisinde sübjektif vergilendirmenin geçerli olmasının nedenini de ortadan kaldıran bir rejim kurmaktadır. Şöyle ki, Gelir Vergisi Kanunu, mükelleflerin kişisel özelliklerine göre farklı bir vergi rejimi oluşturan ve bunu giderler, istisna ve muafiyetlerle gerçekleştiren bir kanundur. Kanunda pek çok istisna ve muafiyetin bulunması, mükelleflerin kişisel özelliklerine göre anayasada ifadesini bulan mali güce göre vergilendirme ilkesini somutlaştırma amacının bir göstergesidir.

Şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunan ve bu faaliyetlerinden kaynaklanan hasılatlarının tamamını elektronik ücret toplama sistemleri aracılığıyla elde eden mükelleflerin talep etmeleri halinde söz konusu faaliyetlerinden elde ettikleri gayrisafi hasılatlarının % 10'nu vergiye esas kazanç saymaktadır. Bu ihtiyari uygulama vergi adaletini bozmakla beraber tek bir sektörde uygulanması uygulama bütünlüğü açısından da sakınca doğurmaktadır. Misal olarak ortaya konan bu tutum emsal olma ve adaletsizliği derinleştirme riskini barındırmaktadır.

Getirilmek istenen Hasılat Esaslı Vergilendirme, belge düzenini ve mükelleflerin kişisel özelliklerine göre vergilendirme rejimini ortadan kaldıracaktır. Bu durumun, Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın yıllardır yürütmeye çalıştığı kayıt dışı ekonomiyle mücadele çabasını sekteye uğratacaktır.

Madde 2

Yurtdışındaki varlıklarını Türkiye'ye getiren özel ve tüzel kişilere paralarının kaynağı sorulmaması üzerine inşa edilen bir madde. Yani zengin sınıfın vergilendirmeden kaçırdığı parayı aklamak için getirilmiş ve çözümmüş gibi ikna edilmeye çalışıldığımız bir kanun teklifi ile karşı karşıyayız.

Bu madde, sık sık terörün finansmanı ve kaynaklarını kurutma benzeri bir söylem içerisinde olan iktidarın söylemiyle çelişki arz eden bir içerik taşımaktadır. "Varlık barışı" adı altında getirilmek istenen düzenlemeyle, % 1 stopaj oranıyla yurtdışında bulunan varlıkların, vergilendirilmemiş paranın aklanması hedeflenmektedir. Bu düzenlemede bu kez paranın fiilen Türkiye'ye getirilip getirilmemesinin de bir önemi yoktur. Paranın kaydi olarak

bilançoda yer alması aklanması için yeter şart olarak karşımıza çıkmaktadır. Emekçiden stopaj yoluyla ve yüksek oranlarla kesinti yapan iktidar, sermaye sınıfı mevzu bahis olduğunda düşük vergilendirme yaparak vergilendirmemiş kazancın aklanmasında beis görmemektedir.

Bu kanun teklifiyle birlikte 4. varlık affı Meclise getirilmiş oluyor. İlk üçünden ne gibi faydalar görüldüğüne ilişkin herhangi bir veri maalesef ki elimizde mevcut değildir. Daha önceki vergi aflarında, devlete ait herhangi bir kurumun, bu konunun ne kadar başarıya ulaştığına dair elinde maalesef veri yoktur. Şimdi de aynı nitelikte bir düzenleme getirilmekte fakat önceki uygulamaların sonuçlarına dair herhangi bir veri sunulamamaktadır. Son yıllarda Türkiye'de dört tane varlık barışı getirilmiş olmasına rağmen veriler paranın ülkeye gelmesinden çok, yılda yaklaşık olarak 10 milyar Dolar'ın, yurt dışına gittiğini göstermektedir. Bu veriler bize toplumun büyük bir kısmını oluşturan yoksul halkın faydasından çok elit bir kesimin çıkarlarının gözetilerek kanun yapılmaya çalışıldığını göstermektedir.

Madde, kriz dönemi düzenlemesi olmakla beraber istenen geliri sağlaması mümkün olmayacaktır. Güvenin olmadığı, siyasal ve ekonomik istikrarın bulunmadığı bir ülkede insanların yurt dışındaki varlığını Türkiye'ye getirmesi olası değildir. Yurt dışına giden varlığın nedenlerinden biri de Türkiye'deki ekonomik-siyasal istikrarsızlık ve vergi silahının acımasız bir şekilde mükellefler üzerine bir tehdit unsuru olarak kullanılmasıdır.

Yurt dışında, vergi cennetlerinde, 200 milyar Dolar tutarında bir meblağ olduğu tahmin edilmektedir. Yurt dışına giden, burada kazanılmış olmasına rağmen vergisi burada ödenilmeyen ve dışarıya kaçırılan, 200 milyar dolar kaynaktan bahsedilmekle beraber, sadece 1,4 milyar doları geldiği iddia edilmektedir. Bu şekilde vergi ahlakı da yok edilmiş olmaktadır. Nüfusun büyük çoğunluğu varlık sahibi olmaktan çok borç altında yaşamaya çalışmaktadır. Bunun nedenlerinden bir tanesi de vergi ahlaksızlığının olmasıdır. Vergi kayıt altında alınmadığı gibi, burada matrah artırımlarıyla, vergi aflarıyla da kaynak kaybı yaşatılmakta, vergi yoksuldan alınmaktadır.

Bu düzenleme, ekonominin ne kadar kötüye gittiğinin ve hazinenin boşaldığının kanıtı olarak da karşımıza çıkmaktadır. Para girişi hızlandırılmak istenmektedir. Çünkü ödemeler dengesinde bozukluk giderek artmaktadır. Amaç, 'ödemeler dengesini' rasyonalize etmektir. İşletmeler kaydi veya fiili olarak getirdikleri paraları tekrar yurtdışına çıkarabileceklerdir. Düzenlemenin bu şekilde yapılması düzenlemenin 'kayıt dışı paranın aklanması' amacıyla yapıldığının kanıtı olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak şunu da ifade etmek gerekir ki "kara

para" bu kadar ucuza aklanmaz! Ayrıca yurtdışından getirilen bu paraların MASAK ve vergi dairelerinin denetimi dışında olacağının da altını çizmek gerekir.

Yapılması gereken vergi barışını, vergi adaletini, vergi ahlakını sağlamaktır. Türkiye'nin güvenli bir ülke olmasını sağlamak, yerli ve yabancı sermayeye güvenli liman olduğunu göstermek, hukuk devleti olduğunu ispatlamak ve bu tip yasalar yapmaktan vazgeçmektir.

Madde 3, 4

AKP'nin sermaye yanlısı, emekçiyi sömüren, ekonomi politikaları sonucu ortaya çıkan derin yapısal sorunlar yoksulu -muhtaç ederek- borçlandırma üzerine inşa edilmiş; yüksek enflasyon, üretimsizlik ve reel gelirin düşmesi sonucu krediler ödenemez duruma gelmiştir.

Getirilmek istenen bu düzenleme, bankaların batık kredilerini göstermeme ve "bilançoyu makyajlama-maskeleme" çalışmasıdır. Çünkü getirilmek istenen bu düzenlemeyle, zorunlu karşılıklar konusunda bankalara serbestiyet tanınmaktadır. Bu, usul açısından sıkıntı doğurarak standardı ortadan kaldıracak keyfi ve farklı uygulamalara neden olacak bir düzenlemedir. Bu düzenleme, bankaların ciddi mali sorunları olduğunun kanıtıdır. İktidar kalıcı çözümler yerine günü kurtarma adına palyatif "çözümler" üretmektedir.

Madde 5, 6

1211 Sayılı TCMB Kanunu'nun 60. Maddesi'ne göre, bankanın yıllık safi kârı aşağıdaki şekilde dağıtılır:

a) % 20'si ihtiyat akçesine;

b) Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden, % 6 oranında ilk kar hissesi olarak hissedarlara;

c) Yukarıdaki yüzdeler tutarının düşülmesinden sonra kalan miktarın en çok % 5'i, iki aylık maaş tutarını geçmemek üzere Banka mensuplarına ve % 10'u fevkalade ihtiyat akçesine;

d) Hisse senetlerinin nominal değerleri üzerinden Genel Kurul kararıyla en çok % 6 nispetinde ikinci kar hissesi olarak hissedarlara.

"Bu dağıtımdan sonra kalan bakiye Hazine'ye verilir" şeklinde düzenlenmiş olmasına rağmen, yapılan düzenlemeyle "fevkalade" ifadesi çıkarılarak, yedek akçenin Hazine'ye aktarılması mümkün kılınmıştır. Anonim Şirket statüsünde olan Merkez Bankası'nın genel kurul kararıyla yapılması gereken yedek akçe dağıtımı, bu düzenleme ile birlikte genel kurul

kararı aranmaksızın hazineye aktarılmasının yolu açılmıştır. Hatırlanacağı üzere, her yılın nisan ayında gerçekleştirilmesi gereken MB Genel Kurulu, siyasi baskılarla bu sene ocak ayında yapılarak alınan kararla yedek akçe dağıtımı öne alınmıştı. Şimdi de bu düzenleme ile zaten yapılmış olan şey, yasal kılıfına uydurulmaktadır. Her sene nisan ayında yapılan Merkez Bankası Genel Kurulu, siyasi baskılarla, bu sene ocak ayına çekilmiş ve Merkez Bankası karı hazine aktarılmıştır. AKP bu dönemde seçim ekonomisi uygulamış, ocak ayında 34 milyar TL Hazine'ye aktarmış, peşi sıra nisan ayında Kurumlar Vergisi olarak yaklaşık 10-12 milyar TL ödemiştir. Son olarak 46 Milyar TL ihtiyat akçesi Hazine'ye aktarılmaya çalışılmaktadır. Bu şekilde yaklaşık 94 Milyar TL Hazine'ye aktarılmış olacaktır. Bu durum parasal genişleme anlamına gelmekte, enflasyonla mücadelenin afişe edilmiş bir slogandan öteye gitmediğini ve hissedilen enflasyonun TÜİK verilerinin çok üstünde olduğunu göstermektedir.

AKP'nin yanlış ekonomi politikalarının sonucu olarak gelinen nokta, Hazine'yi kamuoyunda "kefen parası" olarak ifade edilen yedek akçeye dahi, muhtaç hale getirmiştir. "İtibara" harcama yapan, yandaşa vergi affı getirirken yoksulu vergiye boğan AKP, son kozlarını oynayarak iktidarını devam ettirmeye çalışmaktadır. Bu hamleler ekonominin tepetaklak bir gidiş içerisinde olduğunun göstergesidir.

Son olarak Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle Merkez Bankası Başkanının 'ekonomi bilimine aykırı' bir gerekçeyle (enflasyonla mücadele için faiz indirimi yapmaması gerekçesiyle) görevden alınması da kurumun 'bağımsızlığını ve güvenirliliğini' yitirmesine sebep olmuştur.

Madde 7

Bu madde temel olarak 9/5/2018 tarihli ve 2809 Sayılı Kanun ile bölünerek kurulan üniversitelerle ilgilidir. Bölünerek kurulan üniversitelere, eğitim faaliyetlerinin aksamaması için ayrıldıkları üniversitelerin veya hazinenin bina ve tesisleri devredilmiştir. Ancak bu bina veya tesislerin bağlı oldukları taşınmazlar veya bulundukları gayrimenkuller hâlihazırda o binalarda, tesislerde eğitim faaliyetlerini gerçekleştiren üniversitelere devredilmemiştir. Kurumlar arasında bu alanların kullanım hakkına dair birtakım ihtilafların oluştuğu ise gerekçe olarak sunulmaktadır.

Hatırlanmalıdır ki eğitimciler, üniversite mensupları devlet üniversitelerini bölerek başka üniversitelerin kurulduğu 9/5/2018 tarihli ve 2809 Sayılı Kanun Teklifi'ne oldukça güçlü bir biçimde muhalefet etmişlerdi. Gerekçeleri ise temel olarak eğitim kurumlarının yalnızca binalardan, birbirinden ayrık fakültelerden oluşmadığıydı. Örneğin Cerrahpaşa Tıp

Fakültesi, İstanbul Üniversitesi'nin bir parçası iken bahsi geçen kanun ile ayrılmıştır. Bu ayrılma gerçekleşmeden, teklif kanunlaşmadan önce İstanbul Üniversitesi'nden kurumsal olarak ayrılmak istemeyen Cerrahpaşa Tıp Fakültesi bileşenleri büyük eylemler düzenlemiş ve bu kadar köklü bir kurumun bu ayrılma ile hafızasından, bu birliktelik ile varolan bilimsel bilgi üretim kapasitesinden yoksun bırakılacağını belirtmişti. Ayrıca üniversite akademik ve idari personellerinin kadro problemleri yaşayabileceği ve üniversitelerin öz bütçe yaratmakta zorlanabileceği dile getirilmişti. Ancak bu tepkiler yasama tarafından dikkate alınmamıştı.

Temel olarak bu madde ile daha önce yapılmış olan bir hatanın, üniversiteleri bölerek yeni üniversiteler kurmanın, oluşturduğu problemlere çözüm üretilmeye çalışılmaktadır. Durum böyle olunca, üniversiteler arasında bölünmeler kaynaklı taşınmaz problemleri açığa çıkmaktadır ve çıkacaktır da. Çözüm basitçe taşınmazlar arasındaki ihtilafı çözmek olarak sunulmaktadır. Üniversite bölünmeleriyle ilgili oluşan sorunlar yalnızca taşınmazlarla ilgili değildir. Bahsi geçen bölünmeler ile beliren sorunları basit bir taşınmazlar bölüşümüyle nihai ve adil bir biçime sokmak da oldukça güç gibi görünmektedir.

Madde 8, 9, 10, 11, 12, 13

Bilindiği üzere Türkiye'deki sosyal güvenlik sistemi eskiden SSK (Sosyal Sigortalar Kurumu), Emekli Sandığı ve Bağ-Kur olmak üzere üç kurumdan oluşuyordu. Ancak 16 Mayıs 2006 tarihinde kabul edilen 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu'nda yapılan düzenlemeyle bu üç kurum Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) adıyla tek çatı altında toplandı. Kanun teklifinin 8. Maddesiyle teknik bir düzenleme yapılarak 3201 sayılı Kanun'da geçen ve SSK, Bağ-Kur, Emekli Sandığı'ndan birini kast eden "sosyal güvenlik kuruluşu" gibi ifadeler "Sosyal Güvenlik Kurumuna" ve "Sosyal Güvenlik Kurumunca" ifadeleriyle değiştiriliyor.

3201 Sayılı Yurt Dışında Bulunan Türk Vatandaşlarının Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi Hakkında Kanun'un 3. ve 4. maddelerinde değişiklik öngören bu teklifin 9. Maddesiyle ise önemli bir düzenleme yapılarak yurt dışında bulunan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının yurt dışında geçen sürelerinin sosyal güvenlikleri bakımından değerlendirilmesinde borçlanma oranı değiştiriliyor. % 32 olan borçlanma oranı, yurttaşların aleyhine olacak biçimde % 45'e yükseltiliyor. Bilindiği üzere, yurtdışında bulunulan süre ispatlanmak kaydıyla o sürede borçlanılıp, 4/a (sigortalı olarak) prim yatırılarak emekli olunabiliyordu. Bu düzenleme ile bundan 4/b olarak borçlanma getirilmektedir. Bu düzenlemeyle yurt dışında bulunan Türkiye Cumhuriyeti

vatandaşlarının sigorta primleri arttırılmak isteniyor. Çünkü 17 yıllık AKP iktidarı politikalarının neticesinde Türkiye'deki sosyal güvenlik sistemi daha da kötüleşmiş, SGK adeta felç olmuş durumdadır. AKP, emeğiyle geçinen yurttaşların sosyal haklarını gerileterek, getirdiği düzenlemelerle sosyal güvenlik sisteminin aktüel durumunu düzeltmek, aktüalite dengesini kurmak istiyor.

Yurtdışında bin bir zorlukla emeğiyle geçinen gurbetçilerin prim oranlarının arttırılması yurttaşlarımızın aleyhine bir düzenlemedir. Unutulmamalıdır ki yurtdışında yaşayan yurttaşlarımız dezavantajlı konumdadır. Halkımızın tabiriyle "gurbette olmak zordur". Öte yandan kanun teklifinin komisyon görüşmelerinde ilgili kurum temsilcisinin yurtdışında bulunan yurttaşların emeklilik hakkını, bir "hak" olarak değil, siyasi irade tarafından verilmiş bir "imkan" olarak sunup lütuf olarak değerlendiren yaklaşımını kabul etmek mümkün değildir. Bu ülkenin tüm vatandaşlarının sosyal haklara sahip olması en temel insan haklarındandır. Kamu iradesine düşen "zaten onlara kıyak yapıyoruz" anlayışından ve kâr-zarar mantığından vazgeçip bütün sosyal hakları her bir yurttaş için sağlamanın koşullarını yaratmaktır. Bunun için de Halkların Demokratik Partisi olarak, bütün sosyal güvenlik sisteminin tüm yurttaşların yararına olacak biçimde kamusal çıkarı önceleyen bir kaygıyla ele alınıp yeniden yapılandırılarak yasal düzenlemeler yapılması gerektiğini savunuyoruz.

Madde 14, 21

27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanununa eklenen Geçici Madde 10 ile mevcut bir soruşturma kapsamında bulunan veya el konulan ulaşım araçları için 31/12/2019 tarihine kadar başvuru yapılıp ilk iktisabında ödenmesi gereken ÖTV'nin % 25'nin ödenmesi halinde ya da gümrük idaresince tespit edilmeyen araçlarda belirtilen süre içerisinde kendiliğinden bildirilmesi durumunda % 15'i ödenerek (el konulan araçlar) sahibine iade edilecektir.

Gümrük mevzuatına aykırı olarak yurtiçine sokulmuş araçları bilmeden satın alan üçüncü şahısların yaşadıkları mağduriyeti gidermek üzere böyle bir düzenleme yapıldığı söyleniyor. Gümrük mevzuatına aykırı olarak ithal edilmiş yaklaşık 60 bin araç tespit edildiği biliniyor. 2017 yılında yapılan benzer bir düzenlemeler ile 3914 araç sahiplerine iade edilmişti. Eldeki veriler yeni düzenlemenin aslında geçmiştekinin tekrarı olduğunu ve soruna kalıcı çözüm getiremeyeceğini gösteriyor. Ayrıca bir defaya mahsus olduğu söylense de farklı isimlerle sık sık af getirilmesi vatandaşı yasaları çiğnemeye teşvik ediyor.

Cumhurbaşkanı, 31/12/2019'a kadar devam edecek başvuru süresini 6 aya kadar uzatmakla yetkilidir. Maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Ticaret Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından müştereken kullanacağı belirtilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçildikten sonra hemen hemen her yasa düzenlemesinde olduğu gibi bu düzenleme ile de yetkiler Cumhurbaşkanı inisiyatifine bırakılmıştır. Birbirinden tamamen farklı konularda düzenlenen onlarca yasada tek kişinin karar verici olması, o kişinin bütün konularda ve kanunlar hakkında bilgi ve fikir sahibi olmasını gerektirir. AKP'nin yeni sistem savunusunda en çok kullandığı argümanlardan birisi yasama ve yürütme sürecinin hızlanacağı ile ilgiliydi. Yetkileri tekelinde toplayan Cumhurbaşkanının her konuda bilgi ve fikir sahibi olması için ya çok zaman harcanması gerekir ki bu da yeni sistemin hızlı değil aksine yavaş işlemesine sebep olur ya da kararların yeterince incelenmeden alınmasını gerektirir ki bu durumda sistem sağlık işleyemez.

Madde 15

Yenilenebilir Enerji Kaynaklarını destekleme mekanizmasında öngörülen süreler eskiden tesisin işletmeye girdiği tarihten başlamak üzere 10 seneyken değişiklikle birlikte, üretim tesisinin YEK destekleme mekanizmasına dahil edildiği tarihten itibaren başlatılacak. Düzenleme, YEK destekleme mekanizması hazırlanmadan 2 yıl önce faaliyete giren, lastikleri gaza dönüştürerek elektrik üreten bir işletmenin de verilen destekten 8 yıl yerine 10 yıl yararlanmasını sağlayacak. Yenilenebilir enerji, fosil kaynaklı olmayan ve tükenmeyecek kaynaklardan elde edilen enerji türüdür. Lastiği yakarak üretilen enerji aslında fosil kaynaklı olduğu için yenilenebilir enerji sınıfına dahil edilmemesi gerekir.

Yenilenebilir kaynaklardan enerji üretilmesini elbette destekliyoruz. Türkiye'nin coğrafi koşulları dikkate alındığında en verimli, ekoloji dostu enerji kaynaklarından birinin güneş enerjisi olduğunu söylenebilir. Güneş enerjisinden, enerji üretimine teşvik etmek gerekirken Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı yönetmeliği güneş enerjisi üretimine lisans şartı getirmekte ve lisanssızlara çeşitli engeller koymaktadır.

Lisanssız güneş enerjisi yatırımcıları anlık olarak 1,0001 MW üretirlerse tüm aylık gelirlerine el konuyor, bu sebeple çok sayıda yatırımcı mağdur edildi. Mayıs ayında sayacında 0kWh tüketim görünen lisanssız yatırımcıların tüm aylık gelirlerine el konuldu. Yönetmeliğe göre kendi elektriğini güneşten üreten, % 100 öz tüketim yapan yatırımcıya güneş vergisi getirildi. Bu durum yenilenebilir enerji üretimine devletin destekten ziyade engel olduğunun göstergesidir.

Ayrıca küresel iklim değişikliğinin tüm dünyayı tehdit eden bir risk haline dönüştüğü günümüzde 180 ülke Paris İklim Antlaşmasını imzalayarak karbondioksit emilimini düşürmeye çalışmaktayken, Türkiye'nin antlaşmayı imzalamayan sadece 13 ülkeden biri olarak kalması utanç vericidir. Türkiye acilen Paris iklim antlaşmasını imzalamalı, fosil yakıt tüketimini azaltacak, gerçekten yenilenebilir kaynaklardan enerji üretimini teşvik edecek politikaları hayata geçirmelidir.

Madde 16, 17

Teklif ile Türkiye'de faaliyette bulunan bankalar, finansal kiralama şirketleri, faktöring ve finansman şirketleri ile diğer finansal kuruluşlarla kredi ilişkisinde bulunan borçlular; bu kuruluşlar tarafından kullandırılmış olan kredilere ilişkin olarak alınacak tedbirlerle, geri ödeme yükümlülüklerini yerine getirebilmelerine ve istihdama katkıda bulunmaya devam etmelerine imkan verilmesi amacıyla, dahil oldukları risk grubundaki diğer borçlularla bir bütün olarak veya kısmen yeniden yapılandırmaya tabi tutulabilecektir. Bir başka deyişle teklifle Bankacılık Kanunu'na geçici bir madde eklenerek yeniden yapılandırmalar üzerindeki vergi kaynaklı maliyetler düşürülmektedir.

Bu hükümlerin, iki yıl süreyle uygulanması ve süreyi iki yıl daha uzatmaya Cumhurbaşkanı'nın yetkili olması da getirilmektedir. Bu madde kapsamında finansal yeniden yapılandırmalarda kredilerin vadelerini uzatmak, kredileri yenilemek, ilave kredi vermek, anapara, faiz, temerrüt faizi, gecikme cezaları ve kar payları ile kredi ilişkisinden doğan diğer her türlü alacağı indirmek veya bunlardan kısmen veya tamamen vazgeçmek mümkün olacaktır. Teklif, şirketlerin bankalara olan borçlarını yeniden yapılandırmasına iki yıl süreyle kolaylıklar getirirken, sektör uzmanları getirilecek maddelerin çoğunun bankaların talepleri doğrultusunda olduğunu ve yapılandırmalarda bankaların önündeki engellerin bir kısmını kaldırdığını söylemektedir. Torba kanun teklifiyle alacak yapılandırmanın vergi kaynaklı maliyetlerini azaltacak değişiklikler yapılmakta, kredi yapılandırma veya aktiften silmenin bankacılar için zimmet suçu sayılmasının da önüne geçilmektedir. Bankaların alacaklarını tahsil edebilmeleri amacıyla düzenlemeyle gelecek olan yapılandırma anlaşmaları yargı harcı ve damga vergisinden, tahsil edilecek alacaklar Banka Sigorta Muamele Vergisi'nden (BSMV), kullandırılan krediler Kredi Kaynak Destekleme Fonu'ndan (KKDF) muaf olacaktır. Ayrıca alacakların yapılandırılması kapsamında borçlu şirketlerin varlıklarını devralan bankaların varlıkları satışından elde edeceği kazançların en az % 50'si kurumlar vergisinden, borçluların bazı tip varlıklarının bankalara devri de KDV'den muaf olacaktır.

Hatırlanacağı üzere holdingler, enerji ve gayrimenkul şirketleri geçen yıl TL'de yaşanan değer kaybı ile ekonomideki yavaşlama sonrası borçlarını yeniden yapılandırmak zorunda kalmıştı. Bankalar sadece geçen yıl içinde yaklaşık olarak 100 milyar TL tutarında krediyi yeniden yapılandırmıştı. Yapılandırmalar bu yıl da devam etmiştir. Örneğin aralarında Yıldız ve Doğuş Holding'in bulunduğu büyük ölçekli bazı şirketler borçlarını yeniden yapılandırmayı tamamlamıştır. İnşaat ve enerji sektörü başta olmak üzere birçok sektörde yapılandırılmayı bekleyen borçlar varlıklarını sürdürmektedir. "İstanbul Yaklaşımı" olarak da bilinen 2001 krizindeki çerçeve anlaşmaya atıfta bulunan düzenleme bu haliyle yasalaşması halinde bankaların çok yüksek oranlara ulaşmış ödenemeyen borçları için borçlularıyla daha düşük faiz oranlarıyla anlaşmalarını sağlayacak, varlık şirketlerine satmak zorunda kaldıkları alacakları için tahsilat yoluna gidebilmelerinin önünü açacaktır.

Söz konusu iki madde ile Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik krizin şirketler üzerindeki etkileri azaltılmak istenmektedir. Çoğunlukla büyük şirketlerin ve kısmen KOBİ'lerin kredi borçlarını yapılandırmayı hedefleyen bu maddelerin kapsamı yaklaşık olarak 400 milyar TL'lik bir kredi borcuna tekabül etmektedir. Elbette üretime devam edebilecek ve borçları yapılandırıldığında ödemelerini yapabilecek olan şirketlerin ihtiyaçlarını göz önünde bulundurmak hem Türkiye ekonomisi için hem de bu şirketlerde çalışan yurttaşlar için önemlidir. Ancak, hanelerin borçlarının ve geçim sıkıntılarının 'doğrudan' hesaba katılmadığı bu torba yasa teklifinin söz konusu iki maddesinin hedefinin temel olarak şirketleri kurtarmak olduğu ifade edilebilir.

Söz konusu maddeler ile amaçlandığı üzere, borçları yapılandırılacak olan şirketlerin üretime devam edebilmelerini sağlayacak yapısal tedbirler veya düzenlemeler alınmamaktadır. Bir başka deyişle, şirketlerin gelecekte yapılandırılan kredi borçlarını ödeyebilmelerini ve üretim yapabilmelerini sağlayacak bir bağlamı, ekonomik krizi aşmak üzere bir perspektifi oluşturmuyorken bu düzenleme yalnızca ödenemeyen kredi borçlarının bir süre daha ötelenmesine ve en nihayetinde kamuya yüklenmesine sebebiyet verebilecektir. Nitekim, şu anda 2. grup risk derecesine sahip olan ve yapılandırıldıktan sonra risk oranının düşeceği düşünülen kredi borçlarının büyük bir kısmı halihazırda yapılandırılmış durumdadır. Aynı araçları kullanarak başka sonuçlar elde edilebileceği yanılgısından kurtulmalı ve nasıl bir etki yaratacağı, tekrarlayıp tekrarlamayacağı dahi araştırılmamış veya analiz edilmemiş bu tür yasal düzenlemelerden ivedilikle vazgeçilmelidir. Sorunu iyi tespit etmek ve araçları ona göre planlamak esas olmalıdır: Ekonomide yaşadığımız en büyük sorunlardan birisi güven eksikliğidir. Çözüm, ekonomik kriz için de demokratik hukuk devletinin ve barış politikalarının sağlayacağı güven ortamından geçmektedir.

Madde 18

Bu madde ile Sosyal Güvenlik Kurumu'na dair bazı düzenlemeler içeren 5502 Sayılı Kanundaki kişisel verilerin paylaşımı hakkında olan 35. madde değiştirilmektedir. Bu değişiklik ile kişisel verilerin Merkez Bankası ve Sağlık Bakanlığı ile paylaşılması sağlanmaktadır.

Türk Tabipler Birliği (TTB) düzenlemenin muğlak ve gereksiz olduğu görüşündedir. 1211 Sayılı TCMB Kanunu'na göre bankaya verilen görevlerin yerine getirilmesi için kişisel verilerin paylaşılması gerekli değildir. Buna rağmen insanların kişisel verilerinin hangi gerekçe ile TCMB ile paylaşılmasının istendiği net bir biçimde ortaya konulmamıştır. Bu konuyla ilgili olarak 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun 28/ç maddesinde bir istisna belirtilir:

"Kişisel verilerin milli savunmayı, milli güvenliği, kamu güvenliğini, kamu düzenini veya *ekonomik güvenliği* sağlamaya yönelik olarak kanunla görev ve yetki verilmiş kamu kurum ve kuruluşları tarafından yürütülen önleyici, koruyucu ve istihbari faaliyetler kapsamında işlenmesi"

Ancak madde gerekçesinde TCMB ile verilerin paylaşılmasının nedeni bu istisna ile açık bir biçimde ilişkilendirilmemektedir.

Bir başka nokta ise 5502 Sayılı Kanundaki şu hükümdür:

"10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun eki (I), (II), (III) ve (IV) sayılı cetvellerde yer alan kamu idarelerinin kanunlarında belirtilen görevleri yapabilmeleri için ihtiyaç duydukları *sağlık verisi dışındaki* kişisel veriler ile ticari sır niteliğindeki veriler paylaşılabilir."

Dolayısıyla, sağlık verileri kamu idareleriyle dahi paylaşılamaz. Yapılan düzenlemeyle bu sağlık verilerini Sağlık Bakanlığı ile paylaşma imkânı doğuyor. Mevcut madde düzenlenirken SGK sağlık verilerini satarken suçüstü yakalanmış ve onun mahcubiyetiyle cümleye "sağlık verisi dışındaki" ibaresi eklenebilmişti. Şimdiki teklif ile bu kısıtlama yumuşatılmaktadır. Bununla birlikte Sağlık Bakanlığı zaten, kişilerin sağlık verilerine değil genel olarak (isimsiz) sağlık verilerine ulaşmakla maddede belirtilen amaçlara ulaşabilir. Bunun yerine kişisel sağlık verisi toplamaya çalışması maddede belirtilen amaçlarla açıklanamaz, onları aşan bir durumu ifade etmektedir.

Sağlık hizmetinin kontrolü ve onayı için kişisel sağlık verisi gereklidir. Ancak bu kontrol ve onay işi bakanlığın değil SGK'nin işidir. Bakanlık istisnai olarak bu denetime gereksinim duyabilir, örneğin yapılmayan iş yapılmış gibi gösterildi iddiası üzerine. Bu

durumda da zaten ilgili sağlık kuruluşunda yapılan denetimde kişisel sağlık verisine ulaşabilmektedir. Sonuç olarak, Sağlık Bakanlığı, uzun zamandır e-Nabız sistemi üzerinden toplamaya çalıştığı kişisel sağlık verilerini şimdi SGK üzerinden elde etmeye çalışmaktadır. Ancak, bu çabanın haklı ve hukuka uygun bir amaçla açıklanması bugüne kadar mümkün olamamıştır.

Nitekim geçtiğimiz 2019 yerel seçimleri döneminde yaşadığımız skandal niteliğindeki bir takım olaylar kişisel sağlık verilerinin herhangi bir idari kurum ile paylaşılmasının ne denli tehlikeli olabileceğini göstermiştir. Seçim döneminde kişisel sağlık verileri iktidar partisi olan AKP ile paylaşılmıştır. İlgili kurumlar (SGK ve Sağlık Bakanlığı) konuya dair verilen soru önergelerine yanıt vermemekle birlikte, bu teklif görüşülürken komisyonda dahi konuya ilişkin net bir açıklamada bulunmamıştır. Bu teklif kanunlaştığı takdirde tekrar iktidarda olan bir kesim tarafından kişisel sağlık verilerine bir amaç doğrultusunda kullanılmak üzere ulaşılıp ulaşılmayacağı bilinmemektedir. Yaşadığımız suç niteliğindeki örnekler ise sorgulanmadığı, açıklığa kavuşturulmadığı için bu teklif bize geleceğe dair bir güvence sunmamaktadır.

Madde 19

Söz konusu öneri ile elektrikli otomotiv sektörünün proje bazlı olarak desteklenmesi amaçlanmaktadır. Madde ile Cumhurbaşkanı ilgili projeleri belirlemekte yetkili makam kılınmaktadır. Ancak Cumhurbaşkanı'na verilen bu yetki, projelerin hangi ölçütlere göre seçileceğine dair net bir çerçeve sunmamaktadır. Burada "korumacı" bir tutumun doğması ihtimali belirmektedir. Rekabet Kurulu ise konuya dair görüşünü belirtmemiştir.

Öte yandan, bu madde ÖTV'nin ruhuna aykırı bir uygulama önermektedir. ÖTV yurttaşlardan alındığında Hazine'ye gelir olarak kaydedilir ve sosyal politikalar için gerektiğinde kullanılabilir. Ancak maddede ÖTV'lerin direkt olarak şirketleri desteklemek için tam olarak 16 yıl boyunca kullanılacağı belirtilmektedir.

Bir başka nokta ise, elektrikli araçların ve/veya otomotivlerin dünya üzerinde hem araştırma geliştirme faaliyetlerinin hem de gerçek anlamda üretimlerinin yaygınlaştığı gözlemliyoruz. Durumla ilgili olarak birçok ülkenin çeşitli politikalar geliştirdiğine tanık oluyoruz. Maddede belirtildiğine göre Türkiye 16 yıl boyunca ÖTV'ler ile projeleri destekleyecekken, birçok ülkede hâlihazırda elektrikli otomotivlerin sektöre hâkim hale geleceği öngörülmektedir. Türkiye bütün bu desteklerin belirli bir sonuç üretebilmesi için başka türlü politikalar ve bahsi geçen sektöre yönelik herhangi bir projeksiyon oluşturmadığı

müddetçe bu tür desteklemeler ne ekoloji ne de kalkınma için ciddi bir anlam ifade etmemektedir.

Madde 20

Yurt dışına çıkış yapan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarından çıkış başına alınan harç miktarı 15 TL'den 50 TL'ye çıkarılmakta ve bu miktarın üç katına kadar artırılabilmesi hususunda Cumhurbaşkanı'na yetki verilmektedir. Yurttaşların yurtdışına çıkış için ödemekte oldukları yurtdışı çıkış harcının, seyahat özgürlüğüne müdahale niteliğinde olmaması gerektiği açıktır. Geçmişte oldukça yüksek rakamlara ulaşan harcın 15 TL'den 50 TL'ye yükseltilmesi, basit bir güncelleme olarak değerlendirilemez. Vergide adaleti, hakkaniyeti düşünmeyen bir aklın ürünü olan bu harçlar, yükseltilmemeli hatta kaldırılmalıdır.

Ek olarak, harç miktarının 2985 sayılı Kanuna göre TOKİ'ye gelir olarak kaydedilmesi gerekmektedir. Ancak bu madde ile 15 TL'nin üzerine çıkan miktarın 15 TL'sinin yine TOKİ'ye, geri kalanının ise genel bütçeye aktarılacağı düzenlenmiştir. Ancak teklife göre Cumhurbaşkanı TOKİ'ye aktarılacak miktarı da belirleyebilecek ve bu miktarı 15 TL'nin altına veya üzerine de çekebilecektir. Böyle olduğunda, belirlenen miktar TOKİ'ye, geri kalanı (eğer varsa) yine merkezi bütçeye gelir olarak kaydedilecektir.

Yurtdışı çıkış harcının TOKİ'ye gelir olarak kaydedilmesi, kentsel dönüşümün hızlandırılmaya çalışıldığı bu dönemde Cumhurbaşkanı'na harç ücretini üç katına kadar artırma yetkisi verilmesi ile birlikte düşünüldüğünde, bu değişiklik teklifinin yalnızca seyahat özgürlüğünü kısıtlama yönünden değil, elde edilen gelirlerin harcanacağı kentsel dönüşüm projelerine ilişkin de akıllarda soru işaretleri oluşturmaktadır. Nitekim, TOKİ'nin neden olduğu betonlaşmanın ne ölçüde bir kamu hizmeti sayılabileceği büyük bir soru işaretidir.

Madde 22, 23, 24

Türk lirasında yaşanan değer kaybı, ithal ürünlerden alınan vergilerin yüksek oluşu gibi sebeplerle vatandaşlar elektronik cihazlarını yurtdışından almaya yöneldi. Vergi kaybına sebep olan bu eğilimin önüne geçmek için öncelikle elektronik cihazların pasaporta işlenmesi için ödenen harç 120 liradan 550 liraya, 2019 yılı itibariyle 618 liraya yükseltildi. Pasaporta ikinci telefon işleyebilmek için geçmesi gereken süre 2 yıldan 3 yıla çıkarıldı. Vergi kaybını önlemek için alınan bu önlemler yeterli gelmedi, sistem başka açık verdi. Sisteme kayıtlı olmayan cihazlar, elektronik kimlik bilgisi sistemde kayıtlı olan cihazlarla değiştirilerek kullanılmaya devam edildi.

Kanundaki ilgili maddelerle elektronik kimlik bilgisinin değişmiş cihazların tespit edilmesi, kimlik bilgisi değişen cihazların kullanımının engellenmesi, ve kimlik bilgisinin değişimini önlemek için düzenlemeler yapılmaktır. Vatandaşı yurtdışından cihaz almaya yönelten sebepler tespit edilip, sebepleri ortadan kaldıracak çözümler üretilmeden yapılan düzenlemeler kalıcı çözüm sağlamayacaktır. Sistem yeniden açık verecek, çözülmesi gereken yeni sorunlarla karşılaşacaktır.

Madde 26

6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktöring ve Finansman Şirketleri Kanununun 16. Maddesi: 'Şirket, işlemlerinden kaynaklanan alacaklarından doğmuş veya doğması beklenen ancak, miktarı kesin olarak belli olmayan zararlarını karşılamak amacıyla Kurulca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde karşılık ayırmak zorundadır' şeklinde ifade içermekle birlikte bu kanuna yapılan ek 'Finansal yeniden yapılandırma kapsamına alınacak borçluların mali durumunun tespiti ve finansal yeniden yapılandırmanın uygulanabilirliğine ilişkin değerlendirme, bağımsız denetim kuruluşlarına, Çerçeve Anlaşmaları kapsamında belirlenecek yeterli bilgi ve uzmanlığa sahip kuruluşlara veya borçlu tarafından kabul edilmesi halinde alacaklı kuruluşlara yaptırılır' şeklindedir.

Bu konuda detayların ve çerçevenin belirlenmesi gerekmektedir; hangi koşullarda yapılacağı ve kimlerin için yapılacağının belirlenmesiyle beraber bu kapsam içerisinde yer alabilecek kuruluşların hangileri olduğunun da belirlenmesi gerekir. Çerçevenin net olarak çizilmesi gerekmektedir; aksi takdirde madde, istediğini kurtarıp istediğini batırmak gibi bir keyfilik riski barındıracaktır.

Bu konuda hukuki çerçevesinin çizildiği adil bir metin hazırlamak gerekmektedir. Metinde 'Yeterli bilgi ve uzmanlığa sahip kuruluşlarla; alacaklı kuruluşlar veya bağımsız denetçiler, denetimciler belirleyecek' şeklinde bir ifade geçiyor olmasına rağmen, kararın yeniden verildikten sonra, söz konusu kararın bir bağımsız denetçi tarafından denetlenmesi güven sağlamak için önem taşımaktadır. Bu ve benzeri durumlarda güven duygusunu tesis etmek için çifte denetim de önem taşımaktadır.

Tabii bunun için öncelikle, çözülmesi gereken sorunu doğru tespit etmek gerekmektedir. Bu kanun sadece şirketleri kurtarma adına yapıldığında ve makro ekonomik sorunlar göz ardı edildiğinde sorun çözülmekten çok büyütülmüş ve ötelenmiş olmaktadır. Sorun, sadece şirketlerin kredibilite sorunu olmaktan çok öteye üretimsizlik, yüksek dış borç stoku, enflasyon, işsizlik, yüksek faiz oranları vb. makro ekonomik sorunlar barındıran bir

nitelik taşımaktadır. Ekonomi batarken şirket kurtarmak anlamlı bir çözüm olmayacaktır. Amaç, şirket kurtarmak değil ekonomiyi kurtarmak olmalıdır. Sorunu doğru tespit etmeden yapılacak her türlü hamle, uygulanacak her türlü reçete bigane kalacaktır.

Bugün gelinen noktanın, yani krizin, üç temel nedeni vardır. Bunların birincisi, bugüne kadar krediye dayalı bir düzen kurulmuş olmasıdır. Bu kredi bağımlısı düzeni değiştirmek için hiçbir adım atılmadığı gibi, bugün de krediye bağımlı düzen devam ettirilmeye çalışılmaktadır. Krediye bağımlı düzen içerisinde krediyi alan şirketlerin aldıkları kaynağı doğru, etkin, verimli, bir daha krediye ihtiyaç duymayacakları alanlara yatırmamışlardır. Bu konuda kamu da yol gösterici bir rol üstlenmemiştir. İşi bilene vermek yerine yandaşa vermek tercih edilmiştir. Bu verimsiz kredi tercihleri sorunları derinleştirmiştir.

İkinci temel sebep, kurallı işleyen bir ekonomiyi tamamen yıkmak, keyfi işleyen bir ekonomik düzeni inşa etmek olmuştur. Bu keyfiliği ortaya çıkaran en temel unsur, kapsayıcı bütün kurumları yok etmekle olmuştur. Hukukun yok edildiği, soğan depolarının basıldığı, fiyat genelgelerinin yayımlandığı, kredinin kime verileceğinin talimatla yapıldığı bir ekonomik yapıda sorun çözmek mümkün olamayacaktır.

Krizin ortaya çıkmasındaki üçüncü sebep ise, uluslararası konjonktürün değişmesidir. Bütün bu değişimleri görmezden gelen, yandaşı zengin edip yoksulu yok sayan bir siyasi anlayışın sorun çözmesi mümkün değildir. Bu kanun teklifi de, üretime ve istihdama ivme kazandırma bahanesiyle getirilmiştir. Fakat bankaların batık kredilerinin yoksulun sırtına yüklenmesinin yasal ayağı olarak değerlendirilmesi mümkündür.

Madde 28, 29, 30

Plan ve Bütçe Komisyonu'ndaki görüşmelerde Sağlık Bakanlığı 28., 29. ve 30. maddeler ile şehir hastanelerinin sözleşme bedellerinin artmaması için önlem almayı amaçladıklarını belirtmektedir. Fakat önerilen değişiklikler, bir simülasyon yardımıyla anlaşma süresince oluşacak kamudaki mali yükü ancak anlaşmalar yapıldıktan sonra ve döviz kurunun dalgalanmasıyla birlikte tahmin edebilen bir aklın, plansızlığın ürünü olarak görülebilir. Bu noktada dahi bakanlık "ticari sır" taşıdığı gerekçesiyle şehir hastaneleri sözleşmelerini TBMM ve kamuoyu ile paylaşmamaya devam etmektedir. TBMM'nin bilmediği, hâkim olamadığı, kendisinden gizlenen sözleşmeler üzerine bir muhakeme yaparak karar vermesini bekleyen bu tutum aslında bu kararın kendilerine yani yürütmeye bırakılmasını ifade eder niteliktedir.

Sözleşmeler TBMM ile paylaşılmadığı sürece 29. maddede geçen "sözleşme bedelinin artırılmaması kaydıyla kullanım bedeli veya hizmet bedeli artırılmak veya azaltılmak suretiyle değiştirilebilir" ifadesi oldukça muğlâk kalmaktadır. Bu düzenleme kamunun yararına bir düzenleme olarak sunulmaktadır lakin öte yandan çok temel bir kamu hizmeti olması gereken sağlık, risk birimlerine, kreditörlerle imzalanan anlaşmalarla yapılan mega projelerin gerektirdiği mega borçlanmalara bağlı hale getirilmektedir. Döviz kurlarındaki herhangi bir hareketlilik uzun yıllar için imzalanan sözleşmelerin bedellerini katlayarak yukarı çekebilmektedir. Bakanlığın belirttiğinin aksine, söz konusu düzenleme basit bir sözleşme bedeli düşürme düzenlemesi olmaktan uzaktır. Bu teklif, bir kamu hizmetinin içine sokulduğu KÖİ kıskacının bağlı olduğu finansal problemlerin oluşturduğu/oluşturabileceği bedel artışlarının engellenmesi içindir. Teklif, sağlık hizmetine ulaşabilen ve/veya ulaşamayan yurttaşların yaşadığı sorunlarla ilgi olmak bir yana, tamamıyla bir kamu hizmetinin sağlanmasının hatalı değişkenlere bağlanmış olmasının yarattığı problemlere geçici tedbirler almayı hedeflemektedir.

Necdet İpekyüz	*Garo Paylan*	*Erol Katırcıoğlu*
Batman	Diyarbakır	İstanbul

MUHALEFET ŞERHİ

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

2/2019 esas sayılı Gelir Vergisi Kanunu İle Bazi Kanunlarda Değişiklik Yapilmasi Hakkinda Kanun Teklifi' ne ilişkin muhalefet şerhimiz ektedir.

Torba Kanunlar

Türkiye' de anayasal sistem 24 Haziran ile beraber birlikte değişmiş olsa da siyasetin aktörleri tarafından eski usul ve alışkanlıkların sürdürüldüğü gözlenmektedir. Bakanlar Kurulu' nun yerini Cumhurbaşkanı, kanun tasarılılarının yerini ise kanun teklifleri almıştır. Artık yürütme, TBMM Genel Kurulu ve komisyonlarda temsil kabiliyetine sahip değildir. Bu yeni durumun gereği olan değişikliklerin hem Meclis İç Tüzüğü'nde hem de birçok farklı alanda yapılmamış olması yasamanın verimli çalışmasına mani olmaktadır. 2/2019 sayılı Kanun Teklifinde bundan 3 ay önce düzenleme yapılmış hususlarda, yeniden değişiklik yapılıyor olması bunun kanıtıdır.

Torba kanunlar, bugünkü yapıları ile yasama kalitemizdeki düşüklüğün bir göstergesidir. Neredeyse 150 yıla dayanan parlamento geleneğimizin bugün vardığı nokta açısından düşündürücüdür. Ne toplumun ihtiyaçlarını giderecek bir yasama faaliyetine ne de Meclis' in önemli fonksiyonlarından müzakerenin sağlıklı işlemesine imkan vermektedir.

2/2019 sayılı torba kanun, Gelir Vergisi Kanunu'ndan, Merkez Bankası Kanunu'na, milli saraylardan, elektrik piyasasına kadar birçok farklı ihtisas gerektiren alanda ve birçok farklı komisyonunun yetki alanına giren düzenlemeleri içermektedir.

Buna rağmen, 2/2019 sayılı Gelir Vergisi Kanunu İle Bazi Kanunlarda Değişiklik Yapilmasi Hakkinda Kanun Teklifi' nin tamamı göz önünde bulundurulduğunda torba kanunun amacının, kamudaki nakit açığına pansuman tedbirler üretmek olduğu açıktır. Teklif, yapısal tıkanmanın derinleştiğini ortaya koymaktadır. İktidarın, bir türlü dile dillendiremediği ekonomik kriz koşullarının geldiği seviyeyi göstermektedir. Bu nedenle, Genel Kurul' a havale edilen teklif için "krizin torba kanunu" tabirini kullanmak doğru olacaktır.

Genel Değerlendirme

Türk Ekonomisi

Türk Ekonomisi 2 çeyrektir yıllık bazda daralmaktadır. Uluslararası kuruluşların yaptıkları tahminler bu trendin 2019' un tamamına yayılacağını ve Türkiye' nin 2009 küresel krizinden bu yana ilk defa bir yılı küçülerek tamamlayacağını ortaya koymaktadır.

Sanayi üretim endeksi 9 aydır, perakende satış endeksi ise 8 aydır yıllık bazda daralmaktadır. Ekonomik güven endeksi 15 aydır eşik değer olan 100' ün altındadır.

Yüksek enflasyon ve bunun sonucu olarak da yüksek faiz, işletmelerimizin finansman giderlerinde büyük artışa neden olmuş, yeni yatırımların gerçekleşebilmesinin önüne geçmiştir.

Kredi kanallarında yaşanan sıkıntılar, yıllardır borçlanma ile finanse ettiğimiz ekonominin yapısal sıkıntılarını görünür kılmış, işsizlik cumhuriyet tarihinin en yüksek seviyelerine çıkmıştır. Bugün Türkiye' deki 4,5 milyon kayıtlı işsizin 664 bini üniversite mezunu, 20 bini ise yüksek lisans derecesine sahiptir. Son bir yılda İş-Kur'a kayıtlı işsiz sayısındaki artış 1 milyon 796 bin kişidir.

Tüm makro göstergelerde izlenen bozulma, hiç kuşkuşuz, bütçeye de sirayet etmektedir. 2000 sonrası dönemde, Türk Ekonomisi' nin istikrar sağladığı, ısrarla koruduğu bir çıpa olarak bütçe dengesi, son bir yılda yapılan üç seçim (24 Haziran, 31 Mart ve 23 Haziran seçimleri) sonunda yıllara dayanan disiplinini kaybetmiştir.

Bütçe Dengesi

2018 yılı Ocak-Mayıs döneminde 20,5 milyar TL açık veren bütçe, 2019 yılı Ocak-Mayıs döneminde 66,5 milyar TL açık vermiştir. 2018 yılı Ocak-Mayıs döneminde 11 milyar TL faiz dışı fazla verilmiş iken 2019 yılı Ocak-Mayıs döneminde 20,1 milyar TL faiz dışı açık verilmiştir. Ocak-Mayıs döneminde verilen 66,5 Milyar TL' lik açık, 2019' un tamamında verilmesi hedeflenen açığın %82,5' una tekabül etmektedir. 2019 bütçesi, yılın ilk beş ayında yarı yolda kalmıştır. Son 1 yıllık bütçe açığı 120 Milyar TL' yi aşmış durumdadır.

Gelinen noktada 2003 yılından bu yana net borç ödeyicisi olan Hazine, 2018 ilk yarısı ile beraber net borçlanıcı durumuna düşmüştür. 2019 ilk altı ayında %132' ye yükselen borç çevirme oranı Temmuz ayının ilk haftasında % 167 olarak gerçekleşmiştir. Faiz oranlarının düşmemesinin nedenlerinden biri Hazinenin artan borçlanma ihtiyacıdır.

Bütçe Giderleri

2019 yılı Ocak-Mayıs döneminde merkezi yönetim bütçe giderleri 414 milyar 33 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Geçen yılın aynı dönemine göre artış %28 iken, 2019' un tamamı için ayrılan ödeneğin %43' ü kullanılmıştır. Bütçe giderleri arasında en çok artış gözlenen kalem faiz giderleridir.

Bütçe Gelirleri

2018 yılı Ocak-Mayıs döneminde bütçe gelirleri 30enfl2 milyar 63 milyon TL iken 2019 yılının aynı döneminde yüzde 15 oranında artarak 347 milyar 503 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Bu artış, son bir yıllık enflasyon verisinin altında kalmıştır. Bütçenin ÖTV gelirlerindeki düşüş %6,8, dahilde alınan KDV gelirlerindeki düşüş ise %20,5' tir. İthalatın düşmesi sonrası ithalden alınan KDV, faizlerin yükselmesi sonucu kurumlar vergisi, enflasyon ve işsizliğin artması sonucu da gelir vergisi gelirleri bütçe hedeflerinin uzağında kalmıştır.

Bütçede hedeflere yakın gelir toplamayı başarabilen tek kalem "vergi dışı gelirler" kalemidir. Tek seferlik gelir olarak tarif edebileceğimiz bu kalemde gözlenen artışlar aslında bütçe disiplininden ne kadar uzaklaşıldığının da bir göstergesi durumundadır.

Bütçe harcama kalemlerinin yeterince esnekliğe sahip olmaması, diğer taraftan ise ekonomik aktivitedeki yavaşlamanın ardından vergi tahsilatlarının düşmesi 2019 bütçesinin hedeflerinden oldukça sapmasına neden olmuştur. Mayıs ayı itibarıyla bütçe açığı GSYH' nın yüzde 3 üne ulaşmıştır. Dolayısıyla; ekonominin daraldığı ortamda, 2019 yılı bütçe açığı hedefi olan GSYH' nin yüzde 1,8' i hedefini tutturmak mümkün görünmemektedir.

Hükümetin gelir politikası, ekonominin bugün içinde bulunduğu "yapısal tıkanma"ya çözüm üretebilecek araçları yaratmaktan çok palyatif niteliktedir.

Ekonomide er ya da geç atılması gereken adımları içeren bir ekonomi programından kaçmak, yarın önümüze gelecek olan faturayı büyütmekten başka bir anlam ifade etmeyecektir.

Bu noktada, şu açıkça söylenebilir ki, 2/2019 sayılı Gelir Vergisi Kanunu İle Bazi Kanunlarda Değişiklik Yapilmasi Hakkinda Kanun Teklifi, bütçe dengesindeki bozulmaya karşı hükümetin uygulamaya koyduğu gündelik çözüm arayışlarının yeni bir formudur.

2018 başından bu yana Kredi Garanti Fonu, ÖTV ve KDV indirimleri ile yapılmaya çalışılanların yeni bir görünümüdür.

Tüm makro göstergelerde hedeflerin gerisinde kalmış olan Türk Ekonomisi' ni, pansuman tedbirler ile yeniden büyüme patikasına sokmak mümkün değildir.

Yapılması gereken şey, hükümetin sorumluluğu üzerine alıp, toplumla iletişim kurup ekonomide bir sorunu olduğunu kabul etmesi ve bu sorunun içinden çıkılması için de adil bir şekilde bu sorunun yükünün paylaşılmasına ilişkin bir yol haritasını ortaya koymasıdır.

Maddeler Üzerine Değerendirmeler

Madde-1: Maddenin komisyona havale edilen ilk hali, Ticari kazanç ve serbest meslek kazancı elde eden mükelleflerden; Cumhurbaşkanı tarafından belirlenen sektörler için "hasılat esaslı vergilendirme"' nin uygulanmasının önünü açıyordu.

Bu yöntem ile vergilendirme mükellefin insiyatifine bırakılmış olup, bu yolu seçenlerin 2 yıl boyunca bu kapsamdan çıkamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Cumhurbaşkanı, hasılatlarını elektronik ortamda toplayan mükellefleri taleplerine bakmadan, bu kapsama almaya, farklı idari birimler için (İl, İlçe, Sektör, bölge) oranda değişiklik yapmaya yetkili kılınmıştır.

7 Şubat 2019' da yayınlanan Cumhurbaşkanlığı Kararı, "hasılat esaslı vergilendirme" konusunda birtakım düzenlemeler içermektedir. Bu düzenleme ile "münhasıran il sınırları içinde, otobüsle (sürücü dahil en az 18 oturma yeri olan) yapmış oldukları toplu taşıma faaliyetlerinde hâsılat esaslı vergilendirme usulünü seçebileceklerdir" hükmü getirilmiş ve oran %1,5 olarak belirlenmiştir.

Bugün yapılan düzenleme ise, KDV kanununda yapılan değişikliğin 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu' na uyarlanması olarak değerlendirilebilir. Daha önce şehir içi taşımacılık ve

KDV geliri için yapılan düzenleme, kapsamı genişletilerek birçok sektör ve Gelir Vergisi tespiti için de uygulanacaktır.

Maddenin komisyonda görüşülmesi esnasında; maddenin amacı ve kapsamı konusundaki belirsizliğin yaratacağı problemler göz önüne alınmış ve Ak Parti, MHP üyeleri ile tarafımızca önerge verilmiştir.

Önerge sonrasında maddenin kapsamı netleştirilmiş ve yalnızca elektronik ödeme yöntemleri ile şehiriçi taşımacılığı yapan mükelleflerin bu kapsamda değerlendirilmesi sağlanmıştır.

-Gelir ve Kurumlar Vergisine Yönelik "Genel Vergilendirme Sistemine İlişkin" Kısa Bilgi:

193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 1 inci maddesi hükmüne göre; gerçek kişilerin gelirleri gelir vergisine tâbi olup; gelir ise bir gerçek kişinin bir takvim yılı içinde elde ettiği kazanç ve iratların safi tutarıdır. Aynı Kanunun 2 nci maddesinde gelir unsurları ticari kazançlar, zirai kazançlar, ücretler, serbest meslek kazancı, gayrimenkul sermaye iradı, menkul sermaye iradı, diğer kazanç ve iratlar şeklinde sayılmış olup, Kanunda aksine hüküm olmadıkça, sayılan kazanç ve iratlara ilişkin olarak gelirin tespitinde gerçek ve safi miktarları ile nazara alınacağı belirtilmiştir.

Gelir vergisi esaslarından olan **"Safi Olma Esası"**; bir gelirin elde edilmesi ve kaynağının idamesi için yapılan giderlerin indirilmesinden sonra kalan tutardır. Her gelir unsuru itibarıyla indirilecek giderler Gelir Vergisi Kanununda ayrı ayrı belirtilmiştir.

5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 1 inci maddesine göre; kurumların kazançları kurumlar vergisine tabidir. Aynı Kanunun 6 ncı maddesine göre ise; kurumlar vergisi, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanır.

Türk Vergi Sistemi'nde aksine hüküm bulunmadıkça, beyan esası geçerlidir. Yani, günümüzde vergilerin önemli bir bölümü mükelleflerin beyanı ve vergi idaresinin denetimi esasına dayanmaktadır. Bu yönteme göre, mükellef ödeyeceği vergiyi bizzat kendisi tayin ve tespit etmektedir.

Hasılat Üzerinden Vergilendirme Usulünün Sakıncaları:

-Anayasanın 73 üncü Maddesi Hükmüne Aykırılık Teşkil Etmektedir.

Anayasanın 73 üncü maddesi hükmüne göre; herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür. Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır.

Kanun teklifiyle getirilmek istenen "Hasılat Esaslı Kazanç Tespiti" içerik olarak Anayasa'ya aykırılık teşkil etmektedir. Hasılat esaslı kazanç tespit usulüyle, gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin mali gücünü tespit etmek mümkün değildir.

Gelir Vergisi Kanununa göre, gerçek kişilerin gelirleri gelir vergisine tâbi olup; gelir ise bir gerçek kişinin bir takvim yılı içinde elde ettiği kazanç ve iratların safi tutarıdır. Kurumlar Vergisi Kanununa göre, ilgili Kanunda belirtilen kurumların kazançları kurumlar vergisine

tabidir. Aynı Kanuna göre, kurumlar vergisi mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanır. Safi olma ilkesinden kast ise; bir gelirin elde edilmesi ve kaynağının idamesi için yapılan giderlerin indirilmesinden sonra kalan tutardır.

Türk Vergi Sistemi, gerçek usulde vergilendirmeyi bir politika olarak uzun süredir yürütmekte, kanuni altyapısını ve teşkılatını bu amaç etrafında şekillendirmektedir. Bugün yeniden, hasılat esaslı vergilendirme uygulamasına dönüş, vergi denetim ve uygulamalarındaki başarısızlığın da bir anlamda tescilidir.

Hasılat esaslı vergilendirme hususundaki tüm eleştirilerimiz saklı kalmak kaydıyla, maddenin komisyona gelen ilk metindeki Cumhurbaşkanı tarafından her sektör ve vergi mükellefi için uygulanabileceği hükmünün çıkarılması ve yalnızca "şehiriçi yolcu taşımacılığı" faaliyetinde bulunanlar için uygulanması yönündeki önergeye tarafımızca lehte oy kullanılmıştır.

Elektronik ödeme sistemi kullanan şehiriçi yolcu taşımacılığında, gider tespiti ve denetim hususunda yaşanan sıkıntıların vergi tahsilatlarını olumsuz etkilediği, sektörün kendine özgü yapısı gereği hasılat usulü vergilendirmenin çözüm olabileceği düşünülmüştür.

Madde-2: Daha öncede uzatılan varlık barışı uygulaması, tekrar 31.12.2019 tarihine kadar uzatılmak istenmektedir. Kısaca varlık barışı olarak bilinen uygulama; Yurt dışında yaşayan Türk vatandaşlarının varlıklarını kolaylıkla ülkeye getirmelerine ve yurt dışında bulunan para, altın, tahvil, bono, hisse senedi tarzında varlıklarını yurda getirecek olan şirket veya gerçek kişilerden cüzi bir vergi alınmasına (% 1) vergi alınmasına imkân sağlayan düzenlemedir. Ayrıca; gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerince sahip olunan ve Türkiye'de bulunan ancak kanuni defter kayıtlarında bulunmayan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası ile taşınmazların 31.12.2019 tarihine kadar vergi dairelerine beyan edilmesi ve 31.12.2019 tarihine kadar kanuni defterlere kaydedilmesine imkan sağlamaktadır. Bunun karşılığında, beyan edilen varlıklar üzerinden sadece % 1 vergi tarh edilecektir.

2003 yılında çıkarılan vergi affı ve varlık barışının ardından mükellef ve toplum nezdinde eşitlik duygusunun sarsılması gerekçe gösterilerek bir daha bu tip politikaların uygulanmayacağı ilan edilmişti. Lakin, bu söylemden 2008' de küresel krizin etkileri gerekçe gösterilerek geri adım atılmıştır. 2013 sonrası dönemde ise varlık barışları arızi bir durum olmaktan çıkmış, olağan ve sürekli bir yasal düzenleme hüviyetine bürünmüş, Ak Parti hükümetleri döneminde 8. kez uygulamaya konulmuştur.

Daha önce yapılan varlık barışı uygulamalarından ne kadar gelir sağlandığı, yapılan düzenlemeden ne kadar gelir beklendiği konularında ne teklif sahiplerinden ne de ilgili kurum bürokratlarından doyurucu bilgi almak mümkün olamamaktır.

Komisyon üyelerinin ısrarları sonucu, son uygulanan varlık barışından 8 milyar TL' lik kaynağın bildiriminin yapıldığı öğrenilmişse de bu paranın ne kadarlık bir kısmının fiziki olarak Türkiye' ye getirildiği netleştirilememiştir.

Hükümetin, ekonomideki kaynak sıkıntısına ürettiği çözümler, daha büyük ve telafisi güç sorunlara kapı açmaktadır. Varlık barışının kurumsallaşması, toplumdaki adalet duygusunu tahrip etmektedir. Bu politikalarla kayıt-dışılık özendirilmekte, kanuni düzene

uygun yaşayan vatandaş ve mükelleflerimiz ise cezalandırılmaktadır. Türkiye, bugün kayıt-dışılık oranında Avrupa' da birinci sıradadır.

Yapılan farklı hesaplamalarda ekonominin %25-30 arası kayıt-dışı olduğu düşünülen Türkiye ekonomisi son 30 yıldır bu başlıkta kayda değer bir aşama gösterememiştir.

Ak Parti' nin 2023 hedefleri kapsamında dile getirdiği "kayıt-dışılığın %15' e düşürülmesi" hedefinin çok uzakta olduğu ortadadır. Varlık barışının kurumsal hale getirilmesinin ne bu hedefe ne de toplumda aşınan adalet duygusuna çare olamayacağı açıktır.

Bu nedenle, varlık barışı uygulamalarına acilen son verilmeli ve vergi kaçırmanın değil, toplumsal hak ve ödevlerine uygun yaşayan vatandaş ve mükelleflerimizin teşvik edileceği bir vergi reformu uygulamaya konmalıdır.

Ekonominin içinde bulunduğu durum için kullandığımız yapısal tıkanma tabiri yalnızca makro göstergelerde izlenen trendlerle ilgili değildir.

Türk Ekonomisi' nin birçok başlıkta kapsamlı reformlara ihtiyacı vardır.

Madde- 3 ve 4: Bu madde ile, 1211 Sayılı Merkez Bankası Kanunu'nun 4 üncü maddesinde değişiklik yapılmak istenmektedir. Mevcut düzenlemede, bankaların ve diğer mali kuruluşların bilançolarındaki pasif kalemleri dikkate alınarak zorunlu karşılık tesisi öngörülmekte iken; bu düzenlemeyle, söz konusu kuruluşların bilanço içi ve bilanço dışı uygun görülen kalemlerinde meydana gelen değişikliklerin zorunlu karşılık ve umumi disponibilite uygulamasında dikkate alınmasının önü açılmıştır. Ayrıca, Merkez Bankasının bilgi taleplerinin karşılanmasına yönelik hüküm eklenmiştir.

Bankaların bugün kullandıkları türev işlemler (opsiyon,swap, future) bilanço dışı varlıklardır. Ama bu işlemlerden ettikleri karlar bilanço içindedir. Düzenlemeden anlaşılan, bankaların MB' de tuttuğu zorunlu karşılıklar için, aktiflerinde yer alan krediler ile türev araçların da hesaba katılacağı şeklindedir. Bunun ne yöntemle, hangi formüle bağlı kalınarak yapılacağı, yukarıda da belirtildiği üzere, düzenlemeden anlaşılamıyor.

"Bilanço içi ve bilanço dışı" ibaresinin ne anlama geldiği biliniyor. Bilinmeyen bu kalemler üzerinden tesis ettirilecek ZK lar ile tam olarak hangi ekonomik amaca ulaşılmak istendiği net değil. Buradan para politikası uygulamalarında türev ürünler üzerinden sıkılaştırma veya gevşeme ile finansal istikrar mı yoksa çalışmayan kredi piyasasının canlandırılması mı hedefleniyor belli değildir.

Zorunlu Karşılık Nedir?

Zorunlu karşılıklar bir para politikası aracıdır. Merkez Bankası, 2010 yılının son çeyreğinden itibaren uygulamaya başladığı yeni strateji çerçevesinde, söz konusu dönemde enflasyon görünümünün olumlu seyretmesinin de sağladığı imkân dâhilinde, makro finansal risklerin azaltılabilmesine yönelik politikalar geliştirmiştir. Bu doğrultuda, temel politika aracı olan bir hafta vadeli repo ihalelerine ek olarak zorunlu karşılıklar aktif bir şekilde kullanıma sokulmuştur.

Zorunlu karşılığa tabi yükümlülükler iki haftada bir cuma günü itibarıyla hesaplanır. Bankaların tabi oldukları muhasebe standartları ve kayıt düzeni esas alınarak, yurt dışı şubelerinin yükümlülükleri dâhil, Merkez Bankasına, Hazineye, yurt içi bankalara ve uluslararası anlaşmayla kurulmuş olan bankaların Türkiye'deki merkez ve şubelerine olan yükümlülükleri hariç olmak üzere, aşağıda belirtilen bilanço kalemleri zorunlu karşılığa tabi Türk lirası ve yabancı para yükümlülüklerini oluşturur.

a) Mevduat/katılım fonu (3/2/2007 tarihli ve 26423 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Mevduat ve Katılım Fonlarının Vadeleri ve Türleri Hakkında Tebliğ (Sayı:2007/1) kapsamındaki resmî kuruluşlar ile 7/3/2019 tarihli ve 810 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararıyla yürürlüğe giren Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği kapsamındaki kurumlardan kabul edilenler hariç).

b) Repo işlemlerinden sağlanan fonlar (Borsa İstanbul piyasalarından sağlananlar hariç).

c) Kullanılan krediler (Hazine garantisiyle sağlananlar hariç).

ç) İhraç edilen menkul kıymetler (net).

d) Sermaye hesaplamasına dâhil edilmeyen borçlanma araçları.

e) Yurt dışı merkeze yükümlülükler (net).

f) Kredi kartı ödemelerinden borçlar.

g) Müstakrizlerin fonları.

Merkez Bankaları bağımsızlıklarını alıp enflasyonu hedeflemesi rejimine geçtikten sonra zorunlu karşılıkların para politikası aracı olarak kullanılması biraz gündemden çıkmıştı, ta ki 2008 krizine kadar. Bu dönemden sonra zorunlu karşılık uygulaması tekrar gündeme geldi ve aktif bir şekilde kullanılmaya başlandı. Bunun da temel amacı şu idi: Bankaların ortalama mevduat süresi 34-35 gün olmasına rağmen, beş yıllık, on yıllık krediler vermektedirler. Dolayısıyla beş yılda, on yılda bankacılık sisteminin başına ne tür bir sorun geleceğini önceden kestirmek mümkün olmadığı için zorunlu karşılık oranları tekrar merkez Bankacılığının gündemine geldi ve aktif bir araç olarak kullanılmaya başlandı. Dolayısıyla zorunlu karşılıkların en önemli fonksiyonu bankacılık sisteminin likidite yönetiminde sıhhat ve sağlığını temin etmektir. Fakat yapılan bu düzenleme, sektör ve firma bazında bundan belki kırk yıl önce, elli yıl önce uygulanan "selektif kredi politikası" benzeri bir uygulamaya tekrar geri dönmeyi mi amaçlamaktadır? Bunlar çağın ve bugünkü dünya finansal sistemin gerisinde kalmış uygulamalardır. Tekraren, bu düzenleme sonucunda neyin amaçlandığını uygulamada göreceğiz. Sıkıntılı olan sektörlerde karşılık oranları değiştirilerek, firmalara ve bankalara bir kolaylık mı sağlanacak? Bu politika sonrası, batik durumda olması muhtemel kredilerin ne kadarının geri döneceği düşünülüyor?

Tıkanan kredi kanallarını çalıştıramayan bankacılık sisteminin yükü son bir yıldır kamu bankaları üzerine binmiş durumdadır. Bu bankaların görev zararlarının hangi seviyeye ulaştığı konusunda elimizde yeterli veri olmasa da piyasadaki kredilerin ağırlığından çıkarım yapmak mümkündür. Bundan 4 yıl önce toplam kredilerin içinde özel bankaların payı daha büyükken, bugün kamu bankalarının payı daha büyük duruma gelmiştir. Kamuoyunda yer alan bazı iddialar, hükümetin kamu bankalarına faiz oranları üzerinden baskı yaptığı şeklindedir. Tüm

bunların ardından yapılan bu düzenleme akla şu soruyu getirmektedir: Aynı yöntem özel bankalar üzerinde de mi uygulanacak?

Konu özelindeki dünya örneklerine bakıldığında; bu tür uygulamaların Çin, İsrail, Brezilya gibi ülkelerde uygulandığı görülmektedir. Çin ve İsrail' de bugün modern dünyanın uyguladığı ve Türk Ekonomisi' nin de takip ettiği piyasa ekonomisi uygulamalarının farklı uygulamaları söz konusudur. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası' nın ekonomik altyapısı bambaşka ülke örnekleri üzerinden hareket ederek araçlar geliştirmesi çelişki yaratmaktadır. Bu Merkez Bankası' nın esas sermayesi olan "güven" konusundaki çekinceleri artırmaktan başka bir anlam ifade etmeyecektir.

Maddenin ikinci fıkrasında yer alan bilgi paylaşımı konusu da güven hususunda çekinceler yaratmaktadır. Merkez Bankası, uluslararası finansal sisteme entegre bir biçimde faaliyet yürüten bir kuruluştur. Uluslararası piyasa oyuncularının kişisel bilgileri bahsinde soru işaretleri oluşturacak bu tür düzenlemelerin, "iyi yönetişim" ve "güçlü iletişim" esaslarına uygun bir koordinasyon sonucu yapılması gerekir. Bugün, dünyada, Merkez Bankaları' nın en önemli politika aracı, piyasa ile kurduğu iletişim haline gelmiştir. Piyasadaki oluşabilecek çekinceleri giderecek iletişim kanalları oluşturmak iyi yönetişimin olmazsa olmaz koşuludur. Dünyada ve geçmişte Türkiye' de başarılı olan uygulamaların, klasik politika araçlarının yanında güçlü iletişim kanallarını da kullanmış olduğu ortadadır.

Madde- 5 ve 6: Merkez Bankasının yıllık safi karının yüzde 20'sinin ihtiyat akçesine ayrılacağına yönelik hüküm, "Türk Ticaret Kanununda öngörülenden daha yüksek oranda ve sermaye ile sınırlı olmaksızın ihtiyat akçesi ayrıldığı, bu meblağ devamlı büyüdüğü" gerekçesiyle kaldırılmaktadır.

Son yıl karından ayrılan ihtiyat akçesi hariç, birikmiş ihtiyat akçeleri her yıl kara katılarak dağıtılabilecektir.

Teklifle, Türk Ticaret Kanununda sermayenin yüzde 20'sine ulaşıncaya kadar ayrılması düzenlenen ve Merkez Bankasının 25 bin TL'lik sermayesi dikkate alındığında 5 bin TL gibi simgesel bir tutara tekabül edecek olan birinci tertip yedek akçenin, Merkez Bankası için hiç ayrılmaması öngörülmektedir. İkinci tertip yedek akçenin yüzde 10 oranında ayrılmasını öngören mevcut düzenleme ise Türk Ticaret Kanunu ile uyumlu biçimde ve "fevkalade" nitelemesi olmaksızın korunmaktadır.

İhtiyat akçelerinin, son yıl kardan ayrılan hariç olmak üzere, kara katılarak ödenmesi suretiyle devamlı olarak büyümesinin de önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar ayrılmış bulunan ihtiyat akçelerinin tamamı, birikmiş fevkalade ihtiyat akçelerinin ise son yılın karından ayrılan kısmı hariç tamamı Genel Kurul kararı aranmaksızın Hazineye aktarılacaktır.

Özellikle faizlerin artış eğilimine girdiği 2018 başından bu yana Merkez Bankası' nın bağımsızlığı ve dolayısıyla kurumsal kimliği ağır bir yara almıştır. Siyasilerin, Merkez Bankası' nın bağımsızlığını zedeleyecek çıkışları, uzun zadeli itibar aşınmalarına neden olmaktadır.

Merkez Bankası' nın yedek akçelerinin Hazine' ye aktarılması, uzun süredir kamuoyunu meşgul eden bir konu haline gelmiştir. Medyada "kefen parası", "kara gün parası" olarak kavramsallaştırılan konu, bağlamından kopmuş ve popülist söylemlere indirgenmiştir.

Merkez Bankası her ne kadar kamu adına faaliyet yürütüyor olsa da özel hukuk hükümlerine tabi bir anonim şirket statüsündedir. Bu bakımdan Türk Ticaret Hukuku hükümlerine tabidir ve kurumlar vergisi mükellefidir.

Yedek Akçe Nedir?

Türk Ticaret Kanunu'nda 519 ile 523 maddeler arasında düzenlenmiştir. Şirketleri orta-uzun vadeli dalgalanmalara karşı koruma amacı gütmektedir. Kanuni yedek akçeler ve ihtiyari yedek akçeler olmak üzere ikiye ayrılır. Bu başlıklardan "kanuni yedek akçe" şirketlerin kanundaki amir hüküm gereği ayırmak zorunda olduğu tutarları, ihtiyari yedek akçeler ise şirket insiyatifine bırakılmış tutarları ifade etmektedir.

Değerlendirme:

Bizim görüşümüze göre, Merkez Bankası, her ne kadar bu kanun hükmüne tabi bir özel hukuk tüzel kişisi olsa da para basma (senyoraj) yetkisine sahip bir kurum olarak yedek akçe ayırması zaruri değildir.

Merkez Bankasının halihazırdaki sermayesi 25 bin TL'dir. 250 bin adet de hissesi vardır ve bir hissesinin değeri 10 kuruştur. Dolayısıyla 25 bin TL'lik sermaye ile yaptığı operasyonlardan kar etmektedir. Dolayısıyla Merkez Bankası'nın kâr etmesi övünülecek bir şey değildir, Merkez Bankası'nın kârı özel sektörün zararıdır. Merkez Bankası'nın kâr ettiği yıllarda ekonomi düzgün yönetilmemiştir. Eğer bir ülkede Merkez Bankası kâr ediyorsa o yıl o ekonomide bir problem vardır.

Biz, parti olarak Merkez Bankası yedek akçeleri ilgili düzenlemenin doğru olduğunu düşünmekteyiz. Yani Merkez Bankasının para basan bir kuruluş olarak yedek akçeye ihtiyacı yoktur. Fakat üzülerek söylemek gerekir ki, bu düzenleme Türkiye' nin 1980'li ve 1990'lı; özellikle 1990'lı yıllarda yapılan yanlışlardan ders çıkarmadığı anlamına gelmektedir.

Yapılması gereken şudur: Merkez Bankasında yedek akçeyle ilgili düzenleme yapılmadır ve bu tutar Merkez Bankasının bilançosundan çıkarılmalıdır; Ancak Hazine, ekonominin uzun vadedeki sıhhat ve sağlığı için gönüllü olarak bu tutarın kullanılmadından feragat etmelidir.

Kısacası, "MB AŞ statüsünde de olsa yedek akçe ayırmasına gerek yoktur. Tekraren, para basma yetkisi olan bir kurumun yedek akçe ayırması çok da anlamlı görünmüyor. Ama daha anlamsızı Kısa Vadeli Avans kullanımını kaldırmış olan bir ülkenin MB'dan Hazine'ye para aktarmasıdır. Bu çok açık bir şekilde para basmak demektir. Merkez Bankası gişesinden çıkan her bir banknot para tabanı üzerinden para arzıdır. Merkez Bankası nezdinde hesabı olan herhangi bir kuruluşun hesabına yazılan alacak, Merkez Bankası' nın karı dahi olsa açıktan para basmadır. Bu düzenlemenin 2001 krizine giden yoldaki yüzde 15'lik kısa vadeli avanstan hiçbir farkı yoktur ve o anki iç talep koşullarına bağlı olarak açıkça enflasyonisttir. Arka kapıdan dolaşarak ekonomiye likidite sağlamak 2001 ve 2008 krizlerinden farklı sonuçlar

doğurmayacaktır. Bu para, kısa vadede yaratacağı rahatlamaya rağmen içinde bulunduğumuz krizi daha da derinleştirecek ve çözüm üretmekten ziyade problem yaratacaktır.

Madde- 7: 9/5/2018 tarihinde yapılan değişiklik ile bölünen yüksek öğretim kurumları arasında üniversiteye ait malların paylaşımında karşılaşılan problemleri YÖK Kanunu' na eklenen geçici 52. madde ile çözmeyi amaçlamaktadır ve lehte oy kullanılmıştır.

Madde- 8-9-10-11-12 ve 13: Teklifin 8-13 arası maddeleri sosyal güvenlik kapsamında yapılan yurtdışı borçlanma prim oranının %32' den %45' e çıkarılmasına ilişkin bir dizi düzenlemeyi içermektedir.

Sosyal Güvenlik Kurumu

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) vatandaşların hastalık, işsizlik, sakatlık, ölüm ve analık halinde korunmasını sağlamakla, emekli aylıklarını ve sağlık harcamalarını ödemekle yükümlü en yüksek bütçeli kamu kurumudur. Kurum, seçim öncesi krizin topluma ve kuruma etkilerini kamuoyundan gizlemek için 2019 yılı sigortalı, sağlık ve mali aylık istatistik bilgilerini yayımlamamaktadır.

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın hafta sonu katıldığı bir televizyon programında ''sadece Mart ve Nisan ayında Sosyal Güvenlik Kurumuna giriş noktasında istihdam artışı 520 bini geçmiş durumda...'' demiştir. Oysa 2019 yılı istihdam artış sayısı SGK'nın resmi verilerinde henüz mevcut değildir.

Kurumun en önemli finans kaynağı sigorta ve genel sağlık sigorta primleri ile devlet katkısı ve faturalı ödemelerin de içinde yer aldığı bütçe transferidir. Giderlerinin en önemli kısmını ise emekli aylık ve ödenekler ile sağlık harcamaları oluşturmaktadır. Aktif sigortalı sayısı azalmakta, prim borçlarını ödeyemeyenlerin sayısı giderek artmaktadır.

SGK istatistik verilerinde 2008 yılından itibaren aktif sigortalı sayısı her yıl artarken, ilk kez 2018 yılında işverenlere her türlü teşvik verilmesine karşın aktif sigortalı sayısı bir önceki yıla göre azalmıştır.

Aktif/pasif sigortalı oranı, sosyal sigortaların en temel göstergesidir ve kapsamla ilgili bir gösterge olmaktan ziyade sistemin mali dengesi ile ilgilidir. Bir sosyal güvenlik sisteminin mali bakımdan ayakta durabilmesi için aktif/pasif sigortalı oranının asgari 4 olması gerekir. SGK istatistik verilerinde 2017 yılında 1.95 olan aktif/pasif oranı 2018 yılında 1.86'ya düşmüştür.

Aktif-pasif oranının bu kadar düşük olmasının önemli nedenlerinden biri işsizlik oranlarıdır. Bu durum, konunun ciddiyetini ortaya koymaktadır.

Sosyal Güvenlik Kurumu'na Bütçeden yapılan transferleri her yıl artmaktadır. Son olarak bu rakam 2018 yılında 150 milyar TL' yi aşmıştır.

Bütçe transferlerine ek ödeme, açık ve faturalı ödemelerle devlet katkısı, teşvik de dâhildir.

Hiç bir sosyal güvencesi olmayan ve GSS kapsamında tescil edilen kişilerin sayısı 2017 yılında 9.825.269 iken 2018 yılında 10.585.086'ya yükselmiştir.

Aylık geliri brüt asgari ücretin üçte birinden az olan (yoksullar), GSS primi devlet tarafından karşılanan kişilerin sayısı 2017 yılında 7.936.009 iken 2018 yılında 8.262.402'ye yükselmiştir.

AK Parti dönemi Sosyal Güvenlik Kurumu'nun gelir- gider arasındaki dengesizlik kronik hale gelmiştir.

SGK'nın resmi verilerinde de görülmektedir ki; AK Parti Hükümetleri döneminde (2003-2018) SGK'nın gelir- gideri arasındaki dengesizlik kronik hale gelmiş ve parmak hesabı ile toplam 317,9 milyar TL 'açık' vermiştir.

Gelir-gider dengesi, aktif-pasif oranı, sosyal güvenlik açığının GSYH'ye oranı gibi temel göstergeler sistemin sürdürebilirliği için her yıl takip edilmesi gereken ve sonuçlarının izlenmesi gereken aktüeryal hesaplardır.

Yurt Dışı Hizmet Borçlanması

Yurtdışı borçlanması, 1978 yılından bu yana sosyal güvenlik sistemimizde yer alan bir uygulamadır. O dönem, özellikle Almanya' da yaşayan işçilerimizin dövizlerini Türkiye' ye getirmek amacıyla yasalaştı ve 5510 sayılı kanun kadar yurtdışı hizmet borçlanması günlük 1 dolar üzerinden gerçekleşiyordu (bir ara 3,5 dolar olarak uygulandı). Ancak, 2008 yılında yürürlüğe giren 5510 sayılı Kanunla bu borçlanmada da dövizden vazgeçilerek % 32 oranı uygulanmaya başlandı. Böylece, yurtdışında yaşayan vatandaşlarımız, borçlanma hususunda Türkiye' de yaşayan vatandaşlarımız ile eşitlenmiş oldu.

Komisyonda görüşülen teklif ile halihazırda %32 olan yurtdışı borçlanma prim oranının %45' çıkarılması ve yapılacak borçlanmaların bundan böyle 5510 sayılı kanunun 4. Maddesinin (b) bendi kapsamında (Bağ-Kur) değerlendirilmesi kabul edilmiştir.

Bugün %32 olan prim oranının % 12'si Genel Sağlık Sigortası, % 20'si malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları içindir ve hukuki ve kanuni bir temele dayanmaktadır. Buna karşın, teklif ile öngörülen %45' lik oranın neyi ifade ettiğini anlamak mümkün değildir. Bu, tamamen afaki bir orandır. Aradaki %13' lük fark yurtdışında olmanın vergisi midir?

Bu değişiklik çok açık bir şekilde yurtdışında yaşayan vatandaşlarımıza üvey evlat muamelesi yapılacağı anlamına gelmektedir. Hiçbir Türkiye Cumhuriyet vatandaşı kendisini ikinci sınıf hissetmemelidir.

Sosyal sigortalarda karşılık ilkesi vardır. Kamunun hangi primi neyin karşılığında aldığını açıkça belirtmesi gerekir. Kurum fayda-maliyet dengesini gözetmek için ortaya atılan %45' lik oran, en başta kanunda düzenlenen %32' lik oranı anlamsız kılmaktadır.

Suriyelilerin ülkemize maliyeti 37 milyar dolar iken kendi vatandaşlarımız için küçük hesapların içerisinde olmamız doğru değildir.

Ekonomiyi yönetememenin, döviz kurundaki artışın faturası yurtdışında yaşayan vatandaşlarımıza yüklenmemelidir.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti' nin gurbetçi vatandaşlarımıza bundan 13 yıl önce taahhüt ettiği bir hakkı, bu kadar kolay ve afaki bir şekilde geri alması, en başta devlet ciddiyeti ile bağdaşmamaktadır.

Madde- 14 ve 21: 14'üncü maddeyle yapılan düzenlemeyle ithalatçıları tarafından yurt dışından sıfır araç gibi ithal edilen, ancak daha sonra yurtdışında daha önce tescil görmüş olduğu dolayısıyla esk i araç olduğu anlaşılan, bu nedenle de Gümrük Kanunu uyarınca el konulan araçların sahipleri tarafından özel tüketim vergisi tutarının yüzde 25'i için 31/12/2019 tarihine kadar başvuru yapılmasını ve ÖTV tutarının yüzde 25'inin ödenmesi suretiyle sahiplerine iadesini dolayısıyla da aracın bu durumunu bilmeden ithalatçılarından satın almış olan ve belki de müteaddit defalar el değiştirmiş olan, el değiştirmesi suretiyle nihai alıcılarının mağduriyetinin giderilmesi hedeflenmektedir.

21. madde ise, halihazırda el koyma veya müsadere kararı verilmemiş taşıtların yine yıl sonuna kadar %25' lik ÖTV' yi vergi dairelerine ödemeleri durumunda ruhsatlandırılacağı hükmünü düzenlemektedir.

Yapılmak istenen bu düzenleme af niteliği taşımaktadır. Bu kapsamda yaklaşık 62 bin kara ulaşım aracı olduğu, siyasi iradenin bu düzenlemeden ciddi tutarda özel tüketim vergisi beklentisi olduğu anlaşılmaktadır.

Lakin, benzer bir düzenleme 2017 yılında yapılmış ve yalnızca 3.914 bu hükümden yararlanarak ruhsatlandırılmıştı. Bugün ise, Ticaret Bakanlığı yetkililerine göre halihazırda 62 bin araç bu statüde bulunmaktadır.

2017 yılında yapılan düzenlemeden neden daha fazla sayıdaki aracın yararlanmadığı, bugün beklenen talebin ne kadar olduğu gibi sorulara doyurucu cevaplar verilememiş, kanunun amacı yeterince anlaşılamamıştır.

Madde- 16 ve 17: Teklifin 16 ve 17 maddeleri 2001 döneminde İstanbul Yaklaşımı olarak kavramsallaştırılan düzenlemelerin bir yenisi niteliğindedir. Bir taraftan tahsiline imkam bulunmayan kredilerin banka bilançolarından çıkarılmasının önü açılırken, diğer taraftan da halihazırda ödeme aczine düşen veya kısa vadede düşme ihtimali olan şirketlerin borçlarının yapılandırılması hedeflenmektedir.

Bağımsız Kuruluşlarca yapılan denetimler sonucu, şirketin yapılandırma sonrası faaliyetine devam edebileceği kanaatinin oluşması şart koşulmaktadır.

Kapsam, yeni kredi vermeyi, kredi vadesini uzatmayı, teminat azaltmayı ve ana para alacaklarının ertelenmesi dahil birçok farklı seçenek sunmaktadır.

Madde kapsamında "çerçeve anlaşmaları" imzalayan firmaların 2 yıl içerisinde yeniden yapılandırmaya konu edilmesi halinde, sağlanan teşvik ve vergi istisnaları uygulanmayacaktır. Madde kapsamında uygunalacak teşvik ve istisnalar ise Damga Vergisi ve BSMV ve kaynak kullanımı destekleme fon giderleridir.

Tabir, daha önce bu uygulamanın "Londra Yaklaşımı" şeklinde adlandırılması ile ortaya çıkmıştır. 2001 krizinde benzer bir uygulama ile IMF' ten sağlanan 3 milyar dolarlık kaynağın %60 şirketlere finansman desteği olarak verilmişti.

BDDK' nın raporlarına göre; artan takipteki alacak oranı, düşen bankacılık karları ve kredi hacmindeki daralma, bankacılık sistemini tehdit etmektedir. Moody' s şubat ayında yayınladığı raporda Türk Bankacılık sisteminde 2019 sonu batık kredi oranının %15-20 düzeylerine ulaşabileceğini öngörmüştür.

2001 yılında IMF programına istinaden yapılan uygulama, bugün, krizin bankacılık sistemine dayanmasının ardından örtülü bir IMF program kapsamında yeniden Türk Ekonomisi' nin önüne gelmiştir.

Bu düzenleme Türk Ekonomisi'ni ve dolayısıyla Türk bankacılık sisteminin içine düştüğü batık kredi sorunsalından çıkaracak etrafını cami ağyarını mani bir düzenleme değildir. Zira bankacılık sektörü tıkanmış vaziyettedir. Yapılan düzenleme zaman kazanmaya yöneliktir. 2019 yılı başında BDDK yayınladığı bir düzenleme ile sorunlu kredilerin 36 ay vadede istenildiği kadar yeniden yapılandırılabileceğine olanak tanımıştı. Öyle anlaşılıyor ki bu düzenleme yetmedi torba yasa ile iki yıllık bir süreye ilaveten CB'na iki yıl daha uzatma yetkisi verilmektedir. Bu düzenlemeyi yapanlar hayal aleminde yaşamaktadır. Umut ediyorlarki bir mucize olacak, ekonomik daralma yerini büyümeye bırakacak, şirketlerin nakıt akımları tekrar başlayacak ve ödenemeyen faiz ve anapara taksitleri ödenebilir hale gelecek. Böyle bir dünya yok. Yasanın ilgili maddelerinde ki düzenlemelerin iki temel amacı var. Bankacılık sistemindeki karar alıcılara diyor ki, bu yapılandırmadan doğan/doğacak her türlü zararlarınızı vergi düzenlemeleri yönünden karşılayacağım (bu vergi mükelleflerine yüklenen bir yüktür) ve asıl önemlisi karar alıcılara "cesaretli olun, kokmayın size zimmet veya hapis gibi bir cezai sorumlluk yüklemeyeceğim" diyor.

Sorunun özü şudur: Bankaların vatandaştan topladıkları mevduatı ve mevduatlar üzerinden yarattıkları kaydi paralarla kredi kullanıcılara kullandıkları krediler yanlış ekonomi yönetimi sonucu daralan ekonomi nedeniyle geri ödenemektedir. Dolayısıyla ikinci katagorideki krediler de dahil toplam ₺ 400 milyar ($70 milyar) yeniden yapılandırılmaktadır. (Şeffaflık yoktur, gerçek rakam bundan büyük olabilir). Yüzer hale gelmeyenler zarar yazılacak ve bankalarca semayelerinden karşılık ayrılacaktır. Bunun için kaynak gereklidir. Düzenlemenin hiç bir yerinde bu kaynağın nereden nasıl bulunacağından söz edilmemektedir. Soru şu: Acaba ileri de yeni bir düzenleme ile Merkez Bankasi kaynaklarına mı başvurulacak. Türkiyeye özgü bir TARP mı hedeflenmektedir? FED bir ABD tarp programı uyguladı, ama unutmayalım ABD doları rezev para idi.

Madde 18: Teklif, Sosyal Güvenlik Kurumu verilerinin Merkez Bankası ve Sağlık Bakanlığı ile paylaşılmasını yönelik düzenlemeyi içermektedir.

İçinde bulunduğumu çağda, veriyi toplamak, işlemek ve politika yürütmek artık bir gerekliliktir. Bu duruma paralel olarak kişisel verilerin korunması ihtiyacı da artmıştr.

Bu kapsamda 2016 yılında 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu çıkarılmıştır. Anılan kanunun Özel nitelikli kişisel verilerin işlenme şartları başlıklı 6. Maddesi;

MADDE 6- (1) Kişilerin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı,ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verileri ile biyometrik ve genetik verileri özel nitelikli kişisel veridir.

(2) Özel nitelikli kişisel verilerin, ilgilinin açık rızası olmaksızın işlenmesi yasaktır.

(3) Birinci fıkrada sayılan sağlık ve cinsel hayat dışındaki kişisel veriler, kanunlarda öngörülen hâllerde ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın işlenebilir. Sağlık ve cinsel hayata ilişkin kişisel veriler ise ancak kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbî teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi amacıyla, sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler veya yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından ilgilinin açık rızası aranmaksızın işlenebilir.

(4) Özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesinde, ayrıca Kurul tarafından belirlenen yeterli önlemlerin alınması şarttır."

Çok açık şekilde kanun, özel hayatın gizliliğini gözeterek, sağlık ve cinsel hayata dair verilerin işlenemeyeceğini düzenlemiştir. Bu maksatla, sağlık verisi toplayan ve işleyen SGK' nın diğer kurumlarla yapacağı veri paylaşımı 5502 sayılı kanunda yapılan düzenlemeler ile diğer kurumlara nazaran daha da zorlaştırılmıştır.

Merkez Bankasının doğru ve sağlıklı politikalar oluşturabilmsi için enflasyon sepetinde önemli bir ağırlığa sahip sağlık harcamaları ile ilgili kişisel olmayan verilere ulaşabilmesi doğru ve yerindedir. Ancak SGK' nın özellikle Merkez Bankası' na yapacağı kişisel veri transferi beraberinde birçok spekülasyonu da beraberinde getirebilir. Yarın, başka bir bakanlığın da etki analizi veya başka bir politika uygulaması için de benzer verileri talep etmesinin de önü açılmış olacaktır. Bu tip verilerin Tüik üzerinden işlenip, kimlik bilgileri yer almadan ilgili kurumlara aktarılmasının daha kontrol edilebilir olacağı düşünülmektedir.

Madde 20: Teklif, yurtdışı çıkış harcının 15' ten 50 TL' ye çıkarılmasına ilişkin düzenlemeyi içermektedir. Bu rakamı üç katına kadar artırmaya da Cumhurbaşkanı yetkili kılınmıştır.

Yurt dışına çıkış harcı Türkiye'nin bugüne kadar çeşitli dönemlerde, çeşitli isimler altında uyguladığı bir harçtır. 1970 -1980 arasında bunun adı dış seyahat harcamaları vergisidir.

1980 sonrası dönemde kaldırılan harç, toplu konu idaresinin finansmanı amacıyla yeniden getirilmiş ve sonrasında tekrar kaldırılmıştır. 2001 yılında yeniden gündeme alınmış ve 50 Amerikan doları olarak uygulanmıştır.2007 yılında yapılan düzenleme sonrasında ise 15 TL' ye düşürülmüştür. Şimdi ise yeniden 50 TL' ye çıkarılmaktadır.

Seyahat özgürlüğü bahsi bir tarafa, 21. yy da Türkiye Cumhuriyeti Devleti' nin halen bu tür vergileri birer araç olarak kullanmasını anlamak mümkün değildir. Yapılması gereken yurt dışı çıkış harcının toptan kaldırılmasıdır.

Madde- 26-27 ve 28; Anılan maddeler Kamu-Özel İşbirliği kapsamında yapılan şehir hastanelerinin sözleşmelerinde yapılacak birtakım değişiklikler için kanuni altyapı

sağlamaktadır. Türk Ekonomisi daralıyor. Fakat kamu borcunun milli gelire oranı hala %32, yani dünya standartlarının çok altında. Fakat kamuoyunun bir türlü öğrenemediği bir konu olarak, KÖİ projeleri ile yaratılan yükümlülüğün ne kadar olduğu? Bu yükümlülük de hesap edildiğinde kamunun borç yükü ne kadar oluyor bilmiyoruz.

Gelinen noktada, bütçede yeterli kaynak yok diyerek KÖİ modeliyle inşa ettiğimiz projelerin garanti ödemeleri bütçe üzerinde büyük yük oluşturmaktadır.

Şehir Hastaneleri ve KÖİ Projeleri

KÖİ Projeleri tarihsel olarak çözülen Osmanlı Devleti' nin itibardan tasarruf olmaz diyerek dış borç ile Dolmabahçe Sarayı'nı yapmasını hatırlatmaktadır.

Halihazırda faaliyete geçmiş 8 adet şehir hastanesi bulunuyor. Bu hastaneler için 2019 bütçesine konulan ödenek 6,2 Milyar TL'dir.

2021 itibariyle yapımı devam eden 13 şehir hastanesinin faaliyete geçeceği hesaplanıyor. Sonrasında planlara göre bu sayı 31' e çıkacak. (Fakat, en büyük iki proje Ankara Etlik Şehir Hastanesi ve Pendik Şehir Hastaneleri neredeyse durdu. Etlik Şehir Hastanesi-Türkerler Holding' in batik durumda olduğu konuşuluyor)

Bu 21 Şehir Hastanesi faaliyete geçtiğinde 2019 yıl başı fiyatları ve Sağlık Bakanlığı 2019 ödeneği üzerinden yaptığı hesaplamaya göre (Hizmete giren 8 hastanedeki yatak başı birim fiyat üzerinden, 21 hastanede olacak toplam yatak sayısı üzerinden)

2021' de şehir hastanelerinin bütçeye yükü, 22,6 Milyar TL' ye çıkacaktır. (Sağlık Bakanlığı 2019 bütçesinin %47' si)

Yapımı planlananlarla beraber toplam şehir hastanesi sayısı 31' çıktığında ise (yine 2019 fiyatları ile) bu rakam 30,9 Milyar TL' ye yükselecektir. (Sağlık Bakanlığı' nın 2019 bütçesinin %64' ü)

Değerlendirme

Madde de ön görülen düzenleme ile ilgili olarak, KÖİ konularında ülkemizin en önemli uzmanlarından olan Prof. Dr. Uğur Emek'in bizim de katıldığımız görüşlerini aynen aktarıyoruz:

"Öncelikle şehir hastaneleriyle ilgili süreçleri düzenleyen 6428 sayılı Kanun'a yapılan bir eklemeyle şu şekilde bir sözleşme bedeli tanımı yapılmaktadır: "sözleşme kapsamında işletme dönemi boyunca yükleniciye ödenecek kullanım bedeli ile hizmet bedelinin yönetmelik çerçevesinde hesaplanan net bugünkü değerleri üzerinden elde edilen toplam.

Bu değişikliklerle, 6428 sayılı Kanun'da "bedel" ve "sözleşme bedeli" şeklinde birbirlerinin yerine geçebilen iki kavram oluşturulmaktadır. Kanun'un mevcut halinde "bedel" şu şekilde tanımlanmaktadır (md.1/c): "yüklenicinin, sözleşme çerçevesinde yaptığı tesislerin kullanımı ile tesisteki belli hizmetlerin sunulması karşılığında yükleniciye ödenecek olan bedellerin toplamı". Kanunun 1/e maddesinde "hizmet bedeli" ve 1/j maddesinde de "kullanım bedeli" kavramları tanımlanmakta ve "bedelin" bu iki bileşenden oluştuğu belirtilmektedir.*

Bu çerçevede, hem "bedel" hem de "sözleşme bedeli", "hizmet" ve "kullanım bedeli" toplamlarından oluşmaktadır. İki tanım arasındaki tek fark, yeni tanımla getirilen "net bugünkü değer" (NBD) hesabıdır.

Torba tasarı bu haliyle kanunlaşırsa, 6428 sayılı Kanun'da 32 adet "bedel" ve 2 adet de "sözleşme bedeli" kavramı yer alacaktır. Bu da kanun uygulamasında sorunlara yol açabilecektir.

Konuyu açıklamak için Kanunun 4/9 maddesindeki şu ifadeye bakalım:

"Mücbir sebepler, olağanüstü hâller veya sözleşme ve eklerinin uygulanmasını etkileyen bir durumun ortaya çıkması veya sözleşme ve eklerindeki hükümlerin ihtilaf içermesi hâllerinde sözleşmenin uygulanabilirliğini veya anlaşılabilirliğini sağlamak amacıyla, sözleşme bedelini değiştirmemek kaydıyla Sağlık Bakanı onayı ile sözleşme ve eklerinde taraflarca değişiklik yapılabilir. Yapım işlerinde mücbir sebepler, olağanüstü hâller veya yüklenicinin kusurundan kaynaklanmayan sebeplerle, sözleşmede öngörülen şartlarda işin tamamlanamayacağının anlaşılması hâlinde bedel, ihalede nihai teklifin verildiği tarih esas alınarak güncellenir ve buna bağlı olarak Bakan onayı ile sözleşmede gerekli düzenlemeler yapılır."

Bu açıklamada yer alan ve Kanun'da sadece 2 yerde kullanılan "sözleşme bedeli" hesaplaması için yeni getirilen NBD yaklaşımı, Kanun'da 32 farklı yerde adı geçen "bedel" hesaplaması için de mevcut durumdaki nominal yaklaşım esas alınacaktır. Neden? Açıklama yok.

2. Kanunun 4/9 maddesine yapılan bir eklemeyle de sözleşme ve eklerindeki hükümlerin uygulanmasını etkileyen bir durumun ortaya çıkması veya anlaşılabilirliğini sağlamak amacıyla, sözleşme bedelini artırmamak kaydıyla Sağlık Bakanı onayı ile sözleşme ve eklerinde taraflarca değişiklik yapılabilir. Bu kapsamdaki sözleşme değişikliklerinde, sözleşme bedelinin artırılmaması kaydıyla, kullanım bedeli veya hizmet bedeli artırılmak veya azaltılmak suretiyle değiştirilebilecektir.

Kullanım bedeli ödemeleri hastaneleri inşa eden ve işleten firmaya yapılmaktadır. Ancak, P2 hizmetlerin tamamı veya bir kısmı başka bir işletmeciden sağlanabileceği gibi, binayı yapan ve işleten işletmeciden de sağlanabilmektedir. Birinci durumda hizmet bedeli bir diğer işletmeciye yapılırken, ikinci durumda kullanım bedeliyle birlikte binayı yapan/işleten firmaya yapılacaktır. Sağlık Bakanlığının bugüne kadar imzaladığı sözleşmelerin çoğunda bina kullanımın hizmetleri ve ihtiyari hizmetleri aynı yükleniciden satın alınmaktadır. Hizmet bedelleri bazı projelerde kullanım bedeli toplamına da çok yakındır.

Yeni getirilen düzenlemeden sonra benim kafama takılan soru şudur: sözleşme bedelini artırmamak kaydıyla; hizmet bedelini düşürerek (örneğin, bina işletmecisinden ilaçlama, otopark, temizlik ve güvenlik hizmetleri tedarikinden vazgeçilerek), şehir hastanelerinin zorunlu unsuru olan P1 hizmetlerine yapılan ödemeleri artırarak sözleşmeler değiştirilirse, yükleniciye rant aktarılmış olunur mu?"

Durmuş Yılmaz
Ankara

İsmail Tatlıoğlu
Bursa

AYDIN MİLLETVEKİLİ MUSTAFA SAVAŞ İLE 75 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ	PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN
GELİR VERGİSİ KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ	**GELİR VERGİSİ KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**
MADDE 1- 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun mülga 113 üncü maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.	**MADDE 1-** 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun mülga 113 üncü maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.
“Hasılat esaslı kazanç tespiti	“Hasılat esaslı kazanç tespiti
MADDE 113- Ticari kazancı basit usulde, işletme hesabı veya bilanço esasına göre tespit edilenler ile mesleki kazancı serbest meslek kazanç defterine göre tespit edilenlerden Cumhurbaşkanı tarafından belirlenen sektör ve meslek gruplarında faaliyette bulunanların, talep etmeleri halinde belirlenen faaliyetlerinden elde ettikleri gayrisafi hasılatlarının (25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 38 inci maddesi kapsamında hasılat esaslı vergilendirme usulüne göre vergilendirilen mükellefler için hesapladıkları katma değer vergisi dahil tutarın) %10’u bu faaliyetlerine ilişkin vergiye tabi kazanç olarak esas alınır. Vergiye tabi kazancın bu suretle tespitinde ilgili faaliyete ilişkin giderler dikkate alınmaz ve bu kazanca herhangi bir indirim veya istisna uygulanmaz.	MADDE 113- Şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunan ve bu faaliyetlerinden kaynaklanan hasılatlarının tamamını elektronik ücret toplama sistemleri aracılığıyla elde eden mükelleflerin talep etmeleri halinde söz konusu faaliyetlerinden elde ettikleri gayrisafi hasılatlarının (25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 38 inci maddesi kapsamında hasılat esaslı vergilendirme usulüne göre vergilendirilen mükellefler için hesapladıkları katma değer vergisi dahil tutarın) %10’u bu faaliyetlerine ilişkin vergiye tabi kazanç olarak esas alınır. Vergiye tabi kazancın bu suretle tespitinde ilgili faaliyete ilişkin giderler dikkate alınmaz ve bu kazanca herhangi bir indirim veya istisna uygulanmaz.
Belirlenen faaliyetlere ilişkin kazançları birinci fıkra kapsamında tespit edilenlerin;	Kazançları birinci fıkra kapsamında tespit edilenlerin;
a) Bu faaliyetlerine ilişkin gider veya maliyetleri, vergiye tabi diğer kazanç veya iratlarının tespitinde dikkate alınmaz.	a) Bu faaliyetlerine ilişkin gider veya maliyetleri, vergiye tabi diğer kazanç veya iratlarının tespitinde dikkate alınmaz.
b) Bu kazançları dışındaki beyana tabi diğer kazanç veya iratları hakkında bu madde uygulanmaz.	b) Bu kazançları dışındaki beyana tabi diğer kazanç veya iratları hakkında bu madde uygulanmaz.
c) İki yıl geçmedikçe bu usulden çıkmaları mümkün değildir.	c) İki yıl geçmedikçe bu usulden çıkmaları mümkün değildir.
Bu madde hükümleri kurumlar vergisi mükellefleri hakkında da uygulanır.	213 sayılı Vergi Usul Kanununun 353 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkrası hükümleri uyarınca bir takvim yılı içinde iki kez ceza kesilen mükellefler, cezanın kesildiği ve takip eden iki takvim yılına ait kazançları için bu madde hükümlerinden yararlanamaz.
Cumhurbaşkanı, hasılatlarını elektronik ücret toplama sistemleri aracılığıyla elde edenleri taleplerine bakılmaksızın ilgili faaliyetleri	

(Aydın Milletvekili Mustafa Savaş ile 75 Milletvekilinin Teklifi)

itibarıyla bu madde kapsamına almaya, birinci fıkrada yer alan oranı beş katına kadar artırmaya, yarısına kadar indirmeye, kanuni oranına getirmeye, bu sınırlar dahilinde sektör, meslek grupları ve faaliyet alanları veya bölgeler ya da iller itibarıyla farklı oranlar tespit etmeye; Hazine ve Maliye Bakanlığı, maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir."

MADDE 2- 193 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 90- Yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarını, bu maddedeki hükümler çerçevesinde, 31/12/2019 tarihine kadar Türkiye'deki banka veya aracı kuruma bildiren gerçek ve tüzel kişiler, söz konusu varlıkları serbestçe tasarruf edebilirler.

Banka ve aracı kurumlar, kendilerine bildirilen varlıklara ilişkin olarak %1 oranında hesapladıkları vergiyi, bildirimi izleyen ayın on beşinci günü akşamına kadar vergi sorumlusu sıfatıyla bir beyanname ile bağlı bulunduğu vergi dairesine beyan eder ve aynı sürede öderler.

Birinci fıkra kapsamına giren varlıklar, yurt dışında bulunan banka veya finansal kurumlardan kullanılan ve bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla kanuni defterlerde kayıtlı olan kredilerin en geç 31/12/2019 tarihine kadar kapatılmasında kullanılabilir. Bu takdirde, defter kayıtlarından düşülmesi kaydıyla, borcun ödenmesinde kullanılan varlıklar için Türkiye'ye getirilme şartı aranmaksızın bu madde hükümlerinden yararlanılır.

Bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla kanuni defterlerde kayıtlı olan sermaye avanslarının, yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının bu maddenin yürürlüğe girmesinden önce Türkiye'ye getirilmek suretiyle karşılanmış olması hâlinde, söz konusu avansların defter kayıtlarından düşülmesi kaydıyla bu madde hükümlerinden yararlanılır.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bu madde hükümleri kurumlar vergisi mükellefleri hakkında da uygulanır.

Cumhurbaşkanı, birinci fıkrada yer alan oranı iki katına kadar artırmaya, yarısına kadar indirmeye, kanuni oranına getirmeye; Hazine ve Maliye Bakanlığı, maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir."

MADDE 2- 193 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 90- Yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarını, bu maddedeki hükümler çerçevesinde, 31/12/2019 tarihine kadar Türkiye'deki banka veya aracı kuruma bildiren gerçek ve tüzel kişiler, söz konusu varlıkları serbestçe tasarruf edebilirler.

Banka ve aracı kurumlar, kendilerine bildirilen varlıklara ilişkin olarak %1 oranında hesapladıkları vergiyi, bildirimi izleyen ayın on beşinci günü akşamına kadar vergi sorumlusu sıfatıyla bir beyanname ile bağlı bulunduğu vergi dairesine beyan eder ve aynı sürede öderler.

Birinci fıkra kapsamına giren varlıklar, yurt dışında bulunan banka veya finansal kurumlardan kullanılan ve bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla kanuni defterlerde kayıtlı olan kredilerin en geç 31/12/2019 tarihine kadar kapatılmasında kullanılabilir. Bu takdirde, defter kayıtlarından düşülmesi kaydıyla, borcun ödenmesinde kullanılan varlıklar için Türkiye'ye getirilme şartı aranmaksızın bu madde hükümlerinden yararlanılır.

Bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla kanuni defterlerde kayıtlı olan sermaye avanslarının, yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının bu maddenin yürürlüğe girmesinden önce Türkiye'ye getirilmek suretiyle karşılanmış olması hâlinde, söz konusu avansların defter kayıtlarından düşülmesi kaydıyla bu madde hükümlerinden yararlanılır.

(Aydın Milletvekili Mustafa Savaş ile 75 Milletvekilinin Teklifi)

213 sayılı Kanun uyarınca defter tutan mükellefler, bu madde kapsamında Türkiye'ye getirilen varlıklarını, dönem kazancının tespitinde dikkate almaksızın işletmelerine dâhil edebilecekleri gibi aynı varlıkları vergiye tabi kazancın ve kurumlar için dağıtılabilir kazancın tespitinde dikkate almaksızın işletmelerinden çekebilirler.

Gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerince sahip olunan ve Türkiye'de bulunan ancak kanuni defter kayıtlarında yer almayan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile taşınmazlar, 31/12/2019 tarihine kadar vergi dairelerine beyan edilir. Beyan edilen söz konusu varlıklar, 31/12/2019 tarihine kadar, dönem kazancının tespitinde dikkate alınmaksızın kanuni defterlere kaydedilebilir. Bu takdirde, söz konusu varlıklar vergiye tabi kazancın ve kurumlar için dağıtılabilir kazancın tespitinde dikkate alınmaksızın işletmeden çekilebilir. Bu fıkra kapsamında beyan edilen taşınmazların ayni sermaye olarak konulmak suretiyle işletme kayıtlarına alınması halinde, sermaye artırım kararının beyan tarihi itibarıyla alınmış olması ve söz konusu kararın beyan tarihini izleyen onuncu ayın sonuna kadar ticaret siciline tescil edilmesi kaydıyla, bu maddeden faydalanılabilir. Vergi dairelerine beyan edilen varlıkların değeri üzerinden %1 oranında vergi tarh edilir ve bu vergi, tarhiyatın yapıldığı ayı izleyen ayın sonuna kadar ödenir.

Bu madde kapsamında ödenen vergi, hiçbir suretle gider yazılamaz ve başka bir vergiden mahsup edilemez, Türkiye'ye getirilen veya kanuni defterlere kaydedilen varlıkların elden çıkarılmasından doğan zararlar, gelir veya kurumlar vergisi uygulaması bakımından gider veya indirim olarak kabul edilmez.

Bu madde kapsamında bildirilen veya beyan edilen varlıklar nedeniyle hiçbir suretle vergi incelemesi ve vergi tarhiyatı yapılmaz. Bu hükümden faydalanılabilmesi için bildirilen veya

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca defter tutan mükellefler, bu madde kapsamında Türkiye'ye getirilen varlıklarını, dönem kazancının tespitinde dikkate almaksızın işletmelerine dâhil edebilecekleri gibi aynı varlıkları vergiye tabi kazancın ve kurumlar için dağıtılabilir kazancın tespitinde dikkate almaksızın işletmelerinden çekebilirler.

Gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerince sahip olunan ve Türkiye'de bulunan ancak kanuni defter kayıtlarında yer almayan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile taşınmazlar, 31/12/2019 tarihine kadar vergi dairelerine beyan edilir. Beyan edilen söz konusu varlıklar, 31/12/2019 tarihine kadar, dönem kazancının tespitinde dikkate alınmaksızın kanuni defterlere kaydedilebilir. Bu takdirde, söz konusu varlıklar vergiye tabi kazancın ve kurumlar için dağıtılabilir kazancın tespitinde dikkate alınmaksızın işletmeden çekilebilir. Bu fıkra kapsamında beyan edilen taşınmazların ayni sermaye olarak konulmak suretiyle işletme kayıtlarına alınması halinde, sermaye artırım kararının beyan tarihi itibarıyla alınmış olması ve söz konusu kararın beyan tarihini izleyen onuncu ayın sonuna kadar ticaret siciline tescil edilmesi kaydıyla, bu maddeden faydalanılabilir. Vergi dairelerine beyan edilen varlıkların değeri üzerinden %1 oranında vergi tarh edilir ve bu vergi, tarhiyatın yapıldığı ayı izleyen ayın sonuna kadar ödenir.

Bu madde kapsamında ödenen vergi, hiçbir suretle gider yazılamaz ve başka bir vergiden mahsup edilemez, Türkiye'ye getirilen veya kanuni defterlere kaydedilen varlıkların elden çıkarılmasından doğan zararlar, gelir veya kurumlar vergisi uygulaması bakımından gider veya indirim olarak kabul edilmez.

Bu madde kapsamında bildirilen veya beyan edilen varlıklar nedeniyle hiçbir suretle vergi incelemesi ve vergi tarhiyatı yapılmaz. Bu hükümden faydalanılabilmesi için bildirilen veya

(Aydın Milletvekili Mustafa Savaş ile 75 Milletvekilinin Teklifi)	(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)
beyan edilen tutarlara ilişkin tarh edilen verginin vadesinde ödenmesi ve birinci fıkra uyarınca bildirilen varlıkların, bildirimin yapıldığı tarihten itibaren üç ay içinde Türkiye'ye getirilmesi veya Türkiye'deki banka ya da aracı kurumlarda açılacak bir hesaba transfer edilmesi şarttır.	beyan edilen tutarlara ilişkin tarh edilen verginin vadesinde ödenmesi ve birinci fıkra uyarınca bildirilen varlıkların, bildirimin yapıldığı tarihten itibaren üç ay içinde Türkiye'ye getirilmesi veya Türkiye'deki banka ya da aracı kurumlarda açılacak bir hesaba transfer edilmesi şarttır.
Cumhurbaşkanı, bu maddede yer alan süreleri, bitim tarihlerinden itibaren altı aya kadar uzatmaya; Hazine ve Maliye Bakanlığı, madde kapsamına giren varlıkların Türkiye'ye getirilmesi, bildirim ve beyanı ile işletmeye dâhil edilmelerine ilişkin hususları, bildirim veya beyana esas değerlerin tespiti, bildirim ve beyanların şekli, içeriği ve ekleri ile yapılacağı yeri, maddenin uygulanmasında kullanılacak bilgi ve belgeler ile uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir."	Cumhurbaşkanı, bu maddede yer alan süreleri, bitim tarihlerinden itibaren altı aya kadar uzatmaya; Hazine ve Maliye Bakanlığı, madde kapsamına giren varlıkların Türkiye'ye getirilmesi, bildirim ve beyanı ile işletmeye dâhil edilmelerine ilişkin hususları, bildirim veya beyana esas değerlerin tespiti, bildirim ve beyanların şekli, içeriği ve ekleri ile yapılacağı yeri, maddenin uygulanmasında kullanılacak bilgi ve belgeler ile uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir."
MADDE 3- 14/1/1970 tarihli ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 4 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (I) numaralı bendinin (c) alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve (II) numaralı bendinin (g) alt bendine aşağıdaki cümleler eklenmiştir.	**MADDE 3-** 14/1/1970 tarihli ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 4 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (I) numaralı bendinin (c) alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve (II) numaralı bendinin (g) alt bendine aşağıdaki cümleler eklenmiştir.
"c) Bankaların ve Bankaca uygun görülecek diğer mali kuruluşların bilanço içi veya bilanço dışı uygun görülen kalemlerini esas alarak zorunlu karşılıklar ve umumi disponibilite ile ilgili usul ve esasları belirlemek,"	"c) Bankaların ve Bankaca uygun görülecek diğer mali kuruluşların bilanço içi veya bilanço dışı uygun görülen kalemlerini esas alarak zorunlu karşılıklar ve umumi disponibilite ile ilgili usul ve esasları belirlemek,"
"Banka talepleri gerçek zamanlı ve anlık karşılanır. Bu taleplerin karşılanmasını teminen Bankaca kurum ve kuruluşların bilgi işlem sistemlerine erişim sistemleri kurulabilir. Uygulamaya yönelik her türlü usul ve esaslar Bankaca belirlenir."	"Banka talepleri gerçek zamanlı ve anlık karşılanır. Bu taleplerin karşılanmasını teminen Bankaca kurum ve kuruluşların bilgi işlem sistemlerine erişim sistemleri kurulabilir. Uygulamaya yönelik her türlü usul ve esaslar Bankaca belirlenir."
MADDE 4- 1211 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesinin (II) numaralı fıkrasının birinci paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve ikinci paragrafında yer alan "taahhütlerine karşı" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.	**MADDE 4-** 1211 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesinin (II) numaralı fıkrasının birinci paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve ikinci paragrafında yer alan "taahhütlerine karşı" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.
"Bankalar ve elektronik ödeme araçlarını çıkaran kuruluşlar dahil olmak üzere Bankaca uygun görülecek diğer mali kuruluşlar, Banka	"Bankalar ve elektronik ödeme araçlarını çıkaran kuruluşlar dahil olmak üzere Bankaca uygun görülecek diğer mali kuruluşlar, Banka

(Aydın Milletvekili Mustafa Savaş ile 75 Milletvekilinin Teklifi)

nezdinde açılacak hesaplarda bilanço içi veya bilanço dışı uygun görülen kalemlerini esas alarak, nakden zorunlu karşılık tesis ederler. Zorunlu karşılığa tabi bilanço içi veya bilanço dışı uygun görülen kalemlerin kapsamı, zorunlu karşılıkların oranı, tesis süresi ve tesis edilen karşılıklara gerektiğinde ödenecek faiz oranı, mevduat veya katılım fonlarından olağanüstü çekilişler ve birleşme, devir ve bölünme hallerinde yapılacak işlemler de dahil olmak üzere uygulamaya yönelik her türlü usul ve esaslar Bankaca belirlenir."

MADDE 5- 1211 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi yürürlükten kaldırılmış, (c) bendinde yer alan "yüzdeler" ibaresi "yüzde" şeklinde değiştirilmiş, "fevkalade" ibaresi madde metninden çıkarılmış ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Son yıl kârından ayrılan ihtiyat akçesi hariç, birikmiş ihtiyat akçeleri her yıl kâra katılarak dağıtılabilir."

MADDE 6- 1211 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 12- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar ayrılmış bulunan ihtiyat akçelerinin tamamı, birikmiş fevkalade ihtiyat akçelerinin ise son yılın kârından ayrılan kısmı hariç tamamı Genel Kurul kararı aranmaksızın Hazineye verilir."

MADDE 7- 28/3/1983 tarihli ve 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 52- 9/5/2018 tarihli ve 7141 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla kurulan üniversitelere devredilen bina ve tesislerin bulunduğu taşınmazlar, talep etmeleri halinde Yükseköğretim Kurulunun onayıyla bu üniversitelere devredilebilir. Kurulan üniversitelere bağlanan birimlerin hangi bina,

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

nezdinde açılacak hesaplarda bilanço içi veya bilanço dışı uygun görülen kalemlerini esas alarak, nakden zorunlu karşılık tesis ederler. Zorunlu karşılığa tabi bilanço içi veya bilanço dışı uygun görülen kalemlerin kapsamı, zorunlu karşılıkların oranı, tesis süresi ve tesis edilen karşılıklara gerektiğinde ödenecek faiz oranı, mevduat veya katılım fonlarından olağanüstü çekilişler ve birleşme, devir ve bölünme hallerinde yapılacak işlemler de dahil olmak üzere uygulamaya yönelik her türlü usul ve esaslar Bankaca belirlenir."

MADDE 5- 1211 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi yürürlükten kaldırılmış, (c) bendinde yer alan "yüzdeler" ibaresi "yüzde" şeklinde değiştirilmiş, "fevkalade" ibaresi madde metninden çıkarılmış ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Son yıl kârından ayrılan ihtiyat akçesi hariç, birikmiş ihtiyat akçeleri her yıl kâra katılarak dağıtılabilir."

MADDE 6- 1211 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 12- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar ayrılmış bulunan ihtiyat akçelerinin tamamı, birikmiş fevkalade ihtiyat akçelerinin ise son yılın kârından ayrılan kısmı hariç tamamı Genel Kurul kararı aranmaksızın Hazineye verilir."

MADDE 7- 28/3/1983 tarihli ve 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 52- 9/5/2018 tarihli ve 7141 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla kurulan üniversitelere devredilen bina ve tesislerin bulunduğu taşınmazlardan halen bu bina ve tesislerin eski maliki üniversitelerin mülkiyetinde bulunan taşınmazlar, talep etmeleri halinde Yükseköğretim Kurulunun onayıyla bu üniversitelere devredilebilir. Kurulan üniversitelere bağlanan

(Aydın Milletvekili Mustafa Savaş ile 75 Milletvekilinin Teklifi)

tesis ve taşınmazları kapsadığı hususundaki tereddütleri gidermeye Yükseköğretim Kurulu yetkilidir.”

MADDE 8- 8/5/1985 tarihli ve 3201 sayılı Yurt Dışında Bulunan Türk Vatandaşlarının Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi Hakkında Kanunun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 3- Bu Kanunun 1 inci maddesinde belirtilenler ile yurt dışında çalışmakta iken veya yurda kesin dönüş yaptıktan sonra ölenlerin Türk vatandaşı olan hak sahipleri Sosyal Güvenlik Kurumuna müracaat etmek suretiyle bu Kanunla getirilen haklardan yararlanırlar.

Sosyal güvenlik sözleşmeleri uygulanmak suretiyle kendilerine veya hak sahiplerine kısmi aylık bağlanmış olanların borçlanma işlemleri Sosyal Güvenlik Kurumunca yapılır.”

MADDE 9- 3201 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “%32’sidir.” ibaresi “%45’idir.” şeklinde değiştirilmiş ve fıkranın üçüncü cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 10- 3201 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin başlığı “Süre tespiti, sigortalılığın başlangıcı ve sürelerin değerlendirilmesi” şeklinde, dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Yurt dışı hizmet borçlanmasına ait süreler 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında geçmiş sigortalılık süresi olarak kabul edilir.”

“Türkiye’deki sigortalılığın başlangıç tarihinden önceki sürelerin borçlandırılması halinde bu süreler 5510 sayılı Kanunun 41 inci maddesinde yer alan hükümler esas alınarak Türkiye’deki sigortalılık başlangıç tarihinden, Türkiye’de sigortalılık yok ise borçlanma tutarının tamamen ödendiği tarihten geriye götürülen sürelere ait ilgili aylara mal edilir.”

MADDE 11- 3201 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasına “aybaşından itibaren” ibaresinden sonra gelmek üzere “kısmi aylığın

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

birimlerin hangi bina, tesis ve taşınmazları kapsadığı hususundaki tereddütleri gidermeye Yükseköğretim Kurulu yetkilidir.”

MADDE 8- 8/5/1985 tarihli ve 3201 sayılı Yurt Dışında Bulunan Türk Vatandaşlarının Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi Hakkında Kanunun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 3- Bu Kanunun 1 inci maddesinde belirtilenler ile yurt dışında çalışmakta iken veya yurda kesin dönüş yaptıktan sonra ölenlerin Türk vatandaşı olan hak sahipleri Sosyal Güvenlik Kurumuna müracaat etmek suretiyle bu Kanunla getirilen haklardan yararlanırlar.

Sosyal güvenlik sözleşmeleri uygulanmak suretiyle kendilerine veya hak sahiplerine kısmi aylık bağlanmış olanların borçlanma işlemleri Sosyal Güvenlik Kurumunca yapılır.”

MADDE 9- 3201 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “%32’sidir.” ibaresi “%45’idir.” şeklinde değiştirilmiş ve fıkranın üçüncü cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 10- 3201 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin başlığı “Süre tespiti, sigortalılığın başlangıcı ve sürelerin değerlendirilmesi” şeklinde, dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Yurt dışı hizmet borçlanmasına ait süreler 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında geçmiş sigortalılık süresi olarak kabul edilir.”

“Türkiye’deki sigortalılığın başlangıç tarihinden önceki sürelerin borçlandırılması halinde bu süreler 5510 sayılı Kanunun 41 inci maddesinde yer alan hükümler esas alınarak Türkiye’deki sigortalılık başlangıç tarihinden, Türkiye’de sigortalılık yok ise borçlanma tutarının tamamen ödendiği tarihten geriye götürülen sürelere ait ilgili aylara mal edilir.”

MADDE 11- 3201 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasına “aybaşından itibaren” ibaresinden sonra gelmek üzere “kısmi

(Aydın Milletvekili Mustafa Savaş ile 75 Milletvekilinin Teklifi)	(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)
başlangıç tarihi esas alınarak mülga 2829 sayılı Kanun ya da 5510 sayılı Kanunun 53 üncü maddesi uyarınca tespit edilecek statüye göre ilgili sosyal güvenlik kuruluşunca" ibaresi eklenmiştir.	aylığın başlangıç tarihi esas alınarak mülga 2829 sayılı Kanun ya da 5510 sayılı Kanunun 53 üncü maddesi uyarınca tespit edilecek statüye göre ilgili sosyal güvenlik kuruluşunca" ibaresi eklenmiştir.
MADDE 12- 3201 sayılı Kanunun geçici 5 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.	**MADDE 12-** 8/5/1985 tarihli ve 3201 sayılı Yurt Dışında Bulunan Türk Vatandaşlarının Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi Hakkında Kanunun geçici 5 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.
MADDE 13- 3201 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.	**MADDE 13-** 3201 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.
"GEÇİCİ MADDE 9- Kısmi aylık bağlanmış olanlar dahil olmak üzere bu maddenin yürürlük tarihinden önce yurt dışında geçen sürelerini borçlanma talebinde bulunanlardan tahakkuk ettirilen borçlarını yasal süresi içinde ödeyenlerin, sigortalılık sürelerinin hangi statüde değerlendirileceğinin ve tahakkuk ettirilecek borç tutarının tespitinde önceki hükümler esas alınır."	"GEÇİCİ MADDE 9- Kısmi aylık bağlanmış olanlar dahil olmak üzere bu maddenin yürürlük tarihinden önce yurt dışında geçen sürelerini borçlanma talebinde bulunanlardan tahakkuk ettirilen borçlarını yasal süresi içinde ödeyenlerin, sigortalılık sürelerinin hangi statüde değerlendirileceğinin ve tahakkuk ettirilecek borç tutarının tespitinde önceki hükümler esas alınır."
MADDE 14- 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.	**MADDE 14-** 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.
"GEÇİCİ MADDE 10- Bu Kanunun 235 inci maddesi uyarınca mevcut bir soruşturma kapsamında bulunan veya el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı verilen kara ulaşım araçları ile ilgili olarak 31/12/2019 tarihine kadar ilgili gümrük idaresine başvurulması ve taşıtın ilk iktisabında ödenmesi gereken özel tüketim vergisinin %25'ine tekabül eden tutarın, başvuru sahibine tebliğ edildiği tarihten itibaren bir ay içinde ilgili tahsil dairesine ödenmesi halinde, araç hakkında el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı verilmez, mevcut kararlar kaldırılır ve el konulan araç sahibine iade edilir. İadesi talep edilen ulaşım araçlarının muhafazasına ilişkin masraflar araç sahibince ödenir.	"GEÇİCİ MADDE 10- Bu Kanunun 235 inci maddesi uyarınca mevcut bir soruşturma kapsamında bulunan veya el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı verilen kara ulaşım araçları ile ilgili olarak 31/12/2019 tarihine kadar ilgili gümrük idaresine başvurulması ve taşıtın ilk iktisabında ödenmesi gereken özel tüketim vergisinin %25'ine tekabül eden tutarın, başvuru sahibine tebliğ edildiği tarihten itibaren bir ay içinde ilgili tahsil dairesine ödenmesi halinde, araç hakkında el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı verilmez, mevcut kararlar kaldırılır ve el konulan araç sahibine iade edilir. İadesi talep edilen ulaşım araçlarının muhafazasına ilişkin masraflar araç sahibince ödenir.
Bu karar gümrük idaresi tarafından ilgili başsavcılığa/mahkemeye bildirilir. Tasfiyesi tamamlanmış ulaşım araçları için bu fıkra kapsamında başvurular kabul edilmez.	Bu karar gümrük idaresi tarafından ilgili başsavcılığa/mahkemeye bildirilir. Tasfiyesi tamamlanmış ulaşım araçları için bu fıkra kapsamında başvurular kabul edilmez.

(Aydın Milletvekili Mustafa Savaş ile 75 Milletvekilinin Teklifi)

Birinci fıkrada belirtilen oran bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutularak ilk iktisabı gerçekleşmiş kara ulaşım araçları ile ilgili olarak, bu Kanunun 235 inci maddesi kapsamında el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı verilmesi gereken fiilin gümrük idaresince tespit edilmesinden önce ve birinci fıkrada belirtilen süre içinde kendiliğinden bildirilmesi durumunda %15 olarak uygulanır.

Cumhurbaşkanı birinci fıkrada yer alan başvuru süresini altı aya kadar uzatmaya yetkilidir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Ticaret Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından müştereken belirlenir.”

MADDE 15- 10/5/2005 tarihli ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 6- 4/6/2016 tarihli ve 6719 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 3 üncü maddenin birinci fıkrasının (9) numaralı bendinde yer alan biyokütle tanımı kapsamına dahil edilen kaynaklardan enerji üreten tesisler için YEK Destekleme mekanizmasında öngörülen süreler, üretim tesisinin YEK Destekleme mekanizmasına dahil edildiği tarihten itibaren başlar.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Birinci fıkrada belirtilen oran bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutularak ilk iktisabı gerçekleşmiş kara ulaşım araçları ile ilgili olarak, bu Kanunun 235 inci maddesi kapsamında el konularak mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararı verilmesi gereken fiilin gümrük idaresince tespit edilmesinden önce ve birinci fıkrada belirtilen süre içinde kendiliğinden bildirilmesi durumunda %15 olarak uygulanır.

Cumhurbaşkanı birinci fıkrada yer alan başvuru süresini altı aya kadar uzatmaya yetkilidir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Ticaret Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından müştereken belirlenir.”

MADDE 15- 10/5/2005 tarihli ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 6- 4/6/2016 tarihli ve 6719 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 3 üncü maddenin birinci fıkrasının (9) numaralı bendinde yer alan biyokütle tanımı kapsamına dahil edilen kaynaklardan enerji üreten tesisler için YEK Destekleme mekanizmasında öngörülen süreler, üretim tesisinin YEK Destekleme mekanizmasına dahil edildiği tarihten itibaren başlar.”

MADDE 16- 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 53 üncü maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Karşılıklar, teminatlar ve kayıttan düşme

MADDE 53- Bankalar, krediler ile ilgili olarak doğmuş veya doğması muhtemel zararların karşılanması için yeterli düzeyde karşılık ayrılmasına, kredilerin kalitesine ve sınıflandırılmasına, garantilerin ve teminatların alınmasına, bunların değerinin ve güvenilirliğinin ölçülmesine, takibe alınan kredilerin izlenmesi

(Aydın Milletvekili Mustafa Savaş ile 75 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 16- 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 32- Türkiye'de faaliyette bulunan bankalar, finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri ve finansman şirketleri ile bu maddede tanımlanan diğer finansal kuruluşlarla kredi ilişkisinde bulunan ve Kurum tarafından çıkarılan yönetmeliğe göre hazırlanan Çerçeve Anlaşmalarda belirlenen borçlular, bu kuruluşlar tarafından kullandırılmış olan kredilere ilişkin olarak alınacak tedbirlerle, geri ödeme yükümlülüklerini yerine getirebilmelerine ve istihdama katkıda bulunmaya devam etmelerine imkân verilmesini sağlamak amacıyla, dahil oldukları risk grubundaki diğer borçlularla bir bütün olarak veya kısmen yeniden yapılandırmaya tabi tutulabilir. Bu madde uyarınca yapılacak finansal yeniden yapılandırmalara ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelik hükümleri çerçevesinde hazırlanan Çerçeve Anlaşmalar ile belirlenir. Bu madde hükümleri bu maddenin yayımı tarihinden itibaren iki yıl süreyle uygulanır. Bu süreyi iki yıl daha uzatmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yayımlanan Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına göre kayıttan düşülmesine, kredilerin yeniden yapılandırılması dâhil geri ödenmelerine ilişkin politikaları oluşturmak ve uygulamak, bunları düzenli olarak gözden geçirmek, tüm bu hususları icra edebilecek gerekli yapıları tesis etmek ve işletmek zorundadır. Bu fıkra hükmünün uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir.

Bu madde uyarınca krediler ile ilgili olarak ayrılan özel karşılıkların tamamı ayrıldıkları yılda kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilir.

Bu madde uyarınca özel karşılık ayrıldıktan sonra tahsil imkânı kalmaması nedeniyle kayıttan düşülen krediler, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 322 nci maddesi hükümleri kapsamında değersiz alacak addolunur."

MADDE 17- 5411 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 32- Türkiye'de faaliyette bulunan bankalar, finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri ve finansman şirketleri ile bu maddede tanımlanan diğer finansal kuruluşlarla kredi ilişkisinde bulunan ve Kurum tarafından çıkarılan yönetmeliğe göre hazırlanan Çerçeve Anlaşmalarda belirlenen borçlular, bu kuruluşlar tarafından kullandırılmış olan kredilere ilişkin olarak alınacak tedbirlerle, geri ödeme yükümlülüklerini yerine getirebilmelerine ve istihdama katkıda bulunmaya devam etmelerine imkân verilmesini sağlamak amacıyla, dahil oldukları risk grubundaki diğer borçlularla bir bütün olarak veya kısmen yeniden yapılandırmaya tabi tutulabilir. Bu madde uyarınca yapılacak finansal yeniden yapılandırmalara ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelik hükümleri çerçevesinde hazırlanan Çerçeve Anlaşmalar ile belirlenir. Bu madde hükümleri bu maddenin yayımı tarihinden itibaren iki yıl süreyle uygulanır. Bu süreyi iki yıl daha uzatmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.

(Aydın Milletvekili Mustafa Savaş ile 75 Milletvekilinin Teklifi)

Bu maddenin uygulanmasında;

a) Alacaklı kuruluşlar: Bu Kanunun 3 üncü maddesinde geçen bankalar, 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanununun 3 üncü maddesinde geçen şirketler, borçlulara doğrudan kredi kullandırmış olan yurtdışında kurulu bankalar ve finansal kuruluşlar, Türkiye'ye doğrudan yatırım yapan çok taraflı bankalar ve kuruluşlar, alacak tahsiline yönelik olarak bu alacaklılar tarafından kurulacak özel amaçlı şirketler ile aynı amaçla 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan yatırım fonlarını,

b) Bağımsız Denetim Kuruluşu: 26/12/2012 tarihli ve 28509 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bağımsız Denetim Yönetmeliği esaslarına göre kurulu ve faaliyet gösteren, Bağımsız Denetim Kuruluşu Resmi Siciline kayıtlı kuruluşları,

c) Birlik: Türkiye Bankalar Birliğini,

ç) Borçlu: Bu Kanun, 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu, 6361 sayılı Kanun, 20/6/2013 tarihli ve 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun ile yatırım ortaklıkları hariç 6362 sayılı Kanunun 35 inci maddesine tabi kuruluşlar dışında kalan Türkiye'de kurulu şirketleri,

d) Çerçeve Anlaşmaları: Kurumca çıkarılan yönetmelik uyarınca Birlik tarafından hazırlanan ve alacaklı kuruluşlarca imzalanan Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmalarını,

e) Sözleşme: Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmaları kapsamında borçlu ile alacaklı kuruluşlar arasında imzalanan finansal yeniden yapılandırma sözleşmelerini,

ifade eder.

Finansal yeniden yapılandırma kapsamına alınacak borçluların mali durumlarının tespit edilmesi ve bu kapsamda borçlarının yeniden yapılandırılması sonucunda borçlarını geri ödeme

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bu maddenin uygulanmasında;

a) Alacaklı kuruluşlar: Bu Kanunun 3 üncü maddesinde geçen bankalar, 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanununun 3 üncü maddesinde geçen şirketler, borçlulara doğrudan kredi kullandırmış olan yurtdışında kurulu bankalar ve finansal kuruluşlar, Türkiye'ye doğrudan yatırım yapan çok taraflı bankalar ve kuruluşlar, alacak tahsiline yönelik olarak bu alacaklılar tarafından kurulacak özel amaçlı şirketler ile aynı amaçla 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan yatırım fonlarını,

b) Bağımsız Denetim Kuruluşu: 26/12/2012 tarihli ve 28509 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bağımsız Denetim Yönetmeliği esaslarına göre kurulu ve faaliyet gösteren, Bağımsız Denetim Kuruluşu Resmi Siciline kayıtlı kuruluşları,

c) Birlik: Türkiye Bankalar Birliğini,

ç) Borçlu: Bu Kanun, 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu, 6361 sayılı Kanun, 20/6/2013 tarihli ve 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun ile yatırım ortaklıkları hariç 6362 sayılı Kanunun 35 inci maddesine tabi kuruluşlar dışında kalan Türkiye'de kurulu şirketleri,

d) Çerçeve Anlaşmaları: Kurumca çıkarılan yönetmelik uyarınca Birlik tarafından hazırlanan ve alacaklı kuruluşlarca imzalanan Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmalarını,

e) Sözleşme: Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmaları kapsamında borçlu ile alacaklı kuruluşlar arasında imzalanan finansal yeniden yapılandırma sözleşmelerini,

ifade eder.

Finansal yeniden yapılandırma kapsamına alınacak borçluların mali durumlarının tespit edilmesi ve bu kapsamda borçlarının yeniden yapılandırılması sonucunda borçlarını geri ödeme

(Aydın Milletvekili Mustafa Savaş ile 75 Milletvekilinin Teklifi)	(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)
kabiliyeti kazanacağına kanaat getirilmesi şarttır. Borçlarını geri ödeme kabiliyeti kazanamayacağına kanaat getirilen borçlular finansal yeniden yapılandırma kapsamına alınamaz.	kabiliyeti kazanacağına kanaat getirilmesi şarttır. Borçlarını geri ödeme kabiliyeti kazanamayacağına kanaat getirilen borçlular finansal yeniden yapılandırma kapsamına alınamaz.
Finansal yeniden yapılandırma kapsamına alınacak borçluların mali durumunun tespiti ve finansal yeniden yapılandırmanın uygulanabilirliğine ilişkin değerlendirme, bağımsız denetim kuruluşlarına, Çerçeve Anlaşmaları kapsamında belirlenecek yeterli bilgi ve uzmanlığa sahip kuruluşlara veya borçlu tarafından kabul edilmesi halinde alacaklı kuruluşlara yaptırılır.	Finansal yeniden yapılandırma kapsamına alınacak borçluların mali durumunun tespiti ve finansal yeniden yapılandırmanın uygulanabilirliğine ilişkin değerlendirme, bağımsız denetim kuruluşlarına, Çerçeve Anlaşmaları kapsamında belirlenecek yeterli bilgi ve uzmanlığa sahip kuruluşlara veya borçlu tarafından kabul edilmesi halinde alacaklı kuruluşlara yaptırılır.
Bu madde kapsamında finansal yeniden yapılandırmalarda; kredilerin vadelerini uzatmak, kredileri yenilemek, 6361 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi hükümleri saklı kalmak kaydıyla ilave kredi vermek, anapara, faiz, temerrüt faizi, gecikme cezaları ve kâr payları ile kredi ilişkisinden doğan diğer her türlü alacağı indirmek veya bunlardan kısmen veya tamamen vazgeçmek, teminat azaltmak, anapara, faiz veya kâr payı alacaklarını; kısmen veya tamamen iştirake çevirmek, özel amaçlı şirketler ile 6362 sayılı Kanuna göre kurulan yatırım fonlarına aynî, nakdî ya da tahsil şartına bağlı bir bedel karşılığı devir veya temlik etmek, borçlu ya da üçüncü kişilere ait aynî değerler karşılığında kısmen veya tamamen tasfiye etmek, satmak, bilanço dışına çıkarmak, diğer alacaklı kuruluşlar ve alacaklılarla birlikte hareket ederek protokoller yapmak gibi gerekli görülen tedbirler alınır. Finansal kiralama sözleşmelerine konu mallar için 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 307 nci maddesi hükümleri kıyasen uygulanır.	Bu madde kapsamında finansal yeniden yapılandırmalarda; kredilerin vadelerini uzatmak, kredileri yenilemek, 6361 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi hükümleri saklı kalmak kaydıyla ilave kredi vermek, anapara, faiz, temerrüt faizi, gecikme cezaları ve kâr payları ile kredi ilişkisinden doğan diğer her türlü alacağı indirmek veya bunlardan kısmen veya tamamen vazgeçmek, teminat azaltmak, anapara, faiz veya kâr payı alacaklarını; kısmen veya tamamen iştirake çevirmek, özel amaçlı şirketler ile 6362 sayılı Kanuna göre kurulan yatırım fonlarına aynî, nakdî ya da tahsil şartına bağlı bir bedel karşılığı devir veya temlik etmek, borçlu ya da üçüncü kişilere ait aynî değerler karşılığında kısmen veya tamamen tasfiye etmek, satmak, bilanço dışına çıkarmak, diğer alacaklı kuruluşlar ve alacaklılarla birlikte hareket ederek protokoller yapmak gibi gerekli görülen tedbirler alınır. Finansal kiralama sözleşmelerine konu mallar için 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 307 nci maddesi hükümleri kıyasen uygulanır.
Kredilerin teminatlarının ya da alacaklı kuruluşlar tarafından iştirak olarak edinilecek borçluların varlık ve yükümlülüklerinin gerçeğe uygun değerine ilişkin değerleme, taraflardan birinin talep etmesi durumunda, Sermaye Piyasası Kurulunca değerleme yapmaya yetkilendirilmiş kuruluşlar tarafından yapılır. 6362 sayılı Kanuna göre kurulan yatırım fonları için sermaye piyasası mevzuatında yer alan değerlemeye ilişkin düzenlemeler saklıdır.	Kredilerin teminatlarının ya da alacaklı kuruluşlar tarafından iştirak olarak edinilecek borçluların varlık ve yükümlülüklerinin gerçeğe uygun değerine ilişkin değerleme, taraflardan birinin talep etmesi durumunda, Sermaye Piyasası Kurulunca değerleme yapmaya yetkilendirilmiş kuruluşlar tarafından yapılır. 6362 sayılı Kanuna göre kurulan yatırım fonları için sermaye piyasası mevzuatında yer alan değerlemeye ilişkin düzenlemeler saklıdır.

(Aydın Milletvekili Mustafa Savaş ile 75 Milletvekilinin Teklifi)	(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)
Bu maddeye göre yapılan Çerçeve Anlaşmaları ve bu Anlaşmalar kapsamında düzenlenen Sözleşmelerde belirlenen esaslar uyarınca;	Bu maddeye göre yapılan Çerçeve Anlaşmaları ve bu Anlaşmalar kapsamında düzenlenen Sözleşmelerde belirlenen esaslar uyarınca;
a) Yapılacak işlemler cezaevi harcı ve 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa göre alınan harçlardan (yargı harcı dahil) ve düzenlenecek kâğıtlar (Çerçeve Anlaşmaları ve Sözleşmeler dahil) 1/7/1964 tarihli ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa göre alınan damga vergisinden,	a) Yapılacak işlemler cezaevi harcı ve 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa göre alınan harçlardan (yargı harcı dahil) ve düzenlenecek kâğıtlar (Çerçeve Anlaşmaları ve Sözleşmeler dahil) 1/7/1964 tarihli ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa göre alınan damga vergisinden,
b) Alacaklı kuruluşlar tarafından her ne nam altında olursa olsun tahsil edilecek tutarlar 13/7/1956 tarihli ve 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu gereği ödenecek banka ve sigorta muameleleri vergisinden,	b) Alacaklı kuruluşlar tarafından her ne nam altında olursa olsun tahsil edilecek tutarlar 13/7/1956 tarihli ve 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu gereği ödenecek banka ve sigorta muameleleri vergisinden,
c) Kullandırılan ve kullandırılacak krediler kaynak kullanımını destekleme fonundan,	c) Kullandırılan ve kullandırılacak krediler kaynak kullanımını destekleme fonundan,
müstesnadır.	müstesnadır. Bu fıkrada yer alan istisnalar, alacaklı kuruluşların Çerçeve Anlaşmaları ve bu Anlaşmalar kapsamında düzenlenen Sözleşmeler kapsamındaki işlemleri dolayısıyla doğrudan veya dolaylı edindikleri varlıkları ve teminatları, alacaklı kuruluşların kendi aralarında veya borçluya devri hariç, elden çıkardıkları hallerde uygulanmaz.
Bu maddede yer alan istisnalar, alacaklı kuruluşların Çerçeve Anlaşmaları ve bu Anlaşmalar kapsamında düzenlenen Sözleşmeler kapsamındaki işlemleri dolayısıyla doğrudan veya dolaylı edindikleri varlıkları ve teminatları, alacaklı kuruluşların kendi aralarında veya borçluya devri hariç, elden çıkardıkları hallerde uygulanmaz.	13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde yer alan istisna hükmü, kanuni takibe alınma şartı aranmaksızın alacaklı kuruluşlara ilgili varlıklarını Çerçeve Anlaşmaları ve düzenlenen Sözleşmeler kapsamında devreden kurumlar ile bu suretle ilgili varlıkları devralan söz konusu alacaklı kuruluşların bu varlıkları satışından doğan kazançları hakkında da uygulanır.
13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde yer alan istisna hükmü, kanuni takibe alınma şartı aranmaksızın alacaklı kuruluşlara ilgili varlıklarını Çerçeve Anlaşmaları ve düzenlenen Sözleşmeler kapsamında devreden kurumlar ile bu suretle ilgili varlıkları devralan söz konusu alacaklı kuruluşların bu varlıkları satışından doğan kazançları hakkında da uygulanır.	25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 17 nci maddesinin (4) numaralı fıkrasının (r) bendinde yer alan istisna hükmü, ilgili varlıkların Çerçeve Anlaşmaları ve düzenlenen Sözleşmeler kapsamında alacaklı kuruluşlara devir ve teslimi ile bu suretle ilgili varlıkları devralan alacaklı kuruluşların bu varlıkları devir ve tesliminde de uygulanır.
25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 17 nci maddesinin (4) numaralı fıkrasının (r) bendinde yer alan istisna hükmü, ilgili varlıkların Çerçeve Anlaşmaları ve düzenlenen Sözleşmeler kapsamında alacaklı kuruluşlara devir ve teslimi ile bu suretle ilgili varlıkları devralan alacaklı kuruluşların bu varlıkları devir ve tesliminde de uygulanır.	

(Aydın Milletvekili Mustafa Savaş ile 75 Milletvekilinin Teklifi)

Sözleşme hükümleri uyarınca tahsilinden vazgeçilen alacak tutarları 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre alacaklı için değersiz alacak, borçlu için ise vazgeçilen alacak olarak dikkate alınır. Alacaklı kuruluşlar tarafından dahil oldukları risk grubunda bulunan borçlularla yapılan yeniden yapılandırma işlemlerinde bu fıkra hükümleri uygulanmaz.

Sözleşmelere göre borçları yeniden yapılandırılan borçlular tarafından alınmış olan teşvik belgelerinin süreleri ve ihracat taahhüt süreleri ile 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetimi Kanununun geçici 20 nci maddesi çerçevesinde sağlanan kefaletleri de içermek üzere kredi garanti kurumları tarafından verilen garanti ve kefaletlerin süreleri, sözleşmeler ile belirlenen süreler kadar uzatılmış sayılır.

Bu madde hükümlerine göre finansal yeniden yapılandırma kapsamına alınan bir borçlunun borçlarının Sözleşmenin imza tarihini izleyen yılın başından itibaren iki yıl içerisinde tekrar finansal yeniden yapılandırmaya konu edilmesi halinde, bu madde hükmünde belirtilen vergi istisnaları ve teşvikler uygulanmaz.

Sözleşmeler ile uygulamaya konulan işlemlerin gerçekleşmemesi halinde dahi, uygulanmış olan vergi, fon ve harç istisnaları geri alınmaz.

Bu maddeye göre yapılan Çerçeve Anlaşmaları ve bu Anlaşmalar kapsamında düzenlenen Sözleşmelerde yer alan vergi istisnaları ve teşvikler, bu madde kapsamında düzenlenen sözleşmelere istinaden yapılacak işlemlere birinci fıkrada yer alan süreyle sınırlı olmaksızın uygulanır.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Sözleşme hükümleri uyarınca tahsilinden vazgeçilen alacak tutarları 213 sayılı Kanun hükümlerine göre alacaklı için değersiz alacak, borçlu için ise vazgeçilen alacak olarak dikkate alınır. Alacaklı kuruluşlar tarafından dahil oldukları risk grubunda bulunan borçlularla yapılan yeniden yapılandırma işlemlerinde bu fıkra hükümleri uygulanmaz.

Sözleşmelere göre borçları yeniden yapılandırılan borçlular tarafından alınmış olan teşvik belgelerinin süreleri ve ihracat taahhüt süreleri ile 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun geçici 20 nci maddesi çerçevesinde sağlanan kefaletleri de içermek üzere kredi garanti kurumları tarafından verilen garanti ve kefaletlerin süreleri, sözleşmeler ile belirlenen süreler kadar uzatılmış sayılır.

Bu madde hükümlerine göre finansal yeniden yapılandırma kapsamına alınan bir borçlunun borçlarının Sözleşmenin imza tarihini izleyen yılın başından itibaren iki yıl içerisinde tekrar finansal yeniden yapılandırmaya konu edilmesi halinde, bu madde hükmünde belirtilen vergi istisnaları ve teşvikler uygulanmaz.

Sözleşmeler ile uygulamaya konulan işlemlerin gerçekleşmemesi halinde dahi, uygulanmış olan vergi, fon ve harç istisnaları geri alınmaz.

Bu maddeye göre yapılan Çerçeve Anlaşmaları ve bu Anlaşmalar kapsamında düzenlenen Sözleşmeler için sağlanan vergi istisnaları ve teşvikler, bu madde kapsamında düzenlenen sözleşmelere istinaden yapılacak işlemlere birinci fıkrada yer alan süreyle sınırlı olmaksızın uygulanır.

Bu madde uyarınca yapılacak teminat azaltma, anapara ve diğer alacaklardan vazgeçilerek kayıttan düşme yahut benzer işlemlerle kredilerin yeniden yapılandırılması bu Kanunun 160 ıncı maddesi ile düzenlenen zimmet suçunu oluşturmaz.”

(Aydın Milletvekili Mustafa Savaş ile 75 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 17- 5411 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 33- Bankalar, bu Kanunun geçici 32 nci maddesinin yürürlükte olduğu dönem süresince, anılan madde uyarınca indirdikleri; kısmen veya tamamen vazgeçtikleri kredilerin Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yayımlanan muhasebe ve finansal raporlama standartlarına göre kayıttan düşülmesine ve kredilerin yeniden yapılandırılması dâhil geri ödenmelerine ilişkin politikaları oluşturmak ve uygulamak, bunları düzenli olarak gözden geçirmek, bu hususları icra edebilecek gerekli yapıları tesis etmek ve işletmek zorundadır. Bu fıkra hükmünün uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir. Bu madde uyarınca özel karşılık ayrıldıktan sonra tahsil imkanı kalmaması nedeniyle kayıttan düşülen krediler, 213 sayılı Kanunun 322 nci maddesi hükümleri kapsamında değersiz alacak addolunur.

Bu Kanunun geçici 32 nci maddesi uyarınca yapılacak; teminat azaltma, anapara ve diğer alacaklardan vazgeçilerek kayıttan düşme yahut benzer işlemlerle kredilerin yeniden yapılandırılması bu Kanunun 160 ıncı maddesi ile düzenlenen zimmet suçunu oluşturmaz.

6361 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin ikinci fıkrası kapsamındaki şirketlerce özel karşılık ayrıldıktan sonra tahsil imkanı kalmaması nedeniyle kayıttan düşülen alacaklar, 213 sayılı Kanunun 322 nci maddesi hükümleri kapsamında değersiz alacak addolunur."

MADDE 18- 16/5/2006 tarihli ve 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumuna İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun 35 inci maddesinin altıncı fıkrasının birinci cümlesine "onaylı muvafakati" ibaresinden sonra gelmek üzere "veya e-Devlet uygulaması üzerinden kimlik teyidi ile verilen izni" ibaresi eklenmiş, ikinci cümlesinde yer alan "idarelerinin kanunlarında" ibaresi "idareleri ile Türkiye Cumhuriyet Merkez

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 18- 16/5/2006 tarihli ve 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumuna İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun 35 inci maddesinin altıncı fıkrasının birinci cümlesine "onaylı muvafakati" ibaresinden sonra gelmek üzere "veya e-Devlet uygulaması üzerinden kimlik teyidi ile verilen izni" ibaresi eklenmiş, ikinci cümlesinde yer alan "idarelerinin kanunlarında" ibaresi "idareleri ile Türkiye Cumhuriyet

(Aydın Milletvekili Mustafa Savaş ile 75 Milletvekilinin Teklifi)	(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)
Bankasının ilgili mevzuatlarında” şeklinde değiştirilmiş, fıkraya ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle, mevcut üçüncü cümlesine “kamu idareleri,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası,” ibaresi eklenmiştir.	Merkez Bankasının ilgili mevzuatında” şeklinde değiştirilmiş, fıkraya ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle, mevcut üçüncü cümlesine “kamu idareleri,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası,” ibaresi eklenmiştir.
“Kurum, kişisel sağlık verilerini kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbi teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, verilen sağlık hizmetinin kontrolü ve onayı, sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi amacıyla talebi halinde Sağlık Bakanlığı ile paylaşır.”	“Kurum, kişisel sağlık verilerini kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbi teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, verilen sağlık hizmetinin kontrolü ve onayı, sağlık hizmetleri ile finansmanının planlanması ve yönetimi amacıyla talebi halinde Sağlık Bakanlığı ile paylaşır.”
MADDE 19- 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.	**MADDE 19-** 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.
“GEÇİCİ MADDE 12- (1) 20/8/2016 tarihli ve 6745 sayılı Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 80 inci maddesi kapsamında teşviklerden yararlanmasına karar verilen ve bu kapsamda sera etkisi yaratan egzoz gazı salınımını tamamen ortadan kaldıracak teknolojilerin geliştirilmesi için münhasıran Türkiye’de gerçekleştirdikleri Ar-Ge faaliyetleri sonucunda geliştirdikleri elektrik motorlu taşıt araçlarını Türkiye’de imal eden mükelleflerin, destek kararında belirlenen kadarıyla, bu yatırımları dolayısıyla Kanunun 32/A maddesi kapsamında hak kazandıkları yatırıma katkı tutarını, söz konusu malların ilk iktisabı dolayısıyla 31/12/2035 tarihine kadar vergi dairesine ödenen özel tüketim vergisinin, takvim yılının üçer aylık dönemleri itibarıyla bu mükelleflere kısmen veya tamamen, nakden ya da vergi borçlarına mahsuben ödenmesi suretiyle kullandırmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.	“GEÇİCİ MADDE 12- (1) 20/8/2016 tarihli ve 6745 sayılı Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 80 inci maddesi kapsamında teşviklerden yararlanmasına karar verilen ve bu kapsamda sera etkisi yaratan egzoz gazı salınımını tamamen ortadan kaldıracak teknolojilerin geliştirilmesi için münhasıran Türkiye’de gerçekleştirdikleri Ar-Ge faaliyetleri sonucunda geliştirdikleri elektrik motorlu taşıt araçlarını Türkiye’de imal eden mükelleflerin, destek kararında belirlenen kadarıyla, bu yatırımları dolayısıyla Kanunun 32/A maddesi kapsamında hak kazandıkları yatırıma katkı tutarını, söz konusu malların ilk iktisabı dolayısıyla 31/12/2035 tarihine kadar vergi dairesine ödenen özel tüketim vergisinin, takvim yılının üçer aylık dönemleri itibarıyla bu mükelleflere kısmen veya tamamen, nakden ya da vergi borçlarına mahsuben ödenmesi suretiyle kullandırmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.
(2) Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.”	(2) Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.”
MADDE 20- 8/3/2007 tarihli ve 5597 sayılı Yurt Dışına Çıkış Harcı Hakkında Kanun	**MADDE 20-** 8/3/2007 tarihli ve 5597 sayılı Yurt Dışına Çıkış Harcı Hakkında Kanun

(Aydın Milletvekili Mustafa Savaş ile 75 Milletvekilinin Teklifi)

ile Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "15 Türk Lirası" ibaresi "50 Türk Lirası" şeklinde, "bu miktarı" ibaresi "bu miktarı üç katına kadar artırmaya veya" şeklinde ve yedinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"(7) Bu madde uyarınca alınan harcın çıkış başına 15 Türk Lirası (Cumhurbaşkanınca 15 Türk Lirasından düşük bir miktar belirlenmesi halinde belirlenen miktar) 2985 sayılı Toplu Konut Kanununun 2 nci maddesinin (f) bendine göre Toplu Konut İdaresine aktarılır, kalan miktar genel bütçeye gelir kaydedilir."

MADDE 21- 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 11- (1) Bu Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca gümrük vergilerinin kısmen eksik ödenmesi nedeniyle başlatılan bir soruşturma veya kovuşturma kapsamında bulunan ve müsadere kararı verilmemiş kara taşıtları ile ilgili olarak;

a) Taşıtın tasfiyesinin tamamlanmamış olması,

b) 31/12/2019 tarihine kadar ilgili gümrük idaresine başvurulması ve taşıtın ilk iktisabında ödenmesi gereken özel tüketim vergisinin %25'ine tekabül eden tutarın, başvuru sahibine tebliğ edildiği tarihten itibaren bir ay içinde ilgili tahsil dairesine ödenmesi,

şartlarının birlikte gerçekleşmesi halinde, araç hakkında el koyma ve müsadere kararı verilmez, mevcut el koyma kararı kaldırılır ve el konulan aracın sahibine iade edilmesine karar verilir. İadesi talep edilen ulaşım araçlarının muhafazasına ilişkin masraflar araç sahibince ödenir. Cumhurbaşkanı bu fıkrada yer alan başvuru süresini altı aya kadar uzatmaya yetkilidir.

(2) 4458 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesi kapsamında iade edilen araçlar hakkında el koyma veya müsadere kararı verilmez.

(3) Birinci ve ikinci fıkrada belirtilen durumlarda, eşyanın müsaderesi yerine eşyanın gümrüklenmiş değerinin ödenmesine karar verilir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ile Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "15 Türk Lirası" ibaresi "50 Türk Lirası" şeklinde, "bu miktarı" ibaresi "bu miktarı üç katına kadar artırmaya veya" şeklinde ve yedinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"(7) Bu madde uyarınca alınan harcın çıkış başına 15 Türk Lirası (Cumhurbaşkanınca 15 Türk Lirasından düşük bir miktar belirlenmesi halinde belirlenen miktar) 2985 sayılı Toplu Konut Kanununun 2 nci maddesinin (f) bendine göre Toplu Konut İdaresine aktarılır, kalan miktar genel bütçeye gelir kaydedilir."

MADDE 21- 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 11- (1) Bu Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca gümrük vergilerinin kısmen eksik ödenmesi nedeniyle başlatılan bir soruşturma veya kovuşturma kapsamında bulunan ve müsadere kararı verilmemiş kara taşıtları ile ilgili olarak;

a) Taşıtın tasfiyesinin tamamlanmamış olması,

b) 31/12/2019 tarihine kadar ilgili gümrük idaresine başvurulması ve taşıtın ilk iktisabında ödenmesi gereken özel tüketim vergisinin %25'ine tekabül eden tutarın, başvuru sahibine tebliğ edildiği tarihten itibaren bir ay içinde ilgili tahsil dairesine ödenmesi,

şartlarının birlikte gerçekleşmesi halinde, araç hakkında el koyma ve müsadere kararı verilmez, mevcut el koyma kararı kaldırılır ve el konulan aracın sahibine iade edilmesine karar verilir. İadesi talep edilen ulaşım araçlarının muhafazasına ilişkin masraflar araç sahibince ödenir. Cumhurbaşkanı bu fıkrada yer alan başvuru süresini altı aya kadar uzatmaya yetkilidir.

(2) 4458 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesi kapsamında iade edilen araçlar hakkında el koyma veya müsadere kararı verilmez.

(3) Birinci ve ikinci fıkrada belirtilen durumlarda, eşyanın müsaderesi yerine eşyanın gümrüklenmiş değerinin ödenmesine karar verilir.

(Aydın Milletvekili Mustafa Savaş ile 75 Milletvekilinin Teklifi)	(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)
(4) Birinci fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları tespit etmeye Adalet Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı müştereken yetkilidir.”	(4) Birinci fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları tespit etmeye Adalet Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı müştereken yetkilidir.”
MADDE 22- 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun 51 inci maddesinin onbirinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.	**MADDE 22-** 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun 51 inci maddesinin onbirinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.
“(11) Tahsilata ilişkin riskin yönetilmesi ve kötü niyetli kullanımların önlenmesi amacıyla abonelerin elektronik haberleşme hizmetlerine ve elektronik kimlik bilgisini haiz cihazlara yönelik tarafların kendi sistemlerinde oluşan fatura tutarı ve ödeme bilgileri ile sahtecilik, dolandırıcılık riski içeren şüpheli veya zarar doğurucu vakalara ve işlem hareketlerine ilişkin kayıtlar işletmeciler, cihazların finansmanını sağlayan doğrudan ya da dolaylı işletmeci iştirakleri ile diğer kredi kuruluşları veya finansal kuruluşlar ve Kurumun MCKS’si arasında paylaşılabilir veya işlenebilir.”	“(11) Tahsilata ilişkin riskin yönetilmesi ve kötü niyetli kullanımların önlenmesi amacıyla abonelerin elektronik haberleşme hizmetlerine ve elektronik kimlik bilgisini haiz cihazlara yönelik tarafların kendi sistemlerinde oluşan fatura tutarı ve ödeme bilgileri ile sahtecilik, dolandırıcılık riski içeren şüpheli veya zarar doğurucu vakalara ve işlem hareketlerine ilişkin kayıtlar, işletmeciler ve Kurumun MCKS’si arasında paylaşılabilir veya işlenebilir.”
MADDE 23- 5809 sayılı Kanunun 57 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.	**MADDE 23-** 5809 sayılı Kanunun 57 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.
“(1) İşletmeciler, elektronik kimlik bilgisi değiştirildiği tespit edilen, uluslararası dolaşım hizmetlerine yönelik düzenlemeler ve Kurum düzenlemelerine uymayan elektronik kimlik bilgisini haiz cihazlara, kayıp, kaçak veya çalıntı cihazlara, elektronik haberleşme hizmeti veremezler. Ancak, Kurumun MCKS’sinde kayıtlı iken elektronik kimlik bilgisi kopyalanmış gerçek cihazlar ve mobil haberleşme hizmeti sunan işletmeciler tarafından finansman borcu bulunduğu bildirilen cihazlar borcun devam ettiği süre boyunca sadece eşleştirme yapılan abone numaraları ile kullanılmak üzere kullanıma açılır. İşletmeciler finansman borcu ödenen cihazları, eşleştirme yapılan numara kısıtının kaldırılmasını teminen MCKS’ye bildirir.”	“(1) İşletmeciler, elektronik kimlik bilgisi değiştirildiği tespit edilen, uluslararası dolaşım hizmetlerine yönelik düzenlemeler ve Kurum düzenlemelerine uymayan elektronik kimlik bilgisini haiz cihazlara, kayıp, kaçak veya çalıntı cihazlara, elektronik haberleşme hizmeti veremezler. Ancak, Kurumun MCKS’sinde kayıtlı iken elektronik kimlik bilgisi kopyalanmış gerçek cihazlar ve mobil haberleşme hizmeti sunan işletmeciler tarafından finansman borcu bulunduğu bildirilen cihazlar borcun devam ettiği süre boyunca sadece eşleştirme yapılan abone numaraları ile kullanılmak üzere kullanıma açılır. İşletmeciler finansman borcu ödenen cihazları, eşleştirme yapılan numara kısıtının kaldırılmasını teminen MCKS’ye bildirir.”
“(3) Kurumun MCKS’sinde kayıtlı iken kesintisiz yedi yıl süreyle elektronik haberleşme	“(3) Kurumun MCKS’sinde kayıtlı iken kesintisiz yedi yıl süreyle elektronik haberleşme

(Aydın Milletvekili Mustafa Savaş ile 75 Milletvekilinin Teklifi)

şebekelerinden hizmet almayan cihazların elektronik kimlik bilgileri kayıtlı olmaktan çıkarılır. Bu yedi yıllık sürenin hesaplanmasında bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki süre de dikkate alınır. Bu suretle elektronik kimlik bilgileri kayıtlı olmaktan çıkarılan cihazların kullanıcılarının, Kurum düzenlemeleri çerçevesinde başvuru yapmaları halinde cihazların elektronik kimlik bilgileri tekrar kayıtlı hale getirilir.

(4) Bu maddenin uygulanmasına ve cihaza ilişkin borcun ödenmemesi halinde cihazların MCKS üzerinden kullanıma kapatılmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından belirlenir."

MADDE 24- 5809 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"Elektronik kimlik bilgisi değiştirilen cihazlar

GEÇİCİ MADDE 6- (1) Kurumun MCKS'sinde kayıtlı olmakla birlikte bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce elektronik kimlik bilgisi değiştirilmiş olan cihazlara elektronik haberleşme hizmeti verilmesi dört ay içinde engellenir. Bu cihazların kullanıcıları, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde Kurum düzenlemeleri çerçevesinde başvuru yaparak iki yüz elli Türk lirası tutarındaki kayıt ücretini genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere Hazine ve Maliye Bakanlığı muhasebe birimi hesabına yatırmaları halinde, cihazların elektronik kimlik bilgisi ilgili abonenin numaraları ile eşleştirilerek kullanılabilir."

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

şebekelerinden hizmet almayan cihazların elektronik kimlik bilgileri kayıtlı olmaktan çıkarılır. Bu yedi yıllık sürenin hesaplanmasında bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki süre de dikkate alınır. Bu suretle elektronik kimlik bilgileri kayıtlı olmaktan çıkarılan cihazların kullanıcılarının, Kurum düzenlemeleri çerçevesinde başvuru yapmaları halinde cihazların elektronik kimlik bilgileri tekrar kayıtlı hale getirilir.

(4) Bu maddenin uygulanmasına ve cihaza ilişkin borcun ödenmemesi halinde cihazların MCKS üzerinden kullanıma kapatılmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından belirlenir."

MADDE 24- 5809 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"Elektronik kimlik bilgisi değiştirilen ve borcu bulunan cihazlar

GEÇİCİ MADDE 6- (1) Kurumun MCKS'sinde kayıtlı olmakla birlikte bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce elektronik kimlik bilgisi değiştirilmiş olan cihazlara elektronik haberleşme hizmeti verilmesi dört ay içinde engellenir. Bu cihazların kullanıcıları, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde Kurum düzenlemeleri çerçevesinde başvuru yaparak iki yüz elli Türk lirası tutarındaki kayıt ücretini genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere Hazine ve Maliye Bakanlığı muhasebe birimi hesabına yatırmaları halinde, cihazların elektronik kimlik bilgisi ilgili abonenin numaraları ile eşleştirilerek kullanılabilir.

(2) Bu maddeyi ihdas eden Kanunla, bu Kanunun 57 nci maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişiklik uyarınca finansman borcu bulunduğu bildirilen cihazların kısıtlanmasına ilişkin hüküm, bu maddenin yürürlük tarihinden sonraki iş ve işlemlere uygulanır."

MADDE 25- 1/12/2011 tarihli ve 6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

(Aydın Milletvekili Mustafa Savaş ile 75 Milletvekilinin Teklifi)	(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)
	"GEÇİCİ MADDE 14- (1) 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 49 uncu maddesiyle bu Kanuna eklenen geçici 13 üncü maddenin üçüncü fıkrası kapsamında İdari Teşkilat kadrolarına atanıp Milli Saraylar İdaresi Başkanlığında görevlendirilen İdari Teşkilat personeli mevcut kadro veya pozisyon unvanlarıyla, kadrosuna yahut pozisyonuna ait en son ay almakta olduğu her türlü aylık, ek gösterge, zam ve tazminatları, ikramiye ve sözleşme ücretleri ile diğer mali ve sosyal haklarıyla birlikte, Milli Saraylar İdaresi Başkanlığına atanabilir. Ataması yapılmayan personelin görevlendirmeleri sonlandırılmış sayılır. (2) Birinci fıkra kapsamındaki personelin kadro ve pozisyonları, diğer mevzuattaki hükümlere bakılmaksızın ve başka bir işleme gerek kalmaksızın atandıkları tarih itibariyle ihdas edilmiş sayılır. Bu şekilde ihdas edilen kadro ve pozisyonlar, herhangi bir nedenle boşalması hâlinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır. (3) Bu madde kapsamında ataması yapılanların İdari Teşkilat kadro ve pozisyonlarında geçirdikleri süreler, Milli Saraylar İdaresi Başkanlığında geçmiş sayılır. (4) Bu madde kapsamında ataması yapılan personele iş sonu tazminatı ödenmez. (5) 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 49 uncu maddesiyle bu Kanuna eklenen geçici 13 üncü maddenin üçüncü fıkrası kapsamında İdari Teşkilat kadrolarına atanıp Milli Saraylar İdaresi Başkanlığında görevlendirilen İdari Teşkilat personelinden, Milli Saraylar İdaresi Başkanlığındaki görevlendirmesi devam ederken doğum, askerlik veya ücretsiz izin nedenleriyle görevlerinden ayrılan ve bu nedenlerle bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibariyle görevinde bulunmayanlar hakkında da bu madde hükümleri uygulanır." **MADDE 26-** 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanununun 16 ncı maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

(Aydın Milletvekili Mustafa Savaş ile 75 Milletvekilinin Teklifi)	(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)
	"Bu şirketlerce özel karşılık ayrıldıktan sonra tahsil imkânı kalmaması nedeniyle kayıttan düşülen alacaklar, 213 sayılı Kanunun 322 nci maddesi hükümleri kapsamında değersiz alacak addolunur."
MADDE 25- 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 31 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.	**MADDE 27-** 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 31 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.
"(4) İhraççıların borçlanma araçlarına ilişkin ödeme yükümlülüklerini yerine getirmemesi nedeniyle, MKK tarafından düzenlenip hak sahiplerine verilen belge 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 68 inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen belgelerden sayılır."	"(4) İhraççıların borçlanma araçlarına ilişkin ödeme yükümlülüklerini yerine getirmemesi nedeniyle, MKK tarafından düzenlenip hak sahiplerine verilen belge 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 68 inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen belgelerden sayılır."
MADDE 26- 21/2/2013 tarihli ve 6428 sayılı Sağlık Bakanlığınca Kamu Özel İş Birliği Modeli ile Tesis Yaptırılması, Yenilenmesi ve Hizmet Alınması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin ikinci fıkrasına (ö) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (p) bendi eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.	**MADDE 28-** 21/2/2013 tarihli ve 6428 sayılı Sağlık Bakanlığınca Kamu Özel İş Birliği Modeli ile Tesis Yaptırılması, Yenilenmesi ve Hizmet Alınması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin ikinci fıkrasına (ö) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (p) bendi eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.
"p) Sözleşme bedeli: Sözleşme kapsamında işletme dönemi boyunca yükleniciye ödenecek kullanım bedeli ile hizmet bedelinin yönetmelik çerçevesinde hesaplanan net bugünkü değerleri üzerinden elde edilen toplamını,"	"p) Sözleşme bedeli: Sözleşme kapsamında işletme dönemi boyunca yükleniciye ödenecek kullanım bedeli ile hizmet bedelinin yönetmelik çerçevesinde hesaplanan net bugünkü değerleri üzerinden elde edilen toplamını,"
MADDE 27- 6428 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin dokuzuncu fıkrasında yer alan "değiştirmemek" ibaresi "artırmamak" şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya birinci cümleden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler eklenmiştir.	**MADDE 29-** 6428 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin dokuzuncu fıkrasında yer alan "değiştirmemek" ibaresi "artırmamak" şeklinde değiştirilmiş ve fıkraya birinci cümleden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler eklenmiştir.
"Bu kapsamdaki sözleşme değişikliklerinde, sözleşme bedelinin artırılmaması kaydıyla kullanım bedeli veya hizmet bedeli artırılmak veya azaltılmak suretiyle değiştirilebilir. Sözleşme bedeli, net bugünkü değer dikkate alınarak belirlenir ve net bugünkü değer hesaplanmasına ilişkin esaslara yönetmelikte yer verilir. İdare tarafından gerekli görülmesi halinde yükleniciye ödenecek kullanım bedeli ödemelerine ilişkin	"Bu kapsamdaki sözleşme değişikliklerinde, sözleşme bedelinin artırılmaması kaydıyla kullanım bedeli veya hizmet bedeli artırılmak veya azaltılmak suretiyle değiştirilebilir. Sözleşme bedeli, net bugünkü değer dikkate alınarak belirlenir ve net bugünkü değer hesaplanmasına ilişkin esaslara yönetmelikte yer verilir. İdare tarafından gerekli görülmesi halinde yükleniciye ödenecek kullanım bedeli ödemelerine ilişkin

(Aydın Milletvekili Mustafa Savaş ile 75 Milletvekilinin Teklifi)

Türk lirası veya döviz cinsinden alt ve üst limitler sözleşme değişikliği düzenlemelerine uygun olarak belirlenebilir.”

MADDE 28- 6428 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 3- (1) Bu maddeyi ihdas eden Kanunla 4 üncü maddenin dokuzuncu fıkrasında yapılan değişiklik hükmü, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce akdedilmiş sözleşmelere de uygulanır.”

MADDE 29- 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Lisanssız üretim projelerinde tüketim bağı kurulması

GEÇİCİ MADDE 25- (1) Bu Kanunun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan faaliyetler kapsamında çağrı mektubu tarihinden bağlantı anlaşması süresi sonuna kadar tüketim-üretim bağı kopmuş olanlar, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 30 gün içinde çağrı mektubuna esas abonelik ile en az aynı özelliklere haiz eski ve/veya yeni bir tüketim tesisi aboneliği ihdas ederek ilgili şebeke işletmecisine bildirmesi halinde bağlantı anlaşması süresi, söz konusu bildirim tarihini izleyen 120 günü kapsayacak şekilde kendiliğinden uzamış kabul edilir.”

MADDE 30- 6446 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Sözleşme süre uzatımı ve devir

GEÇİCİ MADDE 26- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihinden önce; 5 inci maddenin onikinci fıkrası ve ilgili mevzuatı kapsamında yarışması yapılan ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla devam eden ilgili sözleşmeler ile 18 inci maddenin beşinci fıkrası kapsamında özelleştirme ihalesi yapılan ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla devam eden Devir Sözleşmeleri ve Elektrik Satış Anlaşmaları kapsamındaki hak ve yükümlülükler için öngörülen süreler, bu maddenin yürürlüğe

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Türk lirası veya döviz cinsinden alt ve üst limitler sözleşme değişikliği düzenlemelerine uygun olarak belirlenebilir.”

MADDE 30- 6428 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 3- (1) Bu maddeyi ihdas eden Kanunla 4 üncü maddenin dokuzuncu fıkrasında yapılan değişiklik hükmü, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce akdedilmiş sözleşmelere de uygulanır.”

MADDE 31- 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Lisanssız üretim projelerinde tüketim bağı kurulması

GEÇİCİ MADDE 25- (1) Bu Kanunun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan faaliyetler kapsamında çağrı mektubu tarihinden bağlantı anlaşması süresi sonuna kadar tüketim-üretim bağı kopmuş olanlar, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 30 gün içinde çağrı mektubuna esas abonelik ile en az aynı özelliklere haiz eski ve/veya yeni bir tüketim tesisi aboneliği ihdas ederek ilgili şebeke işletmecisine bildirmesi halinde bağlantı anlaşması süresi, söz konusu bildirim tarihini izleyen 120 günü kapsayacak şekilde kendiliğinden uzamış kabul edilir.”

MADDE 32- 6446 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Sözleşme süre uzatımı ve devir

GEÇİCİ MADDE 26- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce; 5 inci maddenin onikinci fıkrası ve ilgili mevzuatı kapsamında yarışması yapılan ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla devam eden ilgili sözleşmeler ile 18 inci maddenin beşinci fıkrası kapsamında özelleştirme ihalesi yapılan ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla devam eden Devir Sözleşmeleri ve Elektrik Satış Anlaşmaları kapsamındaki hak ve yükümlülükler için öngörülen süreler, bu maddenin yürürlüğe

(Aydın Milletvekili Mustafa Savaş ile 75 Milletvekilinin Teklifi)	(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)
girdiği tarihten itibaren otuzaltı ay süreyle uzatılır. Bu madde kapsamında uzatılan süre içerisinde talepte bulunulması halinde ilgili sözleşme/anlaşma (proje şirketi bünyesinde hisse devri de dahil) devredilebilir. Bu durumda devir alacaklarda teknoloji sağlayıcı koşulu hariç ilk yarışmadaki/ihaledeki şartlar aranır. Ancak devirden kaynaklanan kısıtlama ve yaptırımlar uygulanmaz. Devir nedeni ile idareden her hangi bir hak talebinde bulunulamaz. Bu kapsamda devredilecek sözleşmelerden damga vergisi alınmaz.”	girdiği tarihten itibaren otuzaltı ay süreyle uzatılır. Bu madde kapsamında uzatılan süre içerisinde talepte bulunulması halinde ilgili sözleşme/anlaşma (proje şirketi bünyesinde hisse devri de dahil) devredilebilir. Bu durumda devir alacaklarda teknoloji sağlayıcı koşulu hariç ilk yarışmadaki/ihaledeki şartlar aranır. Ancak devirden kaynaklanan kısıtlama ve yaptırımlar uygulanmaz. Devir nedeni ile idareden herhangi bir hak talebinde bulunulamaz. Bu kapsamda devredilecek sözleşmelerden damga vergisi alınmaz. (2) Birinci fıkra kapsamında düzenlenen sözleşmeler/anlaşmalar özel hukuk hükümlerine tabidir. Anılan sözleşme/anlaşmalarda; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı onayı ile sözleşme konusu ve bedelini değiştirmemek ve finans sağlayıcıların haklarına ilişkin hususlarla sınırlı kalmak kaydıyla, idarenin fesih hakkının ötelenmesi de dahil olmak üzere taraflarca değişiklik yapılabilir. Bu fıkra halihazırda imzalanmış sözleşme/anlaşmalar hakkında da uygulanır.”
	MADDE 33- 19/11/2014 tarihli ve 6569 sayılı Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığına İlişkin Bazı Düzenlemeler ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 12 nci maddesinin mülga yedinci fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.
	“(7) 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 25 inci maddesine göre yükseköğretim kurumlarından TÜSEB’e görevlendirilen öğretim üyelerine mali ve sosyal hak ve yardımları kurumlarınca ödenmeye devam olunur. Bunlara, 2547 sayılı Kanunun 38 inci maddesinde yer alan sınırlamalara tâbi olmaksızın, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4/B maddesine göre istihdam edilen personel için belirlenen ücret tavanının beş katını geçmemek üzere, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Bakan onayı ile ayrıca ödeme yapılabilir.”

(Aydın Milletvekili Mustafa Savaş ile 75 Milletvekilinin Teklifi)	(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)
MADDE 31- Bu Kanunun; a) 8 inci ila 13 üncü maddeleri ile 20 nci maddesi yayımı tarihini izleyen aybaşından itibaren, b) Diğer maddeleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.	**MADDE 34-** Bu Kanunun; a) 8 inci ila 13 üncü maddeleri ile 20 nci maddesi yayımı tarihini izleyen aybaşından itibaren, b) Diğer maddeleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.
MADDE 32- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.	**MADDE 35-** Bu Kanunun; a) 25 inci maddesini Cumhurbaşkanı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, b) Diğer hükümlerini Cumhurbaşkanı, yürütür.

TBMM Basımevi - 2019